

K

997/1954/2

342.533(497.4)"1954"

019550112

COBISS 0

grafski zapiski

LJUDSKE SKUPŠČINE

LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

(Tretji sklic)

Seje od 1. junija do 31. decembra 1954

1954

Ljubljana

Stenografski zapiski

LJUDSKE SKUPŠČINE

LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

(Tretji sklic)

Seje od 1. junija do 31. decembra 1954

1954

Ljubljana

997

D 3. VI. 1955 / 112

REPUBLIŠKI ZBOR

5. seja

(29. in 30. junija 1954)

Predsedoval: Josip Rus, predsednik
Republiškega zbora.

Zapisnikar: Anton Peternelj.

Začetek seje ob 10,20.

Predsednik Josip Rus: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Pričenjam 5. sejo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS, ki jo je na podlagi 60. člena ustavnega zakona sklical predsednik Ljudske skupščine LRS. Zapisnik današnje seje bo vodil zapisnikar tovariš Anton Peternelj.

Ljudski poslanci Angela Ocepek, Viktor Avbelj, Alojz Murn, Bogomir Verdev, inž. Gašper Muha in Zalka Božičnik so opravičili svojo odsotnost. Predlagam zboru, da navedenim poslancem odobri dopust. Se zbor strinja s tem predlogom? (Poslanci se strinjajo.) Ugotavljam, da imajo navedeni poslanci odobren dopust za to zasedanje.

Prosim zapisnikarja zadnje seje tovarišico Ančko Globačnik, da prečita zapisnik 4. seje. (Zapisnikar Ančka Globačnik prečita zapisnik 4. seje.)

Ima kdo od tovarišev poslancev kako pripombo k temu zapisniku? (Nihče.) Če nihče, ugotavljam, da je zapisnik odobren in se podpiše. (Predsednik in zapisnikar podpišeta zapisnik.)

Ljudski poslanec Alojz Krivec doslej še ni prisegel, ker je bil zaradi boleznih odsoten. Prosim ljudskega poslanca Alojza Krivca, da pristopi k predsedniški mizi in opravi prisego. (Ljudski poslanec Alojz Krivec pride k predsedniški mizi. Vsi drugi poslanci vstanejo in stoje poslušajo prisego.) Prosim, da ponavljate za menoj besedilo prisega. (Predsednik Josip Rus čita besedilo prisega, ki ga poslanec Alojz Krivec ponavlja. Po ustni prisegi imenovani poslanec podpiše še tiskano besedilo prisega.)

Tovariše ljudske poslance obveščam, da je Republiški zbor prejel v tem času nekaj prošenj, od Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS pa zakonske predloge z obrazložitvami, ki jih je odstopil v obravnavo pristojnim odborom.

Za današnjo sejo predlagam tale dnevni red:

1. obravnava in sklepanje o predlogu zakona o socialnih zavodih;
2. obravnava in sklepanje o predlogu zakona o babiški službi in porodniški pomoči izven zdravstvenih zavodov;
3. obravnava in sklepanje o predlogu zakona o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol;
4. obravnava in sklepanje o predlogu zakona o lovu;
5. obravnava in sklepanje o predlogu zakona o sladkovodnem ribištvu;
6. obravnava in sklepanje o predlogu zakona o omejitvi predelave lesa

iglavcev;

7. obravnava in sklepanje o predlogu zakona o orožju;
8. poročilo odbora za predloge in pritožbe;
9. poročilo mandatno-imunitetnega odbora;
10. razrešitve in volitve;
11. sklepanje o letnem odmoru.

Ali ima kdo izmed poslancev kake pripombe k temu dnevnemu redu? Ker ni nobenih pripomb oziroma sprememb ali dopolnitev dnevnega reda, dajem predlagani dnevni red na glasovanje. Kdor je za predlagani dnevni red, prosim, da dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se kdo vzdržuje glasovanja? (Nihče.) S tem je predlagani dnevni red sprejet tako, kakor je bil predložen.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na obravnavo in sklepanje o predlogu zakona o socialnih zavodih. Prosim poročevalca odbora za zdravstvo in socialno politiko, da da poročilo. (Poročevalec odbora za zdravstvo in socialno politiko Republiškega zbora ljudski poslanec Mira Svetina prečita odborovo poročilo. — Glej priloge. K prečitnemu poročilu doda:)

Mira Svetina: Ker je naš odbor menil, da je vsebina amandmaja v zvezi z 39. oziroma 40. členom zelo važna dopolnitev predloga zakona, smo poslali Izvršnemu svetu k amandmaju še obširnejšo obrazložitev, zato dovolite, ker tovariši ljudski poslanci z vsebino te obrazložitve niso seznanjeni, da jo podam na tem mestu.

K predlaganju tega amandmaja je odbor za zdravstvo in socialno politiko napotila ugotovitev obstoječega stanja v mnogih socialnih, zlasti pa socialno-vzgojnih ustanovah in primerjava teh z nekaterimi že bolj organiziranimi socialnimi zavodi republiškega pomena.

Dosedaj so imeli zavodi te vrste, kot na primer dijaški domovi, vajenski domovi, vrtci s prehrano itd. ne do kraja izvedeno samofinansiranje. Iz budžeta je bilo plačano ne samo strokovno, marveč v večini primerov tudi pomožno tehnično osebje, kar je bilo vzrok, da so ljudski odbori zaradi razbremenitve budžeta do skrajnosti tudi za strokovno osebje omejevali število sistemiziranih mest in to na škodo kvalitete strokovnega dela v teh zavodih. Tako pride na primer povprečno na enega vzgojitelja tudi čez 40 težko vzgojljivih ali duševno defektnih otrok.

Da se omogoči dvig strokovnega dela v teh zavodih na sodobno višino, predvideva osnutek zakona, da se plača iz budžeta praviloma samo strokovno osebje ter tako ustvari proračunska možnost, da se nastavi zadostno število strokovnega kadra. Plače pomožno-tehničnega osebja pa naj se vračunajo v oskrbni dan.

Prav tako predvideva predloženi osnutek zakona v strukturi cene oskrbnega dneva redno vzdrževanje stavb in izpopolnjevanje inventarja. Ker je večina teh stavb starih in zahteva stalno večje stroške za vzdrževanje in ker se doslej popraviljanje stavb in dopolnjevanje inventarja zaradi pomanjkanja sredstev ljudskih odborov ni izvrševalo redno ali pa le v nezadostni meri, bo morala biti ta postavka v oskrbnem dnevu razmeroma visoka. Posledice takega, doslej neurejenega stanja se v mnogih zavodih že zelo vidno opažajo in lahko ugotovimo, da stavbe iz leta v leto počasi propadajo. To pa bi v bodoče, če se sedanja praksa bistveno ne spremeni, terjalo visoke investicijske zneske za obnavljanje teh zavodov.

Ti novi elementi v strukturi cene oskrbnega dne, to je plače pomožno-tehničnega osebja, stroški za redno vzdrževanje stavb kakor tudi redno obnavljanje inventarja in nujni upravni stroški pa bodo znatno dvignili ceno oskrbnega dne, ki je ne bodo zmogli niti starši, in v mnogih primerih niti ne proračunska sredstva svetov za zdravstvo in socialno politiko, ki so dolžni prispevati ali v celoti kriti oskrbnino za vse socialno ogrožene iz svojega območja.

Za osvetlitev tega problema nam lahko služijo konkretni primeri zavodov, ki so že prešli iz proračunskih na tako imenovano delno samofinansiranje, kjer se v ceno oskrbnega dne vračunava v glavnem samo stroške prehrane, čiščenja, razsvetljave, deloma kurjave in drugi manjši redni izdatki.

Mesečna oskrbnina v omenjenih zavodih je bila povprečno od 3.500 do 4.000 dinarjev, to je 115 do 135 dinarjev na en oskrbni dan. Mladinski dom v Preddvoru na primer, ki pa ima že urejeno samofinansiranje in je socialno vzgojni zavod republiškega pomena, pa je brez povišanja prispevkov za socialno zavarovanje za pomožno-tehnično osebje določil za oskrbni dan nad 200 dinarjev, kar pomeni mesečni prispevek že čez 6.000 dinarjev. Tako lahko rečemo, ne da smo izvršili konkretnejše kalkulacije v omenjenih socialnih zavodih, da bo dosedanja mesečna oskrbnina porasla od dosedanjih 3.500 do 4.000 dinarjev, na najmanj 6.000 do 7.000 dinarjev. Na ta način znaša mesečna oskrbnina v dečjih jasljih že vse letošnje leto čez 9.000 dinarjev, iz česar nastajajo težnje po enostavnem razpuščanju tako dragih ustanov.

To pa ne bi bilo kritično samo za posameznike, ki so se doslej posluževali takih zavodov v razmeroma znosnih pogojih, temveč tudi za ljudske odbore, ki sicer ne bodo več dajali raznih občasnih, izrednih subvencij za obstoj teh zavodov, pač pa bodo morali prevzeti večje materialne obveznosti v obliki rednih mesečnih prispevkov iz budžeta po številu različnih socialno upravičenih oskrbovancev, ki spadajo v njihovo območje.

Spričo navedenih dejstev bi se utegnila pojaviti še močnejša težnja povsem nepravilnega presojanja upravičenosti obstoja takih zavodov samo po vidikih gospodarske rentabilnosti, ne glede na družbeno potrebo in moralno upravičenost obstoja. Predvidevajoč mnoge težave pri izvedbi dokončnega samofinansiranja se odbor strinja s pravilno orientacijo sveta za zdravstvo in socialno politiko glede razbremenjevanja teh zavodov s tem, da se vsaj duševno in telesno zdravi otroci usmerjajo v rejništvo s predpogojem dobro organiziranih rejniških centrov in dobro patronažno službo.

Že dosedanja praksa kaže, da so upravniki posameznih zavodov za ceno čim nižjega oskrbnega dne krili stroške za na primer eventualna popravila, za izpopolnjevanje inventarja, za kurjavo, za izboljšanje prehrane in za druge podobne izdatke iz občasnih in zelo slučajnih subvencij ljudskih odborov oziroma z zbiranjem večjih ali manjših prispevkov delovnih kolektivov ob raznih priložnostih, vse do nabiranja hrane z vozovi po kmetijah.

Tudi sami ljudski odbori, predvsem gospodarsko šibkejši, so že sedaj skušali z zbiranjem ob raznih priložnostih, kot na primer ob porokah in celo z nezakonitim predpisovanjem raznih taks, ustvarjati taka sredstva za kritje socialnih dajatev, ker niso zadoščala proračunska sredstva.

Zato ima odbor za zdravstvo in socialno politiko za nujno potrebno, da se dosedanje neurejeno zbiranje in razdeljevanje sredstev v take in podobne namene smotrneje uredi, tako da bi se razpoložljiva sredstva dajala šele po

temeljitejši kolektivni presoji resnično najpotrebnejšim in ob pravem času ter da bi bil na ta način zagotovljen družbeni nadzor nad utemeljenostjo in upravičenostjo konkretnih potreb.

Vse to bi dosegli z enotnim socialnim skladom pod družbenim upravljanjem, kar predlaga naš odbor s svojim amandmajem. S tem bi usmerili dosežanje divje zbiralne akcije posameznikov v smotrnejše prizadevanje vse skupnosti za reševanje teh in podobnih socialnih problemov. Eventualno bi se tudi dosednji prispevki republiškega sveta za zdravstvo in socialno politiko posameznim ustanovam iz sklada, ki se formira pri svetu iz upravnih kazni za prekrške, stekali v te socialne sklade ljudskih odborov.

Odbor je mnenja, da bi se iz tega socialnega sklada dajali prispevki ali posameznim ustanovam, da bi jim omogočili nižji oskrbni dan, ali pa, kar ima še za bolj pravično, dali posameznikom kot delni prispevek ali v celoti, za kritje oskrbnih stroškov in to po premoženjskem stanju. Tak socialni sklad bi lahko služil tudi za reševanje raznih drugih nastalih socialnih problemov in bi predstavljal v perspektivi postopno prenašanje skrbi za socialno ogrožene iz budžeta na široko družbeno dejavnost.

Tovariši in tovarišice ljudski poslanci, dovolite še k celotnemu predlogu zakona kratko tolmačenje oziroma obrazložitev.

Razmere v teh zavodih nujno terjajo, da se v celoti uredi vprašanje njihovega ustanavljanja, upravljanja in finansiranja in da je vsebina tega predloga taka, da daje zadostno jamstvo za sigurnejši obstoj teh zavodov, za dvig kvalitete, zlasti pa strokovnega dela v njih ter za boljše življenjske pogoje oskrbovancev oziroma za njihovo čim boljše usposabljanje za življenje. Zlasti je potrebno z zakonom zagotoviti enoten sistem upravljanja in finansiranja teh zavodov, ker so zaradi različnosti značaja, pomena in smotra teh zavodov — mislim na splošno socialne, socialno-zdravstvene in socialno-vzgojne zavode — za zadeve in naloge teh zavodov lahko pristojni različni organi, predvsem pa oba republiška sveta, to je svet za zdravstvo in socialno politiko ter svet za prosveto in kulturo, ki dosedaj mnogih vprašanj v teh zavodih nista reševala vedno koordinirano in je zaradi take neskladnosti večkrat trpela kvaliteta dela v teh zavodih in tudi življenjski pogoji niso bili vselej in povsod enako povoljni.

Kratka obrazložitev predloga, ki so jo ljudski poslanci prejeli hkrati s predlogom zakona, pojasnjuje predvsem, s kakšnimi predpisi je bilo dosedaj urejevano to vprašanje. Zvezni predpisi so namreč že lani uredili samostojno finansiranje in upravljanje po upravnih odborih v večini zdravstvenih zavodov. Niso pa še rešili vprašanja socialnih zavodov. Ker je bilo to vprašanje vedno bolj pereče, so bili številni proračunski socialni zavodi razglašeni za finančno samostojne po zvezni temeljni uredbi o finančno samostojnih zavodih, ki je sicer dala pravno podlago za samofinansiranje, ni pa bila v celoti uporabna za socialne zavode. Zato je bilo tak ukrep vzeti samo kot prehodni, kot izhod za silo. Nadalje je zvezna uredba o izdajanju republiških predpisov, o organizaciji, vodstvu in finansiranju socialnih zavodov prepustila ljudskim republikam, da na podlagi svojih ustav ne glede na veljavne zvezne predpise urejajo to vprašanje. Pri tej uredbi je važno, da je mogoče upoštevati precej različne razmere in pogoje v posameznih republikah na tem področju, kar se je pokazalo na primer ob priložnosti, ko so posamezne republike pošiljale zveznemu sekretariatu svoje lastne predloge za ureditev teh zavodov in so bili ti predlogi

medsebojno zelo različni. Po izidu te uredbe in po temeljni uredbi je republiški svet za zdravstvo in socialno politiko v dogovoru in sporazumu z republiškim svetom za prosveto in kulturo pripravil dokončni predlog predpisa, ki pa mora po našem ustavnem zakonu biti zakon.

Vsebina zakona je dovolj jasna in ni potrebno podrobneje razlagati posameznih določil. Poudariti moramo samo spremembe, ki terjajo bistveno novo razmerje skupnosti do teh vprašanj. Vrsta splošnih socialnih, socialno-vzgojnih in socialno-zdravstvenih zavodov je dolga in pestra ter je njihova problematika zelo pereča. Z zakonom se bo utrdila pravica do obstoja in se bo zmanjšala možnost ukinjanja oziroma nevarnost propadanja za marsikateri zavod zgolj iz ekonomskih razlogov, ki je zaradi naraščajočih stroškov vzdrževanja v negotovosti za nadaljnji obstoj in nemoten razvoj. Sem spadajo poleg drugih otroških, mladinskih in mladinskih prehodnih domov tudi šolske kuhinje, rejniški centri, počitniški domovi za otroke in mladino, vrtci s prehrano, dnevni domovi za šolarje, vajenski, dijaški in študentovski domovi, internati, vsi zavodi za specialno vzgojo in rehabilitacijo za gluhe, slepe, duševno defektne otroke in odrasle, vzgajališča, vzgojne posvetovalnice, dečji domovi, dečje jasli, invalidski domovi za odrasle, domovi za stare in onemogle itd. Teh zavodov je v Sloveniji skupno 346 s kapaciteto okoli 26.000 oskrbovancev. Od tega je 309 zavodov za otroke in mladino s približno 22.000 oskrbovanci, kar pomeni, da ureditev teh zavodov predstavlja znaten doprinos k boljši ureditvi varstva otrok in mladine. Če pogledamo samo grobe podatke sveta za prosveto in kulturo, nam ti povedo, da rehabilitacija enega samega fizično ali duševno onesposobljenega človeka sicer stane povprečno en milijon dinarjev, da bi se pa na drugi strani potrošilo, če bi ostal onesposobljen na breme družine in živel okoli 50 let, zanj najmanj tri milijone dinarjev, ne da bi pri tem upoštevali motnje, ki zaradi njega nastanejo v družini. Tako vidimo, da je rehabilitacija kakorkoli invalidnih otrok poleg čisto človeškega vidika velika blagodat tudi za skupnost in je tudi čisto gospodarskega pomena, ker mnogi invalidi, defektni in drugače prizadeti otroci ne ostajajo več v breme družbi.

Poudarjeno je že bilo, da je upravljanje socialnih zavodov predvideno po istih oziroma povsem podobnih načelih kakor v zdravstvenih zavodih in ga tovariši poslanci že v praksi, po izkušnjah, ki smo jih dobili v poslednjem letu, vsaj deloma poznajo.

Nekatere razlike nastajajo zaradi same različnosti teh zavodov od zdravstvenih tako, da se učno, vzgojno in zdravstveno osebje plačuje po odobreni sistemizaciji praviloma iz proračuna ljud. odbora oz. iz republiškega proračuna, če ima zavod pomen za vso ljudsko republiko. Prav tako se stroški za šolo, za učila, za učne pripomočke in za vzgojila za preventivne zdravstvene ukrepe, za rehabilitacijo, za ortopedska sredstva in za investicije krijejo iz proračuna. Vse to pa v tej prehodni dobi ni bilo vselej primer. Ljudski odbori so sicer dajali zavodom razne dotacije in plačevali v večini primerov celo pomožnotehnično osebje in razno, kar je sicer treba vračunati v oskrbni dan. Vendar so kljub razmeroma visokim izdatkom iz proračuna bili dohodki zavodov vse prepogosto odvisni od naključja, s kakšnimi sredstvi so ljudski odbori trenutno razpolagali. V takem upravljanju in samofinansiranju ni moglo biti ničesar načrtnega. Zanašajoč se na nepredvidene dotacije so kljub tesnim sredstvom v zavodih tudi premalo težili za smiselnim gospodarjenjem in varčevanjem.

Zavod je bil vse prevečkrat odvisen zgolj od iznajdljivosti upravnika, če mu je znal pridobiti razna nepredvidena sredstva. Primer upravnika, ki je za nabavo stvari, ki bi morale v glavnem biti vračunane v oskrbni dan, nabral pri sedmih različnih ustanovah v enem letu okoli 400.000 dinarjev izrednih dotacij, ni edin in samo kaže, da drugi enako potrebni zavodi takih vsot za svoje redno poslovanje niso mogli dobiti. Ker so računali enako nizek oskrbni dan, kamor so v glavnem šteli le stroške prehrane, je več kot razumljivo, da se zavodi niso mogli normalno obnavljati in da so se življenjski pogoji poslabšali. Zavodi so začeli nujno nazadovati, če ne celo propadati. Tako so mnogi zavodi, ki so začeli delati v starih stavbah ali v provizoričnih barakah, do danes prišli že v nevzdržno stanje, kar nam je v zadnjem času pokazal tudi opis stanja zlasti v nekaterih vajenskih domovih. V dokončnem formiranju strukture cene oskrbnega dne, ki bo razumljivo nekaj višja od dosedanje, kjer bodo vštete med drugim tudi vse prej navadene postavke, bo tudi jamstvo za nadaljnji razvoj zavoda oziroma tudi za napredek kvalitete njegovega dela. Pri tem bodo bremena, zlasti pri zavodih, kjer so oskrbovanci iz več okrajev, nosili vsi prizadeti okraji in ne samo tisti, na katerega območju je taka ustanova. Namesto občasnih izrednih dotacij bodo morali ljudski odbori v svojih proračunih zagotoviti morda nekoliko več rednih sredstev za oskrbne, s tem pa bo bistveno drugače zagotovljen tudi obstoj in razvoj takega zavoda.

Pri tem se bo verjetno postavilo vprašanje, ali je res potrebno, da se vsi otroci še dalje vzdržujejo v teh zavodih in ali ne bi bilo mogoče vsaj normalne otroke, na primer iz posameznih jaslí, dečjih domov ali dijaških domov usmeriti v družine, kjer bi z manjšimi prispevki lahko dobro uspevali in se vzgajali. S tem bi zmanjšali število otrok na one, ki so jim potrebne specialne ustanove in katere bi spričo manjše številčne potrebe lahko vzorneje uredili.

Vsekakor pa se cena oskrbnega dne ne bi smela pretirano povečati. Pri proračunskem gospodarjenju, pa tudi pri sedanjem začasnem finansiranju, zlasti še, ker je to potekalo ne da bi se že formirali in začeli delovati upravni odbori, so socialni zavodi razumljivo premalo varčevali ali vsaj niso vselej mogli najbolje pretehtati umestnost svojih izdatkov. V večini primerov je bilo to tudi odvisno samo od enega ali od dveh ljudi, to je od upravnika in računovodje. Po višini cene oskrbnega dne in po kvaliteti oskrbe in vzgoje bodo v bodoče tudi plačniki oskrbnih stroškov presojali, v katero od primernih ustanov bi bilo bolje vključiti oskrbovanca in bodo tako poleg upravnih odborov tudi plačniki stroškov zanesljiva družbena kontrola nad celotnim poslovanjem socialnega zavoda, nad ureditvijo in kvaliteto dela. Tako si lahko predstavljamo, da se bodo trenutno pojavile v zavodih nekako po lastni krivdi zaradi slabega upravljanja tudi težave in zavodi ne bodo polno zasedeni, tako da bodo morali odbori krepko razmišljati, kaj storiti, da se bo stanje popravilo.

Ob koncu bi hotela opozoriti še na težave in tudi na odpor, s katerim se bodo morali spoprijeti novi upravni odbori. Družbeno upravljanje se bo enako kakor na področju zdravstva moralo še uveljaviti. Pojavile se bodo predvsem težnje, da novi zakon ne pomeni v bistvu nič novega, da so imeli vse to več ali manj že dosedaj urejeno. Zato je pri oživetvorenju tega zakona nujen poudarek na bistveni spremembi, ki jo zakon vnaša, to je na družbenem upravljanju teh zavodov, ko bo dosedanega upravnika, ekonomista ali računovodjo zamenjal kolektivni organ, sestavljen iz zastopnikov delovnega kolek-

tiva in raznih državljanov, ki se zanimajo za ta vprašanja. Ta organ bo samostojno upravljal zavod in nosil tudi vso odgovornost za njegov obstoj in razvoj in bo zato moral podrobno prodreti v ustroj in problematiko zavoda, pri čemer mu bo pomagal strokovni kolegij, ki je predviden za vsak socialni zavod posebej in ki ga sestavlja vodilno strokovno, učno, vzgojno in zdravstveno osebje. Zato bo potrebno, da se bodo z bistvom novega zakona seznanile tudi razne organizacije in društva, ki imajo v svojem programu socialno dejavnost ali skrbne za napredek otrok in mladine. Tu nastaja široko področje dela za ženska društva, za društva prijateljev mladine in podobne organizacije, ki bodo s svojim članstvom ne samo lahko, ampak nujno morala zelo konkretno poseči v ta povsem nova delovna področja. Prav tako se bodo morali zlasti sveti za zdravstvo in socialno politiko po okrajih posluževati izkušenj, ki so si jih v preteklem letu pridobili z uveljavljanjem družbenega upravljanja in samofinansiranja v zdravstvenih zavodih.

Predsednik Josip Rus: Prosim poročevalca zakonodajnega odbora Republiškega zbora, da da poročilo k zakonu o socialnih zavodih. (Poročevalec zakonodajnega odbora Republiškega zbora ljudski poslanec **Jože Petijan**, prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Dajem predlog zakona o socialnih zavodih v obravnavanje. Ali naj se besedilo zakonskega predloga čita? Ali se zbor strinja s tem, da se besedilo zakonskega predloga ne čita? (Zbor se s tem predlogom strinja.) Kdo želi besedo pri obravnavanju tega zakonskega predloga? (Stane Kavčič: Ali ima predstavnik Izvršnega sveta možnost povedati kaj k obravnavi tega zakonskega predloga?) Besedo ima ljudski poslanec Stane Kavčič.

Stane Kavčič: Glede 3. člena, h kateremu predlaga zakonodajni odbor svoj amandma, po katerem predpišeta pogoje za ureditev in delo socialnih zavodov sporazumno svet za zdravstvo in socialno politiko in svet za prosveto in kulturo, meni Izvršni svet, da je 3. člen, tak kakršen je, dejansko nezadostno formuliran. Vendar pa tudi sprememba, ki jo predlaga zakonodajni odbor, ne bi stvari popolnoma jasno definirala. Gre namreč za to, da so tu določeni problemi in nekatera vprašanja, ki jih ureja samo svet za zdravstvo in socialno politiko oziroma samo svet za prosveto in kulturo, da pa pri socialnih zavodih nastajajo tudi določena vprašanja, ki zadevajo oba sveta. Spričo tega predlaga Izvršni svet naslednjo formulacijo 3. člena:

»Pogoje za ureditev in delo socialnih zavodov predpiše za zadeve, ki spadajo v njegovo pristojnost, Svet za zdravstvo in socialno politiko LRS oziroma Svet za prosveto in kulturo LRS oziroma oba sporazumno glede zadev, ki se tičejo obeh svetov.«

Z amandmajem zakonodajnega odbora k 8. členu, s katerim se predlaga, da se na koncu prvega stavka tega člena dodajo še besede: »oziroma tisti, na katerega so bile prenesene pravice ustanovitelja«, se Izvršni svet ne strinja zato, ker meni, da je ta dodatek nepotreben. Že s samim prenosom socialnega zavoda iz pristojnosti enega organa na pristojnost drugega, na primer iz republiške pristojnosti v okrajno pristojnost, se same po sebi prenesejo vse pravice ustanovitelja in zato tega ni treba še posebej poudarjati.

Z amandmajem zakonodajnega odbora k 10. členu se Izvršni svet strinja. Enako se strinja z amandmajem k 12. členu.

Glede 16. člena, h kateremu ima pripombo odbor za zdravstvo in socialno politiko, katera se nanaša na to, naj bi se upravnik socialnega zavoda imenoval sporazumno z upravnim odborom, je Izvršni svet mnenja, da glede imenovanja upravnika ne bi bilo mogoče dati upravnemu odboru dejanske pravice veta. Prav tako pa bi bilo nemogoče iti popolnoma mimo upravnega odbora oziroma mimo njegovega mnenja ter njegovega predloga glede upravnika. Zato predlaga Izvršni svet, naj bi se 16. člen glasil takole:

»Upravnika socialnega zavoda, ki ima pomen za vso ljudsko republiko, imenuje republiški organ, ki je pristojen za zadeve in naloge zavoda, po zaslišanju upravnega odbora, upravnika drugega socialnega zavoda pa ljudski odbor, ki je zavod ustanovil, po zaslišanju upravnega odbora.«

S tem bi bila dana neka konzultativna forma glede postavljanja upravnika. S predlaganim amandmajem odbora za zdravstvo in socialno politiko k 35. členu se Izvršni svet strinja. Strinja se tudi s predlaganim novim 40. členom, ki se nanaša na ustanovitev socialnih zavodov, z eno samo pripombo, in sicer, da se prvi stavek zadnjega odstavka, ki se glasi: »Ta sklad se ne izkazuje v proračunu ljudskega odbora.«, črta. Že z zakonom o proračunu in z ustavnim zakonom o skladih je namreč jasno rečeno, da skladi ne spadajo direktno v proračun, ampak so priloga k letnemu proračunu, ki se pa morajo vsako leto seveda posebej v celoti izkazovati in jih tudi pristojni oblastveni organ sprejema. S tem stavkom pa bi se nekako posebej poudarjalo oziroma dalo razumeti, da ni treba imeti nobenega proračuna za ta sklad in bi se s tem dala možnost, da sklad ne bi bil pod stalno kontrolo oziroma bi se sprejemal vsako leto kot samostojen sklad z jasno predvidenimi dohodki in izdatki, kar pa gre k letnemu proračunu, seveda samo kot priloga. To so pripombe Izvršnega sveta.

Predsednik Josip Rus: Prosim poročevalca odbora za zdravstvo in socialno politiko, da se izjavi o predlogih, ki jih je dal predstavnik Izvršnega sveta.

Mira Svetina: Kot poročevalec odbora za zdravstvo in socialno politiko izjavljam, da se s predlaganimi spremembami Izvršnega sveta strinjam.

Predsednik Josip Rus: Enako prosim za izjavo poročevalca zakonodajnega odbora.

Jože Petejan: K spremembam, ki jih je k navedenim členom predlagal predstavnik Izvršnega sveta tovariš Stane Kavčič, izjavljam, da se zakonodajni odbor s temi spremembami strinja.

Predsednik Josip Rus: Ker se oba odbora strinjata s spremembami, ki jih je predlagal predstavnik Izvršnega sveta, so s tem te spremembe postale sestavni del predloga tega zakona. Kdo želi še besedo? (Ne javi se nihče.) Ker nihče več ne želi besede, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje o predlogu zakona o socialnih zavodih v celoti.

Kdor je za predlog zakona o socialnih zavodih, kakor je ta predložen, skupno s spremembami, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) S tem je zakon

o socialnih zavodih soglasno sprejet. Ker je ta zakonski predlog samo v pristojnosti Republiškega zbora, je po 126. členu poslovnika z izglasovanjem postal zakon.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, na obravnavo in sklepanje o predlogu zakona o babiški službi in porodniški pomoči izven zdravstvenih zavodov. Prosim poročevalca odbora za zdravstvo in socialno politiko, da da poročilo. (Poročevalec odbora za zdravstvo in socialno politiko Republiškega zbora ljudski poslanec dr. Marjan Ahčin prečita odborovo poročilo. — Glej priloge. — K prečitanemu poročilu doda naslednje:)

Dr. Marjan Ahčin: Ko je odbor za zdravstvo in socialno politiko Ljudske skupščine LRS razpravljal o predlogu zakona o babiški službi in porodniški pomoči izven zdravstvenih zavodov, je pred podrobno razpravo razmotrival na splošno o tej problematiki, ki je širša in ki je ni mogoče prikazati v vsej obsežnosti v formalnem zakonskem besedilu. Babiška služba je namreč le del široke dejavnosti in zapletene problematike zdravstvene zaščite matere in otroka. Zato mi dovolite, da zaradi boljšega razumevanja predlaganega zakona in njegovega pomena na kratko seznanim ljudsko skupščino s to problematiko, ki je mnogo večjega družbenega pomena, kakor pa je to razvidno iz samega besedila.

Babištvo ima na ozemlju Ljudske republike Slovenije že dvestoletno tradicijo. Zato je babica v naši zdravstveni službi najstarejši šolanji pomožni zdravstveni kader. Šolanje babice se je razvilo od začetnih dvomesečnih tečajev do dvoletne šole — slednja od leta 1948 dalje. Njena služba je bila urejena z uredbo o službi krajevnih babic od leta 1947, ki je bila deloma spremenjena leta 1950 in leta 1952. Do nedavnega je bilo delo, babice samo kurativno, njena dejavnost je bila omejena le na obporodno pomoč in nego matere in dojenčka do konca prvega tedna po porodu. Tu se je odražalo zastarelo pojmovanje babiške službe kot strogo kurativne, iztrgane iz celotne zdravstvene zaščite matere in otroka in sodobne preventivne koncepcije. Dosledno s to miselnostjo je bilo tudi njeno šolanje v strogo kurativnem smislu in taki so bili končno tudi predpisi, ki so urejali to službo, čeprav so kasnejše spremembe nalagale babici tudi dolžnost, da se mora udeleževati v preventivi na polju zdravstvene zaščite matere in otroka. To določilo pa je bilo le splošno.

Sodobna medicinska znanost pa daje ves poudarek na prevencijo — preprečevanje bolezni in okvar — kot napredno metodo dela tudi v zdravstvu. Vedno večji razmah zdravstvene zaščite matere in otroka kot družbene dejavnosti in poglobitev njene vsebine, za kar je ustvarila naša družba najboljše pogoje — naj omenimo samo našo širokogrudno zakonodajo na tem polju — sta morala nujno spremeniti tudi vlogo babice in vsebino njene dejavnosti. Iz strogo kurativnega delavca je morala postati preventivec, ki mora v svoji dejavnosti najtesneje sodelovati z družbenimi organizacijami. Ta sprememba miselnosti je nujno imela za posledico tudi spremembo v šolanju v preventivnem smislu in se odraža v predlaganem zakonu v zelo konkretni formulaciji in s poudarkom. Tako je ta zakon tudi formalno pravni odraz preloma z zastarelo miselnostjo na tem področju, ki se je izvršil v praksi že pred tremi leti.

Ob tej priložnosti je treba ugotoviti, da je zdravstvena zaščita matere in otroka od osvoboditve do danes že dala lepe uspehe, ki se odražajo predvsem v neprestanem upadanju umrljivosti otrok v prvem letu starosti in da smo

v tem pogledu dosegli že srednjeevropsko raven. To so vsekakor izredno lepi uspehi, ki kažejo, da smo na pravi poti, vendar pa nas nikakor ne morejo zadovoljevati. Dejstvo je namreč, da je zdravstvena zaščita v smislu preventivne predporodne zaščite matere še zelo, zelo šibka, prav tako tudi zdravstvena zaščita matere od konca prvega tedna po porodu dalje. Prav tako pa je tudi dejstvo, da pogoji okolja, v katerih živi mati v predporodni dobi, ves higienski režim življenja, bistveno vplivajo na razvoj plodu, na potek poroda in na nadaljnji razvoj matere in otroka.

Ta nezadostna dejavnost v predporodni zdravstveni zaščiti matere in otroka se vidno odraža tudi na umrljivosti. In prav zaradi teh dejstev, k čemur pride še občutno pomanjkanje medicinskih sester v patronažni službi, se je morala vloga babice in vsebina dela spremeniti. Spremenila jo je že praksa sama, spremenilo jo je samo življenje in predlagani zakon bo to legaliziral. Babica, sodobno šolana kot preventivna delavka, ne more in ne bo čakala do obporodne pomoči, ko bo stala pred več ali manj gotovim dejstvom tako glede poroda kakor tudi v določeni meri glede na nadaljnjo porodno usodo matere in otroka, temveč bo po svoji predporodni zaščitni dejavnosti bistveno vplivala na ugodni potek poroda in na ugodni poporodni zdravstveni razvoj matere in otroka.

Zato je bila že izvedena reforma šolanja babice, ki naj jo usposobi za te naloge. Praksa je pokazala, da je to imelo za posledice lepe uspehe. Med tako šolanimi mlajšimi babicami in med starejšimi je v njihovi dejavnosti velika razlika, ki jo bo mogoče le delno omiliti v interesu sodobne koncepcije babiške službe z dopolnilnimi tečaji za starejše babice. Pokazalo pa se je, da starejše, ne samo ostarele, ne morejo več dojeti sodobnejših pogledov na to vejo zdravstvene dejavnosti tako v teoriji kot v praksi in se znajti v tej zapleteni problematiki.

Glede na vse večje zahteve po temeljitem strokovnem znanju in glede na zelo zapleteno problematiko, ki zahteva tudi široko razgledanost, pa se že danes pojavlja potreba po večji šolski predizobrazbi kot pogoj za sprejem v babiško šolo in po še temeljitejši strokovni usposobljenosti. Poleg tega pa bo v bodoče treba še bolj poskrbeti, da se z nadaljevalnimi tečaji in s strokovnimi publikacijami prepreči strokovno zaostajanje babic na terenu v škodo kvalitete dela in družbe.

V Ljudski republiki Sloveniji je bilo do 1. marca 1954 408 babic na terenu in v zavodih. Pregled tega kadra po starostnih skupinah pa kaže tole sliko: Do 34 let starih babic je okoli 31 %, od 35 do 44 let starih je okoli 17 %, od 45 do 55 let okoli 24 %, od 55 let starih dalje pa 27 %. Ker je prva starostna skupina sodobno šolana, kar se v praksi tudi vidno odraža, je razumljivo, da je med prvo in drugo starostno skupino velika razlika v dejavnosti, ki se tudi z dopolnilnimi tečaji ne da izenačiti. Še bolj izrazito pa je to pri starejših starostnih skupinah, da ne govorimo o ostarelih in onemoglih. Zato pada največje breme na terenu prav na najmlajše starostne skupine. Za čim enakomernjši razvoj te službe in dvig njene ravni je potrebna čim hitrejša pomladitev tega kadra.

Tu se pa pojavlja problem, ki ga bo treba čimprej rešiti tako v interesu te družbene dejavnosti kot v interesu babic, ki so doslužile, so strokovno okorele ali celo onemogle. Gre za vprašanje njihove pokojnine. Prav zato, ker to vprašanje še ni rešeno, ostajajo v službi, s tem pa zavirajo napredek na področju

zaščite matere in otroka, ker se ob njih mlajše, v preventivnem smislu vzgojene babice težko uveljavijo s sodobnimi pogledi in metodami. V posameznih primerih se je celo dogodilo, da so se morale mlajše babice umakniti starejšim s terena in to s takega terena, ki je še prav posebno potreben intenzivnega preventivnega dela, prosvetljevanja in borbe proti vražarstvu, ki je povzročilo že toliko nesreč.

Razumljivo je, da ni namen sedaj udariti po starejših ali celo onemoglih babicah sploh. Nasprotno, njim gre vse priznanje za dolgoletno človekoljubno in družbi koristno delo, ki so generacijam mater nudile pomoč v njihovi težki uri po svojem najboljšem znanju. Le čas in razvoj sta jih prehitela. Sedaj je čas, da se umaknejo mladim, svežim silam. Zato odbor za zdravstvo in socialno politiko Ljudske skupščine LRS nakazuje nujno potrebo, da se reši vprašanje njihove pokojnine, s čimer bo v veliki meri rešen ta pereč problem.

Vsa zaščita matere in otroka je po obstoječih zakonih brezplačna, všteti pomoč ob porodu, ne glede na to, ali se opravlja doma ali v zavodu. Zato prepoveduje predlagani zakon zasebno babiško prakso. Stroški za obporodno pomoč se plačujejo zdravstvenemu domu, čigar uslužbenka je babica, stroški za preventivno dejavnost babice pa se plačujejo iz proračuna zdravstvenega doma, iz katerega se krijejo stroški vse preventivne dejavnosti. Brezplačna porodna pomoč in brezplačno zdravljenje vseh bolezní v zvezi z nosečnostjo in porodom je imela za posledico, da zadnja leta nenehno narašča število porodov v porodnišnicah in da se je pojavila stiska glede razpoložljivega posteljnega sklada.

Leta 1953 je bilo 54 % vseh porodov, to je čez 16.000 porodov v porodnišnicah, 46 %, to je okoli 15.000 porodov pa doma. Pričakovati je še nadaljnega porasta števila porodov v zavodih, vendar se bo to verjetno ustalilo okoli 70 %, posebno še, ko se bodo normalizirale stanovanjske razmere in iz psihomentalnih razlogov. Tako bo tudi v bodoče potrebna na terenu dobra, preventivno usmerjena babica.

Ves ta razvoj je imel za posledico, da je terenska babica v določenem smislu razbremenjena, namreč v smislu same obporodne pomoči. Tako je v 1953. letu odpadlo na eno babico povprečno 2,7 poroda, delna povprečna zaposlitev babice pa je bila 5,6 ure. Seveda se pri podrobnejšem pregledu pokaže druga, realnejša slika v znatno večji obremenitvi mlajših, v preventivni smeri vzgojenih babic in še znatno manjši dejavnosti starejših, zlasti še v preventivi. V zvezi s tem se je seveda ponekod pokazalo, da je porod drag in to v toliko večji meri, kolikor je bilo manj porodov na mesec na eno babico. Zato se je pojavila tudi težnja zaposliti babico še v kakšni stranski zaposlitvi z namenom, da bi njena plača čimmanj bremenila posamezne maloštevilne porode. Seveda so take težnje škodljive. Taka praksa bi pomenila, da babico do kraja odvrnemo od preventivne dejavnosti, ki bi morala kot omenjeno biti mnogo večja in neprekinjena, še posebno glede na njeno vlogo zdravstvenega vzgojitelja žena. Poleg tega pa je ob neprimerni zaposlitvi babice za mater še določena nevarnost v zdravstvenem pogledu. Odbor je mnenja, da je družbena rentabilnost babiške obporodne pomoči, četudi nekaj dražja, ob njeni preventivni dejavnosti mnogo in mnogo večja kot vprašanje neposredne ekonomske rentabilnosti.

Omeniti je treba, da je bilo 1953. leta še vedno okoli 263 porodov brez strokovne pomoči ter da so 457 porodov opravile mazačke. Število tako oprav-

ljenih porodov se sicer zadnja leta stalno zmanjšuje. Brez dvoma se tu odraža nizka raven zdravstvene prosvetljenosti. Tu čaka babico še ogromno področje. Vendar pa to ni edini vzrok, čeprav je najmočnejši. So še primeri, da so zlasti nekatere starejše babice nezainteresirane na porodu in tega prepuščajo mazačkam.

Odbor za zdravstvo in socialno politiko je, ko je razmotrival to problematiko, sklenil, da bi bilo umestno s primerno stimulacijo zainteresirati babice na uspešnem preventivnem delu, na uspešnih porodih in zdravih krepko razvitih novorojenčkih. Taka stimulacija bi bila morda v obliki letne premije, kriterij zanjo pa bi bili uspehi v preventivnem zdravstveno-vzgojnem delu, v številu opravljenih porodov brez porodnih poškodb matere in otroka, brez posledic zanju itd. Naročil je Svetu za zdravstvo in socialno politiko LRS, da to vprašanje prouči.

Vsekakor je predlagani zakon formalnopravni odraz nove miselnosti in tudi že uvedene nove prakse na tem področju, kar odpira široke perspektive za nadaljnji napredek.

Predsednik Josip Rus: Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo k predlogu zakona o babiški službi in porodniški pomoči izven zdravstvenih zavodov. (Poročevalec zakonodajnega odbora Republiškega zbora ljudski poslanec Bogomil Vižintin prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

V poročilu odbora za zdravstvo in socialno politiko ni vidna izjava glede na spremembo v 12. členu, ki jo je prečital poročevalec zakonodajnega odbora Republiškega zbora. Prosim poročevalca odbora za zdravstvo in socialno politiko, da se o tej spremembi izjavi.

Dr. Marjan Ahčin: Kot poročevalec odbora za zdravstvo in socialno politiko se strinjam s spremembo, ki jo predlaga zakonodajni odbor. (K besedi se prijavi ljudski poslanec dr. Ferdo Kozak.)

Predsednik Josip Rus: Besedo ima ljudski poslanec dr. Ferdo Kozak.

Dr. Ferdo Kozak: Hotel bi dati samo to formalno pripombo, da tako s prejšnjim zakonom, ki smo ga sprejeli, in s sedanjim zakonom kršimo poslovnik. Poslovnik izrecno pravi, da odbor, kateremu je bil zakon predložen, da svoje poročilo, zakonski predlog pa obrazloži predlagatelj, se pravi Izvršni svet. V obeh primerih pa so danes opravili utemeljitev že sami odbori brez utemeljitve Izvršnega sveta. Po mojem je to kršitev 120. člena poslovnika, ker Izvršni svet ni posebej imenoval svojega poverjenika, da ta zakon obrazloži. To je moja formalna pripomba.

Predsednik Josip Rus: Prosim predstavnika Izvršnega sveta tovariša Staneta Kavčiča, da to pojasni.

Stane Kavčič: Formalno-pravno je treba vzeti kot obrazložitev Izvršnega sveta k predlogu zakona to, kar ste vsi poslanci že dobili. To se pravi, da ima Izvršni svet pravico dati bodisi pismeno ali ustno obrazložitev. V tem primeru se je poslužil te pravice, morda nekoliko skromno, da je dal samo

kratko pismeno obrazložitev. Medtem pa imajo seveda poročevalci odborov pravico zelo široko govoriti o pomenu zakona. In te pravice so se v tem konkretnem primeru po mojem mnenju zelo koristno in pozitivno poslužili.

Predsednik Josip Rus: Rad bi samo pojasnil, da sta poročevalca odbora za zdravstvo in socialno politiko in zakonodajnega odbora sporočila pred sejo, da so se sporazumeli s predstavnikom Izvršnega sveta, da bodo oni sami dali obrazložitev k zakonu, zato nisem posebej stavil vprašanja glede obrazložitve zakona. Pravilno pa je, da predlagatelj po 120. členu poslovnika da obrazložitev zakonskega predloga. (K besedi se znova prijavi poslanec dr. Ferdo Kozak.)

Dr. Ferdo Kozak: Mojo formalno pripombo je pravzaprav tovariš predsednik pravkar potrdil, ker pravi, da so se dogovorili pred sejo, da bodo oni dali ekspoze. To se pravi, da je poslovnik kršen, ker se brez odobravanja vsega zbora tega ne morejo dogovoriti v nasprotju z določbo poslovnika. Tako je izjava zastopnika Izvršnega sveta s pripombo tovariša predsednika nekako izpodbita.

Predsednik Josip Rus: Besedo ima tovariš Stane Kavčič.

Stane Kavčič: Govorim o formalno-pravni plati celotne zadeve in formalno-pravno tu ne gre za kršitev poslovnika zaradi tega, ker je dana k zakonom pismena obrazložitev Izvršnega sveta. Da pa ne bi celotno obravnavanje o zakonskem predlogu izgledalo zgolj formalno, smo bili vsi skupaj mnenja, da bi bilo prav, da nekdo ob diskusiji o teh zakonih stvari še nekoliko podrobneje obrazloži. V tem smislu je bil ta vsebinski dogovor, da nima smisla, da to opravi samo predstavnik Izvršnega sveta, da bi bilo prav in v duhu celotnega razvoja naše skupščine in aktivizacije naših skupščinskih odborov, da na primer poročevalci dotičnih odborov dodajo še tudi nekaj s svojega stališča in iznesejo tudi svoje poglede in svojo obrazložitev k predlaganim zakonom. (Dr. Ferdo Kozak: Saj kot poslanci imajo to pravico.) Prav, toda v tem oziru je bila dana neka iniciativa od političnih faktorjev. Zato ugotavljam, da je formalno-pravno stvar v redu in da ni bil kršen poslovnik zaradi tega, ker Izvršni svet ni dal ustmene obrazložitve, ampak je bilo zadoščeno poslovniku s tem, da je dal kratko pismeno obrazložitev, v svojem imenu pa pozdravljam iniciativo in obrazložitev, ki so jo dali poročevalci ustreznih odborov.

Predsednik Josip Rus: Prosim predstavnika Izvršnega sveta za obrazložitev zakonskega predloga o babiški službi in porodniški pomoči izven zdravstvenih ustanov. Želim samo izjavo, ker je tak namreč poslovnik. (Predstavnik Izvršnega sveta ljudski poslanec Stane Kavčič pride znova na govornico in prečita obrazložitev Izvršnega sveta, ki je bila priložena temu zakonskemu predlogu. — Glej priloge.) Prosim še za izjavo glede amandmajev.

Stane Kavčič: S predlaganim amandmajem zakonodajnega odbora k 12. členu se Izvršni svet strinja.

Predsednik Josip Rus: Ker se Izvršni svet in odbor za zdravstvo in socialno politiko strinjata s predlagano spremembo zakonodajnega odbora k 12. členu predloga zakona o babiški službi in porodniški pomoči, je ta sprememba postala sestavni del zakonskega predloga.

Dajem predlog zakona o babiški službi in porodniški pomoči izven zdravstvenih zavodov v razpravo. Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.) Ali se zbor strinja s tem; da se predlog zakona ne čita? (Strinja.) Ker nihče ne želi besede, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlog zakona skupno s sprejetim amandmajem, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o babiški službi in porodniški pomoči izven zdravstvenih zavodov soglasno sprejet. Ker gre za zakonski predlog, ki spada samo v pristojnost Republiškega zbora, je ta zakonski predlog po 126. členu poslovnika z izglasovanjem postal zakon.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na obravnavo in sklepanje o predlogu zakona o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol. Prosim poročevalca odbora za zdravstvo in socialno politiko, da da poročilo. (Poročevalec odbora za zdravstvo in socialno politiko Republiškega zbora ljudski poslanec dr. Marjan Ahčin prečita odborovo poročilo. — Glej priloge. — K prečitnemu poročilu doda naslednje:)

Dr. Marjan Ahčin: Glede na dejstvo, tovariši ljudski poslanci, da je problematika zdravstvenega šolstva zelo malo poznana, mi dovolite, da dam nekaj podrobnejših pojasnil.

Zdravstveno strokovno šolstvo doslej še ni urejeno z nekimi zakonitimi predpisi glede programa, metodike itd. Prav tako ni urejeno vprašanje osnovnih enotnih tipov za te šole. V zveznem merilu je uredba iz leta 1952 določila tipe šol le s stališča predizobrazbe kot pogoj za sprejem v te šole in dobo šolanja: nižja gimnazija in štiri- do petletno šolanje oziroma šest razredov gimnazije in dve- do triletno šolanje. Ti predpisi, že sami po sebi nepopolni, so zastareli. Razvoj zdravstva v Ljudski republiki Sloveniji jih je glede na nagli razvoj socialističnih odnosov in glede na napredek znanosti prehitel ter zahteva, da se to vprašanje v praksi reši. Na ta način je torej tudi prišlo do ustanovitve zdravstvenih strokovnih šol višjega tipa in do reforme tega šolstva v programatičnem in metodološkem pogledu.

Predlagani zakon o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol torej ne ureja te problematike v celoti, marveč le določeno nadrobnost, ki je sedaj ni mogoče rešiti na drug način, njene ureditve pa na drugi strani ni mogoče več odlašati. Treba pa bo čimprej pristopiti k ureditvi problematike našega celotnega zdravstvenega strokovnega šolstva tudi s formalno-pravnega stališča.

Za boljše razumevanje tega problema je potreben kratek pregled razvoja tega šolstva. V predaprilski Jugoslaviji je v zdravstvenih zavodih opravljal strokovno delo zdravnik v glavnem priučen zdravstveni kader z nizko splošno predizobrazbo. Edini strokovno šolani kader so bile babice. Od leta 1924 dalje je obstajala šola za medicinske sestre z majhno kapaciteto, ki je do leta 1945 izšolala okoli 200 medicinskih sester, ki so bile zaposlene izključno v maloštevilnih zavodih za otroke v zdravstvenih domovih tedanjega tipa. Po 1930. letu je bila ustanovljena šola za otroške negovalke, ki so bile v glavnem zaposlene samo v privatnih službah. Vse drugo osebje v zdravstveni službi, kot

na primer v laboratorijih, bolnišnicah, pri rentgenu itd., je bilo priučeno oziroma za silo usposobljeno v maloštevilnih krajših tečajih.

To pomanjkanje šolanega pomožnega zdravstvenega kadra je prišlo do občutnega izraza med narodnoosvobodilno borbo, ki je v tedanjih težkih pogojih zahtevala temeljito strokovno znanje in sposobnost improvizacije in iznajdljivosti. Da bi vsaj za silo zadostili potrebam zdravstvene službe v pogojih partizanske vojne, so bile že na osvobojenem pa tudi na od okupatorja kontroliranem ozemlju organizirane bolničarske šole. Iz teh šol so izšli številni kadri, ki so z izredno požrtvovalnostjo vendarle dopolnili pomanjkljivo znanje, saj je marsikatera partizanska bolničarka morala nadomestiti zdravnika.

Po osvoboditvi so naraščajoče potrebe po šolanem strokovnem kadru v zvezi z novimi družbenimi odnosi — nagel razvoj zdravstvene službe, napredek medicinske znanosti in sodobne metode dela v kurativi in preventivi — nujno zahtevale, da se ustanove novi tipi šol za različna specialna delovna področja v zdravstveni stroki. Že obstoječe šole pa so bile po kapaciteti povečane.

Že tudi prej so se kazale potrebe po takem in tako usposobljenem kadru, kot na primer po fizioterapevtkah, sanitarnih tehnikih, rentgenskih tehnikih itd., vendar so bili pogoji za ustanovitev teh šol dani šele po osvoboditvi. Tako je bilo omogočeno opustiti dotedanji način mehanične priučitve in preiti na teoretično in praktično šolanje po sodobnih metodah dela. To je bila osnova, na kateri se je začela kvaliteta dela naglo dvigati in s tem tudi kvaliteta celotne zdravstvene dejavnosti, ki je ustvarila ugoden pogoj za hitrejši napredek zdravstvene službe in to zaradi stalno naraščajočega števila šolanega kadra in njegove boljše strokovne usposobljenosti.

Treba pa je omeniti, da se naše strokovno šolstvo ni razvilo skokoma, niti v nekem bolj ali manj ustaljenem sistemu. Vzrok temu je bilo na eni strani veliko pomanjkanje strokovnega kadra, na drugi strani pa neprestano naraščajoče potrebe zdravstvene službe, katerih formalno-pravni odraz je naša široka socialno zdravstvena zakonodaja. Zato je bilo treba nekaj časa nekatere kadre izšolati v skrajšani učni dobi, deloma tudi z dokvalifikacijskimi tečaji in se zadovoljiti z razmeroma nizko kvalifikacijo.

Po letu 1951 se je sistem strokovnega šolstva v zdravstvu več ali manj ustalil tako glede dobe trajanja kakor tudi glede večje predizobrazbe kot pogoja za sprejem v šole. Po vsebini pouka in po metodah pa se seveda dalje razvijajo in je prav sedaj v proučitvi ponovna reforma pouka.

V Ljudski republiki Sloveniji so v zdravstvu sedaj naslednje strokovne šole: Triletna šola za medicinske sestre v Ljubljani s kapaciteto 120 gojenk; štiriletna šola za medicinske sestre v Mariboru s kapaciteto 35 gojenk; dvoletna šola za fizioterapevtke v Ljubljani s kapaciteto 24 gojenk; dvoletna šola za rentgenske tehnike v Ljubljani s kapaciteto 24 gojencev; štiriletna šola za sanitarne tehnike v Ljubljani s kapaciteto 60 gojenk; štiriletna zobotehnična srednja šola v Ljubljani s kapaciteto 90 gojencev; štiriletna šola za farmacevtske pomočnike v Ljubljani s kapaciteto 35 gojencev; dvoletna šola za otroške negovalke v Ljubljani s kapaciteto 50 gojenk; dvoletna šola za babice v Ljubljani s kapaciteto 60 gojenk in enoletna šola za bolničarje na Golniku in v Mariboru s skupno kapaciteto 55 gojencev. Slednja šola je seveda improvizirana.

Zaradi še nedavno zelo občutljivega pomanjkanja kadra, zlasti medicinskih sester, se pripravlja nova šola za medicinske sestre v Celju, za bolničarje pa v Novem mestu.

Tu je treba poudariti dejstvo, da število interesentov za vpis v medicinske strokovne šole stalno narašča in to v veliki meri tudi takih, ki imajo popolno srednjo šolo. To je zelo razveseljivo dejstvo, ker se po tej strani odpira perspektiva, da se bo kmalu omililo kritično pomanjkanje tega kadra. Vendar pa zelo majhna kapaciteta teh šol onemogoča vpis večjega števila gojencev. V osvetlitev naj navedem, da se je letos prijavilo za vpis v šolo za medicinske sestre v Mariboru 100 deklet, šola pa jih lahko sprejme največ 35 in še to v neprimernih, improviziranih prostorih. Enak položaj je tudi v Ljubljani. Zato se nujno postavlja zahteva po gradnji novih šolskih prostorov s primerno kapaciteto, kar bi tudi bistveno vplivalo na kvaliteto šolanja.

Da bi se ta kader kolikor mogoče pravilno razdelil po terenu v skladu z obstoječimi potrebami sedaj in v bližnji perspektivi, je odbor mišljenja, naj bi ljudski odbori štipendirali s primerno obveznostjo gojence za te šole. To bi omogočilo tudi potrebni moralno-politični izbor tega kadra, ki je pri svojem delu v intimnem kontaktu s širokimi množicami in ima ne samo zdravstveno-vzgojne, temveč tudi moralno-politične vzgojne naloge. Prav v pogledu moralno-politične vzgoje mladine v našem strokovnem šolstvu pa je treba reči nekaj besed. Kakor se kvaliteta v strokovnem pogledu dviga in se učni načrti v tej smeri izpopolnjujejo, tako je moralno-politična vzgoja vse prej kot zadovoljiva. Pouk ne upošteva dejstva, da deluje zdravstvena služba oziroma zdravstveni kader sedaj v določenem družbenem okolju in da mora šola ta kader v tem smislu tudi vzgojiti, sicer mora nujno priti v konflikt s stvarnostjo. V praksi se opaža v prvi vrsti več ali manj suha strokovna usmerjenost tega kadra brez zanimanja za dogajanje in razvoj v ožji okolici. Razumljivo je potem tudi dejstvo, da se vprašanje odgovornosti pri delu in nasproti družbi postavlja popolnoma napačno, da je nepravilno pojmovanje družbenega upravljanja zdravstvenih zavodov, da imamo pojave nepravilnih odnosov do ljudskih odborov in so neredki nepravilni odnosi do bolnikov, do ljudske imovine v zdravstvenih zavodih, da imamo opravka z zastarelim pojmovanjem o vlogi zdravstva v naši socialistični družbeni stvarnosti in z vsemi iz tega izvirajočimi konflikti itd. Naše strokovno šolstvo bo moralo to vprašanje rešiti z vso resnostjo in s čutom odgovornosti.

V zadnjih letih pa se za nekatere tipe zdravstvenega kadra pojavlja potreba po višji predizobrazbi in višji strokovni izobrazbi. To velja v prvi vrsti za medicinske sestre, za fizioterapevte in za rentgenske pomočnike. Vloga tega kadra se je v zdravstveni službi bistveno spremenila, razširil se je obseg dela, povečala se je samostojnost in s tem odgovornost pri delu ter vsebina dela. Vse to zahteva od njih večjega teoretičnega znanja in večje tehnične usposobljenosti.

Konkretno prevzema medicinska sestra danes v zdravstvenih zavodih odgovorno nalogo pri določanju režima v njih in kot glavna sestra zavoda ali oddelka tudi vlogo organizatorja dela in strokovnega inštruktorja za nižji in pomožni kader. Za pravilno nego bolnika in za pravilen odnos do njega opravlja delno samostojno komplicirana opravila ali pa pomaga pri teh delih zdravniku v kurativi in preventivi kot patronažna sestra na terenu, stoji pred

številnimi zelo zapletenimi problemi, ki zahtevajo od nje specialno usposobljenost, višjo izobrazbo in širšo razgledanost v zapleteni socialno-zdravstveni problematiki. Prav tako je tudi medicinska sestra strokovna učiteljica na srednjih in nižjih strokovnih šolah.

Pri fizioterapiji je njena naloga s sodobnimi metodami čim hitreje zopet usposobiti poškodovanca za delo in ga kot tvornega človeka zopet vključiti v družbo. To je v zvezi s številom nezgod izrednega gospodarskega pomena, enako pa tudi za prizadetega, da se mu zopet vrne zavest telesno-duševnega zdravja. To delo zahteva od kadrov v tej stroki temeljite strokovne usposobljenosti, sposobnosti pravilnega ocenjevanja zmogljivosti posameznega bolnika in posebnosti njegovega ustroja ter samostojnega odločanja.

Rentgenski pomočnik dela z različnimi in kompliciranimi aparati rentgenske diagnostike in terapije, zaradi česar mora dobro poznati aparature in tehniko, način njihove uporabe, imeti mora temeljito medicinsko znanje, če naj sicer po navodilih rentgenologa samostojno opravlja svoj posel.

Vsa doslej v kratkih obrisih navedena dejstva so v praksi privedla do tega, da vse tri navedene šole že dve do tri leta delujejo kot višje strokovne šole, kar je kot pogoj za sprejem v te šole zahtevalo popolno srednjo šolo. Tako je praksa prehitela zastarele predpise, ki so bili nepopolni in predvsem formalnega značaja. Učni načrti so prilagojeni tem zahtevam.

Predlagani zakon torej legalizira že obstoječe stanje in priznava absolutom teh šol rang višjega strokovnega kadra, kar doslej še ni bilo urejeno.

Predsednik Josip Rus: Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, ljudskega poslanca dr. Antona Melika, da da poročilo zakonodajnega odbora k predlogu zakona o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol. (Poročevalec zakonodajnega odbora Republiškega zbora ljudski poslanec dr. Anton Melik prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Prosim predstavnika Izvršnega sveta, če želi dati obrazložitev k zakonskemu predlogu.

Stane Kavčič: Prosim zbor, da se strinja s tem, da vzame pismeno obrazložitev, ki je priložena zakonskemu predlogu, kot obrazložitev Izvršnega sveta. S predlaganimi amandmaji pa se Izvršni svet strinja.

Predsednik Josip Rus: Dajem v obravnavo predlog zakona o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol. Ali se zbor strinja s tem, da se predlog ne čita? (Zbor se s tem predlogom strinja.) Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.) Ker se nihče ne oglasi k besedi, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlog zakona o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol s predloženimi spremembami, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol soglasno sprejet. Ker gre za zakonski predlog, ki spada samo v pristojnost Republiškega zbora, je ta predlog zakona po 126. členu poslovnika z izglasovanjem postal zakon.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na obravnavo in sklepanje o predlogu zakona o lovu. (Glasovi iz poslanskih klopi: Želimo, da se odredi

odmor.) Glede na željo, da se odredi odmor, prekinjam sejo in dajem 15 minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 12,15 in se je nadaljevala ob 12,50.)

Predsednik Josip Rus: Nadaljujemo sejo in prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na razpravo o predlogu zakona o lovu. Prosim poročevalca odbora za gospodarstvo Republiškega zbora, da da poročilo k temu zakonskemu predlogu. (Poročevalec odbora za gospodarstvo Republiškega zbora ljudski poslanec inž. Karmelo Budihna prečita odborovo poročilo. — Glej priloge. — Pred prečitanjem sprememb, ki jih je sklenil odbor za gospodarstvo doda k poročilu še naslednje:)

Inž. Karmelo Budihna: Sprememb k posameznim členom je toliko, da bi jih ne čitali, ker so vsi poslanci dobili poročilo, iz katerega so te spremembe razvidne. Ugotavljam samo, da pri ponovni obravnavi ni prišlo do soglasja med odborom za gospodarstvo in zakonodajnim odborom pri 6. členu, ker je zakonodajni odbor menil, da je treba planinskega orla zaščititi skozi vse leto, odbor za gospodarstvo pa je po ponovnem pretresu tega vprašanja ostal na stališču, kakor ga je predvideval že prvotni osnutek zakona.

Predsednik Josip Rus: Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo k predlogu zakona o lovu. (Poročevalec zakonodajnega odbora Republiškega zbora ljudski poslanec Jože Tramšek prečita odborovo poročilo. — Glej priloge. — Pri spremembi 6. člena doda, da se je zakonodajni odbor naknadno strinjal s stališčem, ki ga je zavzel gospodarski odbor Republiškega zbora ter tako ta sprememba odpade.)

Predsednik Josip Rus: Prosim predstavnika Izvršnega sveta, če želi dati obrazložitev.

Dr. Marijan Breclj: Tovariši ljudski poslanci! Izvršni svet je priložil predlogu zakona o lovu svoje poročilo in izjavlja, da se s poročilom odbora za gospodarstvo našega zbora strinja. Glede na predložene amandmaje odbora za gospodarstvo in zakonodajnega odbora izjavljam v imenu Izvršnega sveta, da se z vsemi predloženimi amandmaji in spreminjevalnimi predlogi strinjam, razen z amandmajem v drugem odstavku 8. člena.

Drugi odstavek 8. člena namreč govori, da državni sekretar za gospodarstvo lahko po zaslišanju Republiške lovske zveze odredi posameznim lovskim družinam, da odlovijo določeno število žive zaščitene divjadi za razplod ali za osvežitev krvi v drugih loviščih. Predlog, ki ga dajeta gospodarski odbor in zakonodajni odbor, pa je v tem, da to odredi Republiška lovska zveza in da ima potem dolžnost, da to prijavi državnemu sekretarju. Mislimo, da bi ta amandma ne bil pravilen zaradi tega, ker postavljamo v zakonu o lovu princip, da je odlov žive zaščitene divjadi praviloma prepovedan in menimo, da je potem prav — če že gre za izjemo od tega zakona — da te izjeme dovoli državni organ, se pravi organ ljudske oblasti. Zato menimo, da je 8. člen v svojem drugem odstavku v skladu z vsemi načeli, kot jih vsebuje zakon, in tudi s temi, s katerimi sta se strinjala oba odbora, to je gospodarski in zakonodajni odbor. Mislimo pa, da tudi praktično ne more priti do nobenih

nasprotij med Republiško lovsko zvezo in med državnim sekretarjem za gospodarstvo, ker predvidevamo, da se bo izvrševal odlov na predlog in po zaslišanju Republiške lovske zveze. Kdaj naj se torej odlovi živa divjad, bo to praktično izvršeno po predlogu Republiške lovske zveze. Dajemo torej ta predlog, da ohranimo dosedanje besedilo 8. člena zakona o lovu.

Predsednik Josip Rus: Prosim poročevalca odbora za gospodarstvo, da se o tej spremembi Izvršnega sveta izjavi.

Inž. Karmelo Budihna: Gospodarski odbor je spremembo 8. člena predlagal iz naslednjih razlogov:

Odlov žive zaščitene divjadi za znanstvene namene ali zaradi osvežitve krvi in podobnih razlogov, ki so v tem členu naštetih, je smatral odbor kot izrazito funkcijo gospodarjenja z divjadjo. Ker pa je po tem zakonu gospodarjenje z divjadjo prepuščeno lovskim organizacijam, je analogno temu gospodarski odbor menil, da ni potrebna intervencija državnega sekretarja, da se to odobri. Vendar menimo, da to ne zadeva bistva zakona, zaradi česar se kot poročevalec gospodarskega odbora s pripombo tovariša dr. Marijana Breclja strinjam.

Predsednik Josip Rus: Prosim, da se izjavi poročevalec zakonodajnega odbora.

Jože Tramšek: Zakonodajni odbor je razpravljal o eventualni možnosti, da se Izvršni svet z nekaterimi našimi amandmaji ne bo strinjal, zato je bilo v odboru dogovorjeno, da se v takem primeru strinjamo s stališčem, ki ga zavzame gospodarski odbor, kar pomeni, da te spremembe sprejemamo.

Predsednik Josip Rus: Ker se poročevalca strinjata s predlogom predstavnika Izvršnega sveta, je s tem predlog Izvršnega sveta postal sestavni del predloga zakona o lovu kakor bo prišel v razpravo.

Prekinjam sejo in objavljam, da se bo seja nadaljevala popoldne ob 16,30. (Seja je bila prekinjena ob 13. uri in se je nadaljevala ob 16,45.)

Predsednik Josip Rus: Nadaljujemo sejo. Dajem v obravnavo predlog zakona o lovu, prej pa vprašam, ali naj se besedilo zakonskega predloga čita. (Poslanci se strinjajo s tem, da se besedilo zakonskega predloga ne čita.) Besedo ima ljudski poslanec Matevž Hace.

Matevž Hace: Tovariši poslanci! Pred seboj imamo zakon o lovu. V odboru za gospodarstvo sem že povedal o njem nekaj svojih misli. Lov kot tak moramo gledati v naši slovenski deželi skozi troje gledišč. Prvič kot športno panogo z nekaj tisoč lovci, drugič kot gospodarsko panogo, če donša koristi skupnosti naše dežele, in tretjič lov v odnosu na kmetijstvo in sadjarstvo v naši deželi.

O vlogi lova v fevdalizmu in v buržoazni družbi ter o odnosu lova do kmetijstva nasploh so že veliki sociologi svetovnega merila kakor Karel Marx in Kautsky povedali svoje. V diskusiji bi se dotaknil samo enega vprašanja, in sicer vprašanja zaščitene divjadi, ki je označena v 6. členu zakona o lovu.

Med zaščiteno divjadjo, ki je imela domovinsko pravico v fevdalizmu in v buržoazni družbi in ki je tudi sedaj na seznamu zaščitene divjadi na prvem mestu, je poljski zajec. Že stoletja vedo naši slovenski kmetje in sadjarji, da je poljski zajec sovražnik številka ena sadjereje in kmetijstva nasploh in da je naredil kmetijstvu in sadjarstvu že ogromno škodo. Anketni podatki, ki jih je leta 1947 zbralo takratno Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani, pričajo, da poljski zajec uniči v slovenski deželi povprečno 73 % vseh na novo posajenih drevesc bodisi takoj prvo zimo ali pa kasneje v dobi 10- ali 12-letne rasti. Če računamo povprečno vrednost 4 do 8 let starega drevesca 1.000 dinarjev in da smo povprečno posadili letno 150.000 sadnih drevesc, znaša letna škoda 110 milijonov dinarjev. Samo v zimi leta 1951 do 1952 je še takratno ministrstvo za kmetijstvo po nepopolnih uradnih podatkih ugotovilo 185 milijonov dinarjev škode po poljskem zajcu.

Glede na sodobne oblike sadne proizvodnje bo nevarnost zajčje škode še večja, ker se pritličnih in srednjedebeelih drevesnih oblik ne da zavarovati brez žične ograje, ki stane za 1 ha najmanj pol milijona dinarjev. Potem si lahko mislimo, koliko bi morala dati skupnost za bodoče pritlično drevje oziroma za bodoče plantaže v naši deželi.

Tovariši poslanci! Če hočemo, da bomo v naši slovenski deželi imeli dovolj sadja za široko potrošnjo in za predelavo v naši industriji kakor tudi za izvoz, moramo z vsemi sredstvi pospeševati obnovo najboljših oblik sadjarske proizvodnje. Zato je poljski zajec in njegova zaščita glavna ovira, ker zajec sproti uničuje nezaščitene nasade. Zaščita, to je gradnja ograj in drevesnih košev, pa bi letno podražila investicijske stroške za 250 do 300 milijonov dinarjev, obenem pa podražila proizvodnjo sadja za 3 do 4 dinarje pri kilogramu, ki bi jih moral plačati naš potrošnik, delavec in nameščeneec. Koristi od poljskega zajca pa ne odtehtajo 15 % škode samo v sadjarstvu, kakor to navajajo podatki inštituta za sadjarstvo.

Evo tovariši poslanci, tu ne gre za to, kot to misli nekaj tisoč slovenskih lovcev, da proti zajcu kriče in vpijejo samo zaostali kmetje. Ne, to govore že desetletja naši najboljši in napredni slovenski sadjarji, ki pridelujejo sadje za domači trg in za izvoz. To govore tisoči naših naprednih sadjarjev in kmetovalcev, katerim je bolj pri srcu ljudska prehrana kot zabava lovcev. To govore že desetletja naši najbolj napredni sadjarji, ki sodijo v vrsto najbolj naprednih sadjarjev v Jugoslaviji in Evropi.

Če bi pa pogledali še, kako je z drugimi kmetijskimi kulturami v naši deželi, koliko na primer uniči zajec vsako leto fižola in kako so premnogi kmetje in kajzarji opustili mnogo njiv, posajenih s fižolom, ker jim jih je leto za letom uničeval zajec, bi prišli do še bolj pestrih števil. Naši kmetje tudi nimajo toliko delovne sile, da bi stali od junija do septembra ob njivah in s prekljami odganjali zajca. Iz svojih mladih let se spomnim, da kadar je v naših vaseh divjačina požrla poljske pridelke, je bilo to huje za našega siromašnega notranjskega kmeta in kajzarja, kot pa vest, da je padla vlada Pašić-Pribičević, ali pa vest, da je v Marseillu preminul kralj Aleksander. Ljudje so se zavedali, da se razne meščanske vlade lahko takoj sestavijo in vladajo po svoje naprej, da pa jim poljskih pridelkov nihče ne bo povrnil brez plačila.

Kadar gre mestni človek ob nedeljah na deželo in vidi nekaj zajcev, ki skačejo in obgrizujejo poljske pridelke, je to zanj lepo in romantično doživetje, o katerem zvečer pripoveduje družbi in družini. Kadar pa kmet za-

gleda, kako mu zajci uničujejo njegov trud na njivah, tedaj ga zgrabi divja kranjska jeza na zajce in na tiste domače lovce, ki zajca ščitijo. Že veliki sociolog Kautsky se vprašuje v svojem znamenitem delu »Agrarno vprašanje« (Slovenska izdaja stran 629), s kakšno pravico žre zajec kjerkoli se mu to zljubi. Prav včeraj sem dobil pismo od kolektiva gozdne semenarne iz Mengša, kjer pozdravljajo moj predlog, ki sem ga dal v odboru za gospodarstvo, da se črta poljski zajec iz seznama zaščitene divjadi. V dopisu pravijo, da jim je kljub temu, da so pravočasno podvzeli vse ukrepe, zajec napravil za 400.000 dinarjev škode, ker je kljub ograjevanju visok sneg omogočil zajcu, da je delal škodo. Pametno, gospodarsko in smotrno bi pa bilo za vse ljubitelje poljskega zajca in lovce, da bi si napravili ogrado, kjer bi gojili in lovili zajce sebi v korist in zabavo (smeh v dvorani), sadjarjem in drugim kmetovalcem pa v veselje in zadovoljstvo, ker bi bili rešeni velike zajčje nadloge.

Ne govorim o tem, kako bi izgledalo, če bi izvedli smotrno in demokratično anketo glede zajca v izrazito sadjarskih predelih. Osebnost sem kot nasprotnik poljskega zajca prepričan, da bi lovci potegnili kratko. Lovske koristi bi morale biti glede zajca podrejene koristim v sadjarstvu in kmetijstvu. Pri tem je nerazumljivo, zakaj ni dobila kmetijska zbornica, kakor tudi ne društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov na vpogled osnutka zakona o lovu, h kateremu bi dali svoje konstruktivno mnenje. Spričo vse te diskusije predlagam skupščini, da se poljski zajec izloči iz zakonske zaščite.

Predsednik Josip Rus: Besedo ima ljudski poslanec Franc Hojnik.

Franc Hojnik: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Vrsto progresivnih zakonov in uredb je sprejela tako zvezna kot republiška skupščina v zadnjem času z namenom, da čimprej zadostimo zahtevam in potrebam našega novega družbenega sistema. Nedvomno je, da spada predlog zakona o lovu, o katerem danes razpravljamo, k progresivnim zakonom, saj predvideva družbeno samoupravljanje v tako važni gospodarski panogi kot je lovstvo. Zato se načelno strinjam s predlogom zakona o lovu, ne morem pa se strinjati s tem, da je divji oziroma poljski zajec, kakor ga imenuje predlog zakona, zaščiten divjad in je dovoljen lov nanj samo v lovni dobi.

Po naročilu petih občin in sedmih splošnih kmetijskih zadrug mi je neposredno naročeno od sadjarjev, da obrazložim njihovo upravičeno zahtevo, da se divji zajec z obravnavanim zakonom ne zaščiti iz naslednjih razlogov.

Divji zajec se je v zadnjih letih neverjetno razmnožil in dela vedno večjo gospodarsko škodo, zlasti na sadnem drevju. Škoda, ki je bila povzročena na območju bivše mariborske oblasti v zimi leta 1951/52, ki je statistično dokazana po takratni vrednosti, je za to prepričljiv dokaz. Samo v socialističnem sektorju je zajec naredil za 107 milijonov dinarjev škode v sadovnjakih, za 890.000 dinarjev škode pa v drevesnicah, kar znaša skupno 107 milijonov 890.000 dinarjev. Tu ni vštet privatni sektor, ki bi škodo prav gotovo nekajkrat pomnožil. Privatni sektor v sadjarstvu pa povzročene škode ni prijavljal zato, ker da te škode nikoli ni dobil povrnjene. Če sedaj primerjamo, da znaša odstrel divjega zajca v vsej republiki Sloveniji v enem letu 20 do 25 tisoč kosov in to pomnožimo s ceno zajca, ki je 350 dinarjev za kos, potem znaša celotna korist 8 milijonov dinarjev. Tako je korist zajca v primerjavi s škodo, ki jo povzroča, tako neznatna, da je odveč vsaka razprava.

Toda ne gre samo za škodo, ki jo povzroča divji zajec. Zaradi zajca si zadruga in državna kmetijska gospodarstva ne upajo več tvegati nizkodebelnih nasadov, ker zajec v eni sami zimski noči lahko uniči celoten nasad. Nove sadjarske nasade moramo postaviti na rentabilno bazo. Visokodebelni nasadi niso rentabilni, ker je zaščita zoper sadne škodljivce težavna in draga. Danes priporočajo plantaže z nizkodebelnim nasadom, ki jih ni tako preprosto zaščititi pred zajcem, saj je nemogoče celotno drevo oviti s slamo ali z žico. Če pa nasad ogradimo z žično ograjo, stane taka ograja za 1 ha sadovnjaka pol milijona dinarjev, kar je mnogo več kot znašajo investicije za celotno obnovo.

Poudarja se in tudi sami čutimo, da se moramo boriti s precejšnjimi finančnimi težavami in moramo povsod varčevati. Kako naj bi bilo to potem v soglasju z našo gospodarsko politiko, če bi silili naše kmetijstvo, da zavravlja ogromne vsote denarja za popolnoma nepotrebne stvari, kot so to ograje okrog sadovnjakov. Naši strokovnjaki, ki so si ogledali sadjarstvo v ZDA, pravijo, da si farmar ne more privoščiti ograje okoli plantaže, temveč mu tamkajšnja zakonodaja dovoljuje preganjati tega škodljivca s kakršnimi koli sredstvi. Naši lovci se kaj radi izgovarjajo, da je naš sadjar len, pravijo, da drevesce samo vsadi, nato pa ne dela drugega kot samo čaka na koristi. Sadjarju svetujejo, da je treba drevesca pobeliti in povezati s slamo, češ da potem zajec ne bo glodal drevesc. Takšne izjave lovcev so na eni strani žaljive za našega sadjarja, na drugi strani pa sadjar vse to dela, čeprav to nič ne pomaga, kajti v hudi zimi preмага zajec tudi omenjene zapreke. Kdor tega ne verjame, ta naj si to ogleda na Srednji kmetijski šoli v Mariboru, kjer je predlansko zimo zajec uničil v eni noči ves sadovnjak kljub pobeljenim deblom, ovitim s slamo in obdanim z železno mrežasto ograjo. Naši kmetje se že v veliki meri zavedajo, da jim sadjarstvo lahko prinaša lepe dohodke. V okraju Maribor okolica so si nabavili 16 traktorskih škropilnic, 88 motornih, 334 prevoznih in 93 nahrbtnih škropilnic in so lansko leto porabili 154.000 kg škropiva proti sadnim škodljivcem. V tem se nazorno odraža velika skrb kmetijskih proizvajalcev za sadjarstvo, ki se borijo z vsemi razpoložljivimi sredstvi proti škodljivcem.

Z zakonskimi predpisi je uzakonjeno, da morajo škodljivce zatirati, z lovskim zakonom pa jim to borbo onemogočamo. S tem je samo na področju okraja Maribor okolica še nadalje ogroženih 7.200 ha sadovnjakov z enim milijonom dreves, da ne upošteevamo novih nasadov, ki jih nameravamo obnoviti. Spričo tega bi, tovariši poslanci, predlagal, da se v vseh sadjarskih predelih, kjer je sadjarstvo v primerjavi z drugo obdelovalno zemljo zastopano z nad 5 %, ne zaščiti divji zajec in sme lastnik sadovnjaka na svoji posesti zatirati zajca z razpoložljivimi sredstvi.

Tovariši poslanci, izjavljam, da bom glasoval za predloženi zakon z omejeno spremembo.

Predsednik Josip Rus: Besedo ima ljudski poslanec Jože Tramšek.

Jože Tramšek: Tovariši ljudski poslanci! Preden bi govoril o predlogih, ki sta jih dala ljudska poslanca tovariš Hace in Hojnik, bi hotel izjaviti, da se v celoti strinjam s predloženim zakonom in bom zanj glasoval. Menim pa, da sta oba predloga, zlasti pa predlog, ki ga je dal tovariš Hace, popolnoma

nemogoča za našo stvarnost in za našo kulturo. Poudarim naj samo eno. Zamislite si samo, kako bi bilo, če bi izločili zajca iz zaščite in bi ga kmetje začeli s prekljami mlatiti po polju. Kje na svetu je mogoče še kaj podobnega.

Tovariši se izgovarjajo na to, da povzročča zajec veliko škodo. Ne izključujem tega, da zajec povzroči tu in tam kako škodo. Toda proti tej škodi je mogoča skoro 100 % zaščita, če kmetovalci na to stvar pazijo. Osebo poznam celo vrsto dobrih naprednih sadjarjev, ki jim zajec ni uničil niti enega stebela, če ga pravilno zaščitijo, kajti za to ni potrebno nobenega posebnega znanja. Dovolj je na primer, da kmetovalec, kadar obrezuje sadje, pusti nekaj vejice pod deblom, pa bo zajec, ki je znan kot zelo lagodna žival, grizel raje tiste vejice, kakor da bi se vzel na debla. Če pa naloži okoli drevesa še nekoliko koruznice, ne bo zajec nikoli ogledal debla. To je dovolj stara stvar, ki jo poznajo vsi naši sadjarji. Morda je to nekoliko težavno le takrat, kadar je velik sneg. Pri večjih sadjarskih nasadih pa se v tistih dneh, dokler se taka zaščita ne izvede, da vendarle pripraviti primerna straža.

Veliko je govora o škodi, ki jo napravi zajec. Spominjam se pa, da nam je ameriški kapar povzročil milijardne škode. Čeprav smo na vseh sestankih govorili o tem, pa sadjarji vseeno niso pristopili k škropljenju sadnega drevja. Tako so na primer v vzhodnih predelih Štajerske dopustili, da je drevje popolnoma propadlo. Takrat pa se nihče ni našel, da bi to stvar ostreje naglasil.

Nadalje mislim, da je treba nekoliko pogledati tudi, kako so te stvari v naši bližini in kako drugod po svetu. Ni mi znano, da bi kaka država na svetu imela takšen barbarski zakon, ki bi tako krotko žival postavil izven zakona. (Smeh v dvorani.) Nasprotno pa mi je znano, da Francija kot dežela sadjarstva in vinarstva od nas zajce kupuje in daje velikanske vsote denarja za to, da bi zajca zopet zaplodila, in to kljub temu, da je tam sadjarska in vinogradniška kultura, lahko rečemo, med najvišjimi v Evropi. Dejansko mislim, da bi storili barbarski ukrep, ki bi bil lahko samo v sramoto taki kulturni deželi, kakršna je Slovenija. Poleg tega pa mislim, da bi si lahko tovariši, ki so predlagali tako nemogoče amandmaje, nekoliko pazljiveje prečitali 9. člen tega zakona, ki more vsakogar zadovoljiti in to na kulturnen način. Kajti 9. člen doslovno pravi: »Gojitev divjadi mora biti v skladu s koristmi kmetijstva in gozdarstva. Če se v kakšnem lovišču razmnoži divjad tako, da nastane zaradi tega prevelika škoda za kmetijstvo ali gozdarstvo, lahko okrajni ljudski odbor po zaslišanju okrajne lovske zveze odredi, da lovska družina število divjadi primerno zniža.« To se pravi, da jo zniža na kulturnen način s puškami, ne pa s prekljami. To sem, tovariši, hotel povedati.

Predsednik Josip Rus: Kdo še želi besedo? Besedo ima ljudski poslanec Vinko Šumrada.

Vinko Šumrada: Tovariši poslanci! K tej, da se tako izrazim, zajčji razpravi bi dal nekaj pripomb. K temu pa so me pravzaprav navedle vrstice v časopisju, za katere sicer ne vem, koliko so točne, ker podrobneje ne poznam poteka zasedanja gospodarskega odbora, vendar me je že to, kar je bilo objavljeno, začudilo. Zlasti me je začudila trditev nekega tovariša, za katerega sicer ne vem, kdo je bil, ki je pa trdil enako, kar je že sedaj povedal tovariš Tramšek, da Francija zajce uvaža. Že poprej sem večkrat slišal o za-

konodaji, ki jo imajo moderne države na zahodu, po kateri imajo po svoje urejen lov. Mislim, tovariši, da je žalostno, če se pri nas kdo sklicuje na zahodno kapitalistično zakonodajo, o kateri vemo, da štiti tiste ljudi, ki so na oblasti — mislim to v materialnem smislu —, zato so na drugi strani tudi tamkajšnji lovski zakoni rezultat te vladajoče oblike ter se zato res ne moremo opirati na take zakone. Kot protiutež temu, kar je povedal tovariš Tramšek in dotični tovariš v gospodarskem odboru, bi pa povedal tole. Res je, da Francozi zajca uvažajo, toda to zaradi tega, ker so francoski kmetje, v obrambi, ker jih zakon v njihovih interesih ne štiti, podvzeli bakteriološko vojno in so okužili zajce v večini departmajev, kjer so zaradi tega poginili. To je pa učinek tiste hvalisane francoske zakonodaje, ki štiti lov. Če bi sprejeli predlog tovariša Haceta, bi to dejansko bilo nekoliko vandalsko, sprejeti nekak splošni pogrom proti zajcem. Predlagam pa, da bi k 6. členu in sicer v začetku zadnjega odstavka sprejeli naslednji amandma, v katerem bi bilo rečeno: »V izrazito sadjarskih predelih lahko pristojni okrajni ljudski odbor proglasi poljskega zajca za nezaščiten divjad.« Toliko k razpravi o zajcu.

Poleg tega pa imam nekaj pripomb še k nekaterim naslednjim členom, ker se mi zdi, da daje osnutek zakona v nekaterih primerih privilegij manj važnejši gospodarski panogi na račun važnejše gospodarske panoge oziroma ko bi nekateri členi prišli v poštev komaj v dobi nekaj tisoč let nazaj, ko je bil lov osnovno sredstvo za preživljanje človeškega rodu, ne pa danes, ko je samo ena izmed vzporednih panog in ko predstavlja kmetijstvo neposredno važnejšo panogo našega družbenega gospodarstva. Tako na primer pravi 27. člen takole: »Lastniki in posestniki smejo pokončati v svojih poslopih ali na svojem ograjenem dvorišču vsako nezaščiten divjad, na svojih odprtih zemljiščih pa volka, šakala, divjega prašiča in jazbeca, vendar samo tako, kakor je po tem zakonu dovoljeno.« To se pravi z drugimi besedami, da bo kmet na svoji njivi srečal divjega prašiča, imel bo sicer vile s seboj, toda prašiču bo dejal: počakaj, da grem po lovsko družino, da ti pravilno upihne življenje, tako kot je to po zakonu dovoljeno, sicer te ne smem pokončati. V takem smislu je to postavljeno v tem členu. (Smeh v dvorani.) Zato bi predlagal, da bi se 27. člen spremenil in se glasil takole: »Lastniki in posestniki smejo pokončati v svojih poslopih ali na svojem ograjenem dvorišču vsako nezaščiten divjad, na svojih odprtih zemljiščih pa volka, šakala, divjega prašiča in jazbeca. Tako uplenjena divjad postane last lastnika poslopja ali zemljišča«. Strinjam se tudi s pristavkom: »Uplenitev je treba takoj sporočiti lovski družini.«, kajti lovska družina mora na svojem teritoriju imeti pregled nad uplenjeno divjadjo, ne glede na to, čigava je. To bo vzbudilo tudi iniciativo našega podeželskega človeka, zlasti lastnika zemlje, ki bo v večji meri preganjal škodljivce, kot jih je preganjal dosedaj. Glede uničevanja volka in divjega prašiča pa mislim, da res ni treba gojiti neke sentimentalnosti, kako naj bosta ta dva največja škodljivca uničena, ali pa pretakati krokodilove solze, kot je bilo to ob snežnih zemetih pred dvema letoma, ko je neka lovska brošura pisala, na kakšen vandalski način so v neki vasi s sekirami pobili divjega prašiča.

Zadnjo pripombo pa imam k 44. členu. Ta člen pušča dovolj široko odprta vrata našim lovcem. Zato ne dvomim, da bodo tisti, ki so količkaj spretni, tu ušli brez vsake odškodnine, pa naj se zgodi karkoli. Drugi odstavek 44. člena pravi takole: » Za škodo, ki jo napravijo na odprtih zemljiščih zaščiten divjad

in divji prašiči, je odgovorna lovska družina. Za tako škodo je odgovorna samo, če je lastnik ali posestnik zemljišča poskrbel za primerno zavarovanje pred škodo po divjadi.« Tu se, tovariši, preprosto ne najdem in tudi ne vem, če se znajdejo tisti tovariši, ki so predlagali ta zakon in ga sestavljali. Nadalje pravi naslednji odstavek: »Odškodnina, ki jo plača lovska družina za škodo, storjeno po medvedu in divjih prašičih, se povrne lovski družini iz okrajnega lovskega sklada«, seveda pod pogojem, kot pravi nadaljnji odstavek, če se s tem strinja okrajna lovska zveza. Okrajna lovska zveza, ki bo imela svoj lovski sklad, bo seveda nujno gledala na to, da bo čim manj izdajala za odškodnino in dajala čim več za povzdigo lovstva. V večini primerov se verjetno s škodo ne bo niti strinjala, če pa bo okrajni ljudski odbor, kot je to rečeno v enem izmed prejšnjih členov, sprejel tak sklep, bo okrajna lovska zveza lahko po svoji redni lestvici signalizirala naprej republiški lovski zvezi, ta pa sekretariatu za gospodarstvo, kjer niso nasprotniki zajcev v večini, ampak so v večini pristaši lova, ki bodo verjetno dali žegen taki nezakonnosti. Tu res ne vidim zagotovila, da bo naš kmet — pri čemer poudarjam, da ne gre samo za privatnega kmeta, da ne bi kdo rekel, da sem zagovornik kakih kulaških interesov, temveč to velja tudi za naše sodobne ekonomije in zadruga — dovolj zaščiten. Enako je pri tem, ko govorimo o zaščiti proti kaparju in se s tovarišem Tramškom ne strinjam, ker ni točno, ko pravi, da kmetje niso jemali sredstev proti kaparju. Mislim, da samo nekateri kmetje teh sredstev niso jemali, medtem ko je večina naših kmetov ta sredstva jemala in jih zelo rada jemlje ter se bori za to, da bi ohranila svoje sadjarstvo. Toda spričo nevarnosti po kaparju se borimo zato, da bomo naše sadjarstvo dvignili na bazo pritlikavega sadja, ki ga pa ni mogoče zaščititi niti z žično ograjo, ker bo zajec ob vsakem večjem snegu prišel čez ograjo in obžrl vejevje.

Mislím, da stvari v taki obliki niso dobre in bi jih v tej obliki težko zagovarjal tako pred svojimi volivci kakor tudi pred svojo vestjo. Strinjam se ter bom glasoval za ta zakon, toda samo s pogojem, da se sprejmejo ti amandmaji, ker se bom sicer v nasprotnem primeru moral žal vzdržati glasovanja.

Predsednik Josip Rus: Tovariš Šumrada, ali imaš pismeni amandma?

Vinko Šumrada: Enega imam, drugega bom pa dodatno predložil.

Predsednik Josip Rus: Tovariša ljudska poslanca Matevža Haceta in Franca Hojnika bi opozoril, da je treba po 123. členu poslovnika predložiti amandmaje v pismeni obliki, sicer bi njihovi predlogi ne mogli biti upoštevani.

Kdo še želi besedo? Besedo ima ljudski poslanec Jože Turnšek.

Jože Turnšek: Priključujem se tistim tovarišem poslancem, ki so proti zajcu. Mislim, da so ti tovariši že dovolj utemeljili upravičeno zahtevo, da se zajec postavi izven zaščite, zato predlagam naslednji amandma:

»1. Divji zajec naj bo izven zaščite v vseh sadjarskih okoliših v vseh letnih časih. Zajec naj ostane zaščiten v gozdnih področjih in ravninskih predelih, ki niso primerni za sadjarstvo.

2. Sadjarske okoliše določi gospodarski svet okrajnega ljudskega odbora za svoje področje na podlagi rajonizacije sadjarstva v Sloveniji po okvirnem

predlogu o rajonizaciji kmetijske fakultete v Ljubljani v skladu z desetletnim načrtom.

3. V sadjarskih okoliših zatirajo zajca lovske družine kot sadnega škodljivca.«

Predsednik Josip Rus: Kdo še želi besedo? Besedo ima ljudski poslanec Aleksander Pirher.

Aleksander Pirher: Tovariši ljudski poslanci! Jaz se ne bi mudil okoli te zajčje pravde, temveč bi dal dopolnilni predlog k 48. členu, ki govori o posebnih loviščih. Člen 21 predloga zakona o lovu govori med drugim, da Republiška lovska zveza sodeluje z državnimi organi pri lovskih vprašanjih. Zato mislim, da bi bilo prav, če bi se predhodno zaslišalo Republiško lovsko zvezo, preden bi Izvršni svet izločil določene površine za ustanovitev vzornih ali gojitvenih lovišč. Tako bi bil moj dopolnilni predlog k 48. členu ta, da bi se za prvim stavkom tega člena dodal nov stavek, ki naj se glasi: »Pred izločitvijo določene površine zasliši Izvršni svet Republiško lovsko zvezo.« Tako bi se ta člen glasil: »Izvršni svet lahko izloči določene površine za ustanovitev vzornih ali gojitvenih lovišč. Pred izločitvijo določenih površin zasliši Izvršni svet Republiško lovsko zvezo.« itd.

Predsednik Josip Rus: Kdo še želi besedo? Besedo ima ljudski poslanec Anton Peternelj.

Anton Peternelj: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Tudi jaz se bom oglasil na strani tistih, ki žele zajca čimbolj zatreti. Pridružujem se amandmajem, ki so jih dali tovariš Turnšek in drugi tovariši. Škodo, ki jo povzroča zajec, mislim, da je dovolj natančno utemeljil tovariš Hace pa tudi tovariš Šumrada. Vendar pa bi hotel glede na teze, ki jih je zajcu v prid nakazal tovariš Tramšek, reči tole. Res je, da je škoda, ki jo je povzročil ameriški kapar, dejansko ogromna. Vemo pa, da ta škoda ni bila povzročena samo zaradi nezainteresiranosti kmetov, ampak predvsem zaradi tega, ker ni bilo na razpolago ustrezajočih škropilnic, zlasti za visokodebelno drevje in pa tudi zato, ker so bila svoj čas zelo slaba in neučinkovita škropila, da so kmetje izgubili veselje, da bi se lotili škropljenja. Zadnjih nekaj let pa vestno škropijo in se bore za očuvanje svojega sadnega drevja ter so lansko leto pomladili čez tri milijone dreves. Izruvat, izkopati in požgati so jih moralí čez 200.000. Zato se je dejansko treba na tej fronti, kakor je nakazal tovariš Tramšek, boriti za boljše škropljenje. Vendar pa je resnica tudi ta, da je ravno kapar prisilil naše sadjarje in kmetijska državna in zadružna gospodarstva, da bodo prešla na nizkodebelne nasade. Toda nizkodebelnih nasadov se, dokler bo gospodaril zajec po naših sadovnjakih, ne bo skorajda izplačalo gojiti. Saj stane borba proti zajcem, kakor je izračunal odbor za sadjarstvo pri Glavni zadružni zvezi, če bi ogradili vse nasade in tudi velike plantažne nasade, svojih 14.50 dinarja na kilogram sadja. Ne vem, kako bo naš delavec v mestih sposoben plačevati tako drago sadje, če ne bomo z vsemi sredstvi omogočali, da bi bilo sadje cenejše. Mislim, da tudi, če bi zajca v celoti izločili iz zaščite, ni nobene take sile, ki bi mogla zajca do kraja iztrebiti. Člen 28 precej natančno določa, kako je mogoče divjad uničevati. Res je pa, da imajo puške

samo lovci, tem se pa zajec po večini smili in ga ne bi pokončali. Tovariš Šumrada je obrazložil, zakaj je do iztrebljenja zajcev prišlo v Franciji, vendar mislim, da pri nas ni tega strahu, da bi zajec izginil.

V zvezi z lovom divjadi bi omenil še to, da je po mojem mnenju pri nas precej preizek odstrel srnjadi. Nisem noben sovražnik srnjadi, ker je to tudi za mene zelo ljubka žival in bi bili naši gozdovi zelo pustji in prazni, če bi srnjadi ne bilo v njih. Vendar pa je po mojem mnenju treba odstreliti le nekaj več te divjadi, ki se sedaj v celih tropih izprehaja po njivah. Njivska površina pa je v Sloveniji že tako majhna in je prav, da bi na teh površinah pridelali čim več kmetijskih pridelkov. Važen pridelek, ki pride pri nas v poštev, je detelja, zlasti tudi za seme, ki ga žal vedno primanjkuje, in pa fižol, deloma pa tudi ajda, čeprav je to manj važen pridelek. Res je pa, da prav fižola in detelje na posameznih področjih skorajda ne sejejo več, ker se jim ne izplača. Pripodijo se srne in deteljne kobuljice požro, drugo pa pustijo. To se sicer še vedno da uporabiti za krmo, toda za seme je neuporabno. Enako je tudi s fižolom. Zato mislim, da je treba oceniti, kaj je bolj važno, ker škoda, ki jo povzročajo srne, ne odtehta vrednosti samih srn in bi jih zato lahko nekaj več odstrelili. Zaradi tega predlagam, naj bi naš zbor sprejel tudi priporočilo okrajnim ljudskim odborom, ki bodo delali plane za odstrel, naj v svojih planih zagotovijo tudi nekoliko večji odstrel srnjadi.

Poleg tega pa bi imel še pripombo k 33. členu ki pravi: »Lovski čuvaj, pa tudi član lovske družine sme ubiti psa ali mačko, ki se klati po lovišču, če sta oddaljena več kakor 200 m od hiš oziroma naselja, ali če sta oddaljena več kakor 50 m od gospodarja.« Vsakdo, ki živi na vasi, ve, da hodijo mačke več kakor 200 m od hiš in da so mačke potrebne tudi za uničevanje miši in druge golazni. In če bi se sedaj strogo držali tega določila, bi lahko v kratkem času iztrebili vse mačke, ker ni nobene mačke, ki ne bi šla samo 200 m od doma in tudi nobenega psa, zato je to razdaljo treba primerno podaljšati in reči vsaj 500 m od hiš oziroma naselja, za psa pa vsaj 100 m od gospodarja.

Predsednik Josip Rus: Kdo še želi besedo? Besedo ima ljudski poslanec dr. Miha Potočnik.

Dr. Miha Potočnik: Tovariši ljudski poslanci! Tudi jaz sem eden izmed tistih »fevdalcev«, ki je za zaščito poljskega zajca. Mislim pa, da je naš zbor danes res pred resno odločitvijo, ko razpravljamo o tem, ali naj bo poljski zajec zaščiten ali ne. Oglasil pa sem se zaradi tega, ker mislim, da je lovski zakon v predlagani obliki zlasti s svojim 9. členom zadostno zagotovilo za to, da se v sadjarskih predelih divji zajec drži na kratko in da je s tem ustrezno tudi sadjarjem. Po mojem mnenju ni pravilno, da bi s tem zakonom iskali ekstremno rešitev, ki jo zahtevajo sadjarji s tem, da se divji zajec iztrebi in pokolje.

Že prej so nekateri tovariši naglašali, da se kulturni odnosi neke dežele odražajo tudi v tem, kako ta dežela ščiti in varuje svoja prirodna bogastva, med drugim tudi divjad. V Evropi ni dežele, kjer bi bil divji zajec stavljen izven zakona in to ne zaradi kapitalističnih ali drugih interesov, temveč predvsem zaradi kulturnega odnosa do divjadi. Prav tako mislim, da ni prav, da se tu na neke vrste hujskaški in demagoški način postavlja vprašanje zaščite ali nezaščite divjega zajca in da se tu pogrevajo resnično najbolj zaostali raz-

logi in izgovori tistih sadjarjev in kmetovalcev, ki ne gospodarijo na napreden in moderen način, temveč iščejo vse razloge za svoje neuspehe v ubogem divjem zajcu. Mnogo teh zahtev, naj se divji zajec iztrebi, narekuje, da bom zelo preprosto povedal, prepričanje, da je divjega zajca več v loncu, kakor pa kaparja ali koloradskega hrošča. Razen tega nekateri zaostali kmetje organizirajo to hajko proti divjemu zajcu tudi zato, ker je pač lažje zavračati krivdo na zajca, kakor pa na svoje slabo gospodarstvo.

Da sem se oglasil, pa me je med drugim vzpodbudilo predvsem tudi to, kar je govoril pred menoj tovariš Peternelj, ko je nehote napovedal program sadjarjev tudi za naprej. Danes je na vrsti divji zajec, jutri bo na vrsti fazan, pojutrišnjem pa srnjad. To pa zato, ker tudi fazan povzroča manjšo škodo in ker srnjad tu pa tam popase kak fižol in napravi škodo na travi. Mislim pa, da na tak način teh stvari pri nas ne moremo reševati in je zato treba danes, ko bomo glasovali o teh amandmajih, izbojevati osnovno bitko že pri vprašanju zajca, da naša kulturna Slovenija res tudi v tem vprašanju ostane kulturna in ne nasede, lahko rečem, nazadnjaškim težnjam nekaterih manj naprednih kmetovalcev. Če bi ti manj napredni kmetovalci s tako intenziteto in silo iskali rešitve in zaščite za svoje sadno drevje, kot so to ponekod napravili napredni sadjarji in ohranili svoje nasade pred zajci, bi verjetno tudi v tistih predelih ne bilo škode po zajcih, kjer se sedaj nanje izgovarjajo.

Omenim naj še podatek, ki je bil tu že omenjen in ki sem ga povedal že tudi v gospodarskem odboru. Naša dežela je imela zadnja leta priložnost izvažati divje zajce prav v te dežele na zahodu, med drugim tudi v Francijo, ki je bila tu omenjena. Te zajce je izvažala tudi v sadjarske dežele in je za žive zajce dobivala po 10 do 12 dolarjev za kos — se pravi za enega po 7000 do 7500 dinarjev. Izvažala jih je torej v dežele, ki so prav tako sadjarske in vinogradniške, kakor je Slovenija, ali pa morebiti še bolj. Zato mislim, da ni mogoča ekstremna rešitev tega vprašanja, temveč rešitev, kakršno je predvidel zakon, kot ga je predložil Izvršni svet, ki v svojem 9. členu predvideva, da ostane zajec zaščiten in živ, sadno drevje pa nepoškodovano. (Ploskanje.)

Predsednik Josip Rus: Želi še kdo besedo? (Ne javi se nihče.) Če nihče, potem prosim, da se o amandmajih, ki so bili predloženi, izjavi najprej poročevalec odbora za gospodarstvo.

Inž. Karmelo Budihna: Tovariši poslanci! Zajčja pravda, ki teče že od pamtiveka, poteka pravzaprav v značilnih okoliščinah s tem, da je ta boj obeležen z nekoliko previsoko vročino enih in drugih. Toda takrat, kadar se obravnava gospodarski zakon, je treba na stvari gledati realno in tudi realno oceniti, koliko so navajanja enega in drugega na mestu. Nobenega vprašanja gospodarsko ni mogoče pravilno rešiti, če se zavzemajo neka ekstremna stališča, ki pa niso dokazana z nobenimi solidnimi argumenti. Dostikrat slišimo o škodi, ki se povzroča in je tudi danes tovariš Hojnik povedal, da stane zaščitenje 1 kg jabolk 4 dinarje. Medtem pa je tovariš Peternelj rekel, da to stane 14,50 dinarja. Vse to kaže na nesolidnost takih statističnih podatkov in tudi na nevzdržnost takih trditev in zahtev.

Nekdo med govorniki je med drugim tudi omenil, da se daje prednost manj važni panogi pred drugo, ki je važnejša. Mislim, da se take prednosti v socialistični državi ne morejo uveljaviti kakor tudi ne obratno, temveč je

treba gledati, da se obe panogi, tako tista, ki je manj važna in tista, ki je važnejša, medseboj podpirata in krepita. Tako je jasno, da zakon o lovu nima namena pospeševati lovstva kot gospodarsko manj važno panogo nasproti kmetijstvu kot panogi, ki je mnogo važnejša. Nasprotno je namen obe panogi harmonično enako podpreti.

Zakonodajalec je vse te stvari, ki so jih iznašali tovariši, ki so govorili proti zaščiti zajca, upošteval. Nadalje so tudi govorniki, ki so govorili o zaščiti zajca, omenjali 9. člen, ki ga bom tudi jaz omenil prav zato, ker se mi zdi, da prav ta člen omogoča zadovoljitev enih in drugih. Čim govori 9. člen o tem, kar sem že v svojem poročilu omenil, da je mogoče, da okrajni ljudski odbor zniža stalež divjadi, če se ta nevarno zviša do take mere, da bi delala pretirano škodo, je, mislim, s tem dovolj rečeno. In tudi, če bi sprejeli amandmaje, ki so bili tu predlagani, bi nikoli ne mogli popolnoma uničiti zajcev. Iz ust enega izmed tovarišev, ki je govoril proti zaščiti zajca, smo slišali, da navsezadnje en sam zajec lahko povzroči škodo, ki gre v sto tisoče. To se pravi, da bi tudi kljub temu, če bi imeli takšen zakon, morali še dalje voditi borbo proti zajcu, še dalje ovijati drevesa, jih oblagati z vejami itd. Ta borba proti zajcu bi se v ničemer ne spremenila, ker bi nikoli ne imeli zagotovila, da ne bi imeli več nobenega zajca na našem področju, zlasti, če bi sprejeli amandma, ki govori o tem, da bi se izvzela samo sadjerejska področja. To že zato, ker bi se iz drugih področij po določeni zakonitosti zajec vračal na ta področja.

Drugih stvari bi ne ponavljal, kot poročevalec gospodarskega odbora pa se ne bi strinjal z amandmajem, ki ga je predlagal ljudski poslanec Matevž Hace in niti ne z amandmajem, ki ga je predlagal ljudski poslanec Franc Hojnik. Vsebinsko se glede zajca vsi ti amandmaji združujejo v tem, da je en amandma za izločitev zajca izven zakona na celotnem področju republike, drugi pa samo na sadjarskih področjih.

Z amandmajem ljudskega poslanca Vinka Šumrade, ki govori o uničevanju šakala, volka in druge nezaščitene divjadi na privatnih zemljiščih, po katerem lastniki teh zemljišč lahko to divjad pobijejo, bi se kot poročevalec strinjal. Enako bi se strinjal z amandmajem, ki ga je predlagal tovariš Aleksander Pirher k 48. členu, kjer pravi, da bi se gojitvena lovišča izločevala po zaslišanju Republiške lovske zveze.

Predsednik Josip Rus: Prosim predstavnika Izvršnega sveta, da se izjavi o amandmaju.

Dr. Marijan Breclj: Tovariši ljudski poslanci! K predlaganim amandmajem k 6. členu izjavljam v imenu Izvršnega sveta, da teh amandmajev ne moremo sprejeti. Izvršni svet je pri predlogu zakona o lovu imel pred očmi dvoje, in sicer ločeno vprašanje principov, ki jih moramo postaviti pri lovu, in vprašanje škode, ki je povzročena po lovu. Že od vsega začetka mislimo, da bi bilo napačno oboje vprašanj združevati, kajti če bi urejevali načela, kakšen naj bo lov v neki deželi glede na škodo, ki jo povzroča divjad, bi po logični poti tako kot za zajca, za srnjaka, jelena in drugo divjad prišli skratka do zadnje divjadi in bi se morali odločiti, da divjadi ne ščitimo. Ker pa vsaka divjad zaradi svojega prehranjevanja povzroča v večji ali manjši meri neko škodo bodisi v gozdu ali na polju, bi naj bil to razlog, da je ne

bi ščitili. Zato ponovno poudarjam, da moramo te principe, kako naj se izvršuje lov, urejati ločeno in ločeno od tega presojeti, kako potem urejevati odškodnino za škodo, ki jo ta divjad povzroča. Tu ne bi ponavljal argumentov, ki so bili izneseni predvsem v daljši razpravi v gospodarskem odboru, in argumentov, ki so bili izneseni s strani tovarišev, ki se niso strinjali s predloženimi amandmaji. Izvršni svet meni, da bi bilo dejansko nemogoče v zakonu napisati jasno in glasno, da se zajec ali katera koli od druge tu naštete divjadi izloči iz zakona. Mislim, tovariši ljudski poslanci, da take odločitve dejansko ne bi mogli zagovarjati niti doma niti pred zunanjim svetom. Ponovno tudi poudarjam, da je tako predlagalec zakona kakor tudi gospodarski odbor imel jasno pred očmi, da je treba zaščititi našega kmetovalca in našega sadjarja pred škodo, ki jo povzroča divjad. Ta zaščita pa je v tem zakonu dana v polni meri. Razumljivo pa je, da je od našega sadjarja in poljedelca samega odvisno, da opravi potrebne zaščitne ukrepe tako nasproti divjadi kot nasproti vsem tistim škodam, ki se lahko povzročajo našemu poljedelstvu in gozdarstvu. To ni niti danes niti ni bila v preteklosti nobena izjemna zahteva, ali pa izjemni ukrep, da tisti, ki kultivira svoja polja in svoj gozd, ne opravi vseh tistih potrebnih ukrepov, ki so potrebni za to, da mu polje in gozd uspevata. Poleg tega pa imamo v zakonu predvidene določene administrativne ukrepe, ki lahko preprečujejo večjo škodo in je to drugi odstavek 7. člena in 9. člen, ki je bil tu že nekajkrat poudarjen. Zato bi podčrtal, da je v 9. členu prav okrajnim ljudskim odborom, to je neposrednim organom ljudske oblasti na terenu prepuščeno, da oni odmerjajo, kakšen stalež divjadi lahko dejansko povzroča to prekomerno škodo, kakšen stalež pa ne. Z ukrepi, ki so tu predvideni, lahko v celoti zadostimo tistim resnim argumentom, ki so bili dani s strani nekaterih ljudskih poslancev in ki so že večkrat bili izneseni s strani naših poljedelcev in sadjarjev. Ti ukrepi, ki jih predvideva ta zakon in ki jih bodo podzemali sami ljudski odbori in gospodarski organi v naši republiki, bodo, da ponavljam besede predgovornika, lahko dejansko na kulturnen in mislim na edino spodoben in mogoče način preprečili tisto prekomerno škodo, ki jo povzroča tudi divji zajec. Zato mislim, da ne moremo sprejeti k temu členu niti amandmaja tovariša Matevža Haceta niti amandmaja tovariša Vinka Šumrade.

Glede amandmaja, ki ga je dal tovariš Šumrada k 27. členu, ne vem, če smo se pravilno razumeli. Tovariš poročevalec gospodarskega odbora je pritrdil temu, da sme lastnik oziroma posestnik pobiti to divjad, kar je že tako ali tako v 27. členu. Če smo pa prav razumeli, je pa tovariš Šumrada predlagal, da tako uplenjena divjad postane last dotičnega, ki jo je pobil. Vprašal bi tovariša Šumrado, če je tako mislil. (Vinko Šumrada: Da, tako!)

Predsednik Josip Rus: Ta amandma se glasi: »Lastniki in posestniki smejo pokončati v svojih poslopih ali na svojem ograjenem dvorišču vsako nezaščiteno divjad, na svojih odprtih zemljiščih pa volka, šakala, divjega prašiča in jazbeca.«

Dr. Marijan Breclj: To se pravi, da se s tem stavkom gospodarski odbor strinja, tako da odpade stavek »vendar samo tako, kakor je po tem zakonu dovoljeno.« S tako formulacijo se strinjam tudi jaz. Toda tu je še nadaljnji predlog, ki se glasi takole: »Tako uplenjena divjad postane last

lastnika poslopja ali zemljišča.« S tem amandmajem pa se ne bi strinjal. Kajti, če v zakonu nalagamo lovskim družinam dolžnost, da v celoti poravnajo povzročeno škodo bodisi same ali pa lovski skladi, potem je pravilno, da ta divjad, ki je na kakršen koli način ubita ali uničena, postane last lovske družine. Razlog, da dajemo v zakon določilo, da je dolžnost lovskih družin, da plačujejo škodo, je ravno v tem, da jim na drugi strani priznavamo lastnino na uplenjeni divjadi. Kajti sicer bi lovske družine imele samo dolžnosti, ne pa tudi pravic. Stvarna škoda, ki se povzroča, bo v mnogih primerih dosti večja, kot je pa vrednost uplenjene divjadi. Zato se strinjam le s prvim delom amandmaja, z drugim delom amandmaja tovariša Šumrade pa se ne strinjam.

Nadalje je tovariš Šumrada ugovarjal proti drugemu odstavku 44. člena, ni pa dal konkretnega predloga za amandma. Prosim tovariša predsednika, da pojasni, ali je ta amandma pismeno vložen.

Predsednik Josip Rus: Tu je predlog, ki glasi: »Črtati drugi stavek drugega odstavka 44. člena.«

Dr. Marijan Breclj: Ta stavek pravi: »Za tako škodo je odgovorna samo, če je lastnik ali posestnik zemljišča poskrbel za primerno zavarovanje pred škodo po divjadi.« V imenu Izvršnega sveta moram izjaviti, da se s tem amandmajem ne moremo strinjati in bi tovariše ljudske poslance spomnil na to, da je to določba, ki smo jo sprejeli že v zakonu leta 1949, ki smo ga takrat soglasno sprejeli. To je tisti ukrep, ki je absolutno potreben, sicer že vnaprej odvežemo vse naše sadjerejce in kmetijce, da ne bodo ničesar podvzeli za to, da se obvarujejo škode bodisi po divjačini; bodisi pred drugimi nesrečami zanje. To je obči princip, ki velja v vsem odškodninskem pravu, bodisi na tem ali na drugih področjih, da mora gospodar z vestnostjo dobrega gospodarja, kakor to pravimo, voditi svoje gospodarstvo in je potem res upravičen do odškodnine, ne pa, če je svoje gospodarjenje zanemarjal.

Z amandmajem, ki je bil predložen k 48. členu, se strinjam, vendar bi predlagal stilistično izboljšanje besedila, in sicer tako, da bi se to besedilo glasilo: »Izvršni svet lahko po zaslišanju Republiške lovske zveze izloči določene površine za ustanovitev vzornih ali gojitvenih lovišč.« To je vsebinsko enako temu, kar je predlagal ljudski poslanec Aleksander Pirher.

Prosim, tovariš predsednik, če je vložen še kak amandma.

Predsednik Josip Rus: Tu je še amandma ljudskega poslanca Franca Hojnika, da se črta zaščita zajca v sadjarskih predelih.

Dr. Marijan Breclj: Izjavil sem že, da vse amandmaje k 6. členu zavračam, ker zadevajo vsi zaščito oziroma nezaščito zajca.

Predsednik Josip Rus: Drugih amandmajev ni.

Dr. Marijan Breclj: Tovarišem ljudskim poslancem torej predlagam, da sprejmejo stališče gospodarskega odbora in Izvršnega sveta kot smo ga razložili.

Predsednik Josip Rus: Besedo ima ljudski poslanec inž. Karmelo Budihna.

Inž. Karmelo Budihna: Ko sem izjavil, da sprejemam amandma k 27. členu, sem imel v mislih samo to, da se črta stavek: »vendar samo tako, kakor je po tem zakonu dovoljeno.« Z drugim delom amandmaja se iz razlogov, ki jih je navedel predstavnik Izvršnega sveta dr. Marijan Breclj, ne strinjam. K 44. členu pa ni bil dan niti ustmeni amandma in se ga zato nisem niti dotaknil. Kot poročevalec gospodarskega odbora pa izjavljam, da se tudi s tem amandmajem ne strinjam.

Predsednik Josip Rus: Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da se izjavi o amandmajih.

Jože Tramšek: Tovariši ljudski poslanci! Zakonodajni odbor je pri svoji razpravi predvidel, da bodo pri 6. členu verjetno predloženi nekateri amandmaji, vendar se je odločil, da amandmajev k 6. členu v taki obliki, ki bi stavljali zajca izven zakona, ne sprejme. K temu bi hotel pojasniti samo še to, da zakonodajni odbor meni, da so z 9. členom zakonskega predloga dejansko zaščiteni interesi enih in drugih in je še posebej treba opozoriti na 50. člen tega zakona, kjer je v 2. odstavku, v 2. točki predvideno, da se lovška družina, če na zahtevo okrajnega ljudskega odbora ne zniža divjadi na predpisano število, celo kaznuje z denarno kaznijo do 20.000 dinarjev. Tako so tudi s tem zaščiteni interesi sadjarjev in se lovška družina v tem pogledu lahko disciplinira.

Nadalje so vsi tovariši, ki so predlagali, da bi se zajec stavil izven zakona, izjavljali, da niso za to, da bi se zajec popolnoma uničil. Menimó, da 9. člen omogoča znižanje števila divjadi. Če s tem niso zadovoljni, potem jim gre edino za to, da se divjad znižuje na nekulturen način, medtem ko je z 9. členom omogočeno, da se število divjadi zniža na kulturen način. Zato v imenu zakonodajnega odbora izjavljam, da amandmajev k 6. členu ne sprejmemo, glede drugih amandmajev pa se strinjam s stališčem Izvršnega sveta, ki ga je pojasnil tovariš dr. Marijan Breclj.

Predsednik Josip Rus: Prosim ljudskega poslanca tovariša Matevža Haceta, da se glede na stališče poročevalcev gospodarskega in zakonodajnega odbora ter predstavnika Izvršnega sveta izjavi, če vztraja pri svojem amandmaju.

Matevž Haca: Vztrajam pri svojem amandmaju.

Predsednik Josip Rus: Nadalje vprašam ljudskega poslanca Franca Hojnika, če vztraja pri svojem amandmaju?

Franc Hojnik: Vztrajam.

Predsednik Josip Rus: Vprašam ljudskega poslanca tovariša Vinka Šumrado, če vztraja pri svojem amandmaju?

Vinko Šumrada: Tovariši ljudski poslanci! Že vnaprej izjavljam, da bom zelo kratek. Amandmaja, da se črta drugi stavek 2. odstavka 44. člena, nisem stavil zato, da kmetje ne bi ščitili svojega drevja, temveč sem ga stavil iz čisto principialnega stališča. Če danes na področju celotnega našega gospodarstva poudarjamo, da je treba izločiti vsako administrativno poseganje v naše gospodarstvo, potem mislim, da je to eden izmed izrazitih načinov administrativnega poseganja v gospodarstvo s tem, da se eno gospodarsko panogo, kot je to lov, ščiti z administrativnim ukrepom in zmanjšuje odgovornost za škodo, ki jo povzroča neka zaščitena divjad, hkrati pa se obremenjuje z istim zakonom neka druga gospodarska panoga, ki mora podvzemati določene ukrepe, da to škodo zmanjša. Samo iz teh principialnih razlogov sem se postavil na to stališče in vložil amandma ter pri njem vztrajam kot pri drugih dveh, ki sem jih predložil.

Predsednik Josip Rus: Prosim ljudskega poslanca Aleksandra Pirherja, da se izjavi o spremenjeni formulaciji njegovega amandmaja s strani Izvršnega sveta.

Aleksander Pirher: Strinjam se s spremenjeno formulacijo, ki jo je predlagal predstavnik Izvršnega sveta.

Predsednik Josip Rus: Ker se ljudski poslanec Aleksander Pirher strinja z besedilom kakor ga je predložil predstavnik Izvršnega sveta, je postal ta amandma sestavni del predloga zakona o lovu. O drugih amandmajih pa, glede katerih so izjavili predlagatelji, da jih ne umaknejo, prehajamo na glasovanje. Pred tem pa prosim še ljudskega poslanca Jožeta Turnška, da se izjavi glede svojega amandmaja, ali pri njem vztraja ali ne.

Jože Turnšek: Vztrajam.

Predsednik Josip Rus: Amandmaji ljudskih poslancev Matevža Haceta, Franca Hojnika in Vinka Šumrade k 6. členu in tudi amandma ljudskega poslanca Jožeta Turnška k istemu členu so bistveno iste vsebine, pri čemer gre za to, da se poljski zajec črta kot zaščitena divjad oziroma da se izpusti v 6. členu predloga zakona o lovu, seveda s spremembami glede na posamezna področja. Ker so pa te spremembe v posameznih amandmajih različne, bomo glasovali o vsakem amandmaju posebej in ne skupno, čeprav so načelno enakega pomena.

Prvi je amandma ljudskega poslanca Matevža Haceta, ki se glasi, da se v drugem odstavku 6. člena črtajo besede: »poljski zajec od 1. X. do 15. I.«. Kdor je za ta amandma, naj dvigne roko. (Dva poslanca dvigneta roko.) Kdor je proti temu amandmaju, naj prosim dvigne roko. (51 poslancev dvigne roko.) Proti je glasovalo 51 poslancev. Kdo se vzdrži glasovanja o amandmaju tovariša Haceta? (14 poslancev dvigne roko.) Glasovanja o amandmaju ljudskega poslanca tovariša Haceta se je vzdržalo 14 poslancev. Ugotavljam, da amandma Matevža Haceta ni sprejet.

Dajem na glasovanje amandma ljudskega poslanca Franca Hojnika, da se v vseh sadjarskih predelih, kjer je sadjarstvo v razmerju proti drugi obdelovalni zemlji zastopano z več kot 5%, divji zajec ne zaščiti in sme

lastnik sadovnjaka na svoji posesti zatirati zajca z razpoložljivimi sredstvi. Kdor je za ta amandma, naj dvigne roko. (Trije poslanci dvignejo roko.) Kdo je proti amandmaju? (Večina poslancev dvigne roko.) Kdo se vzdržuje glasovanja o tem amandmaju? (14 poslancev dvigne roko.) Glasovanja o amandmaju ljudskega poslanca Franca Hojnika se je vzdržalo 14 poslancev, drugi so bili proti amandmaju. Ugotavljam, da amandma ljudskega poslanca Franca Hojnika ni sprejet.

Dajem na glasovanje amandma ljudskega poslanca Vinka Šumrade k 6. členu, ki se glasi: »V izrazito sadjarskih predelih lahko okrajni ljudski odbor proglasi poljskega zajca za nezaščiten divjad.« Kdor je za ta amandma, naj dvigne roko. (21 poslancev dvigne roko.) Ugotavljam, da je za amandma ljudskega poslanca Vinka Šumrade glasovalo 21 poslancev. Kdo je proti temu amandmaju? (67 poslancev dvigne roko.) Proti temu amandmaju je glasovalo 67 poslancev. Kdo se vzdržuje glasovanja o tem amandmaju? (Devet poslancev dvigne roko.) Ugotavljam, da se je glasovanja vzdržalo 9 ljudskih poslancev. S tem je amandma ljudskega poslanca Vinka Šumrade k 6. členu predloga zakona o lovu zavržen z večino glasov.

Dajem na glasovanje amandma ljudskega poslanca Jožeta Turnška k 6. členu, ki se glasi: »Divji zajec naj bo izven zaščite v vseh sadjarskih okoliših v vseh letnih časih. Zajec naj ostane zaščiten v gozdnih področjih in ravninskih predelih, ki niso primerni za sadjarstvo.« in drugič: »Sadjarske okoliše določi gospodarski svet okrajnega ljudskega odbora za svoje področje na podlagi rajonizacije sadjarstva v Sloveniji po okvirnem predlogu o rajonizaciji kmetijske fakultete v Ljubljani v skladu z 10-letnim načrtom.« in tretjič: »V sadjarskih okoliših zatirajo zajca lovske družine kot sadnega škodljivca.«

Kdor je za amandma ljudskega poslanca Jožeta Turnška, na prosim dvigne roko. (Štirje poslanci dvignejo roko.) Za amandma so glasovali štirje poslanci. Kdo je proti amandmaju ljudskega poslanca Jožeta Turnška? (69 poslancev dvigne roko.) Proti amandmaju je glasovalo 69 poslancev. Kdo se je vzdržal glasovanja o teh amandmajih? (17 poslancev dvigne roko.) Glasovanja o tem amandmaju se je vzdržalo 17 poslancev. Ugotavljam, da je amandma ljudskega poslanca Jožeta Turnška zavržen z večino glasov.

Ker se s tistim delom amandmaja ljudskega poslanca Vinka Šumrade glede prvega stavka 27. člena strinjata poročevalca in predstavnik Izvršnega sveta in je ta identičen s prvotnim besedilom zakonskega predloga, je tako postal sestavni del zakonskega predloga.

Treba je glasovati le o amandmaju ljudskega poslanca Vinka Šumrade glede drugega stavka istega člena, ki naj bi se glasil: »Tako uplenjena divjad postane last lastnika ali posestnika poslopja ali zemljišča.« Kdor je za ta amandma, naj prosim dvigne roko. (Devet poslancev dvigne roko.) Za amandma je glasovalo devet poslancev. Kdo je proti temu amandmaju? (Večina poslancev dvigne roko.) Kdo se vzdrži glasovanja? (Štirje poslanci dvignejo roko.) Štirje poslanci so se vzdržali glasovanja. Ugotavljam, da je amandma ljudskega poslanca Vinka Šumrade v prečitanem stavku z večino glasov zavržen.

Dajem na glasovanje nadaljnji amandma ljudskega poslanca Vinka Šumrade, da se črta drugi stavek drugega odstavka 44. člena, ki se glasi: »Za tako škodo je odgovorna samo, če je lastnik ali posestnik zemljišča poskrbel

za primerno zavarovanje pred škodo po divjadi.« (K besedi se prijavi predstavnik Izvršnega sveta dr. Marijan Brecelj.)

Dr. Marijan Brecelj: Prečitano besedilo ni tisto, kakor sta ga sprejela gospodarski odbor in zakonodajni odbor in ki ga je sprejel tudi Izvršni svet.

Predsednik Josip Rus: Besedilo, ki ga je sprejel odbor za gospodarstvo in na katerega je pristal Izvršni svet, je naslednje: »V 44. členu se v drugem odstavku opusti beseda »primerno«, zato pa se na koncu drugega odstavka dodajo besede »na način, ki je splošno vpeljan oziroma krajevnim razmeram primeren«.

Dajem ta amandma tovariša Vinka Šumrade na glasovanje. Kdor je za ta amandma, naj prosim dvigne roko. (Trije poslanci dvignejo roko.) Ugotavljam, da so za amandma glasovali trije poslanci. Kdo je proti temu amandmaju? (Večina poslancev dvigne roko.) Kdo se vzdržuje glasovanja? (Devet poslancev dvigne roko.) Glasovanja se je vzdržalo devet poslancev. Ugotavljam, da je amandma ljudskega poslanca Vinka Šumrade k 44. členu zavrnjen z večino glasov.

Predlog zakona o lovu dajem skupno z amandmaji odborov in Izvršnega sveta ter amandmaji poslancev, ki so bili sprejeti, na glasovanje. Kdor je za predlog zakona o lovu v končnem besedilu, naj dvigne roko. (Večina poslancev dvigne roko.) Kdo je proti? (En poslanec dvigne roko.) Kdo se je vzdržal glasovanja? (Osem poslancev dvigne roko.) Ugotavljam, da se je osem poslancev vzdržalo glasovanja. Na ta način je predlog zakona o lovu z veliko večino sprejet v Republiškem zboru. Glede na to, da je isti zakon obravnaval tudi Zbor proizvajalcev, bo ta zakon dokončno sprejet žele, ko se ugotovi identičnost obeh besedil.

Prehajamo na nadaljnjo točko dnevnega reda. (Glasovi iz poslanskih klopi: Želimo odmor.) Ker poslanci žele odmor, prekinjam sejo in dajem 15 minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 18,15 in se je nadaljevala ob 18,45.)

Predsednik Josip Rus: Nadaljujemo sejo. Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na obravnavo in sklepanje o predlogu zakona o sladkovodnem ribištvu. Prosim poročevalca odbora za gospodarstvo, da da poročilo. (Poročevalec odbora za gospodarstvo Republiškega zbora ljudski poslanec inž. Karmelo Budihna, prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo k predlogu zakona o sladkovodnem ribištvu. (Poročevalec zakonodajnega odbora ljudski poslanec Alojz Colarič prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Prosim predstavnika Izvršnega sveta, da da obrazložitev.

Dr. Marijan Brecelj: Tovariši ljudski poslanci! Izvršni svet je k predlogu zakona o sladkovodnem ribištvu dal obrazložitev ob predložitvi tega zakonskega predloga ljudski skupščini. Prav tako se je gospodarski odbor Republiškega zbora v svoji obrazložitvi dotaknil principov, na katerih sloni novi zakon, zato mislim, da ni potrebno, da ponovno podajam principialno obrazložitev predloženega zakona.

K predlaganim amandmajem gospodarskega odbora in zakonodajnega odbora izjavljam, da Izvršni svet sprejema vse predložene amandmaje, razen amandmaja k tretjemu odstavku 18. člena. Tu gre namreč, tovariši ljudski poslanci, za isti primer kakor pri zakonu o lovu, da namreč državni sekretar za gospodarstvo lahko po zaslišanju Ribiške zveze dovoli ribiškemu društvu, da za gojčitvene ali znanstvene namene organizira ribolov tudi na način, ki je sicer po 17. členu prepovedan. Tu ne bi ponavljal argumentov, ki sem jih iznesel v razpravi o zakonu o lovu. Iz istih razlogov pa, ker gre tudi tu za izjemo nekega zakonitega določila, da se pravica dovoljevati izjeme prepusti državnemu sekretarju, bi predlagal, da Republiški zbor sprejme tretji odstavek 18. člena v besedilu kakor je ta predložen po Izvršnem svetu.

Predsednik Josip Rus: Prosim poročevalca odbora za gospodarstvo, da se izjavi o predlogu predstavnika Izvršnega sveta.

Inž. Karmelo Budihna: Pri spremembi 18. člena gre za analogno spremembo kot pri zakonu o lovu in je gospodarski odbor tudi tam ta predlog Izvršnega sveta sprejel. Kot poročevalec se strinjam, da se tudi pri tem zakonu sprejme tako določilo, kakršno je bilo to v prvotnem osnutku.

Predsednik Josip Rus: Prosim, da se o tem izjavi tudi poročevalec zakonodajnega odbora.

Alojz Colarič: V imenu zakonodajnega odbora izjavljam, da se strinjam s predlogom, ki ga je dal poročevalec odbora za gospodarstvo in predstavnik Izvršnega sveta.

Predsednik Josip Rus: Na ta način je predlog zakona o sladkovodnem ribištvu glede na predloge odbora za gospodarstvo, zakonodajnega odbora in Izvršnega sveta vsklajen. Dajem predlog zakona o sladkovodnem ribištvu v obravnavo. Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.) Ker se nihče ne priglasi k besedi, prehajamo na glasovanje o predlogu zakona o sladkovodnem ribištvu. Kdor je za predlog zakona o sladkovodnem ribištvu, kakor je predložen, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o sladkovodnem ribištvu soglasno sprejet v Republiškem zboru. Ker ta zakon obravnava hkrati tudi Zbor proizvajalcev, bo treba ugotoviti identičnost besedila, preden bo zakon dokončno sprejet.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na obravnavo in sklepanje o predlogu zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev. Prosim poročevalca odbora za gospodarstvo, da da poročilo. (Poročevalec odbora za gospodarstvo Republiškega zbora ljudski poslanec inž. Karmelo Budihna prečita odborovo poročilo. — Glej priloge. K prečitanemu poročilu doda:)

Inž. Karmelo Budihna: Po ponovni podrobni razpravi je odbor za gospodarstvo soglasil svoje stališče s stališčem zakonodajnega odbora razen pri 6. členu, pri katerem je gospodarski odbor vztrajal, da ostane v zakonu prvotna formulacija, medtem ko je zakonodajni odbor predlagal, da se k temu

členu doda na koncu besedilo, po katerem naj bi se zakon pričel izvajati šele takrat, ko bodo z zakonom izdane uredbe po 2., 3. in 4. členu tega zakona. Gospodarski odbor je na svojem stališču vztrajal zaradi tega, ker meni, da je Izvršni svet že zaradi izvajanja zakona o družbenem planu zainteresiran, da take uredbe čimprej izda in je zaradi tega tako določilo v zakonu nepotrebno. Zato gospodarski odbor predlaga, da se omenjene spremembe sprejmejo.

Predsednik Josip Rus: Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo. (Poročevalec zakonodajnega odbora Republiškega zbora ljudski poslanec Miha Berčič prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Prosim predstavnika Izvršnega sveta, da da obrazložitev in se izjavi o amandmajih.

Dr. Marijan Breclj: Enako kakor pri prejšnjih zakonih je Izvršni svet tudi pri tem zakonu predložil svojo načelno obrazložitev, ko je ta zakonski predlog predložil ljudski skupščini. Enako se Izvršni svet strinja s poročilom in obrazložitvijo, ki jo je dal odbor za gospodarstvo.

Glede amandmajev pa Izvršni svet izjavlja, da vseh amandmajev ne more sprejeti. Predvsem gre za amandma pri drugem členu tega zakona. Gospodarski odbor predlaga, da se prepoved žaganja in tesanja okroglega lesa iglavcev ne omeji samo na mere, ki so sedaj v zakonu predvidene, to se pravi najmanj 20 cm in največ 24 cm, ampak da se dovoli izjema za gradbeništvo. To pomeni, da bi zakon pooblastil Izvršni svet, da za potrebe gradbeništva odredi nižjo mero, se pravi, da bi se smel tesati, oziroma žagati les izpod 20 cm. Moram pa opozoriti, da je smisel zakona prav v tem, da se absolutno zaščiti okrogli les iglavcev izpod te najnižje mere, kot menijo naši gospodarski strokovnjaki, da je to pravilno in kot je to iz ekonomskih razlogov utemeljeno. To se pravi, da izpod te najnižje mere dvajset centimetrov ne dovoljujemo žaganja in tesanja. Če odpremo možnost za uporabo takega lesa v gradbeništvu z izjemo, kot jo predlaga gospodarski odbor, potem zakon sam, če že ne v celoti, vsaj bistveno izgubi na svojem pomenu in vrednosti. Predvsem je bil osnovni razlog za predložitev tega zakona ljudski skupščini v tem, ker nam, kakor je to tovarišem ljudskim poslancem znano, notorno primanjkuje jamskega in celuloznega lesa. Primanjkuje ga v naši republiki prav zaradi tega, ker se za jamski in celulozni les v poštev prihajajoče dimenzije uporabljajo za druge potrebe in imamo zato večje težave z dobavo jamskega in celuloznega lesa. Nadalje pomeni tesanje hlodovine zelo neekonomično izrabo lesa. Zato so že dolgoletni predlogi, da pri velikem pomanjkanju lesa in zaradi zaščite naših gozdov posežemo po vseh ukrepih, ki nam bodo omogočili bolj ekonomično izkoriščanje našega lesnega bogastva. Najbolj ekonomično izkoriščanje najbolj vrednega lesa pa konkretno pomeni pri nas izkoriščanje lesa iglavcev. Zato izjavljam v imenu Izvršnega sveta, da tega amandmaja ne bi mogel sprejeti, ker dejansko pomeni znatno stranpot od namena, kakršnega naj bi imel zakon, ki smo ga predložili ljudski skupščini.

Enako mislim, da pri 5. členu ni potrebna sprememba, ki jo predlagata odbora in ki je v tem, da predpišemo obligatoren odvzem lesa v primeru storjenega prekrška. V predlogu zakona predvidevamo fakultativni predpis glede tega, to se pravi, da se lahko izreče tudi odvzem lesa. Ker je ta mož-

nost s tem dana, je vsekakor zadoščeno načelu, naj se po teži delikta odloča o tem, ali naj se še poleg izrečene kazni les odvzame ali ne. Mislimo, da bi bila v nekaterih primerih taka kazen dejansko prekruta, ker gre čestokrat tudi za nevednost in podobno ali pa za neko nujo ali silo, zlasti v gorskih predelih, da poleg izrečene kazni odvezamemo še les. Zato bi predlagal, da ostanemo pri prvotnem besedilu, to se pravi, da ohranimo fakultativno možnost, da se lahko izreče kazen odvzema lesa ali pa se ne izreče.

Končno izjavljam k 6. členu, pri katerem je samo predlog zakonodajnega odbora, da v imenu Izvršnega sveta ne bi mogel sprejeti tega dodatka, ki se glasi: »izvajati pa se začne, ko bodo izdane uredbe po 2., 3. in 4. členu tega zakona.« Ta dostavek se mi zdi nepotreben zato, ker ga nimamo v nobenem zakonitem določilu, temveč se izvršnim organom na osnovi zakona po naših splošnih načelih daje pravica izdajati uredbe, ki pa niso vezane na določen rok. Drugič pa pri tem zakonu menim, da bi bilo napačno, če bi vnesli tako določilo, ker bi s tem več ali manj jasno povedali, da od danes, ko bomo ta zakon sprejeli oziroma če ga sprejmemo, pa do izdaje uredb lahko sekajo oziroma žagajo in tešejo izpod te mere, ki je v zakonu predvidena. Ne glede na izdajo uredb pa je po 2. členu zakona, če ga ljudska skupščina sprejme, od dneva sprejetja tega zakona prepovedano žagati in tesati ta les. Zato mislim, da bi ne bilo niti ekonomsko smotno in tudi ne pravno upravičeno dopustiti to časovno razdobje, v katerem bi dali možnost, da se še izkoristi dosedanji stari režim. Druge amandmaje zakonodajnega odbora in gospodarskega odbora pa sprejemam.

Predsednik Josip Rus: Prosim poročevalca odbora za gospodarstvo, da se izjavi o predlogu Izvršnega sveta.

Inž. Karmelo Budihna: Glede spremembe 2. člena predlaganega zakona se kot poročevalec gospodarskega odbora strinjam s stališčem Izvršnega sveta. Ne strinjam se pa s stališčem Izvršnega sveta glede pripombe navedene v poročilu k točki b) 5. člena, da bi se v zakonu predvidela samo fakultativna zaplenitev predmeta prekrška in to zaradi tega, ker je znano, da so špekulacije v trgovini z lesom nasploh zelo razpasene spričo visokih cen, ki jih ima les, in so kazni za te špekulacije vedno manjše od dobičkov, ki jih špekulant dobi pri špekulaciji. Znani so primeri, da kmet, ki ima sečno dovoljenje za posekanje 10 m³ lesa, poseka 20 m³ in nato pri sodniku za prekrške izjavi na zapisnik, da je posekal več zato, ker je računal, da bo plačal kazen. Zato je gospodarski odbor menil, da je neobhodno potrebno, da se v zakon vnese obligatna zaplenba predmeta prekrška, sicer pa vse drugo besedilo govori, da je ta zaplenba lahko samo delna. Zaradi tega se kot poročevalec s stališčem Izvršnega sveta ne bi strinjal.

Predsednik Josip Rus: Prosim za izjavo poročevalca zakonodajnega odbora.

Miha Berčič: Glede amandmaja k 2. členu se zakonodajni odbor strinja z odborom za gospodarstvo in s tem tudi z Izvršnim svetom. Glede 5. člena pa se zakonodajni odbor strinja s stališčem, ki ga je sedaj dal poročevalec gospodarskega odbora. Glede amandmaja k 6. členu pa je bil namen zakonodajnega odbora, da dejansko samo pospeši izdajo teh uredb. Brez teh

uredb je namreč otežkočeno praktično izvajanje zakona. Kolikor pa so bila sedaj dana ta pojasnila, pa vidimo, da ima Izvršni svet namen te uredbe čimprej izdati, zato ta amandma umikam.

Predsednik Josip Rus: Ker po izjavi poročevalcev ostaja samo še neskladnost glede 5. člena, pri katerem zastopa odbor za gospodarstvo stališče, da ostaja pri svojem amandmaju, kakor ga je bil iznesel v poročilu, je zato treba o tem amandmaju glasovati. Zato dajem amandma gospodarskega odbora k 5. členu, in sicer glede zadnjega odstavka, na glasovanje s tem, da se beseda »lahko« izloči iz besedila zadnjega odstavka. Kdor je za ta amandma, naj dvigne roko. (Večina poslancev dvigne roko.) Kdo je proti amandmaju? (21 poslancev dvigne roko.) Kdo se je vzdržal glasovanja? (1 poslanec dvigne roko.) Ugotavljam, da je za amandma glasovalo 56 poslancev, proti amandmaju pa 21 poslancev. S tem je amandma z večino glasov sprejet.

Dajem predlog zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev v tem končnem besedilu v obravnavo. Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.) Ker se nihče ne oglasi k besedi, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlog zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je zakon o omejitvi predelave lesa iglavcev v Republiškem zboru soglasno sprejet. Ker se ta predlog zakona obravnava tudi v Zboru proizvajalcev, je treba ugotoviti identičnost sprejetega besedila v obeh zborih.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, na obravnavo in sklepanje o predlogu zakona o orožju. Prosim poročevalca odbora za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora, da da poročilo. (Poročevalec odbora za organizacijo oblasti in uprave in zakonodajnega odbora Republiškega zbora ljudski poslanec Mirko Zlatnar prečita skupno poročilo obeh odborov. — Glej priloge.)

Prosim predstavnika Izvršnega sveta, da da obrazložitev.

Boris Kocijančič: Tovariši ljudski poslanci! Izvršni svet je dal pismo obrazložitev k temu zakonu, ko je predložil ta zakon ljudski skupščini v obravnavo in se zato v celoti sklicujem na to obrazložitev. Glede amandmaje pa, ki so predlagani, izjavljam v imenu Izvršnega sveta, da Izvršni svet sprejema vse predlagane amandmaje.

Predsednik Josip Rus: Dajem v obravnavo predlog zakona o orožju skupno s predlaganimi spremembami, razvidnimi iz poročila odbora za organizacijo oblasti in uprave in zakonodajnega odbora Republiškega zbora. Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.) Če se nihče ne prijavlja k besedi, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje o predlogu zakona o orožju. Kdor je za predlog zakona o orožju, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o orožju soglasno sprejet. Ker je zakon o orožju samo v pristojnosti Republiškega zbora, je predlog zakona z izglasovanjem postal zakon.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na poročilo odbora za predloge in pritožbe. Prosim poročevalca odbora, da da poročilo. (Poročevalec od-

bora za predloge in pritožbe Republiškega zbora ljudski poslanec Anton Dolgan prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Slišali ste poročilo odbora za predloge in pritožbe: Ima kdo izmed ljudskih poslancev kako vprašanje ali pa želi besedo k temu poročilu? (Ne javi se nihče.) Ali Republiški zbor sprejema na znanje to poročilo in odobrava dosedanje delo odbora za prošnje in pritožbe? (Zbor se s tem poročilom strinja.) Besedo ima ljudski poslanec Josip Vidmar.

Josip Vidmar: Danes zjutraj je bil izglasovan predlog zakona o višjih zdravstvenih šolah. Ta zakonski predlog ni bil predložen odboru za prosveto in kulturo Republiškega zbora. Mislim, da je tak postopek nepravilen. Zakon je sicer v skupščini izglasovan, prosil pa bi, da se v bodoče vsi predmeti, ki dejansko zadevajo prosveto in kulturo, pošljejo v obravnavo tudi odboru za prosveto in kulturo. Samo to sem hotel reči.

Predsednik Josip Rus: Besedo ima ljudski poslanec dr. Anton Melik.

Dr. Anton Melik: Tovariši ljudski poslanci! Pripombi ljudskega poslanca tovariša Josipa Vidmarja dodajam, da je, če se prav spominjam, svet za prosveto in kulturo na enem izmed svojih zasedanj še pred meseci oziroma morda več kot pred pol leta to stvar obravnaval in se o stvari pozitivno izrekel. Ne govorim sicer po konzultaciji iz zapiskov, vendar mislim, da imam pravilno v spominu, da je bilo vse to obravnavano in sprejeto. (Josip Vidmar: Tu gre za odbor za prosveto in kulturo pri Republiškem zboru in ne za republiški svet za prosveto.) Prav, mislim sem, da gre tu za republiški svet za prosveto in kulturo.

Predsednik Josip Rus: Prekinjam sejo in objavljam, da se bo seja nadaljevala jutri ob 9. uri dopoldne.

(Seja je bila prekinjena ob 19,30 in se je nadaljevala naslednjega dne, to je 30. junija 1954 ob 9,20.)

Predsednik Josip Rus: Nadaljujemo sejo. Pri ugotavljanju enakosti besedil zakonskih predlogov, ki so se obravnavali v obeh skupščinskih zborih, sva s predsednikom Zbora proizvajalcev ugotovila, da so razlike v besedilu, in sicer pri predlogu zakona o lovu, kjer je Republiški zbor sprejel pri 27. členu amandma, da se v prvem stavku tega člena za besedo »jazbeca« postavi pika in drugi del tega stavka črta, in to besede: »vendar samo tako, kakor je po tem zakonu dovoljeno.«. V Zboru proizvajalcev ta amandma ni bil predložen, zaradi tega je nastala razlika v besedilu. Nadalje je bil 33. člen tega zakona v Republiškem zboru sprejet v prvotnem besedilu, v Zboru proizvajalcev pa spremenjen tako, da se glasi: »Lovski čuvaj pa tudi član lovske družine sme ubiti psa ali mačko, ki se klati po lovišču, če sta oddaljena več kakor 300 m od hiš oziroma naselja, ali če sta oddaljena več kakor 50 m od gospodarja v gozdnatem področju oziroma več kakor 200 m od gospodarja na odprtem področju. Če pa zasači psa ali mačko pri preganjanju ali uničevanju zaščitene divjadi...«, drugo besedilo ostane nespremenjeno. Tak amandma v Republiškem zboru kakor rečeno sploh ni bil predložen.

Nadaljnja razlika je v 48. členu. Republiški zbor je sprejel amandma, da se ta člen dopolni tako, da se glasi: »Izvršni svet lahko po zaslišanju Republiške lovske zveze izloči določene površine...«, nadaljnje besedilo je nespremenjeno.

Pri predlogu zakona o sladkovodnem ribištvu sta obe besedili enaki.

Pri zakonu o omejitvi predelave lesa iglavcev je razlika pri 5. členu. Republiški zbor je sprejel amandma, s katerim se besedica »lahko« v zadnjem odstavku tega člena črta, medtem ko je v Zboru proizvajalcev bilo sprejeto prvotno besedilo.

S predsednikom Zbora proizvajalcev sva se dogovorila, da glede razlik v 27., 33. in 48. členu predloga zakona o lovu razpravlja najprej Zbor proizvajalcev. O 5. členu predloga zakona o predelavi lesa iglavcev pa Republiški zbor. Zato dajem na dnevni red razpravljanje o 5. členu zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev glede na razliko, ki sem jo navedel. Se zbor strinja s tem predlogom. (Strinja.)

Prosim poročevalca odbora za gospodarstvo, da se izjavi o tem predlogu.

Inž. Karmelo Budihna: Gospodarski odbor je svoje stališče včeraj nakazal in mislim, da pri tem tudi vztraja. Drugih pripomb k 5. členu nimam.

Predsednik Josip Rus: Gre za vskladitev zakonskega besedila, glede katere je predviden nadaljnji postopek, če do te vskladitve med zboroma ne bi prišlo.

Inž. Karmelo Budihna: Gospodarski odbor vztraja pri stališču, ki ga je iznesel včeraj v svojem poročilu.

Predsednik Josip Rus: Po 5. členu predloga zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev je v zadnjem odstavku sankcija, s katero je določeno, da se: »Poleg kazni po prejšnjih odstavkih lahko izreče kot varstveni ukrep tudi delen ali celoten odvzem lesa, ki je predmet prekrška, če storilec lesa več nima, pa odvzem izkupička oziroma vrednosti takšnega lesa. Besedica »lahko« pomeni v besedilu fakultativno izrekanje kazni. Vse to je bilo včeraj v obravnavi pojasnjeno. Z amandmajem gospodarskega odbora Republiškega zbora pa se je z izglasovanjem besedica »lahko« izpustila in je bila na ta način v Republiškem zboru ta sankcija sprejeta kot obligatna, ne pa kot fakultativna. Zbor proizvajalcev pa je za razliko od Republiškega zbora sprejel besedilo zadnjega odstavka 5. člena v prvotnem besedilu, tako da je z besedilom tega člena v Zboru proizvajalcev ostala fakultativna sankcija glede ukrepa odvzema lesa. Prosim še poročevalca zakonodajnega odbora, da se izjavi.

Miha Berčič: Tovariši ljudski poslanci! Ne vem, če ima zakonodajni odbor potrebo, da se o tej stvari ponovno izjavi, ker se je o tem že izrazil celotni zbor, da ta amandma sprejme.

Predsednik Josip Rus: Treba je pojasniti, da poslovnik Republiškega zbora v primeru, da nastanejo razlike v besedilih, predpisuje, da je treba določbe, ki so različne, v domu znova obravnavati. Če oba domova sprejmeta enako besedilo, je s tem zakon sprejet v obeh domovih. Predsednika domov

pa se sporazumeta, kateri dom bo kot prvi zakonski predlog znova obravnaval zaradi izravnave besedila. O izidu ponovnih obravnavanj zakonskega besedila doma sproti obveščata drug drugega. Že v začetku sem pojasnil, da sva se s predsednikom Zbora proizvajalcev dogovorila, kako bomo obravnavali te razlike. Razlike pri zakonu o lovu bo prvi obravnaval Zbor proizvajalcev, ki bo Republiški zbor obvestil o izidu te obravnave. Medtem pa bo razliko pri zakonu o omejitvi predelave lesa iglavcev obravnaval najprej Republiški zbor. Zato je sedaj ta obravnava na dnevnem redu in je v skladu s 128. členom poslovnika, ker gre za ugotavljanje skladnosti besedil. V primeru pa, da doma ne moreta doseči enakega besedila, izbereta vsak izmed sebe po pet članov za skupno komisijo, ki naj doseže soglasje glede spornega besedila zakonskega predloga. Ta postopek pa se kasneje še nadaljuje v primeru, da komisija ni dosegla skladnosti besedil. Če se v skupni komisiji ne doseže soglasje ali če ne sprejmeta predloga komisije oba zbora, se obravnavanje spornega vprašanja preloži za sedem dni. Ker se pa na ta način obravnavanje ponavlja, je seveda treba, da se tako kakor pri vsaki obravnavi izjavita poročevalca obeh odborov in seveda tudi predstavnik Izvršnega sveta. Besedo ima ljudski poslanec dr. Miha Potočnik.

Dr. Miha Potočnik: Tovariši poslanci! Mislim, da ni nobenega razloga, da bi to vprašanje komplicirali in na tem zamujali čas. Pri predlogu zakona o predelavi lesa iglavcev predlagam, da ostane prvotno besedilo, to se pravi, da v 5. členu ostane besedica »lahko«, kajti, če ta beseda ostane, lahko vseeno kaznujemo tiste, ki bodo napravili prekršek po tem zakonu. Bili pa bi lahko tudi primeri, ko bi bila kazen obligatnega odvzema lesa krivična in zelo trda. Zato nima nobenega smisla, da bi sedaj še volili komisije in stvar zavlačevali, ker to tudi ni nobeno principialno vprašanje. Če ta beseda ostane v zakonu, lahko napravimo prav tako vse tisto, kar je predvideno po tem zakonu, kakor če te besede v zakonu ne bo. Opozarjam še na to, da je Izvršni svet dal včeraj izjavo, da vztraja pri prvotnem besedilu in mislim, da resnično lahko sprejmemo formulacijo, ki jo je osvojil Zbor proizvajalcev in gremo na naslednje točke dnevnega reda.

Predsednik Josip Rus: Morda želi besedo še predstavnik Izvršnega sveta? Če ne želi, dajem četrti odstavek 5. člena na obravnavanje. Kdo želi besedo? Besedo ima ljudski poslanec Tone Bole.

Tone Bole: Tovariši poslanci! Če smo hoteli s tem zakonom doseči določen uspeh, potem moramo to stvar rešiti tako, da bo na terenu dosegla svoj namen. Glede na dosedanjo prakso, kar je včeraj že omenil tovariš poročevalec in ker vemo, kako je s takimi stvarmi na terenu ter kako se obravnavajo pred sodnikom za prekrške, bi vendarle bilo dobro, da bi ta problem izločili in se poslužili določil poslovnika, zlasti 130. člena poslovnika, ker se ne strinjam s tajnikom skupščine dr. Miho Potočnikom. Izločiti besedo »lahko« ni stvar, ki je samo formalnega značaja in ki stvar komplicira. Za poznejšo prakso, zlasti glede obravnavanja takih primerov na okrajih po sodnikih za prekrške in njihovih senatih ta problem ni tako preprost. Iz dosedanje prakse trgovinskih in drugih inšpekcij vemo, da te stvari ne dosegaajo svojega namena, ker je navadno donos špekulacije vedno večji od same kazni.

Če smo že včeraj odstopili od tega, da ne dopustimo izjem za gradbeništvo, da se žaga in teše les izpod 20 cm, potem mislim, da pa je ta stvar, ki jo sedaj obravnavamo, dosti važnejša od one. Zato tega ne bi jemali kot formalnost, temveč nasprotno, če hočemo dobiti ostrino iz tega zakona, potem je to bitna stvar in morda še težja kakor pa je bila izjema glede gradbeništva, glede katere je gospodarski odbor odstopil od svojega prvotnega sklepa.

Predsednik Josip Rus: Želi še kdo besedo? Besedo ima ljudski poslanec Vinko Šumrada.

Vinko Šumrada: Tovariši ljudski poslanci! Ko sem včeraj glasoval proti amandmaju odbora za gospodarstvo, sem imel pred očmi predvsem naslednje: če sprejmemo zakon tak, kakor ga je predložil Izvršni svet, potem se v mnogih primerih lahko izognemo birokratskemu postopku sodnikov za prekrške, kakor tudi sodnikov rednih sodišč. Vzemimo primer malega ali kakršnega koli kmeta, ki je za potrebe svojega gospodarstva v nasprotju s tem zakonom posekal nekaj dreves, si jih stesal in si napravil krov. Če sprejmemo obligatorno obliko, potem postavimo sodnika pred dejstvo, da bo moral temu kmetu vleči tiste trame s strehe. Les mu absolutno mora zapleniti, čeprav je les njegova last. S tem bi šli na povsem neprimerne in birokratske postopke in kritizirali delo sodnikov za prekrške, v resnici pa bi bil naš dom kriv takega stanja. Zato, tovariši, predlagam našemu zboru, da razveljavi svoj včerajšnji sklep, za kar ima polno pravico po poslovniku in sprejme ta člen v obliki, kot ga je predlagal Izvršni svet.

Predsednik Josip Rus: Želi še kdo besedo? Besedo ima ljudski poslanec Ivan Janžekovič.

Ivan Janžekovič: Tovariši ljudski poslanci! Predlog, za katerega smo včeraj glasovali, mislim da je bil utemeljen. Poudaril bi še enkrat to, kar je bilo že včeraj rečeno, ker mislim, da je bilo to še premalo poudarjeno. S tem, da smo črtali besedo »lahko« in postane varstveni ukrep odvzema lesa obligatoren, pa še vedno ni rečeno, da isti člen ne predvideva in ne dopušča možnosti, da se pa višina kazni vendarle na nek način ne regulira. Prvič dopuščajo ta določila, da se z denarno kaznijo kaznuje lahko storilec prekrška do 50.000 dinarjev. Drugo tako omiljenje pa obstaja v tem, ker v zadnjem odstavku ne govori samo o tem, da se odvzame celotna količina lesa, temveč govori tudi o tem, da se lahko poleg kazni po prejšnjih odstavkih izreče kot varstveni ukrep tudi delni ali celotni odvzem lesa. S tem dejansko ustvarjamo po mojem mnenju dve možnosti, s katerimi je to kaznovanje lahko zelo gibčno. S tem ni rečeno, da se mora pobrati ves les. Glede prakse na terenu pa mislim, da bi bilo prav, če bi vztrajali na prvotni formulaciji kot smo jo sprejeli.

Predsednik Josip Rus: Želi še kdo besedo? (Ne javi se nihče.) Ker se nihče več ne priglašja k besedi, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Dajem na glasovanje prvotno besedilo, ki ga je predlagal Izvršni svet in ki se glasi: »Poleg kazni po prejšnjih odstavkih se lahko izreče kot varstveni ukrep tudi delni ali celotni odvzem lesa...« itd., kakor ga je sprejel

tudi Zbor proizvajalcev. Kdor je za ta predlog naj dvigne roko. (Večina poslancev dvigne roko.) Kdo je proti? (23 poslancev dvigne roko.) Kdo se je vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je za ta predlog glasovalo 51 poslancev, proti pa je glasovalo 23 poslancev. S tem glasovanjem je sprejeto prvotno besedilo tega zakonskega predloga. S tem je besedilo vsklajeno z besedilom, ki je bilo sprejeto v Zboru proizvajalcev in je tako predlog zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev sprejet v obeh domovih.

Preidemo na nadaljnjo točko dnevnega reda, to je na poročilo mandatno-imunitetnega odbora. Prosim poročevalca tega odbora, da da poročilo. (Poročevalec mandatno-imunitetnega odbora Republiškega zbora ljudski poslanec **F r a n c R a n t** prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Slišali ste poročilo mandatno-imunitetnega odbora. Želi kdo besedo k temu poročilu? (Ne javi se nihče.) Če se nihče ne priglaša k besedi, predlagam, da se potrди odločba mandatno-imunitetnega odbora, da se proti ljudskemu poslancu Jožetu Tramšku v tem predmetu ne dovoli uvesti kazenskega postopka. Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se kdo vzdrži glasovanja? (En poslanec dvigne roko.) Ugotavljam, da je odločba, ki jo je sklenil mandatno-imunitetni odbor, potrjena.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, na razrešitve in volitve. Ljudski poslanec dr. Heli Modic je poslal Republiškem zboru naslednji dopis:

»Republiškem zboru Ljudske skupščine LRS. Ker sem z delom v dveh odborih tega zbora, to je v zakonodajnem odboru in v odboru za prosveto in kulturo zaposlen tako kot to ustreza mojemu delu in poklicu, prosim Republiški zbor, da me razreši članstva v tretjem odboru, to je v odboru za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS. V Ljubljani, dne 25. VI. 1954. Dr. Heli Modic.«

S tem je na dnevnem redu razrešitev ljudskega poslance dr. Helija Modica kot člana odbora za organizacijo oblasti in uprave. Želi kdo besedo? (Ne javi se nihče.) Ker se nihče ne priglaša k besedi, prehajamo na glasovanje. Kdor je za razrešitev, prosim da dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je poslanec dr. Heli Modic soglasno razrešen dolžnosti člana odbora za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora.

Sedaj je treba izvoliti novega člana odbora za organizacijo oblasti in uprave. Predlog mora po 58. členu poslovnika dati najmanj 10 poslancev. Ima kdo izmed ljudskih poslancev kak predlog? Besedo ima ljudski poslanec Jakob Žen.

J a k o b Ž e n: Po določilih 58. člana poslovnika Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS predlagam v imenu ljudskih poslancev Toneta Boleta, Matevža Haceta, Lojzke Stropnik, Mirana Košmelja, Franca Lubeja, Jožeta Tramška, Viktorja Zupančiča, Karla Štruklja, Albina Dujca, Mirka Remca in v svojem imenu, naj se v odbor za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora izvoli ljudski poslanec Stane Škof. Ta predlog dajemo tudi iz razloga, ker iz tega predela Slovenije ni nobenega poslanca, ki bi bil član tega odbora, je pa za delo odbora potrebno, da je odbor sestavljen iz poslancev, ki so iz različnih področij Slovenije.

Predsednik Josip Rus: Ima kdo še kakšen drug predlog? (Ne javi se nihče.) Če ne, dajem predlog, ki ga je prečital ljudski poslanec Jakob Žen, na glasovanje. Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je za člana odbora za organizacijo oblasti in uprave izvoljen ljudski poslanec Stane Škof.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na sklepanje o letnem odmoru. Po 1. členu poslovnika ima Republiški zbor letni odmor v poletnih mesecih. Letni odmor traja največ tri mesece. Na osnovi tega določila predlagam Republiškemu zboru predlog odloka o tem odmoru. Ta predlog glasi:

»Na podlagi 1. in 136. člena poslovnika Republiškega zbora sprejema Republiški zbor Ljudske skupščine LRS tale

ODLOK

Letni odmor Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS traja od 1. julija do 1. septembra 1954.«

Želi kdo besedo k temu predlogu? (Ne javi se nihče.) Če ne, dajem predlog odloka na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je odlok o letnem odmoru Republiškega zbora soglasno sprejet.

Predsednik Zbora proizvajalcev me je obvestil, da so bile razlike v 27., 33. in 48. členu predloga zakona o lovu odpravljene in da so s tem sprejeta besedila enaka. S tem so predlogi zakonov o lovu, o sladkovodnem ribištvu in o omejitvi predelave lesa iglavcev v obeh domovih sprejeti in postali zakon. O tem bo obveščen predsednik Ljudske skupščine, da objavi besedilo zakonov.

S tem je dnevni red 5. seja Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS izčrpan. Zaključujem sejo. Prihodnja seja bo sklicana pismeno. Skupna seja obeh zborov pa se bo pričela ob 10. uri.

Seja je bila zaključena ob 9,50.

6. seja

(27. oktobra 1954)

Predsedoval: Josip Rus, predsednik
Republiškega zbora.

Zapisnikar: Dušan Bole.

Začetek seje ob 12,45.

Predsednik Josip Rus: Tovariši ljudski poslanci! Pričenjam 6. sejo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS, ki jo je po 66. členu ustavnega zakona sklical predsednik Ljudske skupščine LRS. Zapisnik današnje seje bo vodil zapisnikar tovariš Dušan Bole.

Ljudski poslanci Lovro Cerar, Miran Košmelj, Franc Lubej, Miha Berčič, Vinko Hafner, Alojz Lukač, Ivan Vodovnik, Nina Pokorn, Angela Ocepek, dr. Anton Melik in dr. Marjan Ahčin so opravičili svojo odsotnost. Predlagam, da se omenjenim poslancem za čas zasedanja odobri dopust. Se zbor s tem predlogom strinja? (Strinja.) Ker se zbor strinja s tem predlogom, je navedenim poslancem odobren dopust za čas zasedanja.

Prosim zapisnikarja zadnje seje tovariša Antona Peternelja, da prečita zapisnik 5. seje. (Zapisnikar Anton Peternelj čita zapisnik 5. seje. Med čitanjem zapisnika se prijavi k besedi ljudski poslanec Zoran Polič.)

Zoran Polič: Ker je zapisnik nenavadno dolg, predlagam, da se podrobnosti ne čitajo, temveč samo zaključki. Vsi zakoni so bili objavljeni in je po mojem dovolj, da se prečitajo samo zaključki. (Ploskanje.)

Predsednik Josip Rus: Slišali ste predlog ljudskega poslanca Zorana Poliča. Po mojem je zapisnik treba prečitati in tu ni nobene omejitve. Zapisnik mora biti odobren in podpisan in ne vem, če je mogoče skrajšati čitanje zapisnika.

Zoran Polič: Predlagam, da se prečitajo samo zaključki.

Predsednik Josip Rus: Se strinjate s predlogom ljudskega poslanca Zorana Poliča? (Se strinjamo. — Zapisnikar Anton Peternelj skrajša nato čitanje zapisnika tako, da prečita iz zapisnika le sklepe.)

Ima kdo od tovarišev ljudskih poslancev kakšno pripombo k zapisniku? (Ne javi se nihče.) Če nihče, ugotavljam, da je zapisnik odobren in se podpiše. (Predsednik in zapisnikar podpišeta zapisnik.)

Tovariše poslance obveščam, da je Republiški zbor prejel v tem času po predsedniku ljudske skupščine nekaj zakonskih predlogov, ki jih je poslal Izvršni svet z obrazložitvami, katere so že obravnavali pristojni odbori.

Medtem ko je bilo objavljeno sklicanje sej Republiškega zbora po predsedniku Ljudske skupščine LRS in je bil sporočen tudi predlog dnevnega reda, je Izvršni svet poslal še dva predloga, in sicer predlog sklepa o določitvi števila članov, ki jih izvoli Ljudska skupščina LRS v univerzitetni svet in v fakultetne svete ter predlog za izvolitev teh članov, nadalje predlog odloka o ustanovitvi komisije pri Svetu za prosveto in kulturo LRS za vprašanja nastavitvev, razrešitev in premestitev učnega osebja. Oba predloga je že obravnaval pristojni odbor za prosveto in kulturo našega zbora, sta pa tudi razmnožena in ste jih poslanci prejeli po tretjem odstavku 106. člena poslovnika Republiškega zbora.

Na seji obeh zborov je bil obravnavan predlog zakona o razširitvi veljavnosti ustave, zakonov in drugih pravnih predpisov Ljudske republike Slovenije na koprsko območje in imamo nalogo, da o tem predlogu sklepamo na seji našega zbora. To se pravi, da o tem zakonskem predlogu glasujemo. Razen tega je Izvršni svet poslal še predlog odloka o odpravi okrožnega sodišča v Kopru in o določitvi krajevnega območja okrožnega sodišča v Gorici in okrajnih sodišč v Kopru in Piranu ter predlog odloka o ustanovitvi okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru in o določitvi njegovega krajevnega območja.

Glede obeh predlogov odlokov predlagam, da Republiški zbor sklene, da se ti predlogi obravnavajo brez poprejšnje obravnave v odborih kot nujni, po 119. členu poslovnika Republiškega zbora. Se zbor strinja s tem predlogom? (Strinja.) Ker se zbor s tem predlogom strinja, bo obravnava o navedenih predlogih odlokov neposredno v samem zboru kot nujna. Zato predlagam za današnjo sejo naslednji dnevni red:

1. sklepanje o predlogu zakona o razširitvi veljavnosti ustave, zakonov in drugih pravnih predpisov Ljudske republike Slovenije na koprsko območje;

2. obravnava in sklepanje o predlogu odloka o odpravi okrožnega sodišča v Kopru in o določitvi krajevnega območja okrožnega sodišča v Gorici in okrajnih sodišč v Kopru in Piranu;

3. obravnava in sklepanje o predlogu odloka o ustanovitvi okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru in o določitvi njegovega krajevnega območja;

4. sklepanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu LRS za leto 1954;

5. obravnava in sklepanje o predlogu zakona o ustanovitvi višje gospodinske šole;

6. obravnava in sklepanje o predlogu odloka o volitvah zastopnikov univerzitetnih in fakultetnih sodelavcev ter študentov v organe Univerze v Ljubljani in njenih fakultet;

7. obravnava in sklepanje o določitvi števila članov, ki jih izvoli Ljudska skupščina Ljudske republike Slovenije v univerzitetni svet in v fakultetne svete, ter predlog o izvolitvi teh članov;

8. obravnava in sklepanje o predlogu odloka o ustanovitvi komisije pri Svetu za prosveto in kulturo LRS za vprašanja nastavitvev, razrešitev in premestitev učnega osebja.

Ima kdo od tovarišev poslancev kak drug predlog oziroma predlog za spremenitev ali dopolnitev dnevnega reda. (Ne javi se nihče.) Se strinjate s predlaganim dnevnim redom? (Se strinjamo.) Ker se zbor strinja s predlaganim dnevnim redom, ugotavljam, da je dnevni red današnje seje, kakor sem ga prečital, sprejet.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je k sklepanju o predlogu zakona o razširitvi veljavnosti ustave, zakonov in drugih pravnih predpisov Ljudske republike Slovenije na koprsko območje. O tem zakonskem predlogu in o predlogu drugih dveh odlokov je Izvršni svet predlagal nujnost postopka in smo že na skupni seji sklenili, da se bo predlog zakona obravnaval brez poprejšnje obravnave v odborih. Zato je treba o tem predlogu le še glasovati.

Dajem predlog zakona o razširitvi veljavnosti ustave, zakonov in drugih pravnih predpisov Ljudske republike Slovenije na koprsko območje na glasovanje. Kdor je za ta predlog, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da ni nihče proti in se nihče ni vzdržal glasovanja. Glede na to ugotavljam nadalje, da je predlog zakona o razširitvi veljavnosti ustave, zakonov in drugih pravnih predpisov LRS na koprsko območje v Republiškem zboru soglasno sprejet.

Ker o tem zakonskem predlogu enakopravno sklepa tudi Zbor proizvajalcev, je treba ugotoviti še istovetnost besedil, izglasovanih v obeh zborih.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na obravnavanje in sklepanje o predlogu odloka o odpravi okrožnega sodišča v Kopru in o določitvi krajevnega območja okrožnega sodišča v Gorici in okrajnih sodišč v Kopru in Piranu. Ker je bil ta predlog odloka razdeljen tovarišem ljudskim poslancem šele danes in je obravnavanje tega predloga odloka nujno, prosim tovariša zapisnikarja, da prečita ta predlog odloka. (Zapisnikar Dušan Bole prečita besedilo predloga odloka. — Glej priloge.)

Dajem predlog odloka v razpravo. Želi kdo izmed ljudskih poslancev besedo? Besedo ima ljudski poslanec dr. Miha Potočnik.

Dr. Miha Potočnik: Predlagam, da se drugi odstavek točke I. dopolni tako, da se glasi: »Arhiv in vse nerešene zadeve okrožnega sodišča v Kopru, kolikor se nanašajo na območje okraja Koper, prevzame okrožno sodišče v Gorici, kolikor pa se nanašajo na območje okraja Buje, pa se odstopijo okrožnemu sodišču v Puli.« Svoj predlog utemeljujem s tem, da je Izvršni svet Ljudske republike Hrvatske vključil v sodni okoliš okrožnega sodišča v Puli območje okraja Buje in je zato po mojem ta dopolnitev potrebna.

Predsednik Josip Rus: Prosim predstavnika Izvršnega sveta, da se izjavi.

Dr. Marijan Breclj: Vsebinsko se strinjam s predlogom, ki ga je dal tovariš dr. Miha Potočnik, vendar mislim, da ni pravilno, da v našem predlogu odloka govorimo o pravicah in kompetencah puljskega sodišča. Zato bi predlagal naslednje besedilo: »Arhiv in vse nerešene zadeve okrožnega sodišča v Kopru, kolikor se nanašajo na koprsko območje, ki se vključuje v LRS, prevzame okrožno sodišče v Gorici.« To je vsebinsko isto, samo da s tem ne posegamo v kompetence Ljudske republike Hrvatske.

Predsednik Josip Rus: Želi še kdo izmed tovarišev poslancev besedo? (Ne javi se nihče.) Ker nihče ne želi več besede, zaključujem obravnavo o predlogu odloka o odpravi okrožnega sodišča v Kopru in dajem ta predlog

odloka na glasovanje. Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti temu predlogu? (Nihče. — Iz klopi se javi ljudski poslanec dr. Miha Potočnik: V besedilu, ki ga je dal tovariš dr. Marijan Breclj, jaz pri svojem besedilu ne vztrajam.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog odloka o odpravi okrožnega sodišča v Kopru v besedilu, kakor ga je predlagal Izvršni svet, sprejet soglasno. Ker ta predlog odloka zadeva samo Republiški zbor, je s tem odlok dokončno sprejet.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na obravnavo in sklepanje o predlogu odloka o ustanovitvi okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru in o določitvi njegovega krajevnega območja.

Dajem ta predlog odloka v razpravo, pred tem pa prosim tovariša zapisnikarja, da prečita besedilo odloka. (Zapisnikar Dušan Bole prečita predlog odloka o ustanovitvi okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru in o določitvi njegovega krajevnega območja. — Glej priloge.)

Prosim predstavnika Izvršnega sveta, da obrazloži ta predlog odloka.

Dr. Marijan Breclj: Pri predlogu tega odloka se Izvršni svet sklicuje na utemeljitev, ki jo je dal predsednik Izvršnega sveta na skupni seji obeh zborov pri sprejemanju zakona o razširitvi veljavnosti ustave, zakonov in drugih pravnih predpisov LRS na koprsko območje. Zato Izvršni svet nima posebne utemeljitve za ta predlog odloka, ker ta odlok predstavlja le izvrševanje zakona, ki je bil že sprejet in to tudi za področje naše sodne uprave.

Predsednik Josip Rus: Želi še kdo besedo k temu predlogu odloka? (Ne javi se nihče.) Ker nihče, dajem predlog tega odloka na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog odloka o ustanovitvi okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru in o določitvi njegovega krajevnega območja soglasno sprejet.

Ker o tem odloku razpravlja in glasuje tudi Zbor proizvajalcev, je treba predhodno ugotoviti še istovetnost besedil v obeh zborih, preden je predlog odloka dokončno sprejet.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na sklepanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954. Ta zakonski predlog je bil obravnavan na skupni seji in je bila obravnavana o tem predlogu tudi zaključena. Vendar pa dajem ta zakonski predlog v nadaljnjo razpravo. Želi še kdo besedo k predlogu tega zakona? (Ne javi se nihče.)

Dajem predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954 na glasovanje. Kdor je za ta zakonski predlog, prosim da dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954 soglasno sprejet. Enako kakor pri prejšnjem predlogu velja tudi za ta zakonski predlog, da je treba ugotoviti istovetnost besedila, ker o njem razpravlja in sklepa tudi Zbor proizvajalcev.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na obravnavo in sklepanje o predlogu zakona o ustanovitvi višje gospodinjske šole. Danes ste, tovariši

poslanci, dobili poročila obeh odborov, ki vsebujejo tudi spremembe oziroma amandmaje k prvotno predlaganemu zakonskemu besedilu.

Prosim poročevalca odbora za prosveto in kulturo Republiškega zbora, da da poročilo k temu zakonskemu predlogu. (Poročevalec odbora za prosveto in kulturo ljudski poslanec Jelka Vrhovšek prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo. (Poročevalec zakonodajnega odbora ljudski poslanec Bogomil Vižintin prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Prosim zastopnika Izvršnega sveta, da zakonski predlog obrazloži in da se izjavi glede amandmajev.

Ada Krivic: Tovariši poslanci! Po predloženem zakonu ustanovimo v Ljudski republiki Sloveniji prvo višjo gospodinjsko šolo, ki ima namen vzgajati učno osebje za predmetni pouk gospodinjstva in ročnega dela na splošnoizobraževalnih šolah, nižjih in srednjih strokovnih šolah.

Potreba po ustanovitvi take šole je nujna zaradi izrednega pomanjkanja strokovno kvalificiranih učiteljic za pouk teh predmetov na rednih, pa tudi na kmetijsko-gospodarskih in kmetijsko-gospodinjskih šolah. V območju LRS je že blizu 200 takih šol in tečajev, kjer je poleg splošnoizobraževalnih in kmetijskih predmetov obvezen tudi pouk iz gospodinjstva. Analiza kaže, da je v 13 okrajih bil na 187 kmetijsko-gospodinjskih šolah teoretičen pouk, praktičen pouk gospodinjstva in ročnega dela pa le na 70 šolah. Podobne težave imamo pri številnih tečajih za delavke in nameščenke v mestih in na deželi. Novo nastajajoči centri za napredek gospodinjstva v okrajih in večjih mestih ne bodo mogli uspešno delati brez strokovnega kadra, ki bi razumel gospodinjsko ekonomiko kot važen del družvene dejavnosti v najtesnejši povezanosti s kmetijsko proizvodnjo in drugimi panogami našega gospodarstva. Tudi postopna uvedba predmeta gospodinjstva in ročnih spretnosti v redni učni program osemletnih šol in nižjih gimnazij, ki je prav sedaj v diskusiji, bi terjala še več dobrih strokovnih moči za te predmete.

S predloženim zakonom bi preosnovali dosedanje enoletno šolo za učiteljice kmetijsko-gospodarskih in kmetijsko-gospodinjskih šol v Grobljah v dveletno višjo gospodinjsko šolo, ki bi kot zavod republiškega pomena bil pod nadzorstvom Sveta za prosveto in kulturo LRS. Dosedanja enoletna šola je bila od 28. aprila 1954 z odlokom Izvršnega sveta LRS v kompetenci okrajnega ljudskega odbora Ljubljana okolica kot srednja strokovna šola.

Potrebo po ustanovitvi višje gospodinjske šole namesto sedanje enoletne šole narekujejo naslednji razlogi: Praksa dosedanje šole je pokazala, da učiteljice v enem letu ne dobe zadostne izobrazbe. Strokovni predmeti, kot so nauk o prehrani, ekonomika gospodinjstva, ročno delo, osnove rastlinske in živalske proizvodnje so tako obsežni, da terjajo dveletnega študija. Pri tem študiju je nujno potreben praktičen pouk, da ne dobijo slušateljice le teoretično, ampak tudi praktično usposobljenost za poučevanje gospodinjstva in ročnega dela. Na sedanji enoletni šoli so vpisane učiteljice osnovnih šol z opravljenim učiteljskim strokovnim izpitom. Z dovršitvijo dveletne višje gospodinjske šole bodo dobile te učiteljice tudi ustrezajočo kvalifikacijo predmetnega učitelja. Tako bi bila višja gospodinjska šola na stopnji višje stro-

kovne šole, enaki višji pedagoški šoli, ki prav tako vzgaja osnovnošolske učitelje za učitelje raznih strok.

Za vse višje šole še ni zakona in je fiziognomija teh šol še v razvoju. Zato bosta morala šolski svet in učiteljski zbor z direktorjem skupno s Svetom za prosveto in kulturo LRS skrbeti za izpopolnjevanje učnega načrta šole in za dobro kadrovske zasedbo učnih mest na šoli, da bo nivo nove višje šole ustrezal potrebam našega družbenega razvoja. Tako je na primer ekonomika gospodinjstva v Jugoslaviji še neobdelano področje, čeprav globoko posega v mnoga področja našega družbenega življenja. Za uspešno delo višje gospodinske šole bo izredno važno sodelovanje zainteresiranih ustanov, družbenih organizacij in posameznih strokovnjakov, ki naj bi bili člani šolskega sveta. Razpon od 5 do 10 članov po predloženem zakonu daje Svetu za prosveto in kulturo LRS možnost, da na podlagi poprejšnjih posvetovanj z vsemi zainteresiranimi organizacijami, institucijami in ustanovami najde najboljše ljudi za to delo.

Po temeljnih načelih družbenega vodstva na področju prosvete bo šolski svet kot organ družbenega upravljanja z učiteljskim zborom šole in direktorjem lahko izvajal kolektivno vodstvo šole, in so s tem v predloženem zakonu zagotovljene vse pravice in dolžnosti teh organov.

Izvršni svet se s predloženimi amandmaji odbora za prosveto in zakonodajnega odbora pri Ljudski skupščini LRS strinja.

Predlagam Republiškem zboru, naj sprejme predloženi zakon o ustanovitvi višje gospodinske šole.

Predsednik Josip Rus: Dajem predlog zakona o ustanovitvi višje gospodinske šole v razpravo. Želi kdo besedo? (Ne javi se nihče.) Ker nihče ne želi besede, zaključujem obravnavo in dajem predlog zakona o ustanovitvi višje gospodinske šole na glasovanje. Kdor je za ta zakonski predlog, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o ustanovitvi višje gospodinske šole v Republiškem zboru soglasno sprejet. Ker gre za zakonski predlog, ki spada v pristojnost samo Republiškega zbora, je ta po 126. členu poslovnika Republiškega zbora postal zakon.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na obravnavo in sklepanje o predlogu odloka o volitvah zastopnikov univerzitetnih in fakultetnih sodelavcev ter študentov v organe Univerze v Ljubljani in njenih fakultet.

Prosim poročevalca odbora za prosveto in kulturo, da da poročilo k temu predlogu odloka. (Poročevalec odbora za prosveto in kulturo ljudski poslanec dr. Heli Modić prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Prosim zastopnika Izvršnega sveta, da da obrazložitev tega odloka.

Milko Goršič: Tovariši poslanci! Splošni zakon o univerzah je pooblastil Izvršni svet po 61. členu splošnega zakona o univerzah, da določi, kdaj in kako se visoke šole in posamezne fakultete vključijo v univerzo ter kdaj in kako se posamezne sorodne fakultete združijo v eno fakulteto. Izvršni svet je imenoval komisijo iz vrst univerzitetnih profesorjev, ki naj bi dala tozadevne predloge. Na osnovi predlogov te komisije, ki pa ni prišla do enotnih zaključkov, in na osnovi posvetovanja z univerzitetnimi organi in profesorji je Izvršni svet izdal začasni odlok o vključitvi visokih šol in samostojne fakultete za agronomijo, gozdarstvo in veterinarstvo v Univerzo v Ljubljani.

S tem je hotel pospešiti in olajšati v univerzitetnih organih in v javnosti diskusijo o celotnem ustroju univerze in o reorganizaciji študija na univerzi. Takšna diskusija naj bi prispevala k razčiščenju mnogih še nerešenih vprašanj v zvezi s študijem na univerzi, na njenih fakultetah in oddelkih. Kakor vam je znano, se je ta diskusija že začela tudi v javnosti, posebno kar zadeva študij na pravno-ekonomski fakulteti. Le tako bomo mogli najti najboljše rešitve številnih problemov študija na univerzi. Ljudska skupščina bo morala ob sprejemanju republiškega zakona o univerzi in ob potrditvi statuta univerze — verjetno v začetku drugega leta — s svojimi sklepi dati zakonsko potrdilo rezultatom te diskusije.

Tako imamo danes vse bivše visoke šole in eno bivšo samostojno fakulteto vključene v Univerzo v Ljubljani. Namesto 12 dosedanjih enot, to je visokih šol in samostojne fakultete, imamo danes 5 fakultet, in sicer: prirodoslovno-matematično z dvema oddelkoma, pravno-ekonomsko fakulteto z dvema oddelkoma, tehniško fakulteto s sedmimi oddelki, medicinsko fakulteto z dvema oddelkoma, fakulteto za agronomijo, gozdarstvo in veterinarstvo s tremi oddelki.

Do izvolitve novih univerzitetnih organov je postavljena na univerzi začasna univerzitetna uprava.

Sedaj pa je potrebno zagotoviti prve organe družbenega upravljanja na univerzi in na njenih fakultetah in druge s splošnim zakonom o univerzah določene organe. Organe družbenega upravljanja na univerzi in na njenih fakultetah predstavljajo: univerzitetni svet in fakultetni sveti.

Treba je nadalje uzakoniti sestavo in način volitev v univerzitetno skupščino ter sestavo in način volitev v fakultetne uprave, ker univerza in njene fakultete še nimajo statotov, ki bodo v bodoče določali sestavo in način volitev univerzitetnega sveta in fakultetnih svetov. Univerzitetno skupščino je treba izvoliti, ker ona izvoli rektorja in prorektorja univerze ter opravlja druge funkcije, določene s splošnim zakonom o univerzah. Vsaka fakultetna uprava pa voli po enega predstavnika v univerzitetni svet, sestavlja predlog statuta fakultete in opravlja druge z zakonom določene naloge. Predlog odloka o volitvah zastopnikov univerzitetnih in fakultetnih sodelavcev ter študentov v organe Univerze v Ljubljani in njene fakultete, ki vam je predložen, določa omenjene volitve v univerzitetne organe in v organe družbenega upravljanja, to je v univerzitetni svet in v fakultetne svete.

Splošni zakon o univerzah določa naslednjo sestavo univerzitetnega sveta: po en član z vsake fakultete, ki ga izvoli fakultetna uprava izmed članov uprave; en član, ki ga izvoli izmed ljudskih odbornikov ljudski odbor mesta, v katerem je sedež univerze; en član, ki ga izvolijo študentje iz svojih vrst; rektor in prorektor univerze ter člani, ki jih izvoli ljudska skupščina. Po splošnem zakonu bo torej izvoljenih v univerzitetni svet devet članov, ne računajoč člane, ki jih bo izvolila ljudska skupščina. O izvolitvi članov univerzitetnega sveta in fakultetnih svetov predlaga Izvršni svet Republiškememu zboru Ljudske skupščine LRS poseben sklep.

Fakultetne svete tvorijo po splošnem zakonu o univerzah: člani, ki jih izvoli fakultetna uprava izmed svojih članov; član, ki ga izvolijo študentje iz svojih vrst; dekan in prodekan fakultete; člani, ki jih izvoli Ljudska skupščina LRS, o čemer bo kakor sem že rekel, Izvršni svet predlagal ljudski skupščini poseben sklep.

Univerzitetno skupščino sestavljajo univerzitetni učitelji in določeno število asistentov in drugih fakultetnih sodelavcev univerzitetnih ustanov. Predlog odloka, ki vam je predložen, predvideva, da asistenti in drugi sodelavci fakultet in univerzitetnih ustanov izvolijo izmed sebe na svojih sestankih na vsakih začetih pet članov po enega predstavnika v univerzitetno skupščino.

Predloženi predlog odloka predvideva dalje, da volijo fakultetni sodelavci v fakultetno upravo na vsakih začetih pet fakultetnih sodelavcev po enega člana, fakultetna uprava pa izvoli v fakultetni svet toliko članov, kolikor ima fakulteta oddelkov s tem, da je vsak oddelek zastopan v fakultetnem svetu.

Predlog odloka predvideva tajne in neposredne volitve z listki v univerzitetno skupščino in v fakultetne uprave.

Študentje vsake fakultete izvolijo po predlogu odloka izmed sebe na vsakih začetih 200 študentov po enega predstavnika za univerzitetno skupščino ter svojega predstavnika v fakultetni svet. Vsi študentje univerze pa izvolijo svojega predstavnika v univerzitetni svet. Tudi tu so predvidene tajne in neposredne volitve z listki. O volitvah študentov je dosežen sporazum s predstavniki Zveze študentov Jugoslavije — Univerzitetni odbor Ljubljana in z začasno univerzitetno upravo. Začasna univerzitetna uprava bi v sodelovanju z Zvezo študentov oziroma z njegovim univerzitetnim odborom v Ljubljani izvedla te volitve.

Predlog odloka, ki vam je predložen, bi torej omogočil sestavo prvih organov družbenega upravljanja na univerzi in začasno določil nekatere univerzitetne organe.

Pred nami je še torej diskusija o končnem ustroju univerze in reorganizaciji študija na fakultetah, kar naj bi bilo uzakonjeno v republiškem zakonu o univerzi in v statutu univerze, ki ga bo morala potrditi ljudska skupščina na enem prihodnjih zasedanj.

Predlagam v imenu Izvršnega sveta, da ljudska skupščina sprejme predloženi odlok o volitvah zastopnikov univerzitetnih in fakultetnih sodelavcev ter študentov v organe univerze v Ljubljani in njenih fakultet, kakor vam je predložen.

Predsednik Josip Rus: Dajem predlog odloka o volitvah zastopnikov univerzitetnih in fakultetnih sodelavcev ter študentov v organe Univerze v Ljubljani in njenih fakultet v razpravo. Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.) Ker nihče, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka na glasovanje. Kdor je za ta predlog odloka, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog odloka o volitvah zastopnikov univerzitetnih in fakultetnih sodelavcev ter študentov v organe Univerze v Ljubljani in njenih fakultet soglasno sprejet. Ker je zanj pristojen samo Republiški zbor, je ta odlok tudi dokončno sprejet.

Pred prehodom na nadaljnjo točko dnevnega reda obveščam Republiški zbor, da sva s predsednikom Zbora proizvajalcev ugotovila istovetnost besedila predloga zakona o razširitvi veljavnosti ustave, zakonov in drugih pravnih predpisov Ljudske republike Slovenije na koprsko območje, predloga odloka o ustanovitvi okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru in o določitvi njegovega krajevnega območja ter predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954, in so

ti predlogi zakonov oziroma odlokov v obeh zborih sprejeti. Oba zakona in odlok bosta poslana predsedniku skupščine, da jih objavi.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na obravnavo in sklepanje o predlogu sklepa o določitvi števila članov, ki jih izvoli Ljudska skupščina LRS v univerzitetni svet in v fakultetne svete ter izvolitev teh članov.

Prosim poročevalca odbora za prosveto in kulturo, da da poročilo. (Poročevalec odbora za prosveto in kulturo ljudski poslanec dr. Heli Modic, prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Prosim zastopnika Izvršnega sveta, da da obrazložitev k predlogu tega sklepa.

Milko Goršič: Tovariši poslanci! Predlagani sklep Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS določa število članov, ki naj jih ljudska skupščina izvoli v univerzitetni svet in svete njenih petih fakultet.

Sklep predvideva, da poleg devetih članov, ki jih izvolijo univerzitetni organi, posamezne fakultete, študentje in MLO Ljubljana izvoli ljudska skupščina še deset članov v univerzitetni svet.

V svet prirodoslovno-matematične-filozofske fakultete izvolijo fakultetni organi in študentje pet članov, ljudska skupščina pa bi po predlogu tega sklepa izvolila še šest članov.

V svet pravno-ekonomske fakultete izvolijo ustrezajoči fakultetni organi in študentje pet članov, ljudska skupščina pa še šest članov.

V svet tehniške fakultete izvolijo fakultetni organi in študentje deset članov, ljudska skupščina pa bi po predlogu tega sklepa izvolila še enajst članov.

V svet medicinske fakultete izvolijo fakultetni organi in študentje pet članov, ljudska skupščina pa bi izvolila še šest članov.

V svet fakultete za agronomijo, gozdarstvo in veterinarstvo izvolijo fakultetni organi in študentje šest članov, ljudska skupščina pa bi po predlogu tega sklepa izvolila še sedem članov.

Predloženi so tudi sezname teh tovarišev. Predlagani sezname tovarišev, ki naj jih ljudska skupščina izvoli v univerzitetni svet in fakultetne svete, so sestavljeni tako, da bi omogočili čim uspešnejše delo prvim organom družbenega upravljanja na univerzi in na njenih fakultetah in da bi omogočili čim uspešnejšo diskusijo o končni organizacijski sestavi univerze in posameznih fakultet ter doprinesli k diskusiji o reorganizaciji študija na univerzi.

Razen tega je bilo treba po možnosti upoštevati, da so v univerzitetnem svetu zastopani tovariši, ki delujejo na vseh področjih, ki so predmet študija na raznih fakultetah. Predlog upošteva, da je tehniška fakulteta najmočnejša fakulteta na univerzi.

Predlogi za sestavo posameznih fakultetnih svetov po možnosti upoštevajo, da so v fakultetnih svetih sorazmerno zastopani tovariši, ki poznajo probleme posameznih oddelkov fakultete.

Predlagam, da Republiški zbor Ljudske skupščine LRS sprejme sklep o številu članov, kakor tudi predloženi seznam članov za univerzitetni svet in fakultetne svete.

Predsednik Josip Rus: Pričenjam razpravo o predlogu sklepa o določitvi števila članov, ki jih izvoli Ljudska skupščina LRS v univerzitetni svet in fakultetne svete ter o predlogu Izvršnega sveta za člane, ki naj jih izvoli

Ljudska skupščina LRS v univerzitetni svet in v fakultetne svete. Morda bi bilo potrebno, da se prečitajo imena tovarišev, ki so predlagani v univerzitetni svet in v fakultetne svete, če se Republiški zbor s tem strinja. (V poslanskih klopek krajše in neurejeno razpravljanje.) Želi kdo od tovarišev ljudskih poslancev besedo k predlogu tega sklepa? (Ne javi se nihče.) Če nihče, dajem predlog sklepa na glasovanje, in sicer tako, da Republiški zbor glasuje najprej o določitvi števila članov, ki jih izvoli ljudska skupščina v univerzitetni svet in v fakultetne svete, se pravi, da glasujemo najprej o predlogu sklepa, ki navaja število posameznih članov teh svetov, ne pa tudi imen članov svetov. Kdor je za ta predlog sklepa, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog sklepa o določitvi števila članov, ki jih izvoli Ljudska skupščina LRS v univerzitetni svet in v fakultetne svete, v Republiškem zboru soglasno sprejet.

Dajem na glasovanje predlog Izvršnega sveta za člane, ki naj jih izvoli Ljudska skupščina LRS v univerzitetni svet in fakultetne svete. Za člane univerzitetnega sveta, ki naj jih izvoli Ljudska skupščina LRS, so predlagani naslednji tovariši: Avčin dr. France, univerzitetni profesor, Brilly inž. Marijan, direktor Uprave za investicije LRS, Hočevar dr. France, predsednik Vrhovnega sodišča LRS, Potrč dr. Jože, ljudski poslanec, Šnuderl dr. Maks, univerzitetni profesor in ljudski poslanec, Tepina inž. Marjan, državni sekretar za gospodarstvo LRS, Vodopivec Vlado, sekretar Sveta za prosveto in kulturo LRS, Vogelnik dr. Dolfe, univerzitetni profesor, Zihelr Boris, univerzitetni profesor in ljudski poslanec, Žaucer inž. Pavle, ljudski poslanec.

Kdor je za izvolitev imenovanih za člane univerzitetnega sveta, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da so člani, kakor so bili prečitani, soglasno izvoljeni v univerzitetni svet.

V fakultetni svet pravne in ekonomske fakultete naj bi ljudska skupščina izvolila kot člane naslednje tovariše: Bole Tone, ljudski poslanec, Grosman dr. Vladimir, odvetnik, Hočevar Mirko, podsekretar pri Državnem sekretariatu za gospodarstvo LRS, Ingolič Jože, direktor Republiškega zavoda za gospodarsko planiranje LRS, Potočnik dr. Miha, tajnik Ljudske skupščine LRS in Tomišek dr. Teodor, državni sekretar za pravosodno upravo LRS.

Kdor je za izvolitev imenovanih tovarišev v fakultetni svet pravne in ekonomske fakultete, naj prosim dvigne roko. (Posamezni poslanci predlagajo, da se ne glasuje o posameznih fakultetnih svetih in ne čitajo imena, ker je bil predlog razdeljen vsem poslancem.)

Dajem torej celotno listo s člani, ki naj bodo izvoljeni v fakultetni svet pravne in ekonomske fakultete in vseh nadaljnjih fakultet, ki so navedene v predlogu (glej priloge), ki je bil razdeljen vsem poslancem, na glasovanje. Kdor je za celotno listo, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta za člane, ki naj jih izvoli Ljudska skupščina LRS v univerzitetni svet in v fakultetne svete, soglasno sprejet.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na obravnavo in sklepanje o predlogu odloka o ustanovitvi komisije pri Svetu za prosveto in kulturo LRS za vprašanja nastavitvev, razrešitev in premestitev učnega osebja.

Prosim poročevalca odbora za prosveto in kulturo, da da poročilo. (Poročevalec odbora za prosveto in kulturo ljudski poslanec Mirko Bračič, prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Prosim zastopnika Izvršnega sveta, da obrazloži predlog tega odloka.

Milko Goršič: Tovariši ljudski poslanci! V naši prosveti označujejo zadnja leta velik porast gimnazij, posebno nižjih gimnazij, ki so nastale iz prejšnjih višjih razredov osnovnih šol. Tako smo imeli 1946. leta 40 nižjih gimnazij, danes pa jih imamo 167. Višjih gimnazij je bilo 1946. leta 22, danes pa jih je 34.

Razumljivo je, da je tak porast še bolj zaostрил pomanjkanje predmetnih učiteljev, profesorjev ter drugih prosvetnih delavcev. Po nepopolnih podatkih sveta za prosveto in kulturo manjka danes v Ljudski republiki Sloveniji okoli 500 predmetnih učiteljev in 150 profesorjev. Razen tega so predmetni učitelji in profesorji raznih strok nesmotrno porazdeljeni po gimnazijah. Relativno največ prosvetnega kadra, včasih tudi preveč, je v večjih mestih ali pa okoli nekaterih mest. Nekateri prosvetni delavci iz različnih razlogov — večkrat tudi neupravičeno — nočejo v bolj oddaljene in zaostale okraje in si dobijo v večjih mestih večkrat svoji stroki neprimerno namestitvev na raznih gimnazijah, samo da jim ne bi bilo treba iti iz večjih mest. Česti so primeri, da si prosvetni delavci pridobijo namestitvev tudi na takšnih delovnih mestih, kjer ni potrebna izobrazba prosvetnega delavca.

Kričeče pomanjkanje učnega kadra v nižjih gimnazijah naj prikaže le nekaj podatkov. Zaradi pomanjkanja učiteljev v Prevaljah, kjer pridejo na sedem oddelkov gimnazije le tri učne moči, v nekaterih oddelkih letos sploh niso mogli začeti pouka. Ponekod je pouk nedopustno okrnjen. Na primer na nižji gimnaziji v Tomaju imamo na sedmih oddelkih le tri učne moči, v Gorici na 19 oddelkih le 17 učnih moči. Tako je pouk le vsak drugi dan. V splošnem so kadrovsko najslabše zasedena mesta v naših obmejnih in zaostalih okrajih. Imamo splošen pojav, da se na nižjih gimnazijah v manjših krajih nameščajo osnovnošolski učitelji, da bi bil pouk sploh mogoč. Tako kažejo podatki, da nimamo na 16 nižjih gimnazijah niti enega učitelja kvalificiranega za pouk na srednjih šolah, na 25 le po enega, na 27 pa le po dva. Povprečno ne pride niti na 4 oddelke na nižjih gimnazijah po ena kvalificirana učna moč.

Slabo so zasedena mesta tudi na višjih gimnazijah, posebno po strokah. Najbolj primanjkuje profesorjev matematike, fizike, kemije in germanistike. Omenjam, da je od relativno visokega števila honorarcev na višjih gimnazijah skoraj polovica absolventov fakultete brez diplome. Splošno znane so težave pri postavljanju inšpektorjev osnovnih in srednjih šol ter direktorjev nižjih in višjih gimnazij, ker takšnega kadra zelo primanjkuje. To pa so zelo pomembne prosvetne funkcije, od katerih je v mnogih primerih zelo odvisen uspeh pouka.

Po oceni sveta za prosveto in kulturo bo pomanjkanje prosvetnega kadra, če tudi ne v tako ostri obliki kot danes, trajalo še najmanj štiri leta.

Naša zakonodaja predvideva, da prosvetne delavce, med njimi predmetne učitelje, direktorje in inšpektorje, postavljajo in razrešujejo okrajni in mestni ljudski odbori. Ljudski odbori se večinoma trudijo, da bi dobili primeren prosvetni kader za svoje šole in gimnazije ter skrbe za potrebna stanovanja itd. Poseben odlok Izvršnega sveta LRS omogoča ljudskim odborom, da dajo pro-

svetnim uslužbencem tam, kjer so težki življenjski in delovni pogoji, posebne položajne dodatke. Ljudski odbori često dodeljujejo štipendije dijakom, bodočim prosvetnim delavcem, s tem, da bodo po končanih študijah nameščeni v njihovem okraju ali mestu. Potrebno je, da ostane skrb za prosvetni kader, njegovo nameščanje in razmestitev v okviru okraja ali mesta še nadalje pri okrajnih in mestnih ljudskih odborih, ker je to prvenstveno njihova naloga.

Predlog odloka, ki je pred vami, nima namena uvajati nove distribucije prosvetnih uslužbencev in ga je treba gledati kot začasen ukrep, ki naj pomaga le v nekaterih maloštevilnih primerih iz najhujše zadrege. Jasno je in se tega vsi zavedamo, da bomo prišli do zadostnega števila primerno kvalificiranega prosvetnega kadra predvsem s povečanjem in izboljšanjem dela pri vzgajanju prosvetnega kadra, ne pa z administrativnimi ukrepi.

Predlog odloka nalaga svetu za prosveto in kulturo, da osnuje komisijo, ki bi dajala pristojnim organom predloge za premeščanje le določenih vrst prosvetnih uslužbencev, namreč predmetnih učiteljev, profesorjev, direktorjev in inšpektorjev gimnazij in osnovnih šol. Pristojni organ, ki lahko izvrši premestitev izven okraja ali mesta, je po zakonu o državnih uslužbencih le Izvršni svet LRS, ki bi v posebno nujnih primerih premestil, če komisija v posredovanju med ljudskimi odbori okrajev in mest ne bi mogla doseči soglasja.

Komisija bi morala imeti pregled nad slabo zasedenimi mesti in nad razpoložljivim prosvetnim kadrom in bi pomagala tudi okrajnim ljudskim odborom in MLO s predlogi za pravilnejšo razmestitev prosvetnih uslužbencev v okviru samega okraja ali mesta. Na takšne predloge okrajni ali mestni odbori seveda niso vezani.

Nove namestitve, razrešitve in premestitve predmetnih učiteljev, profesorjev, direktorjev in inšpektorjev osnovnih šol in gimnazij bi se po tem odloku mogle izvesti odslej le po predlogu komisije ali pa njenem soglasju. Taka odredba bo imela večji učinek le pri predmetnih učiteljih in profesorjih, ki so končali študij in ki stopajo v prosvetno službo. Za te naj bi komisija predlagala okrajem in mestom predloge in tako omogočila njih smotrno namestitve. Štipendisti, ki so dobivali štipendijo od ljudskih odborov, bi glasom obveznosti iz pogodbe, ki so jo sklenili, bili nameščeni seveda tam, kjer bo želel daialec štipendije.

Predlog odloka predvideva, naj bi komisijo za premestitve in razrešitve imenoval svet za prosveto in kulturo. Svet za prosveto in kulturo ni imel doslej zakonskih možnosti, da bi vplival na razmeščanje in nameščanje prosvetnih delavcev. Okrajni in mestni ljudski odbori, posebno oni, ki imajo več prosvetnega kadra, na njegova posredovanja za boljšo razmestitev prosvetnega kadra, tudi onega, ki naj bi bil prvič nameščen, doslej niso pristajali, kar je brez dvoma pripomoglo k opisanemu težkemu stanju v našem šolstvu. Predloženi odlok pa bi dal komisiji zakonsko možnost, da v opisanem obsegu omogoči boljšo razmestitev prosvetnega kadra.

Izvršni svet predlaga torej ta predlog odloka o ustanovitvi komisije pri Svetu za prosveto in kulturo LRS za vprašanja nastavitvev, razrešitev in premestitev učnega osebja predvsem zato, da bi zagotovil vsaj najnujnejšo raven pouka pri nekaterih gimnazijah. Zato predlagam, da Republiški zbor Ljudske skupščine LRS predlagani odlok sprejme.

Predsednik Josip Rus: Dajem predlog odloka o ustanovitvi komisije pri Svetu za prosveto in kulturo LRS za vprašanja nastavitvev, razrešitev in

preместitev učnega osebja v obravnavo. Želi kdo besedo? (Ne javi se nihče.) Ker nihče, zaključujem razpravo in dajem predlog tega odloka na glasovanje. Kdor je za ta predlog odloka, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog odloka o ustanovitvi komisije pri Svetu za prosveto in kulturo LRS za vprašanja nastavitvev, razrešitev in preместitev učnega osebja v Republiškem zboru soglasno sprejet.

S tem je dnevni red današnje seje izčrpan in zaključujem sejo. Prihodnja seja bo sklicana pismeno.

Seja je bila zaključena ob 14,30.

7. seja

(4. decembra 1954)

Predsedoval: Josip Rus, predsednik
Republiškega zbora.

Zapisnikar: Ančka Globačnik.

Začetek seje ob 12,15.

Predsednik Josip Rus: Tovariši ljudski poslanci! Pričenjam 7. sejo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS, ki jo je po 60. členu ustavnega zakona sklical predsednik Ljudske skupščine LRS.

Zapisnik današnje seje bo vodila tovarišica Ančka Globačnik.

Ljudski poslanci Miha Berčič, Anton Šušteršič, dr. Anton Melik, Milko Goršič, Ada Krivic in Nina Pokorn so opravičili svojo odsotnost. Predlagam, da jim zbor odobri dopust. Se zbor strinja s tem predlogom? (Se strinjamo.) Ugotavljam, da imajo navedeni poslanci odobren dopust za to sejo.

Prosim zapisnikarja 6. seje našega zbora ljudskega poslanca Dušana Boleta, da prečita zapisnik te seje. (Zapisnikar Dušan Bole prečita zapisnik 6. seje Republiškega zbora.) Ima kdo od tovarišev poslancev kako pripombo k zapisniku? (Ne javi se nihče.) Ker ni pripomb, menim, da je zapisnik odobren in se podpiše. (Predsednik in zapisnikar podpišeta zapisnik.)

Obveščam tovariše poslance, da je Republiški zbor prejel predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954, ki je bil obravnavan že na skupni seji obeh zborov, o katerem pa morata sklepati oba zbora na ločenih sejah. Razen tega je naš zbor prejel poročilo odbora za predloge in pritožbe Republiškega zbora, ki mora po 158. členu poslovnika vsake tri mesece poročati Republiškemu zboru o svojem delu. Zato predlagam za današnjo sejo naslednji dnevni red:

1. sklepanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954;

2. poročilo odbora za predloge in pritožbe Republiškega zbora.

Ali se tovariši poslanci strinjajo s predlogom, da ti točki prideta na dnevni red? Ima morda še kdo kak drug predlog za dnevni red? K besedi se prijavi ljudski poslanec Vinko Hafner.

Vinko Hafner: Predlagam, da Republiški zbor sklepa o priporočilu Izvršnemu svetu Ljudske skupščine LRS, da se ustanovi posebna komisija za proučevanje vprašanj v zvezi s komunami.

Predsednik Josip Rus: Slišali ste predlog ljudskega poslanca Vinka Hafnerja. Ali se strinjate s tem, da pride ta predlog na dnevni red? (Se strinjamo.)

Na ta način je na dnevnem redu še tretja točka, in sicer sklepanje o priporočilu Izvršnemu svetu, da ustanovi komisijo za komune. Ima še kdo kakšen drug predlog ali pripombo k dnevnemu redu? (Ne javi se nihče.) Če nihče, menim, da je predloženi dnevni red sprejet.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na sklepanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954.

Ker je bil ta zakonski predlog že obravnavan na skupni seji obeh zborov, prehajamo na glasovanje v celoti. Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu LRS za leto 1954 v Republiškem zboru soglasno sprejet. Ker gre za zakonski predlog, ki ga morata izglasovati oba zbora, je potrebno še prej ugotoviti istovetnost besedila, sprejetega v obeh zborih.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na poročilo odbora za predloge in pritožbe Republiškega zbora. Prosim poročevalca odbora za predloge in pritožbe, da da poročilo. (Poročevalec odbora za predloge in pritožbe ljudski poslanec Leopold Maček prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Dajem poročilo odbora za predloge in pritožbe v razpravo. Želi kdo besedo? (Ne javi se nihče.) Ker ne želi nihče besedo, zaključujem razpravo in menim, da je poročilo odbora za predloge in pritožbe v Republiškem zboru sprejeto.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, in sicer na razpravo o predlogu, ki ga je dal ljudski poslanec Vinko Hafner. Prosim ljudskega poslanca Vinka Hafnerja, da svoj predlog obrazloži.

Vinko Hafner: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! V posvetu s tajnikom Ljudske skupščine LRS dr. Miho Potočnikom in v skladu z mnenjem našega Izvršnega sveta predlagam, da naš zbor sprejme priporočilo Izvršnemu svetu Ljudske skupščine LRS za ustanovitev posebne komisije za proučevanje vprašanj v zvezi z ustanavljanjem komun in okrajnih skupnosti komun. Podobne komisije bodo po priporočilu posebne konference pri zveznem Izvršnem svetu ustanovljene tudi v drugih republikah in naj bi predstavljale pomemben koordinacijski organ Izvršnega sveta in skupščine za pospešitev dela v zvezi z razvijanjem komunalnih skupnosti. Zato predlagam, da sprejme naš zbor tole priporočilo:

Na podlagi 136. člena poslovnika Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS je sprejel Republiški zbor Ljudske skupščine LRS na svoji 7. seji dne 4. decembra 1954 priporočilo, da Izvršni svet Ljudske skupščine LRS ustanovi posebno komisijo za proučevanje vprašanj v zvezi z ustanavljanjem komun in okrajnih skupnosti komun in izvolitev članov Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS v to komisijo.

Ta komisija naj prouči vsa vprašanja v zvezi z ustanavljanjem občin — komun in okrajev — okrajnih skupnosti komun, zlasti vprašanja teritorialne razdelitve Ljudske republike Slovenije na okraje — okrajne skupnosti komun in občine — komune, vprašanje statutov novih okrajev in občin in da pripravi v zvezi z ustanovitvijo novih okrajev in občin ustrezne predloge za spremembe in dopolnitve obstoječih predpisov.

Zaradi potrebe koordinacije dela skupščinskih organov in Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS naj bo sestavljena komisija tudi iz poslancev Ljudske skupščine LRS — članov ustreznih odborov. Republiški zbor Ljudske skupščine LRS imenuje v to komisijo te-le ljudske poslance: Viktorja Avblja, Vlada Krivica, Miho Potočnika in Helija Modica.

Prosim, da zbor ta predlog, ki ga v pismeni obliki predlagam tovarišu predsedniku zbora, sprejme.

Predsednik Josip Rus: Ali se želi morda predstavnik Izvršnega sveta izjaviti k temu predlogu: (Predstavnik Izvršnega sveta se o tem predlogu ne izjavi.)

Dajem predlog priporočila v razpravo. Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.) Ker nihče, zaključujem razpravo o tem predlogu in dajem predlog priporočila, kakor je bil prečitan skupno s predlogom, da se v to komisijo izvolijo ljudski poslanci Viktor Avbelj, Vlado Krivic, Miha Potočnik in Heli Modic, na glasovanje. Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagano priporočilo Izvršnemu svetu Ljudske skupščine LRS, da ustanovi posebno komisijo za proučitev vprašanj v zvezi z ustanavljanjem komun in okrajnih skupnosti komun, skupno s predlogom za člane te komisije, soglasno sprejeto.

Potrebno je še, da ugotovimo istovetnost besedila pri sklepanju o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu LRS za leto 1954. Ker pa Zbor proizvajalcev z delom še ni končal in ni zaradi tega mogoče ugotoviti istovetnosti besedila, zato odrejam krajši odmor.

Seja je bila prekinjena ob 12,45 in se je nadaljevala ob 13,08.

Predsednik Josip Rus: Tovariši ljudski poslanci! Obveščam zbor, da sva s predsednikom Zbora proizvajalcev ugotovila, da sta besedila zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu LRS za leto 1954 sprejeti v obeh zborih v enakem besedilu. S tem je predlog tega zakona postal zakon. Poslan bo predsedniku Ljudske skupščine LRS, da ga razglasi.

Ker je s tem dnevni red današnje seje izčrpan, zaključujem sejo.

Seja je bila zaključena ob 13,10.

ZBOR PROIZVAJALCEV

4. seja

(29. in 30. junija 1954)

Predsedoval: Mavricij Borc, predsednik
Zbora proizvajalcev.

Zapisnikar: Pepca Jež.

Začetek seje ob 10,15.

Predsednik Mavricij Borc: Tovariši ljudski poslanci! Začenjam četrto sejo Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije, ki jo je na podlagi 60. člena ustavnega zakona sklical predsednik Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije.

Zapisnik današnje seje bo vodila zapisnikarica tovarišica Pepca Jež.

Za današnjo sejo so opravičili svojo odsotnost ljudski poslanci Janko Lukan, Franc Habjan, Milan Dimnik, Bogdan Knaflič, Franjo Jeraj in inž. Boris Pipan. Predlagam, da jim zbor odobri dopust. Ali ima kdo kakšno pripombo k temu predlogu? (Ne javi se nihče.) Če ni nobene pripombe, menim, da je predlog sprejet.

Preden preidemo na dnevni red današnje seje, prosim zapisnikarja zadnje seje ljudskega poslanca Milana Lacka, da prečita zapisnik 3. seje. (Zapisnikar Milan Lacko prečita zapisnik 3. seje Zbora proizvajalcev.)

Ima kdo izmed tovarišev ljudskih poslancev kakšno pripombo k prečitnemu zapisniku? (Ne javi se nihče.) Če ni nobenih pripomb, se zapisnik podpiše. (Predsednik in zapisnikar podpišeta zapisnik.)

Tovariše ljudske poslance obveščam, da je Zbor proizvajalcev prejel v času med 2. in 3. sejo nekaj prošenj in predlogov, ki jih je odstopil v obravnavo pristojnim odborom.

Kakor je bilo tovarišem ljudskim poslancem že ob sklicanju sporočeno, se za današnjo sejo predlaga naslednji dnevni red:

1. obravnava in sklepanje o predlogu zakona o lovu;
2. obravnava in sklepanje o predlogu zakona o sladkovodnem ribištvu;
3. obravnava in sklepanje o predlogu zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev;
4. poročilo odbora za predloge in pritožbe;
5. poročilo in predlogi odbora za gospodarske organizacije glede potrditve pravil gospodarskih združenj in
6. sklepanje o letnem odmoru.

Ali ima kdo od tovarišev ljudskih poslancev kakšne pripombe k predlaganemu dnevnemu redu in ali predlaga kdo kakšno spremembo dnevnega reda? (Ne javi se nihče.) Če ne, potem obveščam tovariše ljudske poslance... (K besedi se prijavi ljudski poslanec Ivan Gorjup.) Prosim, besedo ima ljudski poslanec Ivan Gorjup.

Ivan Gorjup: Imel bi pripombo k predlaganemu dnevnemu redu. Prosil in predlagal bi, da bi se vnesla v dnevni red še ena točka, namreč poročilo odbora za gospodarske organizacije o ustanovitvi Prometne zbornice.

Predsednik Mavricij Borc: Je to predlog gospodarskega odbora ali predlog...

Ivan Gorjup: To je predlog našega odbora.

Predsednik Mavricij Borc: Se tovariš zastopnik Izvršnega sveta strinja? (Se strinja. — Nekdo izmed poslancev: Naj pojasnim, da se bo ta predlog obravnaval na skupni seji obeh zborov.) Ali se tovariš ljudski poslanec Ivan Gorjup strinja s tem, da se obravnava ta predlog na skupni seji obeh zborov?

Ivan Gorjup: Se strinjam.

Predsednik Mavricij Borc: Kot zastopnik Izvršnega sveta je nazoč na današnji seji ljudski poslanec Zoran Polič.

Prehajamo na prvo točko dnevnega reda, to je na obravnavo in sklepanje o predlogu zakona o lovu. Prosim poročevalca odbora za gospodarstvo, da ga poročilo. (Poročevalec odbora za gospodarstvo ljudski poslanec Anton Truden prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Prosim še poročevalca zakonodajnega odbora, da ga poročilo. (Poročevalec zakonodajnega odbora ljudski poslanec Andrej Svetek prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Pričenjamo obravnavo o predlogu zakona o lovu. Razprava naj bo obenem načelna in podrobna. Po pravilu bi se moral predlog zakona čitati. Zbor pa lahko sklene, da se predlog zakona ne čita, ker je bil ta predlog ljudskim poslancem pravočasno vročen. Prosim, da se z dviganjem rok izjavite, kdo je za to, da se predlog ne čita. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Kdo je za to, da se predlog čita? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Soglasno je torej sprejeto, da se predlog zakona ne čita. Vsak poslanec lahko razpravlja o predloženem zakonskem predlogu. Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.) Prosim zastopnika Izvršnega sveta za izjavo, ali se kot predlagatelj v celoti strinja s predlogi, ki sta jih dala poročevalca odbora za gospodarstvo in zakonodajnega odbora?

Zoran Polič: Tovariši! Izvršni svet je razpravljajal na svoji včerajšnji seji o spreminjevalnih predlogih, ki so jih dali štirje odbori, tako oba odbora za gospodarstvo, kakor tudi oba zakonodajna odbora. Izvršni svet se z vsemi pripombami v glavnem strinja in jih sprejema razen naslednjih štirih.

Prva sprememba je v 6. členu, kjer zakonodajna odbora predlagata, da se tudi planinski orel izvzame, to se pravi, da pride tudi planinski orel pod popolno zaščito. Izvršni svet je mnenja, da sta oba gospodarska odbora, ki sta to stvar obravnavala, šla v stvarno, v vsebinsko plat tega problema in pri tem ocenila dejansko škodo, ki jo povzroča planinski orel, ki ga dejansko ni mogoče izenačiti z drugimi orli, ki so zaščiteni po 6. členu. Zato Izvršni svet predlagá, da zbor vendarle razmisli o tej stvari ter se odloči, da ostane

pri prvotni formulaciji 6. člena. Poleg tega pa je treba omeniti, da je planinski orel ptica, ki živi visoko v planinah in je ne more vsakdo loviti in streljati, ampak samo tisti, ki dejansko lahko v teh revirjih lovi in ki točno ve, kdaj in zakaj je to potrebno. Naj navedem, da je pred kratkim neki lovec odkril gnezdo planinskega orla in v njegovi bližini našel okostnjake 50 mladičev gamsa. To pa pomeni, da je vendarle treba paziti na to, da se planinski orel, ki spada med najhujše ujede, če treba tudi iztrebi. S predlagano zaščito pa bi dopustili, da planinski orel nekaznovano ropa.

Druga pripomba se nanaša na 8. člen. Predlagana je sprememba drugega odstavka, ki naj bi se glasil: »Republiška lovska zveza lahko dovoli odlov žive zaščitene divjadi, če je to potrebno za razplod, osvežitev krvi, za znanstvene namene, za živalske vrtove ali za izvoz. To pa mora sporočiti Državnemu sekretariatu za gospodarstvo«. — Prvotna formulacija se glasi: »Državni sekretar za gospodarstvo lahko po zaslišanju Republiške lovske zveze dovoli...« Tovariši, mi smo vendarle mnenja, da gre tu za bistveno stvar. Če se spomnite, govorimo v začetku zakona o tem, da je divjad splošno ljudsko premoženje, ki ga dajemo lovski zvezi v upravljanje, s tem da mora opravljati gojitvene in druge naloge, kakor so odlov itd. Vendar pa s tem, da dajemo lovski zvezi to v upravljanje, ne mislimo, da postane lovska zveza izključni gospodar nad lovom in da ona sama odreja, kaj in kako se sme, ampak mislimo, da ostane to dolžnost oblastvenih organov. Če bi ostali pri predlagani izpremembi, bi to pomenilo, da lahko Republiška lovska zveza podvzame kakršnekoli ukrepe ter o njih samo obvesti Državni sekretariat za gospodarstvo, ne da bi to imelo kakršnekoli posledice in da bi mogel Državni sekretariat o tej stvari kakorkoli ukrepati. Zato menimo, da je prvotna formulacija, to se pravi, da osnovna odgovornost za razvoj lova ostane na državnih organih, vendarle pravilnejša, posebno še, ker v prvotnem predlogu vendar odredimo, da mora državni sekretariat to opravljati v sporazumu z Republiško lovsko zvezo. To pa pomeni, da Državni sekretariat brez zaslišanja Republiške lovske zveze ne more podvzeti teh ukrepov, ki po našem mnenju predstavljajo izrazito oblastveni akt. Tega akta pa ni mogoče prepustiti sami lovski zvezi oziroma lovski organizaciji. Zato predlagam, da ostane v tem primeru prvotna formulacija.

V 11. členu, kjer zakonodajna odbora predlagata, naj se drugi odstavek, ki govori o delitvi lovišč v nižinska, srednjegorska in visokogorska lovišča, spremeni tako, da naj bo rečeno, da lovišča obsegajo praviloma od 2000 do 6000 hektarov. Izvršni svet nima pri tem nekih načelnih pripomb, da bi morala ta delitve ostati za vsako ceno. Vendar pa smo mnenja, če gospodarska odbora, ki sta o tej stvari tudi razpravljala, nista našla potrebe za tako spremembo, bi vendarle ohranili terminologijo in razdelitev lovišč, ki je veljala doslej. Ni mogoče namreč zanikati bistvenih razlik med nižinskimi, srednjegorskimi in visokogorskimi lovišči in ustreznimi lovi. Če bi ostalo pri spreminjalnem predlogu, potem se je bati, da bi se v krajih, kjer ne poznajo zadosti teh razlik, pričela mešati ta lovišča med seboj. Zato Izvršni svet predlaga — ker to ne predstavlja neke bistvene spremembe, ampak samo podrobnejše določa razmere med posameznimi vrstami lovišč —, da ostanemo pri prvotni formulaciji in tako ohranimo že ustaljeno načelo delitve lovišč.

In končno 33. člen, kjer gre za staro pravdo, kdaj, kje in kako se sme ubiti psa ali mačko. Izvršni svet je mnenja, da bi prvotna formulacija, ki

predstavlja že ustaljen način reševanja tega vprašanja glede razmerja lovcev do psa in mačke na eni strani in so na drugi strani ti ukrepi s prejšnjimi zakoni preizkušeni, ostala nespremenjena. Razdalje, ki jih postavlja predlog, bi lahko ostale tudi za naprej, zlasti ker stvar ni toliko odvisna od same razdalje, ampak predvsem od razmerja lovskega čuvaja oziroma lovca do tega problema. Ne gre toliko za razdaljo — tu bodo lahko prepiri o tem, ali je bila razdalja pravilna ali ne — kakor za to, če bo znal lovski čuvaj ali lovec oceniti, kdaj povzročata mačka in pes škodo, to je, kdaj je pes na lovu ali kdaj mačka išče jajca, kdaj pa se dejansko normalno gibljeta v bližini hiše, naselja ali gospodarja, kjer bi morala normalno biti. Če bi šli sedaj na druge izmere, bi po mnenju Izvršnega sveta ta problem dokaj administrativno reševali, misleč, da smo ta problem s tem, ko smo povečali to razdaljo, tudi sicer rešili. Tega problema seveda s tem nismo rešili. Tu gre predvsem za uvidevnost lovca in lovskega čuvaja ter za razmerje do kmetov, ki imajo na teh področjih svoje živali. Ker torej predlagana sprememba ne prinaša neke nove rešitve tega problema niti ne prispeva k boljšemu reševanju, bi pa vzbudila med lovci nekaj pozornosti zato, ker ne bi bila v skladu z ustaljeno tradicijo, je Izvršni svet mnenja, da ostanejo v zakonu prvotno predlagane razdalje, da pa se naj s pravilno taktiko na terenu najde tisto zdravo razmerje med lovci in kmeti, ki naj vlada in mora vladati, če naj lov in kmetijstvo napredujeta tako, da bo to v korist našemu gospodarstvu.

To so, kakor rečeno, te štiri pripombe, medtem ko se Izvršni svet z drugimi spremembami strinja in jih v celoti sprejema.

Predsednik Mavricij Borc: Ker se Izvršni svet strinja s spremembami odbora za gospodarstvo in zakonodajnega odbora — z izjemo v 6., 8., 11. in 33. členu —, so te spremembe postale sestavni del predloga zakona o lovu.

Pričenjam obravnavo predloga zakona o lovu po posameznih poglavjih. Kdo želi besedo k prvemu poglavju: »Splošne določbe«? (Ne javi se nihče.) Če nihče, potem preidemo na naslednje poglavje: »Divjad«. (K besedi se prijavi ljudski poslanec Jože Štrukelj.)

Jože Štrukelj: Glede planinskega orla bi nekaj povedal. Odbor za gospodarstvo Zbora proizvajalcev je šel v začetku kar nekako mimo planinskega orla. Zakonodajni odbor in menda odbor za gospodarstvo Republiškega zbora pa sta bila menja, da planinski orel ni tako škodljiv in da bi ga bilo le treba zaščititi, zlasti ker ga ni veliko. Če pa upoštevamo to, kar nam je povedal predstavnik Izvršnega sveta in ker tudi mi nismo bili tako zelo za to, da bi bil zaščiten, sem mnenja, da bi bilo prav, če bi sprejeli predlog Izvršnega sveta ter bi planinski orel ne bil absolutno zaščiten, ampak bi bil zaščiten tako, kakor je bilo prvotno predlagano.

Predsednik Mavricij Borc: Želi še kdo besedo? (Nihče se več ne javi.) Če ni nobenih nadaljnjih pripomb, prehajamo na glasovanje o 6. členu predloga zakona o lovu. Najprej bomo glasovali o predlogu, ki ga je dal Izvršni svet, nato pa o predlogu gospodarskega odbora. Kdor je za to, da planinski orel ni zaščiten, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Kdo je proti, to je kdo je za to, da ostane planinski orel zaščiten? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče. K besedi se prijavi predstavnik Izvršnega sveta Zoran Polič.)

Zoran Polič: To glasovanje ni točno, ker se predlog Izvršnega sveta ne glasi tako. Planinski orel ni nezaščiten, marveč je lov nanj dopusten samo v določeni lovni dobi, ni pa planinski orel zaščiten vse leto.

Predsednik Mavricij Borc: Da, tako, s to dopolnitvijo. Mislim, da ni v tem pogledu različnih mnenj tudi po že izvršenem glasovanju. (Poslanci pritrdijo.) Potem velja opravljeno glasovanje s to omejitvijo, kakor jo je nakazal predstavnik Izvršnega sveta.

Prehajamo na glasovanje o predlogih glede 8. člena, kjer je v prvotnem besedilu rečeno, da državni sekretar za gospodarstvo lahko po zaslišanju Republiške lovske zveze dovoli odlov žive zaščitene živali, ne pa Republiška lovska zveza sama, ker je lov pod upravo okrajnih ljudskih odborov. Kdor je za predlog besedila, ki ga je dal predlagatelj zakona, to je Izvršni svet, kar pomeni, da ostanemo pri prvotnem besedilu, naj prosim dvigne roko. (Večina poslancev dvigne roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nič.) Kdor je za amandma odbora za gospodarstvo, da naj namreč Republiška lovska zveza ureja to vprašanje, naj dvigne roko. (En poslanec dvigne roko.) Eden. — Drugo poglavje z naslovom: »Divjad« je tako s predlaganimi spremembami sprejeto.

Prehajamo na tretje poglavje z naslovom: »Lovišča«. Kdo želi besedo? (K besedi se javi poročevalec odbora za gospodarstvo Anton Truden.)

Anton Truden: Vztrajam pri predlogu odbora za gospodarstvo, ki ga je sprejel tudi zakonodajni odbor. Gre namreč za obseg lovišč, kjer predlagamo, naj ta lovišča obsegajo od 2000 do 6000 hektarov. Odbor za gospodarstvo utemeljuje svoj predlog s tem, da mi ne moremo določiti, kolikšno naj bo posamezno lovišče, ali naj ima 2, 3, 4 ali 6 tisoč hektarov. Mislim, da lahko okrajna lovska zveza določi velikost konkretno za vsako lovsko družino. Zato ni potrebno, da mi točno in precizno določimo, koliko hektarov mora obsegati posamezno lovišče v nižinskih, srednjegorskih in visokogorskih krajih. Zato v imenu odbora za gospodarstvo vztrajam pri predlogu odbora, da naj obsegajo posamezna lovišča od 2000 do 6000 hektarov in naj jih določa okrajna lovska zveza posameznim družinam oziroma naj jih okrajni ljudski odbor dodeli lovskim družinam, ne da bi mi dokončno določili, koliko hektarov naj obsega lovišče v nižinskih ali višinskih predelih. (K besedi se prijavi ljudski poslanec Stane Bizjak.)

Stane Bizjak: Mislim, da je stališče našega odbora za gospodarstvo pravilno, ker imamo danes pri nas v nižinah taka lovišča, ki obsegajo od 3000 do 5000 in celo do 6000 hektarov. Če bi tedaj določili v zakonu različne velikosti, bi na terenu prišlo do priličnega kosaanja lovišč, kar bi privedlo do številnih sporov med okraji in lovskimi družinami. Poznam razmere v ljutomerskem in ptujskem okraju. Tam so lovišča, ki imajo skoro vsa po 5000 hektarov in so nižinska. Če bi sedaj sprejeli prvotni predlog, potem bi prišlo do kosaanja teh lovišč, kar pa po mojem mnenju ne bi bilo koristno. Meje lovišč so tako rekoč vse zaznamovane. Sedaj pa bi prišlo do novega dela z razmejevanjem, kar bi bilo po mojem mnenju neprijetno. Zato se pridružujem predlogu odbora za gospodarstvo.

Predsednik Mavricij Borc: Kdo še želi besedo? (K besedi se prijavi predstavnik Izvršnega sveta Zoran Polič.)

Zoran Polič: Prosil bi tovariša predgovornika, da izjavi, ali je tudi proti razdelitvi lovišč na nižinske, srednjegorske in visokogorske kraje ali pa je samo proti določitvi površin.

Stane Bizjak: Sem samo proti določitvi posameznih površin. (Tej izjavi pritrди tudi ljudski poslanec Anton Truden.)

Zoran Polič: Potem gre za naslednji dve formulaciji. Prvotni predlog loči nižinska, srednjegorska in visokogorska lovišča s tem, da določa najmanjšo in največjo površino lovišča. Druga formulacija pa ne razlikuje teh vrst lovišč, ampak zahteva, da lovišča obsegajo 2000 do 6000 hektarov ne glede na vrsto. To pomeni, da se lahko srednjegorska lovišča mešajo z nižinskimi ali visokogorskimi. (Ljudska poslanca Stane Bizjak in Anton Truden ugovarjata.) Samo za formulacije predlogov gre sedaj.

Stane Bizjak: Mislim, da lahko to ostane, da se lovišča delijo v nižinska, srednjegorska in visokogorska. Gre samo za površino, ki naj jo imajo ta lovišča. To je bistveno. Iz prvotnega predloga lahko ostane razdelitev lovišč v nižinska, srednjegorska in visokogorska. To pa, da določamo, naj ta lovišča obsegajo 2000 do 4000, 3000 do 5000 in 4000 do 6000 ha, to se mi pa ne zdi pravilno. Že danes so nekatera lovišča večja ter bi bila taka določba prekruta, po mojem mnenju pa tudi škodljiva.

Zoran Polič: S tem se strinjam. Če zbor to stališče sprejme, nimam ničesar proti, ker gre dejansko samo za hektare, kar pa ne more bistveno vplivati na stvar samo. Zame je bistveno to, da se postavi to načelno razlikovanje med lovišči. (Anton Truden: To lahko ostane.) Drugo pa je stvar formulacije.

Predsednik Mavricij Borc: Besedilo bomo potem primerjali in koordinirali, ko dobimo formulacijo Republiškega zbora. Če se ne bi ujemalo, bomo potem ponovno razpravljali.

Zoran Polič: Želel bi le še izjavo poročevalca odbora za gospodarstvo, ali se strinja s predlogom tovariša Staneta Bizjaka. (Anton Truden: Da, se strinjam.)

Predsednik Mavricij Borc: Predlog odbora za gospodarstvo je, da se lovišča določajo površinsko od 2000 do 6000 hektarov. Predlog Izvršnega sveta, ki je ta predlog vložil, pa je, da naj znaša površina za nižinske predele 2000 do 4000 hektarov, za srednjegorske predele 3000 do 5000 hektarov in za visokogorske predele 4000 do 6000 hektarov. Če za te tri vrste lovišč določimo enotno površino, potem bo treba dejansko povečati površino tudi za visokogorska lovišča. (Ugovori med poslanci, da to ni potrebno. K besedi se prijavi ljudski poslanec Stane Bizjak.)

Stane Bizjak: Predlagal bi naslednjo formulacijo: »Lovišče ustanovi in mu določi meje okrajni (mestni) ljudski odbor po zaslišanju okrajne lovske zveze tako, da se lovišča delijo praviloma v nižinska, srednjegorska

in visokogorska. Obseg znaša od 2000 do 6000 hektarov.« (Med poslanci krajše neurejeno razpravljanje. K besedi se prijavi ljudski poslanec inž. Miran Mejak.)

Inž. Miran Mejak: »Praviloma« ne pomeni, da mora imeti lovišče nujno 3000 do 5000 hektarov. Zato pravimo »praviloma« oziroma kakor to tolmačimo, pomeni to, da ni nujno. Če bi se v praksi pokazalo morda v nekem okraju, da je nesmiselno imeti lovišče, ki ima 4850 hektarov, ampak da sta to lahko dve lovišči, mislim, da bo to popolnoma v skladu z zakonom. Zakon namreč ne določa, da se moramo tega dosledno držati, ampak pravi samo praviloma. Seveda bi tudi ne bilo treba deliti lovišča v nižinskih krajih, ki za nekaj hektarov presega predvideno površino 4000 hektarov.

Predsednik Mavricij Borc: Predlog ljudskega poslanca Staneta Bizjaka je istoveten s predlogom odbora za gospodarstvo. Zato mislim, da je najbolje, da glasujemo najprej o osnutku predloga zakona, da se namreč lovišča delijo v nižinska, srednje- in visokogorska ter da so ločena po vrstah in tudi površinsko, in drugič o predlogu odbora za gospodarstvo in ljudskega poslanca Staneta Bizjaka.

Kdor je za prvotno besedilo zakonskega predloga, kakor ga je dal Izvršni svet, naj dvigne roko. (Osem poslancev dvigne roko.) Kdo je proti? (Ugovarjanje med poslanci.) Kdor je za drugi predlog, da naj obsegajo lovišča od 2000 do 6000 hektarov, naj dvigne roko. (Večina poslancev dvigne roko). Z večino je drugi predlog sprejet. Hvala lepa.

Na vrsti je naslednje poglavje z naslovom: »Lovske organizacije«. Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.)

Prehajamo na naslednje, peto poglavje z naslovom: »Izvrševanje lova«. Kdo želi besedo? V tem poglavju je tudi 33. člen, ki govori o pobijanju mačk in psov v določeni oddaljenosti od doma oziroma gospodarja. Imamo prvotni predlog Izvršnega sveta in novo formulirani predlog odbora za gospodarstvo. Zato mislim, da bi o tem razpravljali, še preden bi glasovali. (K besedi se priglasijo poročevalec odbora za gospodarstvo ljudski poslanec Anton Truden.)

Anton Truden: K predlogu Izvršnega sveta in izjavam njegovega predstavnika na našem zboru glede oddaljenosti, v kateri smejo biti psi oziroma mačke od hiše ali gospodarja, bi pripomnil tole. Nikakor ne smemo problema gledati samo z ene strani, ampak tudi z druge. Nikakor ne smemo ščititi samo lovske družine, ampak moramo ščititi tudi našega kmeta, naše kmečke prebivalce. Vemo pa tudi, da se mačke in psi zadržujejo vedno zelo blizu domačije. Če bo šla ta žival od hiše do konca kozolca ali do hleva, potem bo to že dve sto metrov in bo imel lovec že pravico ubiti jo. Pri tem ne moremo računati na velikodušnost naših lovcev. Ko bo začel veljati ta zakon, lahko pričakujemo, da bodo tudi naši lovci gledali na to, da bodo prišli na svoj račun in dosegli finančni efekt. Zato bi se znalo zgoditi, da bodo pogosteje streljali mačke in pse, ki bi se kakorkoli oddaljili od svoje domačije. To bodo utemeljevali s tem, da so samostojni in navezani na lovišče, kakor vsaka naša gospodarska organizacija in bodo zato še z večjo togoto preganjali te naše domače živali. Zato mislim, da je pravilen predlog, ki sta ga sprejela odbor za gospodarstvo in zakonodajni odbor, namreč, da sme ubiti lovski čuvaj ali član lovske družine psa ali mačko, ki se klati po lovišču, če sta oddaljena

več kakor 300 metrov od hiš oziroma naselja ali če sta oddaljena več kakor 50 metrov od gospodarja v gozdnatem področju oziroma več kakor 200 metrov od gospodarja na odprtem področju. Te razdalje so tako majhne, da prav lahko sprejmemo to formulacijo, dočim so razdalje, kakor jih določa prvotni predlog na 200 in 50 metrov, zelo kratke. V zadnjem primeru bi moral gospodar imeti v resnici mačko ali psa stalno privezana, da ne bi zašla v lovišče. Treba je upoštevati koristi lova, po drugi strani pa misliti na to, da sta pes in mačka tudi koristni živali, ki preganjata škodljivce okoli doma. Zaradi tega bi vztrajal pri predlogu, ki ga je sprejel odbor za gospodarstvo.

Predsednik Mavricij Borc: Stališče odbora za gospodarstvo je sprejel tudi zakonodajni odbor. Ker pa je predstavnik Izvršnega sveta vztrajal pri prvotnem predlogu, bomo o tem členu posebej glasovali.

Kdor je za prvotni predlog, to je, da se lahko ubije mačko ali psa, kadar sta 200 metrov od hiš oziroma naselja ali če sta oddaljena več kakor 50 metrov od gospodarja, kakor je to v prvotni formulaciji predloga Izvršnega sveta, naj prosim dvigne roko. (Trije poslanci dvignejo roko.) Hvala. Kdo je za formulacijo odbora za gospodarstvo in zakonodajnega odbora, to je 300 m od hiš ali naselja, v gozdnem področju pa 50 m od gospodarja oz. v odprtem področju 200 metrov, naj prosim dvigne roko. (Večina poslancev dvigne roko.) Hvala. Predlog je sprejet z večino.

Prehajamo na šesto poglavje tega zakonskega predloga z naslovom: »Lovski čuvaji«. Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.)

Če nihče, prehajamo na sedmo točko poglavja z naslovom: »Lovski skladi«. Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.)

Če ne, je na vrsti osmo poglavje z naslovom: »Povrnitev škode«. Želi kdo besedo? (K besedi se javi ljudski poslanec Leopold Boštjančič.)

Leopold Boštjančič: Če si ogledamo naše gospodarstvo, zlasti sadjarstvo in poljedelstvo, vidimo, da povzroča poljski zajec v našem poljedelstvu in sadjarstvu precejšnjo škodo. To je ugotovljeno že s številkami, ki gredo v milijone. Dohodki lovišč v poljedelskih in sadjarskih predelih pa niso tako veliki, da bi pokrili škodo, ki jo povzroča poljski zajec. Zato bi predlagal, da bi poljski zajec ne bil zaščiten v sadjarskih in poljedelskih predelih.

Predsednik Mavricij Borc: Po poslovniku je treba amandmaje vlagati pismeno, da vemo, kaj kdo hoče in da potem lahko o njih glasujemo. Sedaj pa razpravljamo o poglavju, ki govori o povrnitvi škode. Zato bi lahko razpravljali le o tem, kako in koliko škode mora povrniti lovska družina.

Leopold Boštjančič: Nikoli se ne povrne tista škoda, kakršno povzroči zajec. Zato mislim, da bi poljski zajec prišel izven zaščite v sadjarskih in poljedelskih predelih, ker se po njem povzročena škoda nikoli ne more povrniti. Milijonske škode pa so že dokazane. (K besedi se prijavi ljudski poslanec Janez Kermavner.)

Janez Kermavner: Na sejah okrajnega ljudskega odbora Ljubljana okolica so bile tako letos kakor lansko leto živahne razprave in ostri protesti občinskih mož in zastopnikov odbora, ki so se zlasti pritoževali zaradi škode,

ki jo povzroča divji prašič v naših srednjegorskih revirjih. V 44. členu pa je rečeno: »Za škodo, ki jo napravijo na odprtih zemljiščih zaščiteni divjad in divji prašiči, je odgovorna lovska družina. Za tako škodo je odgovorna samo, če je lastnik ali posestnik zemljišča poskrbel za primerno zavarovanje pred škodo po divjadi.« Tu pa se postavi vprašanje, kako naj kmet pri današnjih cenah, ki so visoke zlasti za industrijske predmete, na primer za ograje in podobno, svoje nasade krompirja, koruze itd. v višjih predelih zavaruje, ker govori 44. člen o zavarovanih zemljiščih. Mislim, da to presega vsako plačilno zmožnost kmeta, da bi si napravil okrog in okrog zemljišča ograjo. To vprašanje je bilo zelo ostro obravnavano zlasti na zadnji odborovi seji in so člani odbora zahtevali, da se zadeva prenese na ljudsko skupščino, kjer naj se o tem problemu razgovorimo. Mislim — pa tudi drugi se boste strinjali z menoj —, da je obširna poljska področja praktično skoro nemogoče zavarovati tako, da ne bi prašič prišel zraven. Tu bi bilo treba podvzeti druge ukrepe. Organizirati bi bilo treba pogone. Nisem sicer lovec, toda videl sem škodo, ki so jo napravili divji prašiči. Če pride na primer družina treh prašičev na njivo, izgleda tako, kakor da bi jo čez noč preorali s traktorjem. Vse je tako preorano, da ne vidite več, kje je bil prej krompir. Posevek je docela uničen. Zato moramo o tem malo razpravljati. Pri predlaganem načinu zavarovanja pa naši kmetje ne bi dobili ničesar za povzročeno škodo, ker bi uspešno zavarovanje zemljišč presegle njihova sredstva. (K besedi se prijavi ljudski poslanec Anton Truden.)

Anton Truden: Mislim, da tovariš Kermavner ni upošteval popravka k temu členu. V poročilu odbora za gospodarstvo je rečeno: »Drugi stavek drugega odstavka se dopolni: «Za tako škodo je odgovorna samo, če je lastnik ali posestnik zemljišča preskrbel za zavarovanje pred škodo po divjadi na način, ki je splošno vpeljan oziroma krajevnim razmeram primeren.« — Kaj je mišljeno pri tem? Pri nas je na kmetih že v navadi, da živalim nastavlja strašila. Po polju postavijo neke križe, pobelijo na primer koruzo, na njivo postavijo slamnatega moža in podobno. Razumljivo pa je, da svoje njive nihče ne more zagraditi, jo zaplankati itd. Pri zavarovanju pred škodo po zajcu je prav tako običaj, da se deblo čez zimo ovije s slamo, da ga zajec ne ogloda. V tem določilu so torej mišljeni tisti običaji, ki so vpeljani v neki vasi ali nekem kraju. Če je njiva tako zavarovana, potem bo morala lovska družina povrniti škodo, če bo ta kljub temu povzročena. Če pa kmet ne postavi pobeljene deske in ne obesi v koruzo vrane itd., potem bo sam trpel škodo. To je mišljeno s tem členom. (K besedi se javita ljudska poslanca Danijel Lepin in Franc Dragan.)

Predsednik Mavricij Borc: Ljudski poslanec Danijel Lepin je prosil za besedo.

Danijel Lepin: Tudi jaz sem mislil povedati isto, namreč, da tovariš Kermavner ni pogledal popravka k temu členu. (K besedi se prijavi ljudski poslanec Franc Dragan.)

Franc Dragan: To je že prav po eni strani. Vendar pa, če upoštevamo nove plantažne nasade sadja, nimamo glede njih nobenega običaja. Tu

si ne moremo pomagati s slamo ali s čim drugim, ker gre za nizko, pritlično drevje, katerega bomo zlasti od sedaj naprej gojili. Če bi hoteli ograditi te nasade, bi to ogromno stalo. Meter žične ograje stane 400 dinarjev. Naše sadjarstvo tega sploh ne bo vzdržalo. Zato ne vem, kako bo v tem primeru s škodo. Tu je v vprašanju svoboda zajca in rentabilnost sadjarstva. Čeprav govorimo tu o škodi, ki jo zajec povzroča, bo vendar treba to stvar malo razmisliti. Sam sem član lovske družine, pa vendar mislim, da bo to vprašanje treba rešiti v skladu s tem, kje so večji družbeni interesi. Na sadjarstvu pa je ogromen družbeni interes. Teh sadnih nasadov, kakor vemo, ne bo mogoče zavarovati. Vemo pa tudi, da zajec napravi ogromno škodo. V zimskih nočeh ima čas za sprehanje in napravi za tisoče dinarjev škode v eni noči. (K besedi se prijavi ljudski poslanec Stanislav Keber.)

Stanislav Keber: Kar zadeva škodo, ki jo napravi zajec, mislim, da je v predlogu določba, ki dopušča, da se zniža število zajcev na določenem področju. Nikakor pa ne moremo s tem zakonom postaviti zajca izven zakona. Po mojem mnenju pa se lahko, recimo na Štajerskem na področju treh ali petih občin, ki obsegajo recimo štiri lovske družine, določi, da zajec ni zaščiten. Zajec pa se ne seli na stotine kilometrov daleč. Tako ima zajec po tem zakonu vsaj neko zaščito.

Druga stvar pa je ta. Ko sprejemamo zakon o lovu, se moramo zavedati, da gre tu tudi za panogo družbenega gospodarstva. Pri tem ni nobenega dvoma, da se bomo potegovali za tisto panogo, ki je družbeno koristnejša. Kolikor pa gre za škodo, bi pa navedel še nekatere druge primere, ki jih tovariš Kermavner ne pozna. Dejansko je divji prašič strahota za naše gospodarstvo. Vendar pa je nesmiselno misliti, da bo samo lovec branil njive pred njim. Organiziral sem dva pogona s 300 lovci. Ker smo bili brez gonjačev, so se nam kmetje, ko smo prišli na njihovo področje, smejali. Takih primerov je nešteto. Ljudje vpijejo na pretek, če pa prideš in organiziraš brakodo, ki naj bi teren očistila, ni pa nikogar, ki bi pomagal. Mislim namreč, če pri tem na terenu ne bo sodelovanja z obeh strani, potem ne bo nihče imel pravice zahtevati, da se mu škoda povrne. Dosedaj je bilo to lahko, ker je to škodo plačala država. Sedaj pa bo morala lovska družina tesno sodelovati s kmetom ter bosta i lovec i kmet morala sodelovati pri pobijanju te divjadi. Na drugi strani pa je pri zatiranju divjih prašičev še ta možnost, da bi se ljudje na najbolj ogroženih področjih oborožili oziroma bodo sedaj po teh predpisih laže vstopili v lovsko družino. Število članov je sedaj neomejeno, dočim je bilo poprej omejeno. S tem pa bo omogočen tudi uspešnejši boj proti tej divjadi. Tako ne bo na nekem področju sedaj samo 30, 20 ali pa 15 lovcev, ampak jih bo lahko tudi več. (K besedi se prijavi ljudski poslanec Jože Štrukelj.)

Jože Štrukelj: Kot član odbora za gospodarstvo bi hotel opozoriti še na neko stvar. V naši obravnavi ne pride nihče z nekim tehtnim in jasnim predlogom, kako priti tej stvari do dna. Vsi skupaj ne najdemo učinkovitega sredstva ali pravila, ki bi se ga lahko držala kmet in lovec. Če bo sedaj kmet dejal, da mu je divji prašič uničil krompir in bo zahteval odškodnino, mu bo lovec dejal: Ti, slišiš, saj ti ga je na tem prostoru že lansko leto pobral divji prašič, zakaj si ga znova sadil tu in ne kje drugje. Na take in podobne stvari se bodo lovci izgovarjali, samo da ne bi plačali odškodnine.

Jasno pa je pri vsem tem to, da krompirišč in koruznih polj ni mogoče zavarovati in tudi ne more nihče zahtevati od kmeta, da bo to zavaroval. Pri vsem tem pa je divji prašič nezaščiten in ga lahko vsakdo lovi s puško, če jo dobi — tedaj tudi kmet. Če ima torej puško, ga lahko pobije, ne da bi mu lovci kaj mogli. Vendar pa se mi zdi, da ne bomo prišli na jasno, pa če bi ta problem še ne vem koliko časa obravnavali. Zato mislim, da ustreza formulacija, ki smo jo dali. Vsak naj bo malo uvideven, tako kmet kakor lovec.

Kar pa zadeva zajca, se tega lahko ubranimo. Seveda so stroški. Malo turščice okrog drevesa, pa bo drevo zavarovano, da ga zajec ne bo oglodal. To je sicer nekoliko drago, ampak zavarovati se da. Proti prašiču pa ni zavarovanja, o katerem bi lahko rekli, da je res učinkovito. Če ima kdo kakšen tak predlog, naj ga pove. Drugače pa ne verjamem, da bomo prišli do kakšnega zaključka. (K besedi se prijavi ljudski poslanec Janez Kermavner.)

Janez Kermavner: Dal bi samo kratko pojasnilo. To, kar je povedal tovariš Keber, da med lovci in kmeti ni sodelovanja pri pogonih, to vsekakor drži. Na okrajnem ljudskem odboru je to bilo že neštetikrat poudarjeno in je treba v tej smeri tudi nekaj ukreniti. Če se nekje organizira pogon na divje prašiče, potem bi morala biti neka odredba, po kateri bi se prebivalce tiste občine obvezno pritegnilo za gonjače. Drugače ni mogoče organizirati uspešnega pogona.

Predsednik Mavricij Borc: Želi še kdo besedo k poglavju o povrnitvi škode? (Nihče se več ne prijavi k besedi.) Če ne, preidemo na naslednje poglavje z naslovom: »Posebna lovišča«. Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.)

Prehajamo na deseto poglavje z naslovom: »Kataster lovišč«. Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.)

Če se nihče ne javi, prehajamo na naslednje, enajsto poglavje: »Kazenske določbe«. Želi kdo besedo? (Ne javi se nihče.) Potem prehajamo na dvanajsto poglavje: »Prehodne in končne določbe«. Ali želi kdo besedo? (Ne javi se nihče.)

Zaključujem obravnavo o predlogu zakona o lovu in preidemo na glasovanje o zakonskem predlogu v celoti. Kdor je za predloženi zakonski predlog z že izglasovanimi spremembami, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Zakon je s tem v celoti sprejet. — Končno koordinacijo besedila, kakor bo sprejet v Republiškem zboru, bomo izvršili, ko bomo sprejeli še naslednje predloge.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na obravnavo in sklepanje o predlogu zakona o sladkovodnem ribištvu. (Nekateri ljudski poslanci predlagajo odmor.) Ker nekateri poslanci predlagajo odmor, odrejam deset minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 11,50 in se je nadaljevala ob 12,10.)

Predsednik Mavricij Borc: Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, na obravnavo in sklepanje o predlogu zakona o sladkovodnem ribištvu. Prosim poročevalca gospodarskega odbora, da da poročilo. (Poročevalec odbora za gospodarstvo Zbora proizvajalcev ljudski poslanec Jože Strukelj prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Prosim še poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo. (Poročevalec zakonodajnega odbora Zbora proizvajalcev ljudski poslanec Andrej Svetek prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Prosim še zastopnika Izvršnega sveta, da da izjavo o predlogih obeh odborov.

Zoran Polič: Tovariši! Izvršni svet se s predlaganimi spremembami v glavnem strinja. Ne strinja pa se z dvema spremembama.

Prva sprememba, ki jo predlaga odbor za gospodarstvo in s katero se Izvršni svet ne strinja, je v 17. členu, kjer odbor predlaga, da se črta beseda »praviloma« tako, da bi se prvi odstavek tega člena glasil: »Ribe je dovoljeno loviti samo na športni način.« Izvršni svet je mnenja, da ta sprememba ni mogoča zato, ker naslednji člen govori v vseh štirih odstavkih o izjemah, in to o krepkih izjemah. Če bi v 17. členu izpustili besedo »praviloma«, potem bi ta člen bil v nasprotju z 18. členom, če pa postavimo v 17. členu, da se ribe »praviloma« love na športen način, pa to pomeni, da je treba ribe loviti vedno tako, da pa vendar dopuščamo v nekih določenih primerih izjeme, ki so navedene v 18. členu. Zaradi skladnosti v vsem zakonu in posebno med 17. in 18. členom predlagamo, da ostanemo pri prvotnem besedilu.

Druga pripomba se nanaša na tretji odstavek 18. člena. Ta pripomba ima isti značaj, kakor ga je imela pripomba v lovskem zakonu. Tudi v tem primeru je treba izhajati prav tako iz načela, da so ribe splošno ljudsko premoženje, s katerim gospodarijo oblastveni organi, torej skupščina, Izvršni svet, Državni sekretariat itd. Zato je nemogoče, da bi se ukrep, kakršnega predvideva tretji odstavek, prepustil Ribiški zvezi Slovenije, ki lahko potem obvešča Državni sekretariat o tem ukrepu. Pravilno pa je ravno nasprotno, namreč, da Državni sekretariat ugotovi, da je taka lovitev za gojitvene ali znanstvene namene potrebna in to po predhodnem zaslišanju Ribiške zveze Slovenije. Zato tudi v tem primeru predlagamo, da se obdrži prvotno besedilo, kakor ga je predlagal Izvršni svet, to je: »Državni sekretar za gospodarstvo lahko po zaslišanju Ribiške zveze Slovenije...« itd. Tako ostane ohranjen poudarek na gospodarstveno funkcijo in na funkcijo, ki jo imajo pri tem naši oblastveni organi.

Z drugimi spremembami, kakor sem že rekel, pa se Izvršni svet strinja.

Predsednik Mavricij Borc: Začenjam razpravo o predlogu zakona o sladkovodnem ribištvu, ki je hkrati načelna in podrobna. Predlog bom obravnavali po posameznih poglavjih. Kdo želi besedo k prvemu poglavju: »Splošne določbe«? (Ne javi se nihče.) Če ne, prehajamo na drugo poglavje: »Ribiški okoliši«. Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.) Če se nihče ne javi, prehajamo na tretje poglavje: »Ribiške organizacije«. Želi kdo besedo? (Ne javi se nihče.) Četrto poglavje: »Gospodarjenje v ribiškem okolišu«. Tu prosim poročevalca odbora za gospodarstvo, da izjavi, ali se strinja s stališčem Izvršnega sveta, enako pa prosim za izjavo poročevalca zakonodajnega odbora; če se strinja s popravki odbora za gospodarstvo. Gre za to, ali naj ostane besedilo, da je ribe dovoljeno loviti praviloma samo na športni način s trnkom.

Jože Štrukelj: Strinjal bi se nekako s stališčem Izvršnega sveta. Kakor je pojasnil predstavnik Izvršnega sveta, so že v zakonu določbe, ki

prepovedujejo razne načine lova. Tako ni nobenega pomisleka proti temu, da beseda »praviloma« lahko ostane. Zato priporočam, da sprejmemo ta predlog Izvršnega sveta.

Nasprotno pa se ne bi strinjal s stališčem Izvršnega sveta glede določbe v 18. členu. Mislim namreč, da je tudi Ribiška zveza Slovenije nek organ, ki pozna razmere in mu je na tem, da bi ribe čimbolj ohranili. Sam sicer nisem ribič, vendar pa slišim, kaj se govori, in mislim, da ima Ribiška zveza Slovenije precej vpogleda v vso stvar in bi zato verjetno ne prišlo do kakšne velike razlike. Zato bi se ne izrazil, katera formulacija naj ostane ampak bi to prepustil poslancem, da glasujejo za to ali ono formulacijo. (Med poslanci splošna veselost. — K besedi se prijavi ljudski poslanec Stane Bizjak.)

Stane Bizjak: Popolnoma bi se strinjal s stališčem predstavnika Izvršnega sveta glede njegovih pripomb k 17. členu, namreč, da je beseda »praviloma« popolnoma na mestu. Poleg trnka imamo namreč še celo vrsto drugih ribiških priprav, s katerimi lahko lovimo na športni način. Glede spremembe 18. člena pa mislim, da bi s tako formulacijo dali sicer Ribiški zvezi Slovenije neko upravno funkcijo, katera pa ji ne pripada. Mislim, da je samo Državni sekretariat ali pa okrajni ljudski odbor tisti organ, ki lahko predpisuje take stvari. Zato se popolnoma strinjam s tovarišem Poličem, da obdržimo prvotno besedilo, kakor ga je predložil Izvršni svet.

Predsednik Mavricij Borc: Želi še kdo besedo? (Ne javi se nihče.) Če ne, bi glasovali najprej o spremembi v 17. členu. Najprej bi glasovali o besedilu, kakor ga predlaga Izvršni svet, namreč, da je ribe dovoljeno loviti praviloma samo na športni način s trnkom. Kdor je za ta predlog, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Kdo je za predlog zakonodajnega odbora, da se ribe lahko lovijo samo na športni način s trnkom? (Nihče.) Ker ni nihče za drugi predlog, potem je sprejeto prvotno po Izvršnem svetu predloženo besedilo. (K besedi se prijavi predstavnik Izvršnega sveta Zoran Polič.)

Zoran Polič: K drugi točki bi pojasnil še to, da je zbor enako formulacijo že sprejel pri lovskem zakonu. Jasno je, da bi nastalo potem bistveno nasprotje med lovskim in ribiškim zakonom, če bi bila sprejeta formulacija odbora za gospodarstvo. Zato bi predlagal, da ostane prvotno besedilo, česar poročevalec ni hotel napraviti. Mislim pa tudi, da takih nasprotij v zakonodaji ne bi smeli ustvarjati.

Predsednik Mavricij Borc: Prosim, da sedaj pri 18. členu glasujemo o tem, da državni sekretar za gospodarstvo lahko po zaslišanju Ribiške zveze Slovenije dovoli ribiškemu društvu ribolov tudi na drugačen način, ki je sicer v 17. členu prepovedan. Kdor je za to prvotno besedilo ošnutka, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Kdor je za to formulacijo, ki jo predlagata odbor za gospodarstvo in zakonodajni odbor, da to stvar urejuje Ribiška zveza Slovenije, naj prosim dvigne roko. (Nihče.) Če ni nihče za ta predlog, potem je soglasno sprejeto prvotno besedilo.

Preidemo na naslednje peto poglavje: »Ribiški čuvaji«. Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.) Če se nihče ne javi, pride na vrsto šesto poglavje: »Ribiški sklad«. Kdo želi govoriti? (Ne javi se nihče.) Prehajamo na sedmo poglavje:

»Izločitev posameznih vod iz ribiških okolišev«. Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.) Če se nihče ne javi, prehajamo na osmo poglavje: »Kataster ribiških okolišev«. (Ne javi se nihče.) Če ne želi nihče govoriti, prehajamo na deveto poglavje: »Kazenske določbe«. Tudi nihče ne želi besede? (Ne javi se nihče.) Potem preidemo na končno, deseto poglavje: »Končne določbe«. Ali želi kdo besedo? (Ne javi se nihče.) Če tudi tu nima nihče nobenih pripomb, potem zaključujem obravnavo o osnutku zakona o sladkovodnem ribištvu in preidemo na glasovanje.

Kdor je za predloženi osnutek zakona o sladkovodnem ribištvu z vsemi izpremembami, ki smo jih že izglasovali in ki sta jih predlagala odbor za gospodarstvo in zakonodajni odbor ter jih je predstavnik Izvršnega sveta sprejel, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Zakon bo dobil polno veljavo, ko se bo njegovo besedilo vzporedilo in soglasilo z besedilom, ki bo sprejeto v Republiškem zboru.

Prehajamo na tretjo točko dnevnega reda, to je na obravnavo in sklepanje o predlogu zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev. Prosim poročevalca odbora za gospodarstvo, da da poročilo. (Poročevalec odbora za gospodarstvo Zbora proizvajalcev ljudski poslanec Anton Truden prebere odborovo poročilo. — Glej priloge. — Med čitanjem poročila zapusti predsednik Mavricij Borc za trenutek dvorano ter prepusti predsedovanje podpredsedniku inž. Vilmi Pirkovič.)

Podpredsednik inž. Vilma Pirkovič: Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo. (Poročevalec zakonodajnega odbora Zbora proizvajalcev ljudski poslanec Andrej Svetek prebere odborovo poročilo. — Glej priloge. — Predsednik Mavricij Borc se vrne v dvorano in znova prevzame predsedovanje.)

Predsednik Mavricij Borc: Prosim predstavnika Izvršnega sveta, da zavzame stališče do predlaganih sprememb.

Zoran Polič: Izvršni svet ima pripombo k predlagani spremembi v zadnjem odstavku 5. člena, kjer je rečeno, da se poleg kazni po prejšnjih odstavkih izreče kot varstveni ukrep tudi delen ali celoten odvzem lesa. V prvotnem predlogu stoji, da se »lahko« izreče.

V tej zvezi bi tovariše ljudske poslance opozoril na dve stvari.

Predvsem ni zakonodajna praksa, da se pri takih prekrških poleg predvidene denarne oziroma zaporne kazni v vsakem primeru obligatno izreka tudi odvzem predmeta, s katerim je bil storjen prekršek. Že zaradi tega mislim, da bi mogli pričeti v tem primeru z novo prakso.

Na drugi strani pa je treba upoštevati, da bo tak prekršek zakrivil včasih tudi kak mali kmet nekje v hribih, ki morda niti ne bo poznal dobro zakonitih predpisov in bo zanj globa oziroma zapor predstavljal precejšnjo kazen. Ker pa bi s tem, če izpustimo besedico »lahko«, odvzeli sodniku za prekrške možnost, da ocenjuje tudi vprašanje, ali je primerno, da se predmet prekrška odvzame ali ne, temveč bi moral obvezno odrediti odvzem, potem mislimo, da bi bila za takega človeka to resnično prekruta kazen. Zato predlagamo, da ostane prvotno besedilo. S tem ne rečemo, da se ne odvzame predmet

prekrška, ampak to vprašanje prepuščamo svobodni oceni sodnika za prekrške, ki mu s tem dajemo možnost, da v konkretnem primeru odredi, ali se predmet delno ali v celoti odvzame, ali pa do predvidene višine izreče samo denarno kazen. Z vsemi drugimi spremembami, posebno pa z obrazložitvijo predloga, da ostane 2. člen nespremenjen in v prvotnem besedilu, kakor je to obrazložitev dal zakonodajni odbor, pa se v celoti strinjam.

Predsednik Mavricij Borc: Pričenjam razpravo o predlogu zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev. Obravnava je obenem načelna in podrobna. Kdo želi besedo? (K besedi se prijavi ljudski poslanec Jože Lukač.)

Jože Lukač: Pri tej obravnavi bi prosil predstavnika Izvršnega sveta za pojasnilo o tem, ali morajo okraji vložiti prošnjo, da se bo smel rezati les tudi pod 22 cm premera. V različnih okrajih imamo namreč opravka z različnimi debelinami lesa. Če vzamemo na primer kočevski okraj, vidimo, da je tam hlodovina debela. Če pa vzamemo naš šoštanjski okraj, smo pa lani imeli medie komaj 24. Sedaj pa je še ogromno vetroloma, podrlo je toliko tankega lesa, ki ga pa ne bi smeli rezati. Žage bi tako ne imele kaj delati.

Zoran Polič: Če sem prav razumel, gre za podrobnejše predpise, ki jih bodo prinesle uredbe, ki so predvidene po 2., 3. in 4. členu. Zakon pa je za sedaj mogoče izvajati samo v okvirih, ki so tu določeni. Zavedamo se teh razlik med okraji. Ker pa teh razlik še ne poznamo v celoti in ker morajo nekateri okraji še dati poročila o tem, smo prepustili to odločitev uredbam. Te uredbe pa bodo morale biti izdane v najkrajšem času, ker sicer okraji ne bodo mogli po tem zakonu poslovati.

Predsednik Mavricij Borc: Želi še kdo besedo? (Ne javi se nihče.) Če ne zaključujem obravnavo o predlogu zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev in prehajamo na glasovanje. Še prej pa prosim poročevalca odbora za gospodarstvo in zakonodajnega odbora, da izjavita, če vztrajata na svojih predlogih ali pa se strinjata s predlogom Izvršnega sveta. (Poročevalca odstopita od svojih predlogov in se strinjata s predlogom Izvršnega sveta.)

Kdor je za predlog zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev s popravki, ki sta jih dala odbor za gospodarstvo in zakonodajni odbor in jih je predstavnik Izvršnega sveta sprejel, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanje? (Nihče.) Ugotavljam, da je ta zakonski predlog soglasno sprejet.

Med odmorom bomo sprejeto besedilo primerjali z besedilom zakonskega predloga, ki ga je sprejel Republiški zbor. Prekinjam sejo, ki se bo nadaljevala danes ob 16. uri.

(Seja je bila prekinjena ob 12,50 in se je nadaljevala ob 16,25.)

Predsednik Mavricij Borc: Nadaljujemo 4. sejo Zbora proizvajalcev.

Ker Republiški zbor še ni končal obravnave o predlogih zakonov o lovu in sladkovodnem ribištvu ter o omejitvi predelave lesa iglavcev, še ni bilo mogoče vzporediti besedila sprejetih zakonov. To bomo storili v naslednjem odmoru.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na poročilo odbora za predloge in pritožbe, in prosim poročevalca, da da poročilo. (Poročevalec odbora za predloge in pritožbe Zbora proizvajalcev ljudski poslanec Stanislav K e b e r prebere odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Slišali ste poročilo odbora za predloge in pritožbe. Ali ima kdo izmed ljudskih poslancev kakšno vprašanje v zvezi s tem poročilom? (Ne javi se nihče.) Če ne, preidemo na glasovanje o tem poročilu in o odobritvi dela tega odbora ter o predlogu pooblastila odboru za predloge in pritožbe, da sam izdaja ustrezne odločbe.

Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Potem je poročilo soglasno sprejeto in ima odbor za predloge in pritožbe v bodoče pravico samostojno izdajati odločbe iz svoje pristojnosti.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, in sicer na obravnavo poročila in predlogov odbora za gospodarske organizacije glede potrditve pravil gospodarskih združenj. Prosim poročevalca tega odbora, da da poročilo. (Poročevalec odbora za gospodarske organizacije Zbora proizvajalcev ljudski poslanec I v a n C u r k prebere odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Slišali ste poročilo odbora za gospodarske organizacije.

Pričenjam razpravo o tem poročilu. Pravila posameznih združenj so bila ljudskim poslancem pravočasno poslana. Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.) Če nihče, dajem to poročilo s predlaganim sklepom o potrditvi pravil strokovnih združenj lesno industrijskih podjetij, podjetij prehranske industrije, grafičnih podjetij in podjetij gradbene stroke in gradbenega materiala Ljudske republike Slovenije na glasovanje. Kdor je za poročilo in za sklep o potrditvi pravil, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Potem je to poročilo soglasno sprejeto.

Odrejem odmor za čas, dokler ne bo v Republiškem zboru končana obravnavo o osnutkih zakonov, ki jih je naš zbor že sprejel. Nato bo opravljeno vzporejanje besedil ter se bo seja potem nadaljevala.

(Seja je bila prekinjena ob 16,35 in se je nadaljevala ob 18,15.)

Predsednik Mavricij Borc: Prekinjam današnjo sejo, ki se bo nadaljevala jutri, 30. junija 1954 ob 9. uri.

(Seja je bila prekinjena ob 18,16 in se je nadaljevala dne 30. junija 1954 ob 9,10.)

Predsednik Borc Mavricij: Nadaljujemo 4. sejo našega zbora.

Uvodoma moram poročati, da sva s predsednikom Republiškega zbora primerjala besedila izglasovanih zakonov, ki pa v vseh členih niso enotna. Razlike so naslednje:

V 27. členu zakona o lovu je Republiški zbor črtal v prvem stavku besede »vendar samo tako, kakor je po tem zakonu dovoljeno«. Za besedo »jazbeca« pa se postavi pika. Naš zbor mora sedaj glasovati, ali sprejme tudi to spremembo, ali pa ostane pri prvotno izglasovanem besedilu.

V 33. členu je Republiški zbor ostal pri besedilu, kakor ga je predlagal Izvršni svet, medtem ko je naš zbor izglasoval, da je dovoljeno pokončati psa

ali mačko, ki se klati po lovišču, če sta oddaljena več kakor 300 metrov od hiš oziroma naselja — v prvotnem besedilu je 200 metrov —, ali če sta oddaljena več kakor 50 metrov od gospodarja v gozdnatem področju oziroma več kakor 200 metrov od gospodarja na odprtem področju. Če vztrajamo na tem stališču, kakor je bilo že izglasovano, in če Republiški zbor ne sprejme tega predloga, potem je treba poslovati po poslovniku, ki v 128. členu določa poseben postopek.

Tudi v 48. členu so bila sprejeta različna besedila. Republiški zbor je sprejel besedilo tega člena z dodatkom, in sicer: »Izvršni svet lahko po zaslišanju Republiške lovske zveze... itd.«

Prosil bi, da se, preden preidemo na glasovanje o teh spremembah, izjavita o njih poročevalca odbora za gospodarstvo in zakonodajnega odbora, če pa bo prišel medtem tudi predstavnik Izvršnega sveta, bo še on izrazil svoje stališče.

Anton Truden: V imenu odbora za gospodarstvo prosim za pet minut odmora, da bi se odbor mogel sestati k seji.

Andrej Svetek: Pridružujem se temu predlogu v imenu zakonodajnega odbora.

Predsednik Mavricij Borc: Odrejam petminutni odmor.

(Seja je bila prekinjena ob 9,15 in se je nadaljevala ob 9,35.)

Predsednik Mavricij Borc: Nadaljujemo sejo. Prosim poročevalca odbora za gospodarstvo, da da poročilo.

Anton Truden: Odbor za gospodarstvo je sprejel vse amandmaje v členih, ki jih je sprejel Republiški zbor. Vendar pa je amandma k 33. členu, ki smo ga včeraj sprejeli, odbor sprejel s sedmimi glasovi »za«, z dvema »proti« in z dvema vzdržanima glasovoma. S tem je bilo sprejeto prvotno besedilo 33. člena. Tako se odbor za gospodarstvo strinja z amandmaji Republiškega zbora.

Predsednik Mavricij Borc: Prosim za poročilo zakonodajnega odbora.

Andrej Svetek: Zakonodajni odbor se strinja s predlogom odbora za gospodarstvo, in sicer soglasno s spremembo 27. in 48. člena predloga zakona o lovu, glede spremembe besedila 33. člena pa je odbor sprejel predlog Republiškega zbora s štirimi glasovi proti enemu in z dvema vzdržanima glasovoma.

Hkrati me je zakonodajni odbor pooblastil, da kot poročevalec izjavim naslednje:

Premalo časa je bilo, da bi se mogli zakonski osnutki do kraja prediskutirati in bi se vskladila besedila med gospodarskimi odbori kakor tudi med zakonodajnimi odbori ter zastopnikom Izvršnega sveta. Ker je bila vsa stvar

prehitro prediskutirana, je zaradi tega bilo precej nepotrebnega dela. Zato želi odbor, da bi se v bodoče predlogi primerno obravnavali in nato vskladili med posameznimi odbori ter bi se nato predložilo obema zboroma v obravnavo in sklepanje prečiščeno besedilo.

Predsednik Mavricij Borc: Kdo želi še besedo k predlaganim izpremembam zakonov, ki smo jih že izglasovali? (Ne javi se nihče.) Če se nihče ne javi, prehajamo na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o spremembi 33. člena. Po amandmaju Republiškega zbora se ta člen sedaj glasi: »Lastniki in posestniki smejo pokončati v svojih poslopih ali na svojem ograjenem dvorišču vsako nezaščiteno divjad, na svojih odprtih zemljiščih pa volka, šakala, divjega prašiča in jazbeca.« Ostalo besedilo tega stavka se črta, drugo besedilo pa ostane tako, kakor smo ga že izglasovali. Kdor je za ta predlog, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog soglasno sprejet.

Preidemo na 33. člen. Pri tem členu smo sprejeli spremembo v tem smislu, da sme lovski čuvaj ali lovec ubiti psa ali mačko, če sta oddaljena več kakor 300 metrov od hiše oziroma naselja ali 50 metrov od gospodarja v gozdnatem področju oziroma več kakor 200 metrov na odprtem področju. Republiški zbor pa je sprejel prvotni predlog Izvršnega sveta, po katerem sme lovski čuvaj ali lovec pokončati psa ali mačko, če sta oddaljena 200 metrov od naselja ali hiše oziroma v gozdnatem svetu 50 metrov od gospodarja.

Pri tem bi pojasnil, da niti odbor za gospodarstvo niti zakonodajni odbor nista pojasnila v svojem poročilu, da je prvotno besedilo veljalo že desetletja v dosedanjem lovskega zakonu, da torej ne gre za nekaj novega, ampak za potrditev sedanjega stanja. Toliko zaradi lažjega razumevanja. — Kdor je za to, da ostane v veljavi prvotno, po Izvršnem svetu predloženo besedilo tega člena, naj prosim dvigne roko. (Večina poslancev dvigne roko.) Hvala. Je kdo proti? (Devet poslancev dvigne roko.) Devet poslancev je proti. Se je kdo vzdržal glasovanja? (Šest poslancev dvigne roko.) Šest poslancev se je vzdržalo glasovanja. Sprejeto je tedaj z večino glasov prvotno besedilo predloga.

Prehajamo na glasovanje o 48. členu, kjer je Republiški zbor sprejel samo manjšo spremembo, namreč da Izvršni svet lahko po zaslišanju Republiške lovske zveze izloči določene površine ... itd. Dodane so torej besede »po zaslišanju Republiške lovske zveze«. Kdor je za tako spremenjeno besedilo, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Predlog je soglasno sprejet.

Nadalje obveščam zbor, da je Republiški zbor sprejel predlog zakona o sladkovodnem ribištvu v enakem besedilu, kakor naš zbor.

Nadalje obveščam zbor, da je včeraj Republiški zbor sprejel spremembo v 5. členu predloga zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev, in sicer je izpustil besedo »lahko«, ki jo je naš zbor obdržal v besedilu. Pravkar pa me je tovarišica zapisničarica obvestila, da je tudi Republiški zbor naknadno popravil svoj sklep in pustil v besedilu besedo »lahko«. S tem je bil tudi ta zakonski predlog sprejet v enakem besedilu v obeh zborih.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, in sicer na sklepanje o letnem odmoru.

Po 1. členu poslovnika ima Zbor proizvajalcev letni odmor v poletnih mesecih. Letni odmor lahko traja največ tri mesece. Na osnovi tega določila predlagam Zboru proizvajalcev predlog odloka o letnem odmoru, ki se glasi:

»Na podlagi 1. in 135. člena poslovnika Zbora proizvajalcev sprejema Zbor proizvajalcev Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije tale

s k l e p :

Letni odmor Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije traja od 1. julija do 1. septembra 1954.«

Želi kdo besedo k predlogu za letni odmor? (K besedi se prijavi ljudski poslanec Andrej Stegnar.)

Andrej Stegnar: Vprašanje letnega odmora v času od 1. julija do 1. septembra je nekako šabloniziranje, ker potemtakem ne moreš po svoji volji izkoristiti osebne odmora.

Predsednik Mavricij Borc: Želi še kdo besedo o tej stvari? Pojasnil bi v tej zvezi, da letni odmor ne pomeni, da mora ljudski poslanec v tem času izkoristiti svoj osebni dopust, ampak le, da v tem času ne bo zasedanja. — Želi še kdo besedo? (K besedi se prijavi ljudski poslanec inž. Vilma Pirkovič.)

Inž. Vilma Pirkovič: Mislim pa, da ta odmor ne izključuje, da bi se posamezni odbori ne sestali in delali. Če bi se torej pokazala potreba, da dela na primer odbor za gospodarstvo, potem se odbor pač sestane ne glede na odmor. Kolikor je meni znano, za odbore ni odmora. Lahko pridejo stvari, problemi, katerih rešitev bo naše življenje zahtevalo. Skupščina pa ne bo mogla zasedati, razen izjemoma, če bi se kaj posebnega zgodilo, posamezni odbori pa bodo po mojem mnenju morali delati, vsaj nekateri za nujne stvari. (Med poslanci krajše neurejeno razpravljanje.)

Predsednik Mavricij Borc: Potemtakem gre za amandma, da se predlog odloka dopolni v tem smislu, da odbori po potrebi zasedajo. (Inž. Vilma Pirkovič: Saj je tako določeno že v poslovniku.) Dobro, potem pa ni treba odloka spreminjati.

Še kdo želi besedo? (Ne javi se nihče več.) Potem dajem na glasovanje predlog odloka o odmoru Zbora proizvajalcev, ki bo trajal od 1. julija do 1. septembra. Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Predlog je soglasno sprejet.

Zaključujem 4. sejo Zbora proizvajalcev in obveščam ljudske poslance, da je ob 10. uri šklicana seja obeh zborov ljudske skupščine.

Seja je bila zaključena ob 9,50.

5. seja

(27. oktobra 1954)

Predsedoval: Mavricij Borc, predsednik
Zbora proizvajalcev.

Zapisnikar: Milan Lacko.

Začetek seje ob 12,45.

Predsednik Mavricij Borc: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Začenjam 5. sejo Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije, ki jo je po 60. členu ustavnega zakona sklical predsednik Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije.

Zapisnik današnje seje bo vodil zapisnikar tovariš Milan Lacko.

Ljudski poslanci Janko Lukan, Peter Naglič, inž. Vilma Pirkovič, Andrej Svetek in Štefan Grosman so opravičili svojo odsotnost. Predlagam, da jim zbor odobri dopust. Ali ima kdo izmed poslancev kakšno pripombo k temu predlogu? (Ne javi se nihče.) Ker ni pripomb, menim, da je ta predlog sprejet.

Preden preidemo na drugo delo, prosim zapisnikarja 4. seje tovarišico Pepco Jež, da prečita zapisnik 4. seje. (Zapisnikar Pepca Jež prečita zapisnik 4. seje.)

Ima kdo izmed ljudskih poslancev kakšno pripombo k prečitnemu zapisniku? (Ne javi se nihče.) Če ni pripomb, menim, da je prečitani zapisnik odobren in se podpiše. (Predsednik in zapisnikar podpišeta zapisnik.)

Preden preidemo na sam dnevni red, prosim ljudskega poslanca tovariša Milana Dimnika, da položi prisego. Ljudske poslance obveščam, da je bil tovarišu ljudskemu poslancu mandat potrjen na 2. seji prvega sestanka dne 16. decembra 1953. Ker pa je bil tovariš Dimnik ves čas opravičeno odsoten in službeno v inozemstvu, še ni položil prisege in ga prosim, da sedaj to stori. (Ljudski poslanec Milan Dimnik na govornici glasno prebere besedilo prisege in to besedilo podpiše ter ga izroči predsedniku zbora. Ljudski poslanci stoje poslušajo prisego.)

Tovariše poslance obveščam, da je Zbor proizvajalcev prejel od predsednika Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije zakonski predlog o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu LRS za leto 1954 z obrazložitvijo Izvršnega sveta in katerega je že obravnaval gospodarski odbor. Dalje je zbor prejel še nekaj statutov in pravil gospodarskih organizacij. Razen tega smo na skupni seji obeh zborov obravnavali predlog zakona o razširitvi veljavnosti ustave, zakonov in drugih pravnih predpisov Ljudske republike Slovenije na koprsko območje. V našem zboru pa moramo obravnavati in sklepati s tem v zvezi še o predlogu odloka o ustanovitvi okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru in o določitvi njegovega krajevnega območja. Ta predlog je zboru poslal Izvršni svet.

Glede na vse to predlagam za današnjo sejo tale dnevni red:

1. sklepanje o predlogu zakona o razširitvi veljavnosti ustave, zakonov in drugih pravnih predpisov Ljudske republike Slovenije na koprsko območje;
2. obravnava in sklepanje o predlogu odloka o ustanovitvi okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru in o določitvi njegovega krajevnega območja;
3. sklepanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954;
4. obravnava in sklepanje o predlogu za potrditev pravil Strokovnega združenja podjetij mlinske industrije in mlinov Ljudske republike Slovenije;
5. obravnava in sklepanje o predlogu za potrditev dopolnil k pravilom Strokovnega združenja grafičnih podjetij Ljudske republike Slovenije.

Glede 1. in 2. točke obveščam ljudske poslance, da sem ju stavil na dnevni red zato, ker je za predlog zakona o razširitvi veljavnosti zakonov LRS na koprsko območje in za odlok o ustanovitvi okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru in o določitvi njegovega krajevnega območja Izvršni svet predlagal nujnost postopka. Zato predlagam, da sklenemo, da sklepa zbor o teh dveh predlogih neposredno, to je brez predhodne obravnave v odboru v smislu 118. člena poslovnika Zbora proizvajalcev.

Ali ima kdo izmed poslancev kakšno pripombo glede tega, da sprejme zbor predlagano nujnost postopka za navedena dva predloga? (Ne javi se nihče.) Če ni nobenih pripomb, menim, da je ta predlog sprejet. (Poslanci se strinjajo.)

Tovariše poslance prosim, da v smislu 24. člena 3. odstavka poslovnika Zbora proizvajalcev privolijo, da se tudi 3. in 4. točka dnevnega reda, to je obravnava in sklepanje o predlogih za potrditev pravil strokovnih združenj mlinske industrije in mlinov ter grafičnih podjetij vneseta v dnevni red današnje seje. — Ali ima kdo izmed poslancev kakšno pripombo k temu predlogu? (Ne javi se nihče.) Ker ni nobenih pripomb, menim, da je predlog sprejet in sta tudi navedeni točki na dnevnem redu današnje seje.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na sklepanje o predlogu zakona o razširitvi veljavnosti ustave, zakonov in drugih pravnih predpisov Ljudske republike Slovenije na koprsko območje.

Ker je bil ta zakonski predlog že obravnavan na skupni seji obeh zborov, prehajamo na glasovanje v celoti. Kdor je za predloženi zakonski predlog, ki je bil prečitan na skupni seji, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Predlog je torej soglasno sprejet.

Ker gre za zakonski predlog, ki ga morata sprejeti oba zbora v enakem besedilu, moramo ugotoviti, ali je besedilo sprejetega zakona skladno z besedilom zakona, ki ga je sprejel Republiški zbor. Zato prosim tovariša zapisničarja, da preveri besedilo, ki je bilo sprejeto v Republiškem zboru ter o tem obvesti naš zbor, zlasti pa o tem, če je besedilo različno.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na obravnavo in sklepanje o predlogu odloka o ustanovitvi okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru in o določitvi njegovega krajevnega območja.

Prosim tovariša ljudskega poslanca Antona Laburo, da bi prečital ta predlog Izvršnega sveta, za katerega je bila zahtevana nujnost postopka.

(Ljudski poslanec Anton Labura prečita predlog odloka. — Glej priloge.)

Pričenjam razpravo o prečitanem predlogu odloka o ustanovitvi okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru. Kdo želi besedo? Ljudski poslanec Jože Štrukelj ima besedo.

Jože Štrukelj: Glede ustanovitve okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru bi hotel izraziti nekatere svoje pomisleke. Predvsem nisem zadovoljen s to ustanovitvijo zato, ker so zveze s Koprom zelo slabe. Poleg tega leži Koper na skrajni meji tega območja, to je Tolmina, Postojne itd. Zato se mi zdi čudno, da so se odločili za to, da naj bo Koper sedež okrožnega gospodarskega sodišča. Koper nima niti železnice. Res je, da vozijo tja avtobusi; vendar pa mi je znano, da so težave s pošiljkami za Koper. Zato mislim, da vprašanje sedeža okrožnega gospodarskega sodišča za to območje ni bilo ravno idealno rešeno.

Predsednik Mavricij Borc: Prosim ljudskega poslanca tovariša Štruklja, da pove, ali vlaga k predlogu odloka o ustanovitvi okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru amandma, ali pa so to le njegove osebne pripombe.

Jože Štrukelj: Ne predlagam amandmaja, ampak sem izrazil le svoje mnenje brez amandmaja.

Predsednik Mavricij Borc: Če bi namreč hoteli predlagati spremembo osnutka tega odloka, potem je treba predložiti amandma v smislu določb našega poslovnika. Za tak predlog je potreben tudi pristanek Izvršnega sveta naše skupščine.

Jože Štrukelj: Ne bi hotel predlagati, kje naj bo sedež tega okrožnega gospodarskega sodišča, ampak sem le pripomnil, da to vprašanje ni najbolje rešeno. Če bi predlagal amandma, bi moral tudi povedati, kje naj bo sedež tega sodišča, česar pa ne maram. (V poslanskih klopeh splošna veselost.)

Predsednik Mavricij Borc: Želi še kdo besedo? (Ne javi se nihče.) Če nihče več ne želi govoriti k temu predlogu, zaključujem obravnavo o predlogu odloka o ustanovitvi okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru in prehajamo na glasovanje. Kdor je za ta predlog, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (En poslanec dvigne roko.) Predlog je sprejet z enim vzdržanim glasom. Tovariš zapisnikar bo ugotovil, ali je istovetno besedilo tega odloka sprejeto tudi v Republiškem zboru.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na sklepanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954.

Ker je bil ta zakonski predlog že obravnavan na skupni seji obeh zborov, zato prehajamo na glasovanje v celoti. Kdor je za predloženi zakon o spremembah družbenega plana LRS za leto 1954, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Predlog je tedaj soglasno sprejet. Seveda bomo tudi glede tega zakona morali ugotoviti istovetnost z besedilom, ki ga je sprejel Republiški zbor.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, namreč na obravnavo in sklepanje o predlogu za potrditev pravil Strokovnega združenja podjetij mlinске industrije in mlinov LRS.

Na podlagi 23. in 24. člena uredbe o združevanju gospodarskih organizacij — Uradni list FLRJ št. 54/53 — potrjuje pravila strokovnih združenj Zbor proizvajalcev republiške skupščine. Zato prosim poročevalca odbora za gospodarske organizacije, da da poročilo. (Poročevalec odbora za gospodarske organizacije Ivan Curk prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Slišali ste poročilo odbora za gospodarske organizacije in pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.) Če nihče ne želi besede, zaključujem obravnavo in prehajamo na glasovanje o tem predlogu. Kdor je za to, da se potrdijo pravila tega strokovnega združenja, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) S tem so ta pravila soglasno potrjena.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na obravnavo in sklepanje o potrditvi dopolnitev k pravilom Strokovnega združenja grafičnih podjetij LRS. Prosim poročevalca odbora za gospodarske organizacije, da da odborovo poročilo. (Poročevalec odbora za gospodarske organizacije ljudski poslanec Ivan Curk prečita poročilo odbora za gospodarske organizacije. — Glej priloge.)

Slišali ste poročilo odbora za gospodarske organizacije. Pričenjam obravnavo o tem predlogu. Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.) Če se nihče ne javi, zaključujem obravnavo o tem predlogu in prehajamo na glasovanje. Kdor je za potrditev spremenjenih pravil po predlogu odbora za gospodarske organizacije, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Potem je ta predlog soglasno sprejet.

Ker je treba ugotoviti, ali so bili zakonski predlogi v enakem besedilu sprejeti tudi v Republiškem zboru, nismo pa še o tem obveščeni, odrejam 5 minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 13,35 in se je nadaljevala ob 13,50.)

Predsednik Mavricij Borc: Nadaljujemo sejo. Tovariše ljudske poslance obveščam, da sem po konzultaciji s predsednikom Republiškega zbora ugotovil, da sta oba zakona in odlok, ki smo jih pri nas izglasovali, bila sprejeta z enakim besedilom tudi v Republiškem zboru. S tem so dobili zakon o razširitvi veljavnosti ustave, zakonov in drugih pravnih predpisov Ljudske republike Slovenije na koprsko območje in zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu LRS za leto 1954 kakor tudi odlok o ustanovitvi okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru veljavo.

Ker sem uvodoma pozabil opozoriti ljudske poslance, da imajo pravico dajati predloge, bi storil to sedaj na koncu seje. Prosim, ali ima kdo izmed ljudskih poslancev kakšne predloge? Besedo ima ljudski poslanec Štefan Pavšič.

Štefan Pavšič: Glede na to, da smo danes obravnavali spremembe in dopolnitve družbenega plana LRS za letošnje leto, bi ugotovil, da so se pokazale v letošnjem našem planu neke nepravilnosti, kakor dvig cen in še druge različne napake. Da te napake točneje ugotovimo, bi predlagal, da Izvršni svet analizira izvršitev letošnjega plana za prva tri tromesečja, to je za razdobje od 1. januarja do 30. septembra. Ta analiza naj bi se nato izročila po-

sameznim pristojnim odborom, ki naj bi jih proučili. Predsedniku Ljudske skupščine LRS pa bi predlagal, da bi sklical posebno sejo Zbora proizvajalcev, na kateri bi zbor obravnaval izvršitev letošnjega plana za prva tri četrtletja ter bi tako ugotovil vse pomanjkljivosti in težave, ki so se pokazale. Slišali pa smo na skupni seji tudi izvajanja ljudskih poslancev Antona Boleta in Mihaele Dermastia o tem, da je treba letošnji plan izpolniti tudi v fizičnem pogledu, na drugi strani pa vemo in predvidevamo, da bo letos primanjkovalo električne energije in različnega materiala ter drugih stvari. Hkrati pa bi se pogovorili tudi o teh problemih. Ta analiza naj bi tudi pomagala, da bomo v obravnavi o družbenem planu za leto 1955, za katero sicer ne vem, kdaj bo, imeli jasno sliko o vzrokih teh pomanjkljivosti in nepravilnosti, ki so se pokazale v letošnjem planu. Obenem pa bo ta analiza v našem zboru pokazala ne samo to, kakšne sklepe moramo sprejeti, da zagotovimo izpolnitev družbenega plana za leto 1954, ampak tudi to, da teh napak v družbenem planu za leto 1955 ne bomo več ponovili.

Zaradi jasnosti bi ponovil svoj predlog. Predlagam namreč dvoje: Izvršni svet naj izvrši analizo letošnjega plana in njegove izvršitve v prvih treh četrtletjih in da poroči o tem z vsemi dobrimi in slabimi stranmi. Zbor proizvajalcev pa naj bi imel svojo sejo še pred prihodnjim zasedanjem ljudske skupščine in naj bi na tej seji to analizo pregledal.

Predsednik Mavricij Borc: Ljudski poslanec tovariš Pavšič je sedaj predlagal stvari, o katerih mora ves zbor reči, kaj misli, zlasti, ali osvoji ta predlog. Želi še kdo besedo? Prosim, ljudski poslanec Janez Kermavner ima besedo.

Janez Kermavner: Tovariši ljudski poslanci! V zvezi z izvajanjem tovariša Pavšiča in z izvajanjem tovariša Boleta na seji obeh zborov, kjer je govoril o vzrokih naraščanja cen in o destimulaciji v industriji oziroma o pre nizki storilnosti na osebo, bi rad povedal nekatera opažanja, ki jih ugotavljajo razna naša podjetja. Po mojem mnenju je treba iskati prvi razlog za to, da se plan ne izpolnjuje oziroma da se storilnost ne dviga v istem razmerju, kakor narašča zaposlitev delovne sile v podjetjih po eni strani in da se po drugi strani dvigajo cene, v okolnosti, da podjetja niso stimulirana, da znižajo ceno svojim proizvodom. Osnovno pomanjkljivost vidim v tem, da je znesek, ki naj ostane podjetju kot sklad za prosto razpolaganje, prenizko odmerjen oziroma če se bolje izrazim, da se podjetja preveč osušujejo. Kakšne pa so posledice? Posledice se kažejo v tem, da hočejo sedaj podjetja po komercialni liniji zvišati svoje dohodke in tako zvišati tudi sklad za prosto razpolaganje, iz katerega potem podjetja finansirajo različne potrebe, zlasti notranjo ureditev podjetja. Zgodilo pa se je celo, da je prišel okraj in je od tega podjetju odmerjenega sklada za prosto razpolaganje odvzel dobršen delež. Mislim, da to ni...

Predsednik Mavricij Borc: Opozoril bi samo, da ne mislimo pričenjati kake načelne razprave o tem, kar smo že izglasovali, ampak gre le za konkreten predlog, ki ga je dal ljudski poslanec tovariš Pavšič. (Janez Kermavner: Da, saj mislim k temu predlogu....) Gre tedaj za to, ali naj se ta predlog sprejme ali ne.

Janez Kermavner: Za predlog, da se razpravlja o vzrokih gospodarskih pomanjkljivosti, sem na vsak način. Hotel sem povedati samo to, da je govor, ki ga je imel na seji obeh zborov ljudski poslanec Anton Bole, vreden, da o njem načelno razpravljamo in želim, da se to pri bodočem zasedanju upošteva, da se upoštevajo težnje proizvajalcev, ker je v današnjih razmerah proizvodnja destimulirana za višjo storilnost. To sem hotel povedati.

Predsednik Mavricij Borc: Predlog ljudskega poslanca Štefana Favšiča razumem tako, da predlagamo Izvršnemu svetu, da prouči izpolnjevanje plana za prva tričetrletja in da bi predsednik Ljudske skupščine na podlagi proučitve te analize v odborih sklical Zbor proizvajalcev, ki bi na posebni seji obravnaval zgolj gospodarska vprašanja glede izpolnjevanja plana in nalog proizvodnih organizacij. Tako sem razumel ta predlog. Če tudi vi tako razumete ta predlog, potem bi vprašal, ali se strinjate s tako postavljenim predlogom? (Ljudski poslanci se glasno strinjajo in pritrjujejo.) Je kdo proti? (Nihče.)

Ima še kdo kakšno vprašanje? (Ne javi se nihče.) Če ni nobenega vprašanja več, zaključujem 5. sejo Zbora proizvajalcev. Prihodnja seja bo sklicana pismeno.

Seja je bila zaključena ob 14. uri.

6. seja

(4. decembra 1954)

Predsedovala: inž. Vilma Pirkovič, podpredsednik
Zbora proizvajalcev.

Zapisnikar: inž. Boris Pipan.

Začetek seje ob 12,20.

Podpredsednik inž. Vilma Pirkovič: Tovarišice in tovariši ljudski poslanci! Začenjam 6. sejo Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS, ki jo je na podlagi 60. člena ustavnega zakona sklical predsednik Ljudske skupščine LRS.

Zapisnik današnje seje bo vodil zapisnikar inž. Boris Pipan.

Odsotnost so opravičili ljudski poslanci Danijel Lepin, Feliks Razdrih, Stanko Keber in Franc Rožanc. Predlagam, da jim zbor odobri dopust.

Prosim zapisnikarja zadnje seje tovariša Milana Lacka, da prebere zapisnik 5. seje. (Zapisnikar Milan Lacko prečita zapisnik 5. seje.)

Ima kdo od tovarišev poslancev kakšne pripombe k zapisniku? (Ne javi se nihče.) Če ni pripomb, menim, da je zapisnik odobren in da se podpiše. (Predsedujoči in zapisnikar podpišeta zapisnik.)

Tovariše ljudske poslance obveščam, da je Zbor proizvajalcev prejel od Izvršnega sveta predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954. Ta predlog smo že obravnavali na skupni seji obeh zborov. Naš zbor mora sedaj sklepati o tem predlogu. Razen tega smo prejeli dopis ljudskega poslanca Franca Marinka, ki prosi, da ga razrešimo dela v gospodarskem odboru Zbora proizvajalcev, ker je pričel z rednim šolanjem na Srednji tehnični šoli v Ljubljani in mu je zaradi študija onemogočeno delo v odboru.

Poleg tega smo prejeli tudi dopis predsednika odbora za predloge in pritožbe Zbora proizvajalcev ljudskega poslanca Rudolfa Ganzitija, ki vam ga takoj preberem. Dopis se glasi:

»Na podlagi 157. člena poslovnika Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS sporočam, da odbor za predloge in pritožbe Zbora proizvajalcev v razdobju zadnjih treh mesecev ni prejel nobenega predloga oziroma pritožbe, zato ne daje posebnega poročila. — Predsednik: Rudolf Ganziti.«

Za današnjo sejo predlagam tale dnevni red:

1. sklepanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954;
2. razrešitve in volitve.

Ali se tovariši poslanci strinjajo s predloženim dnevnim redom, ali imajo še kakšne druge predloge? (K besedi se prijavi ljudski poslanec Karel Grm.)

Karel Grm: Tovariši ljudski poslanci! Dodatno bi predlagal, čeprav morda ne kot posebno točko dnevnega reda, tole.

Vsi vemo, da se danes precej razpravlja o centralizaciji socialnega zavarovanja, zlasti o centraliziranju finansiranja socialnega zavarovanja. Hkrati pa vemo, da prehajamo danes na organizacijo komun, kar pomeni, da prehajamo k nadaljnji decentralizaciji in ne nazaj k centralizaciji. Zato bi predlagal Zboru proizvajalcev, da pooblastimo odbor za vprašanja dela in socialnega zavarovanja, da bi stvar proučil in da bi pripravil za prihodnjo sejo Zbora proizvajalcev bodisi konkreten odgovor, bodisi konkretno priporočilo glede nameravane centralizacije. Alternativno pa predlagam, da bi Zbor proizvajalcev zaprosil oziroma dal pobudo sam ali pa da bi dal pobudo Izvršni svet, da bi se sklical Svet za ljudsko zdravstvo in socialno politiko. Odbor naj bi proučil ta konkretni problem, glede katerega mislim, da je nepravilno postavljen. Kajti nepravilno je, da bi se danes izvršila neke vrste centralizacija v tej ali drugi panogi, zlasti pa v panogi socialnega zavarovanja. Tovariši ljudski poslanci, to je moje mišljenje in moj predlog in vas prosim, da zavzmete svoje stališče, zlasti pa da bi sprejeli to točko na dnevni red in da bi naložili odboru, da prouči te probleme.

Podpredsednik inž. Vilma Pirkovič: Mislim, da je predlog ljudskega poslanca tovariša Grma utemeljen in da bi lahko dnevnemu redu dodali še tretjo točko, pod katero bi na kratko obravnavali to vprašanje, da bi videli, za kaj pravzaprav gre, in bi potem sklepali o tem, kateri odbor naj vprašanje proučuje. Če se s tem strinjate, potem bi k že predloženemu dnevnemu redu dodali še 3. točko, ki je v zvezi s predlogom ljudskega poslanca Karla Grma. Treba bi bilo samo še stilizirati to 3. točko. Predlagam, da naj se 3. točka glasi: Obravnavanje problema reorganizacije socialnega zavarovanja. Ali se ljudski poslanci strinjajo, da uvrstimo to točko v dnevni red in ali se strinjajo s predloženim dnevnim redom? (Se strinjamo.)

Dnevni red je torej sprejet.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na sklepanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954.

Ta zakonski predlog je bil obravnavan na skupni seji obeh zborov. Če ima kdo izmed tovarišev poslancev sedaj kakšne tehtne pripombe, naj se prosim javi k besedi? — Besedo ima ljudski poslanec inž. Adolf Tavčar.

Inž. Adolf Tavčar: K temu predlogu, ki zadeva imobilizacijo dela finančnih sredstev, bi povedal samo svoje mišljenje. Ne rečem, da se s predlogom ne strinjam, ker prav dobro vemo, da je tak odlok danes pravzaprav življenjsko nujen izhod, če hočemo, da se bo tudi pri nas počasi dvignila življenjska raven. Vendar pa bi pripomnil, da prihaja ta predlog oziroma ukrep nekoliko kasno. Tak odlok bi moral biti izdan že nekaj mesecev prej, pa bi za gospodarstvo ne imel tako občutnih posledic. Vendar, kar je storjeno, je storjeno. V tej zvezi bi pripomnil samo to, da kmetijstvo ne bi smelo biti pri tej imobilizaciji prizadeto. Znano je namreč, da so bili iz republiških sredstev predvideni investicijski krediti za kmetijstvo. Pri tem ne bi smele biti prizadete tiste investicije, ki so bile namenjene izključno za dvig kmetijske proizvodnje. Če bodo ti krediti odvzeti, se kmetijska proizvodnja ne bo dvigala po planu,

kakor smo ga sprejeli. Na drugi strani pa vemo, da na trgu primanjkuje kmetijskih pridelkov. Zato je bilo dano letos toliko kreditov izključno za kmetijsko proizvodnjo. Kolikor pa gre za kredite, ki niso bili dani izključno za dvig kmetijske proizvodnje, potem ni pomisleka, da se take investicije omejuje. To bi bila moja pripomba k 1. točki dnevnega reda.

Podpredsednik inž. Vilma Pirkovič: Želi še kdo besedo? Prosim, ljudski poslanec inž. Anton Koželj ima besedo.

Inž. Anton Koželj: Načelno se ne bi strinjal s predloženim predlogom zato, ker naj velja retroaktivno. To je nepravilno. Vsa podjetja bi pravzaprav morala vedeti vnaprej, kako naj ravnaajo, kako naj poslujejo med letom in naj se družbeni plan ne menjava na koncu leta. To je bilo poudarjeno že večkrat in mislim, da bi bilo treba s to prakso prenehati.

Nadalje se ne strinjam, da se zasežejo vsi skladi, ki pripadajo podjetju. Strinjam pa se, da se vsi dobički, ki so doseženi s povišanimi cenami, in vse mogoče skrite rezerve v podjetjih samih zasežejo. Nasprotno pa se ne strinjam, da bi se zasegli tisti dobički, ki so doseženi z večjo produktivnostjo in pa tisti del dobička, ki je dosežen zaradi povečanja števila delavnikov. Naj navedem primer iz rudarstva. V rudarstvu so delali letos ne 305 dni, ampak lahko rečem 325, če ne 330 delavnikov. Jasno je, da je v 330 dneh bilo izkopano več premoga, in sicer približno 200.000 ton več. Znano nam je, kako je vprašanje preskrbe s premogom pereče. Če rudarji ne bi delali v nedeljo, če si kolektivi ne bi prizadevali za večjo proizvodnjo, potem teh nadaljnjih 200.000 ton premoga ne bi bilo.

Zato bi predlagal dodaten amandma, da se tisti del dobička, ki pripada podjetju in ki je dosežen z večjim številom delavnikov in povišano storilnostjo, ne odvzame.

Podpredsednik inž. Vilma Pirkovič: Besedo ima ljudski poslanec Gregor Klančnik.

Gregor Klančnik: Danes smo se sestali drugič, da bi razpravljali o rebalansu družbenega plana za leto 1954. Mislim, da smo ob zadnjem zasedanju z lahkim srcem zapuščali skupščino, ker smo sprejeli rebalans, ki je bil podjetjem v prid. Danes pa zgleda predlog rebalansa drugačen. Zato mislim, da bi bilo prav, če bi o tem predlogu tudi nekoliko razpravljali.

Za uvod naj navedem tole primero. Če so v podjetju postavljeni akordi, postavljene norme, pa se ti akordi oziroma te norme, potem ko so dosežene in prekoračene, naknadno spremenijo zato, da se ne plača to, kar je bilo doseženo, tedaj tak postopek vedno dvigne veliko prahu in povzroči veliko razpravljanja. Zato je jasno in razumljivo, da pride do razpravljanja, če pride kasneje do revizije oziroma do rebalansa plana, če se s tem odvzema precejšen del tega, kar je bilo ustvarjenega več, kakor pa je bilo prvotno predvideno. Mislim, da je treba vsekakor upoštevati okoliščine, v katerih smo letos izvršili oziroma izvrševali družbeni plan. Mislim, da bi morali razpravljati tudi o posledicah tega rebalansa, to je o tem, koliko bo vplival destimulativno na podjetja, zlasti če bodo kolektivi s tem v živo prizadeti. Vsekakor je res, da že sami instrumenti niso letos prav dobro delovali. Instrument plačilnega sklada,

ki daje toliko višji obračunski sklad za plače, kolikor več ljudi ima podjetje, kolikor je kvalifikacija višja in višji obračunski sklad za plače, kolikor je dobiček večji, avtomatsko sili ne na povečanje produktivnosti dela, marveč k zaposlovanju večjega števila ljudi, sili k prizadevanju za višjo kvalifikacijo s pomočjo prepričevanja raznih zborov proizvajalcev po okrajih, sili k ustvarjanju dobička na konjunktorni način. Vse to pa zato, da se doseže čim višji plačilni sklad. Že s samim tem je ta instrument plačilnega sklada slabo deloval v našem gospodarstvu. Zato bi bilo treba v bodoče pri odrejanju instrumentov za plačilni sklad bolj paziti. Vsekakor bi bilo nujno potrebno, da pri demu že do tega, da mora biti odnošaj elementa plač in elementa materialnih stroškov v nekem pravilnem razmerju tako, da se bomo v proizvodnji potrudili, da bo tudi element plače znižal stroške proizvodnje. Sedaj pa element plače tako malo vpliva na stroške proizvodnje, da v proizvodnji kratko in malo ne težimo k znižanju stroškov zato, da so plače visoke. Vsekakor bo ta prehod težaven in ga ne bo mogoče hitro doseči. Mislim pa, da je na vsak način potrebno, da onemogočimo poviševanje plačilnih skladov s tem, da se zvišuje število ljudi, s tem, da se navidezno zviša kvalifikacija, ker to ni koristno, ampak škodljivo. Če že moramo deliti plačilne sklade, potem bi bilo pravilno, če jih delimo na podlagi dosežene vrednosti. Kdor več ustvarja, naj doseže tudi večji plačilni sklad. Te stimulacije pa danes, če upoštevamo, kako se formira obračunski sklad za plače, dejansko ni.

Podprl bi predlog tovariša inž. Koželja, da je treba namreč pri odvzemanju sredstev na vsak način upoštevati povečanje produktivnosti, povečanje obsega proizvodnje, zmanjšanje količine izmečka, izboljšanje koledarskega sklada in drugih izboljšav v proizvodnji in pri tem na noben način ne prizadeti kolektive, ki so te uspehe dosegli.

Konkretno smo v železarni Ravne res v prvih treh četrtletjih dosegli za 627 milijonov več dobička, kakor pa je bilo predvideno. Če pa analiziramo ta pojav, to je če ugotovljamo, zakaj je večji dobiček, vidimo predvsem, da se je povečal obseg proizvodnje za 38 % in je to povečanje dalo 190 milijonov dinarjev. Zmanjšanje količine izmečka je prineslo 86 milijonov dinarjev. Vsi ti podatki temeljijo na primerjavi s podatki prejšnjega leta, ker je na tej osnovi bil tudi sestavljen plan za letošnje leto. Nadalje je porasla produktivnost dela, in sicer za 7,6 %, kar je dalo 63 milijonov dinarjev. Zaradi boljše izrabe osnovnih sredstev so padli konstantni stroški, to je davek na osnovna sredstva oziroma obresti nanje ter amortizacija, in smo tako pridobili nadaljnjih 180 milijonov dinarjev. Pričeli smo boljše izkoriščati koledarski sklad s tem, da smo vpeljali četrto izmeno v vseh topilniških obratih ter smo tako zmanjšali režijo in pridobili okoli 24 milijonov dinarjev. Pri tem niti ne upoštevam okolnosti, da so se cene nekoliko zvišale, čeprav je bilo po planu predvideno, da se bodo za 12,8 % znižale. Do tega znižanja seveda ni prišlo. To pa obenem pomeni, da se je tudi predvideni sklad za samostojno razpolaganje dvignil za 12,8 %, ker smo v proizvodnji predvideno količino sicer dosegli oziroma presegleli.

Prav iz teh konkretnih števil pa jasno izhaja, da bi bilo nepravilno, če bi se kasneje preveč v živo vrezalo tiste, ki so s svojim prizadevanjem dosegli večji dobiček in s tem višji sklad za samostojno razpolaganje. Mislim, da je prav na to mislil že Izvršni svet ter je v svojem predlogu omogočil, da se v glavnem sredstva zbirajo drugod in ne v podjetju. Kljub temu pa okraji ne bodo mogli zbrati sredstev drugod, kakor ravno v podjetjih. Okraji bodo dobili

predpisano povečano kvoto in bodo morali tudi to kvoto prenesti na kolektive. Zato bi podprl amandma inž. Koželja, da je na vsak način treba upoštevati podjetja, ki so dosegla večji dobiček in s tem tudi višji sklad za prosto razpolaganje z izboljšanjem proizvodnje. Na drugi strani pa mislim, da je nepravilno, če bi pustili celotni sklad plač vsem tistim podjetjem, ki so dosegla dobiček na konjunktorni način. Po predloženem predlogu bodo tista podjetja, ki so dosegla povečani dobiček na konjunktorni način, dosegla povečani sklad plač povsem neupravičeno, kar ni pravilno. Taka podjetja sama na sebi ne bodo neposredno s tem ukrepom prizadeta. Zato bi bilo po mojem mnenju treba predloženemu amandmaju dodati še, da je pri določanju sklada plač upoštevati tudi okolnost, ali je bil dobiček dosežen na konjunktorni način ali ne.

Podpredsednik inž. Vilma Pirkovič: Besedo ima ljudski poslanec Štefan Pavšič.

Štefan Pavšič: Svet za gospodarstvo mesta Maribor je bil po republiških organih obveščen, da mesto Maribor ne bo obremenjeno z nadplanskim davkom s 50 %, kakor je to zvezna skupščina izglasovala, ampak skoro z 90 %. S tem bodo nekatere tovarne prizadete tudi na skladu plač, ki pa je po zakonu, kakor ga je izglasovala zvezna skupščina, izvzet. Ni nam še jasno, ali je ta izjava republiških organov resnična, in zato prosim, naj republiški organi to pojasnijo. Če je to res, potem predlagam, da naj velja za mesto Maribor isto, kar je bilo izglasovano v zvezni skupščini za republike, ki bodo obremenjene za nadplanski dobiček le s 50 % in ne z 90 %. To zahtevo utemeljujem s tem, da je Maribor mesto, ki je bilo najhujše bombardirano ter je izgubilo nad 30.000 stanovanj, na drugi strani pa je mesto za več kot 100 % poraslo od predvojne dobe, trpi pa na pomanjkanju komunalnih naprav in zlasti stanovanj. To stanje je tako težko, da zelo ovira razvoj industrije. Kajti nemogoče je dobiti delovno silo prav zaradi pomanjkanja stanovanj. To velja zlasti za visoko kvalificirane kadre. Vse to silno vpliva na razvoj in produktivnost. Zato bi predlagal, kolikor bi se podjetja bolj obremenila, da naj vsaj mesto Maribor zadrži 50 % nadplanskega dobička, kakor so obremenjene republike in naj ne bo obremenjen z 90 %, kolikor seveda izjava republiških organov drži.

Podpredsednik inž. Vilma Pirkovič: Tovariši poslanci, hotela bi samo opozoriti, da je Republiški zbor že glasoval o predloženem predlogu in bi sedaj radi poslanci Republiškega zbora vedeli, ali bo v Zboru proizvajalcev prišlo kmalu do glasovanja in ali naj čakajo, ali pa naj preložijo sejo na popoldne. Ne da bi hotela omejevati razpravo, prosim tiste, ki nameravajo razpravljati, da se prijavijo takoj, da bomo vedeli, koliko časa bo obravnava približno še trajala, da bo mogel Republiški zbor po potrebi sejo prekiniti. Potrebno bo namreč po glasovanju vzporediti sprejeta besedila. Zato prosim, da naj se takoj prijavijo vsi tisti, ki še žele govoriti. (Mavricij Borc: Priglašam se k besedi.) Še kdo? (Ne javi se nihče.) K besedi se je prijavil ljudski poslanec Mavricij Borc.

Mavricij Borc: Tovariši ljudski poslanci! Predlog, ki ga obravnavamo, in naloga, ki je dana danes našemu zboru, gresta za tem, da izglasujemo

v okviru sklepa zvezne ljudske skupščine sklep, na podlagi katerega bodo imobilizirani presežki dobička v našem gospodarstvu v letu 1954. Ta sklep je dejansko nujen, nujen zlasti zato, da se omogoči olajšanje naporov naših potrošnikov, ki pa so hkrati tudi proizvajalci, da se stabilizira položaj na trgu in povzroči padec cen. Imobilizacija sredstev pomeni praktično zmanjšanje obtoka denarja in znižanje pritiska na tržišče. Pri tem pa moramo vedeti, da se vse gradnje, ki jih imajo v planu podjetja ali ljudski odbori, lahko opravičijo kot nujne in kar bo v celoti moralo biti prej ali slej izvršeno. Toda na tržišče pritiska široka fronta gradenj, ki jo izvajajo ljudski odbori in podjetja. Znano je, da je pri nas ne samo individualni potrošnik tisti, ki množično nastopa na tržišču, ampak je predvsem glavni potrošnik investitor in da je imobilizacija sredstev, ki so sicer na terenu za gradnjo nujno potrebna, predvsem nujna zato, da se bo zmanjšal ta pritisk na tržišča. Ko je tovariš Tito v Kopru govoril o tem olajšanju navora naših ljudi pri nadaljnjem tempu graditve socializma, je apeliral na vse, da razumejo to nujnost, da pri stvari sodelujejo, ker je samo pod temi pogoji uspeh mogoč. Točno je, kar sta že oba predgovornika poudarila, da so nujno potrebni novi predpisi za stimulacijo proizvodnje. Tega nam je do sedaj manjkalo in to tudi občutimo v gospodarstvu. To čuti vesten proizvajalec, čutijo to dobro organizirana podjetja in vemo, če bi se to nadaljevalo še nekaj let — letos je povprečna produktivnost v Jugoslaviji padla okoli 3%, kakor se govori —, bi lahko nastala določena gospodarska katastrofa. Vsekakor moramo najti neko stimulacijo za dvig storilnosti. Zato smo veseli poročila, ki ga je dal na skupni seji podpredsednik Izvršnega sveta, da je že v osnovah bodočega družbenega plana postavljena in zagarantirana taka stimulacija. Če tega ni, izgubljam velika sredstva. Tisti, ki najbolje delajo, ki najbolje izkoriščajo tehnična sredstva in surovine, sedaj ne morejo biti nadpovprečno plačani, kar je ekonomsko in socialistično povsem neopravičljivo. Mi smo zaradi sedanjega sistema obračunskih plač dejansko prešli od socialističnega načela »za enako delo — enaka plača« v drugo, z ničemer opravičljivo skrajnost »enaka plača za enako delovno mesto ne glede na vrednost dela, na storilnost« itd. To pa se nam v gospodarstvu na vsej črti maščuje.

Predlagani amandmaji k predlogu Izvršnega sveta zahtevajo predvsem ločitev konjunkturnega dobička od dobička iz drugih naslovov. Mislim pa, da bo zelo težko ločiti konjunkturni dobiček od proizvodnega dobička in da je v doseženem dobičku v naših gospodarskih podjetjih — ki ga nasploh označujemo kot konjunkturni dobiček zaradi položaja na tržišču, — dejansko zelo veliko proizvodnega dobička, ki pa ga v kratkem roku, v katerem je treba to nalogo izvršiti, če hočemo doseči postavljeni cilj, ne bo mogoče ugotoviti. Treba bi bilo ustvariti določen sistem, ki bi se moral izgrajevati, da bi bilo mogoče razločevati med proizvodnim in komercialnim dobičkom.

Poudaril bi tudi to, kar na skupni seji ni bilo pojasnjeno, in to, kar je v poročilu gospodarskega odbora poudarjeno, namreč, ali je podano zagotovilo, da se cene ne bodo ponovno dvigale. Ta sredstva se namreč imobilizirajo zato, da bi se stabiliziralo in uredilo tržišče tako, da bi prišlo celo do znižanja cen. Vendar pa je vprašanje, ali bo prišlo do tega. Naš trg namreč prenese vsako ceno zato, ker je naša proizvodnja prenzika; cene se v naši proizvodnji formirajo po našem najslabšem podjetju, ker še nobeno podjetje pri nas ni propadlo zato, ker zaradi svojih cen ni prodrlo na tržišče itd. Tako je podana nevarnost, da bodo cene ponovno zrasle, da bi prišla tako podjetja kakor ljudski

odbori do sredstev, ki jih nujno rabijo za dokončanje tistih investicij, ki so jih do sedaj večinoma letos začeli in je sedaj nevarnost, da bi ne nastala nova gospodarska škoda. Če je taka garancija dana, če predvideva Izvršni svet neke posebne ukrepe, da vsa stvar ne bi šla v nasprotno smer, potem lahko vsi mirno glasujemo za sklep, kakor ga predlaga Izvršni svet. Vsekakor pa mislim, da je potrebno vendarle razmišljati o tem, da se je dosegel v danem položaju na našem tržišču dobiček ne samo v gospodarskih podjetjih, industriji, prometu itd., ampak da se je dvignila cena tudi obrtnim storitvam, kmetijskim proizvodom itd. Če gremo sedaj za tem, da stabiliziramo naše gospodarsko stanje, da odvzamemo komercialne dobičke, potem je treba te dobičke iskati povsod tam, kjer so. Mislim, da so taki dobički tudi v kmetijstvu in obrtništvu. Zato je naloga okrajnih ljudskih odborov, da bodo, ko bodo sprejemali ustrezne sklepe za izvajanje sklepa naše skupščine, zajeli ta sredstva in da ne bodo mislili samo na gospodarska podjetja, ampak tudi na druga področja. V podjetjih pa je predvsem poudarjeno — in to je razveseljivo, zlasti za poslance našega zbora —, da skladi plač niso zaseženi in ne morejo biti zaseženi, da proizvajalec v podjetju ne more biti z ničemer prikrajšan in da niso zaseženi rezervni skladi podjetij. Če pa bo okrajni ljudski odbor videl, da je treba zaseči tudi investicijske in druge sklade, ker brez tega ne bi dosegli tistega, kar moramo, bo zasegel tako investicije podjetij kakor investicije okrajja, kolikor niso po družbenem planu v prvi prioriteti in potrebne. Zato mislim, da lahko mirno glasujemo za ta predlog.

Podpredsednik inž. Vilma Pirkovič: Ali imata ljudska poslanca tovariš Klančnik in inž. Koželj svoje amandmaje napisane? (Inž. Anton Koželj: Saj jih lahko ponoviva). Po poslovníku je treba predložiti amandmaje pismeno. (K besedi se prijavi ljudski poslanec inž. Boris Pipan.)

Inž. Boris Pipan: Oglušam se k besedi kot poročevalec odbora. Tovarišu inž. Koželju bi odgovoril, da je že v predlogu, ki ga je dal Izvršni svet, rečeno in je tudi včeraj na seji gospodarskega odbora podpredsednik Izvršnega sveta dr. Marijan Breclj obrazložil, da ne posegamo s tem odlokom v sklade za prosto razpolaganje podjetij kot takih, ne posegamo direktno (ljudski poslanec inž. Anton Koželj poskuša segati v besedo), ampak je stvar okrajev, da rešijo to vprašanje s podjetji tako (v poslanskih klopeh precejšen nemir in razpravljanje), da bodo morda podjetja prevzela obveznosti, ki jih imajo okraji do pričetih investicij.

Tovarišu Klančniku pa bi še odgovoril, da je isti problem, ki ga je načel, obravnaval včeraj gospodarski odbor ter je v poročilu tudi rečeno, da je rešitev, ki jo predlaga Izvršni svet z novo lestvico, odbor sprejel predvsem zato, ker je premalo časa za podrobnejše ugotavljanje, od kod izvira višji dobiček, in da je treba ta sklep zvezne skupščine v redu izvršiti. Samo toliko v pojasnilo.

Podpredsednik inž. Vilma Pirkovič: Besedo ima predstavnik Izvršnega sveta Zoran Polič.

Zoran Polič: Tovariši ljudski poslanci! Predvsem prosim, da oprostite, ker pri razpravi nisem bil prisoten. Mislili smo namreč, da bo obravnava o

predlogu opravljena na skupni seji. Pričakovali smo, da bodo tovariši, ki bi imeli kakršnekoli spreminjevalne predloge ali amandmaje k temu predlogu, povedali vse to na skupni seji, in da se bo na ločenih sejah samo glasovalo. Nisem pa bil pravočasno obveščen, da se v tem zboru predlog ponovno obravnava.

Glede predlogov tole. Mislim, da so bili predloženi trije amandmaji: 1. da se zajame konjunktorni dobiček; 2. da se vendarle prizna podjetjem višja storilnost; 3. da se določi fiksen odstotek za Maribor. (V poslanskih klopek pritrjevanje.) Tako sem vsaj obveščen.

Tovariši, najprej k prvemu predlogu, ki je, kakor mi to tovariš v klopi razkazuje, edini konkretni amandma. K temu predlogu, če mi dovolite, bi imel samo tole pripomniti.

Danes ni človeka, mislim ne pri nas in ne v svetu, ki bi znal v tej naši ekonomiki določiti, kaj je konjunktorni dobiček in kaj je normalni dobiček. Kaj je dobiček, ki je nastal zaradi dviga proizvodnje, zaradi dviga storilnosti, kaj pa je dobiček, ki je nastal zaradi cen bodisi na domačem ali svetovnem tržišču. Prav zato, ker nam situacija o konjunktornem dobičku ni jasna, smo se postavili — in sicer v zveznem merilu — na stališče, da se vzamejo sredstva oziroma vsa razlika med planiranim in dejansko realiziranim dobičkom, ne glede na to, ali je konjunktorni dobiček ali ne.

Če bi predloženi amandma sprejeli, se bojim, da bi morali mnogo ljudi zaposliti leto ali dve na tem, da ugotove samo to, kako priti do razčiščenja, kaj je konjunktorni dobiček in kako naj bi ga zajeli. Zaradi tega je predlagana rešitev edino mogoča, zato je treba vzeti za osnovo že sprejeti plan. Prav zato je tudi izhodišče za naš odlok plan, kakor ga je postavila zvezna skupščina in je bil koordiniran z republiškimi skupščinami. Namen tega odloka pa je, da se del teh sredstev, ki so se zbrala daleč preko tega plana — kakor ste slišali bo tega dobička pri nas skoro 100 % več —, to je 50 % tega dobička imobilizira. To je bil edino mogoč konkreten ukrep. Če bi danes in v takem stanju iskali tista podjetja, ki so ustvarila konjunktorni dobiček, ali pa podjetja, ki so z dvigom storilnosti ustvarila dobiček, v zaželenih podrobnostih, na podlagi katerih bi lahko sprejeli ustrezen odlok, ne bi prišli nikamor. Čim bi šli na iskanje konjunktornega dobička, bi se lahko vsa podjetja proti takim ugotovitvam pritoževala. Zato bi tovariša Koželja, ki je to predlagal... (inž. Anton Koželj govoreč iz klopi: Ta predlog sem drugače formuliral. Rekel sem, da se s tem strinjam, vendar pa sem predlagal, da se ne vzame tistega dobička, ki je bil ustvarjen z več delavniki v letu. To se pravi rudniki, ki so namesto 305 dni delali kar 330 dni, to je za 7 % več, so tudi nakopali za 7 % več in imajo potemtakem pravico do 7 % višjega sklada za prosto razpolaganje. To pa se da ugotoviti.)... V redu, se bom tudi na to stvar povrnil.

Kolikor gre za večje delo, ki je bilo v podjetjih opravljeno, ugotavljam, da s tem odlokom nismo posegli po sredstvih podjetja. Ponovno ugotavljam, da smo prav zaradi tega, da bo razčiščevanje lažje in odvod preprostejši, posegli po sredstvih okrajev. Sredstva za prosto razpolaganje, sredstva plačilnega sklada in rezervnega sklada pri podjetjih pa so ostala docela nedotaknjena. Pač pa — ponavljam, kar je bilo že rečeno na seji odbora za gospodarstvo — svetujemo okrajem in podjetjem, da se sporazumejo in, kolikor bi morali okraj oziroma mesta zaradi odvzema teh sredstev ustaviti gradnjo stanovanj in drugih objektov družbenega standarda, naj podjetja iz svojih sredstev za

samostojno razpolaganje, namesto da jih trošijo v neke druge namene, prevzamejo izgradnjo teh stanovanj. Ponovno ponavljam, da naj se sporazumejo in naj okraji ne vzamejo teh sredstev z nekimi prisilnimi ukrepi. Treba je pomisliti, da so v okrajih skupščine, da so v okrajih zbori proizvajalcev, v katerih imajo podjetja svoje predstavnike. Zato mislim, da se bo v teh skupščinah vendarle dalo te stvari trezno in solidno postaviti. Ta sklep, ki je sklep naše skupščine in o katerem je potrebno, da glasujete, daje popolno možnost, da se stvar na pravilen način rešuje.

Ne bi hotel ponavljati števil, ki ste jih že danes v razpravi slišali. Iz teh števil ste lahko razvideli, da mi ne gremo dejansko preko planov, kakršne so okraji postavili, ko so že računali z višjimi cenami. Dejansko puščamo okrajem višja sredstva in s tem omogočamo, da se v okrajih najde taka ureditev.

Priznam tudi to, da smo rekli, ko smo stvar izračunavali, da si okraji lahko precej olajšajo položaj, če dosežejo največ za 1 milijardo takih sporazumov s podjetji. Kljub temu pa ostane podjetjem še vedno sto odstotkov več sredstev za prosto razpolaganje, kakor pa so po prvotnih planih planirala. To samo v pojasnilo, kolikor niste o teh številkah govorili. Če bodo okraji znali pravilno zastaviti to stvar, če bodo okraji res znali najti kontakt s podjetji in če bodo predlagali, da se sredstva za prosto razpolaganje dajo le toliko, kolikor je za gradnjo stanovanj in drugih objektov družbenega standarda potrebno in če bodo obenem dali podjetjem prvenstveno pravico do teh stanovanj, potem, mislim, da razgovori s podjetji ne bodo težki. Nepravilno pa bi bilo povsod tam, kjer bi okraji izdali kar odlok, s katerim se zajemajo sredstva za prosto razpolaganje oziroma sredstva kateregakoli drugega sklada. Ker bi to ne bilo v skladu s temi našimi predpisi, bi bil tak odlok v bistvu nezakonit in zato nemogoč.

Je pa to obratna plat tega predloga. Kakor na eni strani ni mogoče ugotoviti konjunkturnega dobička, tako na drugi strani ne bi bilo pravilno reševati problema večje storilnosti in večjega dela v posameznih podjetjih s takim amandmajem na pr. samo za rudnike. Nepravilno pa bi bilo zato, ker s tem odlokom nikjer ne posegamo v podjetja, ampak posegamo samo po dohodkih okrajev. Ta razmerja s podjetji se morajo reševati v okrajnih skupščinah in s tem tudi v okrajnih zbora proizvajalcev.

V razpravi je bilo rečeno, da bi bilo vendarle potrebno, da se upošteva pri odvzemu dobička okolnost, ali je podjetje ustvarilo razliko z večjim delom oziroma z manjšim delom pa z višjimi cenami na tržišču. Te predloge, tovariši, lahko mirno stavite na okrajnih skupščinah. Kakor veste, so okrajne skupščine navezane na sklad plač v okviru zvezne lestvice, prištevši odstotke, za katere jih lahko zvišujejo. Če bi se pokazalo, da so kakršnakoli prekoračenja in bi nekatera podjetja morala več deliti, potem okrajna skupščina lahko o tem mirno razpravlja in sprejme ustrezne in potrebne ukrepe, vendar nikoli tako, da bi posegla v tisti sklad za plače, ki je v okviru zveznih predpisov, pri čemer je treba prišteti še odstotek, za kolikor so lahko ta sklad zvišali in za kar so bili z zadnjimi zveznimi predpisi in lestvico sklada za plače upravičeni. Gre za tistih 30 %, to je za 25 % plus 5 %.

Končno še, kolikor zadeva določitev odstotka za Maribor. — Tovariši, o tem smo razpravljali s tovariši iz vseh okrajev. Pri postavljanju te lestvice, ki jo predlagamo, smo želeli zadržati enako razmerje, kakor je bilo postav-

ljeno med okraji z obema prejšnjima lestvicama. Po čistih računih smo ugovorili naslednje: če povišamo Ljubljani prejšnjih 35 % na 45 %, potem dobi Ljubljana sorazmerno enaka sredstva, kakor bi jih dobil Maribor, če zanj ne odredimo fiksnega odstotka. Pri tem izračunavanju sta sodelovala tudi predstavnika Maribora in sicer predsednik in podpredsednik, katerima je bila ta stvar pojasnjena in nista ugovarjala potem, ko jima je bila predložena ta argumentacija. Če bi dali sedaj Mariboru nižji odstotek, kakor ga dosega s prostim vključevanjem v lestvico, bi to pomenilo dejansko zanj še večjo izjemo, kakor pa je napravljena za Ljubljano. Smo pa v takem položaju, da bomo ta sredstva težko zbrali. Vsakih 10 milijonov pomeni dejanski pritisk na drugi strani. V republiki moramo namreč zbrati najmanj 4 milijarde dinarjev, če hočemo svojo obveznost do federacije izpolniti. Ta sredstva lahko zberemo samo, če to lestvico, ki je preračunana na minimalna sredstva, dejansko izpolnimo tako, kakor je predlagana. Zato res ne vem, če bi bilo prav, da napravimo izjemo za Maribor, čeprav se na drugi strani strinjam s tem, da je Mariboru glede na položaj, v kakršnem se nahaja, zlasti kolikor gre za potrebo po investicijah in pod pogoji, ki jih narekuje porušenost mesta itd., potreba visokih sredstev; vendar pa letos, ko smo na koncu leta prisiljeni k takim izjemnim ukrepom, takih posebnih izjem ne moremo delati. Mnogo okrajev bo namreč v silno težkem položaju, ko bodo morali že dosedanja sredstva plačevati na račun dohodkov prihodnjega leta, ker so preko mere potrošili — četudi se strinjam, da so pravilno trošili — dohodke za potrebe letošnjih investicij. Ne moremo tedaj zato, da enemu okraju dajemo ugodnosti, prenašati težja bremena na druge okraje. Mislim, da taka enakomerna porazdelitev na vse okraje najbolj ustreza v tej trenutni, za nas vse težki situaciji, kolikor gre za odvajanje finančnih sredstev.

Na podlagi vseh teh predlogov bi, tovariši, predlagal, da sprejmete predlog tak, kakor je bil na skupni seji predložen.

Podpredsednik inž. Vilma Pirkovič: Besedo ima ljudski poslanec inž. Anton Koželj.

Inž. Anton Koželj: Predstavnik Izvršnega sveta je v svojem pojasnilu navedel, da niso okrnjeni skladi za prosto razpolaganje v podjetju. Iz poročila, ki smo ga dobili na vpogled, pa razvidim, da je rečeno, da se mora 50 % te razlike odvzeti od dosedanjih proračunskih dohodkov in skladov ljudskih republik, okrajev in mest ter skladov gospodarskih organizacij s tem, da se ne smejo zmanjšati pravice delovnih kolektivov na sklad plač in rezervni sklad. Torej je sklad za prosto razpolaganje le okrnjen. (Inž. Boris Pipan: To je zvezni odlok. — Zoran Polič: To ni važno. — V poslanskih klopeh razpravljanje. — K besedi se prijavi predstavnik Izvršnega sveta Zoran Polič.)

Zoran Polič: V tej zvezi bi dal še tole pojasnilo. V sklad plač in rezervni sklad ne smejo okraji v nobenem primeru poseči. V sklad za prosto razpolaganje pa smejo poseči le v sporazumu s podjetji, s tem, da prevzamejo objekte družbenega standarda. Zato ne moremo reči v besedilu, da ne smejo posegati, ker bi s tem lahko izključili tak dogovor. Ker pa tak dogovor dopuščamo, moramo v besedilu izpustiti sklad za prosto razpolaganje. Mislim, da je ta stvar jasna. (Inž. Boris Pipan: Saj je v poročilu le citiran odlok zvezne skupščine.) Zato, pa tega sklada v tem odloku nimamo.

Podpredsednik inž. Vilma Pirkovič: Želi še kdo besedo? (Ne javi se nihče.) Če se nihče več ne javi, bi prešli na glasovanje, če se zbor s tem strinja. (Ljudski poslanci se strinjajo.) Kdor je za predloženi predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954, naj dvigne roko! (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog soglasno sprejet in bomo samo še ugotovili, ali je bil v enakem besedilu sprejet tudi v Republiškem zboru.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na razrešitve in volitve.

Ljudski poslanec Franc Marinko je poslal dopis z dne 17. VIII. 1954, v katerem prosi, da ga razrešimo članstva v odboru za gospodarstvo Zbora proizvajalcev. Dopis se glasi:

»Podpisani ljudski poslanec Ljudske skupščine LRS Zbora proizvajalcev Franc Marinko naprošam naslov za razrešitev funkcije člana gospodarskega odbora Zbora proizvajalcev.

Utemeljitev: Dne 15. IX. 1954 sem pričel z rednim šolanjem na Srednji tehnični šoli v Ljubljani, ker si želim svoje znanje v rudarstvu izpopolniti. Ne morem pa nadoknaditi izostale dni, katere bi zamudil z delom v gospodarskem odboru. — Upam, da boste upoštevali moje težko stanje za časa mojega šolanja in ugodili moji prošnji. Za to se vam že vnaprej najlepše zahvaljujem in pozdravljam. Franc Marinko l. r.«.

Ali menite, da je predlog ljudskega poslanca tovariša Franca Marinka za razrešitev dela v odboru za gospodarstvo utemeljen ali ne? (Ljudski poslanci pritrujejo.) Mislim, da je najbolje, če o tem glasujemo. Kdo je za razrešitev, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ljudski poslanec Franc Marinko je tedaj razrešen članstva in dela v odboru za gospodarstvo. S tem pa se je izpraznilo eno mesto v odboru za gospodarstvo in moramo izvoliti novega člana v ta odbor. Ali ima kdo kakšen predlog? (K besedi se prijavi ljudski poslanec inž. Miran Mejak.)

Inž. Miran Mejak: Ker sem šele na seji zvedel, da bomo volili novega člana odbora za gospodarstvo, nimam pismenega predloga. Vendar pa mislim, da tak predlog lahko dam, če zberem zanj 10 poslancev. Zato v imenu ljudskih poslancev inž. Mejaka, inž. Tavčarja, Žagarja, Eberla, Rebernaka, Lukana, Pintariča, Ocepka in Ganzitija predlagam za novega člana gospodarskega odbora ljudskega poslanca Pavla Korošca. Svoj predlog utemeljujem s tem, da je bil tovariš Pavle Korošec prejšnji mesec izvoljen za podpredsednika okrajnega ljudskega odbora in s tem tudi za predsednika gospodarskega sveta OLO Murska Sobota in doslej še ni član nobenega odbora. Zato mislim, da bi bilo primerno, če bi ga izvolili v ta odbor kot gospodarstvenika in kot ljudskega poslanca, ki še ni član nobenega odbora.

Podpredsednik inž. Vilma Pirkovič: Ali ima še kdo kakšen drug predlog? Besedo ima ljudski poslanec tovariš Milan Lacko.

Milan Lacko: Tovariši ljudski poslanci! V imenu podpisanih desetih ljudskih poslancev, to je v imenu Avgusta Brezavščka, Milana Dimnika, Julke Padežnik, Jolanke Peterka, inž. Borisa Pipana, inž. Vilme Pirkovičeve, Jakoba

Pogačarja, Jožeta Štruklja, Antona Trudna ter v svojem imenu predlagam za člana odbora za gospodarstvo Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS ljudskega poslanca inž. Antona Koželja.

Ta predlog utemeljujem s tem, da je razrešeni član ljudski poslanec Franc Marinko v gospodarskem odboru kot rudar najlaže reševal problematiko s področja rudarstva. Inž. Koželj pa je prav tako zaposlen v rudarski stroki in mislim, da bi prav on lahko za problematiko v rudarstvu ustrezal v odboru za gospodarstvo Zbora proizvajalcev.

Podpredsednik inž. Vilma Pirkovič: Je še kakšen predlog? (Ne javi se nihče.)

Slišali ste oba predloga in sicer prvega, po katerem naj se izvoli za člana odbora za gospodarstvo ljudski poslanec Pavel Korošec, in drugega, da naj se izvoli inž. Anton Koželj. Glasovali bomo o obeh predlogih. (K besedi se prijavi ljudski poslanec Andrej Světek.)

Andrej Světek (govori iz klopi): Imel bi samo neko vprašanje. Prvi predlog utemeljuje predlagatelj s tem, da je bil ljudski poslanec Pavel Korošec izvoljen za podpredsednika okrajnega ljudskega odbora. Če je tako; potem je verjetno postal tovariš Korošec profesionallec in dobiva najbrž plačo za svoje delo pri okrajnem ljudskem odboru in je tako odšel iz proizvodnje v upravo. Zakon pa določa, da je lahko član Zbora proizvajalcev samo tisti, ki je zaposlen neposredno v proizvodnji ali pa je sindikalni funkcionar. To vprašanje bi bilo treba predhodno rešiti.

Podpredsednik inž. Vilma Pirkovič: Prosim, naj to vprašanje pojasni predlagatelj.

Inž. Miran Mejak (govori iz klopi): Tovariš Korošec je še naprej direktor državnega posestva in ni postal uslužbenec okrajnega ljudskega odbora.

Podpredsednik inž. Vilma Pirkovič: Da na kratko ponovim, namesto razrešenega tovariša Marinka sta predlagana sedaj dva ljudska poslanca in sicer tovariš Korošec, ki je iz kmetijske stroke, in pa tovariš Koželj, ki je iz rudarske stroke prav tako, kakor tovariš Marinko.

Prehajamo na glasovanje. Prvi predlog je, da se izvoli za člana odbora za gospodarstvo Zbora proizvajalcev ljudski poslanec Pavel Korošec. Kdor je za ta predlog, naj dvigne roko! (Nekaj poslancev dvigne roko.) Izgleda, da je manjšina in sicer so glasovali v glavnem samo predlagatelji.

Prehajamo na glasovanje o drugem predlogu. Kdor je za to, da naj bo član odbora za gospodarstvo Zbora proizvajalcev inž. Anton Koželj, naj dvigne roko. (Večina poslancev dvigne roko.) Ugotavljam, da je večina poslancev za drugi predlog in je za člana odbora za gospodarstvo izvoljen ljudski poslanec inž. Anton Koželj.

S tem je 2. točka dnevnega reda izčrpana.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na obravnavanje problema reorganizacije socialnega zavarovanja. Morda bi mogel kdo izmed poslancev na kratko povedati, v čem je bistvo stvari? Prosim, ljudski poslanec Lojze Očepek ima besedo.

Lojze Ocepek: Tovariši ljudski poslanci! Ne mislim podrobno obravnavati tega, kar je tovariš Grm že načel. Mislim pa, da je to vprašanje umestno in tudi potrebno. Obvestil bi zbor le o tem, da je odbor za vprašanja dela in socialnega zavarovanja pred kratkim prejel obvestilo o stališču Zavoda za socialno zavarovanje naše republike, ki je obseženo v odgovoru na osnutek uredbe, ki ga je izdal Sekretariat za socialno politiko in ljudsko zdravstvo ter ga dal v razpravljanje. V tem osnutku uredbe je rečeno, da se bo ustanovil Zvezni zavod za socialno zavarovanje in da se bo ustanovil centralni sklad za socialno zavarovanje. Ta težnja pa nekako z našim celotnim družbenim razvojem, ki gre v smeri krepitve družbenega upravljanja in krepitve samoupravljanja, ni v skladu in temu razvoju nasprotuje. Takšno je tudi stališče republiškega Zavoda za socialno zavarovanje.

Drugo stališče v tej zvezi, ki je dobro in pametno, pa je, da republiški zavod ne odklanja ustanovitve Zavoda za socialno zavarovanje, ampak republiški zavod za socialno zavarovanje odklanja ustanovitev zavoda za socialno zavarovanje v tem smislu, da bi ta zavod prevzel vse posle in vse finansiranje, kakor je to predvideno po osnutku uredbe in kar je v nasprotju s prejšnjo uredbo o organizaciji in samoupravljanju Zavoda za socialno zavarovanje. To pa nasprotuje tudi izkustvom. Dosedanje samoupravljanje je pokazalo, da gre pri tem za velike pridobitve in pozitivne izkušnje. Če bi pa sedaj zavzeli drugo stališče, če bi bila predložena uredba sprejeta, bi porušili načela družbenega upravljanja, kar bi vsekakor pomenilo korak nazaj v smeri administrativnega centralizma. Mislim, da je to stališče republiškega zavoda po eni strani pravilno, na drugi strani pa menim, da je Zbor proizvajalcev pristojen, da naroči odboru za vprašanja dela in socialnega zavarovanja, da ta načrt bolj podrobno prouči in zavzame stališče in na eni izmed prihodnjih sej poroča o tem Zboru proizvajalcev. Zbor proizvajalcev ne more sam podrobno proučevati tega vprašanja, ker je treba stvar predhodno proučiti, ni pa na razpolago še potrebnih podlog. Zato bi podprl predlog ljudskega poslanca Grma. Mislim, da je prav, da Zbor proizvajalcev o tem vprašanju tudi sklepa. (Ploskanje.)

Podpredsednik inž. Vilma Pirkovič: Besedo ima ljudski poslanec Mavricij Borc.

Mavricij Borc: Tretja točka dnevnega reda je pravzaprav dodatna točka po predlogu tovariša Grma. Je pa izredno aktualna. Obravnava o vprašanju centralizacije socialnega zavarovanja je prišla že v zadnji štadij, kakor so povedali nekateri tovariši, ki so bili zadnje dni v Beogradu in ki so dejali, da je to nekako zadnji predlog. Po tem predlogu izgleda, da bo nekako 60 do 70 % vseh sredstev socialnega zavarovanja centraliziranih v Beogradu, da se bodo vse pokojnine, invalidnine in otroški dodatki izplačevali iz Beograda. To pa je vsekakor več kot samo korak nazaj. Nujno je potrebno, če je že prišlo to vprašanje na dnevni red našega zbora, da naš odbor za vprašanja dela in socialnega zavarovanja zahteva podrobnosti o obravnavi vseh teh predlogov in da takoj zavzame svoje stališče skupno z Zavodom za socialno zavarovanje in Svetom za zdravstvo in socialno politiko pri Izvršnem svetu v republiki ter takoj pošlje zveznemu Izvršnemu svetu svoje mnenje. Mislim, da je treba poudariti mnenje, da zagovarjamo samoupravo, da pri nas samouprava social-

nega zavarovanja napreduje, da razvoj in rast ter oblikovanje naših komun kakor tudi drugih prosvetnih, kulturnih in zdravstvenih enot nujno potrebuje tako samoupravo. Naši zavarovanci, ki so obenem tudi proizvajalci, so sposobni za samoupravo in naša republika, kadar pride tudi do kakšnega primanjkljaja, je gospodarsko toliko močna, da lahko sama najde sredstva za kritja. Mislim pa, da je to vprašanje zelo nujno in da bo moral odbor o tej stvari nujno razpravljati, da ne bi bilo prepozno.

Podpredsednik in ž. Vilma Pirkovič: Slišali ste tri govornike in mislim, da lahko sprejmemo njihove predloge, da odbor za vprašanja dela in socialnega zavarovanja v najkrajšem času obravnava to vprašanje in po Izvršnem svetu in tudi sicer po svojih močeh skuša kaj ukreniti. Ali se strinjate s tem predlogom? (Poslanci se strinjajo.)

Ker je s tem dnevni red te seje izčrpan, zaključujem današnjo sejo in obveščam ljudske poslance, da bo prihodnja seja sklicana pismeno.

Seja je bila zaključena ob 13,25.

S K U P N A S E J A

REPUBLIŠKEGA ZBORA in ZBORA PROIZVAJALCEV

4. seja

(30. junija 1954)

Predsedoval: Miha Marinko, predsednik
Ljudske skupščine LRS.

Tajnik: dr. Miha Potočnik.

Začetek seje ob 10,10.

Predsednik Miha Marinko: Tovariši ljudski poslanci! Pričenjam 4. skupno sejo obeh zborov. Prosim tajnika, da prečita zapisnik 3. skupne seje. (Tajnik dr. Miha Potočnik prečita zapisnik 3. seje.) Ima kdo kako pripombo k zapisniku? (Ne javi se nihče.) Če ne, potem se zapisnik odobri in podpiše. (Predsednik in tajnik podpišeta zapisnik.)

Tovariše ljudske poslance obveščam, da je Ljudska skupščina LRS prejela od zadnje seje do danes naslednje zadeve: Uredbo o organizaciji in delu Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS z dopisom; predlog za ustanovitev Prometne zbornice LRS; dopis ljudskega poslanca dr. Helija Modica, naj ga Ljudska skupščina razreši dolžnosti člana komisije za razlago zakonov, in več drugih vlog, prošenj in pritožb, ki sem jih odstopil posameznim pristojnim odborom ljudske skupščine oziroma njenim zborom.

Glede na navedeno predlagam za današnjo 4. skupno sejo naslednji dnevni red:

1. sklepanje o slavnostni seji Ljudske skupščine LRS dne 22. julija 1954 v Črnomlju ob proslavi 10-letnice zasedanja Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta;
2. potrditev uredbe o organizaciji in delu Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS;
3. odlok o ustanovitvi Prometne zbornice LRS;
4. razrešitve in volitve.

Je še kakšen drug predlog za dnevni red? (Ne javi se nihče.) Če ne, potem je dnevni red, kakor sem ga predlagal, sprejet.

Preidemo na 1. točko dnevnega reda. Tovariši ljudski poslanci! Letos poteče 10 let od zgodovinskega dogodka, ko se je na Kočevskem zboru izvoljeni Slovenski narodnoosvobodilni svet sestal v Črnomlju. Zato je predsedstvo skupščine menilo, da bi se ob proslavi, ki se letos prireja v počastitev te desetletnice, skupščina v svojem današnjem sestavu sestala k slavnostni seji dne 22. julija v Črnomlju in s tem počastila spomin na to 10-letnico v sklopu z drugimi prireditvami, ki se ob tej priložnosti prirejajo v Črnomlju. Ali se skupščina strinja s tem predlogom? (Dolgotrajno ploskanje.) Glede na vašo

aklamacijo ugotavljam, da je sprejet predlog, da se skupščina dne 22. julija 1954 sestane v Črnomlju.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, na potrditev uredbe o organizaciji in delu Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS. Izvršni svet je po 74. členu ustavnega zakona o temeljnih družbene in politične ureditve in o organih oblasti Ljudske republike Slovenije izdal uredbo o svoji organizaciji in delu. Po določenih ustavnega zakona mora predložiti to uredbo ljudski skupščini v potrditev. Prosim poročevalca odbora za organizacijo oblasti in uprave, da da poročilo.

V l a d o K r i v i c: Tovariši ljudski poslanci! Odbor za organizacijo oblasti in uprave je v svoji kompetenci pregledal predloženo uredbo o organizaciji in delu Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS. Njegova naloga je bila v tem, da ugotovi, ali je predložena uredba v skladu z ustavnim zakonom. Ker odbor za organizacijo oblasti in uprave ni našel nikakega neskladja z ustavnim zakonom, zato predlaga, da se z ustreznim odlokom ta uredba potrdi. Dovolite mi, da prečitam predlog odloka. (Glej priloge.)

Predsednik Miha Marinko: Pričenjam obravnavo k temu predlogu. Želi kdo besedo? (Ne javi se nihče.) Ker se nihče ne priglaja k besedi, zaključujem obravnavo in prehajamo na glasovanje. Kdor je za potrditev tega odloka, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog odloka o potrditvi uredbe o organizaciji in delu Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS soglasno sprejet.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, na sklepanje o odloku o ustanovitvi prometne zbornice. Predlog za ustanovitev te zbornice so dala nekatera podjetja, ki se ukvarjajo s prometom. Po 22. členu uredbe o združevanju gospodarskih organizacij ustanavlja take zbornice ljudska skupščina. Predlog sta obravnavala odbor za gospodarstvo Republiškega zbora in odbor za gospodarske organizacije Zbora proizvajalcev. Prosim poročevalca odbora za gospodarstvo Republiškega zbora, da da poročilo. (Poročevalec odbora za gospodarstvo Republiškega zbora ljudski poslanec Mihaela Dermastia prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Prosim še poročevalca odbora za gospodarske organizacije Zbora proizvajalcev, da da poročilo. (Poročevalec odbora za gospodarske organizacije Zbora proizvajalcev ljudski poslanec Ivan Gorjup prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Predlog odloka imate pred seboj. Pričenjam razpravo o tem predlogu. Želi kdo besedo? (Ne javi se nihče.) Ker se nihče ne priglaja k besedi, zaključujem obravnavo in prehajamo na glasovanje. Mislim, da čitanje odloka ni potrebno. Kdor je za ta predlog odloka, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog odloka soglasno sprejet.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na razrešitve in volitve. Ljudski poslanec dr. Heli Modic je poslal ljudski skupščini naslednji dopis:

»Ljudski skupščini LRS. Delo v dveh oziroma doslej treh odborih Republiškega zbora me poleg poklicnega dela toliko obremenjuje, da ne morem s potrebno odgovornostjo opravljati naloge predsednika komisije za razlago za-

konov. Zato prosim ljudsko skupščino, da me razreši naloge predsednika in člana komisije za razlago zakonov Ljudske skupščine LRS. V Ljubljani, dne 25. junija 1954. Dr. Heli Modic.«

O razrešitvi mora odločiti ljudska skupščina ter izjaviti, ali razreši dosejanega člana komisije za razlago zakonov ali ne. Želi kdo besedo? (Ne javi se nihče.) Ker se nihče ne priglaja k besedi, prehajamo na glasovanje. Kdor je za to razrešitev, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je skupščina prošnjo ljudskega poslanca dr. Helija Modica sprejela in ga razrešila dolžnosti člana komisije za razlago zakonov.

Sedaj moramo izvoliti novega člana komisije za razlago zakonov. Predlog mora po 91. členu poslovnika dati najmanj 10 poslancev. Ima kdo izmed ljudskih poslancev kak predlog?

Ivan Curk: Po 38. in 91. členu poslovnika Ljudske skupščine LRS predlagam v imenu naslednjih 10 ljudskih poslancev, in sicer: Mavricija Borca, Rudolfa Ganzitija, Lojzeta Ocepka, Staneta Kebra, Franca Lubeja, Jožeta Tramška, Karla Štruklja, Viktorja Zupančiča, Albina Dujca, Mirka Remca in v svojem imenu, naj se v komisijo za razlago zakonov Ljudske skupščine LRS izvoli ljudski poslanec Josip Rus.

Predsednik Miha Marinko: Ima morda kdo še kak drug predlog? (Ne javi se nihče.) Ker ni drugih predlogov, prehajamo na glasovanje. Kdor je za prečitani predlog, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (En poslanec dvigne roko.) Ugotavljam, da je za člana komisije za razlago zakonov izvoljen ljudski poslanec Josip Rus, pri čemer se je en poslanec vzdržal glasovanja.

Ker je s tem dnevni red seje izčrpan, zaključujem 4. skupno sejo obeh zborov.

Seja je bila zaključena ob 10,30.

SLAVNOSTNA SEJA

(ob proslavi 10. obletnice prvega zasedanja Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta, dne 22. julija 1954 v Črnomlju)

Predsedoval: Miha Marinko, predsednik
Ljudske skupščine LRS.

Tajnik: dr. Miha Potočnik.

Začetek seje ob 9,05.

Predsednik Miha Marinko: Tovariši in tovarišice! Pričenjam slavnostno sejo Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije, kateri prisostvujejo vsi preživeli člani Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta, ki je pred desetimi leti zasedal v tem domu.

Ob tej priložnosti pozdravljam mnogoštevilne goste, ki so se udeležili proslave desete obletnice tega zgodovinskega dne. Posebej pozdravljam predstavnike vojske in predstavnike iz bratskih republik. (Ploskanje.)

Ob tej priložnosti se je treba spomniti naših tovarišev, ki so sodelovali v tem veličastnem delu snovanja nove državnosti slovenskega naroda in jih danes ni več med nami. Prav posebno pa se je treba spomniti na težko izgubo tovariša Borisa Kidriča, ki je bil duša in snovalec takratnega Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta. Zato prosim, da počastimo njegov spomin z enominutnim molkom. (Vsi poslanci in gostje vstanejo in z enominutnim molkom počaste spomin preminulih.) Slava Borisu Kidriču! (Slava!)

Govor ob tej priložnosti ima tovariš dr. Marijan Breclj. (Njegov prihod na govornico pozdravijo navzoči z dolgotrajnim ploskanjem.)

Dr. Marijan Breclj: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Čim daljša je doba, ki nas loči od časa narodnoosvobodilne borbe, tem globlje in točneje nam je mogoče presojeti pomen tistih značilnih dogodkov v revolucionarni borbi jugoslovanskih narodov, ki so vplivali v času vojne na neposredne zmage, še bolj pa tistih dejanj, ki so predstavljala politične in socialne temelje novi državni skupnosti naših narodov in demokratični graditvi novega družbenega reda. Med taka dejanja sodi dosledna in globoko premišljena borba za vzpostavitev resnične ljudske oblasti, borbe, ki je bila od prvega dne narodnoosvobodilne vojne najmočnejša politična, moralna in stvarna podpora partizanskemu orožju. To svoje historično poslanstvo je izvršila naša generacija, ki jo je predstavljala in vodila najzavednejša plast delovnega ljudstva, organizirana v Komunistični partiji, z zavestjo take odgovornosti, ki jo je mogoče vzbuditi le na resničnih zgodovinskih prelomnicah. Tovariš Edvard Kardelj je v svojem referatu na I. zasedanju Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta, ocenjujoč pomen narodnoosvobodilnega gibanja od leta 1941 dalje prav v zvezi z graditvijo ljudske oblasti, v tej dvorani dejal: »Mislim, da ne bom rekel preveč, če trdim, da ta proces spada med najbolj svojstvena in veličastna dejanja te vrste v zgodovini človeštva.« Čeprav so se borili jugo-

slovanski narodi v prvi dobi osvobodilne vojne v različnih okoliščinah in čeprav je bila zaradi teh posebnih razmer oblika vojaških akcij in politične aktivnosti različna, vendar veže od prvega začetka vsa ta osvobodilna gibanja na jugoslovanskem ozemlju to, da so povsod izredno hitro in zavestno rastli elementi ljudske oblasti, pa naj so se ti pokazali v vojaških edinicah, v političnih organizacijah ali v narodnoosvobodilnih odborih. Ta neposredna povezanost vojaške borbe za osvoboditev domovine izpod tujega zavojevalca z istočasno izrazito voljo ustvariti vse pogoje demokratične ljudske oblasti in lastne državnosti, to daje celotnemu procesu nacionalne in socialne osvoboditve, to je narodnoosvobodilni vojni jugoslovanskih narodov in njihovi ljudski revoluciji svojstven in samonikel pečat.

Slovenska ljudska skupščina se danes na tem zgodovinskem mestu s svečano sejo spominja prvega zasedanja Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta. V dneh 19. in 20. februarja 1944, leta je bilo tedaj tu I. zasedanje prvega slovenskega parlamenta. Ta dogodek je bil eden izmed tistih mejnikov v dobi narodnoosvobodilne vojne, ki je najbolj dosledno posegel v proces graditve ljudske oblasti. Ta dogodek je bil začetek novega razdobja in je bil toliko značilnejši, kolikor je pomenil načrtno graditev slovenske ljudske oblasti in slovenske državnosti v okviru federativne Jugoslavije, ki je doživela 29. novembra 1943. leta na zgodovinskem zasedanju Antifašističnega veča narodne osvoboditve Jugoslavije v Jajcu tudi svoje formalno in pravno rojstvo. I. zasedanje SNOS pomeni tedaj začetek višje stopnje v razvoju ljudske oblasti na Slovenskem, stopnje, ki pa je seveda rezultat sistematičnih naporov na tem področju od dneva ustanovitve Osvobodilne fronte 27. aprila 1941 preko organizacije ljudske oblasti na prvih osvobojenih ozemljih Slovenije pa do Kočevskega zbora odposlancev slovenskega naroda in do II. zgodovinskega zasedanja AVNOJ v Jajcu. Zaradi tega je mogoče pravilno opredeliti vsebino dela prvega slovenskega parlamenta in razložiti pomen njegovih odločitev le v zvezi s celotnim dotakratnim razvojem ljudske oblasti, ki je rastla skladno z vojaškimi in splošnimi političnimi uspehi slovenskega naroda, vključenega v enotno narodnoosvobodilno borbo vseh jugoslovanskih narodov. O zavestni graditvi oblasti že v prvi dobi ljudske vstaje priča morda najbolj zgovorno dejstvo, da se je v septembru mesecu 1941. leta Vrhovni plenum Osvobodilne fronte kot oficialno vrhovno politično vodstvo narodnoosvobodilnega gibanja konstituiralo v Slovenski narodnoosvobodilni odbor, ki je prevzel nase pravice in dolžnosti predstavljati, zastopati, organizirati in voditi slovenski narod za čas narodnoosvobodilne borbe. Dejstvo je, da so najširše množice slovenskega naroda že v prvih mesecih okupacije dejansko priznavale Osvobodilno fronto ne samo kot svoje politično vodstvo, ampak kot legitimnega predstavnika ljudske oblasti in dejstvo je, da so dosledno izpolnjevale njegove odloke. V naših arhivih in v zaplenjenih arhivih okupatorskih civilnih in vojaških oblasti leže pisani dokumenti, ki bodo šli v zgodovino kot verne priče o nastanku prve resnične ljudske oblasti na Slovenskem in to v letu 1941, ko so bili nemški, italijanski in madžarski fašistični okupatorji prepričani, da so si dokončno razdelili našo zemljo kot svoj razbojniški plen.

Naslanjajoč se na že izvršene politične ocene nastajanja in utrjevanja ljudske oblasti v tej dobi narodnoosvobodilne borbe, posebno ocene, ki so bile izvršene ob deseti obletnici Kočevskega zbora kot osrednjega dogodka te vrste v slovenski politični zgodovini, menim, da ostaja naši skupščini in

današnji svečanosti le naloga, približati spominu tista dejanja, ki jih je v tej dvorani izvršil v februarju 1944 naš prvi slovenski parlament.

Temelja, ki sta dala vsebinski in pravni okvir delu SNOS, sta bila Kočevski zbor in II. zasedanje AVNOJ v Jajcu. Kočevski zbor je dokončno odločil o slovenski državni suverenosti, odločil je o politični in državni zvezi z drugimi jugoslovanskimi narodi, odločil je o vrhovnem predstavništvu slovenske ljudske oblasti, izvolil Slovenski narodnoosvobodilni odbor, tedaj svoj prvi parlament, in njegovemu Predsedstvu oziroma Izvršnemu odboru Osvobodilne fronte poveril nadaljnje vodstvo narodnoosvobodilne vojne in mu izročil pooblastila za važne politične in upravne naloge. II. zasedanje AVNOJ v Jajcu je ustanovilo federativno zvezo jugoslovanskih narodov, izvolilo vrhovno predstavništvo nove Jugoslavije in s svojimi številnimi zgodovinskimi odločitvami pokazalo pot nadaljnjemu razvoju tako jugoslovanske državne skupnosti kot razvoju vsakega od borečih se jugoslovanskih narodov posebej. Zaradi takih predhodno že doseženih uspehov in točnih postavk, ki so dale bodočemu razvoju jasno smer, je bila naloga I. zasedanja SNOS v načelu začrtana, toda bila je obsežna in odgovorna. Treba je bilo opredeliti vsebino slovenske državnosti v jugoslovanski skupnosti, treba je bilo določiti ustavna načela slovenske nacionalne in družbene skupnosti, treba je bilo organizacijsko zagotoviti vse tiste elemente, ki naj zaželen razvoj omogočijo in pospešijo. Tovariš Boris Kidrič je takrat začel svoj referat »O graditvi narodne oblasti in slovenske državnosti v okviru federativne Jugoslavije« z besedami: »Čas je nastopil, da začnemo graditi narodno oblast in slovensko državnost v okviru federativne Jugoslavije bolj načrtno, bolj sistematično in s pogledom v daljšo perspektivo, kakor pa so doslej zadovoljevale in zahtevale okoliščine ter potrebe naše narodnoosvobodilne borbe.« Tega dela se je lotil prvi slovenski parlament na osnovi skrbno izvršene analize celotnega poteka narodnoosvobodilne borbe in njenih dotakratnih vojaških in političnih posledic. Pristopil je po Kidričevih besedah h konkretizaciji te svoje naloge, potem ko je ugotovil, da so bili vsi dotedanja osnovni sklepi političnega vodstva OF v skladu s koristmi in nameni osvobodilne borbe, v skladu z naraščajočo močjo partizanskega orožja in politične organizacije ter v skladu s političnim in vojaškim razvojem v Jugoslaviji in po svetu. SNOS se je mogel tedaj v celoti nasloniti na že izvršeno delo na področju graditve ljudske oblasti, ne da bi mu bilo treba preklicevati ali spreminjati katerega koli od tistih aktov, ki so predstavljali v pravni obliki izražen razvoj tega procesa. Ugotoviti je moral tedaj dosledno in sistematično rast ljudske oblasti, ki jo je izvrševala na slovenskih tleh Osvobodilna fronta s svojo Komunistično partijo na čelu, usodno povezana z borbo bratskih jugoslovanskih narodov pod Titovim vodstvom.

Zaradi tega je SNOS na svojem prvem zasedanju tudi jasno odgovoril na osnovna vprašanja, ki so zadevala odnos Slovenije do nove Jugoslavije, razvil je slovenski parlament kot dejanski predstavniški organ celotnega slovenskega naroda in ga organizacijsko utrdil, razglasil je ustavna načela, ki naj služijo kot osnova razvoju političnih in socialnih pravic slovenskega naroda, izvršil je potrebne naloge za razvoj ljudske oblasti v njenih osnovnih edinicah, pripravil je organizacijo izvršnih in upravnih organov, ki naj omogočijo sistematičen in organiziran razvoj na vseh področjih javnega udejstvovanja.

Kočevski zbor je izvolil in poslal posebno slovensko delegacijo v Jajce in jo pooblastil, da kot oficialni predstavnik slovenskega naroda sodeluje na

II. zasedanju AVNOJ. SNOS je 19. februarja 1944 potrdil delo slovenske delegacije na II. zasedanju AVNOJ in s posebno deklaracijo svečano izjavil, da se SNOS kot najvišje zakonodajno in izvršno telo slovenske narodne oblasti obvezuje, da bo slovenski narod častno izvršil obveznosti, ki izhajajo iz njegove pripadnosti federativni Jugoslaviji. Izjavil je nadalje, da ne priznava nikomur razen AVNOJ in njegovi začasni vladi, to je Nacionalnemu komiteju osvoboditve Jugoslavije pravice, da ga zastopa pred inozemstvom, ter pozval zavezniške vlade, da odrečejo vsako nadaljnjo podporo izdajalski begunski vladi v Kairu. S tem aktom je slovenski narod po svojem vrhovnem predstavniškem organu tedaj tudi pravnoveljavno potrdil svojo združitev z drugimi jugoslovanskimi narodi v novi federativni Jugoslaviji.

Izhajajoč iz sklepov Kočevskega zbora, ki je proglasil suverenost slovenskega naroda, in na osnovi zgodovinskih sklepov II. zasedanja AVNOJ je prvi slovenski parlament izdal deklaracijo, na osnovi katere ugotavlja, da pripada slovenskemu narodu kot narodu, ki si je ustvaril svojo lastno državnost, pravica do lastne nacionalne vlade. Izjavil je to z deklaracijo, da bo postavil Nacionalni komitej osvoboditve Slovenije, to je svojo začasno vlado, čim bodo dani za to potrebni pogoji. Do takrat pa je pooblastil svoje predsedstvo, ki je že na osnovi sklepa Kočevskega zbora združevalo funkcije političnega vodstva Osvobodilne fronte in izvršnega organa vrhovne ljudske oblasti, da takoj preide k organizaciji in vodstvu vseh tistih izvršilnih in upravnih poslov, ki so potrebni za izgraditev popolne državne uprave. Dotakratna upravna komisija, ki je po Kočevskem zboru združevala vse posle s področja notranje uprave, gospodarstva, financ, prosvete, zdravstva v enotnem organu, naj bi se reorganizirala v samostojne odseke za vsa važnejša področja javne uprave, vključno za organizacijo narodne oblasti. Ti samostojni odseki naj bi tvorili organizacijsko osnovo bodočim resorom slovenske vlade.

Na Kočevskem zboru je prisostvovalo 572 izvoljenih delegatov z volilno pravico. Večina teh delegatov je bila izvoljena na osvobojenih področjih Slovenije na neposrednih volitvah. Prav tako so vojaške partizanske edinice neposredno volile svoje delegate za Kočevski zbor. Na okupiranih področjih so izvolitev delegatov izvršile politične organizacije, ker je bil to zaradi vojnih razmer edino mogoč, obenem pa tudi najdemokratičnejši način. Slo je predvsem za mesta in za nekatere kraje Slovenskega Primorja, Štajerske, Gorenjske in Koroške. SNOS je zato sklenil povečati število članov prvega slovenskega parlamenta od 120 na 180, in sicer zato, da bi se tudi v teh območjih mogle izvršiti neposredne volitve in da bi se na ta način Narodnoosvobodilni svet izpopolnil za 20 članov s Slovenskega Primorja, za 21 s Štajerske in za 19 z Gorenjske in Koroške. Istočasno je SNOS odločil glede razdelitve mandatov na okrožja in o volilnem postopku. S tem je SNOS želel dosledno rešiti vprašanje vrhovnega predstavniškega organa za celotno slovensko ozemlje, izvoljenega na osnovi demokratičnega volilnega reda.

Deklaracija o pravicah in dolžnostih slovenskega ljudstva predstavlja po svoji vsebini ustavna načela, ki jih je hotel prvi slovenski parlament utrditi kot temelje razvoju ljudske demokracije. SNOS je ugotovil, da je slovensko narodnoosvobodilno gibanje kot sestavni del jugoslovanskega narodnoosvobodilnega gibanja globoko demokratično in pristno človečansko in da uveljavlja načela človekove in narodove svobode in da zato uveljavlja zakonitost, enakopravnost, ne glede na spol, narodnost in raso, svobodo vesti, besede, tiska,

zborovanja in združevanja, nedotakljivost osebnosti in stanovanja, pravico do dela, oddiha in starostne preskrbe. Postavljen je bil jasen odnos poedinca do narodne skupnosti v tem smislu, da je naravna posledica narodnega izdajstva poleg drugih kazni tudi izguba državljanskih pravic.

Upoštevač bogate izkušnje, ki si jih je pridobilo politično vodstvo Osvoobodilne fronte v zvezi z graditvijo ljudske oblasti v njenih osnovnih enotah, in zavedajoč se, da pomeni utrjevanje demokratične zavesti in državotvornosti ljudskih množic najtrdnjšo osnovo nadaljnjemu razvoju, je SNOS izdal odlok o razpisu volitev v narodnoosvobodilne odbore. V tem odloku je opredelil osnovne funkcije krajevnih, okrajnih in okrožnih narodnoosvobodilnih odborov in predpisal volilni postopek. Važno določilo, ki ga je vseboval ta odlok, je ugotovitev neposredne odgovornosti odbornika in člana skupščine do svojih volivcev in pa načelo, da je lahko vsak čas odpoklican, če to sklene večina volivcev njegove volilne enote. Odloki o nadaljnji graditvi ljudske oblasti in o organizaciji državne uprave so utrdili tedaj tiste osnovne principe, ki so ostali v vsem času do danes temelj razvoju in poglobljanju socialistične demokracije.

Zgodovinski akt, ki je bil izvršen po porazu in po kapitulaciji fašistične Italije, o priključitvi Slovenskega Primorja k matični domovini, je bil slovesno potrjen na Kočevskem zboru in prav tako sprejet med osnovne odloke prvega parlamenta nove Jugoslavije v Jajcu 29. novembra 1943. Dosledno temu je SNOS izvršil spojitev predstavniškega organa Slovenskega Primorja, to je njegovega Narodnoosvobodilnega sveta, z organi slovenske narodne oblasti. Njegova pristojnost je bila prenesena na Predsedstvo SNOS, v katerega je vstopil kot enajsti član predstavnik Slovenskega Primorja. S tem dejanjem je bilo od tega časa dalje Slovensko Primorje tudi upravno politično združeno z drugo Slovenijo in se je vsa bodoča organizacija ljudske oblasti in državne uprave vodila enotno.

SNOS je na svojem prvem zasedanju utrdil tudi svojo notranjo organizacijo. Predpisal je pravilnik za delo sveta ter vanj vnesel vsa potrebna osnovna določila za sklicanje k rednim in izrednim zasedanjem, za vodstvo samega zasedanja, za sprejemanje zakonov, za verifikacijo mandatov itd. Z ustanovitvijo zakonodajnega odbora je SNOS želel poudariti važnost zakonodajnega dela, ker brez posebnega organa, ki bi pripravljal in predhodno pretresal zakonske predloge oziroma predloge posameznih odlokov, ne bi bilo mogoče sistematično in vestno delo parlamenta. Poleg teh notranjih organov je SNOS štel za potrebno ustanoviti posebne organe za tiste naloge, ki so terjale posebno proučevanje in odločanje. Verska komisija je imela po takratnem odloku nalogo, varovati nemoteno izvrševanje bogočastja in skrbeti, da se na normalen način urejajo razmerja med slovensko narodno oblastjo in cerkvijo. Politični razlogi so terjali odločno zavračati sovražno propagando, ki jo je sistematično gojil na verskem področju notranji in zunanji sovražnik. Zato je bila potrebna vzpostavitev organa, ki naj ta vprašanja, ki so vsekakor v konkretnih slovenskih razmerah povzročala večjo skrb kot drugod, ureja na organiziran in sistematičen način. — Komisija za ugotavljanje zločinov okupatorjev in njihovih pomagačev je bila organ, ki ga je postavil SNOS v skladu z deklaracijo moskovske konference oktobra 1943 in skladno z odlokom Predsedstva AVNOJ od 30. novembra 1943. Pred vso slovensko in svetovno javnostjo je želel slovenski parlament poudariti, da bo za izsleditev

in kaznovanje krivcev, odgovornih za zločine, storil vse, da se da zadoščenje in popravi nastala škoda.

SNOS je ukinitil varnostno-obveščevalno službo kot posebno in izredno organizacijo, ki je imela v borbi proti peti koloni posebna in izredna pooblastila. Njeno uspešno delo, za katero je bilo izrečeno priznanje, je izpodrezalo korenine narodnim izdajalcem med slovenskim ljudstvom. Pa tudi sicer so razmere dozorele do take stopnje, da je bilo mogoče pospešiti demokratizacijo na vseh področjih javnega življenja. Kolikor so še ostali posebni posli s tega področja, jih je po sklepu SNOS prevzel Odsek za notranje zadeve pri predsedstvu SNOS. Ta odlok je bil vsekakor dokaz moči narodnoosvobodilne vojaške in politične organizacije, hkrati pa dokaz normalizacije razmer in relativno že dosledno izgrajene državne uprave.

SNOS je segel tudi na druga področja javnih nalog, predvsem na aktualna gospodarska in finančna vprašanja. Potrebno je bilo ustanoviti komisijo za upravo razlašene imovine, kajti vojne razmere so povzročile mnogo sprememb v pogledu lastništva in obdelovanja zemlje. Odloki o razlastitvi veleposestniške zemlje in premoženja pripadnikov fašističnih organizacij in narodnih izdajalcev so prenesli obsežne gozdne in poljske površine v sklad občeljudske imovine. Zato je imela ta komisija obsežne in odgovorne naloge, da prevzame skrb o tej imovini in da jo prične upravljati. S posebnim odlokom je bila ustanovljena nadalje komisija za zaščito gozdov in dani so bili osnovni predpisi, kako zavarovati to narodno bogastvo. Predpisi o obdelovanju plodne zemlje, o zaščiti semen in plemenske živine, predpisi o narodnem davku, o izdaji plačilnega bona — to so bili konkretni gospodarski in finančni ukrepi, za katere je menil SNOS, da jih je treba čimprej uveljaviti. S področja prosvete je SNOS odločil o ustanovitvi roditeljskih svetov, ki naj kot posvečevalni organi v vprašanju šolstva sodelujejo z narodnoosvobodilnimi odbori.

Na osnovi pooblastil, ki jih je dobil od Kočevskega zbora, in pooblastil, ki mu jih je dal SNOS na svojem prvem zasedanju, je Predsedstvo SNOS kot njegov izvršilni in naredbodajni organ opravil obsežne naloge v izvajanju deklaracij, izjav in odlokov, ki so bili 19. in 20. februarja 1944. leta sprejeti na tem mestu. Dejstvo, da so poleg že zelo razvite upravne organizacije bile že tudi ustanove in zavodi, kot na primer Znanstveni inštitut, Slovensko narodno gledališče, Denarni zavod, Uradni list, nadalje da je bilo organizirano kazensko in civilno sodstvo, da se je poleg kroženja lastnega denarja že izvrševala do neke mere kreditna politika, da so se vlagale hranilne vloge, vse to je dokaz, da je bil razvoj slovenske ljudske oblasti dobro leto pred koncem vojne razvit do take stopnje, ki je omogočala izvajati organom ljudske oblasti in javne uprave ter vseh njenih institucij v vseh osnovnih zadevah polno funkcijo.

V vseh povojnih letih smo, izvršujoč težke in odgovorne naloge v izgradnji naše domovine, črpali iz takih virov, kakor so našeta dejanja in odločitve prvega slovenskega parlamenta, osnovo za svoje delo. Mi, ljudski poslanci sedanje slovenske skupščine moramo s ponosom ugotoviti, da smo v celotnem procesu razvijanja ljudske demokracije, v utrjevanju temeljev socialistične demokracije, dosledno korakali po poti, ki je bila tako jasno konkretizirana prav z zgodovinskimi sklepi I. zasedanja SNOS. Dolžni smo ugotoviti tudi to, da smo v desetletni dobi, ki nas loči od tega zgodovinskega dogodka, prišli brez dvoma v tisto višje razvojno razdobje, ko moremo na že ustvarjenih

trdnih političnih in materialnih temeljih odločneje razviti osnove socialistične demokracije v tistih naravnih družbenih skupnostih, ki jih označujemo s pojmom komune.

Razvoj socialistične Jugoslavije v utrjevanju njenega mednarodnega položaja, v utrjevanju njenega gospodarskega potenciala, v izrazitem utrjevanju in poglobljanju socialističnih družbenih odnosov na vseh področjih javnega udejstvovanja, vse to je tista višja razvojna stopnja, ki nam omogoča popolneje uresničiti idejo ljudske samouprave, tako kot smo si jo v osnovnih obri-
sah zamišljali že v prvih dneh narodnoosvobodilne borbe in v prvi fazi graditve ljudske oblasti. In prav na tem širokem področju bodočih prizadevanj našega delovnega ljudstva mora biti ljudska skupščina, ki kot simbol novega časa vključuje danes v svojem sestavu tudi vrhovni predstavniški organ proizvajalcev, buditelj in usmerjevalec takega nadaljnjega razvoja. (Dolgotrajno in navdušeno ploskanje.)

Predsednik Miha Marinko: S tem je slavnostna seja zaključena.

Seja je bila zaključena ob 9,35.

5. seja

(27. oktobra 1954)

Predsedoval: Miha Marinko, predsednik
Ljudske skupščine LRS.

Tajnik: dr. Miha Potočnik.

Začetek seje ob 10,15.

Predsednik Miha Marinko: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Po tretjem odstavku 13. člena poslovnika Ljudske skupščine LRS je potrebno, da oba zbora soglašata s skupno sejo, kadar se obravnava zakonski predlog. Izvršni svet mi je danes poslal več nujnih predlogov zakonov in odlokov, ki zadevajo vključitev koprskega okraja v Ljudsko republiko Slovenijo, in predlagal, da ljudska skupščina vse te predloge obravnava po hitrem postopku, kot nujne. Iz predloga dnevnega reda, ki so ga prejeli vsi ljudski poslanci, je nadalje razvidno, da je Izvršni svet poslal tudi predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954.

Skupno sejo sem sklical zaradi važnosti in pomena vključitve koprskega okraja v Ljudsko republiko Slovenijo in iz razlogov smotrnosti, da ljudska skupščina na skupni seji obeh zborov posluša posamezna poročila in kar bi bilo tudi najprimerneje, da je ob tej priložnosti tudi razprava o priključitvi koprskega okraja in razprava o aktualnih gospodarskih vprašanjih na skupni seji. Zato vprašam tovariše poslance obeh zborov, ali soglašajo, da na skupni seji poslušamo poročila in obrazložitve Izvršnega sveta ter na tej seji opravimo tudi razpravo, nakar bi vsak zbor na svoji seji sklepal o zakonskih in drugih predlogih. Ali se skupščina strinja s tem predlogom? (Se strinja.) Je kdo proti? (Nihče.)

Tovariši in tovarišice! Začenjam torej 5. skupno sejo obeh zborov.

Svojo odsotnost so opravičili ljudski poslanci Republiškega zbora Lovro Cerar, Miran Košmelj, Franc Lubej, Miha Berčič, Vinko Hafner, Alojz Lukač, Ivan Vodovnik in Nina Pokorn ter iz Zbora proizvajalcev ljudski poslanci Janko Lukan, Peter Naglič, Vilma Pirkovič, Andrej Svetek in Štefan Grosman. Ali jim skupščina odobri zaproseni dopust. (Odobri.)

Prosim tajnika, da prečita zapisnik 4. skupne seje. (Tajnik dr. Miha Potočnik prečita zapisnik 4. skupne seje.)

Ima kdo izmed poslancev kakšno pripombo k zapisniku? (Ne javi se nihče. Če ne, ugotavljam, da je zapisnik odobren in se podpiše. (Predsednik in tajnik podpišeta zapisnik.)

Tovariše ljudske poslance obveščam, da je ljudska skupščina v času od zadnje seje prejela naslednje zadeve: predlog zakona o razširitvi veljavnosti

ustave, zakonov in drugih pravnih predpisov Ljudske republike Slovenije na območje okraja Koper in v zvezi s tem predlog odloka o odpravi okrožnega sodišča v Kopru in o določitvi krajevnega območja okrožnega sodišča v Gorici in okrajnih sodišč v Kopru in Piranu, ter predlog odloka o ustanovitvi okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru in o določitvi njegovega krajevnega območja. Nadalje je skupščina prejela predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu LRS za leto 1954, predlog zakona o ustanovitvi višje gospodinjske šole in končno predlog odloka o volitvah zastopnikov univerzitetnih in fakultetnih sodelavcev ter študentov v organe Univerze v Ljubljani in njenih fakultet ter predlog sklepa o določitvi števila članov, ki jih izvoli Ljudska skupščina LRS v univerzitetni svet in v fakultetne svete in predlog odloka o ustanovitvi Komisije pri Svetu za prosveto in kulturo LRS za vprašanja nastavitve, razrešitev in premestitev učnega osebja.

Predloge s področja prosvete bo obravnaval na svoji seji Republiški zbor. Prejel sem pa še več drugih vlog, ki sem jih po poslovniku odstopil posameznim pristojnim odborom ljudske skupščine.

Glede na navedeno predlagam za današnjo 5. skupno sejo obeh zborov naslednji dnevni red:

1. obravnava o predlogu zakona o razširitvi veljavnosti ustave, zakonov in drugih pravnih predpisov Ljudske republike Slovenije na območju okraja Koper;

2. obravnava o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954.

Glede na to, da je bil predlog zakona o razširitvi veljavnosti ustave, zakonov in drugih pravnih predpisov LRS na območje okraja Koper poslan šele danes, posebej vprašam tovariše ljudske poslance, če se strinjajo, da se ta predlog da na dnevni red. (Strinjamo se.) Ima morda kdo še kak drug predlog za dnevni red? (Ne javi se nihče.) Če ne, ugotavljam, da je dnevni red sprejet tako, kakor sem ga predlagal.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, na obravnavo o predlogu zakona o razširitvi veljavnosti ustave, zakonov in drugih pravnih predpisov Ljudske republike Slovenije na območje okraja Koper.

Ljudsko skupščino obveščam, da sem na včerajšnji svečani seji Okrajnega ljudskega odbora Koper povabil delegacijo tega okraja na današnje zasedanje skupščine. Delegacija je tu in bi želela pozdraviti našo skupščino. (Dolgotrajno in navdušeno ploskanje.) Prosim tovariša tajnika, da v imenu skupščine povabi delegacijo v dvorano. (Tajnik dr. Miha Potočnik odide iz dvorane in se takoj nato povrne skupno z desetčlansko delegacijo koprškega okraja, katere prihod v dvorano pozdravijo poslanci stoje z dolgotrajnim in navdušenim ploskanjem. Delegacija nato zasede mesta v prvih poslanskih klopih pred predsedniško mizo.)

Tovariši Koprčani! Izrekam vam pristrčno dobrodošlico v imenu ljudske skupščine, ki je moje včerajšnje povabilo sprejela z odobravanjem. Danes imamo na dnevnem redu sklepanje o razširitvi veljavnosti ustave, zakonov in drugih pravnih predpisov Ljudske republike Slovenije na območje okraja Koper. To je prvi akt, ki se ima izvršiti na osnovi sklepa zvezne skupščine, ki ga je sprejela v soglasju z memorandumom med prizadetimi državami glede rešitve tržaškega vprašanja. Ima kdo izmed vas morda željo spregovoriti skupščini? (Za besedo prosi predsednik Okrajnega ljudskega odbora Koper

tovariš Franc Kralj kot vodja delegacije, katerega prihod na govornico pozdravijo poslanci z dolgotrajnim in navdušenim ploskanjem.)

Franc Kralj: Tovariši ljudski poslanci! Tovariš predsednik!

Dovolite mi, da vas v imenu okrajnega ljudskega odbora in vsega prebivalstva naše lepe Istre najtopleje pozdravim in obenem izrazim vso hvaležnost za podporo in pomoč naši dolgotrajni borbi za priključitev k Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

Naš narod, ki že dolga stoletja živi ob obali Tržaškega zaliva in ki je bil vedno izpostavljen težkemu pritisku tujcev, dobiva s podpisanim memorandumom o tržaškem vprašanju tudi formalno priznanje, da je na svojem slovenskem morju sam gospodar. Neštete krivice, ki jih je pretrpel naš delovni človek, nešteta ponižanja v vsej dolgi dobi, ko se so v slovenski Istri vrstile razne oblasti, so bile premagane, zahvaljujoč enotni in neustrašeni borbi vsega slovenskega delovnega ljudstva, ki je pod vodstvom komunistov v zadnji vojni izvojevalo sebi ljudsko oblast.

Ogromne žrtve jugoslovanskih narodov za osvoboditev Slovenskega Primorja, Istre in Trsta niso zadostovale, da bi po končani vojni lahko združili tudi ta košček naše zemlje z domovino. Potrebne so bile še nadaljnje težke borbe. Kljub najtežjim trenutkom, v katerih se je znašla naša socialistična domovina po resoluciji kominforma, kljub tripartitni izjavi leta 1948, ki je obljubljala vse tržaško ozemlje Italiji, kljub zloglasnemu sklepu vlad Anglije in Amerike z dne 8. oktobra 1953, so jugoslovanski narodi s svojo odločnostjo in doslednostjo dosegli, da se je tržaško vprašanje moralo reševati in se je rešilo v sporazumu z Jugoslavijo.

Sporazum, ki je bil sklenjen med Jugoslavijo in Italijo, ustvarja perspektive prijateljskega sodelovanja z Italijo in italijanskim narodom, s katerim želi naša država živeti v dobrih sosedskih odnosih. Upamo, da bodo tudi z one strani nove meje zares razumeli tako potrebo in to pokazali konkretno v odnosu na našo slovensko manjšino, ki ostane v Italiji. Pravilno bi tudi bilo, da z njihove strani italijanskih delovnih ljudi, ki so se borili skupno z nami za priključitev k Jugoslaviji, ne jemljejo tako kot doslej, temveč kot najnaprednejše elemente, ki predstavljajo jedro, iz katerega je treba začeti, da bi se dosegla, kot pravi tovariš Tito, tista živa vez v nadaljnjem razvoju naših stikov s sosednjo italijansko državo.

Srečni smo, da stopamo v družino jugoslovanskih narodov, v kateri imamo zagotovljeno bodočnost razvoja tako na gospodarskem, socialnem kot kulturnem področju.

Kot dosedaj bomo tudi v bodoče skupaj z jugoslovanskimi narodi gradili in utrjevali našo socialistično skupnost za boljše življenje delovnega ljudstva.

V imenu vsega prebivalstva okraja in novo priključenih vasi Okrajni ljudski odbor Koper pozdravlja Ljudsko skupščino Ljudske republike Slovenije kot svojega najvišjega predstavnika ter izraža brezmejno hvaležnost vsem jugoslovanskim narodom za pomoč, ki so nam jo dajali v vsej naši borbi za osvoboditev in priključitev k socialistični domovini.

Naj živi Federativna ljudska republika Jugoslavija in tovariš Tito!

Naj živi Ljudska republika Slovenija! (Dolgotrajno in navdušeno ploskanje.)

Predsednik Miha Marinko: V svojem imenu in v imenu skupščine se predstavništvu Okrajnega ljudskega odbora Koper in koprskega ljudstva zahvaljujem za izjavo, ki je bila dana.

Obveščam ljudsko skupščino, da je Izvršni svet za obravnavanje predloga zakona o razširitvi veljavnosti ustave, zakonov in drugih pravnih predpisov LRS na območje okraja Koper zahteval nujnost. Glede na to predlagam skladno s 119. členom poslovnika Republiškega zbora oziroma s 118. členom poslovnika Zbora proizvajalcev, da sklenemo, naj se predlog obravnava takoj na naši skupni seji brez poprejšnje obravnave v odborih. Se strinjate s tem predlogom? (Strinjamo se.) Je kdo proti? (Nihče.) Predlog se bo torej obravnaval brez poprejšnje obravnave v odboru.

Prosim zastopnika Izvršnega sveta, da zakonski predlog obrazloži.

Boris Kraigher: Tovariši in tovarišice! Naša dolžnost je, da ob tej svečani priložnosti, ko naša ljudska skupščina prvič zaseda potem ko stopa v veljavo sporazum o priključitvi oziroma o razširitvi civilne uprave FLRJ na novo priključena ozemlja, da sprejmemo zakon, s katerim uveljavljamo na tem novem področju vse naše republiške predpise. Pred dvema dnevana je zvezna ljudska skupščina sprejela ustrezen zakon, na osnovi katerega so na tem področju veljavni že vsi zakoni FLRJ. Mislim, da je potrebno, da ob tej priložnosti povemo nekaj besed o pomenu te razširitve in o tem, kaj pomeni ta dogodek za nas.

Predvsem se moramo jasno zavedati, da je vse to področje dejansko že 10 let, razen nekaj vasi, po volji ljudstva tega področja bilo sestavni del naše FLRJ. To voljo ljudstva nam je izrazila danes tudi delegacija okrajnega ljudskega odbora Koper. Priključuje se nam le še majhen del tistega teritorija, ki bi po volji ljudstva, ki na tem teritoriju živi, moral že davno biti tudi sestavni del naše države. Ko sprejemamo ta zakon, opravljamo s tem samo neko formalno dolžnost, ki pa ima za nas globlji politični pomen, če ta dogodek pogledamo še z drugih vidikov, predvsem pa z vidikov, ki nam jih je pred dnevi razložil predsednik republike tovariš Tito v svojem ekspoziju v zvezni skupščini.

Zato bi poudaril predvsem eno izmed trditev, ki jo je postavil tovariš Tito v zvezni skupščini, ko je dejal, da tržaško vprašanje za nas nikdar ni predstavljalo samo teritorialno vprašanje, ampak je to predstavljalo za nas predvsem vprašanje zagotovitve miru v tem delu Evrope, predvsem pa vprašanje normaliziranja razmerja med Jugoslavijo in Italijo ter drugimi sosednimi državami. Zaradi tega mislim, da predstavlja tržaški sporazum za naše narode ogromen uspeh, ker pravzaprav zaključuje obdobje težkega boja jugoslovanskih narodov za normaliziranje stanja na naših mejah. Kakor je Jugoslavija pred leti uspela ustvariti s sosedno republiko Avstrijo razmerje, ki omogoča mirno sožitje in razvijanje ne samo dobrih sosedskih razmerij, temveč tudi prijateljskih razmerij, ki nadalje omogočajo najgloblje medsebojno spoznavanje sosednih narodov, tako smo v zadnjih mesecih dosegli ogromen uspeh ob dejstvu, da se normalizirajo naša razmerja na mejah z državami sovjetskega bloka. Zato lahko rečemo, da pomeni pravzaprav tržaški sporazum piko v tej naši celotni zunanje politični akciji in borbi za normaliziranje razmerij na naših mejah, ker ta sporazum odpira prvič po 35 letih možnost razvijanja mirnih in dobrih sosedskih razmerij med tema narodoma, ki sta geografsko

in zgodovinsko prisiljena živeti v sosedstvu. Prvič v naši zgodovini se odpirajo možnosti normaliziranja razmerij tudi v tej smeri in moramo zato na tržaški sporazum gledati predvsem s tega stališča in s tem tudi na vprašanje njegovega uveljavljanja.

Ko razširjamo civilno upravo na to področje, mislim, da bomo morali predvsem gledati, da bo ta cilj in ta smoter, ki ga predstavlja tržaški sporazum, čimbolj dosežen in da bomo v tej smeri dosegli čim boljše rezultate. Zaradi tega se mi zdi prav, da v trenutku, ko pozdravljamo v naši sredi delegacijo koprskega okraja, pozdravljamo v naši sredi tudi predstavnike italijanskega naroda na koprskem področju in se zavedamo, da bo naša politika do koprskega področja omogočila ravno tej italijanski manjšini na tem področju, da postane ne neko jedro razdora med dvema sosednima narodoma in državama, ampak da postane sila, po kateri bomo omogočali čim tesnejše zблиževanje med sosednimi narodi za ustvarjanje čim boljšega razumevanja in čim boljših razmerij med obema narodoma.

Določila tržaškega sporazuma glede narodne manjšine ne predstavljajo za nas nobene nove obveznosti in ne predstavljajo ničesar, kar bi ta manjšina že dosedaj ne uživala na področju, ki je bilo dosedaj pod jugoslovansko vojno upravo in v sosedni hrvaški republiki, kjer je del italijanske manjšine zadnja leta že živel v okviru FLRJ. Ta sporazum glede tega vprašanja ne predvideva za nas nobenih novih zahtev. Vendar pa jasno daje priznanje naši pravilni nacionalni politiki in daje s tem velike garancije za slovensko in hrvaško prebivalstvo, ki je ostalo po tem sporazumu v mejah današnje italijanske države. Zato si vsi želimo, da bi naši ljudje onstran meje, ko bomo izvajali ta sporazum, uživali iste pravice in svoboščine, kakor jih bo uživalo italijansko ljudstvo v mejah naše države. Mislim, da bo ustvarjanje razmerja na tej osnovi ter vodenje pravilne nacionalne politike na tem področju največji doprinos k temu, da bi tržaški sporazum res dosegel svoj cilj in postal res začetek normaliziranja razmerij med sosednjimi državami, se pravi začetek normaliziranega stanja na jugoslovansko-italijanskih mejah.

V tem smislu moramo torej gledati na to vprašanje in tudi na tisti stavek iz ekspezeja tovariša Tita, kjer poudarja, da je za nas sporazumevanje okoli tržaškega vprašanja predstavljalo v prvi vrsti vedno vprašanje ustvarjanja normalnih razmerij med Jugoslavijo in Italijo na bazi enakopravnosti obeh narodov. Tržaški sporazum predstavlja za nas največji uspeh prav v tem, ker je dosegel mednarodno priznanje naših pravic na tržaškem teritoriju in ker je dosegel, da se vprašanje sporazuma med Italijo in Jugoslavijo dejansko rešuje na bazi popolne enakopravnosti med obema državama. V tem je tudi bistveni napredek od diktata 8. oktobra, ki je skušal onemogočiti prav takšno pot reševanja razmerij med Jugoslavijo in Italijo in ki bi pomenil, če bi do takega diktata prišlo, vse večje poglobljanje in zaostrevanje razmerij med sosednjimi državami. Zato za nas v zvezi s tem sporazumom ni predvsem važno teritorialno vprašanje, temveč je predvsem važno to, da teritorij, ki je že dosedaj dejansko bil sestavni del nove Jugoslavije, dokončno zaživi v mejah naše nove države in da bodo v bodoče na tem teritoriju lahko prav tako smelo in svobodno ter z velikimi in odločnimi koraki, kakor jih izvajamo v vsej Jugoslaviji, šli na pot izgradnje socializma. Da bi pa mogli iti na to dosledno pot izgradnje socializma, pa menim, da je zato nujno, da na tem teritoriju stopijo takoj v veljavo vsi zakoniti predpisi naše republike in je zato potrebno, da ta

zakon, ki ga danes predlagamo ljudski skupščini v potrditev, skupščina sprejme kot nujen zakon in ga potrdi.

K temu zakonu pa bi imel samo to pripombo, da je treba zaradi nujnosti in hitrosti, s katero je bil zakon formuliran, izvesti nekatere spremembe v formulaciji, glede katerih pa mislim, da ni potrebno, da bi moral iti zakon pred zakonodajni odbor. Predvsem predlagam, da se v naslovu spremenijo zadnje besede in da se namesto »na območje koprskega okraja«, reče »na koprsko območje« zaradi tega, ker se zakon razširja tudi na teritorij oziroma vasi, ki doslej niso spadale formalno v koprski okraj.

Nadalje predlagam, da se 1. člen glasi takole: »Veljavnost ustave, zakonov ter drugih pravnih predpisov Ljudske republike Slovenije se z dnem, ko začne veljati ta zakon, razširi na koprsko območje, na katero se je razširila civilna uprava FLRJ z mednarodnim sporazumom o Svobodnem tržaškem ozemlju in z zakonom z dne 25. oktobra 1954 o veljavi ustave, zakonov in drugih zveznih pravnih predpisov na ozemlju, na katero se je z mednarodnim sporazumom razširila civilna uprava FLRJ.« To je zaradi tega, ker se, kot sem že prej rekel, razširja civilna uprava na večji teritorij in ker termin »okraj Koper« ni pri sprejemanju tega zakona merodajen.

Nadalje predlagam spremembo v 3. členu tako, da bi se 3. člen glasil: »Ljudski odbor okraja Koper in občinski ljudski odbori na tem območju (to je na območju, ki je razvidno iz naslova in iz 1. člena), delajo naprej v sedanjem sestavu«.

Namen tega je, da se ne imenujejo te občine in občinski odbori, o katerih bomo z bodočimi zakoni lahko še razpravljali, kako naj izgledajo. To tudi zaradi tega, ker se tudi tu razširja oblast na področje, ki sedaj ni bilo v sestavu nobene od dosedanjih občin.

S temi spremembami predlagam, da skupščina ta zakon odobri. (Ploskanje.)

Predsednik Miha Marinko: Tovariši, pričnjam razpravo o tem zakonskem predlogu. Pripominjam pa, da skupščina lahko po določenih poslovnika sklene, da se o zakonskem predlogu razpravlja in glasuje v celoti ali pa po posameznih delih. Nadalje, da se zakonski predlog čita ali ne. Ker so ljudski poslanci prejeli ta predlog zakona šele danes, predlagam, da se predlog tega zakona čita. Glede glasovanja pa bo razprava sama pokazala, ali je potrebno, da se o tem zakonskem predlogu glasuje samo v celoti ali tudi po členih. Prosim tajnika, da prečita predlog tega zakona. (Tajnik dr. Miha Potočnik prečita besedilo predloga zakona o razširitvi veljavnosti ustave, zakonov in drugih pravnih predpisov Ljudske republike Slovenije na koprsko območje.)

Predsednik Izvršnega sveta želi dati še nekatere dopolnitve.

Boris Kraigher: V skladu s prejšnjimi spremembami bi bilo potrebno spremeniti v 2. členu tudi besede »na okraj Koper«, tako da bi se glasilo »na koprsko območje«. V skladu s tem pa bi se moral popraviti prav tako prvi odstavek 6. člena, kjer naj bi se prav tako reklo »na koprskem območju«. Nadalje mislim, da bi se zaradi nujnosti zakona 7. člen glasil takole: »Ta zakon velja takoj«.

Predsednik Miha Marinko: Želi še kdo izmed tovarišev ljudskih poslancev besedo k temu zakonskemu predlogu? (Ne javi se nihče.) Če ne želi nihče več besede, zaključujem obravnavo o tem zakonskem predlogu skupaj

z dopolnitvami, ki jih je dal predsednik Izvršnega sveta. Po predpisih poslovniku pa morata o tem zakonskem predlogu odločati in glasovati oba zbora, vsak na svoji ločeni seji. Zato je s to obravnavo 1. točka dnevnega reda izčrpana. Odloki o sodiščih bodo prav tako predmet obravnavanja na ločenih sejah.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na razpravo o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954. Prosim poročevalca odbora za gospodarstvo Republiškega zbora, da da poročilo. (Poročevalec odbora za gospodarstvo Republiškega zbora ljudski poslanec in ž. Gašper Muha prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Prosim še poročevalca gospodarskega odbora Zbora proizvajalcev, da da poročilo. (Poročevalec odbora za gospodarstvo Zbora proizvajalcev ljudski poslanec Štefan Pavšič prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Prosim predsednika gospodarskega odbora Izvršnega sveta, da da obrazložitev k temu zakonskemu predlogu.

Dr. Marijan Breclj: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Predlog Izvršnega sveta, ki je danes v obravnavi obeh zborov naše ljudske skupščine, ne predstavlja nobene bistvene spremembe našega letošnjega družbenega plana. Dejansko gre samo za dopolnitve v vseh predlaganih postavkah, za dopolnitve lestvice, po kateri se določa prispevek okrajnih ljudskih odborov za kritje potreb Ljudske republike Slovenije in pa določil o načinu upravljanja naših investicijskih skladov, nadalje predlog, da dvignemo dotacijo za ceste od 400 na 700 milijonov in končno dve manjši spremembi, ki pomenijo le vskladitev določb našega republiškega plana z zveznim družbenim planom. Najvažnejša od predlaganih dopolnitev je prva, to je dopolnitev sedanje lestvice za obdavčenje okrajnih ljudskih odborov.

Kakor je znano, je zvezni družbeni plan prepustil republikam, da same določijo instrument, po katerem naj se stekajo potrebna sredstva za potrebe ljudske republike. Kakor veste, smo te potrebe v našem družbenem planu fiksirali, in sicer z republiškim proračunom, nadalje s proračunskimi investicijami v znesku dveh milijard tri sto milijonov in pa s skladom za pomoč nerazvitim krajem v Sloveniji v znesku dveh milijard 100 milijonov. S tem smo imeli potrebe ljudske republike fiksirane na določeno vsoto. Ker je bil ves izračun sredstev v letu 1954 v času, ko se je pripravljval zvezni in republiški plani, izračunan na predpostavkah, ki smo jih sprejeli v zvezni družbeni plan in sicer na predpostavkah, ki določajo nivo cen, zato smo pri predlogu, kako dobiti potrebna sredstva za Ljudsko republiko Slovenijo, izhajali iz teh potreb in tem potrebam prilagodili način obdavčenja okrajnih ljudskih odborov. Zaradi tega je bila v našem družbenem planu sprejeta odločitev, da se obdavčujejo dohodki na enega prebivalca, in sicer začeni s 6.000 dinarji ter zaključno z nad 30.000 dinarji. Tako smo to lestvico izpeljali od 10 % do 70 % te obdavčitve in izvzeli samo glavno mesto Ljubljano s fiksno zadolžitvijo 35 %. Ponovno poudarjam to, kar smo že takrat povedali v naši obrazložitvi, da ni bil ta način obdavčitve nek preizkušen sistem, ki naj bi veljal kot najpravičnejši in najobjektivnejši način prispevanja okrajnih ljudskih odborov za potrebe ljudske republike, ampak da je bil ta način prikrojen tem potrebam, za katere se je ljudska skupščina zedinila. Zato je predvideval tako Izvršni

svet sam kot naši skupščinski gospodarski odbori, da bo izvrševanje tega predpisa predstavljalo v izvajanju plana v tekočem gospodarskem letu določene težkoče, težkoče namreč v tem smislu, da ne bo mogoče to lestvico, kot smo jo takrat sprejeli, spraviti v sklad z našimi splošnimi principi akumulacije, ki pa vendarle vsi bazirajo na proporcionalni udeležbi, bodisi podjetja, bodisi komune oz. okrajnega ljudskega odbora, republike in federacije. Zato je moral Izvršni svet že v prvih mesecih izvajanja našega proračuna pristopiti k analizi delovanja tega instrumenta in se je s predsedniki okrajnih ljudskih odborov dogovoril, da bo izvajal to lestvico na ta način, da ne bodo prizadete koristi okrajnih ljudskih odborov. Dejstvo, da nismo v letošnjem letu izpolnili predpostavk v planu glede znižanja cen, je to seveda povzročilo dotok višjih dohodkov. S temi višjimi dohodki pa so se spremenili tudi računi v posameznem okraju. Zato bi morali uporabiti to lestvico, ki smo jo sprejeli v našem družbenem planu tako, da pri končnem obračunu, ko se pokaže končna višina dohodka na glavo prebivalca glede na to grobo in strmo lestvico, odmerimo davek okrajnim ljudskim odborom. Prav pri tej analizi pa se je pokazalo, da prihaja tu do neupravičenih nesorazmerij, da tu ne bi bilo več mogoče govoriti o proporcionalnem plačevanju oziroma o razdelitvi dohodka okrajnih ljudskih odborov, ampak da bi ta lestvica, kakršno smo letos spomladi sprejeli, izrazito destimulativno vplivala na naše ljudske odbore. Za primer naj bi navedel samo dva ljudska odbora, kako bi pri njih izgledala realizacija te lestvice. Okrajni ljudski odbor Celje je na primer imel na našem izračunu spomladi okoli 2 milijardi 205 milijonov predvidenega dohodka. Na osnovi te lestvice bi plačal 882 milijonov kot prispevek ljudski republiki. Če bi se pa njegov dohodek dvignil na dve milijardi 409 milijonov, se pravi za dobrih 200 milijonov, bi pa po isti lestvici moral plačati eno milijardo 204 milijone za ljudsko republiko. To se pravi, da bi pri povišanju svojega dohodka proporcionalno ne imel nič več, ampak bi moral plačati več, kakor če bi ustvaril višji dohodek, in sicer bi v tem primeru plačal 118 milijonov več. Enak primer je na primer z Ljubljano okolico. Dohodek, po katerem smo to lestvico prikrojili, je bil takrat planiran na 1 milijardo 400 milijonov. Ljudski republiki bi plačal okraj Ljubljana okolica po tej lestvici 30 %, se pravi 420 milijonov, in bi skoraj 1 milijardo 979 milijonov ostalo v okraju. Če bi pa zvišal dohodek na 1 milijardo 912 milijonov, bi moral plačati republiki 957 milijonov, torej bi moral plačati 3 % več, kakor v primeru, če ne bi ustvaril višji dohodek. Zaradi tega je moral Izvršni svet že med letom orientirati tudi plačilo akontacij na ta dejansko proporcionalni način obdavčenja. Iz teh razlogov je, mislim, popolnoma upravičeno, da naša ljudska skupščina to takrat nepreizkušeno lestvico obdavčenja sedaj, ko je tričetrto leta za nami in ko nam je več ali manj vsaj v grobih obrisih jasen rezultat letošnjega gospodarskega dela pri nas, da to lestvico vskladi s splošnimi principi, ki veljajo pri nas v obdavčenju in da jo zaradi tega spremeni. Spremeni pa jo v tem smislu, da prične ljudska republika pobirati davek pri 15.000 dinarjih dohodka na prebivalca in da lestvico izpelje do 50.000 dinarjev, s tem da točno za vsakih 1000 dinarjev višjega dohodka določi ustrezen progresiven odstotek. Na ta način bi mi tedaj obdavčili le tiste okraje, ki bodo imeli ob zaključku leta izračunanih 15.000 dinarjev na dohodek prebivalca z 20 %, tiste pa, ki bodo ustvarili dohodke s 50.000 ali čez 50.000 dinarjev, pa obdavčili s 55 %. To se pravi, da lestvico pri 50 % zaključimo. Konkretno izgleda ta predlog za našo ljudsko

republiko takole: Poleg dosedanjih tako imenovanih pasivnih krajev izpadeta pri tem predlogu še okraja Gorica in Krško. Mi menimo, da je pravilno, da ta dva okraja izpadeta, ker bi sicer morala za določene svoje nujne potrebe naknadno zaprositi za dotacijo iz republiškega proračuna. Okraj Radovljica, ki ima na svojem območju železarno Jesenice, bo ustvaril višji dohodek kot je 50.000. Vendar menimo, da bi bilo nepravilno, da preko tega dohodka progresijo dvigamo, ker bi sicer ostalo ljudskemu odboru Radovljica premalo sredstev za njegove potrebe, če bi tudi od 50.000 dalje dvigali predlagano progresivno lestvico. Končna sprememba pa je v tem, da poleg mesta Ljubljane, kateremu sedaj sorazmerno kot vsem drugim enako predlagamo znižanje obdavčitve od 35 % na 25 %, vključimo še mesto Maribor z zadolžitvijo 45 % in to iz razlogov, ki so veljali takrat za mesto Ljubljano, ko smo o tem razpravljali v ljudski skupščini. Mesto Maribor je drugo največje mesto pri nas in je njegova funkcija predvsem na gospodarskem, prosvetnem in zdravstvenem področju taka, da je nujno, da se ti stroški mestnega ljudskega odbora upoštevajo v njegovem proračunu, s tem pa tudi pri naši obdavčitvi.

V tej zvezi moramo, tovariši ljudski poslanci, pojasniti še naslednje. Kot sem že v začetku povedal, smo izvajali naš proračun in kreditno politiko po smernicah našega plana tako, da smo vsote, ki smo jih v ljudski skupščini fiksirali za naš proračun, za proračunske investicije in za sklad za pomoč nerazvitim krajem, šteli, kot fiksne vsote in usmerjali dotok naših sredstev na ta način, da so se do te višine dopolnjevala proračunska sredstva iz obeh teh skladov. To moram poudariti zato, ker je naš plan določil, da se iz prispevkov okrajnih ljudskih odborov za republiko odvajajo dohodki v določenih odstotkih. 35 % teh dohodkov smo na primer določili za sklad kot pomoč nerazvitim krajem. določen odstotek smo namenili za proračun. preostanek pa se odvajajo po določbah našega plana v republiški investicijski sklad. Toda, ker je naš plan in naš proračun določil in to točno tudi po oddelkih, koliko sredstev sme potrošiti ljudska republika v letu 1954 iz teh naslovov, zato so sredstva, ki so bila višja od predvidenih sredstev, tekla vsa v naš republiški investicijski sklad. To pomeni, da nam ni zaradi višjih dohodkov kot posledice višjih cen sorazmerno narastel proračun, sklad za pomoč nerazvitim krajem in proračunske investicije, temveč so se vsa ta višja sredstva pretakala v republiški investicijski sklad, in sicer na osnovi določila oziroma sklepa naše skupščine. da se v tem skladu zbirajo vsi presežki. Tu so se razumljivo natekla višja sredstva kot so bila predvidena ob času, ko smo sprejemali naš družbeni plan. Iz teh razlogov mislimo, da je pravilno, da sprejmemo to lestvico tudi zato, ker pomeni ta lestvica v celoti nižjo obdavčitev naših ljudskih odborov. Ta lestvica na drugi strani zagotavlja redno izvrševanje našega proračuna in reden dotok sredstev v oba naša investicijska sklada. Presežek pa se bo sedaj, če ljudska skupščina ta predlog sprejme, stekal v okrajne sklade. To se pravi, da bodo lahko vsaj večji del investicij v gospodarstvu izvrševali okrajni ljudski odbori sami. Doslej je bil položaj tak, da so se zaradi tega, ker so se sredstva, kot sem rekel, po naših določenih natekala v republiški kreditni sklad, sklepale vse kreditne pogodbe z našimi gospodarskimi podjetji pri republiškem kreditnem skladu. Republiški kreditni sklad je sklepal te pogodbe po smernicah Izvršnega sveta do višine pričakovanih sredstev. Republiški kreditni sklad pa ima sedaj seveda dosti več kreditnih pogodb kot ima pa trenutno sredstev, ker se te kreditne pogodbe izvršujejo

tako, da se ti krediti črpajo postopoma. Če pa sprejmemo to lestvico, bo pa znatni del sredstev pritekal v okrajne kreditne sklade in ne več v republiški kreditni sklad. Zato je seveda razumljivo, da bodo okrajni ljudski odbori s spremembo, če jo skupščina osvoji, tudi avtomatično morali prevzeti že sklenjene kreditne pogodbe za tiste gospodarske organizacije, ki se nahajajo na območju dotičnega okraja. To poudarjam, tovariši in tovarišice, zato, ker ne gre tu sedaj za neka nova sredstva. Ne gre namreč za neko nalogo naše skupščine, da deli neka odvečna sredstva. Mi smo iz razlogov, ki so vsem znani, dejansko med letom dobivali višje dohodke na osnovi prometnega davka, na katerem participiramo in na osnovi splošnega davka, ki ga plačujejo okrajni ljudski odbori. Toda ta sredstva so, da še enkrat ponovim, pritekala v naše kreditne sklade in se po sklenjenih kreditnih pogodbah tudi že odtekala nazaj v naše gospodarstvo. Naša centrala narodne banke je skupno z našim planskim zavodom nekako predvidevala optimalno izvršitev akumulacije v letu 1954 in je v okviru te optimalne ocene upravni odbor narodne banke po smernicah Izvršnega sveta odobral te kreditne pogodbe. Tako je danes situacija taka, da niti republika niti okrajni ljudski odbori niso sedaj v situaciji, da stojijo pred dejstvom novih sredstev, ki jih je treba razdeliti, ampak gre kratkomalo za to, da se izvršujejo kreditne pogodbe pač v okviru sredstev, ki sedaj sukcesivno dotekajo v naš republiški sklad oziroma ki bodo sedaj v večji meri dotekala v okrajne kreditne sklade.

Drugi predlog, ki ga daje Izvršni svet in se z njim strinjata tudi gospodarska odbora skupščine, pa je pooblastilo našemu Izvršnemu svetu, da sme kredite, ki so dani iz republiškega kreditnega sklada posameznim okrajnim ljudskim odborom za njihove, komunalne, prosvetne in zdravstvene potrebe, prenesti tem okrajem. Na Izvršnem svetu smo menili, da je pravilno, da pasivnim okrajem spričo večjih sredstev, ki so bila ustvarjena, omogočimo izvrševati tista dela, ki so vendar v neposrednejši zvezi z dvigom našega standarda. Če so se tu pojavila večja sredstva, je prav, da se ta kanalizirajo v rešitev tistih perečih vprašanj, ki jih ima vsako naše mesto in vsak okraj v zvezi z graditvijo stanovanj, komunalnih naprav itd. Zato je upravni odbor narodne banke po smernicah Izvršnega sveta dal eno milijardo 314 milijonov kredita posameznim okrajnim oziroma mestnim ljudskim odborom iz tega naslova. Ker so pa to sredstva, ki so namenjena za stanovanjsko izgradnjo, za kanalizacijo, elektrifikacijo, za nekatere šole, zdravstvene ustanove itd., so seveda to sredstva, ki jih ne bi mogel plačevati nihče drugi, če ostanejo kot krediti, kot sami okrajni ljudski odbori. Zato mislimo, da je pravilno, da te kreditne pogodbe prenesemo na okrajne ljudske odbore in da potem okrajni ljudski odbori sami odločajo, ali ta denar uporabljajo v obliki dotacije za to svojo komunalno izgradnjo, ali pa obdržijo sklenjene kreditne pogodbe na primer za kako drugo gospodarsko dejavnost na njihovem področju. Obojni predlog je dejansko v skladu s perspektivo našega razvoja. Če bomo sprejeli popravljeni način naše obdavčitve in če se bodo s tem večja sredstva stekla v naše okrajne kreditne sklade, ustvarjamo s tem normalno razmerje, ki ga moramo v bodočem našem gospodarskem življenju tako ali tako ustvariti. Gre za to, da se gospodarska podjetja neposredno vežejo na komune in to ne samo v odnosu delitve dobička, ampak tudi v kreditnem in proračunskem odnosu. S tem ustvarjamo za večji del podjetij na področju ljudske republike tudi s strani kreditne politike ta neposredni odnos med komuno in podjetjem.

Tretji predlog je povišanje dotacije 300 milijonov za ceste. Tu gre, tovariši, predvsem za dovršitev del, ki so bila v letošnjem letu v večji meri s strani republiške uprave za ceste začeta na območju Slovenije. Tu gre za nadaljevanje ceste Koper—Ljubljana oziroma Koper—Senožeče, za dokončanje ceste Planina—Vrhnika oziroma Logatec—Planina in za dovršitev ceste na Vranskem, to je sektorja pod Trojanami. Kot veste, smo morali na spomladanskem zasedanju naše skupščine v ta namen izločiti 400 milijonov dinarjev iz našega republiškega kreditnega sklada in iz istega razloga, ker ne moremo dobiti drugih sredstev, predlagamo ljudski skupščini, da tudi potrebnih nadaljnjih 300 milijonov sredstev izloči iz našega republiškega kreditnega sklada in nameni za dotacijo za graditev cest.

Ostala dva predloga, kot sem uvodoma omenil, samo vsklajata določbe zveznega plana z našim republiškim planom. Gre samo za to, da so vsa kmetijska posestva in ne samo državna kmetijska posestva deležna znižane amortizacije v znesku 40 % in da vsi sezonski delavci na vseh kmetijskih posestvih, ne samo na državnih, plačajo prispevek za socialno zavarovanje v višini 10 %. To je bolj vprašanje odprave neke pomote kot neke vsebinske spremembe našega plana. Najprej je imel zvezni družbeni plan predlog, da te olajšave veljajo samo za državna kmetijska posestva. Kasneje je bil ta predlog spremenjen in je tudi zvezna skupščina sprejela ta določila za vsa kmetijska posestva. Mi smo pa to prezrli pri sklepanju o našem planu in je ostalo prvotno besedilo. Zato predlagamo ob tej priložnosti, da se drugi razdelek 21. poglavja in 18. poglavja v tem smislu spremenita, da te določbe veljajo za vsa kmetijska posestva in ne samo za državna kmetijska posestva.

V imenu Izvršnega sveta predlagam, da ljudska skupščina te dopolnitve družbenega plana za leto 1954 sprejme.

Predsednik Miha Marinko: Tovariši, slišali ste obrazložitev Izvršnega sveta. Pričenjam razpravo k temu zakonskemu predlogu. Se kdo priglaja k besedi? Besedo ima ljudski poslanec Mihaela Dermastia.

Mihaela Dermastia: Iz poročila podpredsednika Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS tovariša dr. Marijana Breclja izhajajo, da je bilo v celokupnem gospodarstvu v prvem polletju 1954 ustvarjenih več dohodkov kot je to predvideval družbeni plan.

Diskutirati hočem o presežkih dohodkov na področju blagovnega prometa, ki so posebno v zadnjem času bili deležni javne kritike ljudskih množic in državnih voditeljev. — Vzroki, ki so privedli do presežkov, so mnogovrstni: subjektivne in objektivne prirode. Njihova razčlenitev je mogoča le na podlagi vsestranske analize. Skušala bom v grobih obrisih podati tako analizo, pri čemer se bom poslužila podatkov in izsledkov ankete, ki jo je izvedla Trgovinska zbornica za LRS prav z namenom, da se ti vzroki ugotove in podzamejo ustrezni ukrepi za stabilizacijo našega trga. Uporabila pa sem za primerjavo in dopolnila te ankete tudi podatke narodne banke in statističnega urada. Pripomnila bi, da anketa še ni bila popolna, ker je zajela v nekaterih elementih le približno 75 % blagovnega prometa v naši republiki, kar pa po mojem mišljenju daje dovolj verno sliko dejanskega stanja.

V družbenem planu za leto 1954 je obseg blagovnega prometa v notranji trgovini postavljen 8 % višje od ustvarjenega prometa v letu 1953, in sicer:

v trgovini na drobno 6,1 %, na okroglo 64 milijard, v trgovini na debelo pa 13 %, na okroglo 84 milijard dinarjev. Zunanje trgovinski promet naj bi se povečal za 12 %, se pravi od 10,5 milijarde na 11,75 milijarde deviznih dinarjev. V prvi polovici leta 1954 pa je v resnici ta promet bil naslednji: v trgovini na drobno 29,5 milijarde ali 99,5 % plana; v trgovini na debelo 39,5 milijarde ali 98 % plana; v zunanji trgovini 4,9 milijarde ali 95 % plana, pri čemer je dinamika plana po polletjih bila že upoštevana.

Navedene številke se nanašajo na vrednostne pokazatelje.

Če pa upoštevamo gibanje cen v tem obdobju v primerjavi s planiranim, lahko ugotovimo, da je fizični obseg prometa zastajal. Če vzamemo indeks povprečnih cen v letu 1953 kot 100, je indeks cen v prvem polletju 1954 bil 96,3 proti indeksu decembra 1953, ko je bil 96, medtem ko plan predvideva povprečni indeks v letu 1954 za industrijsko in prehransko blago v trgovini 93,3. Namesto pričakovanega znižanja zaznamujemo celo rahel dvig.

Tu moram takoj pripomniti, da se je položaj v prvih mesecih drugega polletja letošnjega leta močno in naglo poslabšal, o čemer bom govorila pozneje.

Če hočemo analizirati vzroke tega stanja v trgovini, moramo predvsem ugotoviti, kako so vplivale tržne razmere in instrumenti družbenega plana 1954 na ustvarjanje marže v trgovini ter na njeno delitev na posamezne elemente.

Marža v trgovini, tako v detajlni, grosistični in zunanji je bila planirana okroglo 5,1 % od prometa. Dejansko ustvarjena marža v podjetjih, ki jih je zajela anketa Trgovinske zbornice LRS, pa je znašala v prvem polletju prav tako 5,1 %, kar dokazuje, da so instrumenti družbenega plana v globalu delovali v predvidenem smislu, tu mislim predvsem na odvajanje celotnega dobička v družbene sklade. Da je bilo doseženo dejansko znižanje marž, nam kažejo tudi primerjalne številke iz lanskega in letošnjega leta.

V trgovini na drobno je znašala marža lani 8,9 %, letos pa 8,6 % od prometa. V trgovini na debelo je znašala lani 6,5 %, letos pa 5,8 % od prometa.

Pri oceni skupnega učinka indeksa cen in odstotka marže lahko rečemo, da je trgovina v prvi polovici letošnjega leta v glavnem z znižanjem marže zajela dvig nabavnih cen. V nadaljnjih mesecih, kot že omenjeno, se je položaj znatno poslabšal.

Notranja struktura marže se je, zaradi spremenjenih instrumentov in dejanskega znižanja globalne marže, močno spremenila tako, da je narastla udeležba sklada in materialnih stroškov na račun akumulacije, kar je bilo pričakovati.

Tako so:

materialni stroški v strukturi	1953 leta znašali 37 %	1954 leta 41 %
plače	1953 leta znašali 23 %	1954 leta 28,4 %
amortizacija in skladi	1953 leta znašali 9,8 %	1954 leta 12,4 %
čisti dobiček in prometni davek	1953 leta znašali 30,2 %	1954 leta 18,2 %

Sklad za plače se je v letu 1954 sicer v absolutnem iznosu močno povečal za 29 %, če pa upoštevamo, da je lani vseboval le 10 % za socialno zavarovanje, medtem ko vsebuje letos celotnih 45 % razen pri vajencih, vidimo, da se povprečne plače v notranji trgovini niso dvignile, temveč celo padle.

Tudi materialni stroški so se v absolutnem iznosu dvignili za 22 %, kar sorazmerno ni pretirano, ker so se med tem časom dvignile cene lokalom,

materialom iz uvoza, storitvam, embalaži, kurivu, obrestim na obratna sredstva, obenem pa je narastel tudi promet. Upoštevati moramo tudi, da sedanji instrumenti popolnoma sproščajo materialne stroške in ne stimulirajo njihovega znižanja.

Čisti dobiček, ki je bil planiran za celotno trgovino in leto 1954 v znesku 1260 milijonov dinarjev, je ostvarjen že v prvem polletju v znesku 929 milijonov dinarjev ali 74 % od letnega plana. Glavni delež tega presežka gre na račun zunanje trgovine, in sicer je

notranja trgovina ustvarila 405 milijonov od 800 milijonov dinarjev letnega plana ali 50,6 %,

zunanja trgovina pa 524 milijonov od 460 milijonov dinarjev letnega plana ali 114 %.

V zunanji trgovini je prišlo do tako močnega presežka dobička, v višini okroglo 300 milijonov, v glavnem zaradi neskladnosti med izvoznimi koeficienti, postavljenimi na temelju kurza en dolar je 600 dinarjev ter dejanskimi kurzi na obračunskih mestih.

V notranji trgovini pa, kjer presežek dobička nad planom dosega okroglo 35 milijonov zaradi stimulacije denarnega prometa brez protistimulacije na znižanje stroškov trgovine.

Ves dobiček, ustvarjen v notranji trgovini, je enak 6 % od prometa, nadplanski višek dobička pa jedva pol promila, kar vsekakor ni moglo bistveno vplivati na gibanje cen.

Kot sem med razpravo že omenila, se slika v drugem polletju letošnjega leta bistveno spreminja na slabše. Indeks cen v trgovini na drobno je v tretjem četrtletju stalno rasel, povprečno za 1,33 % na mesec, tako da je s septembrom indeks presegel povprečni indeks 1953. leta in dosegel 101, nasproti povprečju prvega polletja pa se je dvignil za 4,2 %.

V industrijskih predmetih je dvig cen od polletja do septembra najobčutnejši, in sicer v bombažnih tkaninah za 15,2 %, v bombažni konfekciji za 7,6 %, v celotnem tekstilu pa za 4,5 %, ker je dvig v bombažu bil delno paraliziran s padcem cene pri volni. Nadalje se je za 2 % podražilo pohištvo. V drugih industrijskih predmetih ni bistvenih sprememb. V kurivu je dvig cen od julija do septembra sicer za 3,5 %, vendar pa je treba upoštevati, da je tu nasproti povprečju v prvem polletju porast mnogo večji, in sicer za 10 %.

Še občutnejši porast cen zaznamujemo pri nekaterih živilskih predmetih, in sicer pri mlevskih izdelkih v razdobju od julija do septembra 16,8 %, pri svežem mesu v istem razdobju 6,6 %. Če pa primerjamo obdobje od januarja do septembra, pa znaša ta porast 26,5 %. Pri jajcih je zabeležiti porast v obdobju od julija do septembra za 41 %. Primerjava z januarjem zaradi sezonskega značaja ni mogoča, zato to primerjamo z istim razdobjem leta 1953, ko je znašal porast samo 4 %. Nasproti istemu mesecu lanskega leta je tudi sveže sadje za 50 % dražje. Ta porast je zelo občuten zato, ker tvorijo naštetih predmeti znaten del v strukturi, in sicer mlevski izdelki 11 %, sveže meso 5,5 % in tekstilni predmeti 18,6 %, kar je skupno 35 % in ti vplivajo na skupen porast indeksa za obdobje julij—september s 75 %, to pomeni tri točke od štirih točk porasta.

Ta analiza stanja v drugem polletju letošnjega leta kaže:

1. da so se dvignile cene pri proizvodnji;

2. da instrumenti družbenega plana za trgovino ne delujejo v dovolj močni meri na znižanje cen, in zlasti ne delujejo v smeri pritiska na nabavne cene pri proizvajalcu. Nasprotno se skladi plač v trgovini povečujejo sorazmerno s povišanjem nabavnih cen, s povečanjem marže pa v mnogo manjši meri;

3. da je notranje tržišče, zaradi slabe organizacije, neustaljene trgovske morale in nastopov raznih nakupovalcev in prekupcev izredno občutljivo na vsako gibanje cen. Prav posebno velja ta ugotovitev za tržišče kmetijskih pridelkov. Če se pojavi povpraševanje za razmeroma neznatne količine, se s pripravljenostjo preplačevanja poruši celotno ravnotežje trga za ta izdelek. Posebno značilne primere doživljamo pri odkupih krompirja, sadja in živine.

Izigravajo se zakonska določila o prepovedi verižne trgovine, ki z navideznim dvigom prometa ustvarja nedovoljene zaslужke in naglo dviga cene. Te vrste trgovina je živa tako v prometu med podjetji znotraj našega področja kot tudi v prometu z drugimi republikami. Učinek nakupcev in zlasti prekupcev, ki se pojavljajo tako v državnem kot združenem sektorju, je tembolj škodljiv, ker je njihova dejavnost mnogokrat usmerjena na ustvarjanje visokih osebnih zaslužkov, tako da je njihova pripadnost posameznim delovnim kolektivom samo izigravanje. Take primere smo imeli posebno pri odkupu jajc in živine, pri čemer se je poleg drugih škodljivih pojavov opazilo tudi izigravanje predpisov o brezgotovinskem denarnem prometu.

Dosedaj podvzeti koraki v smeri stabilizacije trga in odprave omenjenih škodljivih pojavov so bili nepopolni in premalo učinkoviti. Naj jih v kratkem navedem:

1. izdelani so bili predlogi za ustrezno izboljšanje instrumentov družbenega plana za leto 1955. Iz predlogov Zavoda za gospodarsko planiranje LRS, mestnih in okrajnih ljudskih odborov ter Trgovinske zbornice za LRS posnemamo, da gredo ti predlogi za tem,

a) da se iz družbenega plana izloči dobičke trgovine in s tem odvisnost proračunov od teh dobičkov;

b) da nagrajevanje v trgovini, poleg stimulacije na povečanje prometa, dobi stimulacijo za znižanje trgovinskih stroškov in borbo za znižanje nabavnih cen;

c) da se, zaradi gospodarske utrditve podjetij, varnosti v poslovanju, ob sočasnem povečanju gibčnosti ustvarijo pri trgovskih podjetjih ustrezni rezervni skladi sorazmerni z obratnimi sredstvi;

č) da se v kreditnem sistemu uvedejo za trgovinska podjetja stalni, individualno odrejeni krediti, da bi se dosegla nadaljnja utrditev podjetij in onemogočilo navijanje cen pri odkupu oziroma nakupu;

d) da se odrejanje količnikov v zunanji trgovini ne prepusti administraciji, temveč gospodarskemu odboru po skupnih predlogih prizadetih proizvodnih, zunanje-trgovinskih in notranje-trgovinskih gospodarskih organizacij;

e) da se uredi vprašanje registracij in drugih upravnih predpisov na področju trgovine v skladu z dobrimi trgovskimi običaji in upoštevanjem posebnosti ter stopnje napredka v posameznih gospodarskih področjih;

2. kontrolni organi republike in okrajev, ki sicer številčno in kvalitetno še niso kos svoji nalogi in se radi ukvarjajo z urejanjem formalnih zadev, se v zadnjem času močneje uveljavljajo z učinkovitejšimi posegi in ukrepi v trgovini;

3. Trgovinska zbornica za LRS kakor tudi zbornice v drugih ljudskih republikah skušajo stabilizirati tržišče s pomočjo dogovarjanja med podjetji o skupnih cenah. Ta svoječasnó že vpeljana praksa je bila po nekem službenem tolmačenju zvezne uredbe prekinjena, pokazalo pa se je, da je pri sedanjem stanju gospodarstva še nujno potrebna. Polnega učinka ta ukrep ni dosegel, ker ima pri sedanji zrahljani trgovinski morali, katero moramo žal neprestano ugotavljati, samo moralne sankcije, ki so zbornici na razpolago, in še to samo platonsko in za njene člane.

Če hočemo tedaj doseči stabilizacijo trga in cen ter utrditev dobrih trgovskih običajev, izboljšanje organizacije v trgovini, menim, da so nam potrebni nadaljnji energični koraki v tej smeri, in to:

1. upoštevanje predlogov gospodarskih ustanov pri obravnavanju in sprejetju instrumentov družbenega plana 1955;
2. poostritev kontrole po organih oblasti s sočasnim doslednim izvajanjem sankcij proti družbenim škodljivcem;
3. utrditev položaja trgovinskih zbornic z razširitvijo veljavnosti njihovih sklepov na nečlane in poostritev njihovih samo moralnih sankcij nasproti nelojalnim članom z učinkovitejšimi ukrepi, s katerimi razpolagajo organi oblasti.

Predsednik Miha Marinko: Besedo ima ljudski poslanec Tone Bole.

Tone Bole: Tovariši poslanci! Dotaknil bi se nekaterih problemov, ki niso samo stvar sprememb in dopolnitev plana, ki so pa na njih neposredno navezani, tako po vsebini kot po rezultatih. Če pogledamo fizični obseg izpolnitve plana v letošnjem letu vključno s tem mesecem in vrednotenje tega obsega, potem vidimo, da obstaja med fizičnim obsegom izpolnitve plana in vrednostno izpolnitvijo plana razkorak. Ta razkorak je v tem, da vrednostna izpolnitev plana gre pred izpolnitvijo plana v fizičnem obsegu. Če vzamemo vrednotenje samega plana in izvzamemo iz njega en del, to je dobiček, vidimo, da se je vprašanje tega dohodka, to je dobička v odnosu na druge elemente v dohodku, ki več ali manj konstantno spremljajo samo produkcijo, da se je element dobička kot tak v odnosu na produkcijo nesorazmerno povečal.

Nakazati bi hotel nekaj osnov, za katere menim, da so bitne pri vsebini tega povečanja. Zdi se mi, da smo del tega povečanja ustvarili že ob samem sprejemanju družbenega plana za leto 1954. Z instrumenti, ki smo jih pri tem planu sprejeli, smo razen tega ustvarili pogoje za čim večje povečanje tega elementa. V čem je stvar? Predvideno znižanje, ki ga je predvidel zvezni družbeni plan kot del tega plana, ni imel realne osnove, in sicer v tem, da smo na to znižanje prešli več ali manj administrativno in smo to v sestavi samega plana izkazali, medtem ko nam je praksa sama že v prvih dneh to izprevergla ter smo tako potencialno že ob sami sestavi plana ustvarili del tega dobička. To se pravi, da se je del tega dobička ustvaril bodisi v samih rezervah ali pa v materialu in delovni sili, kar so predlagala podjetja sama.

Tretji problem pa je to, da so kolektivni v celotnem kvartalu bili glede družbenih obveznosti in deviznega režima v nejasnem položaju, kar je imelo za posledico psihozo, da so vse elemente cene postavljali višje, ker niso imeli čiste situacije in to zaradi tega, ker niso vedeli, kakšne so njihove družbene obveznosti in kakšna bo rešitev samega deviznega režima. Temu je sledila še

delitev dohodka, ki je v sebi nosila stimulacijo za povečanje dobička, takšno kvaliteto delitve pa so pozneje okrajni in mestni plani še poslabšali tako, da se je stimulacija za dvig tega elementa še povečala. Nasproti takemu gospodarskemu stanju, za katerega so bili dani vsi pogoji, je nasproti proizvodnji stalo tržišče. Če bi bila konkurenca tako močna, da bi lahko paralizirala vse te tendence, ki so bile vsebovane že v sami sestavi plana in v instrumentih, bi situacija ne bila taka. Vemo pa, da je bil faktor konkurence relativno majhen in so zato seveda vse te tendence, ki so bile že ustvarjene v samem sestavu plana in v vsebini plana, našle na tržišču zelo ugodno področje, da se razvijejo do širine, do katere smo dejansko danes prišli. Krivda kolektivov pri tem pa je v glavnem samo v tem, da so stanje, kakršno je bilo že prej pogojeno, izkoriščali. Zaradi tega pa ne moremo iti na linijo, da rečemo, da so tega krivi samo kolektivi. S tako ugotovitvijo se ne strinjam. Treba je ugotoviti, da je bila taka vsebina že pogojena, ki pa je nasproti tržišču našla zelo ugodne pogoje, zaradi katerih so se te tendence razrasle in dosegle razmere, v katerih smo danes. Rečem celo, da je bil del dobička ob sami sestavi plana že ustvarjen, del pogojev pa je ustvaril plan s svojo vsebino, tako da so pozneje ti pogoji našli na tržišču svoj razmah. Faktor konkurence pa niti približno ni bil tako močan, da bi paraliziral vse te tendence, pri čemer se je tržišče znašlo pred tem, da je bilo prisiljeno prevzeti vse tendence iz proizvodnje, medtem pa so kolektivi takšno stanje na tržišču temeljito izkoristili.

Med letom so sicer bili posamezni poskusi državnih organov, da bi se najmočnejši izrazi, ki so se pojavljali, morda vsaj deloma ublažili, toda vsi ukrepi, ki so bili med letom izdani bodisi v obliki uredb in podobno, pa vendarle niso našli odraza na tržišču, ker so bili v bistvu brezpredmetni in stihijsko izdani ter zato seveda tudi niso našli svoje realizacije pri samem potrošniku v obliki nižjih cen, temveč so našli svojo realizacijo do neke mere tudi v sestavu dohodka posameznih podjetij.

Poglejmo nekatere od ukrepov, ki so bili v tem smislu podzvati. Na prvem mestu je razširitev osnovne liste uvoznega materiala. Vsi vemo, da je ob sestavi plana bila izdana tako imenovana osnovna lista uvoznega materiala, v kateri je bilo naštetih okoli 60 vrst najvažnejših predmetov reprodukcijskega materiala za naše gospodarstvo, s tem da so bila dana določena pooblastila pri deviznem režimu oziroma da so konkretno lahko uvažali svoje surovine po izjemnem kurzu. S tem pa, da se je ta lista dopolnjevala med letom, kot so to nakazovale razmere, pa je ta pojem »razmer« bil večkrat pojem subjektivnega pritiska kolektiva ali panoge, da je to izsilil. Tam pa, kjer takega izsiljevanja celotne panoge ali posameznega podjetja ni bilo, je pa seveda vsa stvar šla še po stari poti. Sledile so na primer določene spremembe uvoznih faktorjev, ki so bile prav tako predmet raznih subjektivnih momentov, bodisi pritiska posameznih panog ali pa kolektivov. Razen tega pa so državni organi intervenirali še do neke mere z bolj smotrno gospodarsko in kreditno politiko, kar je povzročilo, da vse te stvari, ki so bile med letom dopolnjene, ki bi pa v bistvu morale biti sestavni del družbenega plana, seveda niso našle tistega odraza tako v produkciji kot v cenah, kot je sicer bila stvar zamišljena. Iz takšnega stanja je potem seveda sledilo tudi to, da je dohodek nesorazmerno bolj rasel kot pa je rastle sama dinamika produkcije, kar nam kažejo tudi rezultati za mesec september. V vsem tem vidim, tovariši, v glavnem bolj gospodarska dejstva. Bolj kot tega pa se bojim posledic, ki temu slede.

Tu gre namreč za vprašanje, da s takim načinom lahko popolnoma zavremo ali pa vsaj močno oslabimo iniciativo našega tehničnega in proizvajalnega kadra, da se v katerikoli si bodi obliki zažene na znižanje proizvodnih stroškov, na racionalizacijo proizvodnje in na produktivnost dela, ker se celotni pojem rentabilnosti proizvodnje premakne iz produkcije na komercialo. Za našo gospodarsko stvarnost pa vemo, da absolutno ni interesantno iskati rentabilnosti v komerciali. Nasprotno pa smo ustvarili vse pogoje, da prenesemo borbo za rentabilnost iz področja produkcije, ki je za nas edina interesantna, izključno samo na področje komercialne. Da je taka ugotovitev točna, se vidi že po tem, da če pogledamo samo grobe indekse, ki po svojih strokovnih momentih sicer niso povsem točni, da glede produktivnosti dela v letošnjem letu nismo krenili naprej. Kakor hitro pa se glede produktivnosti dela ne krene naprej, se pa zaostaja. Če pogledamo indeks izpolnitve plana po osebi do vključno septembra meseca, in če pogledamo tudi indeks zaposlitve do tega časa, vidimo, da je indeks povečanja obsega proizvodnje in povečanja zaposlenosti isti, to se pravi, da se oba ustavita pri 110. To se pravi, da s proizvodnostjo dela nismo prišli daleč naprej. Hkrati pa vsaka taka konjunktura objektivno vpliva na zmanjšanje poslovne morale ter kvalitete z vsemi posledicami, ki v tej zvezi nastanejo.

Glede na to predlagam, če se s tem seveda strinja skupščina, da bi dali našim kolektivom določena priporočila, zlasti glede predvidevanj za leto 1955, ki bi jih formuliral v treh točkah, s tem da bi se morda kasneje ta priporočila stilistično uredila in preformulirala.

Najprej predlagam, da v teh dveh mesecih, ki sta še pred nami do konca leta, skoncentriramo v naši produkciji vso pozornost na čim večjo izpolnitev odstotka po fizičnem obsegu, se pravi, da gremo na tipično borbo za čim večje ustvarjanje materialnih dobrin, da bi odstotek izpolnitve fizičnega obsega bil za 1954. leto čim večji in bi v bistvu bil edino merodajni in gospodarsko zanimiv moment v tovarni. S tem bi objektivno dosegli že nekaj v tem letu, hkrati pa bi s takim zaključkom pripravili tudi ugodne pogoje za sprejem plana za leto 1955, ki pa po svoji gospodarski vsebini temelji ravno na povečanem obsegu proizvodnje. S priporočilom našim kolektivom naj bi se zadnja dva meseca v letu še izkoristila v tej smeri, bi hkrati s tem pripravili tudi ugodne pogoje za plan 1955. leta, katerega glavna gospodarska vsebina mora biti ravno povečanje fizičnega obsega proizvodnje.

Nadalje predlagam, naj bi se letošnje bodisi negativne ali pozitivne izkušnje, ki jih je pokazala naša praksa, upoštevale pri sestavi plana za leto 1955, pa najsi so te izkušnje s strani samih podjetij ali pa s strani državnih organov.

Slednjič predlagam, naj bi se okrajem dalo priporočilo, da bi s sredstvi, ki jim bodo služila za družbeni standard iz razdelitve narodnega dohodka, ki je sledila tem spremembam, čim varčneje in smotrno razpolagali in da jih ne bi glede na konec leta mrzlično trošili in s tem dosegli nesmotrne in negospodarske učinke.

Predsednik Miha Marinko: Se še kdo izmed tovarišev poslancev priglašja k besedi? (Ne javi se nihče.) Vprašam pa ljudskega poslanca tovariša Toneta Boleta, ki je dal tu predloge, ali daje te predloge kot formalne predloge skupščini, ali pa jih daje kot priporočila Izvršnemu svetu?

Tone Bole: To priporočilo sem dal skupščini, ki naj bi podobno priporočilo poslala našim kolektivom in merodajnim organom, ki pri teh stvareh sodelujejo in se z njimi ukvarjajo.

Predsednik Miha Marinko: To pomeni, ustrežajočim organom državne uprave. Toda predlog je treba predložiti pismeno.

Tone Bole: Pismenega predloga nimam sestavljenega in sem se glede tega opravičil, še preden sem začel govoriti o teh predlogih.

Predsednik Miha Marinko: Ker pismenega predloga ni, potem teh predlogov ne moremo tu obravnavati. Ker se nihče več ne priglašja k besedi, je razprava o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah družbenega plana LRS za leto 1954 končana. O tem zakonskem predlogu bo glasovanje na ločenih sejah. S tem je tudi ta točka dnevnega reda izčrpana.

Hkrati je v celoti izčrpan dnevni red 5. skupne seje Republiškega zbora in Zbora proizvajalcev in sejo zaključujem. Prihodnja seja bo sklicana pismeno. Prosil bi samo še oba predsednika zborov, da sporočita, kdaj bodo seje posameznih zborov. (Po krajšem posvetovanju sporoči predsednik skupščine, da pričneta ločeni seji obeh zborov ob 12,30.)

Seja je bila zaključena ob 12,10.

6. seja

(4. decembra 1954)

Predsedoval: Miha Marinko, predsednik
Ljudske skupščine LRS.

Tajnik: dr. Miha Potočnik.

Začetek seje ob 10,15.

Predsednik Miha Marinko: Tovariši ljudski poslanci! Pričenjam 6. skupno sejo obeh zborov. Svojo odsotnost so opravičili ljudski poslanci Republiškega zbora: dr. Anton Melik, Miha Berčič, Anton Šušteršič, Milko Goršič, Ada Krivic in Nina Pokorn; iz Zbora proizvajalcev pa: Danijel Lepin, Feliks Razdrih in Stanislav Keber.

Prosim tovariša tajnika, da prečita zapisnik 5. skupne seje. (Tajnik dr. Miha Potočnik prečita zapisnik 5. skupne seje.)

Ima kdo kako pripombo k zapisniku? (Ne javi se nihče.) Če nihče, se zapisnik odobri in podpiše. (Predsednik in tajnik podpišeta zapisnik.)

Obveščam tovariše ljudske poslance, da je ljudska skupščina prejela v času od zadnje seje naslednje zadeve, ki jih je poslal Izvršni svet, in sicer:

predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954;

predlog za izvolitev predsednika in sodnikov Višjega gospodarskega sodišča LRS;

predlog za izvolitev občasnih sodnikov Višjega gospodarskega sodišča LRS;

predlog za izvolitev predsednika in sodnikov okrožnih gospodarskih sodišč v Ljudski republiki Sloveniji;

predlog za izvolitev sodnikov okrožnih sodišč v Gorici in Ljubljani;

predlog odloka o določitvi števila sodnikov pri Vrhovnem sodišču LRS in okrožnih sodiščih v LRS;

predlog odloka o določitvi števila sodnikov pri Višjem gospodarskem sodišču LRS, števila občasnih sodnikov pri Višjem gospodarskem sodišču LRS ter števila sodnikov okrožnih gospodarskih sodišč v LRS.

Razen tega mi je poslal predsednik administrativnega odbora ljudske skupščine poročilo o delu tega odbora.

Državni sekretar za pravosodno upravo pa je poslal predlog za razrešitev sodnikov okrožnih sodišč v Celju in Gorici.

Poleg tega imamo obvestilo komisije za razlago zakonov, da je ta komisija namesto dosedanjega predsednika komisije dr. Helija Modica, ki je odstopil in bil razrešen te funkcije, izvolila na svoji seji dne 4. decembra za novega predsednika tovariša Josipa Rusa.

Prejel sem še več drugih vlog, ki sem jih po poslovniku odstopil posameznim pristojnim odborom ljudske skupščine.

Glede na navedeno predlagam za današnjo skupno sejo obeh zborov naslednji dnevni red:

1. obravnavo o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954;

2. obravnava in sklepanje o predlogu odloka o določitvi števila sodnikov pri Vrhovnem sodišču LRS in okrožnih sodiščih v LRS;

3. obravnava in sklepanje o predlogu odloka o določitvi števila sodnikov pri Višjem gospodarskem sodišču LRS, števila občasnih sodnikov pri Višjem gospodarskem sodišču LRS ter števila sodnikov okrožnih gospodarskih sodišč v LRS ;

4. obravnava in sklepanje o predlogu za izvolitev predsednika in sodnikov Višjega gospodarskega sodišča LRS;

5. obravnava in sklepanje o predlogu za izvolitev občasnih sodnikov Višjega gospodarskega sodišča LRS;

6. obravnava in sklepanje o predlogu za izvolitev predsednikov in sodnikov okrožnih gospodarskih sodišč v LRS;

7. obravnava in sklepanje o predlogu za izvolitev sodnikov okrožnih sodišč v Gorici in Ljubljani;

8. obravnava in sklepanje o predlogu za razrešitev sodnikov okrožnih sodišč v Celju in Gorici;

9. poročilo administrativnega odbora Ljudske skupščine LRS.

Ima kdo še kak drug predlog k dnevnemu redu? (Ne javi se nihče.) Če nihče, potem menim, da je predlog dnevnega reda, kakor sem ga predlagal, sprejet.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na obravnavo o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954. Prosim tajnika, da prečita predlog zakona. (Tajnik dr. Miha Potočnik prečita predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954 in pri čitanju 1. člena opozori, da je na koncu lestvice pri stopnji prispevka spremeniti postavko za Ljubljano tako, da se pravilno glasi »Ljubljana mesto 45 %« in ne 50 %.)

Prosim poročevalca odbora za gospodarstvo Republiškega zbora, da da poročilo. (Poročevalec odbora za gospodarstvo Republiškega zbora ljudski poslanec Mirko Remeč prečita odborovo poročilo ter po prečitanju poročila pripomni, da je treba v 1. členu zakona popraviti tiskovno pomoto pri določitvi stopnje prispevka za Ljubljana mesto od napačnih 50 % na pravih 45 %. — Glej priloge.)

Prosim poročevalca odbora za gospodarstvo Zbora proizvajalcev, da da poročilo. (Poročevalec odbora za gospodarstvo Zbora proizvajalcev ljudski poslanec inž. Boris Pipan prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Prosim predstavnika Izvršnega sveta, da zakonski predlog obrazloži.

Dr. Marijan Breclj: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Razvoj gospodarstva je v letošnjem letu pokazal določena nesorazmerja. V celotnem jugoslovanskem merilu smo daleč preseгли pričakovane dohodke, ki smo jih, kakor veste, spomladi tako z zveznim kot z republiškim planom planirali na

znižanje cen. Tega znižanja cen nismo dosegli, zato je celotna akumulacija, predvsem pa sta davek iz dobička podjetij in prometni davek sila narastla.

Zavod za plan pri zveznem Izvršnem svetu ocenjuje, da bo na področju naše republike dvignjen dobiček za okroglo 100 %. Planirali smo 31 milijard, vendar tudi naši podatki kažejo, da se bo realizacija dobička gibala približno okoli 60 milijard. Enako je bil v letošnjem letu pospešen izvoz in je ta izvoz — za katerega smo imeli seveda velik interes, da znižamo našo negativno zunanjetrgovinsko bilanco — povzročil na notranjem trgu določene motnje, predvsem pa pri cenah poljedelskih predmetov.

Nadaljnji faktor, ki je vplival na našo letošnjo gospodarsko situacijo, pa je slaba letina. Iz podatkov zveznega Izvršnega sveta vemo, da je bil pridelek pšenice za en milijon 250 tisoč ton nižji kot je v Jugoslaviji povprečna letina in da je bil pridelek koruze za približno 850 tisoč ton nižji od povprečnega pridelka koruze. Vse to je seveda vplivalo na standard tako, da se ni dvignil za predvidene 3 %, ampak da je v naših industrijskih središčih in mestih padel, medtem ko se je pa standard kmečkega prebivalstva prav zaradi večje konjunktore poljedelskih predmetov nedvomno dvignil.

Ta izjemni položaj, ki je na eni strani ustvaril toliko višja sredstva iz naše industrijske proizvodnje in izvoza, na drugi strani pa padec standarda, je seveda terjal konkretne ukrepe, da se standard zaščiti, da se naše tržišče stabilizira in da se ustvarijo potrebni normalni gospodarski pogoji za leto 1955. Vsi ti ukrepi, ki bodo zlasti vplivali na stabilizacijo našega gospodarskega življenja, so predvideni zato kot novi oziroma kot izpopolnjeni instrumenti za plan leta 1955. Semkaj moramo v prvi vrsti šteti nov plačilni sistem, ki bo kakor kažejo dosedanji predlogi bistveno drugačen od dosedanjega in ki bo v resnici lahko vzpodbujal k večji delovni storilnosti, zaščitelj s tem posameznega proizvajalca v njegovem delu in zaščitelj s tem tudi podjetje samo. Prav tako predvideva novi družbeni plan za leto 1955 določeno spremembo politike v naši investicijski izgradnji, in sicer v tej smeri, da se z enakim tempom, kakor so bile investicije v letu 1954, ne more nadaljevati, kajti velika sredstva, ki so bila letos dana za investicije, morajo v vsakem primeru vplivati na življenjski standard našega človeka. Enako so predvidene določene spremembe v našem izvoznem režimu in so že tudi sprejete določene spremembe v deviznem režimu. Konkretni ukrepi, ki so bili že v letošnjem letu podvzeti za stabilizacijo tržišča in za zagotovitev boljšega življenjskega standarda, so se nanašali na določene korekture v naši izvozni politiki s tem, da je sedaj kontingentiran izvoz mesa, maščob in živine in da se prav te dni pripravljajo tudi drugi ukrepi, ki bodo zajeli še druge poljedelske proizvode, predvsem pa tiste, ki v zadnjem času povzročajo na našem tržišču velik dvig cen. Hkrati pa je bil, kakor je o tem naša javnost že informirana, sklenjen v Ameriki dogovor za dobavo pšenice, in sicer v tistih količinah, ki bodo, kakor je že izjavil maršal Tito, zagotovile redno prehrano našega prebivalstva v letošnjem in prihodnjem letu, do naše prve žetve.

V sklopu vseh teh odlokov, ki bodo morali vplivati na izboljšanje življenjskega standarda in na ureditev domačega in zunanjega tržišča, če se bodo izvajali tako kakor so zasnovani, pa je bil po predlogu zveznega Izvršnega sveta podvzet tudi konkretni ukrep, da se zaseže del letošnjih presežkov. Tu moramo takoj opozoriti, da ne gre več za tako imenovane konjunkturane presežke, o katerih je bilo govora v začetku in za katere je menilo tudi naše jugoslovan-

sko politično vodstvo, da jih je treba odvzeti, ker negativno vplivajo na urejanje tržišča in seveda tudi na življenjsko raven delovnega človeka. Po različnih predlogih, ki so v tej zvezi bili diskutirani, je bil končno v zvezni ljudski skupščini sprejet predlog Izvršnega sveta, da se zajame 50 % tistih presežkov, ki so nastali kot razlika med planiranim in med realiziranim dobičkom naših gospodarskih podjetij. Ker ni bilo mogoče ugotoviti, kaj je konjunktorni dobiček in ker ni bilo mogoče najti načina, kako ta konjunktorni dobiček individualno pobrati tam, kjer je bil ustvarjen, je bilo zato odločeno, da se polovica, to se pravi 50 % ustvarjenih presežkov odvzame. S tem je ustvarjena enotna baza za ta odvzem za vse gospodarske organizacije v Jugoslaviji. Zvezni Izvršni svet ima namreč posebno pooblastilo zvezne ljudske skupščine, da ugotovi to bazo, in sicer na osnovi zveznega in republiških družbenih planov. Ko bo ta posebni odlok izdan, bodo vse ljudske republike v naši državi imele osnovo za točen izračun teh presežkov, ki so se in se še bodo v letu 1954 pojavili v našem gospodarskem življenju.

Zvezni odlok je pooblastil v celoti ljudske republike, da same izvedejo ta odvzem. To se pravi, da bo v razmerju do federacije vsaka republika zadolžena za celotni znesek, kakršen bo pač izračunan od teh 50 % presežka. Izvršni svet je imel pred očmi dejstvo, da bi ne bilo samo nemogoče, ampak tudi nepravilno posegati s posebnimi instrumenti direktno v podjetja, ker bi zato brez dvoma ne mogli dobiti pravičnega objektivnega merila. Kakor veste je letošnji davčni in plačilni sistem tak, da je od teh velikih presežkov, ki so nastali na račun dobička naših gospodarskih podjetij, vendar le v samih podjetjih ostalo malo, glede na to, da je v tem 50 % zveznega davka in da se ostalih 50 % razdeljuje med ljudsko republiko, med okrajne ljudske odbore in med različne sklade, tako komunalne kakor tudi podjetniške. Zato je ta ukrep, da se zadolži republika neposredno, brez dvoma pravilnejši in tudi za same ljudske republike nedvomno lažji.

Stojimo torej pred dejstvom, da je treba odvesti teh 50 % presežkov, ki so se natekli iz naslova davka na dobiček podjetij. Naš račun kaže, da bo teh presežkov v Ljudski republici Sloveniji približno do 8 milijard. Ta račun delamo na osnovi ocene, ki jo je napravil naš zavod za plan na osnovi devetmesečnih poročil Narodne banke. To se pravi, da večje razlike tu ne morejo nastati, kolikor pa bodo večje pozitivne razlike nastale, pa te ne morejo vplivati na naše gospodarsko življenje, ker z njimi nismo in tudi ne bomo računali.

Po zveznem odloku je treba, da zvezni Izvršni svet pobere od teh presežkov v Jugoslaviji do 28. februarja 22 milijard s tem, da prvi obrok v znesku 16 milijard pobere do 15. januarja. To se pravi, da je naloga zveznega Izvršnega sveta ta, da do 15. januarja določi, kakšna bo višina prvega obroka za posamezne republike. Računamo, da bomo morali do 15. januarja odvesti pretežni del naše obveznosti zato, ker je razmerje v obrokih $\frac{2}{3}$ proti $\frac{1}{3}$, ki jih bomo morali plačati do 15. januarja oziroma do 28. februarja. Naš Izvršni svet je stal na stališču, da izvede to nalogo na ta način, da čim manj prizadene podjetja sama. Na osnovi zveznega odloka imamo sicer pravico zbrati ta sredstva tako iz republiških skladov in proračuna kot iz okrajnih skladov in proračunov, enako pa tudi iz skladov podjetij. Predlog našega Izvršnega sveta je, da zadolžimo za potrebno vsoto okrajne ljudske odbore v celoti, in sicer s tem, da spremenimo obstoječo davčno lestvico, ki ima namen zagotoviti dohodke Ljudski republici Sloveniji. To pomeni, da ostajamo neposredno v obveznosti do

federacije za plačilo zneska okoli 8 milijard — končno bo seveda ta znesek ugotovljen, ko bodo napravljene zaključni računi podjetij, kar bo šele v poletju 1955. leta — in da približno polovico tega denarja zberemo od okrajnih ljudskih odborov, za polovico, to se pravi za okoli 4 milijarde, pa bi moral naš Izvršni svet reducirati že sklenjene kreditne pogodbe za investicije.

Položaj naših ljudskih odborov, če izvedemo predlog, kakršnega je dal naš Izvršni svet, bi bil takle: Po izvršitvi vseh obveznosti, ki jih imajo okraji nasproti republiki in zvezi ter po izvršitvi te obveznosti tudi na račun plačila presežkov v znesku 50 %, bi po našem računu, ki je več ali manj točen, ker je bil vsklajen tudi z okrajnimi in mestnimi ljudskimi odbori, ostalo v okrajih, mestih in podjetjih še za 20 milijard in 45 milijonov sredstev. To se pravi, za dobrih 20 milijard. Proračuni okrajnih ljudskih odborov in mestnih ljudskih odborov, taki, kakršne so sami sprejeli brez vsakih okrnitev, znašajo 10 milijard in 40 milijonov, se pravi, dobro polovico te skupne vsote. V te proračune ni treba, da okrajni ljudski odbori za izvršitev te naloge posežejo. Za investicije ostane sedaj okrajnim ljudskim odborom čez 8 milijard in podjetjem čez dve milijardi. To se pravi, če ostane našim okrajnim in mestnim ljudskim odborom 8 milijard investicij, je to še vedno za okoli 2 milijardi 100 milijonov več, kot so okrajni in mestni ljudski odbori v svojih planih v začetku letošnjega leta računali. Skupna investicijska vsota za vsa investicijska dela okrajnih in mestnih ljudskih odborov znaša po njihovih neokrnjenih planih 5 milijard in 901 milijon. Te sumarne številke nam kažejo, da bodo lahko prvotni proračuni okrajnih in mestnih ljudskih odborov v celoti realizirani in da bodo lahko za več kot 2 milijardi presežene nameravane investicije na osnovi teh okrajnih in mestnih planov. To se pravi, da če bi ta ukrep, ki ga realiziramo šele sedaj v začetku decembra meseca, izvršili že v letošnjem poletju oziroma, če bi na to stvar v poletju računali, bi ne bilo potrebno, da bi ta ukrep povzročil kakršnekoli posebne težave v našem gospodarstvu. Tako je pa seveda položaj drugačen. Tako naš republiški investicijski sklad, kakor tudi investicijski skladi vseh naših okrajnih in mestnih ljudskih odborov so legalno računali s sredstvi kakor so dotekala. Kajti vsi instrumenti, ki so se upoštevali oziroma uporabljali glede podjetij, okrajev in republike, niso bili v letu 1954 v ničemer spremenjeni. To se pravi, da je republika angažirala precej več investicij, kakor pa smo jih spomladi predvidevali. Enako so napravili tudi vsi okrajni in mestni ljudski odbori. Naš republiški investicijski sklad je zaradi teh višjih dohodkov prišel do predvidene višine na osnovi končne realizacije do okoli 9 milijard. Tu niso bila samo sredstva za investicijske kredite naši industriji in 150 milijonov za poljedelstvo, ampak so bila tu tudi sredstva za naše ceste, za elektrifikacijo in predvsem tudi sredstva za komunalno dejavnost pasivnih okrajnih ljudskih odborov. Enaka stvar je bila tudi pri naših okrajih in mestih. Ker je položaj tak, da so se v drugi polovici letošnjega leta te investicije zelo dobro in lahko rečemo tudi hitro izvajale, da je bila potrošnja teh sredstev v svoji dinamiki mnogo hitrejša kakor v prvi polovici leta, hitrejša pa tudi kakor lansko leto, zato je precej teh sredstev, ki jih sedaj iščemo za poravnavo tega dolga, že potrošenih. Na drugi strani pa pričakujemo, da bo pa tudi pritek sredstev največji predvsem v mesecu decembru in januarju, ker je pač takšen način gospodarskega življenja. Vendar pa moramo računati, da bo nastal tudi tak položaj, da bodo posamezni ljudski odbori prišli v trenutne težave za plačilo te obveznosti. To pomeni, da tega denarja danes

neposredno nimajo na razpolago in bodo morali kratkoma voditi tako politiko, da bodo upoštevali vsa sredstva, ki jih imajo — to pravico oni sami imajo — in da bodo iz vseh teh sredstev, kjer jim bo pač najbolj gospodarsko ustrezalo, imobilizirali potrebne zneske in jih dali na račun tega dolga, ki nastane z odvzemanom 50 % presežka.

Poudariti je treba, da nismo tudi s strani republike hoteli uvesti nobenega takega instrumenta, s katerim bi direktno posegli v naša podjetja. Že po samem zveznem odloku je v celoti zaščiten plačilni sklad podjetij. To se pravi, da se bodo plače izplačevale delavcem po realiziranem dobičku, ne pa po tem skrčenem dobičku. Delavci ne bodo v ničemer prizadeti, temveč bodo nasprotno soudeleženi pri višje ustvarjenem dobičku v sorazmerju z instrumenti, ki so določeni za dopolnilne plačilne sklade. Prav tako ne sme biti v ničemer prizadet rezervni sklad podjetja. Enako menimo, da je pravilno, da naši okrajni ljudski odbori vodijo tako politiko, da jim skladov za prosto razpolaganje ne jemljejo. Razpravljali smo že s predstavniki naših okrajnih in mestnih ljudskih odborov in prišli do zaključka, da je najpravičnejše, če sporazumno s podjetji najdejo pri skladih za prosto razpolaganje sredstva za nadaljevanje tistih komunalnih zgradb in predvsem stanovanj, katerih bi naši okrajni in mestni ljudski odbori pri sedanjem stanju ne mogli dovršiti. To so že tako ali tako sredstva, ki jih imajo podjetja za take namene, zato smo prepričani, da tu ne bo nobenih težav in da se bo zato vendarle znaten del teh sredstev lahko usmeril v nadaljevanje in dokončanje stanovanjskih in drugih komunalnih in morda tudi nekaterih zdravstvenih ustanov, da ne bo zaradi tega nenadnega ukrepa nastala kaka gospodarska škoda pri nas.

Enako je potrebno, da naša ljudska skupščina pooblasti Izvršni svet, da napravi korekture v našem republiškem investicijskem skladu. Tu bo treba, kakor sem rekel, najti približno polovico sredstev. Izvršni svet je že dosedaj dal Narodni banki tako naročilo, da je sklepala vse investicijske pogodbe samo do 80 %. Ta ukrep moramo v celoti uveljaviti in bomo na osnovi tega dobili približno 1 milijardo 800 milijonov, drugi 2 dobri milijardi pa moramo dobiti, bodisi na osnovi ustavitve konkretnega objekta oziroma na osnovi znatnejše redukcije kreditnih sredstev, ki smo jih dali na razpolago. Na vsak način pa bomo skušali to nalogo izvesti tako, da ne bomo povzročili gospodarske škode, ki bi jo mogoče čez leto dni težko opravičevali, ali pa celo težko popravili. Ta naloga pa ne bo lahka niti za republiški investicijski sklad niti za okrajne ljudske odbore. Ker pa je ta ukrep brez dvoma eden izmed tistih, ki mora vplivati na stabilizacijo tržišča in ki mora v svojem učinku, ki se bo kazal postopoma — naenkrat se razumljivo ne more pokazati —, vendarle vplival na standard, zato mislimo, da je prav, da tako naši okrajni ljudski odbori, kakor tudi republiški investicijski sklad oziroma Izvršni svet podvzame uspešno vse ukrepe, o katerih danes razpravljamo v skupščini; ki jih v taki ali drugačni obliki moramo sprejeti, ker imamo tu že tudi zvezni zakon. Izvedimo jih tako, da bo v našem gospodarstvu čimmanj škode in da tudi ne bo nepotrebnega nerazpoloženja, ki se danes tu in tam kaže, morda včasih tudi v preostri obliki.

Konkretno pa bi k spremembi zakona o družbenem planu pripomnil le to, da Izvršni svet ni smatral za potrebno predlagati druge spremembe, ki bi bile s tem v zvezi, pri čemer konkretno mislim na spremembo, ki smo jo sprejeli na zadnjem zasedanju skupščine, ko smo na račun dograditve cest dali 300 milijonov dinarjev. Če spričo velikih obveznosti, ki jih imamo, tudi tega

zneska, za katerega se je ljudska skupščina odločila, da ga da za nadaljnjo izgradnjo naših cest, ne bi mogli ustvariti, bo treba na prihodnjem zasedanju po predlogu Izvršnega sveta tudi tu skleniti določeno zmanjšanje. Za enkrat pa mislimo, da tega zmanjšanja ni treba danes sprejeti, ker nimamo in še ne moremo imeti celotne slike, kako bo mogoče izvesti potrebne redukcije v našem republiškem investicijskem skladu. Ne vem tudi, ali je bila formalno popravljena napaka, ki je v predlogu zakona, ki ga imate pred seboj, in sicer, da se pri Ljubljani mesto spremeni odstotek tako, da je ta odstotek 45 % in ne 50 %, kakor je pomotoma v predlogu. To je bil predlog Izvršnega sveta, ki smo ga dali včeraj na seji gospodarskega odbora in ga je gospodarski odbor tudi sprejel.

Na koncu bi še obvestil tovariše in tovarišice ljudske poslance o tem, da je Izvršni svet v izvajanju tega odloka podvzel nekatere ukrepe, in sicer med drugimi tudi ukrep, da je začasno zadržal izplačevanje iz tistih skladov, ki pridejo v poštev za izvršitev te naloge, to je predvsem iz sklada za investicije, iz proračunskega sklada za investicije in iz sklada za pasivne kraje ter slednjič iz skladov kot sta vodnogospodarski in gozdni sklad. Enako so napravili tudi v večini naših okrajev. Mislimo, da je ta ukrep tako s strani Izvršnega sveta kot okrajnih in mestnih ljudskih odborov potreben zato, da si ustvarimo jasno in konkretno sliko, kako lahko to redukcijo investicij izvršimo. Seveda pa bo skrčenje investicijskih kreditov izvedeno s posebnim ozirom na čim večje zavarovanje izgradnje tekočih stanovanjskih in komunalnih objektov. Razumljivo je, da je na splošno konec leta potrošnja običajno večja, še bolj razumljivo pa je, ko se pripravljajo taki ukrepi, o katerih se je pred časom že začelo govoriti, da se je ta potrošnja tudi stopnjevala in ni potem nobene garancije, da se nastopa z manj utemeljenimi računi in včasih celo s fiktivnimi računi pred Narodno banko, da se pač na nek nasilen način zagotovijo večja sredstva. To pa bi bilo v škodo nam vsem in našemu celotnemu gospodarstvu, zato so potrebni ti začasni ukrepi, za katere pa mislimo, da je dovolj, če so v veljavi samo dobrih 8 dni in ne več, da lahko potem na osnovi analize, ki bo napravljena na vseh važnejših objektih v vsem našem gospodarstvu, čim smotrneje izvedemo ukrep, ki nam je bil odrejen že s strani zvezne ljudske skupščine.

Menimo, da je ta način zajemanja sredstev najboljši in zato predlagamo, da ljudska skupščina predlog, kakršen je predložen in s strani gospodarskega odbora tudi podprt, sprejme.

Predsednik Miha Marinko: Pričenjam razpravo o predlogu. Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.) Če ne želi nihče besede, zaključujem razpravo. Glasovanje o zakonskem predlogu bo ločeno po domovih.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na obravnavo in sklepanje o predlogu odloka o določitvi števila sodnikov pri Vrhovnem sodišču LRS in okrožnih sodiščih v LRS. Prosim tovariša tajnika, da prečita besedilo predloga odloka. (Tajnik dr. Miha Potočnik prečita besedilo navedenega predloga odloka.)

Prosim poročevalca odbora za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora, da da poročilo. (Poročevalec odbora za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora ljudski poslanec Tone Zupančič prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Želi morda predstavnik Izvršnega sveta dati obrazložitev?

Niko Šilih: Sklicujem se na že dano obrazložitev in kaka druga obrazložitev ni potrebna.

Predsednik Miha Marinko: Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo k temu predlogu? (Ne javi se nihče.) Ker se nihče ne javi k besedi, zaključujem razpravo in dajem ta predlog na glasovanje. Kdor je za ta predlog, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je s tem predlog odloka o določitvi števila sodnikov pri Vrhovnem sodišču LRS in okrožnih sodiščih v LRS soglasno sprejet.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, in sicer na obravnavo in sklepanje o predlogu odloka o določitvi števila sodnikov pri Višjem gospodarskem sodišču LRS, števila občasnih sodnikov pri Višjem gospodarskem sodišču LRS ter števila sodnikov okrožnih gospodarskih sodišč v LRS.

Prosim tajnika skupščine, da prečita predlog tega odloka. (Tajnik dr. Miha Potočnik prečita besedilo predloga odloka.)

Prosim poročevalca odbora za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora, da da poročilo. (Poročevalec odbora za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora ljudski poslanec Tone Zupančič prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Želi morda predstavnik Izvršnega sveta dati obrazložitev? (Predstavnik Izvršnega sveta izjavi, da ne želi dati posebne obrazložitve.)

Pričenjam razpravo o tem predlogu. Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.) Ker se nihče ne javi k besedi, dajem predlog odloka na glasovanje. Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko? (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog odloka o določitvi števila sodnikov pri Višjem gospodarskem sodišču LRS, števila občasnih sodnikov pri Višjem gospodarskem sodišču LRS ter števila sodnikov okrožnih gospodarskih sodišč v LRS soglasno sprejet.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na obravnavo in sklepanje o predlogu za izvolitev predsednika in sodnikov Višjega gospodarskega sodišča LRS. Prosim tovariša tajnika, da prečita predlog. (Tajnik dr. Miha Potočnik prečita predlog za izvolitev predsednika in sodnikov Višjega gospodarskega sodišča LRS.)

Prosim poročevalca odbora za volitve, da da poročilo k temu predlogu. (Poročevalec odbora za volitve Ljudske skupščine LRS ljudski poslanec Franc Krese prečita odborovo poročilo, hkrati pa pripomni, da je v istem poročilu obravnavan tudi predlog za izvolitev občasnih sodnikov Višjega gospodarskega sodišča LRS in predsednikov ter sodnikov okrožnih gospodarskih sodišč LRS. Po prečitaniu poročila pripomni poročevalec naslednje:)

Franc Krese: Kolikor bi nekdo želel podrobnejših podatkov o predlaganih kandidatih, ki jih je prečital tovariš tajnik, jih odbor za volitve lahko kasneje predloži.

Predsednik Miha Marinko: Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Ne javi se nihče.) Ker se nihče ne javi k besedi, zaključujem razpravo in dajem

predlog za izvolitev predsednika in sodnikov Višjega gospodarskega sodišča LRS na glasovanje. Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je s tem predlog za izvolitev predsednika in sodnikov Višjega gospodarskega sodišča LRS soglasno sprejet.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na obravnavo in sklepanje o predlogu za izvolitev občasnih sodnikov Višjega gospodarskega sodišča LRS. Poročevalec odbora za volitve je dal poročilo že pri prejšnji točki dnevnega reda, zato vprašam le še zastopnika Izvršnega sveta, če želi dati obrazložitev? (Predstavniki Izvršnega sveta se sklicuje na pismeno obrazložitev.) Ker se predstavnik Izvršnega sveta sklicuje na pismeno obrazložitev, ki je priložena predlogu, zato pričenjam razpravo o predlogu samem. Ker je bil ta predlog razdeljen vsem poslancem, vprašam, če je potrebno, da se ta predlog bere. Pripominjam, da so v pismenem predlogu določene spremembe, ki izvirajo od tod, da so nekateri predlagani občasni sodniki zaradi medčasnega sklepa o združitvi univerze spremenili funkcijo, kar pa se bo v Uradnem listu primerno upoštevalo. Zato ponovno vprašam, ali je potrebno, da se ta predlog čita? (Večina poslancev izjavi, da čitanje predloga ni potrebno.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Ne javi se nihče.) Če nihče, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) S tem je ta predlog soglasno sprejet in ugotavljam, da so za občasne sodnike Višjega gospodarskega sodišča izvoljeni tovariši, ki jih vsebuje pismeni predlog.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, in sicer na obravnavo in sklepanje o predlogu za izvolitev predsednikov in sodnikov okrožnih gospodarskih sodišč v LRS. (Tajnik dr. Miha Potočnik prečita najprej besedilo predloga.)

Ker je poročevalec odbora za volitve tudi k temu predlogu že dal svoje poročilo in je priložena tudi pismena obrazložitev Izvršnega sveta, zato pričenjam razpravo o tem predlogu. Želi kdo besedo? (Ne javi se nihče.) Če nihče, potem dajem ta predlog na glasovanje. Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) S tem je predlog soglasno sprejet in ugotavljam, da so za predsednike in sodnike okrožnih gospodarskih sodišč v LRS izvoljeni tovariši, ki jih vsebuje ta predlog.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na obravnavo in sklepanje o predlogu za izvolitev sodnikov okrožnih sodišč v Gorici in Ljubljani. (Tajnik dr. Miha Potočnik prečita najprej besedilo predloga.)

Prosim poročevalca odbora za volitve, da da poročilo. (Poročevalec odbora za volitve Ljudske skupščine LRS ljudski poslanec Franc Krese prečita odborovo poročilo k predlogu za izvolitev sodnikov okrožnih sodišč v Gorici in Ljubljani in k predlogu za razrešitev sodnikov okrožnih sodišč v Celju in Gorici. — Glej priloge.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Ne javi se nihče.) Ker nihče, dajem predlog na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog soglasno sprejet in so za sodnike okrožnih sodišč v Gorici in Ljubljani izvoljeni v predlogu navedeni tovariši.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na obravnavo in sklepanje o predlogu za razrešitev sodnikov okrožnih sodišč v Celju in Gorici. Ker je poročevalec odbora za volitve tudi o tem predlogu dal poročilo že pri prejšnji točki dnevnega reda, zato pričenjam razpravo o tem predlogu. Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.) Ker nihče, prehajamo na glasovanje. Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog soglasno sprejet in sta sodnik Okrožnega sodišča v Celju, Albin Dobrajc in sodnik Okrožnega sodišča v Gorici, Viktor Prohinar razrešena.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, in sicer na poročilo administrativnega odbora Ljudske skupščine LRS. Prosim poročevalca administrativnega odbora, da da poročilo. (Predsednik administrativnega odbora Ljudske skupščine LRS ljudski poslanec Ivan Novak prečita odborovo poročilo. — Glej priloge.)

Želi še kdo kako pojasnilo k prečitanemu poročilu? (Ne javi se nihče.) Če ne, zaključujem razpravo in menim, da je poročilo odobreno.

S tem je dnevni red 6. skupne seje Republiškega zbora in Zbora proizvajalcev v celoti izčrpan in zaključujem sejo. Prihodnja seja bo sklicana pismeno.

Obveščam tovariše ljudske poslance, da bodo ločene seje obeh zborov pričele ob 12. uri.

Seja je bila zaključena ob 11,40.

P R I L O G E

PREDLOG ZAKONA O SOCIALNIH ZAVODIH

I. Splošne določbe

1. člen

Za socialne zavode po tem zakonu se štejejo splošni socialni zavodi, socialno-zdravstveni zavodi in socialno-vzgojni zavodi.

Splošni socialni zavodi so tisti zavodi, ki dajejo mladini ali odraslim pretežno splošno ali specialno socialno varstvo; za take zavode se štejejo zlasti: otroški domovi, mladinski domovi, mladinski prehodni domovi, rejniški centri, počitniški domovi za otroke in mladino, šolske kuhinje, domovi za odrasle slepe ter domovi za stare in onemogle.

Socialno-zdravstveni zavodi so tisti zavodi, ki dajejo oskrbovancem pretežno zdravstveno nego in zdravstveno pomoč poleg splošne oskrbe, vzgoje ali rehabilitacije; za take zavode se štejejo zlasti: dečji domovi, dečje jasli, zavodi za rehabilitacijo invalidne mladine, invalidski domovi za odrasle, zavodi za duševno defektno mladino in odrasle.

Socialno vzgojni zavodi so tisti zavodi, ki poleg splošne oskrbe in nege dajejo otrokom in mladini predvsem vzgojo in šolanje; za take zavode se štejejo zlasti: vrtni s prehrano, dnevni domovi za šolarje, vajenski, dijaški in študentski domovi in internati, zavodi za socialno vzgojo in rehabilitacijo za gluhe, slepe, duševno nerazvite otroke, za otroke s karakternimi in vzgojnimi motnjami (vzgjajališča, zavodi za psihopatične in nevrotične otroke) ter vzgojne posvetovalnice.

V dvomu, ali naj se socialni zavod šteje za splošni socialni zavod ali za socialno-zdravstveni zavod ali za socialno-vzgojni zavod, odločita sporazumno Svet za zdravstvo in socialno politiko LRS in Svet za prosveto in kulturo LRS.

2. člen

Socialni zavod lahko ustanovi Izvršni svet Ljudske skupščine LRS, ljudski odbor, gospodarska ali družbena organizacija ali društvo.

Za ustanovitev socialnega zavoda, ki ima pomen za vso republiko, morajo imeti gospodarske in družbene organizacije ter društva glede na vrsto zavoda poprejšnjo potrditev Sveta za zdravstvo in socialno politiko LRS oziroma Sveta za prosveto in kulturo LRS, za ustanovitev drugih socialnih zavodov pa poprejšnjo pritrditev ustreznega sveta okrajnega (mestnega) ljudskega odbora, na katerega območju bo sedež zavoda.

3. člen

Svet za zdravstvo in socialno politiko LRS in Svet za prosveto in kulturo LRS predpišeta pogoje za ureditev in delo socialnih zavodov.

4. člen

Socialni zavodi se ustanovijo praviloma kot finančno samostojni zavodi, izjemoma pa kot proračunski zavodi.

5. člen

Finančno samostojni socialni zavodi imajo sklad za nagrade delavcev in uslužbencev, sklad za lastne investicije in amortizacijski sklad, lahko pa imajo tudi druge sklade.

II. Ustanovitev in prenehanje

6. člen

Socialni zavod se ustanovi z odločbo.

Z odločbo o ustanovitvi socialnega zavoda se določi:

1. ime in sedež zavoda,
2. ali je zavod finančno samostojni zavod ali proračunski zavod,
3. delovno področje oziroma naloge zavoda,
4. s katerim premoženjem ima zavod pravico gospodariti,
5. katere sklade ima zavod,
6. organi zavoda in način njihovega oblikovanja,
7. državni organ, ki je pristojen za zadeve in naloge zavoda.

Kot organ, ki je pristojen za zadeve in naloge zavoda, se glede na pomen in vrsto zavoda določi Svet za zdravstvo in socialno politiko LRS oziroma Svet za prosveto in kulturo LRS ali svet za ljudsko zdravstvo in socialno politiko oziroma svet za prosveto in kulturo ljudskega odbora okraja (mesta, mestne občine s posebnimi pravicami) ali pa občinski ljudski odbor.

7. člen

Vsi socialni zavodi se morajo registrirati pri ljudskem odboru okraja (mesta, mestne občine s posebnimi pravicami), na katerega območju imajo svoj sedež.

Za registracijo socialnih zavodov veljajo splošni predpisi o registraciji finančno samostojnih zavodov.

8. člen

Odločbo o prenehanju zavoda izda organ, ki je zavod ustanovil. Način likvidacije se določi z odločbo o prenehanju zavoda.

9. člen

Odločbo o ustanovitvi oziroma prenehanju socialnega zavoda je treba objaviti v Uradnem listu LRS.

III. Pravila

10. člen

Vsak socialni zavod mora imeti pravila.

Pravila zavoda obsegajo določbe o organizaciji, nalogah in delu zavoda, zlasti:

1. o organih zavoda in natančnejše določbe o načinu oblikovanja in sestavi kolektivnega organa;
 2. o pravicah in dolžnostih organov zavoda in o njihovih medsebojnih razmerjih;
 3. o finančnem poslovanju in natančnejše določbe o kalkulaciji oskrbnin;
 4. o dohodkih zavoda;
 5. o delitvi skladov;
 6. o plačevanju in nagrajevanju delavcev in uslužbencev zavoda;
 7. o organizaciji administracije in sistemizacije delovnih mest.
- Pravila zavoda predpiše upravni odbor, potrdi pa jih organ, ki je pristojen za zadeve in naloge zavoda.

IV. Organi zavoda

11. člen

Socialni zavod upravlja upravni odbor. Upravni odbor ima pet do enajst članov.

Število članov upravnega odbora se določi z odločbo o ustanovitvi zavoda. Delovna doba upravnega odbora traja eno leto.

12. člen

Člane upravnega odbora socialnega zavoda imenuje organ, ki je pristojen za zadeve in naloge zavoda, izmed članov delovnega kolektiva, ki jih predlaga delovni kolektiv zavoda in izmed drugih državljanov. Upravnik socialnega zavoda je član upravnega odbora po svojem položaju.

V upravnem odboru socialnega zavoda sme biti največ ena tretjina zastopnikov delovnega kolektiva.

V upravnem odboru socialnega zavoda, ki ima tudi vzgojne naloge, mora biti vsaj en prosvetni delavec, ki ni član delovnega kolektiva zavoda.

V upravni odbor socialnega zavoda, ki ima pomen za vso ljudsko republiko, se imenuje izmed državljanov vsaj en član na predlog okrajnega (mestnega) ljudskega odbora, na katerega območju je sedež zavoda.

S pravili socialnega zavoda, v katerem so polnoletni oskrbovanci, se lahko določi, da mora biti en član upravnega odbora imenovan izmed oskrbovancev.

V upravni odbor socialnega zavoda, ki ga ustanovi ljudski odbor, pride tudi zastopnik ljudskega odbora občine (mesta, mestne občine), kjer je sedež zavoda.

13. člen

Upravni odbor socialnega zavoda izvoli izmed sebe predsednika. Upravnik socialnega zavoda ne more biti predsednik upravnega odbora.

14. člen

Upravni odbor ima splošno vodstvo zavoda in odloča o vseh načelnih vprašanjih, ki se tičejo zavoda.

Upravni odbor opravlja zlasti te zadeve:

1. sprejme v sporazumu z organom, ki je pristojen za zadeve in naloge zavoda, predračun dohodkov in izdatkov zavoda; sprejme sklepni račun zavoda;

2. določa oskrbnino v sporazumu z organom, ki je pristojen za zadeve in naloge zavoda;
 3. odloča o tem, ali naj se vzame kredit pri banki in koliko;
 4. odloča v mejah veljavnih predpisov o uporabi skladov;
 5. odloča o investicijah, ki se financirajo iz skladov zavoda; daje predloge organu, ki je pristojen za zadeve in naloge zavoda, glede investicij, ki se financirajo iz proračuna;
 6. sklepa o povečanju ali zmanjšanju kapacitete zavoda;
 7. nadzoruje finančno poslovanje zavoda;
 8. odloča o sprejemu in odpustu oskrbovancev ter o njihovih pritožbah;
 9. predlaga sistemizacijo delovnih mest;
 10. postavlja in razrešuje strokovne uslužbence;
 11. predpisuje hišni red zavoda;
 12. opravlja druge zadeve, ki se mu naložijo s posebnimi predpisi.
- Za odločitve po 3., 6. in 10. točki prvega odstavka je potrebno soglasje organa, ki je pristojen za zadeve in naloge zavoda.

15. člen

Organ, ki je pristojen za zadeve in naloge zavoda, lahko pred potekom delovne dobe razreši celotni upravni odbor in posamezne njegove člane, če je njihovo delo v nasprotju z zakonitimi predpisi ali ukrepi ali če zanemarjajo svoje dolžnosti, lahko pa jih tudi začasno odstrani (suspendira), če je potrebno, da se zadeva razišče.

16. člen

Upravnika socialnega zavoda, ki ima pomen za vso ljudsko republiko, imenuje republiški organ, ki je pristojen za zadeve in naloge zavoda, upravnika drugega socialnega zavoda pa ljudski odbor, ki je zavod ustanovil.

17. člen

Upravnik je za svoje delo odgovoren upravnemu odboru in organu, ki je pristojen za zadeve in naloge zavoda.

Če je upravnik zadržan, ga nadomešča uslužbenec, ki ga določi upravni odbor.

18. člen

Upravnik socialnega zavoda organizira delo zavoda in ga neposredno vodi. Odgovoren je za izvrševanje zakonov in drugih predpisov in ukrepov ter zakonitih sklepov upravnega odbora.

Upravnik je odredbodajalec za izvrševanje predračuna dohodkov in izdatkov socialnega zavoda.

Če se upravni odbor socialnega zavoda ne zbere na sejo, ki je bila pravilno sklicana, sme upravnik v nujnih primerih sam izdati posamezen ukrep z delovnega področja upravnega odbora, mora pa ga predložiti upravnemu odboru v potrditev na prvi prihodnji seji.

19. člen

Upravnik nastavlja delavce in uslužbence, razen strokovnih uslužbencev.

Zoper odločbe o delovnih razmerjih, ki jih je izdal upravnik zavoda, imajo uslužbenci in delavci pravico ugovora na upravni odbor. Zoper odločbo upravnega odbora je dovoljena pritožba na organ, ki je pristojen za zadeve in naloge zavoda.

20. člen

Če upravnik socialnega zavoda misli, da je sklep upravnega odbora v nasprotju z zakonitim predpisom ali ukrepom, mora zadržati izvršitev sklepa in to takoj sporočiti organu, ki je pristojen za zadeve in naloge zavoda, da odloči o veljavnosti sklepa upravnega odbora. Ta organ mora o tem odločiti najpozneje v enem mesecu.

21. člen

Socialni zavod ima praviloma strokovni kolegij. Imenuje ga upravni odbor zavoda.

Strokovni kolegij je posvetovalni organ upravnika in upravnega odbora za vsa važnejša strokovna vprašanja in za vprašanja, ki zadevajo strokovno vodstvo zavoda.

Strokovni kolegij socialnega zavoda sestavljajo upravnik in vodilno strokovno osebje (učno, vzgojno in zdravstveno).

V. Sprejemanje in odpuščanje oskrbovancev

22. člen

V socialni zavod je lahko sprejet, kdor je iz socialnih, zdravstvenih ali vzgojnih razlogov potreben oskrbe.

Pri sprejemanju v socialni zavod imajo prednost otroci padlih borcev narodnoosvobodilnega boja, žrtev fašističnega nasilja in vojaških vojnih invalidov ter otroci brez enega ali obeh staršev in pa osebne žrtve fašističnega nasilja in vojaški vojni invalidi.

Socialni zavod mora sprejeti mladoletnika, za katerega tako odloči skrbniški organ oziroma sodišče.

23. člen

Socialni zavod lahko odpusti oskrbovanca po poprejšnji enomesečni odpovedi. Mladoletniku sme odpovedati praviloma le za konec šolskega leta. Odpove se prvega v mesecu.

Če je bil oskrbovanec oddan v socialni zavod po odločbi skrbniškega organa ali sodišča, se lahko odpusti le v sporazumu s pristojnim skrbniškim organom ali sodiščem, vendar šele potem, ko je skrbniški organ poskrbel za njegovo nadaljnjo oskrbo v družini ali v kakšnem drugem zavodu.

24. člen

Oskrbovanec se lahko odpusti tudi zaradi kršitve discipline v primerih, ki jih določijo pravila zavoda.

Oskrbovanca, ki je bil sprejet v zavod na podlagi odločbe skrbniškega organa ali sodišča, sme socialni zavod odpustiti zaradi kršitve discipline le v sporazumu z organom, ki ga je napotil v zavod.

25. člen

Zoper odklonitev sprejema, odpoved in odpust po 24. členu tega zakona je dovoljena pritožba v 8 dneh po prejemu odločbe na organ, ki je pristojen za zadeve in naloge zavoda.

VI. Finansiranje socialnih zavodov

a) finančno samostojnih zavodov

26. člen

Finančno samostojni socialni zavodi se financirajo po predpisih, ki veljajo za finančno samostojne zavode, kolikor ni s tem zakonom drugače določeno.

27. člen

Organ, ki ustanovi socialni zavod, mora ob ustanovitvi zagotoviti zavodu materialne pogoje za sanitarno in higiensko ureditev zavoda za njegov nemoten obstoj in delo. Zagotoviti mu mora tudi sredstva za tele izdatke:

- a) za plače in dodatke, prispevke za socialno zavarovanje učnega, vzgojnega in zdravstvenega osebja po odobreni sistemizaciji;
- b) za šolo, učila, učne pripomočke in vzgojila, za preventivne zdravstvene ukrepe, za rehabilitacijo ter za nabavo in vzdrževanje ortopedskih sredstev;
- c) za investicije in investicijsko vzdrževanje.

Upravni odbor socialnega zavoda določi v sporazumu z organom, ki je ustanovil zavod, kateri uslužbenci se štejejo za učno, vzgojno in zdravstveno osebje po točki a) prvega odstavka in kateri drugi osebni in materialni izdatki se krijejo iz proračunskih sredstev.

Vse druge osebne in materialne izdatke krije socialni zavod iz oskrbnin in iz drugih lastnih dohodkov.

28. člen

Oskrbnino določi upravni odbor socialnega zavoda v sporazumu z organom, ki je pristojen za zadeve in naloge zavoda.

Enota za določitev oskrbnine je oskrbni dan.

Natančnejše določbe o strukturi cene predpišeta Svet za zdravstvo in socialno politiko LRS in Svet za prosveto in kulturo LRS v sporazumu z državnim sekretarjem za občo upravo in proračun LRS.

29. člen

Presežek dohodkov nad izdatki, ki se pokaže po sklepnem računu, se razdeli na sklade socialnega zavoda.

Kolikšen odstotek doseženega presežka gre v posamezni sklad, določi vsako leto posebej organ, ki je pristojen za zadeve in naloge socialnega zavoda.

Natančnejše določbe o skladih socialnih zavodov predpišeta Svet za zdravstvo in socialno politiko LRS in Svet za prosveto in kulturo LRS.

30. člen

Socialni zavod ima pri banki svoj tekoči račun.
Socialni zavod lahko najame pri banki kredit po veljavnih predpisih.

31. člen

Plače delavcev in uslužbencev socialnih zavodov se določajo po predpisih, ki veljajo za plače delavcev in uslužbencev državnih organov oziroma uslužbencev v zdravstveni službi in prosvetno-zdravstveni službi.

32. člen

b) proračunskih zavodov

Proračunski socialni zavodi se financirajo iz ustreznega proračuna, vsi njihovi dohodki gredo v ta proračun.

Za finančno poslovanje proračunskih socialnih zavodov veljajo splošni predpisi o finančnem poslovanju proračunskih zavodov.

VII. Oskrbnina

33. člen

Oskrbnina se plačuje v vseh socialnih zavodih mesečno vnaprej.

Oskrbnino plačuje praviloma oskrbovanec oziroma tisti, ki je po zakonu dolžan oskrbovanca preživljati, razen, če se je kdo drug zavezal, da bo v celoti ali deloma zanj plačeval oskrbnino.

34. člen

Če oskrbovanec in tisti, ki so po zakonu dolžni oskrbovanca preživljati, nimajo sredstev ali nimajo zadosti sredstev za plačevanje oskrbnine, plača oskrbnino v celoti ali deloma ljudski odbor okraja (mesta, mestne občine s posebnimi pravicami), kjer ima oskrbovanec stalno prebivališče.

35. člen

Če tisti, ki je po 33. členu tega zakona zavezan plačati oskrbnino, ne plača oskrbnine najpozneje v 8 dneh po dospelosti plačila, plača oskrbnino ljudski odbor okraja (mesta, mestne občine s posebnimi pravicami). V tem primeru izda ljudski odbor plačilnemu zavezancu plačilni nalog. Plačilni nalog je izvršljiv v 3 dneh.

Če plačilni zavezanec misli, da ni dolžan plačati oskrbnine ali pa da je oskrbnina nepravilno obračunana, lahko poda v 3 dneh po prejemu plačilnega naloga ugovor. O ugovoru odloči organ, ki je plačilni nalog izdal. Zoper njegovo odločbo je v 8 dneh po prejemu odločbe dovoljena pritožba na pristojni republiški organ.

36. člen

Če ljudski odbor v primeru iz prvega odstavka prejšnjega člena ne plača oskrbnine v 8 dneh po prejemu računa, izda državna arbitraža na tožbo socialnega zavoda zoper ljudski odbor plačilni nalog.

37. člen

Če starši ne plačujejo v redu oskrbnine za otroka, za katerega prejemajo otroški dodatek, mora organ, ki izplačuje otroški dodatek, na zahtevo socialnega zavoda nakazovati otroški dodatek zavodu.

38. člen

Dokler se ne ugotovi stalno prebivališče oskrbovanca oziroma tisti, ki je dolžan plačati oskrbnino, plačuje oskrbnino ustanovitelj. Za oskrbovanca v socialnem zavodu, ki ga je ustanovil Izvršni svet Ljudske skupščine LRS, plačuje v takem primeru oskrbnino Svet za zdravstvo in socialno politiko LRS oziroma Svet za prosveto in kulturo LRS.

Ko se ugotovi stalno prebivališče oskrbovanca oziroma plačilni zavezanec, ima organ, ki je začasno plačal oskrbnino po prvem odstavku tega člena, pravico zahtevati povračilo plačane oskrbnine od ljudskega odbora okraja (mesta; mestne občine s posebnimi pravicami), kjer ima oskrbovanec stalno prebivališče. Ljudski odbor pa izda plačilni nalog plačilnemu zavezancu po 35. členu tega zakona.

Določbe tega člena se uporabljajo tudi za oskrbovance, ki so že v socialnih zavodih, pa ni ugotovljeno njihovo stalno prebivališče oziroma plačilni zavezanec.

39. člen

Ljudski odbori okrajev (mest, mestnih občin s posebnimi pravicami) morajo v svojih proračunih zagotoviti finančna sredstva za plačevanje oskrbnin v socialnih zavodih po določbah tega zakona.

Ljudski odbor lahko sklene s socialnim zavodom pogodbo o oskrbnini, o pogojih za oskrbo in plačevanje oskrbnine, o akontacijah in podobno.

VIII. Posebne določbe za socialne zavode organizacij

40. člen

Določbe II. do VII. poglavja se primerno uporabljajo tudi za socialne zavode, ki jih ustanovijo gospodarske in družbene organizacije in društva, kolikor ni v tem poglavju drugače določeno.

41. člen

Delo socialnih zavodov iz prejšnjega člena nadzoruje glede na pomen in vrsto posameznega zavoda Svet za zdravstvo in socialno politiko LRS oziroma Svet za prosveto in kulturo LRS ali pa svet za ljudsko zdravstvo in socialno politiko oziroma svet za prosveto in kulturo okrajnega (mestnega) ljudskega odbora (nadzorni organ).

42. člen

Ustanovitelj ima do socialnega zavoda, ki ga je ustanovil, tele pravice oziroma dolžnosti:

1. predpiše pravila zavoda v sporazumu z nadzornim organom;
2. imenuje in razrešuje člane upravnega odbora in upravnika s pritrditvijo nadzornega organa;
3. potrdi sistemizacijo delovnih mest v zavodu;
4. potrdi predračun in sklepni račun zavoda in da pritrditvev k razdelitvi presežka dohodkov na posamezne sklade;
5. lahko predpiše način oskrbovanja;
6. lahko predpiše oskrbnino v sporazumu z nadzornim organom;
7. lahko omeji uporabo skladov zavoda v sporazumu z nadzornim organom;
8. lahko določi, da se posamezne kategorije oseb deloma ali popolnoma oprostijo oskrbnine;
9. zagotovi zavodu sredstva za plačilo izdatkov, naštetih v 27. členu tega zakona;
10. odloča o sklepu upravnega odbora, katerega izvršitev je zadržal upravnik socialnega zavoda po 20. členu tega zakona.

Če se zaradi ukrepov po 5., 6., 7. in 8. točki tega člena povečajo stroški oziroma zmanjšajo dohodki socialnega zavoda, mora ustanovitelj preskrbeti zavodu tudi kritje za povečane stroške oziroma povračilo za zmanjšane dohodke.

IX. Prehodne in končne določbe

43. člen

Vsi socialni zavodi morajo svojo organizacijo in delo prilagoditi določbam tega zakona v treh mesecih po objavi tega zakona.

44. člen

Natančnejše določbe za izvrševanje tega zakona predpišeta po potrebi Svet za zdravstvo in socialno politiko LRS in Svet za prosveto in kulturo LRS.

45. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu.

OBRAZLOŽITEV

predloga zakona o socialnih zavodih

Za zdravstvene zavode so bili že v lanskem letu izdani ustrezni zvezni predpisi (odlok o finansiranju in poslovanju zdravstvenih zavodov, uredba o upravljanju zdravstvenih zavodov), po kateri je večina zdravstvenih zavodov prešla na samostojno finansiranje in po kateri upravljajo zdravstvene zavode upravni odbori. Socialni zavodi so pa še nadalje ostali proračunski zavodi.

Vsi njihovi izdatki so se krili iz proračuna, vsi njihovi dohodki pa so se stekali v proračun; edini organ socialnega zavoda je bil upravnik.

Ker je potreba po samostojnem finansiranju večine socialnih zavodov postajala vedno bolj nujna, so bili številni proračunski socialni zavodi razglašeni za finančno samostojne zavode po temeljni uredbi o finančno samostojnih zavodih (Uradni list FLRJ, št. 51-426/53). Tak prehod nekaterih socialnih zavodov na samostojno finansiranje pa je bil samo začasen izhod za silo, ker temeljna uredba o finančno samostojnih zavodih ni v celoti uporabna za socialne zavode.

Z zvezno uredbo o izdajanju republiških predpisov o organizaciji, vodstvu in finansiranju socialnih zavodov (Uradni list FLRJ, št. 54-471/53) so bile pa ljudske republike pooblaščen, da ne glede na veljavne zvezne predpise na podlagi republiške ustave izdajo svoje predpise o organizaciji, vodstvu in finansiranju socialnih zavodov.

Po 23. členu republiškega ustavnega zakona se smejo samo z zakonom urejati zadeve, ki se tičejo javnih služb, ki so splošnega pomena, med take javne službe pa spadajo tudi socialni zavodi. V skladu s to določbo ustavnega zakona predlaga Izvršni svet predlog zakona o socialnih zavodih, v katerem je v celoti urejeno vprašanje ustanavljanja, upravljanja in finansiranja socialnih zavodov, in sicer po načelih, ki so postavljena v ustreznih zveznih predpisih za zdravstvene zavode. Socialne zavode lahko razen Izvršnega sveta in ljudskih odborov ustanovijo tudi gospodarske in družbene organizacije in društva. Socialni zavodi so praviloma finančno samostojni zavodi, izjemoma pa so lahko tudi proračunski zavodi. Organa zavoda sta upravni odbor in upravnik, posvetovalni organ pa strokovni kolegij.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ZBOR

Odbor za zdravstvo in socialno
politiko

POROČILO

odbora za zdravstvo in socialno politiko Republiškega zbora Ljudske
skupščine LRS k predlogu zakona o socialnih zavodih

Odbor za zdravstvo in socialno politiko Republiškega zbora je na svoji seji obravnaval predlog zakona o socialnih zavodih in ugotovil, naj se v 16. člen vnese naslednji amandma, tako da se prečiščeno besedilo glasi:

»Upravnika socialnega zavoda, ki ima pomen za vso ljudsko republiko, imenuje republiški organ, ki je pristojen za zadeve in naloge zavoda, v sporazumu z upravnim odborom, upravnika drugega socialnega zavoda pa ljudski odbor, ki je zavod ustanovil, v sporazumu z upravnim odborom.«

V 35. členu, prvi odstavek, naj se doda naslednje besedilo:..... plača oskrbnino ljudski odbor okraja »po stalnem prebivališču oskrbovanca«.

Za 39. členom naj se doda nov 40. člen z naslednjim besedilom:

»Ljudski odbori, ki so ustanovitelji socialnih zavodov, lahko ustanovijo socialni sklad.

V ta sklad se stekajo volila, darila, prostovoljni prispevki gospodarskih in družbenih organizacij ali posameznikov in drugi prispevki za socialno humanitarne namene.

Sklad se uporablja za izboljšanje materialnih pogojev socialnih zavodov, za izboljšanje storitev, za dodatne dotacije, za dodatne prispevke oskrbovancev in za druge podobne namene kot dopolnilni vir sredstev za napredek socialnih zavodov in reševanje drugih socialnih nalog.

Ta sklad se ne izkazuje v proračunu ljudskega odbora. Natančnejše predpise o tem skladu izdajo ljudski odbori.«

Dosedanji 40. člen postane 41., prav tako se vsi drugi členi pomaknejo za eno številko dalje.

Odbor predlaga, da zbor sprejme predlog zakona o socialnih zavodih s predlaganimi amandmaji.

Za svojega poročevalca je odbor določil ljudskega poslanca Miro Svetina.

Št. R 367/1-54.

Ljubljana, dne 26. junija 1954.

Tajnik:

Mira Svetina l. r.

Podpredsednik:

dr. Marjan Ahčin l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ZBOR
Zakonodajni odbor

POROČILO

zakonodajnega odbora Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS k predlogu zakona o socialnih zavodih

Zakonodajni odbor Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS je na svoji seji dne 25. junija 1954 obravnaval predlog zakona o socialnih zavodih ter ta predlog v načelu soglasno sprejel.

Pri podrobni obravnavi je zakonodajni odbor sprejel predlog v besedilu, kakor ga je sprejel na svoji seji odbor za zdravstvo in socialno politiko Republiškega zbora, torej s spremembami v 16. in 35. členu ter z novim členom glede socialnih skladov za sedanjim 39. členom.

Zakonodajni odbor sam je v obravnavi od člena do člena sklenil še tele spremembe oziroma dopolnitve:

3. člen: v drugi vrsti naj se med besedama »predpišeta« in »pogoje« vstavi še beseda »sporazumno«.

8. člen: na koncu prvega stavka naj se črta pika in še dodajo besede: »oziroma tisti, na katerega so bile prenesene pravice ustanovitelja«.

10. člen: v drugem odstavku naj se pri 5. točki vstavita med besedi »o delitvi« še besedi »formiranja in«, tako, da se ta točka glasi: peta točka »o formiranju in delitvi skladov;«.

12. člen: v četrtem odstavku se v prvi in drugi vrsti besede »ki ima pomen za vso ljudsko republiko« zamenjajo z besedami: »za katerega zadeve in naloge je pristojen republiški organ.«

Zakonodajni odbor ugotavlja, da je predlog zakona o socialnih zavodih pravno-tehnično pravilen ter v skladu z našim pravnim sistemom. Z zvezno uredbo o izdajanju republiških predpisov o organizaciji, varstvu in financiranju socialnih zavodov (Ur. list FLRJ, št. 54-471/53) so bile ljudske republike pooblašene, da ne glede na veljavne zvezne predpise na podlagi republiškega ustavnega zakona izdajajo svoje predpise o organizaciji, vodstvu in financiranju socialnih zavodov.

Zakonodajni odbor zaradi povedanega predlaga, naj Republiški zbor ta zakonski predlog sprejme.

Za poročevalca je odbor določil svojega predsednika **Jožeta Petejana**.

Št. R 367/2-54.

Ljubljana, 28. junija 1954.

Predsednik in poročevalec:

Jože Petejan l. r.

PREDLOG ZAKONA O BABIŠKI SLUŽBI IN PORODNIŠKI POMOČI IZVEN ZDRAVSTVENIH ZAVODOV

Splošne določbe

1. člen

Namen babiške službe je, da se daje nosečnicam, porodnicam, otročnicam in novorojenčkom zdravstveno varstvo in porodniška pomoč izven porodnišnic in drugih zdravstvenih zavodov, ki so namenjeni za varstvo mater in otrok.

Babiška služba je sestavni del zdravstvene službe zdravstvenih domov (občinskih, mestnih, okrajnih).

2. člen

Babiško službo opravljajo babice.

Babice so terenske uslužbenke okrajnega (mestnega) oziroma občinskega zdravstvenega doma. Imenuje jih upravni odbor zdravstvenega doma.

Mesta babic se oddajo na podlagi razpisa.

Za babico je lahko nastavljena samo babica z dovršeno babiško šolo.

Okrajni (mestni) zdravstveni dom vodi razvid vseh terenskih babic v okraju (mestu).

3. člen

Babice opravljajo babiško službo vsaka v svojem babiškem okolišu.

Babiške okoliše in sedež babice določi in spreminja svet za ljudsko zdravstvo in socialno politiko okrajnega (mestnega) ljudskega odbora na predlog okrajnega (mestnega) zdravstvenega doma. Okoliše določi svet zlasti glede na terenske razmere, število prebivalcev in oddaljenost krajev od porodnišnic in drugih zdravstvenih zavodov.

Zdravstveni dom določi, katere babice se nadomeščajo med seboj, če je katera zadržana, in kako se nadomeščajo.

V nujnih primerih sme in mora vsaka babica nuditi babiško in porodniško pomoč tudi v drugem babiškem okolišu.

4. člen

Zdravstveni dom mora dati svojim babicam v uporabo potrebno babiško opremo (babiško torbo, instrumentarij, plašč in pod.).

5. člen

Kurativne babiške storitve se plačujejo zdravstvenemu domu.

Izdatki za preventivne babiške storitve se krijejo iz predračuna zdravstvenega doma. Potrebna finančna sredstva za te izdatke pa se zagotovijo v proračunu organa, ki je ustanovil zdravstveni dom.

Za svoje delo in pomoč ne sme babica od stranke zahtevati nobene nagrade v denarju ali naravi.

6. člen

Babice morajo varovati poklicno tajnost, kolikor ni z veljavnimi predpisi drugače določeno.

7. člen

Babica ne sme poleg babiške službe opravljati nobenega drugega poklicnega dela.

8. člen

Zasebna babiška praksa ni dovoljena.

Delo babice

9. člen

Babice so porodne pomočnice in zdravstvene delavke v službi varstva matere in otroka.

Babica ima zlasti te naloge:

1. zanima se za vse nosečnice v svojem okolišu ves čas njihove nosečnosti; obiskuje jih in poučuje o higieni nosečnosti, o pomenu materinstva in o potrebi, da rodijo pod strokovnim vodstvom; priporoča jim, naj se dajo med nosečnostjo in po porodu večkrat zdravniško pregledati; pouči jih o dolžnostih, da se dajo v četrtem in osmem mesecu nosečnosti zdravniško pregledati; pomaga

jim pri pripravah za porod; poučuje nosečnice, porodnice in otročnice o njihovih pravicah v zvezi z nosečnostjo in porodom; posreduje za materialno pomoč nosečnicam, porodnicam in otročnicam, ki so v slabih gmotnih razmerah;

2. pregleduje nosečnice; pomaga pri porodih na domu; poučuje porodnice in otročnice o pravilni negi in prehrani dojenčkov, zlasti o pomenu dojenja; vsem otročnicam in novorojenčkom strokovno pomaga, dokler jim je ta pomoč potrebna, in sicer ne glede na to, ali je babica pri porodu sama sodelovala ali ne;

3. sodeluje pri zdravstvenem varstvu mater in otrok po navodilih nadrejenega zdravnika oziroma zdravstvenega doma (ambulante, posvetovalnice); povezuje se z medicinskimi sestrami v patronažni službi;

4. širi zdravstveno prosveto s svojega delovnega področja in sodeluje pri tem z družbenimi organizacijami;

5. mora prijaviti splave;

6. mora priglasiti matičnemu uradu rojstvo vsakega otroka ne glede na to, ali je pri porodu pomagala, razen rojstva otrok, ki so bili rojeni v zdravstvenem zavodu.

Pri svojem delu se morajo babice ravnati po strokovnih navodilih za opravljanje babiške službe, pisati babiški dnevnik, voditi knjigo porodov in druge predpisane sezname.

10. člen

Babica mora pri vsakem že začetem splavu poklicati zdravnika ali pa odrediti prevoz v bolnico.

Če grozi nosečnici zaradi poroda ali že začetega splava neposredna nevarnost za življenje, zdravnik pa ni dosegljiv in tudi prevoz v bolnico ni mogoč, mora babica sama nuditi strokovno pomoč.

11. člen

Strokovno delo babic nadzoruje zdravnik, ki ga za to določi okrajni (mestni) zdravstveni dom.

Kazenske določbe

12. člen

Z denarno kaznijo do 1000 dinarjev se kaznuje za prekršek babica, ki ne priglasi matičnemu uradu rojstva otroka po 6. točki 9. člena tega zakona.

Če ne gre za sodno kaznivo dejanje, se kaznuje babica za prekršek z denarno kaznijo do 4000 dinarjev ali z zaporom do 10 dni, če ne prijavi splava ali če zahteva za svojo storitev nagrado.

Končne določbe

13. člen

Svet za zdravstvo in socialno politiko LRS izda strokovna navodila za opravljanje babiške službe, po potrebi pa tudi druge natančnejše predpise za izvrševanje tega zakona.

14. člen

Z dnem, ko začne veljati ta zakon, preneha veljati uredba o službi krajevnih babic z vsemi poznejšimi spremembami (Uradni list LRS, št. 18-94/47, št. 22-123/50 in št. 14-58/52).

15. člen

Ta zakon velja od dneva objave v »Uradnem listu LRS«.

OBRAZLOŽITEV

**predloga zakona o babiški službi in porodniški pomoči
izven zdravstvenih zavodov**

Babiška služba je bila doslej urejena z uredbo o službi krajevnih babic iz leta 1947, ki je bila deloma spremenjena leta 1950 in 1952. Sedanji predpisi o babiški službi pa ne ustrezajo več nalogam, ki naj bi jih imela babiška služba, ne ustrezajo pa tudi spremembam v organizaciji zdravstvenih zavodov, ker so po uveljavitvi sedanje uredbe bili ustanovljeni zdravstveni zavodi, v katerih sestavo spadajo tudi babice kot njihove terenske uslužbenke. Te okoliščine narekujejo, da se vprašanje babiške službe uredi na novo. Ker je babiška služba izrazito javna služba splošnega pomena, jo je po 23. členu našega republiškega ustavnega zakona mogoče urediti samo z zakonom.

Zakonski predlog je izdelan v skladu z novimi nalogami babiške službe in s spremembami v organizaciji zdravstvenih zavodov. Medtem ko je bil v dosedanjih predpisih o babiški službi dan poudarek predvsem na kurativno delo terenske babice, je v predloženem zakonskem predlogu enako poudarjeno tudi preventivno delo babice, to je skrb za nosečnico in otroka že pred porodom, da bi se zmanjšala smrtnost majhnih otrok in preprečile razne težave ob samem porodu in porodniška obolenja. Babica bo tako postala prvi zdravstveni aktivist na vasi na področju varstva matere in otroka.

Babiško službo bodo v bodoče lahko opravljale samo babice, ki so uslužbenke zdravstvenih domov (občinskih, mestnih, okrajnih), zasebna babiška praksa pa bo prepovedana, ker je v glavnem izgubila svoj pomen že po sedanji uredbi in ima danes privatno prakso v vsej Sloveniji samo še kakih 6 starejših babic, ki bodo ob pogojih odloka o začasni določitvi preživnin bobicam (Uradni list LRS, št. 23-79/53) lahko dobile preživnino. Po predlogu zakona se babiška služba opravlja po babiških okoliših, ki jih določi svet za ljudsko zdravstvo in socialno politiko okrajnega (mestnega) ljudskega odbora; strokovno nadzorstvo nad delom babic pa opravljajo zdravniki, ki jih določijo zdravstveni domovi.

Finansiranje babiške službe je urejeno tako, da se stroški za kurativno babiško službo plačujejo zdravstvenim domovom, stroški preventivne babiške službe pa grede v breme predračuna zdravstvenega doma. Babica pa za svoje storitve ne sme zahtevati od strank nobene nagrade.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ZBOR

Odbor za zdravstvo in socialno
politiko

POROČILO

odbora za zdravstvo in socialno politiko Republiškega zbora
Ljudske skupščine LRS k predlogu zakona o babiški službi
in porodniški pomoči izven zdravstvenih zavodov

Odbor za zdravstvo in socialno politiko je na svoji seji obravnaval načelno in v podrobnostih predloženi predlog zakona in v celoti osvojil besedilo predloga zakona, kot ga je predložil Izvršni svet.

Glede na dosedanje neurejenost te službe v zvezi z novimi nalogami babiške službe in s spremembami v organizaciji zdravstvenih zavodov, v katerih sestavo spadajo tudi babice, je bilo potrebno na novo urediti to službo in sicer tako, kot to urejuje predloženi predlog zakona.

Odbor predlaga, da Republiški zbor sprejme ta predlog zakona.

Za svojega poročevalca je odbor določil ljudskega poslanca dr. Marjana Ahčina.

Št. R 366/1-54

Ljubljana, dne 26. junija 1954.

Tajnik:

Mira Svetina l. r.

Podpredsednik:

dr. Marjan Ahčin l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ZBOR

Zakonodajni odbor

POROČILO

zakonodajnega odbora Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS
k predlogu zakona o babiški službi in porodniški pomoči
izven zdravstvenih zavodov

Zakonodajni odbor je o navedenem predlogu zakona razpravljal na svoji seji dne 24. junija 1954 ter ga je na podlagi sporočila odbora za zdravstvo in socialno politiko Republiškega zbora, da je bil predlog v imenovanem odboru sprejet brez kakršnihkoli sprememb, soglasno sprejel v načelu. V podrobni obravnavi je zakonodajni odbor ugotovil, da je predlog zakona pravno-tehnično v redu.

Sklenil je eno samo spremembo in sicer v 12. členu, kjer naj se v drugem odstavku zviša denarna kazen od 4.000 na 10.000 dinarjev ter zapor od sedanjih, v predlogu Izvršnega sveta predvidenih 10 na 30 dni. Zakonodajni odbor meni, da je za ustanovljeni prekršek po drugem odstavku 12. člena potrebna ostrejša sankcija.

Zakonodajni odbor predlaga, naj Republiški zbor ta zakonski predlog obenem s predlagano spremembo sprejme.

Odbor je za poročevalca določil svojega člana Bogomila Vižintina.

Št. R 366/2-54.

Ljubljana, dne 28. junija 1954.

Poročevalec:

Bogomil Vižintin l.r.

Predsednik:

Jože Petejan l.r.

PREDLOG ZAKONA O USTANOVITVI VIŠJIH ZDRAVSTVENIH ŠOL

1. člen

Kot višje zdravstvene šole, ki imajo pomen za vso ljudsko republiko, se ustanovijo:

1. Višja šola za medicinske sestre v Ljubljani,
2. Višja šola za fizioterapevte v Ljubljani,
3. Višja šola za rentgenske pomočnike v Ljubljani.

Višje zdravstvene šole iz prednjega odstavka so pod neposrednim nadzorstvom Sveta za zdravstvo in socialno politiko LRS.

2. člen

Naloga Višje šole za medicinske sestre je, da slušateljice teoretično in praktično izučijo za vodilne sestre zdravstvenih zavodov in njihovih oddelkov, za samostojno vodstvo manjših zdravstvenih zavodov, za patronažno službo ter za inštruktorsko službo pri srednjem in nižjem zdravstvenem osebju.

Naloga Višje šole za fizioterapevte je, da slušatelje teoretično in praktično izučijo za visoko kvalificirano osebje za izvajanje fizikalne terapije vseh vrst (mehanoterapije, termoterapije, elektroterapije, hidroterapije, fototerapije, magnetoterapije, terapevtske gimnastike itd.) v zavodih za rehabilitacijo in posttravmatsko zdravljenje in v drugih zavodih, kjer se zdravi s fizikalno terapijo.

Naloga Višje zdravstvene šole za rentgenske pomočnike je, da slušatelje teoretično in praktično izučijo za visoko kvalificirano osebje za delo v zvezi z rentgensko diagnostiko in terapijo.

3. člen

Višjo zdravstveno šolo neposredno vodi direktor.

Direktorja višje zdravstvene šole in stalno učno osebje imenuje Svet za zdravstvo in socialno politiko LRS v sporazumu s Svetom za prosveto in kulturo LRS, drugo učno osebje in administrativno osebje pa direktor.

4. člen

Pouk na Višji šoli za fizioterapevte in na Višji šoli za rentgenske pomočnike traja dve leti, na Višji šoli za medicinske sestre pa tri leta.

Pouk na višjih zdravstvenih šolah je teoretičen in praktičen.

5. člen

Na višjo zdravstveno šolo se lahko vpišejo kandidati, ki imajo popolno srednjo šolo z zrelostnim izpitom ali ustrezno srednjo strokovno šolo z diplomskim izpitom.

Pred vpisom na višjo zdravstveno šolo morajo biti kandidati zdravniško pregledani.

6. člen

Izobrazba absolventov v 1. členu naštetih višjih zdravstvenih šol, ki imajo diplomski izpit, ustreza višji šolski izobrazbi.

7. člen

Učne načrte in programe višjih zdravstvenih šol predpiše Svet za zdravstvo in socialno politiko LRS v sporazumu s Svetom za prosveto in kulturo LRS.

8. člen

Višja zdravstvena šola ima svoj predračun dohodkov in izdatkov v okviru predračuna Sveta za zdravstvo in socialno politiko LRS.

Direktor višje zdravstvene šole je odredbodajalec za izvajanje predračuna.

9. člen

Šola za medicinske sestre v Ljubljani, Fizioterapevtska srednja šola v Ljubljani in Šola za medicinske tehnike — rentgenske pomočnike v Ljubljani prenehajo kot srednje zdravstvene šole, nadaljujejo pa z delom kot višje zdravstvene šole iz 1. člena tega zakona.

Dosedanjim absolventom teh šol, ki so ob vpisu imeli pogoje iz 5. člena tega zakona in so na šoli z uspehom opravili diplomski izpit, se prizna višja šolska izobrazba.

10. člen

Natančnejše določbe o organizaciji in delu višjih zdravstvenih šol predpiše Svet za zdravstvo in socialno politiko LRS v sporazumu s Svetom za prosveto in kulturo LRS.

11. člen

Ta zakon velja od dneva objave v »Uradnem listu LRS«.

OBRAZLOŽITEV

predloga zakona o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol

Za vzgojo kvalificiranih zdravstvenih kadrov delujejo v Ljubljani tri zdravstvene šole, na katere se sprejemajo samo absolventi popolne srednje šole z veliko maturo oziroma absolventi ustreznih strokovnih šol z diplomskim izpitom.

Te zdravstvene šole so:

1. Šola za medicinske sestre, ki je bila ustanovljena že pred vojno. Šolanje na tej šoli traja tri leta.

2. Šola za fizioterapevte, ki je bila ustanovljena leta 1950 z odločbo ministra za ljudsko zdravstvo LRS (Uradni list LRS, št. 38-213/50) kot fizioterapevska srednja šola v Ljubljani. Po ustanovitveni odločbi naj bi bila ta šola štiriletna srednja strokovna šola, na katero naj bi se sprejemali absolventi nižje srednje šole. V zadnji točki ustanovitvene odločbe je pa rečeno, da traja šolanje v letih 1950 do 1952 izjemoma samo dve leti, pogoj za sprejem pa je bil 8 razredov gimnazije. Dejansko je pa ta izjema postala pravilo in se ves čas sprejemajo na fizioterapevtsko šolo le absolventi popolne srednje šole, šolanje traja pa le dve leti.

3. Šola za medicinske tehnike — rentgenske pomočnike. O ustanovitvi te šole ne obstaja nobena odločba. Do leta 1947 so opravljale službo pri rentgenskih aparatih sestre redovnice, ki so si svoje znanje pridobile samo s praktičnim delom brez teoretične osnove. Ko so redovnice zapustile bolnišnice, so se pričeli kandidati za službena mesta pri rentgenskih aparatih vzgajati na tečajih za rentgenske pomočnike. Zaradi pomanjkanja kadrov so se sprejemali v te tečaje kandidati ne glede na predšolsko izobrazbo. Od leta 1951 pa deluje dvoletna šola za rentgenske pomočnike, v katero se sprejemajo samo kandidati z dovršeno srednjo šolo, z veliko maturo oziroma ustrezno strokovno šolo.

Vse naštetje šole se štejejo za srednje strokovne šole in se zato slušatelji teh šol obravnavajo kot učenci srednjih šol. Kot taki so upravičeni do otroških doklad le do dovršenega 20. leta in ne do dovršenega 25. leta kot slušatelji višjih šol. Absolventom teh šol se ob vstopu v službo in ob določitvi zvanja prizna le srednja strokovna izobrazba, čeprav imajo srednješolsko izobrazbo že ob vstopu na te šole.

Po mnenju Sveta za zdravstvo in socialno politiko LRS je nujno potrebno, da imamo poleg srednjih zdravstvenih šol, v katere se sprejemajo absolventi nižje srednje šole, še višje zdravstvene šole, za katere se zahteva kot predizobrazba popolna srednja šola. Zato je Svet za zdravstvo in socialno politiko LRS na seji dne 19. XII. 1953 v sporazumu s Svetom za prosveto in kulturo LRS sklenil, da je treba uvodoma naštetim zdravstvenim šolam tudi formalno izposlovati stopnjo višje šole.

Po zakonskem predlogu se omenjene tri srednje zdravstvene šole kot take ukinjajo in namesto njih ustanovijo višje zdravstvene šole. Dosedanjim absolventom teh treh šol se pa prizna višja strokovna izobrazba, kolikor so ob sprejemu v šolo imeli popolno srednjo šolo z maturo ali srednjo strokovno šolo z diplomskim izpitom.

Za ustanovitev teh šol je glede na 8. točko 21. člena ustavnega zakona potreben zakon, ker gre za šole, ki so edine v Sloveniji in imajo tedaj pomen za vso republiko.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ZBOR

Odbor za zdravstvo in socialno
politiko

POROČILO

odbora za zdravstvo in socialno politiko Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS k predlogu zakona o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol

Izvršni svet Ljudske skupščine LRS je predložil predlog zakona o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol, katerega je odbor za zdravstvo in socialno politiko obravnaval v načelu in podrobnostih na svoji seji in ugotovil naslednje:

Predlog zakona vsebuje ustanovitev naslednjih zdravstvenih šol:

1. Višja šola za medicinske sestre v Ljubljani,
2. Višja šola za fizioterapevte v Ljubljani in
3. Višja šola za rentgenske pomočnike v Ljubljani.

Vse te šole že obstajajo, vendar nimajo ranga višjih šol, čeprav se ob vpisu zahteva popolna srednja šola. Predlog zakona pa to popravlja in prizna absolventom teh šol višjo strokovno izobrazbo.

Odbor je obravnaval predlog zakona v podrobnostih in predlaga, da se v 2. členu drugega odstavka beseda »visoko kvalificirani« popravi v »višje kvalificirani«. Prav tako se v tretjem odstavku beseda »visoko kvalificirani« nadomesti z »višje kvalificirani«.

V ostalem je odbor osvojil predloženo besedilo predloga zakona in predlaga zboru, da sprejme predlog zakona o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol.

Za poročevalca je odbor določil svojega člana dr. Marjana Ahčina.

Št. R 365/1-54.

Ljubljana, dne 26. junija 1954.

Tajnik:

Mira Svetina l. r.

Podpredsednik:

dr. Marjan Ahčin l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ZBOR

Zakonodajni odbor

POROČILO

zakonodajnega odbora Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS
k predlogu zakona o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol

Zakonodajni odbor Republiškega zbora je na svoji seji dne 25. junija 1954 obravnaval predlog zakona o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol in je ta predlog brez kakršnih koli sprememb sprejel v načelu in podrobnostih ter v celoti v besedilu, kakor mu ga je predložil odbor za zdravstvo in socialno politiko Republiškega zbora. Sprememba v primerjavi z besedilom, kakor ga je predložil Izvršni svet LRS, je torej samo v drugem in tretjem odstavku 2. člena, kjer se zamenja beseda »visoko« z besedo »višje«.

Predlog zakona je v pravno-tehničnem pogledu v redu in je tudi utemeljen, ker se po 8. točki 21. člena ustavnega zakona LRS omenjene šole ustanovljajo z zakonom.

Odbor predlaga, naj Republiški zbor ta zakonski predlog sprejme.

Za poročevalca je odbor določil svojega člana dr. Antona Melika.

Št. R. 365/2-54.

Ljubljana, dne 28. junija 1954.

Poročevalec:

Dr. Anton Melik

Predsednik:

Jože Petejan l. r.

PREDLOG ZAKONA O LOVU

I. Splošne določbe

1. člen

Lov je panoga narodnega gospodarstva.
Lov obsega gojitev in prilaščanje divjadi.

2. člen

Divjad je splošno ljudsko premoženje. Z divjadjo na območju okraja (mesta) upravlja okrajni (mestni) ljudski odbor.

Zaradi smotrnega gospodarjenja z divjadjo določi okrajni (mestni) ljudski odbor lovišča kot lovske gospodarske enote in jih izroči v gospodarjenje lovskim družinam.

3. člen

Lov je pod nadzorstvom države.

II. Divjad

4. člen

Za divjad po tem zakonu se štejejo tele prosto živeče divje živali:
od sesalcev: poljski zajec, planinski zajec, kunec, veverica, hrček, pižmovka, svizec, divja mačka, kuna zlatica, kuna belica, dihur, hermelin, podlasica, vidra, jazbec, medved, volk, šakal, lisica, divji prašič, kozorog, gams, muflon, jelenjad in srnjad;

od ptičev: potapljavci, veslonožci, močvirniki, pobrežniki, divje race, divje gosi, žagarice, labod, galebi, stepna kokoška, fazani, kotorna, divji petelin, ruševac, belka, gozdni jereb, poljska jerebica, prepelica, ujede, golobi, velika uharica, krokar, vrana in sraka.

5. člen

Divjad je zaščiten in nezaščiten.

Zaščiten divjad je tista, ki jo je dovoljeno loviti samo v lovni dobi, in tista, ki se sploh ne sme loviti.

Nezaščiten divjad je tista, ki jo je dovoljeno loviti vse leto.

Divjad se sme loviti samo tako, kakor je dovoljeno po tem zakonu, in po načelih lovske pravičnosti.

Zaščiten divjad se ne sme vznemirjati v nelovni dobi.

6. člen

Vse leto je zaščiten tale divjad: svizec, medved, kozorog, muflon, pelikan, štoklje, prilivka, postovka, ribji orel, kačar, sršenar, vsi pravi orli razen planinskega, velika uharica, krokar, fazanke ter kokoši divjega petelina, ruševca in gozdnega jereba.

Druga zaščiten divjad se sme loviti samo v lovni dobi, in sicer:

poljski zajec	od 1. X.	do 15. I.
planinski zajec	od 1. XI.	do 31. XII.
veverica	od 1. IX.	do 31. I.
gams - kozel	od 1. VIII.	do 31. XII.
koza in mladiči	od 1. XI.	do 31. XII.
jelenjad - jelen	od 16. VIII.	do 31. XII.
košuta in mladiči	od 1. X.	do 31. XII.
srnjad - srnjak	od 1. VI.	do 30. XI.
srna in mladiči	od 16. IX.	do 31. XII.
potapljavci in povodne putke	od 1. VIII.	do 31. XII.
velika divja rasa — mlakarica	od 1. VIII.	do konca februarja
druge divje race, divje gosi in žagarice	od 1. VIII.	do 31. III.
čaplje in galebi	od 15. VIII.	do 31. XII.
kormoran, labodi, žerjav in priba	od 1. VIII.	do 31. III.

kljunači	od 1. VIII. do 15. IV.
droplje	od 1. IX. do 31. XII.
fazani - samci	od 1. X. do 31. XII.
kotorna	od 16. IX. do 31. XII.
divji petelin - petelin	od 1. IV. do 31. V.
ruševac - petelin	od 16. IV. do 15. VI.
belka	od 1. XI. do 31. XII.
gozdni jereb - petelinček	od 1. IX. do 30. XI.
poljska jerebica	od 1. IX. do 30. XI.
prepelica	od 16. VIII. do 30. XI.
stepna kokoška	od 1. VIII. do 31. XII.
planinski orel	od 1. IX. do 31. XII.
golobi in grlice	od 16. VII. do 31. XII.

Vsa druga divjad je nezaščitena.

7. člen

Državni sekretar za gospodarstvo lahko po zaslišanju Republiške lovske zveze določi za določeni čas, da se posamezne zredčene vrste zaščitene divjadi iz drugega odstavka 6. člena v vsej ljudski republiki ali v posameznih predelih sploh ne smejo loviti ali da se zanje skrajša predpisana lovna doba.

Državni sekretar za gospodarstvo lahko po zaslišanju Republiške lovske zveze izjemoma dovoli odstrel popolnoma zaščitene divjadi ali odstrel druge zaščitene divjadi v nelovni dobi, kolikor je to potrebno zaradi zatiranja nalezljivih boleznih, preprečitve degeneracije v lovišču, za znanstvene namene ali iz drugih utemeljenih razlogov.

8. člen

Odlov žive zaščitene divjadi je prepovedan.

Državni sekretar za gospodarstvo lahko po zaslišanju Republiške lovske zveze dovoli odlov žive zaščitene divjadi, če je to potrebno za razplod, osvežitev krvi, za znanstvene namene, za živalske vrtove ali za izvoz.

Državni sekretar za gospodarstvo lahko po zaslišanju Republiške lovske zveze odredi posameznim lovskim družinam, da odlovijo določeno število žive zaščitene divjadi za razplod ali za osvežitev krvi v drugih loviščih.

9. člen

Gojitev divjadi mora biti v skladu s koristmi kmetijstva in gozdarstva. Če se v kakšnem lovišču razmnoži divjad tako, da nastane zaradi tega prevelika škoda za kmetijstvo ali gozdarstvo, lahko okrajni (mestni) ljudski odbor po zaslišanju okrajne lovske zveze odredi, da lovska družina število divjadi primerno zniža.

10. člen

Za živali, ki se ne štejejo za divjad po 4. členu tega zakona, ne veljajo omejitve po tem zakonu.

Vendar je vsakomur prepovedano loviti ali pobijati ptice pevke in druge za kmetijstvo in gozdarstvo koristne ptice in živali, kakor tudi pobirati njihova jajca in odnašati ali razdirati njihova gnezda in legla.

Državni sekretar za gospodarstvo določi, za katere koristne ptice in živali velja prepoved iz prejšnjega odstavka.

III. Lovišča

11. člen

Lovišča so zaokrožene lovske gospodarske enote, ki obsegajo kopno in vodno površino. Meje lovišč morajo biti določene tako, da so kar najbolj naravne in vidne.

Lovišče ustanovi in mu določi meje okrajni (mestni) ljudski odbor po zaslišanju okrajne lovske zveze tako, da lovišče praviloma obsega v nižinskih krajih od 2000 do 4000 ha, v srednjegorskih krajih od 3000 do 5000 ha in visokogorskih krajih od 4000 do 6000 ha. Če sega lovišče čez mejo okraja (mesta), določi okrajni (mestni) ljudski odbor meje lovišča v sporazumu z ljudskim odborom sosednega okraja (mesta).

Zoper odločbo ljudskega odbora o določitvi lovišč in njihovih meja ima okrajna lovska zveza pravico do pritožbe na Izvršni svet v osmih dneh po prejemu odločbe.

Okrajni (mestni) ljudski odbor lahko spremeni meje lovišča po zaslišanju okrajne lovske zveze. Zoper odločbo o spremembi meje imata okrajna lovska zveza in prizadeta lovska družina pravico do pritožbe na Izvršni svet v osmih dneh po prejemu odločbe.

12. člen

Okrajni (mestni) ljudski odbor odda lovišče v gospodarjenje lovski družini, ki se ustanovi za območje posameznega lovišča in je včlanjena v okrajni lovski zvezi.

Okrajni (mestni) ljudski odbor odda lovišče lovski družini z odločbo za nedoločen čas.

13. člen

Okrajni (mestni) ljudski odbor lahko po zaslišanju okrajne lovske zveze odvzame lovski družini dodeljeno lovišče, če lovska družina občutno zanemarja ali pustoši lovišče.

Zoper odločbo okrajnega (mestnega) ljudskega odbora je v osmih dneh po prejemu odločbe dovoljena pritožba na Izvršni svet.

IV. Lovske organizacije

14. člen

Lovske organizacije so lovske družine, okrajne lovske zveze in Republiška lovska zveza. Zanje veljajo določbe zakona o društvih, zborovanjih in drugih javnih shodih, kolikor ni s tem zakonom drugače določeno.

15. člen

Lovske družine so prostovoljne združitve lovcev zaradi izvrševanja lova v določenem lovišču. Za vsako lovišče se lahko ustanovi samo ena lovska družina.

Lovska družina priglasi svojo ustanovitev in delovanje pri tajništvu za notranje zadeve okrajnega (mestnega) ljudskega odbora, v katerega območju je lovišče.

Vsaka lovska družina mora imeti najmanj osem članov. Odbor lovske družine mora imeti najmanj tri odbornike.

Članstvo lovske družine se ne sme omejiti niti glede na število niti glede na prebivališče članov. Izjemoma pa lahko okrajna lovska zveza na predlog lovske družine s pritrditvijo okrajnega (mestnega) ljudskega odbora določi najvišje število članov, ki jih sme imeti lovska družina glede na zmogljivost lovišča.

Nihče ne sme biti član več kot dveh lovskih družin. Praviloma ti dve družini ne smeta biti sosedni.

16. člen

Glavna naloga lovske družine je, da v dodeljenem lovišču neposredno gospodari po predpisih tega zakona. Pri tem je zlasti dolžna divjad gojiti, izboljšati njeno kakovost ter skrbeti za njeno varnost, prehrano in zdravje.

Lovska družina gospodari z loviščem po lovskem načrtu, ki ga sestavi za vsako lovsko leto vnaprej. Lovski načrt potrdi okrajna lovska zveza.

Lovska družina mora tudi skrbeti za lovsko vzgojo svojega članstva.

Državni sekretar za gospodarstvo izda tehnične predpise za gospodarjenje z lovišči.

17. člen

Član lovske družine je lahko vsak, kdor ima orožni list za nošenje lovskega orožja.

Dokler član lovske družine še nima lovskega izpita, sme loviti le v družbi izprašanega lovca.

18. člen

Lovski izpit se dela pred izpitno komisijo, ki jo imenuje okrajna lovska zveza, potrdi pa okrajni ljudski odbor.

Pravilnik za opravljanje lovskega izpita predpiše Republiška lovska zveza, potrđita pa državni sekretar za gospodarstvo in državni sekretar za notranje zadeve.

19. člen

Lovske družine enega okraja sestavljajo okrajno lovsko zvezo. Lovske družine na območju mestnega ljudskega odbora se vključijo v okrajno lovsko zvezo sosednega okraja.

Okrajne lovske zveze sestavljajo Republiško lovsko zvezo.

20. člen

Okrajna lovska zveza nadzoruje delo lovskih družin, upravlja okrajni lovski sklad, rešuje spore med družinami, skrbi za izboljšanje strokovnega znanja lovcev in sodeluje v lovskih zadevah z državnimi organi.

21. člen

Republiška lovska zveza nadzoruje delovanje okrajnih lovskih zvez, upravlja republiški lovski sklad, pospešuje strokovno vzgojo lovcev in sodeluje z državnimi organi pri lovskih vprašanjih.

22. člen

Če je strokovno delo lovske družine v nasprotju z njenimi pravili in zakonitimi predpisi o lovu, če občutno zanemarja ali pustoši lovišče, ali če v znatni meri škoduje koristim lovstva, jo lahko okrajna lovska zveza izključi iz svojega članstva. Taki lovski družini odvzame okrajni ljudski odbor lovišče. Zoper odločbo o izključitvi se lovska družina lahko pritoži v osmih dneh na Republiško lovsko zvezo.

Iz razlogov, naštetih v prejšnjem odstavku, lahko Republiška lovska zveza razreši odbor okrajne lovske zveze in imenuje začasno upravo. Začasna uprava mora najpozneje v enem mesecu sklicati občni zbor okrajne lovske zveze, da izvoli nov odbor.

23. člen

Natančnejše določbe o organizaciji in delu lovskih družin in lovskih zvez, o članstvu in razmerjih med lovskimi organizacijami predpišejo lovske družine in lovske zveze s pravili.

V. Izvrševanje lova

24. člen

Pravica loviti obsega pravico lovne živali iskati, zasledovati, jih upleniti ali žive odloviti, pobirati poginulo divjad in njene dele (rogovje, kožo in drugo), pobirati jajca lovne perjadi ter uničevati legla in gnezda škodljivcev.

25. člen

V lovišču lovske družine smejo loviti člani družine, lovski čuvaji in gostje.

26. člen

Divjad, ki je uplenjena, ulovljena ali najdena v lovišču, pobrani deli divjadi in jajca lovne perjadi so last lovske družine. Ob pogojih, ki jih določi lovska družina, postanejo last lovca, ki jih je uplenil, ulovil ali našel.

Vidra in pižmovka, ki ju upleni ribič v strugi, pripadata ribiškemu društvu.

27. člen

Lastniki in posestniki smejo pokončati v svojih poslopih ali na svojem ograjenem dvorišču vsako nezaščiteno divjad, na svojih odprtih zemljiščih pa volka, šakala, divjega prašiča in jazbeca, vendar samo tako, kakor je po tem zakonu dovoljeno. Tako uplenjena divjad postane last lovske družine, v katere lovišču je bila uplenjena. Uplenitev je treba takoj sporočiti lovski družini.

28. člen

Prepovedano je loviti divjad na tak način ali s takim sredstvom, s katerim se divjad množično pokončuje.

Zaščiteno divjad je dovoljeno loviti samo z lovsko puško.

Parkljasto divjad, razen divjega prašiča, je dovoljeno streljati samo z risanico.

Prepovedano je na brakadah streljati parkljasto divjad, razen divjega prašiča.

S pastmi je dovoljeno loviti: volka, šakala, lisico, divjo mačko, vidro, pižmovko, jazbeca, kuno zlatico in belico, dihurja, hermelina, podlasico, kunca, hrčka in nezaščitene ujede.

Strup se sme z dovoljenjem okrajnega (mestnega) ljudskega odbora nastavljati volkovom, šakalom, lisicam, kunam vseh vrst, vranam in srakam; strupišče mora biti oddaljeno najmanj 300 m od hiš in 200 m od javnih poti. Čas in okoliš strupitve je treba prej javno razglasiti na krajevno običajni način, zaznamovati z napisom in sporočiti najbližji postaji ljudske milice.

Loviti je dovoljeno samo s pasemskimi lovskimi psi.

29. člen

Prepovedano je:

1. loviti divjad z zankami, mrežami, omamnimi sredstvi in strupi, razen v primerih iz petega in šestega odstavka prejšnjega člena;
2. loviti divjad s pomočjo žarometov, razen volka in divjega prašiča;
3. loviti zaščiteno divjad ob velikih poplavah in zametih;
4. uničevati in poškodovati legla in gnezda zaščitene divjadi;
5. pobirati in prodajati jajca zaščitene perjadi.

Okrajni (mestni) ljudski odbor lahko izjemoma dovoli pobiranje jajc zaščitene perjadi za znanstvene in gojitvene namene.

30. člen

Lovsko leto se začne 1. aprila in konča 31. marca.

31. člen

Po njivah, vinogradih in vrtovih se ne sme loviti od 1. marca, po travnikih pa od 1. aprila dalje, dokler pridelki niso pospravljeni.

Brakade so dovoljene samo od 1. oktobra do 15. januarja.

32. člen

Lovska družina mora gojiti tako divjad, ki je primerna za lovišče, in skrbeti, da se v lovišču doseže in vzdržuje primeren stalež divjadi.

33. člen

Lovski čuvaj pa tudi član lovske družine sme ubiti psa ali mačko, ki se klati po lovišču, če sta oddaljena več kakor 200 m od hiš oziroma naselja, ali če sta oddaljena več kakor 50 m od gospodarja. Če pa zasači psa ali mačko

pri preganjanju ali uničevanju divjadi ali jajc, ju sme ubiti v vsakem primeru. To ne velja za lovskega psa, ki pri lovu ali šolanju pride čez mejo lovišča.

34. člen

Kdor lovi ali se mudi v lovišču s pripravami za lov, mora na zahtevo lovskega čuvaja pokazati dovoljenje za lov. Če nima dovoljenja, mu sme lovski čuvaj vzeti priprave za lov ali lovski plen, mora pa odvzete stvari oddati v hrambo lovski družini.

35. člen

Za pokončavanje volkov in divjih prašičev se lahko odredijo pogoni. Natančnejše določbe o tem predpiše državni sekretar za gospodarstvo.

36. člen

Z lovskim orožjem in drugimi nevarnimi lovskimi sredstvi je treba pri lovu ravnati skrajno previdno, da se ne ogroža življenje ljudi in varnost premoženja.

VI. Lovski čuvaji

37. člen

Za nadzorstvo in varovanje lovišča morajo imeti lovske družine lovske čuvaje.

38. člen

Lovski čuvaj je lahko vsak državljan FLRJ, ki ima orožni list za nošenje orožja in izpit za lovskega čuvaja.

Lovskega čuvaja postavi lovska družina, potrdi pa ga okrajni (mestni) ljudski odbor. Lovski čuvaj mora priseči pred okrajnim (mestnim) ljudskim odborom.

Lovski čuvaj je uradna oseba.

39. člen

Izpit za lovskega čuvaja se dela pri izpitni komisiji, ki jo imenuje državni sekretar za gospodarstvo po zaslišanju Republiške lovske zveze. V izpitni komisiji morata biti zastopnik Državnega sekretariata za notranje zadeve in zastopnik Republiške lovske zveze.

40. člen

Natančnejše določbe o lovskih čuvajih, zlasti o obveznem številu lovskih čuvajev za posamezna lovišča, o pravicah in dolžnostih čuvajev in o izpitih za lovske čuvaje predpišeta sporazumno državni sekretar za gospodarstvo in državni sekretar za notranje zadeve.

VII. Lovski skladi

41. člen

Pri Republiški lovski zvezi se ustanovi republiški lovski sklad, pri okrajnih lovskih zvezah pa okrajni lovski skladi.

Sredstva lovskih skladov se uporabljajo za pospeševanje lovstva in plačevanje škode po medvedu in divjem prašiču.

Sredstva republiškega lovskega sklada se uporabljajo predvsem za podpiranje okrajnih lovskih skladov, ki nimajo zadosti lastnih sredstev za namene iz prejšnjega odstavka.

42. člen

V okrajni lovski sklad se stekajo:

1. prispevki lovskih družin;
2. 50 % odstrelnine oziroma tržne vrednosti uplenjenega medveda ali divjega prašiča;
3. dotacije iz republiškega lovskega sklada;
4. drugi dohodki.

V republiški lovski sklad se stekajo:

1. prispevki iz okrajnih lovskih skladov;
2. drugi dohodki.

43. člen

Prispevke lovskih družin v okrajne lovske sklade določi občni zbor okrajne lovske zveze s pritrditvijo gospodarskega sveta okrajnega ljudskega odbora. Prispevki se določijo po velikosti, kakovosti in legi lovišča.

Prispevke okrajnih lovskih skladov v republiški lovski sklad določi občni zbor Republiške lovske zveze s pritrditvijo Državnega sekretariata za gospodarstvo.

VIII. Povrnitev škode

44. člen

Za škodo, ki jo napravijo pri lovu lovci, njihovi pomagači ali lovski psi, je odgovorna lovska družina. Lovska družina ima pravico zahtevati povračilo plačane odškodnine od tistega, ki je škodo napravil.

Za škodo, ki jo napravijo na odprtih zemljiščih zaščitena divjad in divji prašiči, je odgovorna lovska družina. Za tako škodo je odgovorna samo, če je lastnik ali posestnik zemljišča poskrbel za primerno zavarovanje pred škodo po divjadi.

Odškodnina, ki jo plača lovska družina za škodo, storjeno po medvedu in divjih prašičih, se povrne lovski družini iz okrajnega lovskega sklada.

Če se lovska družina poravna z oškodovancem o plačilu odškodnine po medvedu ali divjem prašiču, pa se glede sklenitve poravnave ne sporazume z okrajno lovsko zvezo, ima okrajna lovska zveza pravico ugovarjati povračilnem zahtevku lovske družine po temelju in po višini.

45. člen

Komur je bila napravljena škoda po prvem ali drugem odstavku prejšnjega člena, jo mora naznaniti občinskemu ljudskemu odboru, na katerega območju je škoda nastala, v osmih dneh potem, ko je zanjo zvedel, najpozneje pa v treh mesecih potem, ko je nastala. Občinski ljudski odbor imenuje takoj posebno komisijo, da za zavarovanje dokazov z ogledom na samem kraju škodo ugotovi in oceni. Komisijo sestavljajo zastopnik občinskega odbora kot predsednik, kot člana pa strokovnjak za ugotovitev in ocenitev škode na poškodovanih kulturah in lovski strokovnjak. Čas in kraj ogleda mora komisija sporočiti oškodovancu in lovski družini.

Pri ogledu se ugotovi dejansko stanje, zlasti način in obseg poškodbe, znaki, iz katerih je mogoče sklepati, da je škodo povzročila divjad in kakšna divjad. O svojem delu sestavi komisija zapisnik, ki ga podpišejo vsi navzoči.

46. člen

Za odločanje o odškodninskih sporih je pristojno sodišče.

Tožba mora biti vložena najpozneje v šestih mesecih, odkar je škoda nastala. Pri škodi na polju se mora upoštevati letina v tistem letu.

47. člen

Kdor povzroči škodo na divjadi, mora plačati odškodnino lovski družini, kolikor je vredna živa divjad po posebnem ceniku, ki ga predpiše državni sekretar za gospodarstvo.

Tako odškodnino mora plačati tudi tisti, ki napravi škodo na divjadi z malomarnim ali nestrokovnjaškim uporabljanjem agrokemičnih sredstev, ki so divjadi škodljiva.

IX. Posebna lovišča

48. člen

Izvršni svet lahko izloči določene površine za ustanovitev vzornih ali gojitvenih lovišč. Ob ustanovitvi takih lovišč določi Izvršni svet, kdo jih bo upravljal in kako, in predpiše načela za povračilo škode, ki jo napravi divjad v takšnih loviščih. Taka lovišča so pod neposrednim strokovnim nadzorstvom Državnega sekretariata za gospodarstvo.

X. Kataster lovišč

49. člen

Okrajni (mestni) ljudski odbor vodi seznam vseh lovišč na svojem območju s podatki, ki jih predpiše Državni sekretar za gospodarstvo.

XI. Kazenske določbe

50. člen

Prekršek stori in se kaznuje z denarno kaznijo do 10.000 dinarjev ali z zaporom do 30 dni:

1. kdor brez dovoljenja lovi živo zaščiteno divjad (8. člen);
2. član lovske družine, ki nima lovskega izpita, pa lovi sam brez spremstva izprašanega lovca (17. člen);
3. kdor ne naznani lovski družini nezaščitene divjadi, ki jo je pokončal po 27. členu tega zakona;
4. kdor lovi divjad v nasprotju s predpisi 28., 29. in 31. člena tega zakona, če dejanje ni kaznivo po kazenskem zakoniku;
5. kdor na zahtevo lovskega čuvaja ne pokaže dovoljenja za lov po 34. členu tega zakona;
6. član lovske družine, ki prepusti drugemu svojo člansko izkaznico, ali gost, ki prepusti drugemu svoje posebno dovoljenje za lov;
7. kdor hodi po lovišču, v katerem nima pravice loviti, s puško izven javnih poti in steza ali pa z nabitó puško po javnih poteh in stezah;
8. kdor pri strupitvi škodljivcev kmetijskih kultur ravna tako malomarno ali nestrokovnjaško, da se zastrupi zaščitena divjad;
9. kdor poškoduje ali uniči lovske naprave v lovišču, če dejanje ni kaznivo po kazenskem zakoniku;
10. kdor pri lovu z lovskim orožjem ali z drugim nevarnim lovskim sredstvom ogroža življenje ljudi ali varnost premoženja, kolikor to ni kaznivo po kazenskem zakoniku.

Prekršek stori lovska družina in se kaznuje z denarno kaznijo do 20.000 dinarjev:

1. če ne odlovi ali odda predpisanega števila žive zaščitene divjadi (tretji odstavek 8. člena);
2. če na zahtevo okrajnega (mestnega) ljudskega odbora ne zniža divjadi na predpisano število (9. člen);
3. če v znatni meri zanemarja skrb za gojitev divjadi ali pustoši lovišče ali če tega ne prepreči članom lovske družine in povabljenim gostóm.

XII. Prehodne in končne določbe

51. člen

Izvršni svet predpiše določbe o kontroli prometa z divjadjo in z deli divjadi, po potrebi pa tudi natančnejše predpise za izvrševanje tega zakona.

52. člen

Lovišča morajo biti določena in oddana lovskim družinam po določbah tega zakona najpozneje do 1. oktobra 1954. Dotlej upravljajo sedanja lovišča lovske družine na podlagi pogodb, ki so bile sklenjene po dosedanjem zakonu o lovu.

53. člen

Prispevki za lovski sklad se začnejo plačevati s 1. aprilom 1955. Škoda, storjena po divjih prašičih, ki nastane do 1. aprila 1955, se plačuje po dosedanjih predpisih.

Z dnem, ko začne veljati ta zakon, preneha veljati zakon o lovu z dne 11. maja 1949 (Uradni list LRS, št. 16-91/49) in vsi na njegovi podlagi izdani predpisi.

54. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v »Uradnem listu LRS«.

OBRAZLOŽITEV

predloga zakona o lovu

Predloženi predlog zakona o lovu temelji na načelih, da je lov panoga narodnega gospodarstva, da je divjad splošno ljudsko premoženje, s katerim upravljajo okrajni ljudski odbori, da okrajni ljudski odbori gospodarjenje z divjadjo organizirajo po loviščih in da morajo prepustiti gospodarjenje z divjadjo v loviških lovskim družinam. Gospodarjenje z lovišči nadzoruje okrajni ljudski odbor, ki lahko lovski družini lovišče odvzame, če ta z njim slabo gospodari (13. člen).

V predlogu so imenoma našteje vse živali oziroma vrste živali, ki se štejejo za divjad in za katere velja zakon o lovu. Divjad se deli na zaščiteno in nezaščiteno. Za zaščiteno divjad je v samem zakonu določena lovna doba. Da se prepreči prekomerno zredčenje ali celo iztrebljenje posameznih vrst zaščitene divjadi, je v 7. členu dano pooblastilo državnemu sekretarju za gospodarstvo, da lahko za določeno dobo prepove lov na določene vrste divjadi.

Zaradi pospeševanja gojitve in razmnoževanja nekaterih vrst divjadi določa 8. člen, da lahko državni sekretar za gospodarstvo ukaže posameznim lovskim družinam, da morajo odloviti določeno število žive divjadi.

V 9. členu so ščitene koristi kmetijstva in gozdarstva.

O lovskih organizacijah ima predlog le nekaj načelnih določb, podrobnosti bodo urejene s pravili lovskih organizacij.

Popolnoma nove so določbe o lovskih skladih, katerih sredstva so namenjena za gojitev divjadi in za plačevanje odškodnine za škodo, ki jo napravijo divji prašiči in medvedi. Glavni vir lovskih skladov so prispevki, ki jih bodo plačevale lovske družine. Lovske sklade bodo upravljale Republiška lovska zveza in okrajne lovske zveze.

Lovske družine ne bodo po novem zakonu več plačevale državi (ljudskim odborom) zakupnine za lovišča, temveč samo prispevke v lovski sklad, zato pa bodo za naprej lovske zveze same odgovorne za vso škodo, ki jo napravi divjad, medtem ko je po sedanjem zakonu za škodo, ki jo napravijo divji prašiči, odgovorna država.

Končno daje zakonski predlog Izvršnemu svetu pravico, da ustanovi iz izločenih površin posebna lovišča za gojivitvene in znanstvene namene.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ZBOR

Odbor za gospodarstvo

POROČILO

odbora za gospodarstvo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS
k predlogu zakona o lovu

Odbor za gospodarstvo je na svojih sejah dne 24., 25. in 28. junija obravnaval predlog zakona o lovu, ki ga je predlagal Izvršni svet Ljudske skupščine LRS in je ta zakon v načelu sprejel.

Sedanji zakon o lovu iz leta 1949, ki temelji na načelih zveznega splošnega zakona o lovu, ne ustreza več današnji stopnji družbene in politične ureditve.

Zakonski predlog temelji na načelih, da je lov panoga narodnega gospodarstva in da je divjad splošno ljudsko premoženje, ki ga upravljajo okrajni ljudski odbori na ta način, da organizirajo lovišča in jih oddajo v gospodarjenje lovskim družinam. To zadnje načelo, ki je povsem novo, temelji na dejstvu, da je lovstvo in lovska zavest pri nas dosegla tako raven, da more skupnost neposredno gospodarjenje v loviščih povsem zaupati lovskim organizacijam.

Glavne razlike med sedanjo in novo ureditvijo lova so naslednje: Po sedanjem zakonu so bila lovišča splošnega družbenega, republiškega in lokalnega pomena. Vsa lovišča je upravljala država, in sicer lovišča republiškega pomena po republiških lovskih podjetjih in zavodih, lokalna lovišča pa po lovskih družinah. Lovskim družinam so oddajali okrajni ljudski odbori lovišča v uživanje s pogodbo za določeni čas. Lovišča republiškega pomena je določala vlada oziroma Izvršni svet, lokalna lovišča pa republiški organ za gozdarstvo.

Po novem zakonu odpade delitev lovišč po pomenu. Lovišča določajo okrajni in mestni ljudski odbori in jih oddajo v gospodarjenje lovskim družinam. Izvršni svet pa lahko izloči določene površine za ustanovitev vzornih ali gojitvenih lovišč; taka lovišča so pod neposrednim nadzorstvom Državnega sekretariata za gospodarstvo.

Divjad kot splošno ljudsko premoženje upravlja okrajni ljudski odbor. Ta pravica pa obsega pravico, da razdeli območje okraja na lovišča in določi meje med njimi, da dodeli vsako lovišče lovski družini, ki se ustanovi za gospodarjenje v določenem lovišču, da nadzoruje lovsko družino, kar zadeva gospodarjenja lovišča in da v primerih, ki so v zakonu izrecno naštetih, lovski družini dodeljeno lovišče odvzame. Dodelitev lovišča lovski družini je torej trajna, to je, da okrajni ljudski odbor lovski družini dodeljenega lovišča ne sme odvzeti, dokler družina obstaja oziroma dokler ne nastopijo zakoniti pogoji za odvzem lovišča.

Po sedanjem zakonu so lovske družine morale plačevati za uživanje lovišč odškodnino oziroma zakupnino. Za škodo, ki jo je napravila zaščitena divjad, je bila odgovorna lovska družina, za škodo po divjih prašičih pa okrajni ljudski odbori, ki jim je pripadala zakupnina od lovišča.

Po novem zakonu lovske družine za lovišča ne bodo več plačevale odškodnine, zato pa bodo odškodninsko odgovorne tudi za škodo, ki jo napravijo

divji prašiči. Bistvena novost novega zakona so lovski skladi, katerih sredstva so namenjena za pospeševanje lovstva in za povračilo lovskim družinam za odškodnino, ki jo plačajo za škodo, napravljeno po divjih prašičih in medvedih. Škoda po divjih prašičih in medvedih je po nekaterih loviščih velika, tako da bi posamezne lovske družine te škode ne mogle poravnati. Zato morajo plačevati prispevke v lovski sklad vse lovske družine v Sloveniji, da dobijo povračilo za plačane odškodnine prav tiste družine, od katerih lovišč je škoda nastala.

Lovski skladi so pri okrajnih lovskih zvezah in pri Republiški lovski zvezi. Republiški sklad ima predvsem izravnalni namen, to je, da daje dotacije okrajnim lovskim skladom, katerih lastna sredstva ne zadostujejo za pospeševanje lovstva in za plačevanje odškodnine za škodo po divjih prašičih in medvedih.

Struktura lovskih organizacij je po novem zakonu enaka kot doslej. Nove pa so določbe, ki dajejo okrajni lovski pravico, da izključi lovsko družino ob določenih pogojih, kar ima za posledico, da mora okrajni ljudski odbor izključeni družini odvzeti lovišče. Republiška lovska zveza ima pa pravico, da razreši upravni odbor lovske zveze in da postavi začasno upravo do izvolitve novega odbora.

Katera divjad je zaščitena vse leto in katera se sme loviti samo v določeni dobi, je določeno že v samem novem zakonu, medtem ko je po dosedanjem zakonu določal to republiški organ za gozdarstvo. Novi zakon pa daje državnemu sekretarju za gospodarstvo pravico, da za posamezne zredčene vrste divjadi skrajša lovno dobo ali pa njihov lov sploh prepove. Nasprotno pa daje zakon okrajnemu ljudskemu odboru pravico, da po zaslišanju okrajne lovske zveze odredi, da lovska družina število divjadi primerno zniža, če se v kakšnem lovišču razmnoži divjad tako, da nastane s tem prevelika škoda za kmetijstvo in gozdarstvo.

Za nadzorstvo in varovanje lovišča morajo enako kot po sedanjem zakonu imeti vse lovske družine svoje lovske čuvaje. Nova pa je določba, da je za postavitev in razrešitev lovskega čuvaja potrebna pritrditev okrajnega oziroma mestnega ljudskega odbora.

Odbor je izčrpno razpravljal o zaščiti poljskega zajca. Zagovarjalo se je stališče, da bi se zajec postavil izven zakona na vsem področju LRS oziroma da naj bi ne bil zaščiten v sadjarskih okoliših. Odbor pa je končno tako stališče odklonil, ker je menil, da zakon sam v svojem 9. členu daje okrajnim ljudskim odborom možnost, da stalež določene divjadi — torej tudi zajca — primerno zniža povsod tam, kjer se je toliko dvignil, da kmetijstvu povzroča večjo škodo. Prav tako pa je odbor tudi menil, da se z nekaj truda more sadno drevje v normalnih letih povsem zaščititi.

Pri podrobni obravnavi zakonskega predloga in potem, ko je bila dosežena soglasnost z zakonodajnim odborom istega zbora glede sprememb, ki jih je predlagal ta odbor, je odbor za gospodarstvo sprejel predlog zakona o lovu tudi v podrobnostih in sicer z naslednjimi spremembami in dopolnitvami.

2. člen, prvi odstavek se spremeni tako: »Divjad je splošno ljudsko premoženje, ki ga na območju okraja (mesta) upravlja okrajni (mestni) ljudski odbor.«

3. člen se spremeni tako: »Lov je pod nadzorstvom organov ljudske oblasti.«

4. člen: a) na koncu člena se črtajo besede: »vrana in sraka«;
b) beseda »golobi« se nadomesti z »divji golobi«.
6. člen: a) lovna doba za gozdnega jereba-petelinčka se podaljša tako, da traja od 16. VIII. do 30. XI.;
b) v zadnji vrsti drugega odstavka se beseda »golobi« zamenja z »divji golobi«.
7. člen: V drugem odstavku se v tretji vrsti besede »popolnoma zaščitene divjadi« zamenjajo z »vse leto zaščitene divjadi«.
8. člen: a) v prvem odstavku se pred besedo »prepovedan« doda »praviloma«;
b) drugi odstavek se spremeni tako: »Republiška lovska zveza lahko dovoli odlov žive zaščitene divjadi, če je to potrebno za razplod, osvežitev krvi, za znanstvene namene, za živalske vrtove ali za izvoz. To pa mora sporočiti Državnemu sekretariatu za gospodarstvo.«
10. člen: V prvi vrsti drugega odstavka se črta beseda »Vendar«, v tretji vrsti drugega odstavka in v drugi vrsti tretjega odstavka pa besedi »ptice in«.
11. člen: V drugem odstavku se prvi stavek spremeni tako: »Lovišče ustanovi in mu določi meje okrajni (mestni) ljudski odbor po zaslišanju okrajne lovske zveze tako, da lovišče praviloma obsega od 2000 do 6000 ha.«
12. člen se spremeni tako: »Okrajni (mestni) ljudski odbor odloča z odločbo lovišče v gospodarjenje lovski družini, ki se ustanovi za območje posameznega lovišča in je včlanjena v okrajni lovski zvezi.«
13. člen: Drugi odstavek se dopolni tako: »Zoper odločbo okrajnega (mestnega) ljudskega odbora ima lovska družina v osmih dneh po prejemu odločbe pravico do pritožbe na Izvršni svet.«
15. člen: a) v prvem stavku prvega odstavka se besedi »izvrševanje lova« zamenjata z »lovskega gospodarjenja«;
b) drugi stavek v zadnjem odstavku se črta.
16. člen: a) v tretji vrsti prvega odstavka se beseda »izboljšati« zamenja z nedovršnikom »izboljševati«;
b) zadnji odstavek se dopolni tako: »Državni sekretar za gospodarstvo izda po zaslišanju Republiške lovske zveze tehnične predpise za gospodarjenje z lovišči.«
18. člen: V prvi vrsti se beseda »dela« zamenja z »opravlja«.
22. člen: V prvem odstavku se zamenjata zadnji in predzadnji stavek. V predzadnjem stavku se beseda »Taki« zamenja z »Izključeni«.
24. člen: Besedi »lovne živali« se zamenjata z »divjad«; spremeni se besedni red v prvih dveh vrstah, tako da se začetek odstavka glasi: »Pravica loviti obsega pravico iskati divjad, jo zasledovati, upleniti ali živo odloviti...«
27. člen: a) v 6. vrsti se besede »postane last lovske družine« zamenjajo z »pripada lovski družini«;
b) doda se nov drugi odstavek: »Kdaj in kako smejo ribiški čuvaji pokončevati v vodi in njeni neposredni bližini ribam škodljivo divjad, določa zakon o sladkovodnem ribištvu.«
28. člen: V tretji vrsti 6. odstavka se črtajo besede »vranam in srakam«.
29. člen: a) v 1. točki se za besedo »z zankami« doda »pastmi«;
b) 5. točka se dopolni tako: »5. pobirati in prodajati jajca zaščitene perjadi, razen za znanstvene in gojitvene namene.« Zato se pa črta drugi odstavek.

31. člen: a) prvi odstavek se spremeni tako: »Po njivah se ne sme loviti od 1. marca dalje, dokler se ne pospravi žito, v vinogradih in vrtovih pa od 1. marca dalje, dokler so na njih pridelki.«;

b) v drugem odstavku se besede »do 15. januarja« zamenjajo z »do 1. januarja«.

38. člen: Prvi stavek drugega odstavka se spremeni tako: »Lovskega čuvaja postavi in razreši lovska družina s pritrditvijo okrajnega (mestnega) ljudskega odbora.«

39. člen se spremeni tako: »Izpit za lovskega čuvaja se opravlja pri izpitni komisiji, ki jo imenuje okrajni (mestni) ljudski odbor po zaslišanju okrajne lovske zveze. V izpitni komisiji morata biti zastopnik okrajnega (mestnega) tajništva za notranje zadeve in zastopnik okrajne lovske zveze.«

40. člen: Na koncu se dodajo besede »po zaslišanju Republiške lovske zveze«.

41. člen: V tretjem odstavku se v drugi vrsti za besedo »predvsem« dodajo besede »za lovsko gojitvene namene in«.

43. člen: V tretji vrsti prvega odstavka se črtata besedi »gospodarskega sveta«.

44. člen: V drugem odstavku se v 4. vrsti črta beseda »primerno«, zato pa se na koncu drugega odstavka dodajo besede »na način, ki je splošno veljaven oziroma krajevnim razmeram primeren«.

45. člen: a) v prvem odstavku se v peti vrsti besede »v treh mesecih« zamenjajo z »v enem mesecu«;

b) v drugem odstavku se na koncu prvega stavka dodajo besede: »ter ali in kako je lastnik oziroma posestnik zemljišča poskrbel za zavarovanje pred škodo po divjadi.«

49. člen: Za besedo »seznam« v prvi vrsti se doda v oklepaju besedo »(kaster)«, na koncu pa se dodajo besede »po zaslišanju Republiške lovske zveze«.

Za 51. členom se doda nov člen, ki se glasi: »Kjer je s tem zakonom določena pristojnost okrajnega (mestnega) ljudskega odbora, lahko ta za opravljanje posameznih zadev pooblasti svet za gospodarstvo ali tajništvo za gospodarstvo razen za zadeve po 11. členu tega zakona.«

53. člen: V drugi vrsti se za besedo »po« dodajo besede »zaščiteni divjadi in«.

51., 52., 53. in 54. člen postanejo 52., 53., 54. in 55. člen.

Št. R 370/2-54.

Ljubljana, dne 28. junija 1954.

Poročevalec:

Predsednik:

Inž. Karmelo Budihna l. r.

Ivan Maček l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZBOR PROIZVAJALCEV

Odbor za gospodarstvo

POROČILO

odbora za gospodarstvo Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS
k predlogu zakona o lovu

Odbor za gospodarstvo je na svojih sejah dne 24. in 25. junija obravnaval predlog zakona o lovu, ki ga je predlagal Izvršni svet Ljudske skupščine LRS in je ta zakon v načelu sprejel.

Sedanji zakon o lovu iz leta 1949, ki temelji na načelih zveznega splošnega zakona o lovu, ne ustreza več današnji stopnji družbene in politične ureditve.

Zakonski predlog temelji na načelih, da je lov panoga narodnega gospodarstva in da je divjad splošno ljudsko premoženje, ki ga upravljajo okrajni ljudski odbori na ta način, da organizirajo lovišča in jih oddajo v gospodarjenje lovskim družinam.

Glavne razlike med sedanjo in novo ureditvijo lova so naslednje: Po sedanjem zakonu so bila lovišča splošnega družbenega, republiškega in lokalnega pomena. Vsa lovišča je upravljala država, in sicer lovišča republiškega pomena po republiških lovskih podjetjih in zavodih, lokalna lovišča pa po lovskih družinah. Lovskim družinam so oddajali okrajni ljudski odbori lovišča v uživanje s pogodbo za določeni čas. Lovišča republiškega pomena je izločala vlada oziroma Izvršni svet, lokalna lovišča pa republiški organ za gozdarstvo.

Po novem zakonu odpade delitev lovišč po pomenu. Lovišča določajo okrajni in mestni ljudski odbori in jih oddajo v gospodarjenje lovskim družinam. Izvršni svet pa lahko izloči določene površine za ustanovitev vzornih ali gojitvenih lovišč; taka lovišča so pod neposrednim nadzorstvom Državnega sekretariata za gospodarstvo.

Divjad kot splošno ljudsko premoženje upravlja kot rečeno okrajni ljudski odbor. Ta pravica pa obsega pravico, da razdeli območje okraja na lovišča in določi meje lovišč, da dodeli vsako lovišče lovski družini, ki se ustanovi za gospodarjenje v določenem lovišču, da nadzoruje lovsko družino kar zadeva gospodarjenja v lovišču in da v primerih, ki so v zakonu izrecno naštetih, lovski družini dodeljeno lovišče odvzame. Dodelitev lovišča lovski družini je torej trajna, to je, da okrajni ljudski odbor lovski družini dodeljenega lovišča ne sme odvzeti, dokler družina obstoja oziroma dokler ne nastopijo zakoniti pogoji za odvzem lovišča.

Po sedanjem zakonu so lovske družine morale plačevati za uživanje lovišč odškodnino oziroma zakupnino. Za škodo, ki jo je napravila zaščitena divjad, je bila odgovorna lovska družina, za škodo po divjih prašičih pa okrajni ljudski odbori, ki jim je pripadala zakupnina od lovišča.

Po novem zakonu lovske družine za lovišča ne bodo več plačevale odškodnine, zato bodo pa odškodninsko odgovorne tudi za škodo, ki jo napravijo divji prašiči. Bistvena novost novega zakona so lovski skladi, katerih sredstva so namenjena za pospeševanje lovstva in za povračilo lovskim družinam za odškodnino, ki jo plačajo za škodo, napravljeno po divjih prašičih in medvedin. Škoda po divjih prašičih in medvedih je po nekaterih loviščih oziroma

okrajih izredno velika, tako da bi posamezne lovske družine te škode ne mogle poravnati. Zato morajo plačevati prispevke v lovski sklad vse lovske družine v Sloveniji, da dobijo povračilo za plačane odškodnine prav tiste družine, v katerih loviščih je škoda nastala.

Lovski skladi so pri okrajnih lovskih zvezah in pri Republiški lovski zvezi. Republiški sklad ima predvsem izravnalni namen, to je, da daje dotacije okrajnim lovskim skladom, katerih lastna sredstva ne zadostujejo za pospeševanje lovstva in za plačevanje odškodnine za škodo po divjih prašičih in medvedih.

Medved spada med divjad, ki je zaradi redkosti vse leto zaščitena. Po sedanjem zakonu je za škodo po medvedu bila odškodninsko odgovorna lovska družina sama. Po novem zakonu pa bo dobila plačano odškodnino povrnjeno iz lovskega sklada.

Struktura lovskih organizacij je po novem zakonu enaka kot doslej. Nove pa so določbe, ki dajejo okrajni lovski zvezi pravico, da izključi lovsko družino ob določenih pogojih, kar ima za posledico, da mora okrajni ljudski odbor izključeni družini odvzeti lovišče. Republiška lovska zveza ima pa pravico, da razreši upravni odbor okrajne lovske zveze in da postavi začasno upravo do izvolitve novega odbora.

Katera divjad je zaščitena vse leto in katera se sme loviti samo v določeni dobi, je določeno že v samem novem zakonu, medtem ko je po dosedanjem zakonu določal to republiški organ za gozdarstvo. Novi zakon pa daje državnemu sekretarju za gospodarstvo pravico, da za posamezne zredčene vrste divjadi skrajša lovno dobo ali pa njihov lov sploh prepove. Nasprotno pa daje zakon okrajnemu ljudskemu odboru pravico, da po zaslišanju okrajne lovske zveze odredi, da lovska družina število divjadi primerno zniža, če se v kakšnem lovišču razmnoži divjad tako, da nastane s tem prevelika škoda za kmetijstvo in gozdarstvo.

Za nadzorstvo in varovanje lovišča morajo enako kot po sedanjem zakonu imeti vse lovske družine svoje lovske čuvaje. Nova pa je določba, da je za postavitvev in razrešitev lovskega čuvaja potrebna pritrditev okrajnega oziroma mestnega ljudskega odbora.

Pri podrobni obravnavi zakonskega predloga in potem, ko je bila dosežena soglasnost z zakonodajnim odborom Zbora proizvajalcev glede sprememb, ki jih je predlagal ta odbor, je odbor za gospodarstvo sprejel predlog zakona o lovu tudi v podrobnostih in sicer z naslednjimi spremembami in dopolnitvami.

2. člen: Prvi odstavek se preformulira tako, da se glasi: »Divjad je splošno ljudsko premoženje, ki ga na območju okraja (mesta) upravlja okrajni (mestni) ljudski odbor.«

3. člen: Beseda »države« naj se nadomesti z besedami »organov ljudske oblasti«, tako da se 3. člen glasi: »Lov je pod nadzorstvom organov ljudske oblasti.«

4. člen: V tretjem odstavku se označba »golobi« popravi v »divji golobi«.

6. člen: V prvem odstavku se črtata besedi »razen planinskega«, tako da spadajo po tej spremembi vsi pravi orli med vse leto zaščiteno divjad. Zato se tudi črta določilo v drugem odstavku, kjer je označena lovna doba planinskega orla.

»Golobi in grlice« se popravi v skladu s 4. členom v »Divji golobi in grlice«.

Lovna doba gozdnega jereba-petelinčka se podajša in sicer od 16. VIII. do 30. XI. (prej od 1. IX. do 30. XI.).

7. člen: V drugem odstavku se izraz »popolnoma« zamenja z »vse leto«, tako da se ta del glasi: »...dovoli odstrel vse leto zaščitene divjadi...«.

8. člen: V prvi odstavek se vnese beseda »praviloma«, in se glasi: »Odlov žive zaščitene divjadi je praviloma prepovedan.«

Drugi odstavek se spremeni tako, da se sedaj glasi: »Republiška lovska zveza lahko dovoli odlov žive zaščitene divjadi, če je to potrebno za razplod, osvežitev krvi, za znanstvene namene, za živalske vrtove ali za izvoz. To pa mora sporočiti Državnemu sekretariatu za gospodarstvo.«

10. člen: V drugem in tretjem odstavku se za besedo »koristne« črtata besedi »ptice in«, v začetku pa »Vendar je:«

»Vsakomur je prepovedano loviti...«

»...za kmetijstvo in gozdarstvo koristne živali...«

V tretjem odstavku pa se ta del glasi: »...za katere koristne živali velja prepoved iz prejšnjega odstavka.«

11. člen: Spremeni se konec prvega stavka v drugem odstavku, kjer se določa površina lovišča glede na lego lovišča, ki se sedaj glasi: »...lovišče praviloma obsega od 2000 do 6000 ha.«

12. člen: Ob koncu prvega odstavka se doda »z odločbo«, tako da se prvi odstavek glasi: »Okrajni (mestni) ljudski odbor odda z odločbo lovišče v gospodarjenje lovske družini, ki se ustanovi za območje posameznega lovišča in je včlanjena v okrajni lovske zvezi.«

Drugi odstavek tega člena se črta.

13. člen: Drugi odstavek se preformulira, tako da se glasi: »Zoper odločbo okrajnega (mestnega) ljudskega odbora ima lovska družina v 8 dneh po prejemu odločbe pravico do pritožbe na Izvršni svet.«

15. člen: V prvem odstavku se besedi »izvrševanje lova« nadomestita z besedama »lovskega gospodarjenja«, tako da se ta stavek prvega odstavka glasi: »Lovske družine so prostovoljne združitve lovcev zaradi lovskega gospodarjenja v določenem lovišču.«

Zadnji peti odstavek se skrajša tako, da se zadnji stavek črta.

16. člen: V drugem stavku prvega odstavka se beseda »izboljšati« nadomesti z besedo »izboljševati«.

V četrtem odstavku se vnese »po zaslišanju Republiške lovske zveze« tako da se ta odstavek glasi: »Državni sekretar za gospodarstvo izda po zaslišanju Republiške lovske zveze tehnične predpise za gospodarjenje z lovišči.«

18. člen: V prvem odstavku se besedici »se dela« nadomestita s »se opravlja«.

22. člen: Drugi in tretji stavek prvega odstavka se zamenjata in preformulirata, tako da se prvi odstavek 22. člena glasi: »Če je strokovno delo lovske družine v nasprotju z njenimi pravili in zakonitimi predpisi o lovu, če občutno zanemarja ali pustoši lovišče, ali če v znatni meri škoduje koristim lovstva, jo lahko okrajna lovska zveza izključi iz svojega članstva. Zoper odločbe o izključitvi se lovska družina lahko pritoži v 8 dneh na Republiško lovske zvezo. Izključeni lovske družine odvzame okrajni ljudski odbor lovišče.«

24. člen: Začetek tega člena se nekoliko preformulira, tako da se glasi: »Pravica loviti obsega pravico iskati divjad, jo zasledovati, upleniti ali živo odloviti, pobirati poginulo divjad...«

28. člen: V 6. odstavku se v skladu s 4. členom črtajo besede »vranam in srakam«.

27. člen: Drugi stavek se preformulira, tako da se glasi: »Tako uplenjena divjad pripada lovski družini, v katere lovišču je bila uplenjena.«

Doda se nov, drugi odstavek, ki se glasi: »Kdaj in kako smejo ribiči in ribiški čuvaji pokončevati v vodi in njeni neposredni bližini ribam škodljivo divjad, določa zakon o sladkovodnem ribištvu.«

29. člen: Dopolni se prva točka tega člena, ki se sedaj glasi: »1. loviti divjad z zankami, pastmi...«

Prav tako se dopolni 5. točka tega člena, ki se glasi: »5. pobirati in prodajati jajca zaščitene perjadi, razen za znanstvene in gojitvene namene.«

Zadnji odstavek tega člena se črta.

31. člen: Prvi odstavek se preformulira tako, da se glasi: »Po njivah se ne sme loviti od 1. marca dalje, dokler se ne pospravi žito, v vinogradih in vrtovih od 1. marca dalje, dokler so na njih pridelki.«

Drugi odstavek se spremeni, ker se skrajša rok, tako da se glasi: »Brakade so dovoljene samo od 1. oktobra do 1. januarja«.

33. člen se spremeni in dopolni, tako da se glasi: »Lovski čuvaj, pa tudi član lovske družine sme ubiti psa ali mačko, ki se klati po lovišču, če sta oddaljena več kakor 300 metrov od hiš oziroma naselja ali če sta oddaljena več kakor 50 metrov od gospodarja v gozdnatem področju oziroma več kakor 200 metrov od gospodarja na odprtem področju. Če pa zasači psa ali mačko pri preganjanju ali uničevanju zaščitene divjadi ali jajc, ju sme ubiti v vsakem primeru. To ne velja za lovskega psa, ki pri lovu ali šolanju pride čez mejo lovišča.«

38. člen: V drugem odstavku se vnese beseda »razreši«, tako da se glasi: »Lovskega čuvaja postavi in razreši lovska družina, s pritrditvijo...«

39. člen se spremeni in pristojnosti prenesejo na okrajni ljudski odbor in okrajne lovske zveze:

»Izpit za lovskega čuvaja se opravlja pri izpitni komisiji, ki jo imenuje okrajni (mestni) ljudski odbor po zaslišanju okrajne lovske zveze. V izpitni komisiji morata biti zastopnik okrajnega (mestnega) tajništva za notranje zadeve in zastopnik okrajne lovske zveze.«

40. člen: Na koncu se doda: »Po zaslišanju Republiške lovske zveze.«

Zadnji odstavek 41. člena se dopolni tako, da se glasi: »Sredstva republiškega lovskega sklada se uporabljajo predvsem za lovsko-gojitvene namene in za podpiranje...«

43. člen: V tretji vrsti se črtata besedi »gospodarskega sveta«.

44. člen: Drugi stavek drugega odstavka se dopolni: »Za tako škodo je odgovorna samo, če je lastnik ali posestnik zemljišča poskrbel za zavarovanje pred škodo po divjadi na način, ki je splošno vpeljan oziroma krajevnim razmeram primeren.«

45. člen: Rok treh mesecev za prijavo se skrajša na en mesec.

Prvi stavek drugega odstavka se razširi ter se doda: »...ter ali in kako je lastnik oziroma posestnik zemljišča poskrbel za zavarovanje pred škodo po divjadi.«

49. člen se dopolni ter se za besedo »seznam« da v oklepaju beseda »(kaster)«, na koncu se pa še doda »po zaslišanju Republiške lovske zveze«.

Vstavi se nov 51. člen, ki se glasi: »Kjer je s tem zakonom določena pristojnost okrajnega (mestnega) ljudskega odbora, lahko ta za opravljanje posameznih zadev pooblasti svet za gospodarstvo ali tajništvo za gospodarstvo razen za zadeve po 11. členu tega zakona.«

Dosedanji 51., 52., 53. in 54. člen postanejo 52., 53., 54. in 55. člen zakona. 53. člen (sedaj 54. člen): Drugi stavek prvega odstavka se dopolni, tako da se glasi: »Škoda, storjena po zaščiteni divjadi in divjih prašičih, ki nastane...«

Št. P 144/1-54.

Ljubljana, dne 28. junija 1954.

Poročevalec:
Anton Truden l. r.

Predsednik:
Anton Labura l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ZBOR

Zakonodajni odbor

POROČILO

zakonodajnega odbora Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS
k predlogu zakona o lovu

Zakonodajni odbor Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS je razpravljaval o predlogu zakona o lovu na svoji seji dne 25. junija 1954. Pri obravnavi tega zakonskega predloga je zakonodajni odbor upošteval spremembe prvotnega, po Izvršnem svetu predloženega besedila, katere mu je po 116. členu poslovnika Republiškega zbora sporočil odbor za gospodarstvo Republiškega zbora, da jih je sprejel na svoji seji dne 24. junija 1954.

Zakonodajni odbor Republiškega zbora je predlog zakona o lovu najprej v načelu soglasno sprejel potem ko je ugotovil, da proti predlogu zakona z zakonodajno-pravnega stališča ni pomislekov. Predlog je po vsej svoji vsebini in formulacijah v skladu z našim ustavnim in pravnim sistemom.

Pri podrobni obravnavi predloga je zakonodajni odbor sprejel posamezne člene predloga, in sicer s spremembami odbora za gospodarstvo Republiškega zbora pri 2., 3., 4., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 16., 18., 22., 24., 27., 29., 31., 38., 40., 41., 44., 45., 49. in 53. členu, dočim je pri 28. in 39. členu vsebinsko iste pripombe nekoliko drugače rešil kot odbor za gospodarstvo in je to nižje pri ustreznih členih navedeno.

Zakonodajni odbor je sprejel razen povedanega pri posameznih členih še te spremembe:

6. člen: V prvem odstavku naj se v tretji in četrti vrsti črtata besedi »razen planinskega«.

V drugem odstavku naj se črta besedilo »planinski orel... od 1. IX. do 30. XII.«

S tem se vse leto zaščiti pri nas zelo redki planinski orel, ki je bil zaščiten že doslej.

11. člen: V drugem odstavku naj se opusti naštevanje in diferenciranje nižinskih, srednjegorskih in visokogorskih krajev, tako da naj se ustrezno besedilo glasi »... lovišče praviloma obsega od 2000 do 6000 ha«.

28. člen: V šestem odstavku se v prvem stavku črtajo besede »vranam in srakam«. Dostavek o tajništvu za gospodarstvo, ki ga je sklenil odbor za gospodarstvo, se glede na novi 52. člen opusti.

39. člen naj se glasi: »Izpit za lovskega čuvaja se opravlja pri izpitni komisiji, ki jo imenuje okrajni ljudski odbor po zaslišanju okrajne lovske zveze. V izpitni komisiji morata biti zastopnik okrajnega tajništva za notranje zadeve in zastopnik okrajne lovske zveze.«

43. člen: V prvem odstavku naj se črtata besedi: »gospodarskega sveta...« (glej novi 52. člen).

52. člen: Za sedanjim 51. členom naj se doda nov 52. člen, ki se glasi:

»Kjer je s tem zakonom določena pristojnost okrajnega (mestnega) ljudskega odbora, lahko ta za opravljanje posameznih zadev pooblasti svet za gospodarstvo ali tajništvo za gospodarstvo, razen za zadeve po 11. členu tega zakona.«

Ta novi člen je po mnenju odbora potreben zato, da ne bi bilo vseh nalog, ki jih ta zakon daje v pristojnost ljudskega odbora, treba reševati na plenarnih sejah ljudskega odbora.

Dosedanji 52. člen postane 53. člen; dosedanji 53. člen postane 54. člen in dosedanji 54. člen postane 55. člen.

Za poročevalca odbora je bil določen ljudski poslanec Jože Tramšek.

Zakonodajni odbor predlaga Republiškem zboru, naj predlog zakona o lovu z navedenimi spremembami in dopolnitvami sprejme.

Št. R 370/1-54.

Ljubljana, 28. junija 1954.

Poročevalec:

Jože Tramšek l. r.

Predsednik:

Jože Petejan l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZBOR PROIZVAJALCEV

Zakonodajni odbor

POROČILO

zakonodajnega odbora Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS
k predlogu zakona o lovu

Zakonodajni odbor Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS je razpravljal o predlogu zakona o lovu na svojih sejah dne 26. in 28. junija 1954. Pri obravnavi tega zakonskega predloga je zakonodajni odbor upošteval spre-

membe prvotnega, po Izvršnem svetu predloženega. besedila, ki jih je odbor za gospodarstvo Zbora proizvajalcev že sprejel.

Zakonodajni odbor Zbora proizvajalcev je predlog zakona o lovu najprej v načelu soglasno sprejel, ko je ugotovil, da proti predlogu ni nobenih bistvenih ali zakonodajno pravnih pomislekov. Predlog je po vsej svoji vsebini in formulacijah v skladu z našim ustavnim in pravnim sistemom.

Pri podrobni obravnavi predloga je zakonodajni odbor sprejel posamezne člene, in sicer s spremembami odbora za gospodarstvo Zbora proizvajalcev pri 2., 3., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 16., 18., 22., 24., 27., 28., 29., 31., 38., 40., 41., 44., 45., 49. in 53. členu.

Zakonodajni odbor je razen tega sprejel še spremembe oziroma dopolnitve pri 4., 6., 11., 33., 39., 43. členu in dodal nov 51. člen, kar je odbor za gospodarstvo naknadno sprejel in so te spremembe v njegovem predlogu že vnesene.

Za poročevalca je bil določen član odbora Andrej Svetek.

Zakonodajni odbor predlaga Zboru proizvajalcev, naj predlog zakona z navedenimi spremembami in dopolnitvami sprejme.

Št. P 142/2-1954.

Ljubljana, dne 28. junija 1954.

Poročevalec:

Andrej Svetek l. r.

Predsednik:

Danijel Lepin l. r.

PREDLOG ZAKONA O SLADKOVODNEM RIBIŠTVU

I. Splošne določbe

1. člen

Sladkovodno ribištvo (v nadaljnjem besedilu ribištvo) je panoga narodnega gospodarstva.

Ribištvo obsega gojitev in prilaščanje rib, ribjih iker, rakov in drugih vodnih živali, kolikor niso predmet lova po zakonu o lovu (v nadaljnjem besedilu ribe).

2. člen

Ribe v naravnih vodah so splošno ljudsko premoženje. Z ribami v vodah na območju okraja (mesta) upravlja okrajni (mestni) ljudski odbor.

Ribe v umetno prirejenih ribnikih, ki so trajno ločeni od naravnih voda, pripadajo posestnikom takih ribnikov.

3. člen

Zaradi smotrnega gospodarjenja z ribami v naravnih vodah se določijo ribiški okoliši kot ribiške gospodarske enote. Okrajni (mestni) ljudski odbor izroči ribiški okoliš v gospodarjenje ribiškemu društvu, ki je ustanovljeno

za ta okoliš. Če obsega ribiški okoliš vode na območju več okrajev (mest), izroči vsak okrajni (mestni) ljudski odbor ribiškemu društvu v gospodarjenje vode na svojem območju.

4. člen

Ribištvo je pod nadzorstvom države.

II. Ribiški okoliši

5. člen

Ribiški okoliši se določijo tako, da obsega ribiški okoliš praviloma vode na območju enega okraja. Vode na območju mesta ne morejo biti samostojen ribiški okoliš.

6. člen

Ribiške okoliše določi državni sekretar za gospodarstvo LRS po zaslišanju Ribiške zveze Slovenije.

7. člen

Okrajni (mestni) ljudski odbor odda z odločbo ribiškemu društvu ribiški okoliš oziroma vode na svojem območju v gospodarjenje za nedoločen čas.

Okrajni (mestni) ljudski odbor lahko po zaslišanju Ribiške zveze Slovenije odvzame ribiškemu društvu dodeljen ribiški okoliš oziroma vode, če jih ribiško društvo občutno zanemarja ali pustoši.

III. Ribiške organizacije

8. člen

Ribiške organizacije so ribiška društva in Ribiška zveza Slovenije. Zanje veljajo določbe zakona o društvih, zborovanjih in drugih javnih shodih, kolikor ni s tem zakonom drugače določeno.

9. člen

Ribiška društva so prostovoljne združitve ribičev zaradi izvrševanja ribolova v določenem ribiškem okolišu. Za vsak ribiški okoliš se lahko ustanovi samo eno ribiško društvo.

Ribiško društvo priglasí svojo ustanovitev in delovanje pri tajništvu za notranje zadeve okrajnega ljudskega odbora, v katerega območju je ribiški okoliš oziroma pri Državnem sekretariatu za notranje zadeve, če se ribiški okoliš razteza preko meje okraja.

Članstvo ribiškega društva se ne more omejiti niti glede na število niti glede na prebivališče članov. Izjemoma lahko Ribiška zveza Slovenije na predlog ribiškega društva s pritrditvijo Državnega sekretariata za gospodarstvo določi najvišje število članov, ki jih sme imeti ribiško društvo glede na zmogljivost ribiškega okoliša.

10. člen

Glavna naloga ribiškega društva je, da v dodeljenem ribiškem okolišu neposredno gospodari po predpisih tega zakona. Pri tem je zlasti dolžno ribe gojiti, izboljševati njihovo kakovost ter skrbeti za njihovo varnost, prehrano in zdravje.

Ribiško društvo gospodari z ribami po ribiškem načrtu, ki ga sestavi za vsako leto vnaprej ribiško društvo, potrdi pa Ribiška zveza Slovenije.

Ribiško društvo mora tudi skrbeti za strokovno vzgojo svojih članov.

Državni sekretar za gospodarstvo izda tehnične predpise za gospodarjenje z ribami v ribiških okoliših.

11. člen

Ribiška društva sestavljajo Ribiško zvezo Slovenije.

Ribiška zveza Slovenije nadzoruje delovanje vseh ribiških društev, pospešuje razvoj ribištva, upravlja ribiški sklad, pospešuje strokovno vzgojo ribičev in sodeluje z državnimi organi pri vseh vprašanjih sladkovodnega ribištva.

12. člen

Natančnejše določbe o organizaciji in delu ribiških društev in Ribiške zveze Slovenije o članstvu in o razmerjih med temi organizacijami predpišejo ribiška društva in Ribiška zveza Slovenije s pravili.

13. člen

Če je strokovno delo ribiškega društva v nasprotju z njegovimi pravili in zakonitimi predpisi o sladkovodnem ribištvu, če ribiško društvo občutno zanemarja ali pustoši vode v ribiškem okolišu ali če v znatni meri škoduje koristim ribištva, lahko Ribiška zveza Slovenije razreši odbor ribiškega društva in imenuje začasno upravo. Začasna uprava mora najpozneje v enem mesecu sklicati občni zbor društva, da izvoli nov odbor.

IV. Gospodarjenje v ribiškem okolišu

14. člen

Pravica gospodarjenja v ribiškem okolišu (ribiška pravica) obsega pravico ribe gojiti, loviti, si jih prilaščati ter uničevati ribam škodljive živali.

15. člen

Ulovljene ribe postanejo last ribiškega društva. Ob pogojih, ki jih določi ribiško društvo, postane riba last ribiča, ki jo je ujel.

16. člen

Ribe sme loviti samo tisti, ki mu ribiško društvo da ribolovno dovolilnico. Ribolovne dovolilnice izdaja ribiško društvo ob pogojih, ki se določijo s pravili društva.

17. člen

Ribe je dovoljeno loviti praviloma samo na športni način s trnkom. Prepovedano je zlasti:

1. loviti ribe z razstrelivom ali strupom ali na način, ki je škodljiv za njihovo razmnoževanje;
2. loviti ribe z ostmi, na zanko ali na nastavo, ribe streljati, omamljati ali pobijati pod ledom;
3. loviti ribe v varstveni dobi ali v sicer prepovedanem času in ribe pod najmanjšo dovoljeno mero; kdor ujame ribo v nasprotju s to prepovedjo, jo mora takoj spustiti živo nazaj v vodo;
4. loviti ribe na drstiščih;
5. pregraditi, zapreti, izčrpati ali drugam speljati vodo zaradi ribolova; če namerava kdo to storiti za kakšen drug dovoljen namen, mora to vsaj 7 dni prej sporočiti ribiškemu društvu;
6. na jezovih in podobnih vodnih napravah nastavljati ribolovne naprave;
7. loviti ribe na ribji stezi in v njeni neposredni bližini;
8. loviti ribe z vršami, saki, koši in mrežami vseh vrst;
9. loviti plemenite ribe (salmonide) na črva ali z roko;
10. loviti ribe ponoči.

18. člen

Državni sekretar za gospodarstvo lahko izjemoma dovoli ribolov belih rib (ciprinidov) s križaki v takih vodah, kjer ribolov s trnkom ni mogoč.

Za splošno ljudsko prehrano ali za gojitvene namene lahko ribiško društvo brez posebnega dovoljenja organizira ribolov z mrežami.

Državni sekretar za gospodarstvo lahko po zaslišanju Ribiške zveze Slovenije dovoli ribiškemu društvu, da za gojitvene ali znanstvene namene organizira ribolov tudi na način, ki je sicer po 17. členu prepovedan, vendar samo tako, da se s tem ribe ne pokončajo.

Državni sekretar za gospodarstvo lahko po zaslišanju Ribiške zveze Slovenije dovoli ribiškemu društvu, da organizira pokončanje škodljivih rib tudi na način, ki je sicer prepovedan. Tako pokončanje pa mora društvo organizirati tako, da se s tem ne ogroža življenje in varnost ljudi in premoženje ter da se ne škoduje drugim ribam.

19. člen

Prepovedano je:

1. uničevati ali poškodovati drstišča;
2. spuščati race in gosi na drstišča ali v gojitvene vode;
3. vlagati ali spuščati v vodo škodljive ribe oziroma brez privoljenja Ribiške zveze Slovenije nove vrste rib;
4. preprečevati ribam vrnitev s poplavljenega zemljišča v vodno strugo;
5. namakati v ribji vodi lan ali konopljo ali pa prati žimo;
6. spuščati v ribjo vodo žaganje.

20. člen

Posamezne vode ali dele vod ribiškega okoliša, ki so posebno pripravne za razmnoževanje rib, lahko okrajni (mestni) ljudski odbor razglasi po predlogu

ribiškega društva za gojitvene vode in izda posebne predpise za njihovo varstvo.

V teh vodah se sme loviti samo v gojitvene ali znanstvene namene.

21. člen

Državni sekretar za gospodarstvo izda zaradi uspešnega razmnoževanja rib po zaslišanju Ribiške zveze Slovenije predpise o varstveni dobi, o najmanjši meri, pod katero se posamezne vrste rib ne smejo loviti, o zatiranju ribjih boleznih, o varstvu vodnih živali, ki so ribam za hrano, o pokončavanju ribam škodljivih živali ter druge predpise za pospeševanje ribištva.

22. člen

Državni sekretar za gospodarstvo lahko prepove po zaslišanju Ribiške zveze Slovenije za določen čas lov vseh ali posameznih vrst rib v vsej republiki ali samo v določenih vodah, če to zahtevajo posebne koristi ribištva.

23. člen

Pri projektiranju in gradbi vodnih naprav ter urejanju vodnih strug je treba upoštevati koristi ribištva in skrbeti zlasti za to, da imajo ribe naravne prehode, drstišča in zavetišča.

Organ, ki je pristojen za potrditev projekta oziroma za izdajo gradbenega dovoljenja, lahko na predlog ribiškega društva odredi, da mora investitor oziroma posestnik vodne naprave napraviti ribjo stezo, če je za naraven prehod rib to potrebno.

Posestniki vodnih turbin morajo napraviti in vzdrževati naprave, ki branijo ribam dostop v turbino.

24. člen

Ribiči in ribiški čuvaji imajo dostop k vodi tudi čez tuje zemljišče in smejo hoditi po njem ob vodi, vendar največ tako daleč od brega, kolikor je to potrebno za izvrševanje ribiške pravice. Na zahtevo zemljiškega posestnika ali njegovega pooblaščenca mu morajo pokazati ribolovno dovolilnico oziroma čuvajsko izkaznico. Ne smejo pa brez lastnikovega dovoljenja hoditi čez industrijska zemljišča, dvorišča, vrtove in sadovnjake, če so taka zemljišča ograjena. Če lastnik ne da dovoljenja, lahko občinski ljudski odbor po zaslišanju lastnika dovoli pristop k vodi, če je to neogibno potrebno zaradi uspešnega izvrševanja ribiške pravice.

25. člen

Če se ob povodnji voda iz struge razlije, se sme izvrševati ribiška pravica tudi na poplavljenem zemljišču.

Nihče ne sme preprečevati ribam vrnitev s poplavljenega zemljišča v vodno strugo.

26. člen

Ribič sme vsak čas z vsakim pripomočkom, razen s strelnim orožjem, pokončevati v vodi in v njeni neposredni bližini ribam škodljive živali, ribiški čuvaj pa tudi s strelnim orožjem.

V strugi uplenjena vidra in pižmovka pripadata ribiškemu društvu, druga divjad po lovski družini.

27. člen

Kdor lovi ribe ali se mudi z ribiškimi napravami ob vodi, mora na zahtevo ribiškemu čuvaju pokazati ribolovno dovolilnico, ribiške priprave in ujete ribe.

28. člen

Kdor napravi ribam škodo, je za škodo odgovoren ribiškemu društvu.

Za škodo, ki jo napravijo ribiči in ribiški čuvaji pri izvrševanju ribiške pravice na obvodnem zemljišču, je odgovorno ribiško društvo. Ribiško društvo ima pravico zahtevati povračilo plačane odškodnine od tistega, ki je škodo napravil.

V. Ribiški čuvaji

29. člen

Za nadzorstvo in varovanje ribiških okolišev morajo imeti ribiška društva ribiške čuvaje.

30. člen

Ribiški čuvaj je lahko vsak polnoleten državljan FLRJ, ki mu niso omejene državljanske pravice in ki ima za to službo potrebno strokovno znanje in moralne lastnosti.

Ribiškega čuvaja postavi ribiško društvo, potrdi ga pa okrajni ljudski odbor. Ribiški čuvaj mora priseči pred okrajnim ljudskim odborom.

Ribiški čuvaj je uradna oseba.

31. člen

Natančnejše določbe o ribiških čuvajih, zlasti o obveznem številu čuvajev za posamezen ribiški okoliš ter o njihovih pravicah in dolžnostih predpišeta sporazumno državni sekretar za gospodarstvo in državni sekretar za notranje zadeve.

VI. Ribiški sklad

32. člen

Pri Ribiški zvezi Slovenije se ustanovi ribiški sklad.

Sredstva ribiškega sklada se uporabljajo za pospeševanje ribištva.

33. člen

V ribiški sklad se stekajo prispevki ribiških društev in drugi dohodki.

Prispevke ribiških društev določi občni zbor Ribiške zveze Slovenije, njegov sklep pa potrdi Državni sekretariat za gospodarstvo. Višina prispevka se določi po vodni površini in po kakovosti ribiškega okoliša.

VII. Izločitev posameznih vod iz ribiških okolišev

34. člen

Izvršni svet lahko izloči iz ribiških okolišev posamezne vode ali njihove dele za zgledno ali intenzivno gojitev rib, za ohranitev posameznih redkih vrst rib ali za znanstvene namene.

Ob izločitvi takih vod določi Izvršni svet, kdo jih bo upravljal in kako. Take vode so pod neposrednim nadzorstvom Državnega sekretariata za gospodarstvo.

VIII. Kataster ribiških okolišev

35. člen

Kataster ribiških okolišev vodi Državni sekretariat za gospodarstvo.

IX. Kazenske določbe

36. člen

Če ne gre za dejanje, ki je kaznivo po kazenskem zakoniku, se kaznuje za prekršek:

I. z denarno kaznijo do 10.000 dinarjev ali z zaporom do 30 dni:

1. kdor lovi ribe z razstrelivom ali s strupom ali na način, ki je škodljiv za njihovo razmnoževanje;

2. kdor s škodljivo snovjo onesnaži vodo in s tem povzroči nevarnost za obstanek rib;

3. kdor se ne ravna po predpisih o zatiranju ribjih boleznih ali varstvu vodnih živali, s katerimi se ribe hranijo;

4. kdor lovi ribe brez veljavne ribolovne dovolilnice;

5. kdor zlorabi posebne pravice ali posebno dovoljenje za ribolov, izdano po tem zakonu;

6. kdor ne napravi ali ne vzdržuje v primernem stanju predpisane ribje steze ali pregrade pred turbino (23. člen);

7. kdor uničuje ali poškoduje drstišča;

8. kdor v ribji vodi namaka lan ali konopljo ali pa pere žimo;

9. kdor spušča v ribjo vodo žaganje;

10. kdor brez posebnega dovoljenja na jezovih in drugih podobnih vodnih napravah nastavlja ribolovne priprave ali lovi ribe na ribji stezi oziroma v njeni neposredni bližini;

11. kdor brez posebnega dovoljenja lovi ribe z ostmi, na zanko, na nastavo, jih omamlja, strelja ali pobija pod ledom;

12. kdor pregradi, zapira, izčrpava ali drugam spelje vodo in s tem ogroža obstanek rib, pa tega ni pravočasno sporočil ribiškemu društvu;

13. kdor brez dovoljenja lovi ribe na drstiščih;

14. kdor brez dovoljenja lovi ribe v varstveni dobi ali sicer prepovedanem času;

15. kdor brez dovoljenja lovi ribe v gojitveni vodi;

16. kdor vlaga ali spušča v vodo škodljive ribe.

II. z denarno kaznijo do 5.000 dinarjev ali z zaporom do 15 dni:

1. kdor brez posebnega dovoljenja vlaga ali spušča v vodo nove vrste rib;
2. kdor brez dovoljenja lovi ribe z mrežami, križaki, saki, vršami, koši in podobno;
3. kdor prepusti svojo ribolovno dovolilnico drugemu.

III. z denarno kaznijo do 3.000 dinarjev:

1. kdor ulovi ribo pod najmanjšo mero, pa je ne spusti takoj žive nazaj v vodo;
2. kdor zlorabi pravico iz ribolovne dovolilnice;
3. kdor prepreči ribam vrnitev iz poplavljenega zemljišča v vodno strugo;
4. kdor prekrši predpise o varstvu gojitvenih voda;
5. kdor spušča race ali gosi na drstišče ali v gojitvene vode.

IV. z denarno kaznijo do 1.500 dinarjev:

1. kdor lovi plemenite ribe (salmonide) na črva ali z roko;
2. kdor lovi ribe ponoči;
3. kdor ne pokaže ribolovne dovolilnice, ribiških priprav in ujetih rib ribiškemu čuvaju;
4. kdor prepreči ribiču ali ribiškemu čuvaju pristop k vodi v nasprotju z določbo 24. člena tega zakona.

Če je za storjeni prekršek odgovorna pravna oseba, se kaznuje z denarno kaznijo do 50.000 dinarjev.

37. člen

Z določbo o prekršku se sme poleg kazni izreči kot varstveni ukrep odvzem ribolovnih priprav in ulovljenih rib, ki so predmet prekrška.

Član ljudske milice oziroma ribiški čuvaj sme storilcu začasno odvzeti predmete iz prejšnjega odstavka, če ga zaloti pri dejanju.

X. Končne določbe

38. člen

Ko začne veljati ta zakon, preneha veljati zakon o začasni ureditvi ribarstva v Sloveniji (Uradni list LRS, št. 36-143/46) in vsi na njegovi podlagi izdani predpisi.

39. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po razglasitvi v »Uradnem listu LRS«.

OBRAZLOŽITEV

predloga zakona o sladkovodnem ribištvu

V Sloveniji velja še vedno zakon o začasni ureditvi ribarstva iz leta 1946. Večina drugih republik (Srbija, Hrvatska, Makedonija, Bosna in Hercegovina) je medtem že izdalo nove ribiške zakone.

Predlog sloni na istih načelih kot osnutek zakona o lovu. Ravno tako, kot z divjadjo, tudi z ribami upravlja okrajni ljudski odbor, ki pa gospodarjenje

z ribami prepusti ribiškemu društvu. Glede na to, da ribiški okoliš obsegajo vse vode enega okraja ali celo vode več okrajev, določa osnutek zakona, da ustanavlja ribiške okoliše državni sekretar za gospodarstvo in ne okrajni ljudski odbor, kot velja to za lovišča.

Ribiške organizacije so po predlogu ribiška društva in Ribiška zveza Slovenije.

Osnutek ribiškega zakona nima predpisov o varstveni dobi, temveč prepušča to državnemu sekretarju za gospodarstvo, ki bo o tem izdal posebne predpise.

Izvrševanje lova je po predlogu lovskega zakona vezano na članstvo v lovski družini, medtem ko po predlogu ribiškega zakona lahko lovi ribe le tisti, kateremu ribiško društvo izda ribolovno dovolilnico.

Predlog zakona določa, da se praviloma love ribe le s trnkom, posebej pa določa, kateri načini ribolova so prepovedani in od katerih prepovedi so lahko dovoljene izjeme. Predlog obsega v interesu pospeševanja ribištva tudi nekatere druge prepovedi.

Enako kot predlog lovskega zakona tudi ribiški zakon ne pozna več odškodnine oziroma zakupnine za ribiške okoliše. Ribiška društva namesto tega plačujejo prispevek v ribiški sklad. Ribiški sklad je samo pri Ribiški zvezi Slovenije in služi samo pospeševanju ribištva.

Končno daje predlog Izvršnemu svetu pravico, da izloči posamezne vode za intenzivno gojitev in za podobne namene.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ZBOR

Odbor za gospodarstvo

POROČILO

odbora za gospodarstvo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS
k predlogu zakona o sladkovodnem ribištvu

Odbor za gospodarstvo je obravnaval na svojih sejah dne 24., 25. in 28. junija predlog zakona o sladkovodnem ribištvu, ki ga je predlagal Izvršni svet LRS in je ta zakonski predlog v načelu sprejel.

Sladkovodno ribištvo je sedaj urejeno z zakonom o začasni ureditvi ribarstva v Sloveniji iz leta 1946; zvezni zakon o ureditvi sladkovodnega ribištva doslej ni bil izdan.

Sedanji zakon o ureditvi ribarstva v Sloveniji je po večini že zastarel in ribištvo ni več organizirano po ribarskih zadrugah, temveč po ribiških društvih. Razen tega ima sedanji zakon tudi različne določbe, ki ne spadajo v ta zakon, na primer določbe o tem, kaj so zaprte in kaj odprte vode.

Glavna načela po novem zakonu o sladkovodnem ribištvu so enaka kot pri lovskem zakonu, to je, da so ribe v naravnih vodah splošno ljudsko premoženje, ki ga upravljajo okrajni ljudski odbori, ki pa morajo oddati vode

na svojem območju ribiškimi društvom, ki se ustanovijo za posamezne ribiške okoliše.

Glavne razlike med predlogom zakona o sladkovodnem ribištvu in predlogom zakona o lovu pa so naslednje:

Ribiške okoliše določa državni sekretar za gospodarstvo. Izvršni svet pa lahko izloči iz ribiških okolišev posamezne vode ali njih dele za vzorno ali intenzivno gojitev rib. Ta razlika je potrebna zato, ker je glede na posebne lastnosti ribiškega gospodarstva, ki obsega samo vode, potrebno, da obsegajo ribiški okoliši vode na območju vsega okraja.

Iz istega razloga je tudi struktura ribiških organizacij drugačna kot struktura lovskih organizacij. Medtem ko imamo po lovskem zakonu lovske družine, okrajne lovске zveze in Republiško lovsko zvezo, imamo po ribiškem zakonu samo ribiška društva in Ribiško zvezo Slovenije. Po ribiškem zakonu sedaj nimamo okrajnih ribiških zvez, ker obsega ribiški okoliš praviloma vse vode na območju okraja. Iz istega razloga je za vso Slovenijo en sam ribiški sklad, ki ga upravlja Ribiška zveza Slovenije.

Sredstva ribiškega sklada so namenjena samo za pospeševanje ribištva, ker ribe ne delajo škode. V sklad plačujejo ribiška društva prispevke, katerih višino določi občni zbor Ribiške zveze Slovenije po vodni površini in po kakovosti ribiškega okoliša.

Nova je v zakonskem predlogu določba, da morajo imeti ribiška društva za nadzorstvo in varovanje ribiških okolišev ribiške čuvaje, ki so prav tako kot lovski čuvaji uradne osebe. Nadaljnja razlika je v tem, da zakon o sladkovodnem ribištvu ne daje Ribiški zvezi Slovenije pravice, da bi izključila iz članstva ribiško društvo, pač pa ima Ribiška zveza Slovenije pravico, da razpusti upravni odbor ribiškega društva in imenuje začasno upravo do izvolitve novega društvenega upravnega odbora.

Pri podrobni razpravi zakonskega predloga in potem ko je bila dosežena soglasnost z zakonodajnim odborom Republiškega zbora glede sprememb, ki jih je predlagal ta odbor, je sprejel gospodarski odbor predlog zakona o sladkovodnem ribištvu tudi v podrobnostih in sicer z naslednjimi spremembami in dopolnitvami:

2. člen: a) prvi odstavek se spremeni tako: »Ribe v naravnih vodah so splošno ljudsko premoženje, ki ga na območju okraja (mesta) upravlja okrajni (mestni) ljudski odbor.«;

b) drugi odstavek se črta.

7. člen: a) v prvem odstavku se črtajo besede »Za nedoločen čas.«;

b) na koncu se doda nov tretji odstavek: »Zoper odločbo okrajnega (mestnega) ljudskega odbora ima ribiško društvo v osmih dneh po prejemu odločbe pravico do pritožbe na Izvršni svet.«

10. člen: a) v prvem odstavku se spremeni besedni red: namesto »ribe gojiti« se glasi »gojiti ribe«;

b) v drugem odstavku se črtata v 2. in 3. vrsti besedi »ribiško društvo«;

c) v zadnjem odstavku se v 1. vrsti za besedo »izdá« dodajo besede »po zaslišanju Ribiške zveze Slovenije«.

4. člen se spremeni tako: »Ribištvo je pod nadzorstvom organov ljudske oblasti«.

17. člen: a) v 6. točki se »ribolovne naprave« popravi v »ribolovne priprave«;

b) v 8. točki se za besedo »vršami« doda beseda »križaki«.

18. člen: a) v prvi vrsti se za besedo »izjemoma« dodajo besede: »po zaslišanju Ribiške zveze Slovenije«;

b) drugi odstavek se spremeni tako: »Ribiško društvo lahko z dovoljenjem Ribiške zveze Slovenije organizira ribolov z mrežami«;

c) tretji odstavek se spremeni tako: »Ribiška zveza Slovenije lahko dovoli ribiškemu društvu, da za gojitvene ali znanstvene namene organizira ribolov tudi na način, ki je sicer po 17. členu prepovedan, vendar samo tako, da se s tem ribe ne pokončajo. To pa mora sporočiti Državnemu sekretariatu za gospodarstvo.«

27. člen: V prvi vrsti se besedi »ribiškimi napravami« zamenjata z »ribiškimi pripravami«, v tretji vrsti pa beseda »ribiške« z »ribolovne«.

30. člen: Prvi stavek drugega odstavka se spremeni tako: »Ribiškega čuvaja postavi in razreši ribiško društvo s pritrditvijo okrajnega ljudskega odbora.«

31. člen: Na koncu se dodajo besede: »po zaslišanju Ribiške zveze Slovenije«.

33. člen: V drugem odstavku se za besedo »določi« dodajo besede »v letnem znesku«.

36. člen: V točki IV/3 se beseda »ribiških« zamenja z »ribolovnih«.

Naslov pred 38. členom se spremeni tako »X. Prehodne in končne določbe«.

Pod naslovom X. se doda nov člen (38. člen), ki se glasi:

»Kjer je s tem zakonom določena pristojnost okrajnega (mestnega) ljudskega odbora, lahko ta za opravljanje posameznih zadev pooblasti svet za gospodarstvo ali tajništvo za gospodarstvo.«

Za tem členom se doda nov člen (39. člen), ki se glasi: »Ribiški okoliši morajo biti določeni in oddani ribiškemu društvom po določbah tega zakona najpozneje do 1. oktobra 1954, dotlej veljajo za upravljanje ribiških okolišev obstoječi predpisi.

Prispevki za ribiški sklad morajo biti določeni najpozneje do 1. decembra 1954, plačujejo se pa od 1. januarja 1955 dalje.«

Sedanji 38. in 39. člen se prenumerirata.

Št. R 369/2-54.

Ljubljana, dne 28. junija 1954.

Poročevalec:

Inž. Karmelo Budihna l. r.

Predsednik:

Ivan Maček l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZBOR PROIZVAJALCEV

Odbor za gospodarstvo

POROČILO

odbora za gospodarstvo Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS
k predlogu zakona o sladkovodnem ribištvu

Odbor za gospodarstvo je obravnaval na svojih sejah dne 24. in 25. junija predlog zakona o sladkovodnem ribištvu, ki ga je predlagal Izvršni svet LRS in je ta zakonski predlog v načelu sprejel.

Sladkovodno ribištvo je sedaj urejeno z zakonom o začasni ureditvi ribarstva v Sloveniji iz leta 1946; zvezni zakon o ureditvi sladkovodnega ribištva doslej ni bil izdan.

Sedanji zakon o ureditvi ribarstva v Sloveniji je po večini že zastarel in ribištvo ni več organizirano po ribarskih zadrugah, temveč po ribiških društvih. Razen tega ima sedanji zakon tudi različne določbe, ki ne spadajo v ta zakon, na primer določbe o tem, kaj so zaprte in kaj odprte vode.

Glavna načela po novem zakonu o sladkovodnem ribištvu so enaka kot pri lovskem zakonu, to je, da so ribe v naravnih vodah splošno ljudsko premoženje, ki ga upravljajo okrajni ljudski odbori, ki pa morajo oddati vode na svojem območju ribiškim društvom, ki se ustanovijo za posamezne ribiške okoliše.

Glavne razlike med predlogom zakona o sladkovodnem ribištvu in predlogom zakona o lovu pa so naslednje:

Ribiške okoliše določa državni sekretar za gospodarstvo. Izvršni svet pa lahko izloči iz ribiških okolišev posamezne vode ali njih dele za vzorno ali intenzivno gojitev rib. Ta razlika je potrebna zato, ker je glede na posebne lastnosti ribiškega gospodarstva, ki obsega samo vode, potrebno, da obsegajo ribiški okoliši vode na območju vsega okraja.

Iz istega razloga je tudi struktura ribiških organizacij drugačna kot struktura lovskih organizacij. Medtem ko imamo po lovskem zakonu lovske družine, okrajne lovske zveze in Republiško lovsko zvezo, imamo po ribiškem zakonu samo ribiška društva in Ribiško zvezo Slovenije. Po ribiškem zakonu sedaj nimamo okrajnih ribiških zvez, ker obsega ribiški okoliš praviloma vse vode na območju okraja. Iz istega razloga je za vso Slovenijo en sam ribiški sklad, ki ga upravlja Ribiška zveza Slovenije.

Sredstva ribiškega sklada so namenjena samo za pospeševanje ribištva, ker ribe ne delajo škode. V sklad plačujejo ribiška društva prispevke, katerih višino določi občni zbor Ribiške zveze Slovenije po vodni površini in po kakovosti ribiškega okoliša.

Nova je v zakonskem predlogu določba, da morajo imeti ribiška društva za nadzorstvo in varovanje ribiških okolišev ribiške čuvaje, ki so prav tako kot lovski čuvaji uradne osebe. Nadaljnja razlika je v tem, da zakon o sladkovodnem ribištvu ne daje Ribiški zvezi Slovenije pravice, da bi izključila iz članstva ribiško društvo, pač pa ima Ribiška zveza Slovenije pravico, da razpusti upravni odbor ribiškega društva in imenuje začasno upravo do izvolitve novega društvenega upravnega odbora.

Pri podrobni obravnavi zakonskega predloga in potem ko je bila dosežena soglasnost z zakonodajnim odborom tega zbora glede sprememb, ki jih je predlagal ta odbor, je sprejel gospodarski odbor predlog zakona o sladkovodnem ribištvu tudi v podrobnostih in sicer z naslednjimi spremembami in dopolnitvami:

2. člen: Prvi odstavek se preformulira tako, da se glasi:

»Ribe v naravnih vodah so splošno ljudsko premoženje, ki ga na območju okraja (mesta) upravlja okrajni (mestni) ljudski odbor.«

Drugi odstavek tega člena se črta.

4. člen se preformulira: »Ribištvo je pod nadzorstvom organov ljudske oblasti.«

7. člen: Zadnje besede »za nedoločen čas«, se v prvem odstavku črtajo.

Doda se nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Zoper odločbo okrajnega (mestnega) ljudskega odbora ima ribiško društvo pravico pritožbe na Izvršni svet v 8 dneh po prejemu odločbe.«

10. člen: V drugem stavku prvega odstavka se zamenjata besedi »ribe gojiti«, tako da se ta stavek glasi: »Pri tem je zlasti dolžno gojiti ribe, izboljševati...«.

Drugi odstavek se preformulira in se glasi: »Ribiško društvo gospodari z ribami po ribiškem načrtu, ki ga sestavi za vsako leto vnaprej, potrdi pa Ribiška zveza Slovenije.«

V četrtem (zadnjem) odstavku se na koncu še doda (za besedami »v ribiških okoliših«): »... po zaslišanju Ribiške zveze Slovenije«.

17. člen: V prvem odstavku se beseda »praviloma« črta, tako da se ta stavek glasi: »Ribe je dovoljeno loviti samo na športni način s trnkom.«

Pod točko 6. tega člena se izraz »ribolovne naprave« popravi v »ribolovne priprave«.

Osma točka tega člena se izpopolni ter se glasi: »8. loviti ribe s križaki, vršami...«

18. člen: Prvi odstavek se izpopolni tako, da se glasi: »Državni sekretar za gospodarstvo lahko izjemoma po zaslišanju Ribiške zveze Slovenije dovoli ribolov...«

Drugi odstavek tega člena se v celoti spremeni ter se nov drugi odstavek glasi: »Ribiško društvo lahko z dovoljenjem Ribiške zveze Slovenije organizira ribolov z mrežami.«

Tretji odstavek se spremeni tako, da se sedaj glasi: »Ribiška zveza Slovenije dovoli ribiškemu društvu, da za gojitvene ali znanstvene namene organizira ribolov tudi na način, ki je sicer po 17. členu prepovedan, vendar samo tako, da se s tem ribe ne pokončajo. To pa mora sporočiti Državnemu sekretariatu za gospodarstvo.«

27. člen: Besede »ribiškimi napravami« in »ribiške priprave« se popravijo v besede »ribolovnimi pripravami« in »ribolovne priprave«.

30. člen: Prvi stavek drugega odstavka se dopolni tako, da se glasi: »Ribiškega čuvaja postavi in razreši ribiško društvo s potrditvijo okrajnega ljudskega odbora.«

31. člen: Na koncu tega člena (za besedami »državni sekretar za notranje zadeve«) se doda še: »... po zaslišanju Ribiške zveze Slovenije«.

33. člen: V drugem odstavku se besedilo izpopolni tako, da se glasi: »Pri-spevke ribiških društev določi v letnem znesku...«.

36. člen: V IV. oddelku 3. točka tega člena se beseda »ribiških« priprav popravi v »ribolovnih« priprav.

»X. Končne določbe« se popravi v »X. Prehodne in končne določbe.«

Doda se nov 38. člen, ki se glasi: »Kjer je s tem zakonom določena pristojnost okrajnega (mestnega) ljudskega odbora, lahko ta za opravljanje posameznih zadev pooblasti svet za gospodarstvo ali tajništvo za gospodarstvo.«

Doda se nov 39. člen, ki se glasi: »Ribiški okoliši morajo biti določeni in oddani ribiškemu društvom po določbah tega zakona najpozneje do 1. oktobra 1954, dotlej veljajo za upravljanje teh okolišev obstoječi predpisi.

Prispevki za ribiški sklad morajo biti določeni najpozneje do 1. decembra 1954 in se plačujejo začenši z letom 1955.«

Sedanji 38. in 39. člen postaneta 40. in 41. člen.

Št. P 145/1-54.

Ljubljana, dne 28. junija 1954.

Poročevalec:

Jože Štrukelj l. r.

Predsednik:

Anton Labura l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ZBOR

Zakonodajni odbor

POROČILO

zakonodajnega odbora Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS k predlogu zakona o sladkovodnem ribištvu

Zakonodajni odbor Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS je na svoji seji dne 26. junija obravnaval predlog zakona o sladkovodnem ribištvu potem ko mu je odbor za gospodarstvo Republiškega zbora sporočil svoje pripombe in izpreminjavalne predloge na ta zakonski predlog.

Zakonodajni odbor proti predlogu ni imel nobenih bistvenih vsebinskih ali zakonodajno-pravnih pomislekov, marveč je ugotovil, da je zakonski predlog v skladu z našimi ustavnimi predpisi ter obstoječim pravnim sistemom. Zato ga je v načelu soglasno sprejel.

Pri podrobni obravnavi predloga o sladkovodnem ribištvu je odbor sprejel vsak posamezni člen, in sicer v besedilu, kakor ga je sprejel odbor za gospodarstvo Republiškega zbora tako, da se pri 2., 4., 7., 10., 17., 27., 30., 31., 33. in 36. členu upoštevajo dopolnitve odbora za gospodarstvo Republiškega zbora.

Zakonodajni odbor pa je še sam sklenil naslednje spremembe predloženega besedila oziroma dopolnitve:

18. člen: Drugi odstavek je bil sprejet v besedilu odbora za gospodarstvo Republiškega zbora,

Tretji odstavek naj se glasi: »Ribiška zveza Slovenije pa lahko dovoli ribiškemu društvu, da za gojitvene ali znanstvene namene organizira ribolov tudi na način, ki je sicer po 17. členu prepovedan, vendar samo tako, da se s tem ribe ne pokončajo. To pa mora sporočiti državnemu sekretariatu za gospodarstvo.«

38. in 39. člen: Za novim, že po odboru za gospodarstvo predlaganim 38. členu, naj se doda še nov 39. člen, ki se glasi: »Kjer je s tem zakonom določena pristojnost okrajnega (mestnega) ljudskega odbora, lahko ta za opravljanje posameznih zadev pooblasti svet za gospodarstvo ali tajništvo za gospodarstvo.«

Sedanji 38. in 39. člen postaneta 40. in 41. člen.

Zakonodajni odbor Republiškega zbora predlaga zboru, naj predlog zakona o sladkovodnem ribištvu z omenjenimi dopolnitvami in popravki sprejme. Poročevalec bo član odbora tovariš Alojz Colarič.

Št. R 369/1-54.

Ljubljana, 26. junija 1954.

Poročevalec:
Alojz Colarič l. r.

Predsednik:
Jože Petejan l. r.

LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
LJUDSKA SKUPŠČINA
ZBOR PROIZVAJALCEV
Zakonodajni odbor

POROČILO

zakonodajnega odbora Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS k predlogu zakona o sladkovodnem ribištvu

Zakonodajni odbor Zbora proizvajalcev je na svoji seji dne 26. in 28. junija 1954 obravnaval predlog zakona o sladkovodnem ribištvu potem ko mu je odbor za gospodarstvo Zbora proizvajalcev sporočil svoje pripombe in izpreminjevalne predloge k temu zakonskemu predlogu.

Zakonodajni odbor proti predlogu ni imel nobenih bistvenih ali zakonodajno-pravnih pomislekov, marveč je ugotovil, da je zakonski predlog v skladu z našimi ustavnimi predpisi ter obstoječim pravnim sistemom.

Zato ga je v načelu soglasno sprejel.

Pri podrobni obravnavi predloga o sladkovodnem ribištvu je odbor sprejel vsak posamezni člen in sicer v besedilu, kakor ga je sprejel odbor za gospodarstvo Zbora proizvajalcev z dopolnitvami v 2., 4., 7., 10., 17., 18., 27., 31., 33., 36. in 39. členu.

Zakonodajni odbor je še sam sklenil spremembe oziroma dopolnitve v 18., 30. in novem 38. členu, ki jih je odbor za gospodarstvo sprejel in so v njegovem predlogu sedaj vnesene.

Zakonodajni odbor Zbora proizvajalcev predlaga zboru, naj predlog zakona o sladkovodnem ribištvu z navedenimi dopolnitvami in popravki sprejme.

Št. P 145/2-54.

Ljubljana, 28. junija 1954.

Poročevalec:

Andrej Svetek l. r.

Predsednik:

Danijel Lepin l. r.

PREDLOG ZAKONA O OMEJITVI PREDELAVE LESA IGLAVCEV

1. člen

Da se zagotovi smotrna predelava lesa iglavcev, se omeji predelava takega lesa po določbah tega zakona.

2. člen

Prepovedano je žagati hlodovino iglavcev pod srednjim premerom 22 cm. Izvršni svet lahko določi z uredbo za posamezne okraje večji ali manjši srednji premer, vendar ne pod 20 cm in ne nad 24 cm.

3. člen

Tesanje tramov iz okroglega lesa iglavcev v gozdu in zunaj gozda je prepovedano.

Izvršni svet predpiše z uredbo, ob kakšnih pogojih je dovoljeno tesianje tramov iz okroglega lesa iglavcev za potrebe kmetijskih gospodarstev.

4. člen

V drva se sme predelati samo tak les iglavcev, ki ga ni mogoče uporabiti za tehnične in druge industrijske namene.

Izvršni svet predpiše, ob kakšnih pogojih je dovoljeno predelovati tak les v drva za potrebe kmetijskih gospodarstev.

5. člen

Z denarno kaznijo do 10.000 dinarjev ali s kaznijo zapora do 30 dni se kaznuje za prekršek, kdor v nasprotju z določbami tega zakona ali uredbe, ki jo izda Izvršni svet po 2., 3. in 4. členu tega zakona, žaga hlodovino iglavcev, teše trame iz okroglega lesa iglavcev ali izdeluje drva iz takšnega lesa iglavcev, ki ga je očitno mogoče uporabiti za tehnične ali druge industrijske namene.

Kdor stori prekršek iz prejšnjega odstavka iz koristoljubja, se kaznuje z denarno kaznijo 50.000 dinarjev ali z zapornom do 30 dni.

Če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena pravna oseba, se kaznuje z denarno kaznijo do 100.000 dinarjev. Poleg pravne osebe se kaznuje s kaznijo po prvem oziroma drugem odstavku tudi vodja ali odgovorni uslužbenec pravne osebe.

Poleg kazni po prejšnjih odstavkih se lahko izreče kot varstveni ukrep tudi delen ali celoten odvzem lesa, ki je predmet prekrška, če storilec lesa več nima, pa odvzem izkupička oziroma vrednost takšnega lesa.

6. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

predloga zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev

V XXIII. poglavju republiškega družbenega plana za leto 1954 so bile določene količine za izkoriščanje lesa, med drugim so bile določene tudi minimalne količine jamskega in celuloznega lesa, ki je potreben za industrijo celuloze in lesovine ter za rudarstvo.

Zagotovitev celuloznega lesa je trenutno najbolj pereča, ker se les iglavcev neracionalno predeluje in uporablja. Zato je potrebno, da se predelava in uporaba lesa iglavcev omeji zlasti v treh smereh, kjer pride ta neracionalnost posebno do izraza in kjer je preskrba z jamskim in celuloznim lesom najbolj ogrožena, ker se troši les iglavcev za manjvredne sortimente in gre mnogo lesa v izgubo.

Danes se žagajo že hlodi iglavcev pod 15 cm srednjega premera, to je les, ki se da predvsem uporabiti kot jamski in celulozni les. Zato je potrebno, da se prepove žaganje hlobov pod srednjim premerom 22 cm.

Tesanje tramov iz iglavcev se je močno povečalo, in sicer od 60.000 m³ v letu 1947 na 130.000 m³ v letu 1953. Pri tesanju pa gre v izgubo 20—40 % lesa. Zato naj bi se tesianje tramov sploh prepovedalo tako v gozdu kakor tudi zunaj gozda.

Ogromno lesa iglavcev — letno okoli 110.000 m³ — se predela v drva, medtem ko bi si lahko kmetje priskrbeli drugo gorivo, zlasti premog. Zato je potrebno, da se prepove izdelava drv iz lesa iglavcev, ki ga je mogoče uporabiti za tehnične in industrijske namene.

Izvršni svet pa je po predlogu pooblaščen, da z uredbo predpiše za posamezne okraje v mejah 20—24 cm višji ali nižji srednji premer za hlobo ter pogoje, ob katerih se lahko dovoljujejo izjeme od prepovedi tesianja tramov in predelave lesa iglavcev v drva.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ZBOR

Odbor za gospodarstvo

POROČILO

odbora za gospodarstvo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS
k predlogu zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev

Odbor za gospodarstvo je na svojih sejah dne 24., 25. in 28. junija obravnaval predlog zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev in ga v načelu sprejel.

Sprejetje takega zakona je nujno zaradi zagotovitve zadostnih količin jamskega in celuloznega lesa in zato, da se prepreči skrajno neracionalna poraba lesa s tesanjem in kurjenjem lesa iglavcev.

Spričo čedalje ostrejšega omejevanja sečenj in spričo velikega presežka žagarskih kapacitet je vedno rednejši pojav, da žage, z namenom, da si zagotovijo surovino za obratovanje, predelujejo les premera izpod 20 cm in s tem odtegujejo surovino papirni industriji, ki les kemično predeluje. Prav tako odtegujejo žage na ta način les rudnikom, ki jamskega lesa v znatnejši meri še ne morejo nadomestiti z železnimi stojkami. Tako odtegotvanje lesa kemični industriji in rudnikom bi moglo — če se ne bi temeljito zavrlo — resno ogroziti proizvodnjo papirja in premoga.

Tesanje lesa, ki je v Sloveniji silno razširjeno, spada med najbolj neracionalne načine predelave lesa, saj znaša odpadek 20—40 %. Tako neracionalno trošenje lesa neposredno povzroča večje posege v gozd, kar ni v skladu z varčevanjem z gozdnimi skladi. Tesan les pa se v največ primerih da nadomestiti z žaganim lesom, s čimer se izkoriščanje lesa bistveno izboljša.

V nekaterih področjih naše republike se les iglavcev še vedno v veliki meri uporablja za kurjavo, namesto da bi si kmetje oskrbeli drugo kurivo, t. j. drva listavcev ali predvsem premog, les iglavcev pa predelali v jamski in celulozni les. To je stvar navade, od katere ima veliko škodo vse naše gospodarstvo, pa tudi vsak kmet poedinec, ki bi razmeroma slabo kalorično vrednost lesa iglavcev brez težav nadomestil z boljšim in cenejšim kurivom.

Pri podrobni obravnavi tega zakona je odbor za gospodarstvo predlagal več sprememb in dopolnil, od katerih je vsekakor najvažnejša sprememba 2. člena, s katero se Izvršni svet pooblašča, da z uredbo omogoči, da gradbena podjetja pridejo do lesa, ki ga za izvajanje svojih del neobhodno rabijo. Gre predvsem za les za odre, podstrešja in podobno, ki so ga doslej v glavnem tesali iz okroglega lesa premera izpod 20 cm. Predlagana sprememba sicer nadaljnje tesanje takega lesa onemogoča (razen za potrebe kmečkih gospodarstev), vendar dopušča možnost izdelave takega sortimenta na žagah. Prvotni predlog take možnosti ni dopuščal, zaradi česar bi bilo normalno delo gradbenih podjetij silno otežkočeno. Gospodarski odbor je zaradi tega menil, da je tako dopolnilo nujno.

Druge spremembe so še v naslednjem:

2. člen: Na koncu drugega odstavka se dodajo besede: »za potrebe gradbeništva pa tudi pod 20 cm«.

4. člen: V prvi vrsti se za besedo »predpise« dodasta besedi »z uredbo«.

5. člen: a) v drugi vrsti drugega odstavka se za besedo »kaznijo« doda beseda »do«;

b) v prvi vrsti zadnjega odstavka se črta beseda »lahko«.

Št. R 368/2-54.

Ljubljana, 28. junija 1954.

Poročevalec:

Inž. Karmelo Budihna l. r.

Predsednik:

Ivan Maček l. r.

LJUĐSKA SKUPŠČINA
LJUĐSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZBOR PROIZVAJALCEV

Odbor za gospodarstvo

POROČILO

odbora za gospodarstvo Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS k predlogu zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev

Odbor za gospodarstvo je na svojih sejah dne 24., 25. in 28. junija obravnaval predlog zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev in ga v načelu sprejel.

Sprejetje takega zakona je nujno zaradi zagotovitve zadostnih količin jamskega in celuloznega lesa in zato, da se prepreči skrajno neracionalna poraba lesa s tesanjem in kurjenjem lesa iglavcev.

Spričo čedalje ostrejšega omejevanja sečenj in spričo velikega presežka žagarskih kapacitet je vedno rednejši pojav, da žage, z namenom, da si zagotovijo surovino za obratovanje, predelujejo les premera izpod 20 cm in s tem odtegujejo surovino papirni industriji, ki les kemično predeluje. Prav tako odtegujejo žage na ta način les rudnikom, ki jamskega lesa v znatnejši meri še ne morejo nadomestiti z železnimi stojkami. Tako odtegovanje lesa kemični industriji in rudnikom bi moglo — če se ne bi temeljito zavrlo — resno ogroziti proizvodnjo papirja in premoga.

Tesanje lesa, ki je v Sloveniji silno razširjeno, spada med najbolj neracionalne načine predelave lesa, saj znaša odpadek 20—40 %. Tako neracionalno trošenje lesa neposredno povzroča večje posege v gozd, kar ni v skladu z varčevanjem z gozdnimi skladi. Tesan les pa se v največ primerih da nadomestiti z žaganim lesom, s čimer se izkoriščanje lesa bistveno izboljša.

V nekaterih področjih naše republike se les iglavcev še vedno v veliki meri uporablja za kurjavo, namesto da bi si kmetje oskrbeli drugo kurivo. t. j. drva listavcev ali predvsem premog, les iglavcev pa predelali v jamski in celulozni les. To je stvar navade, od katere ima veliko škodo vse naše gospodarstvo, pa tudi vsak kmet poedinec, ki bi razmeroma slabo kalorično vrednost lesa iglavcev brez težav nadomestil z boljšim in cenejšim kurivom.

Pri podrobni obravnavi zakonskega predloga in potem ko je bila dosežena soglasnost z zakonodajnim odborom Zbora proizvajalcev glede sprememb, ki

jih je ta odbor predlagal, je gospodarski odbor sprejel predlog zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev tudi v podrobnostih, in sicer s temi spremembami in dopolnitvami:

4. člen: Dopolni se drugi odstavek: »Izvršni svet predpiše z uredbo, ob kakšnih pogojih...«

5. člen: V drugem odstavku se vnese pri odmeri denarne kazni besedica »do«, tako da se ta odstavek sedaj glasi: »... se kaznuje z denarno kaznijo do 50.000 dinarjev ali z zaporom do 30 dni.«

V četrtem (zadnjem) odstavku tega člena se črta beseda »lahko«, tako da se ta odstavek glasi: »Poleg kazni po prejšnjih odstavkih se izreče kot varnostni ukrep...«

Za poročevalca o tem zakonskem predlogu je odbor določil svojega člana Antona Trudna.

Št. P 154/1-54.

Ljubljana, dne 28. junija 1954.

Poročevalec:

Anton Truden l. r.

Predsednik:

Anton Labura l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ZBOR

Zakonodajni odbor

POROČILO

zakonodajnega odbora Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS
k predlogu zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev

Zakonodajni odbor Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS je na svoji seji dne 26. junija 1954 obravnaval predlog zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev, potem ko je prejel poročilo, da je o predlogu že prej razpravljal in ga sprejel odbor za gospodarstvo Republiškega zbora.

V načelni obravnavi o tem zakonskem predlogu so posamezni člani odbora kritično naglašali, da se s tem zakonom na področju našega gospodarstva na novo vpeljujejo nekateri administrativni ukrepi, ki pa bi se jih naš novi gospodarski sistem moral izogibati.

Odbor je pa glede na pojasnila poverjenika Izvršnega sveta LRS, da so ti ukrepi zaradi koristi naše celulozne industrije in rudarstva trenutno nujno potrebni, predlog zakona z večino glasov ob treh vzdržanih glasovih v načelu sprejel.

Pri podrobni obravnavi je odbor predlog zakona sprejel od člena do člena v besedilu, kakor ga je predložil s svojimi dopolnitvami v 2., 4. in 5. členu odbor za gospodarstvo Republiškega zbora.

Zakonodajni odbor Republiškega zbora pa je še sklenil, naj se 6. člen dopolni tako, da se za sedanjo piko na koncu člena, ki naj se spremeni v vejico, doda še besedilo: »izvajati pa se začne, ko bodo izdane uredbe po 2., 3. in 4. členu tega zakona.«

Zakonodajni odbor je ta zakonski predlog nato sprejel še v celoti.

Za poročevalca je odbor določil svojega člana Miho Berčiča.

Odbor predlaga, naj Republiški zbor predloženi zakon sprejme.

Št. R 368/1-54.

Ljubljana, 26. junija 1954.

Poročevalec:

Miha Berčič l. r.

Predsednik:

Jože Petejan l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZBOR PROIZVAJALCEV

Zakonodajni odbor

POROČILO

zakonodajnega odbora Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS k predlogu zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev

Zakonodajni odbor Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS je na svojih sejah dne 26. in 28. junija 1954 obravnaval predlog zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev, potem ko je sprejel poročilo, da je o predlogu že razpravljala odbor za gospodarstvo Zbora proizvajalcev in sporočil svoje predloge in pripombe k temu zakonskemu predlogu.

Zakonodajni odbor proti predlogu ni imel nobenih bistvenih ali zakonodajno-pravnih pomislekov glede na to, da so ti ukrepi zaradi koristi naše celulozne industrije in rudarstva trenutno nujno potrebni.

Pri podrobni obravnavi je odbor predlog zakona sprejel od člena do člena v besedilu, kakor ga je predložil s svojimi dopolnitvami v 4. in 5. členu odbora za gospodarstvo Zbora proizvajalcev. Ni pa se strinjal zakonodajni odbor s predlogom odbora za gospodarstvo, da se v 2. členu na koncu drugega odstavka doda »za potrebe gradbeništva pa tudi pod 20 cm.« To svoje stališče so člani odbora naglasili tudi, ko so koordinirali z odborom za gospodarstvo svoje pripombe in predloge za spremembe ter to utemeljevali s tem, da prav gradbeništvo porabi skoro polovico lesa takšne vrste in bi zato ne bilo pravilno, da se zanj dopušča izjema. Ker je gospodarski odbor Zbora proizvajalcev sprejel utemeljitve zakonodajnega odbora, je bilo med obema odboroma doseženo soglasje v celoti glede predlaganih izprememb in dopolnitev.

Zakonodajni odbor je ta zakonski predlog nato sprejel še v celoti in za poročevalca določil svojega člana Andreja Svetka.

Št. P 146/2-54.

Ljubljana, dne 28. junija 1954.

Poročevalec:
Andrej Svetek l. r.

Predsednik:
Danijel Lepin l. r.

PREDLOG ZAKONA O OROŽJU

I. Splošne določbe

1. člen

Orožje sme imeti ali nositi samo, kdor ima dovoljenje za posest oziroma nošenje orožja (v nadaljnjem besedilu »orožni list«).

Kdor hoče orožje nabaviti, mora imeti dovoljenje za nabavo orožja.

Za izdelovanje orožja in za obrtno predelovanje in popravljanje strelnega orožja je potrebno dovoljenje.

Dovoljenja iz prejšnjih odstavkov se izdajajo po določbah tega zakona.

2. člen

Za orožje po tem zakonu se šteje:

1. strelno orožje, to je orožje, ki z eksplozivnimi plini ali zračnim pritiskom izstreljuje iz cevi krogle ali zrna;

2. vse vrste bomb in drugih naprav, ki vsebujejo eksplozivno snov ali plin in ki so namenjene za napad;

3. hladno orožje, to so predmeti, ki so namenjeni prav za to, da se z njimi prizadevajo telesne poškodbe, n. pr. bodala, bajoneti, boksarji in podobno.

Za hladno orožje se ne štejejo predmeti, s katerimi je sicer mogoče prizadejati telesno poškodbo, ki pa niso napravljeni za ta namen, n. pr. orodje, ki je namenjeno za gospodinjstvo, kmetijstvo, obrt, šport in podobno.

3. člen

Državni sekretar za notranje zadeve predpiše, za orožje katerih vrst se lahko izda dovoljenje po 1. členu tega zakona.

Državni sekretar za notranje zadeve lahko določi vse vrste orožja, ki se sme izdelovati, nabavljati, imeti in nositi brez dovoljenja.

4. člen

Določbe tega zakona ne veljajo za orožje, ki sestavlja opremo oboroženih sil FLRJ in za orožje, ki ga nosijo pripadniki JLA po svojih službenih predpisih.

Iz določb tega zakona je izvzeto tudi orožje, ki ga imajo in nosijo uslužbenci notranjih zadev po svojih službenih prepisih.

Določbe tega zakona o nabavi orožja ne veljajo za trgovska podjetja, ki so pooblaščenata za promet z orožjem.

5. člen

Dovoljenje po 1. členu tega zakona se lahko izdajo fizičnim in pravnim osebam.

Pravnim osebam se ne sme izdati orožni list za nošenje orožja.

II. Dovoljenje

6. člen

Orožni list se lahko izda za posest ali za nošenje orožja.

Kdor ima orožni list samo za posest orožja, ne sme orožja nositi zunaj prostorov, v katerih stanuje. Pravna oseba, ki ima orožni list za posest orožja, ne sme orožja odnesti iz prostorov, v katerih ima sedež, in tudi ne iz prostorov, ki so povezani s temi prostori v ožjo celoto, razen če tega ne zahteva opravljanje njenih rednih nalog.

Kdor ima orožni list za nošenje orožja, sme orožje imeti in nositi.

7. člen

Dovoljenje za nabavo orožja in orožni list izda organ za notranje zadeve ljudskega odbora okraja ali mesta, na katerega območju prosilec prebiva ali ima kot pravna oseba svoj sedež.

Dovoljenje za izdelovanje orožja in dovoljenje za obrtno popraviljanje in predelovanje strelnega orožja izda organ za notranje zadeve ljudskega odbora okraja ali mesta, na katerega območju se ustanovi oziroma je podjetje ali obrtna delavnica, ki naj se ji izda dovoljenje.

Zoper odločbo, s katero se odkloni izdaja dovoljenja iz prejšnjih odstavkov, se prosilec lahko pritoži v 15 dneh na Državni sekretariat za notranje zadeve LRS.

8. člen

Dovoljenje za nabavo orožja in orožni list se izdaja za določen čas. Kdor je dobil dovoljenje za nabavo orožja in orožni list za določen čas, mora pred pretekom tega časa prositi za podaljšanje dovoljenja oziroma orožnega lista ali pa sporočiti, da ne želi več imeti orožja oziroma nabaviti orožja.

Orožni list se iz utemeljenih razlogov lahko izda tudi za nedoločen čas.

9. člen

Kdor ima dovoljenje za izdelovanje orožja ali za obrtno popraviljanje in predelovanje strelnega orožja, mora orožje, ki ga je izdelal, v bistvenih delih popravil ali predelal, preizkusiti, ali je varno, preden da orožje iz rok.

Orožje, ki je pri podjetju ali osebi iz prednjega odstavka, mora biti varno spravljeno in tako zavarovano, da ne pride v roke neupravičenim osebam.

Podjetja in osebe iz prvega odstavka tega člena morajo o izdelanem, popravljenem ali predelanem orožju voditi razvid.

10. člen

Dovoljenje za nabavo orožja in orožni list se ne sme izdati tistemu:

1. ki ni dopolnil 18 let starosti;
2. ki je duševno bolan ali duševno zaostal;
3. zoper katerega teče kazenski postopek;
4. zoper katerega je s pravnomočno odločbo izrečen varstveni ukrep prebivanja v določenem kraju, dokler traja ta ukrep;
5. ki je obsojen na kazen strogega zapora ali zapora, daljšega od 6 mesecev ali na kazen omejitve državljanskih pravic, dokler te kazni trajajo;
6. ki je obsojen na kazen strogega zapora ali zapora nad 6 mesecev za kaznivo dejanje, storjeno z zlorabo orožja, dokler ta kazen ni izbrisana.

Dovoljenje za nabavo in orožni list za lovsko orožje se lahko izda mladoletniku, ki je dopolnil 16. leto starosti.

11. člen

Pristojni organ lahko odkloni dovoljenje za nabavo orožja ali orožni list tistemu, o katerem misli, da se mu dovoljenje oziroma orožni list ne more izdati.

Dovoljenje za nabavo pištole ali revolverja ter orožni list za tako orožje se sme izdati samo tistemu, ki mu je tako orožje nujno potrebno.

12. člen

Pravni osebi se lahko da dovoljenje za nabavo in orožni list za posest orožja, če ji je orožje potrebno za varstvo premoženja, ki ga upravlja, ali za opravljanje njenih rednih nalog.

Pravna oseba, ki dobi orožni list za posest orožja po prvem odstavku, mora dati osebam, ki jim orožje zaupa, pismeno pooblastilo. Tako pooblastilo ni veljavno, če ga ni potrdil pristojni organ za notranje zadeve iz 7. člena tega zakona.

Organ za notranje zadeve pooblastilo lahko potrdi ali pa odkloni potrditev. Potrditev mora odkloniti, kadar so dani zadržki iz 10. člena tega zakona. Zoper odločbo, s katero se odkloni potrditev, se pravna oseba lahko pritoži v 15 dneh na Državni sekretariat za notranje zadeve LRS.

Pravna oseba mora orožje skrbno hraniti, da ne pride v roke neupravičenim osebam.

13. člen

Tujci, ki začasno prebivajo v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji, lahko, dokler prebivajo na območju Ljudske republike Slovenije, imajo in nosijo lovsko orožje brez orožnega lista, ki je predpisan s tem zakonom, če imajo veljavno potno listino in je njihovo orožje vpisano v to listino.

III. Odvzem orožja

14. člen

Dovoljenje za nabavo orožja, orožni list in tudi orožje, za katero ima dovoljenje, se odvzame tistemu:

1. ki duševno zbolí;
2. ki ravna z orožjem tako, da ogroža varnost okolice, ali tistemu, glede katerega obstaja nevarnost, da bo orožje zlorabil;
3. ki je kaznovan s strogim zaporom ali z zaporom nad 6 mesecev za tako dejanje, ki kaže na to, da bi bilo nevarno pustiti mu orožje;
4. zoper katerega je bil s pravnomočno odločbo izrečen varstveni ukrep prebivanja v določenem kraju.

Orožni list, ki je bil izdan za določen čas, se imetniku lahko odvzame obenem z orožjem, za katero je bil izdan, če ni prosil za podaljšanje, preden je veljavnost orožnega lista pretekla ali če v tem času ni sporočil, da ne želi več imeti orožja.

Dovoljenje za nabavo oziroma orožni list za posest ali nošenje vojaškega orožja ter pištol in revolverjev, ki se ne štejejo za vojaško orožje, se imetniku odvzame obenem z orožjem, za katero je izdano dovoljenje oziroma orožni list, če ni več razlogov za to, da ima tako orožje.

Orožni list za nošenje orožja se odvzame, če je orožje nestrokovno izdelano ali če je v takšnem stanju, da je nevarno za tistega, ki ga uporablja, in da ga ni mogoče popraviti. Preden pristojni organ o tem odloči, mora zaslišati strokovnjaka. Tako orožje mora lastnik v roku, ki ga določi pristojni organ, izročiti podjetju, pooblaščenemu za promet z orožjem, da ga uniči. Iz utemeljenih razlogov pa se lahko izda za tako orožje orožni list za posest orožja.

15. člen

Če imetnik orožnega lista umre, lahko njegov dedič v določenem roku prosi za orožni list ali pa orožje odsvoji komu, ki je upravičen to orožje nabaviti.

Če se dediču ne izda orožni list ali če dedič orožja v določenem roku ne odsvoji, se mu orožje odvzame.

16. člen

Orožje, ki je bilo odvzeto po prvem, drugem ali tretjem odstavku 14. člena ali po 15. členu tega zakona, se izroči trgovinskemu podjetju, ki je pooblaščen za promet z orožjem, da orožje komisijsko proda v korist tistemu, ki mu je bilo orožje odvzeto.

Za odvzeto vojaško orožje se izplača odškodnina le tistemu, ki dokaže, da je to orožje nabavil iz lastnih sredstev.

Za orožje, ki je bilo izročeno po četrtem odstavku 14. člena, plača podjetje lastniku vrednost materiala.

17. člen

Odločbo o odvzemu dovoljenja za nabavo orožja oziroma orožnega lista in orožja po 14. in 15. členu tega zakona izda organ za notranje zadeve iz 7. člena tega zakona.

Zoper odločbo iz prejšnjega odstavka je dovoljena pritožba v 15 dneh na Državni sekretariat za notranje zadeve LRS. Pritožba ne zadrži izvršitve.

IV. Nadzorstvo

18. člen

Izvajanje predpisov tega zakona nadzorujejo organi za notranje zadeve iz 7. člena tega zakona.

Pooblaščenim uslužbencem organov za notranje zadeve smejo pregledati podjetja in obrtne obrate, ki imajo dovoljenje za izdelovanje oziroma za obrtno popraviljanje in predelovanje orožja, ali se izvajajo predpisani ukrepi. Pri teh pregledih morajo zlasti ugotoviti, ali je orožje varno spravljeno in kaj je ukrenjeno za njegovo čuvanje. Pregledati morajo tudi, ali se predpisani razvidi v redu vodijo.

Pristojni organi za notranje zadeve nadzorujejo tudi pravne osebe, ki imajo orožni list za posest orožja, ali se ravnaajo po predpisih drugega in četrtega odstavka 12. člena tega zakona.

V. Kazenske določbe

19. člen

Z denarno kaznijo do 10.000 dinarjev ali z zaporom do 30 dni se kaznuje za prekršek:

1. kdor brez dovoljenja izdelava orožje ali se brez dovoljenja obrtoma ukvarja s popraviljanjem in predelovanjem strelnega orožja;

2. kdor ima dovoljenje za izdelovanje orožja oziroma za obrtno popraviljanje in predelovanje strelnega orožja, pa varnosti izdelanega, popravljenega ali predelanega orožja ne preizkusi, preden ga da iz rok; kdor ne vodi predpisanega razvida o izdelanem, popravljenem ali predelanem orožju ali ga neredno vodi;

3. kdor orožje brez dovoljenja nabavi ali ga brez orožnega lista ima ali nosi;

4. kdor orožje, za katero ima dovoljenje za nabavo ali orožni list za posest ali nošenje orožja, proda, posodi ali sicer izroči komu, ki nima dovoljenja za nabavo oziroma orožnega lista za posest ali nošenje takega orožja;

5. kdor ne izroči orožja, za katero mu je bil odvzet orožni list po četrtem odstavku 14. člena tega zakona;

6. kdor prekrši dolžnosti iz drugega odstavka 9. člena ali dolžnosti iz drugega ali četrtega odstavka 12. člena tega zakona.

Pravna oseba se kaznuje za prekrške iz tega člena z denarno kaznijo do 50.000 dinarjev.

Zoper tistega, ki je bil kaznovan za prekršek iz 2. točke tega člena, se lahko izreče varstveni ukrep odvzema dovoljenja za izdelovanje orožja oziroma dovoljenja za obrtno popraviljanje in predelovanje strelnega orožja.

Varstveni ukrep odvzema orožja se mora izreči zoper tistega, ki je bil kaznovan za prekršek:

- nedovoljenega izdelovanja orožja (1. točka);
- nabave orožja brez dovoljenja (3. točka);

— prodaje ali izročitve orožja komu, ki nima dovoljenja za nabavo orožja oziroma orožnega lista (4. točka).

Varstveni ukrep odvzema orožja se lahko izreče zoper tistega, ki je bil kaznovan za prekršek:

— iz 2. točke, ker ni vodil ali je neredno vodil razvid o orožju, in sicer glede orožja, ki je last podjetja ali obrtnika;

— iz 3. točke, ker je imel ali nosil orožje brez orožnega lista;

— iz 4. točke, ker je posodil orožje komu, ki ni imel dovoljenja za nabavo oziroma ni imel orožnega lista;

— iz 5. točke, ker ni izročil orožja po četrtem odstavku 14. člena tega zakona;

— iz 6. točke, ker je ravnal v nasprotju s predpisi drugega in četrtega odstavka 12. člena tega zakona.

VI. Prehodne in končne določbe

20. člen

Podjetja, ki izdelujejo orožje, ter podjetja in osebe, ki obrtoma popravljajo ali predelujejo strelno orožje, morajo v enem mesecu potem, ko začne veljati ta zakon, vložiti pri pristojnem organu za notranje zadeve prošnjo za dovoljenje iz drugega odstavka 7. člena tega zakona.

21. člen

Natančnejše predpise za izvajanje tega zakona predpiše državni sekretar za notranje zadeve.

22. člen

Ko začne veljati ta zakon, prenehajo veljati dosedanji predpisi o nabavi, posesti in nošenju orožja.

23. člen

Ta zakon velja od dneva objave v »Uradnem listu LRS.«

OBRAZLOŽITEV

k predlogu zakona o orožju

Predloženi predlog zakona o orožju je narejen po tipskem osnutku Zveznega državnega sekretariata za notranje zadeve.

Izdaja novega zakona o orožju je potrebna zato, ker sedanji zakon o posesti in nošenju orožja iz l. 1949 in na podlagi tega zakona izdani predpisi ne ustrezajo več.

Predlog zakona o orožju se razlikuje od veljajočega zakona o posesti in nošenju orožja predvsem v tem:

Predlog zakona vsebuje tudi predpise o kontroli nad proizvodnjo in nad popravljanjem strelnega orožja v obrtnih delavnicah (6. do 9. člena osnutka),

kar v sedanjih predpisih ni urejeno, nima pa več določb o kontroli nad uvozom oziroma nabavljanjem orožja za trgovske namene, ker je to že urejeno z zvezno uredbo o prometu s strelnim orožjem (Uradni list FLRJ št. 5/52).

Sedanji zakon o posesti in nošenju orožja določa, da zakon ne velja za službeno orožje pripadnikov narodne milice. Predlog zakona (4. člen) je to razširil na službeno orožje vseh uslužbencev za notranje zadeve tako, da zadeva tudi civilni sektor organov za notranje zadeve.

Predlog predvideva še drugo vrsto službenega orožja. Pravne osebe (gospodarske organizacije, državni uradi, pošte itd.) lahko dobijo orožni list za posest orožja, če jim je orožje potrebno za varstvo premoženja ali za opravljanje nalog iz njihove redne dejavnosti. Pravna oseba lahko s pismenim pooblastilom pooblasti svojega uslužbenca za nošenje takega orožja, vendar mora tako pooblastilo potrditi organ za notranje zadeve okraja ali mesta (12. člen predloga zakona). Tako potrjeno pooblastilo nadomešča uslužbencu orožni list.

Bistveno se razlikuje predlog od veljajočega zakona tudi v tem, da za izdajo orožnega lista za lovsko orožje ni več obvežen pogoj članstvo v lovski organizaciji. Pač pa je v osnutku pravilnika k zakonu določba, da se orožni list za nošenje lovskega orožja izda praviloma le tistemu, ki je član lovske organizacije.

Orožni list in orožje se lahko odvzame samo iz razlogov, ki so naštetih v 14. členu. Vendar se v vseh teh primerih orožje izroči trgovini, pooblaščenim za promet z orožjem, ki orožje komisijsko proda v korist lastnika, tako da prejme lastnik orožja popolno prometno vrednost orožja.

Brez pravice do odškodnine se lahko odvzame orožje samo kot varstveni ukrep proti tistemu, ki je bil kaznovan zaradi hujših kršitev zakona o orožju, ki so v 19. členu taksativno naštetih.

Predlog tudi nima določbe o izdajanju orožnih listov tujim državljanom. To bo urejeno s pravilnikom. Glede tujcev, ki pridejo le začasno v našo državo, pa določa 13. člen, da lahko s seboj prinesejo in pri nas nosijo lovsko orožje brez orožnega lista, če je njih lovsko orožje vpisano v potno listino.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

REPUBLIŠKI ZBOR

Odbor za organizacijo
oblasti in uprave

Zakonodajni odbor

POROČILO

odbora za organizacijo oblasti in uprave in zakonodajnega odbora
Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS k predlogu zakona o orožju

Odbor za organizacijo oblasti in uprave in zakonodajni odbor Republiškega zbora sta po soglasnem sklepu obeh odborov imela skupno sejo dne 28. junija 1954, na kateri sta obravnavala predlog zakona o orožju. Predlog zakona sta v načelu soglasno sprejela.

Pri podrobni obravnavi od člena do člena sta odbora sklenila še naslednje spremembe oziroma dopolnitve.

3. člen: Prvi odstavek se delno spremeni in naj se glasi: »Državni sekretar za notranje zadeve predpiše, za katero vrsto orožja se lahko izda dovoljenje po 1. členu tega zakona.«

5. člen: V drugem odstavku naj se zamenja beseda »sme« z besedo »more«.

10. člen: V 3. točki prvega odstavka naj se dodajo za besedo »postopek« še besede »razen na zasebno tožbo ali zaradi dejanj, za katera je v zakonu zagrožena kazen zapora do enega leta ali denarna kazen.«

11. člen: V drugem odstavku se črta beseda »nujno«.

Odbora sta se sporazumela o tem, naj se Republiškem zboru da enotno poročilo in sta za skupnega poročevalca, ki naj poroča v imenu obeh odborov, določila člana odbora za organizacijo oblasti in uprave Mirka Zlatnarja.

Oba odbora predlagata, naj Republiški zbor predlog zakona o orožju sprejme s spremembami in dopolnitvami, kakor so zgoraj predlagane.

Št. R 371/2-54.

Ljubljana, dne 28. junija 1954.

Predsednik
zakonodajnega odbora:

Jože Petejan l. r.

Predsednik
odbora za organizacijo
oblasti in uprave:

Vlado Krivic l. r.

Poročevalec:

Mirko Zlatnar l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ZBOR

Odbor za predloge in pritožbe

POROČILO

odbora za predloge in pritožbe Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS

Odbor za predloge in pritožbe daje po določbi 185. člena poslovnika Republiškega zbora, po katerem mora zboru poročati vsake tri mesece, svoje prvo poročilo o delu v času od začetka svojega poslovanja v januarju 1954 pa do 22. junija 1954.

Odbor za predloge in pritožbe je obravnaval 148 predlogov in pritožb v 154 različnih zadevah, od katerih je 20 pozitivno rešenih, 30 negativno, 92 pa predloženih — od teh 11 s priporočilom odbora — raznim organom, za katere še nimamo obvestila o njihovih rešitvah. Dveh vlog odbor ni obravnaval, ker niso bili podpisi overjeni kakor to zahteva in predpisuje poslovnik Republiškega zbora, deset pa jih je zavrnil in jih sploh ni vzel v postopek, tem-

več je vlagatelje obvestil, da ne najde utemeljenih razlogov za kakršnokoli svojo intervencijo.

Razen tega je od prejšnjega odbora za prošnje in pritožbe ostalo v evidenci še 48 predmetov, glede katerih so razni okraji in ustanove poslali svoja poročila šele v letu 1954 oziroma konec 1953. leta, v času ko je bila skuščina razpuščena. Enajst jih je odbor takoj odložil med akta — to so bile že brezpredmetne, večinoma stanovanjske zadeve — štiri je odstopil drugim organom, eno je prosilcu vrnil z napotilom na pristojno mesto, negativno sta bili rešeni dve vlogi glede vrnitve zaplenjenega premoženja, dvajset, večina pokojninskih in socialnih predmetov, pa so rešili pristojni organi, in sicer: sedem negativno in trinajst pozitivno, za drugih devet pa čaka odbor poročila oziroma rešitve od okrajev in drugih organov.

Odbor sam predlogov in pritožb praviloma ne rešuje meritorno, temveč jih po 156. členu poslovnika Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS odstopa posameznim pristojnim organom, da jih oni rešujejo, odboru pa poročajo o rešitvah.

Občinski in okrajni ljudski odbori bi često lahko že pri overitvah podpisov na vlogah prosilcev oziroma pritožiteljev ugotovili, da marsikatero zadevo lahko rešijo kar kratkim potom v svoji lastni pristojnosti, ali pa svetujejo prosilcem, da se obrnejo na pristojno mesto, tako da ne bi bilo nepotrebnih odstopanj in pošiljanj spisov po raznih ovinkih.

Državljeni se obračajo na ljudsko skupščino oziroma odbor deloma potem, ko so izčrpali že vsa pravna sredstva in pota ter se na koncu zatekajo še k ljudski skupščini, da bi jim spremenila zanje neugodni izid, deloma pa tudi v zadevah, ki še tečejo v rednem upravnem ali sodnem postopku. Od ljudske skupščine oziroma odbora zahtevajo in želijo, naj bi se v postopek vmešal in jim tako pripomogel do uspeha ali često do hitrejše rešitve, ki jo kje zavlačujejo. Odbor je v takih primerih seveda stal na stališču, naj se vsaka taka zadeva reši v rednem postopku pred oblastvenimi organi, ki so zanje pristojni. Toda v posameznih upravičenih primerih je s svojo intervencijo bodisi pospešil, bodisi priporočil ugodno rešitev. Odbor lahko pri tem iz dosedanjih primerov ugotovi, da se razne upravne in druge zadeve že bolje rešujejo, kakor so se še pred časom, k čemur je seveda brez dvoma mnogo pripomoglo tudi delo Vrhovnega sodišča LRS v upravnih sporih.

Odbor je imel doslej šest sej.

Med vlogami je bilo največ prošenj za vrnitev premoženja, zaplenjenega po odloku AVNOJ oziroma zakona o prehodu sovražnikovega premoženja v državno last, prošenj za pomilostitev in odpust ali znižanje raznih kazni, prošenj za dodelitev ali zvišanje pokojnin, prošenj oziroma pritožb v stanovanjskih in socialnih zadevah, prošenj in pritožb agrarnih interesentov glede ponovne dodelitve agrarne zemlje, kakor to sledi iz tele razpredelnice:

Prošenj glede vrnitve zaplenjene imovine smo dobili 17, prošenj za pomilostitev oziroma znižanje kazni ter pogojnega odpusta iz zapore 16, prošenj glede priznanja in zvišanja pokojnin 15, glede stanovanjskih zadev 15, glede socialnih zadev 13, glede služb in delovnih razmerij 11, glede agrarne zemlje 8, glede invalidnin 7, glede davčnih zadev 7, glede vrnitve premoženja, zaplenjenega po raznih zakonih 5, glede otroških dodatkov 4, glede obnove hiš 3, glede razlastitvenega postopka 3, glede nacionalizacije 1, različnih pritožb 14,

različnih prošenj 10, raznih predlogov in resolucij 5, skupno 154 prošenj, pritožb in predlogov.

Na prvem mestu so po številu dospelih vlog prošnje in zahteve za vrnitev premoženja, ki je bilo že med narodnoosvobodilno vojno ali pa prva leta po njej zaplenjeno na podlagi naših revolucionarnih zakonov. Glede teh zahtev, ki prihajajo predvsem iz štajerskih okrajev, je odbor, potem ko je vsak primer preveril tudi po Javnem pravobranilstvu LRS ter poizvedb pri pristojnih ljudskih odborih, zavzel stališče, da se zaplenjeno premoženje ne more vrniti, ker so v vseh primerih temelji zaplembe zakoniti in za zaplembo odločujoča dejstva povsod nedvomno izkazana.

Pokojninske in invalidske zadeve je odbor odstopal Zavodu za socialno zavarovanje LRS oziroma Invalidski upravi. Večina stvari je še v teku.

Odbor je prejel tudi več pritožb in prošenj za intervencijo v stanovanjskih zadevah posebno iz Ljubljane in Celja, ki kažejo, da je po naših mestih in industrijskih središčih vedno občutnejša stanovanjska stiska, ki zelo muči naše delovne ljudi. Odbor je odstopal vloge mestnim in okrajnim ljudskim odborom, ki edini morejo v mejah svojih pristojnosti in obstoječih možnosti to vprašanje reševati. Pritožbe kažejo tudi, da je delo stanovanjskih uradov n. pr. v Ljubljani in Celju često še odraz breždušnega in nekulturnega razmerja uslužbencev do ljudi. Nekateri uslužbenci stanovanjskega urada v Ljubljani se n. pr. v svojem poslovanju često oportunistično in celo tudi lažno sklicujejo na republiške funkcionarje, češ da jim ti preprečujejo pravilno reševanje stanovanjskih zadev s svojimi intervencijami oziroma zahtevami, samo da bi odvrnili upravičeno kritiko ljudi s svojih ramen. Odbor priporoča ljudskemu odboru večjo kontrolo nad poslovanjem teh uslužbencev. Odbor je prepričan, da bodo novi predpisi o stanovanjskih skupnostih v mnogočem pomagali ublažiti to stisko, ki pa jo dokončno lahko odpravi samo intenzivnejša gradnja novih stanovanj in vestno vzdrževanje starih.

Pri vseh drugih prošnjah in pritožbah pa je odbor posredoval redne rešitve pri pristojnih organih. Pri poslovanju z vlogami je opazil, da še mnogi občinski ljudski odbori dajejo pomanjkljiva poročila na razna vprašanja in zaprosila; posameznih primerov pogosto še ne obravnavajo z družbeno političnega vidika. Poročila so zato večkrat nezanesljiva in neobjektivna. Pač pa okrajni in mestni ljudski odbori v redu odgovarjajo, se v zadeve poglobljajo ter posamezna vprašanja tudi dobro rešujejo. Odbor bi želel le še nekoliko več ekspeditivnosti, ki večkrat ni najboljša.

Največ vlog je poslanih s področja Glavnega mesta Ljubljane, okrajev Celje, Maribor okolica in Maribor mesto ter Šoštanj, in je tozadevna slika, od kod prihajajo vloge, naslednja:

Glavno mesto Ljubljana 21, Celje 18, Maribor okolica 15, Maribor mesto 14, Šoštanj 10, Postojna 8, Kranj 7, Kočevje 6, Murska Sobota 6, Novo mesto 6, Slovenj Gradec 6, Gorica 4, Radovljica 4, Krško 3, Ljubljana okolica 3, Ptuj 3, Tolmin 3, Trbovlje 3, Črnomelj 2, Koper 2, Ljutomer 2, Sežana 2, skupno 148 vlog.

Za poročevalca na seji Republiškega zbora je bil določen član odbora Anton Dolgan.

Odbor za predloge in pritožbe predlaga Republiškem zboru to poročilo s predlogom, naj zbor njegovo dosedanje delo odobri.

Št. R 364/1-54.

Ljubljana, dne 26. junija 1954.

Tajnik:
Mica Marinko l. r.

Podpredsednik:
Franc Černe l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZBOR PROIZVAJALCEV

Odbor za predloge in pritožbe

POROČILO

odbora za predloge in pritožbe Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS

Odbor za predloge in pritožbe podaja po določbi 157. člena poslovnika Zbora proizvajalcev, po katerem mora zboru poročati vsake tri mesece, svoje poročilo za čas med obema sejama, t. j. od 27. marca 1954 do 28. junija 1954.

Odbor je v tem času obravnaval 17 predlogov in pritožb. Največ pritožb je bilo proti odločbam okrajnih ljudskih odborov (Šoštanj, ljudskih odborov mestnih občin Murska Sobota in Ptuj) o osamosvojitvi podjetij (4), o prenehanju podjetij (3), o prisilni upravi gostišča (1), o razpustu delavskega sveta in uvedbi prisilne uprave (1), dve vlogi za potrditev pravil raznih združenj, šest različnih vlog, katere je odbor odstopil ali odborom ali drugim pristojnim organom.

Po 71., 82. in 98. členu uredbe o ustanavljanju podjetij in obratov (Uradni list FLRJ, št. 51/53), po kateri je bil Zbor proizvajalcev Ljudske skupščine LRS pristojen odločati o pritožbah proti odločbam okrajnih ljudskih odborov o osamosvojitvi podjetij in razpustu delavskega sveta ter uvedbi prisilne uprave, je odbor v zvezi s 7., 8. in 9. točko popravka uredb in drugih predpisov, ki so bili objavljeni v Uradnem listu št. 51-56/53 in v št. 2, 4 in 5/54 (Uradni list FLRJ, št. 8/54), odstopil Izvršnemu svetu Ljudske skupščine LRS v pristojno poslovanje.

Za rešitev pritožb proti odločbam okrajnih ljudskih odborov o prenehanju podjetij in obratov je pristojen po 7. členu uredbe o prenehanju podjetij in obratov (Uradni list FLRJ, št. 51/53) Zbor proizvajalcev. Odbor je prejel tri take pritožbe, od teh je ena postala brezpredmetna, ker je Okrajni ljudski odbor Radovljica po nasvetu odbora tozadevno odločbo razveljavil sam.

Za rešitev ostalih dveh pritožb, kakor tudi za bodoče take primere, prosi odbor, da ga zbor po 158. členu poslovnika Zbora proizvajalcev pooblasti, da sme v takih primerih izdajati odločbe sam.

Besedilo tega pooblastila naj bi se glasilo:

»Na podlagi 158. člena poslovnika Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS sprejema Zbor proizvajalcev naslednji

sklep:

Pooblasti se odbor za predloge in pritožbe Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS, da v zadevah, pri katerih po novih gospodarskih predpisih iz let 1953/54 kot druga stopnja v reševanju pritožb nastopa Zbor proizvajalcev Ljudske skupščine LRS, sam izdaja ustrezne odločbe.«

Odbor je za svojega poročevalca na seji Zbora proizvajalcev določil svojega tajnika **Stane Keber**.

Odbor za predloge in pritožbe predlaga Zboru proizvajalcev to poročilo s predlogom, naj zbor njegovo dosedanje delo odobri ter odobri predlagano pooblastilo.

Št. P 142/1-54.

Ljubljana, dne 29. junija 1954.

Tajnik:

Stane Keber l. r.

Predsednik:

Rudolf Ganziti l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ZBOR

Mandatno-imunitetni odbor

POROČILO

mandatno-imunitetnega odbora Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS

Mandatno-imunitetni odbor Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS je na svoji 2. redni seji dne 19. marca 1954 razpravljal o zadevi ljudskega poslanca tovariša Jožeta Tramška, na podlagi vloge ev. št. Ks 99/54 od 2. marca 1954.

S to vlogo je Okrajno sodišče v Ptuju zaprosilo Republiški zbor Ljudske skupščine LRS, da po 57. členu ustavnega zakona o poslanski imuniteti odloči, ali lahko vzame v postopek tožbeni predmet, v katerem toži stranka Anton Brus, poljedelec iz vasi Spuhlje št. 91, okraj Ptuj, ljudskega poslanca tovariša Jožeta Tramška.

Anton Brus v obtožbenem gradivu navaja, da je Jože Tramšek dne 10. novembra 1952 v Spuhlji na ovinku vozil hitro in neprevidno avto, da je podrl na cesti Anico Kolarič in ji s tem povzročil razne poškodbe lažjega značaja na glavi in po telesu, ter je z neprevidno vožnjo tako ogrožal javni promet na cesti in s tem spravil v nevarnost življenje ljudi.

Mandatno-imunitetni odbor je pretresal tozadevno gradivo, ki mu je bilo dostavljeno od sodišča in organov za notranje zadeve OLO Ptuj.

Iz predmetnega gradiva in spisov o zaslišanju prič ter na osnovi analize komisije organov za notranje zadeve OLO Ptuj je jasno razvidno, da tovariša Jožeta Tramška ne zadene nobena krivda, temveč da je to le zgolj prometna nesreča, ki se je dogodila 10. novembra 1952 v vasi Spuhlje, okraj Ptuj.

Po 57. členu ustavnega zakona o imunitetni pravici ljudskih poslancev ter dejanskega stanja je mandatno-imunitetni odbor soglasno odločil, da se proti ljudskemu poslancu Jožetu Tramšku ne dovoli po tem predmetu uvesti kazenskega postopka.

Mandatno-imunitetni odbor priporoča Republiškememu zboru, da potrdi navedeno odločbo.

Mandatno-imunitetni odbor je za svojega poročevalca določil ljudskega poslanca Franca Ranta.

Št. R 363/1-54

Ljubljana, dne 19. marca 1954.

Tajnik:

Cvetka Vodopivec l. r.

Predsednik:

Stane Bobnar l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZBOR PROIZVAJALCEV

Odbor za gospodarske organizacije

POROČILO

**odbora za gospodarske organizacije Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine
LRS o potrditvi pravil strokovnih združenj**

Odbor za gospodarske organizacije Zbora proizvajalcev je prejel v potrditev pravila strokovnih združenj, in sicer: 30. marca 1954 pravila strokovnega združenja lesno-industrijskih podjetij LRS, 2. aprila 1954 pravila strokovnega združenja podjetij prehranske industrije LRS, 6. maja 1954 pravila strokovnega združenja grafičnih podjetij LRS in 1. junija 1954 pravila podjetij gradbene stroke in industrije gradbenega materiala LRS. Vsa združenja so obenem predložila izjave zvezne industrijske zbornice v Beogradu, da pristane na ustanovitev združenja. Odbor za gospodarske organizacije je na svoji seji dne 18. junija 1954 obravnaval pravila teh združenj. Na sejo je povabil tudi zastopnike strokovnih združenj. Seje sta se udeležila tudi poverjenik Izvršnega sveta in državni sekretar za gospodarstvo. Ker so bila v osnutkih pravil še pomanjkljivo rešena oziroma obdelana razna vprašanja, zlasti naloge združenj, ki so v večini primerov prekoračevala okvir, ki ga daje uredba o združevanju gospodarskih organizacij strokovnim združenjem, je odbor v soglasju z zastopniki združenj te pomanjkljivosti naročil popraviti. Na podlagi odborovih sklepov so predlagatelji pravila popravili in jih popravljene predložili na odborovo

sejo dne 28. junija 1954, tako da so sedaj v redu in v skladu z zakonitimi predpisi.

Odbor za gospodarske organizacije predlaga Zboru proizvajalcev, naj sprejme tale sklep:

Na podlagi 23. člena uredbe o združevanju gospodarskih organizacij (Uradni list FLRJ, št. 54/53) se potrdijo pravila strokovnega združenja lesno-industrijskih podjetij LRS, strokovnega združenja podjetij prehranske industrije LRS, strokovnega združenja grafičnih podjetij LRS in strokovnega združenja podjetij gradbene stroke in industrije gradbenega materiala LRS.

Št. P 143/1-54.

Ljubljana, dne 28. junija 1954.

Tajnik:

Ivan Curk l. r.

Predsednik:

Ivan Gorjup l. r.

PREDLOG ODLOKA

O POTRDTVU UREDBE O ORGANIZACIJI IN DELU IZVRŠNEGA SVETA LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Republiški zbor in Zbor proizvajalcev Ljudske skupščine LRS sta na svoji 4. skupni seji dne 30. junija 1954 sprejela tale

odlok:

Na podlagi 74. člena ustavnega zakona o temeljih družbene in politične ureditve in o organih oblasti Ljudske republike Slovenije se potrди uredba o organizaciji in delu Izvršnega sveta Ljudske skupščine LR Slovenije, objavljena v Uradnem listu LRS, št. 24-78/54.

PREDLOG ODLOKA

O USTANOVITVI PROMETNE ZBORNICE LRS

Na podlagi 22. člena uredbe o združevanju gospodarskih organizacij (Uradni list FLRJ, št. 54-467/53) je Ljudska skupščina LRS na 4. skupni seji Republiškega zbora in Zbora proizvajalcev dne 30. junija 1954 sprejela

odlok

o ustanovitvi Prometne zbornice LRS

1.

Ustanovi se Prometna zbornica LRS.

2.

V Prometno zbornico LRS se lahko včlanijo gospodarske organizacije in zavodi, ki se ukvarjajo z železniškim, poštno-telegrafsko-telefonskim, cestnim, zračnim ali vodnim prometom ter druge gospodarske in družbene organizacije na ozemlju Ljudske republike Slovenije, ki so kako drugače zainteresirane na napredku prometa v Ljudski republik Sloveniji.

3.

Naloge in organizacijo Prometne zbornice LRS, njene organe, njihovo delovno področje, sestavo in način volitev organov, pravice in dolžnosti članov zbornice ter način dela zbornice določi statut, ki ga mora zbornica predložiti v potrditev Ljudski skupščini LRS.

4.

Izvršni svet izvrši ta odlok.

5.

Ta odlok velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ZBOR

Odbor za gospodarstvo

POROČILO

odbora za gospodarstvo Republiškega zbora k predlogu odloka za ustanovitev Prometne zbornice LRS

Odbor za gospodarstvo RZ je na svoji seji dne 28. junija 1954 obravnaval predlog številnih prometnih organizacij in podjetij ter drugih interesentov (na pr. Trgovske zbornice LRS, Turistične zveze, Putnika), naj se ustanovi Prometna zbornica LRS. Predlog je obravnaval že pred tem Izvršni svet, ki je v svojem dopisu z dne 26. junija 1954 sporočil, da se z ustanovitvijo strinja.

Odbor za gospodarstvo Republiškega zbora ugotavlja, da je material o ustanovitvi prometne zbornice prejel šele 28. junija 1954 popoldne neposredno na seji, tako da se člani odbora predhodno niso mogli seznaniti z njim. Odbor meni, da je taka praksa nepravilna in da se v bodoče ne bi smela ponavljati. Gospodarski odbor v bodoče takih predlogov ne bo več forsirano obravnaval, temveč jih bo odložil za prihodnjo sejo, kakor je to že sedaj storil s statuti nekaterih republiških zbornic, ki jih je tudi prejel prepozno.

Ker pa je ustanovitev prometne zbornice za naše gospodarstvo potrebna in koristna, je odbor vendarle o tej ustanovitvi razpravljajal in predlaga, naj ljudska skupščina to zbornico ustanovi ter sprejme tozadevni odlok, katerega pismeni predlog je bil razdeljen med tovariše poslance.

Za poročevalca odbora je bila določena tovarišica Mihaela Dermastia.

Št. LS 103/3-54.

Ljubljana, dne 28. junija 1954.

Poročevalec:

Mihaela Dermastia l. r.

Predsednik:

Ivan Maček l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZBOR PROIZVAJALCEV

Odbor za gospodarske organizacije

POROČILO

odbora za gospodarske organizacije Zbora proizvajalcev k predlogu odloka
za ustanovitev Prometne zbornice LRS

Odbor za gospodarske organizacije Zbora proizvajalcev je na svoji seji dne 28. junija 1954 obravnaval predlog številnih prometnih organizacij in podjetij ter drugih interesentov (n. pr. Trgovske zbornice LRS, Turistične zveze, Putnika), naj se ustanovi prometna zbornica LRS. Predlog je videl že pred tem Izvršni svet in je v svojem dopisu z dne 26. junija 1954 sporočil, da z ustanovitvijo soglaša.

Odbor za gospodarske organizacije Zbora proizvajalcev je mnenja, da je ustanovitev take zbornice kot je prometna, zelo potrebna in za gospodarstvo LRS koristna, pa zaradi tega predlaga, naj ljudska skupščina to zbornico ustanovi ter sprejme tozadevni odlok.

Št. P 123/2-54.

Ljubljana, 26. junija 1954.

Tajnik:

Ivan Curk l. r.

Predsednik:

Ivan Gorjup l. r.

PREDLOG ZAKONA**O RAZŠIRITVI VELJAVNOSTI USTAVE,
ZAKONOV IN DRUGIH PRAVNIH PREDPISOV
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE NA OBMOČJE
OKRAJA KOPER****1. člen**

Veljavnost ustave, zakonov ter drugih pravnih predpisov Ljudske republike Slovenije se z dnem, ko začne veljati ta zakon, razširi na območje okraja Koper.

2. člen

Predpisi, ki so jih izdali ljudski odbori na območju okraja Koper do dneva, ko začne veljati ta zakon, ostanejo v veljavi, kolikor niso v nasprotju z zveznimi in republiški zakoni in drugimi predpisi, katerih veljavnost je razširjena na okraj Koper.

3. člen

Ljudski odbori okraja Koper ter mestnih občin Koper, Izola in Piran ter občin Dekani, Koper okolica, Marezige, Portorož, Sečovlje in Šmarje delajo naprej v sedanji sestavi.

4. člen

Na območju bivše cone A Svobodnega tržaškega ozemlja, na katero je bila razširjena civilna uprava Federativne ljudske republike Jugoslavije in na katerem izvršujejo pravice republiških organov organi oblasti Ljudske republike Slovenije, opravlja zadeve iz pristojnosti občinskega ljudskega odbora začasno ljudski odbor občine Koper okolica, dokler ne bo s posebnim zakonom urejeno vprašanje upravno-teritorialne pripadnosti tega območja, zadeve iz pristojnosti okrajnega ljudskega odbora pa ljudski odbor okraja Koper.

5. člen

Ko začne veljati ta zakon, prenehajo posebni organi, ki so do uvedbe civilne uprave na območju okraja Koper opravljali zadeve, za katere so po republiških predpisih pristojni republiški organi. Nerešene zadeve teh organov prevzamejo pristojni republiški organi.

6. člen

Izvršni svet izda uredbo za izvršitev tega zakona. S to uredbo določi, kdaj začnejo teči in kdaj iztečejo v republiških predpisih določeni roki, ki so že pretekli, kolikor niso bili republiški predpisi že razširjeni na okraj Koper z uredbo komandanta vojaške uprave JLA. S to uredbo Izvršni svet lahko določi poznejši dan, ko se bodo posamezni republiški predpisi ali posamezne določbe republiških predpisov začele uporabljati v okraju Koper.

Dokler ne izda Izvršni svet uredbe po prvem odstavku, se uporabljajo ustrezni predpisi prejšnje vojaške uprave JLA in lokalnih organov oblasti. Ti predpisi se uporabljajo tudi na območju bivše cone A Svobodnega tržaškega

ozemlja, na katero je razširjena civilna uprava Federativne ljudske republike Jugoslavije in na katerem izvršujejo pravice republiških organov organi oblasti Ljudske republike Slovenije.

7. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

PREDLOG ODLOKA

O ODPRAVI OKROŽNEGA SODIŠČA V KOPRU IN DOLOČITVI KRAJEVNEGA OBMOČJA OKROŽNEGA SODIŠČA V GORICI IN OKRAJNIH SODIŠČ V KOPRU IN PIRANU

I.

Odpravi se okrožno sodišče v Kopru.

Arhiv in vse nerešene zadeve okrožnega sodišča v Kopru prevzame okrožno sodišče v Gorici.

II.

Območji okrajnega sodišča v Kopru in okrajnega sodišča v Piranu spadata v krajevno območje okrožnega sodišča v Gorici.

III.

Krajevno območje okrajnega sodišča v Piranu obsega mestni občini Izolo in Piran, občini Portorož in Sečovlje ter naselji Novo vas in Padno iz občine Šmarje.

IV.

Krajevno območje okrajnega sodišča v Kopru obsega vse območje okraja Koper, razen mestnih občin oziroma naselij, naštetih v III. točki.

V.

Državni sekretar za pravosodno upravo izvrši ta odlok in izda po potrebi natančnejše predpise za izvršitev tega odloka.

VI.

Ta odlok velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

PREDLOG ODLOKA
O USTANOVITVI OKROŽNEGA GOSPODARSKEGA
SODIŠČA V KOPRU IN O DOLOČITVI
NJEGOVEGA KRAJEVNEGA OBMOČJA

I.

Ustanovi se Okrožno gospodarsko sodišče v Kopru.
 Njegovo krajevno območje obsega območje krajev Gorica, Koper, Postojna, Sežana in Tolmin.

II.

Okrožno gospodarsko sodišče v Novi Gorici in Okrajna javna arbitraža v Kopru prenehata.

Arhiv in vse nerešene zadeve Okrožnega gospodarskega sodišča v Novi Gorici in Okrajne javne arbitraže v Kopru prevzame Okrožno gospodarsko sodišče v Kopru.

III.

Državni sekretar za pravosodno upravo LRS izda po potrebi natančnejše predpise za izvršitev tega odloka in izvrši ta odlok.

IV.

Ta odlok velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

1.

k predlogu zakona o razširitvi veljavnosti ustave, zakonov in drugih pravnih predpisov Ljudske republike Slovenije na območje okraja Koper

2.

k predlogu odloka o odpravi okrožnega sodišča v Kopru in o določitvi krajevnega območja okrožnega sodišča v Gorici in okrajnih sodišč v Kopru in Piranu

3.

k predlogu odloka o ustanovitvi in krajevnem območju okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru ter o odpravi okrožnega gospodarskega sodišča v Novi Gorici in okrajne javne arbitraže v Kopru

K 1. Namen predlaganega zakona je, da se dodatno k zakonu o razširitvi zveznih predpisov na ozemlje, na katero je bila z mednarodnim sporazumom o Svobodnem tržaškem ozemlju razširjena civilna uprava FLRJ, razširijo tudi republiški predpisi Ljudske republike Slovenije na tisti del omenjenega ozemlja, na katerem bodo izvrševali pravice in dolžnosti republiških organov oblasti

organi oblasti LR Slovenije, to je na okraj Koper in na tisti del bivše cone A, ki je prišel pod civilno upravo FLRJ, in da se uredijo tista organizacijska vprašanja na tem ozemlju, ki so nakazana v zveznem zakonu, ki pa jih je treba urediti z republiškim zakonom.

S predlogom zakona so rešena tale vprašanja: razširitev republiških predpisov na ozemlje, ki spada v pristojnost republiških organov oblasti Ljudske republike Slovenije, vprašanje začasne uporabe dosedanjih predpisov v okraju Koper in v priključenem delu bivše cone A, vprašanje nadaljnega dela ljudskih odborov v sedanji sestavi in določitev začasnih organov, ki bodo na priključenem delu bivše cone A izvrševali pravice in dolžnosti občinskega in okrajnega ljudskega odbora glede na to, da ta del bivše cone A nima izvoljenih odbornikov in končno pooblastilo za Izvršni svet, da določi, kdaj začnejo teči in kdaj iztečejo roki, ki so določeni z republiškimi predpisi, ki so razširjeni na okraj Koper, in da lahko glede posameznih predpisov določi, da se začnejo uporabljati šele pozneje.

K 2 in 3. Ta dva odloka sta potrebna glede na določbo 18. člena zakona o sodiščih in na določbo 8. člena zakona o gospodarskih sodiščih, po katerih odloča o ustanovitvi, odpravi, krajevnem območju in sedežu okrajnih in okrožnih sodišč ter okrožnih gospodarskih sodišč republiška ljudska skupščina. Okrajni sodišči v Kopru in Piranu naj bi za enkrat ostali z dosedanjim krajevnim območjem, kot je v predlogu določeno. Okrožno sodišče v Kopru naj bi se odpravilo in krajevno območje okrožnega sodišča v Gorici razširilo na okraj Koper, kamor spada tudi priključeni del bivše cone A STO. V Kopru pa naj bi se ustanovilo okrožno gospodarsko sodišče, ki bi obsegalo okraj Koper in vse območje dosedanjega okrožnega gospodarskega sodišča v Gorici, ki naj bi se po predlogu odpravilo. Odpravila naj bi se pa tudi sedanja okrajna arbitraža v Kopru, ker zakon o gospodarskih sodiščih ne pozna okrajnih gospodarskih sodišč.

Izvršni svet predlaga, da se vsi trije predpisi obravnavajo kot nujni, in sicer zato, ker je jugoslovanska civilna uprava že začela poslovati na ozemlju, ki je po mednarodnem sporazumu o Svobodnem tržaškem ozemlju prišlo pod civilno upravo FLRJ in ker je Zvezna ljudska skupščina šele dne 25. t. m. sprejela zakon, ki daje podlago za izdajo predlaganih republiških predpisov.

PREDLOG ZAKONA

O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DRUŽBENEM PLANU LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 1954

1. člen

V XV. poglavju zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954 se spremenita 1. in 3. razdelek tako:

1. Prvi razdelek se glasi:

»Ljudski republiki Sloveniji pripada določen delež od dohodkov tistih okrajev in mest, katerih skupni dohodki, s katerimi razpolagajo, presegajo letno 15.000 dinarjev na enega prebivalca.«

2. Tretji razdelek se glasi:

»Prispevek za kritje potreb Ljudske republike Slovenije se izračunava in vplačuje od skupnih dohodkov okrajev in mest po tele lestvici:

Dohodki na enega prebivalca (v dinarjih) od do	Stopnja prispevka
15.000—16.000	20 %
16.000—17.000	21 %
17.000—18.000	22 %
18.000—19.000	23 %
19.000—20.000	24 %
20.000—21.000	25 %
21.000—22.000	26 %
22.000—23.000	27 %
23.000—24.000	28 %
24.000—25.000	29 %
25.000—26.000	30 %
26.000—27.000	31 %
27.000—28.000	32 %
28.000—29.000	33 %
29.000—30.000	34 %
30.000—31.000	35 %
31.000—32.000	36 %
32.000—33.000	37 %
33.000—34.000	38 %
34.000—35.000	39 %
35.000—36.000	40 %
36.000—37.000	41 %
37.000—38.000	42 %
38.000—39.000	43 %
39.000—40.000	44 %
40.000—41.000	45 %
41.000—42.000	46 %
42.000—43.000	47 %
43.000—44.000	48 %
44.000—45.000	49 %
45.000—46.000	50 %
46.000—47.000	51 %
47.000—48.000	52 %
48.000—49.000	53 %
49.000—50.000	54 %
nad 50.000	55 %
Ljubljana mesto	25 %
Maribor mesto	45 %

2. člen

XVIII. poglavje se spremeni tako, da se glasi:

»Kmetijska posestva bodo v letu 1954 vplačevala znižano amortizacijo in sicer v višini 40 % od zneska amortizacije za nadomestitev, ki je določena v XVI. poglavju zakona o družbenem planu FLRJ za leto 1954.«

3. člen

XIX. poglavje se spremeni in dopolni tako:

1. Tretji odstavek 1. razdelka se spremeni tako, da se glasi:

»Izvršni svet Ljudske skupščine LRS je pooblaščen, da za leto 1954 izloči iz republiškega kreditnega sklada za investicije potrebna sredstva za graditev cest na območju Ljudske republike Slovenije, vendar največ do višine 700 milijonov dinarjev.«

2. Za zadnjim odstavkom 1. razdelka se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»Izvršni svet Ljudske skupščine LRS je pooblaščen, da prenese iz republiškega kreditnega sklada za investicije v okrajne in mestne kreditne sklade za investicije sredstva, ki so bila že odobrena kot krediti za komunalno, prosvetno in socialno zdravstveno delavnost okraja oziroma mesta.«

4. člen

2. razdelek XXI. poglavja se spremeni tako, da se glasi:

»Od sklada za plače sezonskih delavcev kmetijskih posestev se plača prispevek za socialno zavarovanje v višini 10 %. Ta prispevek pripada v celoti okrajnim in mestnim zavodom za socialno zavarovanje.«

5. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS, uporablja pa se od 1. januarja 1954 dalje.

OBRAZLOŽITEV

k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu LRS za leto 1954.

Ta predlog obsega štiri spremembe in eno dopolnilo.

1. Sprememba lestvice o udeležbi LRS na dohodkih okrajev in mest (1. člen predloga).

Z družbenim planom določena lestvica za obdavčitev dohodkov okrajev in mest je bila napravljena na podlagi izračuna predvidenih dohodkov, tako da bi zagotovila pokritje republiških potreb. Zaradi nizko planiranih sredstev je bilo nujno, da je obdavčitev taka, da je okrajem in mestom ostalo sorazmerno malo sredstev. Sedanja lestvica pa je predvsem zaradi velikih razponov v stopnjah tudi destimulativno vplivala na okraje. Že ob sprejemanju družbenega plana je bilo predvideno, da se bodo v tem pogledu izvršile določene korekture, kar je pa mogoče izvršiti samo s spremembo plana.

Po osnutku se zniža spodnja meja neobdavčenih dohodkov okrajev in mest od dosedanjih 6.000 din na 15.000 din na prebivalca. Na ta način izpadeta iz obdavčitve poleg dosedanjih 10 okrajev še dva, in sicer okraj Gorica in okraj Krško.

Nova lestvica je milejša od prvotne tudi v tem, da so stopnje prispevkov nižje. Dosedanja lestvica je dohodke okrajev na prebivalca nad 15.000 din

obdavčevala s 50—70 %, medtem ko znaša prispevek po novi lestvici od 20—55 %, in sicer tako, da se za vsakih nadaljnjih 1000 din dohodka poveča stopnja enakomerno za 1 %.

Po osnutku se zniža tudi stopnja prispevka glavnega mesta Ljubljane od dosedanjih 35 na 25 %. Iz enakih razlogov, kakor pri Ljubljani, je določena tudi za mesto Maribor nižja stopnja prispevka, in sicer v višini 45 %.

2. Zvišanje sredstev za graditev cest (člen 3 — 1. točka predloga.)

Za graditev cest na območju Slovenije v družbenem planu določeni znesek 400 milijonov din ne zadostuje, zlasti ker je potrebna pospešena izgradnja ceste Ljubljana—Koper, glede na izvršeno priključitev okraja Koper k Sloveniji. Povečani priliv sredstev omogoča, da se iz republiškega kreditnega sklada izloči v ta namen skupno 700 milijonov din.

3. Prenos sredstev, ki so bila dana za komunalno dejavnost okrajev na okraje (3. člen — 2. točka predloga).

Iz republiškega kreditnega sklada, v katerega se stekajo presežki republiških dohodkov, so bili odobreni krediti ljudskim odborom za njihovo komunalno, prosvetno in socialno dejavnost. Ker pa so bili ti krediti mišljeni kot dotacija ljudskim odborom za te namene, se predlaga pooblastilo Izvršnemu svetu, da prenese navedena sredstva iz republiškega kreditnega sklada v okrajne oziroma mestne kreditne sklade.

4. Sprememba amortizacijske stopnje za kmetijska posestva (2. člen predloga).

Po družbenem planu LRS je veljalo znižanje amortizacije samo za državna kmetijska posestva, medtem ko zvezni družbeni plan (3. razdelek XVI. poglavja) pooblašča ljudske republike, da lahko predpišejo znižano amortizacijo za vsa kmetijska posestva. Zato po sedanjem družbenem planu združna posestva te ugodnosti niso bila deležna. S predlagano spremembo se vskladi republiški družbeni plan z zveznim družbenim planom.

5. Sprememba prispevka za socialno zavarovanje za sezonske delavce na kmetijskih posestvih (4. člen predloga).

Sprememba je bila potrebna iz enakih razlogov, kot je povedano v 4. točki te obrazložitve. S tem se vskladi republiški družbeni plan z 2. razdelkom XXIV. poglavja zveznega družbenega plana.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ZBOR

Odbor za gospodarstvo

POROČILO

odbora za gospodarstvo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS
k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu
LRS za leto 1954

Predlog obsega v celoti štiri spremembe in eno dopolnilo. Lestvica za obdavčitev okrajev in mest je bila napravljena z družbenim planom na podlagi

izračunanih dohodkov, kateri naj bi krili republiške potrebe. Zaradi velikih potreb, ki jih je imela republika, je ta davčna lestvica nudila okrajem le malo sredstev, poleg tega pa je zaradi prevelikih razponov v stopnjah tudi destimulativno vplivala na okraje.

Že ob sprejetju družbenega plana se je predpostavljalo, da bo verjetno treba lestvico za obdavčitev dohodkov okraja v primeru večjih dohodkov spremeniti, kar pa je mogoče le z izpremembo družbenega plana.

Po predvidenem osnutku se zniža spodnja stopnja neobdavčenih dohodkov okrajev in mest od dosedanjih 6.000 na 15.000 dinarjev na prebivalca. V tem primeru nista obdavčena poleg dosedanjih 10 okrajev še dva, in to: Gorica in Krško. Nova lestvica predvideva obdavčitev okrajev začenši s 15.000 dinarjev dohodka na prebivalca ter raste enakomerno od vsakih nadaljnjih 1000 dinarjev dohodka za 1 %. Edino zaradi specifičnih izdatkov pri mestu Ljubljana in Maribor se določi za prvega 25 %, za slednjega pa 45 %.

Finančna sredstva v višini 400 milijonov dinarjev, katera so bila določena za izgradnjo ceste Ljubljana—Koper zaradi hitrejšega tempa izgradnje, kar zahteva priključitev okraja Koper k Sloveniji, ne zadostujejo. Zato je treba ta znesek zvišati na 700 milijonov, ker so bila med letom zbrana večja sredstva, ki omogočajo, da se to izloči iz republiškega kreditnega sklada v ta namen.

Predlog zakona nadalje določa, da se pooblasti Izvršni svet, da prenese sredstva iz republiškega kreditnega sklada, v katerega se stekajo presežki republiških dohodkov v okrajne oziroma v mestne kreditne sklade, katerih sredstva so tako bila že tem okrajem dodeljena s strani republike za okrajno komunalno, prosvetno in socialno dejavnost.

Po družbenem planu LRS je veljalo znižanje amortizacije samo za državna kmetijska posestva, medtem ko zvezni družbeni plan pooblašča ljudske republike, da lahko predpišejo znižano amortizacijo za vsa kmetijska posestva. Zato po sedanjem družbenem planu združna posestva te ugodnosti niso bila deležna. S predlagano spremembo se vskladi republiški družbeni plan z zveznim družbenim planom.

Enako velja, da se republiški družbeni plan vskladi z zveznim družbenim planom glede prispevka za socialno zavarovanje sezonskih delavcev na kmetijskih posestvih.

Odbor za gospodarstvo Republiškega zbora se z utemeljitvijo predlogov Izvršnega sveta strinja in predlaga, da jih skupščina sprejme.

Št. R 538/1-54.

Ljubljana, dne 26. oktobra 1954.

Poročevalec:

Inž. Gašper Muha l. r.

Podpredsednik:

Viktor Avbelj l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZBOR PROIZVAJALCEV

Odbor za gospodarstvo

POROČILO

odbora za gospodarstvo Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS
k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem
planu LRS za leto 1954

Odbor za gospodarstvo Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS je dne 26. oktobra 1954 na skupni seji z odborom za gospodarstvo Republiškega zbora LRS pretresal predlog zakona, ki ga je predložil Izvršni svet o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954. Na tej seji je podpredsednik Izvršnega sveta dr. Marijan Breclj dal obrazložitev predlaganih štirih sprememb in ene dopolnitve k družbenemu planu, ki zajemajo spremembo lestvice o udeležbi republike na dohodkih okrajev in mest, zvišanje sredstev za graditev cest, prenos sredstev iz republiškega kreditnega sklada v okrajne oziroma mestne kreditne sklade, spremembo amortizacijske stopnje za kmetijska posestva in spremembo prispevka za socialno zavarovanje za sezonske delavce na kmetijskih posestvih.

Zadnji dve spremembi oziroma dopolnitvi v predlogu zakona le vsklajata republiški družbeni plan z zveznim in s tem predpisom po drugih republikah. Po družbenem planu LRS je namreč veljalo znižanje amortizacije samo za državna kmetijska posestva, medtem ko zvezni družbeni plan pooblašča ljudske republike, da lahko predpišejo znižano amortizacijo za vsa kmetijska posestva. Zato po sedanjem družbenem planu zadružna posestva te ugodnosti niso bila deležna, isto velja tudi glede prispevka za socialno zavarovanje sezonskih delavcev na kmetijskih posestvih. O teh dveh spremembah oziroma dopolnitvah zato odbor ni mogel razpravljati, ker je menil, da je v redu, da se to v zakonu izvede.

Obširna razprava se je razvila o drugih predlaganih dopolnitvah.

Pri sestavljanju družbenega plana so se sredstva nizko planirala in je zato bilo nujno, da je bila obdavčitev taka, da je okrajem in mestom ostalo sorazmerno malo sredstev, predvsem se je zagotovilo kritje republiških potreb. Lestvica je zaradi velikih razponov destimulativno vplivala na okraje. Že kmalu se je pokazalo, da bo treba to lestvico spremeniti, kar pa je mogoče izvesti samo s spremembo plana.

Po dosedanji lestvici je bila spodnja stopnja neobdavčenih dohodkov okrajev in mest 6000 dinarjev na prebivalca. Z novim predlogom pa se to zniža na 15.000 dinarjev neobdavčenih dohodkov na prebivalca ter raste enakomerno za vsakih nadaljnjih 1000 dinarjev za 1%. Zaradi specifičnih izdatkov pri mestih Ljubljana in Maribor se za ti dve mesti določi odstotek obdavčitve, in sicer za Ljubljano namesto prejšnjih 35% sedaj 25%, za Maribor pa 45%. Maribor po prejšnji lestvici ni bil na ta način obdavčen, ampak je bil vključen v lestvico.

V razpravi je odbor odobril predlog Izvršnega sveta za novo lestvico, ker je mnenja, da naj okraji v večji meri kot doslej participirajo na dohodku. Iz

teh dohodkov naj se predvsem krijejo izdatki za komunalne potrebe, zdravstvo, prosveto in podobno, to je taki izdatki, ki neposredno dvigajo življenjski standard prebivalstva. V razpravi so se pokazala različna mnenja glede razmerja okrajev do gospodarskih organizacij v vprašanih delitve dohodka, kakor tudi to, da so v tem vprašanju okraji različno postopali.

Odbor je tudi osvojil spremembo v predlogu družbenega plana za zvišanje sredstev za graditev cest, ker dosedanja finančna sredstva v višini 400 milijonov dinarjev za graditev cest ne zadostujejo več glede na priključitev okraja Koper k Sloveniji, ker je potrebna pospešena izgradnja ceste Ljubljana—Koper. Na drugi strani pa tudi povečani priliv sredstev omogoča, da se iz republiškega kreditnega sklada izloči v ta namen skupno 700 milijonov din.

Glede prenosa sredstev, ki so bila dana iz republiškega kreditnega sklada ljudskim odborom za njihovo komunalno, prosvetno in socialno dejavnost, je odbor po krajšem razpravljanju odobril člen v predlogu zakona, s katerim se daje Izvršnemu svetu pooblastilo, da prenese navedena sredstva iz republiškega kreditnega sklada v okrajne oziroma mestne kreditne sklade.

Odbor za gospodarstvo Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS je po zaključeni razpravi soglasno izglasoval, da se predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954 predloži Ljudski skupščini LRS, da ga sprejme.

Št. P 191/1-54.

Ljubljana, dne 26. oktobra 1954.

Poročevalec:

Štefan Pavšič l. r.

Predsednik:

Anton Labura l. r.

PREDLOG ZAKONA

O USTANOVITVI VIŠJE GOSPODINJSKE ŠOLE

1. člen

Ustanovi se višja gospodinjska šola.

Šola ima pomen za vso Ljudsko republiko Slovenijo in je pod neposrednim nadzorstvom Sveta za prosveto in kulturo LRS.

Sedež šole je v Grobljah pri Domžalah.

2. člen

Naloga šole je, da slušateljice izobrazijo za učiteljice gospodinjstva in ročnega dela na splošno izobraževalnih ter nižjih in srednjih strokovnih šolah.

3. člen

Solo vodita šolski svet in ravnatelj.

4. člen

Šolski svet sestavljajo:

en član, ki ga izvoli učiteljski zbor izmed sebe;

en član, ki ga izvolijo slušatelji šole;

en član, ki ga izvoli okrajni ljudski odbor Ljubljana okolica izmed svojih odbornikov;

pet do deset članov, ki jih imenuje Svet za prosveto in kulturo LRS; direktor šole.

Delovna doba sveta traja dve leti; posamezni člani se lahko odpokličejo oziroma razrešijo pred potekom te dobe in izvolijo oziroma imenujejo na njihovo mesto drugi.

5. člen

Šolski svet:

sestavlja predlog pravil šole;

sestavlja predlog predračuna dohodkov in izdatkov šole in skrbi za njegovo izvajanje;

predlaga sistemizacijo delovnih mest na šoli za učno in tehnično osebje in daje predloge za namestitvev ravnatelja in drugega učnega osebja;

daje predloge za izdelavo učnega načrta, učnega programa in za organizacijo pouka;

voli in razrešuje člane disciplinskega sodišča prve stopnje za slušateljice šole;

skrbi za življenjske in delovne pogoje slušateljic;

posveča skrb socialno zdravstvenim problemom na šoli in skrbi za kulturni razvoj slušateljic šole.

6. člen

Ravnatelja in učno osebje šole imenuje Svet za prosveto in kulturo LRS na podlagi razpisa po predlogu šolskega sveta.

7. člen

Ravnatelj neposredno vodi delo šole in skrbi za izvrševanje sklepov šolskega sveta.

Ravnatelj ima pravico in dolžnost zadržati izvršitev sklepov šolskega sveta, ki so v nasprotju z zakonitimi predpisi, pravili šole ali s splošnimi nalogami šole. Tak sklep mora ravnatelj predložiti najpozneje v treh dneh Svetu za prosveto in kulturo LRS v odločitev.

8. člen

Šolski svet in ravnatelj sta za svoje delo odgovorna Svetu za prosveto in kulturo LRS, ravnatelj pa tudi šolskemu svetu.

9. člen

Pouk na šoli traja dve leti. Pouk je teoretičen in praktičen. Učni načrt in program predpiše Svet za prosveto in kulturo LRS.

Za izvrševanje praktičnega pouka ima šola šolsko posestvo, laboratorije in učne delavnice.

10. člen

Na šolo se lahko vpišejo učiteljice z učiteljskim strokovnim izpitom.

Izjemoma se lahko sprejmejo na šolo učiteljice, ki nimajo učiteljskega strokovnega izpita in druge kandidatkinje, ki imajo popolno srednjo splošno izobraževalno šolo s predpisanim zaključnim izpitom.

11. člen

Izobrazba absolventk višje gospodinjske šole, ki imajo diplomski izpit, ustreza višji šolski izobrazbi.

12. člen

Šola ima svoj predračun dohodkov in izdatkov v okviru predračuna Sveta za prosveto in kulturo LRS.

Ravnatelj šole je odredbodajalec za izvajanje predračuna.

13. člen

Šola za učiteljice kmetijsko gospodarskih in kmetijsko gospodinjskih šol v Grobljah pri Domžalah preneha, nadaljuje pa z delom kot višja šola po 1. členu tega zakona.

Absolventkam šole za učiteljice kmetijsko gospodarskih in kmetijsko gospodinjskih šol v šolskem letu 1953/54 se prizna višja šolska izobrazba, če opravijo dopolnilni petmesečni tečaj, predpisano prakso in diplomski izpit.

14. člen

Natančnejše določbe o organizaciji in delu šole ter o dopolnilnem tečaju in praksi po drugem odstavku 13. člena predpiše Svet za prosveto in kulturo Ljudske republike Slovenije.

15. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

k predlogu zakona o ustanovitvi višje gospodinjske šole

Vlada LRS je z odločbo z dne 26. aprila 1952 (Uradni list LRS, št. 13-55/52) ustanovila šolo za učiteljice kmetijsko gospodarskih in kmetijsko gospodinjskih šol. Izvršni svet je z odlokom z dne 28. aprila 1954 prenesel to šolo v pristojnost okrajnega ljudskega odbora Ljubljana okolica. Šola je bila najprej v Ljubljani, kasneje pa prenesena v Groblje. V šolo so se sprejemale samo učiteljice s strokovnim izpitom. Absolventke z uspešno opravljenim strokovnim izpitom so pridobile kvalifikacije strokovne učiteljice. Šola je bila enoletna.

Svet za prosveto in kulturo je sprejel sklep, da se predlaga preosnovanje sedanje šole za učiteljice kmetijsko gospodarskih in kmetijsko gospodinjskih šol v višjo gospodinjsko šolo.

Potrebo po ustanovitvi višje gospodinjske šole namesto sedanje šole za učiteljice kmetijsko gospodarskih in kmetijsko gospodinjskih šol narekujejo tile razlogi:

Dosedanja praksa je pokazala, da si slušateljice v enem letu ne morejo pridobiti zadostne strokovne izobrazbe, da bi lahko z uspehom poučevale gospodinjstvo in ročno delo na splošno izobraževalnih šolah ter na nižjih in srednjih strokovnih šolah. Predmeti, ki se poučujejo na tej šoli (nauk o prehrani, stanovanjska kultura, ročno delo, šivanje, osnova rastlinske in živalske proizvodnje) so namreč po svoji vsebini tako obsežni, da jih v enem šolskem letu ni mogoče temeljito predelati, zlasti še zato, ker je pri takem študiju praktičen pouk neogibno potreben, da dobijo slušateljice ne samo teoretično, temveč tudi praktično usposobljenost za poučevanje gospodinjstva in ročnega dela. Čeprav imajo slušateljice splošno srednješolsko izobrazbo, učiteljice z opravljenim učiteljskim strokovnim izpitom pa tudi pedagoško izobrazbo, se morajo vendarle na tej šoli še podrobneje seznaniti z učnimi metodami gospodinjskega pouka, ki so v teoretičnem in praktičnem pogledu specifične. Zato je potrebno, da se podaljša pouk na šoli na dve leti.

Da dobi ta šola rang višje šole in da se absolventkam te šole, če z uspehom opravijo diplomski izpit, prizna kvalifikacija višje strokovne izobrazbe, je pa potrebno zato, ker so pogoji za vpis v to šolo in zaposlitev absolventk podobni kot pri višji pedagoški šoli. V šolo se namreč sprejemajo praviloma učiteljice z učiteljskim strokovnim izpitom, izjemoma učiteljice, ki še nimajo strokovnega izpita, in absolventke gimnazij s predpisanim zaključnim izpitom. Absolventke šole poučujejo gospodinjstvo in ročno delo na splošno izobraževalnih ter na nižjih in srednjih strokovnih šolah. Potreba po gospodinjskih učiteljicah je zelo velika, zanimanje za to šolo je pri sedanjem stanju majhno, ker so absolventke sedanje enoletne šole kot strokovne učiteljice materialno popolnoma izenačene z učiteljicami, ki imajo samo srednješolsko strokovno izobrazbo.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ZBOR

Odbor za prosveto in kulturo

POROČILO

odbora za prosveto in kulturo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS
k predlogu zakona o ustanovitvi višje gospodinjske šole

Odbor za prosveto in kulturo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS je na svojih sejah dne 22. in 26. oktobra 1954 obravnaval predlog zakona o ustanovitvi višje gospodinjske šole s sedežem v Grobljah pri Domžalah in ga v načelu sprejel.

Sprejetje tega zakona je nujno, ker dosedanja šola usposablja slušateljice zgolj za učiteljice kmetijsko gospodarskih in kmetijsko gospodinjskih šol, ne more pa dati potrebne strokovne izobrazbe za poučevanje gospodinjstva in ročnih del na splošno izobraževalnih šolah ter na nižjih in srednjih strokovnih šolah, ker traja samo eno leto. Prav tega kadra z višjo strokovno izobrazbo pa nam občutno primanjkuje zlasti še, ker se nam čedalje bolj nujno vsiljuje potreba po pouku teh praktičnih predmetov na omenjenih šolah. S sprejetjem tega zakona bo tej potrebi v določenem času zadoščeno.

Predlog zakona predvideva ustanovitev višje gospodinjske šole, kjer bo študij trajal dve leti. Na ta način bodo slušateljice predmete, ki jih poučujejo na tej šoli (nauk o prehrani, stanovanjska kultura, ročno delo, šivanje, osnova rastlinske in živalske proizvodnje), temeljiteje obdelale tako teoretično kakor tudi praktično — praktičen pouk je pri takih predmetih nujen — in pridobile zadostno strokovno in pedagoško izobrazbo za poučevanje gospodinjstva in ročnega dela na splošno izobraževalnih šolah ter na nižjih in srednjih strokovnih šolah.

Ker se v to šolo sprejemajo praviloma samo učenke z dovršenim učiteljiščem in opravljenim učiteljskim strokovnim izpitom, dobijo slušateljice po opravljenem diplomskem izpitu kvalifikacijo višje strokovne izobrazbe.

Odbor za kulturo in prosveto je na svojih dveh sejah podrobno obravnaval predlog tega zakona in sprejel tudi vse spremembe in dopolnitve, ki jih je k temu zakonskemu predlogu dal zakonodajni odbor.

Za poročevalca je odbor določil svojega člana **Jelko Vrhovšek**.

Odbor predlaga, naj Republiški zbor predloženi zakon sprejme.

Št. R 536/2-54.

Ljubljana, dne 26. oktobra 1954.

Tajnik:

Dušan Bole l. r.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ZBOR

Zakonodajni odbor

POROČILO

zakonodajnega odbora Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS
k predlogu zakona o ustanovitvi višje gospodinjske šole

Zakonodajni odbor je na svoji seji dne 26. oktobra 1954 obravnaval predlog zakona o ustanovitvi višje gospodinjske šole. Ker se v načelni debati ni nihče javil, je zakonodajni odbor predlog zakona v besedilu, kakor ga je prvotno predložil Izvršni svet, soglasno sprejel.

Nato je zakonodajni odbor obravnaval predlog zakona od člena do člena, kakor tudi spremembe odbora za prosveto in kulturo in amandmaje Izvršnega sveta.

Amandmaji, ki jih je soglasno sprejel zakonodajni odbor, so naslednji:

3. člen: »Šolo vodita šolski svet, učiteljski zbor in direktor.«

4. člen: Odbor vztraja na prvotni formulaciji besede »direktor« šole, ki naj se zamenja tudi v vseh drugih členih. Nadalje se v tem členu vnese naslednje dopolnilo: za besedo »direktor« šole, se napravi odstavek in doda:

»Šolski svet izvoli izmed sebe predsednika. Direktor šole ne more biti predsednik šolskega sveta.«

Odbor je sprejel tudi amandma na koncu 4. člena, to je: »Svet lahko sklepa samo na sejah.«

5. člen: 4. naštevanje se spremeni tako: »Daje predlog za predmetnik in učni načrt in za organizacijo pouka.«

5. naštevanje istega člena se črta z utemeljitvijo, da spada to v pravila šole.

Za dosedanjim 5. členom se doda nov 6. člen, ki se glasi:

»Učiteljski zbor ima zlasti te naloge:

izvaja smernice prosvetne politike;

obravna vprašanja, ki se tičejo pouka in vzgojnega dela na šoli in nju-negaboljšanja;

izdela podroben učni načrt in skrbi za njegovo izvajanje, daje pobudo za spremembo predmetnika in učnega načrta;

organizira sestanke s slušateljicami;

določi predavatelje za posamezne predmete v prvem oziroma drugem letniku;

izvaja predpise o disciplinski odgovornosti slušateljic v skladu s pravili šole;

daje mnenja in predloge šolskemu svetu in proučuje vprašanja, ki jih dobi od šolskega sveta.«

Vsi nadaljnji členi dobe za eno številko višjo označbo.

7. člen: Beseda »ravnatelj« se zamenja z besedo »direktor«; besedilo pa se delno zamenja, tako da se glasi: »Direktorja in učno osebje šole imenuje po predlogu šolskega sveta Svet za prosveto in kulturo LRS na podlagi razpisa.«

8. člen: 1. odstavek se spremeni tako: »Direktor neposredno vodi delo šole, predseduje učiteljskemu zboru ter skrbi za izvrševanje sklepov šolskega sveta in učiteljskega zbora.«

V drugem odstavku se beseda »ravnatelj« nadomesti z »direktor«, dodajo se pa med besedami »šolskega sveta in ki so v nasprotju ...« še besede »učiteljskega zbora«, tako da se ta odstavek glasi: »Direktor ima pravico in dolžnost zadržati izvršitev sklepov šolskega sveta in učiteljskega zbora, ki so v nasprotju z zakonitimi predpisi, pravili šole ali s splošnimi nalogami šole. Tak sklep mora direktor predložiti najpozneje v treh dneh Svetu za prosveto in kulturo LRS v odločitve.«

9. člen: Zamenja se dvakrat beseda »ravnatelj« z besedo »direktor«.

10. člen: 3. stavek 1. odstavka se spremeni tako: »Predmetnik in učni načrt predpiše Svet za prosveto in kulturo LRS.«

13. člen: Beseda »ravnatelj« se zamenja z »direktor« šole.

15. člen se spremeni in dopolni tako: »Svet za prosveto in kulturo LRS predpiše pravila šole ter natančnejše določbe o organizaciji in delu šole in o dopolnilnem tečaju in praksi po 2. odstavku 14. člena.«

Odbor je poročilo poslal odboru za prosveto in kulturo, da istega sprejme. Za svojega poročevalca je določil tovariša Bogomila Vižintina.

Št. R 536/1-54.

Ljubljana, dne 26. oktobra 1954.

Tajnik:

Ivan Bratko l. r.

Predsednik:

Jože Petejan l. r.

PREDLOG ODLOKA

O VOLITVAH ZASTOPNIKOV UNIVERZITETNIH IN FAKULTETNIH SODELAVCEV TER ŠTUDENTOV V ORGANE UNIVERZE V LJUBLJANI IN NJENIH FAKULTET

Da se omogoči sestava prvih organov Univerze v Ljubljani in njenih fakultet po splošnem zakonu o univerzah, je Republiški zbor Ljudske skupščine LRS na podlagi prvega odstavka 43. člena ustavnega zakona o temeljnih družbene in politične ureditve in o organih oblasti Ljudske republike Slovenije in tretjega odstavka 136. člena poslovnika Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS v zvezi s 34., 42., 46. in 51. členom splošnega zakona o univerzah (Uradni list FLRJ, št. 27/54) na svoji seji dne 27. oktobra 1954 sprejel

o d l o k

o volitvah zastopnikov univerzitetnih in fakultetnih sodelavcev ter študentov v organe Univerze v Ljubljani in njenih fakultet

1. Sodelavci vsake fakultete (asistenti in drugi sodelavci fakultete in fakultetnih ustanov) in sodelavci vsake univerzitetne ustanove izvolijo na svojem sestanku izmed sebe na vsakih začelih pet sodelavcev po enega člana univerzitetne skupščine.

2. Sodelavci vsake fakultete izvolijo na svojem sestanku izmed sebe na vsakih začelih pet sodelavcev po enega člana v fakultetno upravo.

3. Fakultetna uprava izvoli na seji izmed sebe v fakultetni svet toliko članov, kot ima fakulteta oddelkov, in tako, da je zastopan v fakultetnem svetu vsak oddelek z enim članom.

4. Volitve članov univerzitetne skupščine in fakultetnih uprav in svetov po točkah 1 do 3 tega odloka so neposredne in tajne. Voli se z listki.

5. Študenti vsake fakultete izvolijo izmed sebe na vsakih začelih 200 slušateljev po enega predstavnika za univerzitetno skupščino.

6. Član univerzitetnega sveta ter član fakultetnega sveta, ki ju volijo študenti izmed sebe ter predstavniki študentov za univerzitetno skupščino se volijo neposredno in tajno z listki. Izvoljeni so tisti izmed kandidatov, ki so dobili največ glasov.

7. Začasna univerzitetna uprava določi v sodelovanju z Zvezo študentov Jugoslavije — univerzitetni odbor Ljubljana, način volitev predstavnikov študentov in izvede te volitve.

8. Ta odlok začne veljati z dnevom objave v Uradnem listu LRS in velja, dokler ne bodo sprejeti statuti Univerze v Ljubljani in njenih fakultet.

OBRAZLOŽITEV

Po 34., 43. in 46. členu splošnega zakona o univerzah sestavljajo univerzitetni svet in fakultetni svet med drugim tudi po en član študentov, univerzitetno skupščino pa med drugim tudi določeno število asistentov in drugih fakultetnih sodelavcev in sodelavcev univerzitetnih ustanov ter določeno število predstavnikov študentov. Po 51. členu zakona sestavlja fakultetno upravo med drugim tudi določeno število sodelavcev fakultete. Koliko asistentov in drugih fakultetnih sodelavcev univerzitetnih ustanov, koliko zastopnikov študentov pride v univerzitetno skupščino in koliko sodelavcev fakultet pride v fakultetno upravo ter način volitev, vse to bodo določali statuti univerze oziroma statuti fakultet. Da se pa lahko formirajo prvi organi univerze in fakultet, ki bodo šele sprejemali univerzitetni oziroma fakultetne statute, je potrebno začasno urediti zgoraj nakazana vprašanja. To naj bi se uredilo z odlokom, ki bi ga izdal Republiški zbor Ljudske skupščine LRS. Predlog odloka je izdelan v sporazumu z začasno univerzitetno upravo in s študentsko organizacijo na univerzi.

LJUDSKA SKUPŠČINA LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE REPUBLIŠKI ZBOR

Odbor za prosveto in kulturo

POROČILO

odbora za prosveto in kulturo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS
k predlogu odloka o volitvah zastopnikov univerzitetnih in fakultetnih
sodelavcev ter študentov v organe Univerze v Ljubljani in njenih fakultet

Medtem ko je družbeno upravljanje v gospodarstvu, zdravstvu, socialnem skrbstvu in na drugih področjih našega življenja že napravilo precejšen razvoj, delamo na področju prosvete in kulture v tem pogledu šele prve korake. V razpravi je trenutno osnutek splošnega zakona o družbenem upravljanju na splošno izobraževalnih šolah in nižjih ter srednjih strokovnih šolah, ki bo izredne važnosti, ker zajema najširše področje našega šolstva. Zvezna ljudska

skupščina pa je junija 1954 že sprejela splošni zakon o univerzah, ki uvaja družbeno upravljanje v naših najvišjih učnih zavodih. Kot organi družbenega upravljanja fungirajo po določitvi tega zakona univerzitetni svet in fakultetni sveti. Tako vodijo univerzo: univerzitetni svet, univerzitetna uprava in rektor, ki ga voli univerzitetna skupščina; fakultete pa vodijo: fakultetni svet, fakultetna uprava in dekan. V univerzitetni svet in fakultetne svete izvoli republiška ljudska skupščina člane izmed znanstvenih, strokovnih in drugih javnih delavcev. Število članov določi republiška ljudska skupščina, predlog za izvolitev članov pa poda Izvršni svet. Univerzitetni svet in fakultetni sveti pa morajo sestaviti predloge statutov univerze in fakultet. Te statute potrdi republiška ljudska skupščina.

Izvršni svet Ljudske skupščine LRS je predložil predlog odloka o volitvah zastopnikov univerzitetnih in fakultetnih sodelavcev ter študentov v organe Univerze v Ljubljani in njenih fakultet, na osnovi katerega se bodo formirali prvi organi univerze in fakultet, ki bodo šele sprejemali statut univerze in fakultetne statute. Odlok določa tudi način izvolitve članov univerzitetne skupščine iz vrst sodelavcev fakultet in univerzitetnih ustanov. S sprejetjem tega odloka bo šele omogočeno, da se formirajo organi univerze po določitvi splošnega zakona o univerzah.

Odbor za prosveto in kulturo je na svoji seji dne 22. oktobra 1954 obravnaval predlog odloka in ga v načelu sprejel v besedilu, kakor ga je predložil Izvršni svet Ljudske skupščine LRS.

Za poročevalca je odbor določil svojega člana dr. Helija Modica. Odbor predlaga, naj Republiški zbor predloženi odlok sprejme.

Št. R 535/1-54.

Ljubljana, dne 23. oktobra 1954.

Tajnik:

Dušan Bole l. r.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

PREDLOG SKLEPA

O DOLOČITVI ŠTEVILA ČLANOV, KI JIH IZVOLI LJUDSKA SKUPŠČINA LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE V UNIVERZITETNI SVET IN V FAKULTETNE SVETE

Na podlagi drugega odstavka 39. člena in drugega odstavka 46. člena splošnega zakona o univerzah je Republiški zbor Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije na svoji seji dne 27. oktobra 1954 sprejel

sklep:

Ljudska skupščina Ljudske republike Slovenije izvoli:
1. 10 članov v univerzitetni svet univerze v Ljubljani;

2. 6 članov v fakultetni svet prirodoslovno-matematične fakultete;
3. 6 članov v fakultetni svet pravno-ekonomske fakultete;
4. 11 članov v fakultetni svet tehniške fakultete;
5. 6 članov v fakultetni svet medicinske fakultete;
6. 7 članov v fakultetni svet fakultete za agronomijo, gozdarstvo in veterinarstvo.

**PREDLOG IZVRŠNEGA SVETA
ZA ČLANE, KI NAJ JIH IZVOLI LJUDSKA
SKUPŠČINA LRS V UNIVERZITETNI SVET
IN V FAKULTETNE SVETE**

Univerzitetni svet

Člani, ki naj bi jih izvolila Ljudska skupščina LRS:

1. Avčin dr. France, univerzitetni profesor
2. Brilly inž. Marjan, direktor Uprave za investicije LRS
3. Hočevar dr. France, predsednik Vrhovnega sodišča LRS
4. Potrč dr. Jože, ljudski poslanec
5. Šnuderl dr. Maks, univerzitetni profesor in ljudski poslanec
6. Tepina inž. Marjan, državni sekretar za gospodarstvo LRS
7. Vodopivec Vlado, sekretar Sveta za prosveto in kulturo LRS
8. Vogelšek dr. Dolfe, univerzitetni profesor
9. Zihnerl Boris, univerzitetni profesor in ljudski poslanec
10. Žaucer inž. Pavle, ljudski poslanec

Fakultetni svet pravne in ekonomske fakultete

Člani, ki naj bi jih izvolila Ljudska skupščina LRS:

1. Bole Tone, ljudski poslanec
2. Grosman dr. Vladimir, odvetnik
3. Hočevar Mirko, podsekretar pri Državnem sekretariatu za gospodarstvo Ljudske republike Slovenije
4. Ingolič Jože, direktor Republiškega zavoda za gospodarsko planiranje
5. Potočnik dr. Miha, tajnik Ljudske skupščine LRS
6. Tominšek dr. Teodor, državni sekretar za pravosodno upravo LRS

Fakultetni svet prirodoslovno matematične in filozofske fakultete

Člani, ki naj bi jih izvolila Ljudska skupščina LRS:

1. Bratko Ivan, direktor Državne založbe Slovenije
2. Klopčič Mile, direktor Drame v Ljubljani
3. Majhen Vlado, ljudski poslanec
4. Peternel Rado, načelnik Tajništva za prosveto MLO Ljubljana
5. Rauber Miro, direktor klasične gimnazije v Ljubljani
6. Župančič dr. Andrej, univerzitetni profesor

Fakultetni svet tehniške fakultete

Člani, ki naj bi jih izvolila Ljudska skupščina LRS:

1. Brelih inž. Miloš, svetnik pri Inštitutu za elektriško gospodarstvo
2. Guštin inž. Darko, direktor Litostroja
3. Jančar Rudi, direktor Inštituta za telekomunikacije
4. Kerin inž. Lojze, direktor Uprave za vodno gospodarstvo LRS
5. Kleindienst inž. Matej, uslužbenec Elektrogospodarske skupnosti LRS
6. Klemenčič inž. Ivo, predsednik gospodarskega sveta MLO Ljubljana
7. Kotnik inž. Viktor, namestnik direktorja pri Zavodu za gospodarsko planiranje
8. Lučovnik inž. Rudolf, direktor Rudnika Mežica
9. Mihevc inž. Dore, univerzitetni profesor
10. Rojc inž. Lojze, svetnik Drž. sekretariata za gospodarstvo LRS
11. Turnšek inž. Viktor, direktor zavoda za preiskavo materiala in konstrukcij

Fakultetni svet medicinske fakultete

Člani, ki naj bi jih izvolila Ljudska skupščina LRS:

1. Ahčin dr. Marjan, direktor Centralnega higienskega zavoda
2. Mušič dr. Drago, predsednik Slovenskega zdravniškega društva
3. Piškur Lojze, sekretar Sveta za zdravstvo in socialno politiko LRS
4. Ravnikar dr. Tone, pomočnik sekretarja za zdravstvo
5. Rupreht Uroš, direktor Kemofarmacije
6. Svetina Mira, ljudski poslanec

Fakultetni svet agronomske, gozdarske in veterinarske fakultete

Člani, ki naj bi jih izvolila Ljudska skupščina LRS:

1. Berkopec inž. Jože, direktor Kmečke knjige
2. Budihna inž. Karmelo, ljudski poslanec
3. Hadži dr. Jovan, univerzitetni profesor
4. Marentič inž. Vera, šef oddelka na Kmetijskem raziskovalnem in kontrolnem zavodu
5. Pavšič dr. Marjan, direktor Veterinarskega znanstvenega zavoda
6. Pirkovič inž. Vilma, ljudski poslanec
7. Žagar inž. Bogdan, direktor inštituta za gozdarstvo in lesno industrijo

OBRAZLOŽITEV

Po 34. členu splošnega zakona o univerzah pridejo v univerzitetni svet, po 46. členu tega zakona pa v fakultetni svet vsake fakultete tudi člani, ki jih izvoli republiška ljudska skupščina izmed znanstvenih, strokovnih in drugih javnih delavcev na predlog Izvršnega sveta. Število članov, ki jih izvoli republiška ljudska skupščina, se določi s sklepom skupščine o njihovi izvolitvi. Število članov, ki naj bi jih izvolila skupščina v posamezne svete, je razvidno iz osnutka sklepa o določitvi števila članov, imena članov, ki naj bi jih izvolila skupščina so pa navedena v prednjem seznamu.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ZBOR

Odbor za prosveto in kulturo

POROČILO

**odbora za prosveto in kulturo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS
k predlogu sklepa o določitvi števila članov, ki jih izvoli Ljudska skupščina
LRS v univerzitetni svet in fakultetne svete ter izvolitev teh članov**

Odbor za prosveto in kulturo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS je na svoji seji dne 26. oktobra 1954 obravnaval predlog sklepa o določitvi števila članov, ki jih izvoli Ljudska skupščina LRS v univerzitetni svet in fakultetne svete ter izvolitev teh članov, ter ta predlog v načelu sprejel.

Pri podrobni obravnavi je odbor sprejel predlagani sklep v besedilu kot ga je predložil Izvršni svet Ljudske skupščine LRS, prav tako pa se je tudi strinjal s predlogom za poimensko izvolitev teh članov, ki ga je podal Izvršni svet.

Pri določitvi števila članov v univerzitetni svet in fakultetne svete je število članov, ki jih Ljudska skupščina izvoli po splošnem zakonu o univerzah, določeno na ta način, da se v vsak svet izvoli najmanj en član več, kot jih po 34. in 46. členu splošnega zakona o univerzah izvolijo druge organizacije.

Odbor predlaga, da Republiški zbor sprejme predlagani sklep o številu članov in da po Izvršnem svetu predlagane člane izvoli v univerzitetni svet in fakultetne svete.

Za poročevalca je odbor določil svojega člana dr. Helija Modica.

Št. R 537/1-54.

Ljubljana, dne 26. oktobra 1954.

Poročevalec:

Dr. Heli Modic l. r.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

PREDLOG ODLOKA

**O USTANOVITVI KOMISIJE PRI SVETU
ZA PROSVETO IN KULTURO LRS ZA VPRAŠANJA
NASTAVITEV, RAZREŠITEV IN PREMESTITEV
UČNEGA OSEBJA**

Na podlagi prvega odstavka 43. člena in tretjega odstavka 94. člena ustavnega zakona o temeljih družbene in politične ureditve in o organih oblasti Ljudske republike Slovenije in 136. člena poslovnika Republiškega zbora Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije v zvezi s 16. členom zakona o

državnih uslužbencih LRS (Uradni list LRS, št. 1/49) je Republiški zbor Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije na svoji seji dne 27. oktobra 1954 sprejel

o d l o k

o ustanovitvi komisije pri Svetu za prosveto in kulturo LRS za vprašanja nastavitvev, razrešitev in premestitev učnega osebja

I.

Pri Svetu za prosveto in kulturo LRS se ustanovi Komisija za vprašanja nastavitvev, razrešitev in premestitev učnega osebja.

II.

Komisija šteje sedem članov.

Predsednika in člane komisije imenuje Svet za prosveto in kulturo LRS izmed prosvetnih in drugih javnih delavcev.

III.

Naloga komisije je, da obravnava in daje pristojnemu organu predloge za postavitvev in razrešitev predmetnih učiteljev, profesorjev, direktorjev in inšpektorjev osnovnih šol in da obravnava in daje pristojnemu organu predloge za premestitev naštetih uslužbencev z območja enega okraja ali mesta v območje drugega okraja ali mesta.

Brez soglasja oziroma predloga komisije se ne sme izvršiti nobena nastavitvev, razrešitev ali premestitev prosvetnih uslužbencev iz prvega odstavka.

IV.

Ta odlok velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

Že dolga leta se kaže občutno pomanjkanje učnega in vzgojnega osebja, zlasti pa profesorjev in predmetnih učiteljev na gimnazijah. To pomanjkanje je tolikšno, da je ponekod, zlasti v oddaljenejših krajih in v obmejnih krajih že resno ogrožen pouk glavnih predmetov, zlasti na nižjih gimnazijah, ker okrajni ljudski odbori ne morejo dobiti najpotrebnejših kadrov. Na nekaterih drugih gimnazijah, zlasti v mestih in v krajih v bližini mest pa je profesorskega kadra dovolj, ker nekateri predmetni učitelji in profesorji težijo za tem, da bi bili nastavljeni v mestih ali v bližnji okolici mest. Zato je stanje v nekaterih gimnazijah tako, da za posamezne predmete sploh ni profesorjev, za druge predmete jih je pa preveč. Težava je tudi pri zasedbi direktorskih mest in pri nastavitvi inšpektorjev.

Po veljavnih predpisih ljudski odbori sami nastavljajo svoje uslužbence. Svet za prosveto in kulturo LRS doslej ni imel zakonske možnosti, da bi vplival na pravilno porazdelitev prosvetnih kadrov, če prizadeti ljudski odbori nje-

govih predlogov niso sprejeli. Po 16. členu zakona o državnih uslužbencih LRS ima sicer Svet za prosveto in kulturo LRS pravico premeščati kadre od ljudskega odbora k svetu ali narobe in tudi iz območja enega ljudskega odbora na območje drugega ljudskega odbora, vendar samo v sporazumu s prizadetimi ljudskimi odbori. Samo Izvršni svet ima pravico, da v primeru, če ljudski odbor ne da soglasja za premestitev svojih uslužbencev v drugo območje, premesti uslužbenca od republiških organov k ljudskemu odboru ali narobe ali iz območja enega ljudskega odbora v območje drugega ljudskega odbora.

Izvršni svet meni, da je glede na zgoraj opisano kritično stanje nujno potrebno, da se v Sloveniji ustanovi komisija za obravnavanje vprašanj v zvezi z nastavitvijo, premestitvijo in razrešitvijo prosvetnih kadrov. Taka komisija ne bi sama odločala o nastavitvah, razrešitvah in premestitvah, temveč bi samo proučevala vsa vprašanja kadrovske politike in dajala ustrezne predloge pristojnim organom, t. j. predvsem okrajnim in mestnim ljudskim odborom, ker spadajo gimnazije v pristojnost okrajnih in mestnih ljudskih odborov, v izjemnih primerih pa tudi republiškem svetu za prosveto in kulturo, kolikor gre za zagotovitev inšpektorjev, ali pa Izvršnemu svetu, kolikor gre za premestitev iz območja enega okraja v območje drugega okraja, če med prizadetimi ljudskimi odbori ni mogoče doseči sporazuma. Ljudski odbor sicer na predlog komisije ni vezan, ne sme pa nastaviti, razrešiti ali premestiti nobenega prosvetnega uslužbenca brez predloga ali soglasja komisije.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ZBOR

Odbor za prosveto in kulturo

POROČILO

**odbora za prosveto in kulturo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS
k predlogu odloka o ustanovitvi komisije pri Svetu za prosveto in kulturo LRS
za vprašanja nastavitvev, razrešitev in premestitev učnega osebja**

Odbor za prosveto in kulturo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS je na svoji seji dne 26. oktobra 1954 obravnaval predlog odloka o ustanovitvi komisije pri Svetu za prosveto in kulturo LRS za vprašanja nastavitvev, razrešitev in premestitev učnega osebja ter ta predlog v načelu in podrobnostih soglasno sprejel.

Odbor za prosveto in kulturo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS je mnenja, da je predlagani predlog narekovala stvarna potreba. Zaradi prakse, ki je veljala v zadnjih letih, predvsem pri namestitvah prosvetnega kadra na srednjih šolah, smo prišli marsikje do stanja, da so nekatere šole in celotni predeli naše republike z učnim osebjem dobro oskrbljeni, druge pa je zaradi pomanjkanja učnega osebja resno ogroženo in celo onemogočeno uspešno delo naših srednjih šol. Takšno stanje, ki ga povzroča splošno pomanjkanje učnega osebja na naših srednjih šolah, je skušal Svet za prosveto in kulturo LRS že doslej reševati v soglasju s sveti za prosveto in kulturo

pri okrajnih ljudskih odborih, vendar ni vedno uspel, ker ni imel za to delo zakonite osnove. Tako zakonito osnovo pa bo dal zgornji predlog odloka o ustanovitvi komisije pri Svetu za prosveto in kulturo LRS, ki bi reševala ta vprašanja.

V želji, da bi vsem srednjim šolam na območju LRS ustvarili znosne pogoje dela in jim tako zagotovili potreben uspeh, predlaga odbor za prosveto in kulturo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS, da Republiški zbor predloži predlog odloka sprejme.

Za poročevalca je odbor določil svojega člana Mirka Bračiča.

Št. R 534/1-54.

Ljubljana, dne 26. oktobra 1954.

Tajnik:

Dušan Bole l. r.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZBOR PROIZVAJALCEV

Odbor za gospodarske organizacije

POROČILO

odbora za gospodarske organizacije Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS o potrditvi pravil Strokovnega združenja podjetij mlinске industrije in mlinov LRS

Odbor za gospodarske organizacije Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS je sprejel 29. julija 1954 v potrditev pravila Strokovnega združenja podjetij mlinске industrije in mlinov LRS. Strokovno združenje je priložilo pravilom izjavo zvezne industrijske zbornice v Beogradu, da pristane na ustanovitev združenja. Odbor za gospodarske organizacije je na svoji seji dne 22. oktobra 1954 obravnaval ta pravila. Na sejo je povabil tudi zastopnika strokovnega združenja. Seje se je udeležil tudi poverjenik Izvršnega sveta. V priloženih pravilih so bila pomanjkljivo rešena oziroma obdelana razna vprašanja, zlasti naloge združenja, ki so deloma prekoračevala okvir, ki ga daje uredba o združenju gospodarskih organizacij strokovnim združenjem. Razen tega so bila nekatera določila nejasna in jih je bilo treba vskladiti z zakonitimi predpisi in precizirati, manjkala pa so tudi razna določila, ki jih uredba o združevanju gospodarskih organizacij predpisuje. Odbor je v soglasju z zastopnikom združenja te pomanjkljivosti popravil tako, da so sedaj pravila v redu in v skladu z zakonitimi predpisi.

Odbor za gospodarske organizacije predlaga Zboru proizvajalcev, naj sprejme tale sklep:

Na podlagi 23. in 25. člena uredbe o združevanju gospodarskih organizacij (Ur. l. FLRJ, št. 54/53) se potrdijo pravila strokovnega združenja podjetij mlinske industrije in mlinov LRS.

Za poročevalca odbora je bil izvoljen ljudski poslanec Ivan Curk.

Št. P 189/1-54.

Ljubljana, dne 22. oktobra 1954.

Poročevalec:
Ivan Curk l. r.

Predsednik:
Ivan Gorjup l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZBOR PROIZVAJALCEV

Odbor za gospodarske organizacije

POROČILO

odbora za gospodarske organizacije Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine
LRS o potrditvi dopolnitev k pravilom Strokovnega združenja grafičnih
podjetij LRS

Na seji dne 22. oktobra 1954 je odbor za gospodarske organizacije tudi obravnaval dopolnitve k pravilom Strokovnega združenja grafičnih podjetij LRS, ki jih je to združenje predložilo dne 13. oktobra 1954. Pravila strokovnega združenja grafičnih podjetij LRS je Zbor proizvajalcev potrdil na svoji seji dne 29. junija 1954. Na občnem zboru Strokovnega združenja grafičnih podjetij LRS pa so člani združenja predlagali še razne popravke in dopolnitve k pravilom tako, da se občni zbor ni nadaljeval, ampak so sklenili počakati na odločitev Zbora proizvajalcev glede teh dopolnitev. Te dopolnitve je odbor za gospodarske organizacije pregledal, izjavil pa se je o njih tudi Izvršni svet, ki sta oba ugotovila, da se s temi dopolnitvami organizacija Strokovnega združenja grafičnih podjetij LRS izboljša in poenostavi, tako da glede teh dopolnitev ni imel ne naš odbor ne Izvršni svet nikakih pripomb razen k določbi o izvolitvi namestnikov v 8. členu, glede katere je bil odbor mnenja, da naj odpade, ker namestniki niso potrebni. Zato odbor za gospodarske organizacije predlaga Zboru proizvajalcev, naj sprejme tale sklep:

Na podlagi 23. in 25. člena uredbe o združevanju gospodarskih organizacij (Ur. l. FLRJ, št. 54/53) se potrdijo dopolnitve k pravilom Strokovnega združenja grafičnih podjetij LRS, vložene na Zbor proizvajalcev dne 13. oktobra 1954, razen dopolnitve k 8. členu glede izvolitve namestnikov.

Za poročevalca odbora je bil izvoljen ljudski poslanec Ivan Curk.

Št. P 190/1-54.

Ljubljana, dne 22. oktobra 1954.

Poročevalec:
Ivan Curk l. r.

Predsednik:
Ivan Gorjup l. r.

PREDLOG ZAKONA
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA
O DRUŽBENEM PLANU LJUDSKE REPUBLIKE
SLOVENIJE ZA LETO 1954

1. člen

V XV. poglavju zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954 (Ur. l. LRS, št. 14-43/54) in zakona o spremembah in dopolnitvah tega zakona (Ur. l. LRS, št. 43-157/54) se spremenita 1. in 3. razdelek tako, da se glasita:

1. Prvi razdelek se glasi:

»Ljudski republiki Sloveniji pripada določen delež od dohodkov tistih okrajev in mest, katerih skupni dohodki, s katerimi razpolagajo, presegajo letno 8000 dinarjev na enega prebivalca.«

2. Tretji razdelek se glasi:

»Prispevek za kritje potreb Ljudske republike Slovenije se izračunava in vplačuje od skupnih dohodkov okrajev in mest po tejle lestvici:

Dohodki na enega prebivalca (v dinarjih) od — do	Stopnja prispevka:	Dohodki na enega prebivalca (v dinarjih) od — do	Stopnja prispevka:
8.000—10.000	15 %	26.000—27.000	60 %
10.000—11.000	19 %	27.000—28.000	61 %
11.000—12.000	23 %	28.000—29.000	62 %
12.000—13.000	27 %	29.000—30.000	63 %
13.000—14.000	31 %	30.000—31.000	64 %
14.000—15.000	35 %	31.000—32.000	65 %
15.000—16.000	38 %	32.000—33.000	66 %
16.000—17.000	41 %	33.000—34.000	66,5 %
17.000—18.000	44 %	34.000—35.000	67 %
18.000—19.000	47 %	35.000—36.000	67,5 %
19.000—20.000	50 %	36.000—37.000	68 %
20.000—21.000	53 %	37.000—38.000	68,5 %
21.000—22.000	55 %	38.000—39.000	69 %
22.000—23.000	56 %	39.000—40.000	69,5 %
23.000—24.000	57 %	nad 40.000	70 %
24.000—25.000	58 %	Ljubljana mesto	50 %
25.000—26.000	59 %		

2. člen

V 1. razdledku XIX. poglavja se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»Izvršni svet se pooblašča, da lahko zniža kredite, ki so bili že dovoljeni iz republiškega kreditnega sklada za investicije.«

3. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS, uporablja pa se od 1. januarja 1954 dalje.

OBRAZLOŽITEV

**k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu
Ljudske republike Slovenije za leto 1954**

Zaradi ureditve trga in ublažitve motenj v temeljnih proporcih družbenih planov je zvezna ljudska skupščina na zadnji seji sprejela odlok, s katerim je med drugim imobilizirala 50 % presežkov dobičkov, ki so bili planirani preko planiranih dobičkov. Na podlagi tega odloka bi morale biti odvzetih v vsej državi okoli 22 milijard dinarjev presežkov dobičkov do 28. februarja 1955, ostanek pa po potrditvi zaključnih računov. Ljudske republike morajo odvzeti 50 % razlike iznad doseženih dobičkov in dobičkov, ki so služili kot podlaga za izdelavo republiških družbenih planov; to razliko morajo odvzeti od doseženih proračunskih dohodkov in skladov ljudskih republik, okrajev in mest ter skladov gospodarskih organizacij s tem, da se ne smejo zmanjšati pravice delovnih kolektivov na sklad plač, ki izhaja iz skupno doseženega dobička gospodarskih organizacij ter rezervni skladi gospodarskih organizacij.

Da se izvršijo obveznosti, ki izhajajo za Ljudsko republiko Slovenijo iz omenjenega odloka zvezne ljudske skupščine, predlaga Izvršni svet, da se spremeni lestvica obdavčitve dohodkov okrajev in mest in da se Izvršni svet pooblasti, da zniža kredite, ki so bili že dovoljeni okraju in gospodarskim organizacijam iz republiškega kreditnega sklada za investicije.

Po predlagani novi lestvici obdavčitve dohodkov okrajev in mest bodo z nekaterimi korekturami stopnje obdavčitve približno take, kot so bile po prvotni lestvici, ki je bila v korist okrajev in mest spremenjena na zadnji seji Ljudske skupščine LRS. Pri izdelavi nove lestvice je bilo v sporazumu z zastopniki okrajev in mest upoštevano stvarno stanje sredstev, ki so bila dosežena oziroma ki bodo dosežena do konca tega leta.

Kljub novi lestvici bodo ostala ljudskim odborom na razpolago sredstva, kot so bila predvidena po prvotnih okrajnih in mestnih družbenih planih, tako da njihovi prvotno planirani proračunski izdatki in investicije ne bodo ogroženi.

S predlagano novo lestvico se ne posega v plačilne in rezervne sklade gospodarskih organizacij.

Kljub predlagani novi lestvici ostane okrajem in mestom še okoli 30 % več sredstev na razpolago za okrajne in mestne investicije, kot je bilo prvotno planirano. S tem bo mogoče dovršiti že začete najnujnejše investicije, zlasti investicije na področju družbenega standarda. To bodo okraji in mesta lahko dosegli na ta način, da bodo gospodarske organizacije v sporazumu z okrajnimi oziroma mestnimi ljudskimi odbori prevzele finansiranje posameznih investicij iz svojih sredstev ali pa na ta način, da se bodo spremenili okrajni oziroma mestni družbeni plani.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ZBOR

Odbor za gospodarstvo

POROČILO

odbora za gospodarstvo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu LRS za leto 1954

Odbor za gospodarstvo Republiškega zbora je navedeni predlog zakona obravnaval na skupni seji z gospodarskim odborom Zbora proizvajalcev dne 3. decembra 1954 in podaja skupščini tole poročilo:

Na podlagi obrazložitve Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS, ki je podana v prilogi, je bil odbor soglasno mnenja, da je ukrep, ki je predložen današnji skupščini, v skladu z odlokom, ki ga je sprejela zvezna ljudska skupščina ob imobilizaciji 50 % presežkov dobičkov, ki so bili doseženi preko prvotno planiranih dohodkov.

Odbor je mnenja, da je tako zvezni odlok, kakor tudi ta predlog zakona eden izmed nujnih ukrepov za ureditev notranjega trga in ublažitev nadaljnjih motenj v temeljnih proporcijah družbenih planov. Prav tako je nesporno, da bo predložen ukrep poleg drugih mer pozitivno vplival na preprečitev nadaljnjega porasta cen na notranjem trgu in s tem tudi znatno prispeval k očuvanju življenjske ravni, ki je v zadnjem času spričo močnega porasta cen občutno padla.

Odbor soglaša s predlogom Izvršnega sveta, ki z novo lestvico obdavčitve dohodkov okrajev ne posega direktno v sklade gospodarskih organizacij, predvsem pa ne v sklade plač, obenem pa omogoča okrajnim ljudskim odborom v okviru danih možnosti, da upoštevajo pri delitvi dobička med gospodarskimi organizacijami in okrajnimi ljudskimi odbori individualno večje ali manjše potrebe; pri tem lahko upoštevajo okrajni ljudski odbori predvsem one kolektive, ki so večja sredstva ustvarili na podlagi večje proizvodnosti dela.

Odbor je mnenja, da je ukrep, ki ga predlaga Izvršni svet skupščini, sicer pozen in bo povzročil s svojim učinkovanjem za nazaj okrajem določene težave, vendar je ta ukrep v danih razmerah ena izmed mer za gospodarsko stabilizacijo.

Zato odbor predlaga, da Ljudska skupščina LRS sprejme predlog zakona v obliki kot ga je predložil Izvršni svet.

Št. R 611/1-54.

Ljubljana, dne 3. decembra 1954.

Poročevalec:

Mirko Remec l. r.

Predsednik:

Ivan Maček l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZBOR PROIZVAJALCEV

Odbor za gospodarstvo

POROČILO

odborna za gospodarstvo Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954

O predlogu navedena zakona je odbor razpravljajal na skupni seji z odborom za gospodarstvo Republiškega zbora, nato pa še na ločeni seji.

Odbor je osvojil obrazložitev Izvršnega sveta k temu predlogu zakona, ki ga je potrebno sprejeti, da se izvršijo obveznosti, ki izhajajo za Ljudsko republiko Slovenijo iz odloka zvezne ljudske skupščine, s katerim je zaradi ureditve trga in ublažitve motenj v temeljnih proporcijah družbenih planov med drugim imobilizirala 50 % presežkov, ki so bili doseženi preko planiranih dobičkov. Na podlagi tega odloka bi morale biti odvzetih v vsej državi okoli 22 milijard dinarjev dobičkov do 28. februarja 1955. Zato predlaga Izvršni svet, da se spremeni lestvica obdavčitve dohodkov okrajev in mest in da se Izvršni svet pooblasti, da zniža kredite, ki so bili že dovoljeni okrajem in gospodarskim organizacijam iz republiškega kreditnega sklada za investicije. Po predlagani novi lestvici obdavčitve dohodkov okrajev in mest so stopnje obdavčitve približno take, kot so bile po prvotni lestvici, ki je bila spremenjena na zadnji seji ljudske skupščine. S predlagano novo lestvico se ne posega v sklade plač in rezervne sklade gospodarskih organizacij.

Po obširni razpravi je odbor predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954 sprejel v besedilu, kot ga je predložil Izvršni svet.

Rešitev, ki jo predlaga Izvršni svet z novo lestvico obdavčitve okrajev, je odbor sprejel predvsem zaradi tega, ker za podrobnejše ugotavljanje nastajanja nadplanskih dobičkov ni časa in je treba odlok zvezne ljudske skupščine čimprej izvesti, da se preprečijo škodljive posledice.

Čeprav se je gospodarski odbor Zbora proizvajalcev odločil sprejeti predlog Izvršnega sveta, ker je to eden izmed potrebnih ukrepov, ki naj uredijo razmere na trgu in ublažijo motnje v temeljnih proporcijah družbenih planov, vendar je imel glede učinkov tega zakona pomisleke, in sicer, ali je s tem zakonom podana garancija, da se cene ne bodo ponovno dvignile, če bi hoteli na primer razni koristniki po tem zakonu znižanih kreditov za vsako ceno priti do denarnih sredstev za nadaljevanje investicijskih del.

Sicer pa meni odbor, da je način, kot ga je predlagal Izvršni svet, edino učinkovito sredstvo, da se zberejo denarna sredstva v skladu z odlokom zvezne ljudske skupščine, ker bi vsak drug način zbiranja denarnih sredstev, kot na primer po podjetjih in okrajih, privedel do izigravanja odloka zvezne ljudske skupščine.

Odbor meni, da bi bilo zaradi uspešnega izvajanja odloka zvezne ljudske skupščine zajeti nadplanske dobičke tam, kjer so se v veliki meri ustvarjali, to je pri izvoznih in uvoznih podjetjih, pri obrtnikih in prodajalcih kmetijskih

pridelkov. To bi morali predvsem upoštevati okrajni ljudski odbori, ko bodo sprejemali spremembe k okrajnemu družbenemu planu za letošnje leto.

V svoji razpravi je odbor ugotovil, da so instrumenti družbenega plana za leto 1954 popolnoma zanemarili stimulacijo storilnosti neposrednih proizvajalcev. Zanemarjeno je s tem edino pravilno socialistično načelo plačevanja po učinku, ki ga je nadomestilo načelo plačevanje po delovnem mestu. Tak način nagrajevanja ima lahko za naše gospodarstvo usodne posledice.

Zato odbor priporoča, da se še pred pričetkom razprave o družbenem planu za leto 1955 posveti največja pozornost načinu nagrajevanja in določanju vseh drugih planskih instrumentov. Hkrati predlaga skupščini, da se izvede sklep Zbora proizvajalcev, sprejet na 5. seji, po katerem naj Izvršni svet da ljudski skupščini analizo in pregled o izvrševanju družbenega plana za leto 1954, ker bi iz te razprave lahko najboljše povzeli delovanje posameznih instrumentov družbenega plana v letošnjem letu ter podlago za sestavo družbenega plana za leto 1955.

Odbor predlaga ljudski skupščini, da predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954 sprejme v besedilu kot ga je predložil Izvršni svet.

Št. P 210/1-54.

Ljubljana, dne 3. decembra 1954.

Poročevalec:

Inž. Boris Pipan l. r.

Predsednik:

Anton Labura l. r.

PREDLOG ODLOKA

Na podlagi prvega odstavka 43. člena ustavnega zakona o temeljnih družbene in politične ureditve in o organih oblasti Ljudske republike Slovenije in v zvezi s prvim odstavkom 54. člena zakona o sodiščih (Ur. l. FLRJ, št. 30/54) je Ljudska skupščina Ljudske republike Slovenije na skupni seji Republiškega zbora in Zbora proizvajalcev dne 4. decembra 1954 sprejela

o d l o k

o določitvi števila sodnikov pri Vrhovnem sodišču Ljudske republike Slovenije in okrožnih sodiščih Ljudske republike Slovenije

I.

Za Vrhovno sodišče Ljudske republike Slovenije se določi 18 sodnikov.

II.

Za okrožna sodišča v območju Ljudske republike Slovenije se določi tole število sodnikov:

za okrožno sodišče v Ljubljani	24 sodnikov
za okrožno sodišče v Mariboru	21 sodnikov
za okrožno sodišče v Celju	10 sodnikov
za okrožno sodišče v Novem mestu	9 sodnikov
za okrožno sodišče v Gorici	9 sodnikov

III.

Ta odlok velja od dneva objave v »Uradnem listu LRS«.

PREDLOG ODLOKA

Na podlagi prvega odstavka 43. člena ustavnega zakona o temeljih družbene in politične ureditve in o organih oblasti Ljudske republike Slovenije v zvezi s 35. členom zakona o gospodarskih sodiščih (Ur. l. FLRJ, št. 31/54) je Ljudska skupščina Ljudske republike Slovenije na skupni seji Republiškega zbora in Zbora proizvajalcev dne 4. decembra 1954 sprejela

odlok

o določitvi števila sodnikov pri Višjem gospodarskem sodišču Ljudske republike Slovenije, števila občasnih sodnikov pri Višjem gospodarskem sodišču Ljudske republike Slovenije ter števila sodnikov okrožnih gospodarskih sodišč v Ljudski republiki Sloveniji

I.

Za Višje gospodarsko sodišče Ljudske republike Slovenije se določi 12 sodnikov.

II.

Za občasne sodnike pri Višjem gospodarskem sodišču Ljudske republike Slovenije se določi 150 občasnih sodnikov.

III.

Za okrožna gospodarska sodišča v Ljudski republiki Sloveniji se določi tole število sodnikov:

za okrožno gospodarsko sodišče v Ljubljani	9 sodnikov
za okrožno gospodarsko sodišče v Mariboru	8 sodnikov
za okrožno gospodarsko sodišče v Celju	6 sodnikov
za okrožno gospodarsko sodišče v Kopru	6 sodnikov

IV.

Ta odlok velja od dneva objave v »Uradnem listu LRS«.

OBRAZLOŽITEV

**predloga odloka o določitvi števila sodnikov pri Vrhovnem sodišču LRS
in okrožnih sodiščih LRS in
predloga odloka o določitvi sodnikov pri Višjem gospodarskem sodišču LRS,
števila občasnih sodnikov pri Višjem gospodarskem sodišču LRS in števila
sodnikov okrožnih gospodarskih sodišč**

Po 54. členu zakona o sodiščih določi Ljudska skupščina LRS število sodnikov pri republiškem vrhovnem sodišču in pri okrajnih sodiščih.

Po 35. členu zakona o gospodarskih sodiščih določi Ljudska skupščina LRS število sodnikov in število občasnih sodnikov pri Višjem gospodarskem sodišču in število sodnikov pri okrožnih gospodarskih sodiščih.

Na podlagi predloga Državnega sekretariata za pravosodje predlaga Izvršni svet, da sprejme ljudska skupščina oba odloka.

S predlagano sistematizacijo se poveča število mest sodnikov pri okrožnih sodiščih od 68 na 73 in število mest sodnikov pri okrožnih gospodarskih sodiščih od dosedanjih 17 na 29. Število mest sodnikov vrhovnega sodišča in višjega gospodarskega sodišča ostane nespremenjeno. Potreba po zvišanju števila mest sodnikov pri okrožnih sodiščih in pri okrožnih gospodarskih sodiščih je posledica povečanja pripada sodnih zadev.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLICKI ZBOR

Odbor za organizacijo
oblasti in uprave

POROČILO

**odbora za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora Ljudske skupščine
LRS k predlogu odloka o določitvi števila sodnikov pri Vrhovnem sodišču
Ljudske republike Slovenije in okrožnih sodišč v LRS**

Odbor za organizacijo oblasti in uprave je na svoji 6. seji dne 3. decembra 1954 obravnaval predlog odloka o določitvi števila sodnikov pri Vrhovnem sodišču LRS in okrožnih sodiščih LRS in ga soglasno v celoti sprejel brez sprememb.

Odbor se pridružuje ugotovitvi in obrazložitvi Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS, da je dobro in ekspeditivno poslovanje naših rednih sodišč v mnogočem odvisno od tega, da je število sodnikov zadostno in da ustreza zahtevam vsakodnevnega sodnega poslovanja. Ker delo rednih sodišč iz leta v leto narašča, je predlog za novo sistemizacijo utemeljen in odbor predlaga, naj ljudska skupščina sprejme predlagani odlok.

Za poročevalca je bil določen član odbora tovariš Tone Zupančič.

Št. R 610/1-54.

Ljubljana, dne 3. decembra 1954.

Poročevalec:
Tone Zupančič l. r.

Podpredsednik:
Ignac Voljč l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ZBOR

Odbor za organizacijo
oblasti in uprave

POROČILO

odbora za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS k predlogu odloka o določitvi števila sodnikov pri Višjem gospodarskem sodišču LRS, števila občasnih sodnikov pri Višjem gospodarskem sodišču LRS ter števila sodnikov okrožnih gospodarskih sodišč v LRS

Odbor za organizacijo oblasti in uprave je na svoji 6. seji dne 3. decembra 1954 obravnaval predlog odloka o določitvi števila sodnikov pri Višjem gospodarskem sodišču LRS, števila občasnih sodnikov pri Višjem gospodarskem sodišču LRS ter števila sodnikov okrožnih gospodarskih sodišč v LRS in ga soglasno v celoti sprejel brez sprememb.

Odbor je v obravnavi ugotovil, da je natančno, vestno in naglo delo gospodarskih sodišč, ki so delno prevzela še nove in večje naloge, kakor pa jih je doslej opravljala državna arbitraža, treba zagotoviti tudi na ta način, da so ta sodišča primerno zasedena s strokovno in moralno-političnimi sodniki. Potrebno pa je tudi, da posamezni sodniki niso preveč obremenjeni z delom, ker bi sicer trpela kvaliteta ekspeditivnost njihovega dela.

Zato je odbor na podlagi podrobne razprave in pojasnil zastopnika Izvršnega sveta in državnega sekretarja za pravosodno upravo LRS sodil, da je predlagana določitev števila sodnikov in števila občasnih sodnikov pri Višjem gospodarskem sodišču LRS ter števila sodnikov pri okrožnih gospodarskih sodiščih v LRS primerna ter je zato predlagani odlok soglasno sprejel.

Odbor predlaga ljudski skupščini, naj tudi ona ta odlok sprejme.

Za poročevalca je bil določen član odbora tovariš Tone Zupančič.

Št. R 609/1-54.

Ljubljana, dne 3. decembra 1954.

Poročevalec:
Tone Zupančič l. r.

Podpredsednik:
Ignac Voljč l. r.

PREDLOG

ZA IZVOLITEV PREDSEDNIKA IN SODNIKOV VIŠJEGA GOSPODARSKEGA SODIŠČA LRS

Izvršni svet Ljudske skupščine LRS predlaga Ljudski skupščini LRS, da na osnovi 30. in 36. člena v zvezi s 108. členom zakona o gospodarskih sodiščih (Ur. l. FLRJ, št. 31/54)

izvoli:

I. Za predsednika Višjega gospodarskega sodišča LRS: Stanteta Jerneja, v. d. predsednika Višjega gospodarskega sodišča LRS.

II. Za sodnike Višjega gospodarskega sodišča:

Dougana dr. Ivana, v. d. predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Celju,

Jakliča Dušana, v. d. sodnika Višjega gospodarskega sodišča LRS,

Jakopiča Antona, v. d. sodnika Višjega gospodarskega sodišča LRS,

Juharta dr. Jožeta, v. d. sodnika Višjega gospodarskega sodišča LRS,

Jurca dr. Cirila, v. d. sodnika Višjega gospodarskega sodišča LRS,

Koblerja Franca, v. d. sodnika Višjega gospodarskega sodišča LRS,

Kovača Staneta, v. d. sodnika Višjega gospodarskega sodišča LRS,

Mehleta dr. Marjana, v. d. sodnika Višjega gospodarskega sodišča LRS,

Muca Viljema, v. d. sodnika Višjega gospodarskega sodišča LRS,

Špendala Franca, v. d. sodnika Višjega gospodarskega sodišča LRS.

Vsi predlagani izpolnjujejo pogoje, predpisane v 27. oziroma v 96. členu zakona o gospodarskih sodiščih.

PREDLOG

ZA IZVOLITEV OBČASNIH SODNIKOV VIŠJEGA GOSPODARSKEGA SODIŠČA LRS

Izvršni svet Ljudske skupščine LRS predlaga Ljudski skupščini LRS, da se na osnovi 30. člena zakona o gospodarskih sodiščih (Ur. l. FLRJ, št. 31/54) izvolijo za občasne sodnike Višjega gospodarskega sodišča LRS:

1. Adamič Jožica, računovodja v podjetju »TEOL« v Ljubljani;

2. Avčin dr. inž. Franc, izredni profesor tehniške fakultete v Ljubljani;

3. Bartl Henrik, načelnik oddelka za proračun na Državnem sekretariatu za splošno upravo in proračun LRS;

4. Borc Ivan, šef lesne proizvodnje v Lesnoindustrijskem podjetju v Ljubljani;

5. Bricelj Franc, višji referent pri Svetu za zdravstvo in socialno politiko LRS;

6. Čeferin dr. Emil, višji referent pri Glavni zadrugi zvezi v Ljubljani;

7. Černe dr. Marjan, referent v Državnem zavarovalnem zavodu v Ljubljani;

8. Čopič inž. Henrik, redni profesor na tehniški fakulteti v Ljubljani;
9. Da Damos inž. Kosta, strojni inženir v Litostroju v Ljubljani;
10. Debeljak inž. Alojz, inšpektor na Direkciji JŽ v Ljubljani;
11. Delpin dr. Cvetko, referent na Direkciji JŽ v Ljubljani;
12. Domicelj Bogdan, višji komercialist v Kemoformaciji v Ljubljani;
13. Dovjak Dane, načelnik TT oddelka na Direkciji PTT v Ljubljani;
14. Duh Janko, strojni stavec in tehnični vodja v tiskarni »Ljudske pravice« v Ljubljani;
15. Duhovnik dr. inž. Jože, izredni profesor tehniške fakultete v Ljubljani;
16. Eleršek inž. Vladislav, inšpektor na Direkciji JŽ v Ljubljani;
17. Eržen Franc, knjigovodja na direkciji PTT v Ljubljani;
18. Fetih Mirko, višji referent pri Trgovski zbornici LRS v Ljubljani;
19. Finžgar dr. Alojz, redni profesor pravno-ekonomske fakultete v Ljubljani;
20. Funtek inž. Venčeslav, inšpektor na Direkciji JŽ v Ljubljani;
21. Glas Stanko, industrijski nadzornik, tajnik Republiškega odbora sindikata tekstilnih delavcev v Ljubljani;
22. Gombač inž. Bruno, docent pravno-ekonomske fakultete v Ljubljani;
23. Grebenšek Edvard, inšpektor na Direkciji JŽ v Ljubljani;
24. Gregorič inž. Fedor, elektroinženir v Elektrogospodarski skupnosti Slovenije v Ljubljani;
25. Grzinič Davorin, knjigovodja v Lesnoindustrijskem podjetju v Ljubljani;
26. Hartman Kamilo, višji referent pri Svetu za zdravstvo in socialno politiko LRS;
27. Hočevnar Jakob, gradbeni delovodja Uprave za ceste pri MLO Ljubljana;
28. Homan dr. inž. Anton, izredni profesor tehniške fakultete v Ljubljani;
29. Ilešič Milivoj, svetnik na Državnem sekretariatu za splošno upravo in proračun LRS;
30. Jagodič inž. Franc, inšpektor na Direkciji JŽ v Ljubljani;
31. Jančar Pavel, tajnik Republiškega odbora sindikata obrtnih delavcev v Ljubljani;
32. Jecelj Franc, višji finančni referent pri Glavni združni zvezi v Ljubljani;
33. Jerina Ciril, višji tehnik na Direkciji JŽ v Ljubljani;
34. Kalin Ivo, višji geometer na Gradbenem tehnikumu v Ljubljani;
35. Kastelic Dušan, višji referent pri Izvršnem svetu Ljudske skupščine LRS;
36. Kersnič Alojz, višji bančni uslužbenec pri Narodni banki FLRJ, centrali za Slovenijo v Ljubljani;
37. Keršič dr. Belizar, višji referent pri Izvršnem svetu Ljudske skupščine LRS;
38. Kiauta dr. Lojze, ekonomist v podjetju »Silva produkt« v Ljubljani;

39. Klav s Vladimir, elektrotehnik pri Inštitutu za elektrozveze v Ljubljani;
40. Kobe dr. Peter, svetnik pri Izvršnem svetu Ljudske skupščine LRS;
41. Kogovšek Makso, tajnik Trgovske zbornice za glavno mesto Ljubljana;
42. Kopro l Stane, višji zavarovalni uslužbenec v Državnem zavarovalnem zavodu v Ljubljani;
43. Korošec inž. Vekoslav, direktor Elektrogospodarske skupnosti Slovenije v Ljubljani;
44. Koser Albert, višji referent pri Trgovski zbornici LRS v Ljubljani;
45. Kovič dr. Franc, svetnik pri Državnem sekretariatu za splošno upravo in proračun LRS;
46. Krisper inž. Jože, elektrostrojni inženir v Industrijskem biroju v Ljubljani;
47. Kuljiš inž. Vinko, izredni profesor tehniške fakultete v Ljubljani;
48. Kumerdej Jože, nižji komercialist v trgovskem podjetju »Železnina« v Ljubljani;
49. Kump Bogdan, višji bančni uslužbenec, pomočnik direktorja direktcije plačilnega prometa z inozemstvom Narodne banke FLRJ — centrale za Slovenijo;
50. Mahorčič Vlado, ekonomist v Zavodu za statistiko in evidenco LRS;
51. Macoratti Vladislav, gradbeni tehnik v »Gradisu« v Ljubljani;
52. Marc Pavel, izredni profesor pravno-ekonomske fakultete v Ljubljani;
53. Marič Lojze, revizor pri Glavni zadružni zvezi v Ljubljani;
54. Martelanc Alojz, svetnik v pokoju;
55. Matko inž. Anton, profesor Gradbenega tehnikuma v Ljubljani;
56. Meliva dr. Viktor, višji referent na direkciji JŽ v Ljubljani;
57. Mikič inž. Josip, elektroinženir v Elektrogospodarski skupnosti Slovenije v Ljubljani;
58. Modic inž. Roman, izredni profesor tehniške fakultete v Ljubljani;
59. Nastran Vilibald, strojni tehnik, šef oddelka za prenose v Lito-stroju v Ljubljani;
60. Ogrinc Josip, komercialist pri Ribarskem gospodarstvu Slovenije v Ljubljani;
61. Pajk inž. Milan, svetnik v Upravi za investicije LRS v Ljubljani;
62. Pavlica Miro, urednik »Gospodarskega vestnika« v Ljubljani;
63. Pečenko inž. Vlado, svetnik na Državnem sekretariatu za gospodarstvo LRS;
64. Perko Vencelj, direktor podjetja »TEOL« v Ljubljani;
65. Perovšek Martin, svetnik pri Izvršnem svetu Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije;
66. Peruzzi inž. Stanislav, profesor Gradbenega tehnikuma v Ljubljani;
67. Peternelj Vladislav, zavarovalni uslužbenec v Državnem zavarovalnem zavodu v Ljubljani;
68. Pirc Andrej, urednik »Gospodarskega vestnika« v Ljubljani;
69. Pirš Bogomir, višji bančni uslužbenec, direktor direktcije za kratkoročne kredite Narodne banke FLRJ — centrale za Slovenijo v Ljubljani;
70. Povodenj inž. Viljem, asistent tehniške fakultete v Ljubljani;

71. Premrou dr. Branko, svetnik pri Izvršnem svetu Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije;
72. Pretnar dr. Stojan, izredni profesor pravno-ekonomske fakultete v Ljubljani;
73. Prezelj inž. Marjan, načelnik tajništva za komunalne zadeve MLO Ljubljana;
74. Rauh Rudolf, komercialist v trgovskem podjetju »Železnina v Ljubljani»;
75. Ravnik Evgen, višji referent pri Izvršnem svetu Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije;
76. Rihar Janez, tajnik Republiškega odbora sindikata metalurških delavcev v Ljubljani;
77. Rupnik dr. Vlado, višji svetnik, pravni svetovalec Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS;
78. Rupnik inž. Zdenko, elektroinženir v Elektrogospodarski skupnosti Slovenije v Ljubljani;
79. Samuda inž. Ivan, elektroinženir v Industrijskem biroju v Ljubljani;
80. Sedej dr. Albin, svetnik na Državnem sekretariatu za gospodarstvo Ljudske republike Slovenije;
81. Sem dr. Jože, višji referent pri Izvršnem svetu Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije;
82. Škapin dr. Vaso, vodja gospodarsko-finančnega sektorja tovarne »Saturnus« v Ljubljani;
83. Škofljanec Martin, davčni inšpektor finančne uprave MLO v Ljubljani;
84. Škraban Aleksander, statistik v Zavodu za statistiko in evidenco LRS v Ljubljani;
85. Šmidovnik Janez, referent pri Izvršnem svetu Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije;
86. Šramelj inž. Vladimir, gradbeni inženir, tehnični direktor »Gradisa« v Ljubljani;
87. Štempihar dr. Juri, redni profesor pravno-ekonomske fakultete v Ljubljani;
88. Štrukelj dr. Stanko, svetnik pri Izvršnem svetu Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije;
89. Tomažič Ferdo, višji referent na Direkciji PTT v Ljubljani;
90. Udovič inž. Danilo, profesor Gradbenega tehnikuma v Ljubljani;
91. Umek inž. Janez, svetnik na Državnem sekretariatu za gospodarstvo Ljudske republike Slovenije;
92. Wedam inž. Albin, elektrostrojni inženir v Inštitutu za elektrovezve v Ljubljani;
93. Voglar inž. Milan, višji bančni uslužbenec, direktor direkcije plačilnega prometa z inozemstvom Narodne banke FLRJ — centrale za Slovenijo v Ljubljani;
94. Vrbič inž. Pavel, svetnik na Državnem sekretariatu za gospodarstvo Ljudske republike Slovenije;
95. Vrhovnik Vlado, knjigovez, oddelkovodja v tiskarni »Ljudske pravice« v Ljubljani;

96. Z a d n i k Ljuban, geometer v Geodetskem zavodu LRS v Ljubljani. Vsi predlagani izpolnjujejo pogoje, predpisane v 28. členu zakona o gospodarskih sodiščih, ker je preverjena njihova strokovna sposobnost in moralno-politične kvalifikacije.

PREDLOG

ZA IZVOLITEV PREDSEDNIKOV IN SODNIKOV OKROŽNIH GOSPODASKIH SODIŠČ V LRS

Izvršni svet Ljudske skupščine LRS predlaga ljudski skupščini, da na podlagi 30. in 36. člena v zvezi s 108. členom zakona o gospodarskih sodiščih (Ur. l. FLRJ, št. 31/54) izvoli:

I. pri okrožnem gospodarskem sodišču v Celju:

1. za predsednika Severja Ivana, v. d. sodnika okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani;
2. za sodnike:
 - a) Beleta Marjana, v. d. sodnika okrožnega gospodarskega sodišča v Celju,
 - b) Lesjaka Ivana, v. d. sodnika okrožnega gospodarskega sodišča v Celju,
 - c) Skobirja Antona, uslužbenca TNZ OLO Celje;

II. pri okrožnem gospodarskem sodišču v Kopru:

1. za predsednika:
Poliča dr. Svetozarja, predsednika okrajnega sodišča v Kopru;
2. za sodnike:
 - a) Volka dr. Viktorja, bivšega predsednika okrožne državne arbitraže v Kopru,
 - b) Luznika Zvonimirja, v. d. sodnika okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru;

III. pri okrožnem gospodarskem sodišču v Ljubljani:

1. za predsednika:
Zupana Antona, v. d. predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani;
2. za sodnike:
 - a) Beleta Antona, v. d. sodnika okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani,
 - b) Juga Milana, v. d. sodnika okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani,
 - c) Kovača Cirila, v. d. sodnika okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani,
 - č) Vidica dr. Antona, v. d. sodnika okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani;

IV. pri okrožnem gospodarskem sodišču v Mariboru

1. za predsednika:

Kostanjevca Bogomira, v. d. predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Mariboru;

2. za sodnike:

a) Brečka Bogomira, v. d. sodnika okrožnega gospodarskega sodišča v Mariboru,

b) Broliha dr. Mirka, v. d. sodnika okrožnega gospodarskega sodišča v Mariboru,

c) Ogrizka Slavka, v. d. sodnika okrožnega gospodarskega sodišča v Mariboru.

Vsi predlagani izpolnjujejo pogoje, predpisane v 27. oziroma 96. členu zakona o gospodarskih sodiščih. Po 31. členu cit. zakona so dale vse komisije za volitve pristojnih okrajnih oziroma mestnih ljudskih odborov, kakor tudi v. d. predsednika Višjega gospodarskega sodišča soglasno pozitivno mnenje.

PREDLOG

ZA IZVOLITEV SODNIKOV OKROŽNIH SODIŠČ V GORICI IN LJUBLJANI

Izvršni svet Ljudske skupščine LRS predlaga Ljudski skupščini LRS, da na podlagi 49. člena zakona o sodiščih (Ur. l. FLRJ, št. 30/54) izvoli za sodnike okrožnih sodišč

I. pri okrožnem sodišču v Gorici:

1. Skarabota Kazimirja, sodnika okrajnega sodišča v Gorici.

II. pri okrožnem sodišču v Ljubljani:

1. Dobrajca Albina, sodnika okrožnega sodišča v Celju;

2. Pogačarja Nika, sodnika okrajnega sodišča II v Ljubljani;

3. Testena Antona, sodnika okrajnega sodišča I v Ljubljani.

Vsi predlagani izpolnjujejo pogoje predpisane v 46. oziroma 116. členu zakona o sodiščih. Po 50. členu cit. zakona so dale vse komisije za volitve pristojnih okrajnih oziroma mestnih ljudskih odborov ter predsednik Vrhovnega sodišča LRS soglasno pozitivno mnenje.

OBRAZLOŽITEV

predloga za izvolitev predsednika in sodnikov Višjega gospodarskega sodišča ter občasnih sodnikov Višjega gospodarskega sodišča in predloga za izvolitev predsednikov in sodnikov okrožnih gospodarskih sodišč ter sodnikov okrožnih sodišč v Gorici in Ljubljani

Po 49. členu zakona o sodiščih voli Ljudska skupščina LRS sodnike republiškega Vrhovnega sodišča in sodnike okrožnih sodišč, po 30. členu zakona

o gospodarskih sodiščih pa sodnike in občasne sodnike Višjega gospodarskega sodišča ter sodnike okrožnih gospodarskih sodišč. Po 108. členu zakona o gospodarskih sodiščih mora ljudska skupščina izvoliti predsednike in sodnike Višjega in okrožnih gospodarskih sodišč ter občasne sodnike Višjega gospodarskega sodišča do konca tega leta. Pri rednih sodiščih je potrebna nova izvolitev samo za enega sodnika pri okrožnem sodišču v Gorici in za tri sodnike pri okrožnem sodišču v Ljubljani.

Predlogi za izvolitev sodnikov in začasnih sodnikov so izdelani po predpisih zakonov o sodiščih in gospodarskih sodiščih. Vsi predlagani izpolnjujejo pogoje, predpisane v omenjenih zakonih.

Zato Izvršni svet predlaga, da ljudska skupščina izvoli v priloženih seznamih predlagane sodnike.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Odbor za volitve

POROČILO

odbora za volitve Ljudske skupščine LRS k predlogu za izvolitev predsednika in sodnikov Višjega gospodarskega sodišča LRS, občasnih sodnikov Višjega gospodarskega sodišča LRS in predsednikov in sodnikov okrožnih gospodarskih sodišč v LRS

Odbor za volitve Ljudske skupščine LRS je na svoji seji dne 3. in 4. decembra 1954 obravnaval predloge Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS za izvolitev predsednika in sodnikov Višjega gospodarskega sodišča LRS, občasnih sodnikov Višjega gospodarskega sodišča LRS in predsednikov in sodnikov okrožnih gospodarskih sodišč in po podrobni razpravi v celoti sprejel predložene predloge brez sprememb.

Po zakonu o gospodarskih sodiščih mora Ljudska skupščina izvoliti do konca leta predsednika in sodnike Višjega gospodarskega sodišča LRS in predsednike in sodnike okrožnih gospodarskih sodišč v LRS ter občasne sodnike Višjega gospodarskega sodišča LRS.

Predlog za izvolitev predsednika in sodnikov Višjega gospodarskega sodišča LRS vsebuje imena sodnikov, ki so že do sedaj po samem zakonu opravljali dolžnost sodnikov Višjega gospodarskega sodišča oziroma so bili pred sprejetjem tega zakona člani republiške arbitraže. Odbor je soglasno sprejel predlog Izvršnega sveta za izvolitev predsednika in sodnikov Višjega gospodarskega sodišča. Enako je soglasno sprejel predlog Izvršnega sveta za izvolitev predsednikov in sodnikov okrožnih gospodarskih sodišč, ker so skoro vsi predloženi kandidati že do sedaj opravljali dolžnosti arbitrov oziroma sodnikov okrožnih gospodarskih sodišč.

Predlog za izvolitev občasnih sodnikov Višjega gospodarskega sodišča vsebuje 96 kandidatov, od katerih so bili že do sedaj nekateri občasni sodniki pri arbitraži. Za občasne sodnike so predlagani predvsem strokovnjaki z višjo

strokovno kvalifikacijo iz vseh panog našega gospodarstva, kar je pogoj za uspešno opravljanje funkcij gospodarskih sodišč, ki morajo reševati gospodarske spore iz vseh panog. Poleg strokovnih kvalifikacij je odbor upošteval pri predloženih kandidatih tudi moralno politično stran.

Pri obravnavi predloga za občasne sodnike je odbor ugotovil, da so nekateri kandidati spremenili svoje službeno mesto, zato naj se pri označevanju upoštevajo spremembe zaposlitve.

Odbor za volitve je po 87. členu poslovnika Ljudske skupščine LRS ugotovil, da so za izvolitev sodnikov Višjega gospodarskega sodišča LRS, okrožnih gospodarskih sodišč v LRS ter občasnih sodnikov pri Višjem gospodarskem sodišču LRS podani vsi zakoniti strokovni in moralno politični pogoji ter jih je sprejel v celoti.

Odbor za volitve predlaga Ljudski skupščini, da te predloge sprejme.
Za poročevalca je bil določen član odbora Franc Krese.

Št. LS 162/1-54.

Ljubljana, dne 4. decembra 1954.

Poročevalec:
Franc Krese l. r.

Predsednik:
Alojz Ocepek l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Odbor za volitve

POROČILO

odbora za volitve Ljudske skupščine LRS k predlogu za izvolitev sodnikov okrožnih sodišč v Gorici in Ljubljani in k predlogu za razrešitev sodnikov okrožnih sodišč v Celju in Gorici

Odbor za volitve Ljudske skupščine LRS je na svoji seji dne 3. in 4. decembra 1954 obravnaval predlog Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS o izvolitvi sodnikov okrožnih sodišč v Gorici in Ljubljani in po podrobni obravnavi posameznih kandidatov sprejel predlog v celoti brez sprememb.

Nadalje je odbor obravnaval predlog Državnega sekretariata za pravosodno upravo, da Ljudska skupščina razreši sodnika okrožnega sodišča v Celju Albina Dobrajca, ker je invalid in je iz zdravstvenih razlogov potrebna premestitev v Ljubljano. Dalje je odbor obravnaval tudi predlog Državnega sekretariata za pravosodno upravo, da Ljudska skupščina razreši sodnika okrožnega sodišča v Gorici Viktorja Prohinarja iz družinskih razlogov, ker živi njegova družina v Ljubljani. Izvoljen pa je bil že za sodnika okrajnega sodišča v Ljubljani.

Odbor je ta dva predloga obravnaval ter meni, da so razlogi za razrešitev podani ter jih je soglasno sprejel.

Odbor za volitve je po 87. členu poslovnika Ljudske skupščine LRS ugotovil, da so za izvolitev sodnikov okrožnih sodišč v Gorici in Ljubljani in za razrešitev sodnikov okrožnih sodišč v Celju in Gorici podani utemeljeni pogoji in predlaga ljudski skupščini, da te predloge sprejme.

Za poročevalca odbora je bil določen član odbora Franc Krese.

Št. LS 162/2-54.

Ljubljana, dne 4. decembra 1954.

Poročevalec:

Franc Krese l. r.

Predsednik:

Alojz Ocepek l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Administrativni odbor

POROČILO

administrativnega odbora Ljudske skupščine LRS o izvrševanju
skupščinskega proračuna

Na podlagi 86. in 110. člena poslovnika Ljudske skupščine LRS je administrativni odbor pregledal na sejah dne 5. marca, 21. junija in 8. oktobra 1954 izvrševanje skupščinskega proračuna do 30. septembra 1954 ter ugotovil naslednje:

Odobreni proračun za potrebe Ljudske skupščine v letu 1954 znaša	120,749.000
Poraba kreditov v prvih devetih mesecih letošnjega leta znaša	49,497.937
Plan porabe za četrti kvartal znaša	29,009.000
Iz navedenega sledi, da bo ostalo neizkoriščenih sredstev v letošnjem letu na osebnih, materialnih in funkcionalnih izdatkih okoli	42,000.000

Skupščinsko računovodstvo je pri sestavi plana za četrti kvartal odstopilo Državnemu sekretariatu za proračun presežke kreditov. Ta visoki znesek neizkoriščenih sredstev pa je nastal zato, ker je bilo pri sestavi proračuna predvideno, da bo vseh 122 poslancev Republiškega zbora prejelo polno poslansko nagrado, dočim prejema sedaj polno poslansko nagrado le 48 poslancev, drugih 74 poslancev pa le delno. Nadalje je bilo planirano, da bo imela skupščinska administracija 70 uslužbencev, dejansko pa jih ima sedaj le 51. Ti prvotno predvideni izdatki za plače in 45 % prispevek za socialno zavarovanje sestavljajo del prihranka pri osebnih izdatkih.

Pri materialnih izdatkih bo prihranjeno okoli 1,000.000 din, dočim bo na funkcionalnih izdatkih ostalo neizkoriščenega okoli 7,000.000 din. Prihranek na

materialnih izdatkih gre v glavnem na račun adaptacij skupščinskih prostorov, ker so s tem odpadli stroški za vzdrževanje poslopja, kakor tudi kurjava in razsvetljava, ker se prostori niso mogli uporabljati. Prihranek pri funkcionalnih izdatkih pa je posledica manjšega števila sej, kot jih je prvotno proračun predvideval.

Po planu je bilo ljudski skupščini dodeljenih za leto	
1954 za negospodarske investicije	375,000.000
Od 1. I. 1954 do 30. IX. 1954 pa je bilo izkoriščenih . . .	95,319.000
tako, da ostane še neizkoriščenega	279,681.000

V investicijski vsoti je vsebovana adaptacija sedanjih skupščinskih prostorov in novogradnje ljudske skupščine. Vzroki za malo potrošnjo teh kreditov so v glavnem v pozni dodelitvi investicijskih sredstev, delnem pomanjkanju načrtov in pa v pomanjkanju delavcev. Sicer se bo procent izkoriščenja investicijskih kreditov do konca leta še znatno povečal, to pa zaradi tega, ker se v dosedanjih skupščinskih prostorih dela zaključujejo in bo šele dokončen obračun predložen, pri novi skupščini pa se je gradnja po začetnih težavah dobro razvila. Če ne bo izkoriščena celotna investicijska vsota, bo ljudska skupščina Upravi za investicije pravočasno stavila ustrezne predloge za virmane.

Administrativni odbor je pregledal finančno poslovanje in ugotovil, da se predloženi računi ujemajo z vknjižbami v finančni kartoteki in da so bili dodeljeni krediti racionalno trošeni.

Pri sestavi predloga proračuna za leto 1955 so bile upoštevane gornje ugotovitve in so predvideni proračunski izdatki znižani skladno z letošnjo potrošnjo.

Za poročevalca je bil določen Ivo Svetina.

Št. LS 169/1-54.

Ljubljana, dne 8. oktobra 1954.

Poročevalec:
Ivo Svetina l. r.

Predsednik:
Ivan Novak l. r.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ZBOR

Odbor za predloge in pritožbe

POROČILO

odbora za predloge in pritožbe Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS

Odbor za predloge in pritožbe Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS daje po 158. členu poslovnika Republiškega zbora svoje poročilo o delu v času od 23. junija 1954 do 22. novembra 1954.

Odbor za predloge in pritožbe je obravnaval v tem času na svojih sejah 103 predloge in pritožbe. Od teh je 10 rešenih ugodno, 22 neugodno; 46 jih je

odstopil v pristojno reševanje okrajnim ljudskim odborom in drugim ustanovam — od teh 17 s priporočilom v ugodno rešitev —, 12 prošenj se še rešuje, ker odbor ni dobil zaželenih informacij od raznih organov oblasti in uprave; 12 predlogov je odbor zavrnil, ena pritožba pa je postala medtem brezpredmetna.

Odbor je imel v tem času 3 seje.

Med vlogami je sedaj največ prošenj in pritožb glede odmere pokojnine, kakor na primer starejših upokojencev, katerim se je zaradi večkratne prevedbe znižala pokojnina na minimum, potem vdov, katerih pokojni možje niso dosegli 35 let delovne dobe. Večji del jih je pa, ki se deloma upravičeno potegujejo za višji pokojninski razred. Deset takih prošenj je odbor poslal Zavodu za socialno zavarovanje LRS s priporočilom za ugodno rešitev, ker je iz prošenj izhajalo, da so pritožitelji upravičeni do korektur v okviru samega zakona oziroma pravic, ki jih ima upravni odbor zavoda.

Dalje je še vedno mnogo prošenj za vrnitev premoženja, zaplenjenega po odloku AVNOJ ali drugih naših predpisih, v katerih prosilci navajajo, da niso sodelovali z okupatorjem, ali da niso nemške narodnosti, za kar jim občinski, včasih pa tudi okrajni ljudski odbori dajejo celo priporočila. Odbor stoji že od vsega početka na stališču, da se pravilno zaplenjena imovina ne vrača. Le v enem primeru je odbor priporočil okrajnemu ljudskemu odboru, da dodeli del zaplenjene imovine prosilcu v dosmrtni užitek.

Prošnje za pomilostitev ali za pogoini odpust iz zaporov odbor odstopa sodiščem v nadaljnje poslovanje. Večino takih prošenj vlagajo namreč sorodniki za osebe, ki so bile obsojene zaradi gospodarskega kriminala.

Prošnje oziroma pritožbe proti razlastitvam po zakonu o agrarni reformi odstopa odbor okrajnim ljudskim odborom oziroma Državnemu sekretariatu za gospodarstvo LRS.

Prošenj za intervencije v stanovanjskih zadevah je še vedno največ iz Ljubljane. To kaže, da je stanovanjska stiska v Ljubliani največja.

Po predmetih so vloge razvrščene in rešene takole:

	+	—	o	+o	z	p	b	
glede pokoinin in invalidnin	27	2	6	2	10	3	4	—
glede vrnitve zaplenjenega premoženja	15	—	8	—	1	2	4	—
glede odvzema zemlje v SLP	14	1	—	13	—	—	—	—
glede pomilostitev	10	—	1	5	—	4	—	—
glede razlastitve po agrarni reformi	7	1	2	—	1	—	2	1
glede stanovanj	6	—	—	2	3	1	—	—
glede otroških dodatkov	3	1	—	1	—	—	1	—
glede davčnih zadev	3	—	1	2	—	—	—	—
glede prošenj za socialne podpore	2	—	2	—	—	—	—	—
glede raznih prošenj	9	3	1	3	2	—	—	—
glede raznih pritožb	7	2	1	1	—	2	1	—
	103	10	22	29	17	12	12	1

Legenda: + = ugodno rešene prošnje, — = neugodno rešene, o = odstopljene, +o = s priporočilom odstopljene prošnje, z = zavrnjene prošnje, p = prošnje in pritožbe v poizvedbah, b = brezpredmetne prošnje in pritožbe.

Iz razpredelnice izhaja, da je bilo poslanih nekaj pritožb zaradi odvzema ali znižanja otroških dodatkov oziroma glede višine odmere davka. To so predvsem vrtničkarji, delavci, ki imajo svoje hišice ali si jih grade in imajo nekaj več zemlje, kakor je potrebno za samo stavbišče, le-te pa že zadenejo strogi davčni predpisi ter s tem v zvezi predpisi o upravičenosti do otroških dodatkov.

Nadalje se državljani pritožujejo in prosijo še za različne zadeve, kakor za intervencije v uslužbenskih in disciplinskih stvareh, proti kazenskim in civilnim sodbam, za potna dovoljenja, za povračilo vojne škode itd. Glede vojne škode obvešča odbor prosilce, da se odškodnina za vojno škodo ne izplačuje.

Iz naslednje razpredelnice je razvidno, s področja katerega okraja je največ vlog:

Glavno mesto Ljubljana 13, Maribor mesto 12, Celje 10, Ljutomer 9, Ljubljana okolica 7, Maribor okolica 7, Tolmin 6, Murska Sobota 5, Ptuj 5, Krško 4, Postojna 4, Šoštanj 4, Gorica 3, Slovenj Gradec 3, Trbovlje 3, Kočevje 2, Kranj 2, Radovljica 2, Črnomelj 1, Novo mesto 1, Koper in Sežana brez pritožb. Skupaj torej 103 vloge.

Za poročevalca na seji Republiškega zbora je odbor določil Leopolda Mačka.

Odbor za predloge in pritožbe Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS pošilja to poročilo Republiškemu zboru s predlogom, da ga na svoji seji sprejme.

Št. R 608/1-54.

Ljubljana, dne 2. decembra 1954.

Tajnik:

Mica Marinko l. r.

Predsednik:

Anton Šušteršič l. r.

**LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE**

Predsednik

Miha Marinko

Podpredsednika

Dr. Ferdo Kozak

Jakob Mojškerc

Tajnik

Dr. Miha Potočnik

**ODBORI IN KOMISIJE
LJUDSKE SKUPŠČINE LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE****ADMINISTRATIVNI ODBOR**

Ivan Novak, predsednik

Ivo Svetina, tajnik

Jože Gričar

Feliks Razdrih

Andrej Stegnar

ODBOR ZA VOLITVE

Lojze Ocepek, predsednik

Franc Krese, tajnik

Franc Belšak

Dušan Bole

Inž. Vilma Pirkovič

KOMISIJA ZA RAZLAGO ZAKONOV

Josip Rus*, predsednik

Danijel Lepin, tajnik

Ivan Bratko

Dr. Anton Melik

Jože Eberl

Dr. Miha Potočnik

Vinko Hafner

Inž. Adolf Tavčar

Ignac Voljč

KOMISIJA ZA LJUDSKE ODBORE

Vlado Krivic, predsednik

Anton Peternelj, tajnik

Mavricij Borc

Stane Rebernak

Bogdan Knaflič

Ivan Vodovnik

Vinko Šumrada

* Izvoljen namesto dr. Helija Modica na 4. skupni seji dne 30. junija 1954.

REPUBLIŠKI ZBOR

Predsednik

Josip Rus

Podpredsednik

Angela Ocepek

Zapisnikarji

Dušan Bole

Ančka Globačnik

Anton Peternelj

ODBORI REPUBLIŠKEGA ZBORA

ODBOR ZA ORGANIZACIJO OBLASTI IN UPRAVE

Vlado Krivic, predsednik

Ignac Voljč, podpredsednik

Vinko Hafner, tajnik

Stane Bobnar

Janez Petrovič

Cvetka Vodopivec

Stane Brečko

Nina Pokorn

Mirko Zlatnar

Alfonz Grmek

Tine Remškar

Tone Zupančič

Franc Pirkovič

Stane Škof*

Jakob Žen

ODBOR ZA GOSPODARSTVO

Ivan Maček, predsednik

Viktor Avbelj, podpredsednik

Ivan Janžekovič, tajnik

Inž. Karmelo Budihna

Franc Lubej

Tone Bole

Inž. Gašper Muha

Bele Brglez

Janez Pirnat

Mihaela Dermastia

Mirko Remec

Albin Dujc

Lojzka Stropnik

Matevž Hace

Karel Štrukelj

Miran Košmelj

Viktor Zupančič

Viktor Kovač

Martin Žugelj

ODBOR ZA PROSVETO IN KULTURO

Josip Vidmar, predsednik

Vlado Majhen, podpredsednik

Dušan Bole, tajnik

Branko Babič

Alfred Janko

Aleksander Pirher

Mirko Bračič

Dr. Ferdo Kozak

Tine Remškar

Ivan Bratko

Dr. Anton Melik

Vinko Šumrada

Ervin Dolgan

Dr. Heli Modic

Bogomil Vižintin

Rudi Janhuba

Gabrijela Vrhovšek

* Izvoljen namesto dr. Helija Modica na 5. seji Republiškega zbora dne 30. junija 1954.

ODBOR ZA ZDRAVSTVO IN SOCIALNO POLITIKO

Viktor Avbelj, predsednik
 Dr. Marjan Ahčin, podpredsednik
 Mira Svetina, tajnik

Ivan Bertoncely	Albin Medved
Lovro Cerar	Jože Molek
Ančka Globačnik	Alojz Murn
Jože Gričar	Jože Petejan
Franc Krese	Mirko Remec
Vlado Krivic	Franc Skok
Tone Kropušek	Ivo Skerlovnik
Alojz Lukač	Olga Vrabič

ODBOR ZA PRORAČUN

Branko Babič, predsednik
 Inž. Karmelo Budihna, podpredsednik
 Andrej Babnik, tajnik

Miran Cvenk	Alojz Mlakar
Franc Ficko	Anton Peternelj
Martin Greif	Franc Podvratnik
Alfred Janko	Franc Skok

ZAKONODAJNI ODBOR

Jože Petejan, predsednik
 Dr. Miha Potočnik, podpredsednik
 Ivan Bratko, tajnik

Miha Berčič	Dr. Heli Modic
Alojz Colarič	Stane Nunčič
Vinko Hafner	Jože Tramšek
Dr. Anton Melik	Bogomil Vižintin

MANDATNO-IMUNITETNI ODBOR

Stane Bobnar, predsednik
 Cvetka Vodopivec, tajnik
 Albert Jakopič Franc Rant
 Anton Šušteršič

ODBOR ZA PREDLOGE IN PRITOŽBE

Anton Šušteršič, predsednik
 Mica Marinko, tajnik
 Franc Černe Anton Dolgan
 Leopold Maček

ZBOR PROIZVAJALCEV

Predsednik

Mavricij Borc

Podpredsednik

Inž. Vilma Pirkovič

Zapisnikarji

Pepca Jež

Milan Lacko

Inž. Boris Pipan

ODBORI ZBORA PROIZVAJALCEV**ODBOR ZA GOSPODARSTVO**

Anton Labura, predsednik

Anton Truden, podpredsednik

Avgust Brezavšček, tajnik

Milan Dimnik

Jolanka Peterka

Inž. Anton Koželj*

Inž. Boris Pipan

Milan Lacko

Inž. Vilma Pirkovič

Jakob Mojškerc

Jakob Pogačar

Julka Padežnik

Stane Šmid

Štefan Pavšič

Jože Štrukelj

ODBOR ZA GOSPODARSKE ORGANIZACIJE

Ivan Gorjup, predsednik

Anton Hafner, podpredsednik

Ivan Curk, tajnik

Rudolf Ganziti

Martin Mozetič

Viktor Grom

Peter Naglič

Franc Jeraj

Franc Rožanc

Jože Klanšek

Milan Šimec

ODBOR ZA VPRAŠANJE DELA IN SOCIALNEGA ZAVAROVANJA

Lojze Ocepek, predsednik

Rudi Peperko, podpredsednik

Pepca Jež, tajnik

Jože Benedičič

Jože Leban

Karel Grm

Feliks Razdrih

Ivan Hercog

Stane Rebernak

Terezija Kovačič

Ivan Žagar

* Izvoljen namesto Franca Marinka na 6. seji Zbora proizvajalcev dne 4. decembra 1954.

ODBOR ZA PRORAČUN

Stane Bizjak, predsednik
Janko Lukan, podpredsednik
Vinko Marinček, tajnik
Franc Bera Jože Lukač
Franc Dragan Bogdan Knaflič

ZAKONODAJNI ODBOR

Danijel Lepin, predsednik
Andrej Svetek, podpredsednik
Feliks Razdrih, tajnik
Ivan Jakomin Mirko Lorger
Inž. Anton Koželj Franc Stupan

MANDATNO-IMUNITETNI ODBOR

Andrej Stegnar, predsednik
Jože Prebil, tajnik
Milica Omladič Jože Stakolič Milan Zidar

ODBOR ZA PREDLOGE IN PRITOŽBE

Rudolf Ganziti, predsednik
Stanislav Keber, tajnik
Marjan Garzarolli Janez Kermavner
Ivan Golja Mirko Lorger
Viktor Pintarič

POSLANCI
LJUDSKE SKUPŠČINE LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Republiški zbor

Ahčin dr. Marjan	Jensterle Albin	Pirkovič Franc
Avbelj Viktor	Kavčič Stane	Podvratnik Franc
Babič Branko	Kerin Franc	Pokorn Nina
Babnik Andrej	Kimovec Franc	Polič Zoran
Belšak Franc	Kocijančič Boris	Popit Franc
Berčič Miha	Koprivnikar Stane	Potočnik dr. Miha
Bertoncelj Ivan	Košmelj Miran	Rančigaj Ivan
Blejc Anton	Kovač Viktor	Rant Franc
Bobnar Stane	Kozak dr. Ferdo	Remec Mirko
Bole Dušan	Kraigher Boris	Remškar Tine
Bole Tone	Krese Franc-Čoban	Rogelj Franc
Borštnar Jože	Krivec Alojz	Rus Josip
Božičnik Zalka	Krivic Ada	Škerlovnik Ivo
Bračič Vladimir	Krivic Vlado	Skok Franc
Bratko Ivan	Kropušek Tone	Sotlar Stane
Brecelj dr. Marijan	Lesjak Janez	Stropnik Lojzka
Brečko Stanko	Lubej Franc	Svetina Ivo
Brglez Bela	Lukač Alojz	Svetina Mira
Budihna inž. Karmelo	Maček Ivan	Šilih Niko
Cerar Lovro	Maček Leopold	Škof Stane
Colarič Alojz	Majhen Vlado	Štrukelj Karel
Cvenk Miran	Maležič Matija	Šumrada Vinko
Černe Franc	Marinko Mica	Šušteršič Anton
Dermastia Mihaela	Marinko Miha	Tramšek Jože
Dolgan Anton	Medved Albin	Turnšek Jože
Dolgan Ervin	Melik dr. Anton	Verdev Bogomir
Dujc Albin	Mlakar Alojz	Vidmar Josip
Ficko Franc	Modic dr. Heli	Vipótnik Janez
Fram Vilko	Molek Jože	Vižintin Bogomil
Globačnik Ančka	Muha inž. Gašper	Vodopivec Cvetka
Goršič Milko	Murn Alojz	Vodovnik Ivan
Greif Martin	Novak Ivan	Voljč Ignac
Gričar Jože	Nunčič Stane	Vrabič Olga
Grmek Alfonz	Ocepek Angela	Vrhovšek Gabrijela
Hace Matevž	Ovčarič Anton	Zalaznik Franc
Hafner Vinko	Pavlica Zlato	Zlatnar Mirko
Hojnik Franc	Petejan Jože	Zupančič Anton
Jakopič Albert	Peternelj Anton	Zupančič Viktor
Janhuba Rudi	Petrovič Janez	Žen Jakob
Janko Alfred	Pirher Aleksander	Žugelj Martin
Janžekovič Ivan	Pirnat Janez	

Zbor proizvajalcev

Benedičič Jože	Jež Pepca	Padežnik Julka
Bera Franc	Keber Stanislav	Pavšič Štefan
Bizjak Stane	Kermavner Janez	Peperko Rudi
Borc Mavricij	Klančnik Gregor	Peterka Jolanka
Boštjančič Leopold	Klanšek Jože	Pfajfar Matija
Brezavšček Avgust	Knaflič Bogdan	Pintarič Viktor
Curk Ivan	Korošec Pavel	Pipan inž. Boris
Dimnik Dilan	Kovačič Terezija	Pirkovič inž. Vilma
Dragan Franc	Koželj inž. Anton	Pogačar Jakob
Eberl Jože	Labura Anton	Prebil Jože
Ferjančič Anton	Lacko Milan	Razdrih Feliks
Ganziti Rudolf	Leban Jože	Rebernak Stane
Garzarolli Marjan	Lepin Danijel	Rožanc Franc
Golja Ivan	Lorger Mirko	Stakolič Jože
Gorjup Ivan	Lukač Jože	Stegnar Andrej
Grm Karel	Lukan Janko	Stupan Franc
Grom Viktor	Marinček Vinko	Svetek Andrej
Grosman Štefan	Marinko Franc	Šimec Milan
Habjan Franc	Mejak inž. Miran	Šmid Stane
Hafner Anton	Mojškerc Jakob	Štrukelj Jože
Hercog Ivan	Mozetič Martin	Tavčar inž. Adolf
Ivanuša Maks	Naglič Peter	Truden Anton
Jakomin Ivan	Ocepek Lojze	Zidar Milan
Jeraj Franc	Omladič Milica	Žagar Ivan

POSLANCI, IZVOLJENI V ZVEZNO LJUDSKO SKUPŠČINO

Jože Borštnar, dr. Marijan Breclj, Boris Kraigher, Vlado Krivic, Ivan Maček, Vlado Majhen, Zoran Polič, Niko Šilih, Josip Vidmar, Olga Vrabič.

IZVRŠNI SVET
LJUDSKE SKUPŠČINE LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Predsednik
Boris Kraigher

Člani:

Dr. Marijan Breclj, Jože Borštnar, Milko Goršič, Stane Kavčič, Franc Kimovec,
Boris Kocijančič, Ada Krivic, Matija Maležič, Zoran Polič, Franc Popit, Niko
Šilih, Janez Vipotnik.

VRHOVNO SODIŠČE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Predsednik
Dr. France Hočevar

Člani:

Jože Baričevič, dr. Ivan Bele, Jože Černe, Matej Dolničar, dr. Milko Gaber,
Alojz Hartman, Stanko Hribar, dr. Albin Juhart, Karel Košenina, Henrik
Kučnik, Karel Mejak, Silverij Pakiž, dr. Alojz Peric, dr. Bogdan Petelin,
Marko Simčič, dr. Jakob Svet, Albin Torelli, Martin Žalik.

VIŠJE GOSPODARSKO SODIŠČE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Predsednik
Jernej Stante

Člani:

Dr. Ivan Dougan, Dušan Jaklič, Anton Jakopič, dr. Jože Juhart, dr. Ciril Jurca,
Franc Kobler, Stane Kovač, dr. Marjan Mehle, Viljem Muc, Franc Špendal.

SEZNAM GOVORNIKOV

Republiški zbor

Ahčin dr. Marjan: 11, 14, 16	Krivic Ada: 52
Berčič Miha: 39, 40, 43	Maček Leopold: 62
Bole Dušan: 50, 51	Melik dr. Anton: 19, 42
Bole Tone: 44	Modic dr. Heli: 53, 56
Bračič Mirko: 58	Petejan Jože: 9, 10
Brecelj dr. Marijan: 20, 31, 32, 33, 37, 39, 50, 51	Peternelj Anton: 28
Budihna inž. Karmelo: 20, 21, 30, 34, 37, 38, 40, 43	Pirher Aleksander: 28, 35
Colarič Alojz: 37, 38	Polič Zoran: 48
Dolgan Anton: 42	Potočnik dr. Miha: 29, 44, 50, 51
Goršič Milko: 53, 56, 58	Rant Franc: 46
Hace Matevž: 21, 34	Svetina Mira: 4, 10
Hafner Vinko: 61, 62	Šumrada Vinko: 25, 27, 35, 45
Hojnik Franc: 23, 34	Tramšek Jože: 20, 21, 24, 34
Janžekovič Ivan: 45	Turnšek Jože: 27, 35
Kavčič Stane: 9, 14, 15, 19	Vidmar Josip: 42
Kocijančič Boris: 41	Vižintin Bogomil: 14, 52
Kozak dr. Ferdo: 14, 15	Vrhovšek Jelka: 52
	Zlatnar Mirko: 41
	Žen Jakob: 46

Zbor proizvajalcev

Bizjak Stane: 69, 70, 77	Lukač Jože: 79
Borc Mavricij: 94, 102	Mejak inž. Miran: 71, 100, 101
Boštjančič Leopold: 72	Ocepek Lojze: 102
Curk Ivan: 80, 87	Pavšič Štefan: 87, 94
Dragan Franc: 73	Pipan inž. Boris: 96
Gorjup Ivan: 66	Pirkovič inž. Vilma: 83
Grm Karel: 91	Polič Zoran: 66, 69, 70, 76, 77, 78, 79, 96, 99
Keber Stanislav: 74, 80	Stegnar Andrej: 83
Kermavner Janez: 72, 75, 88, 89	Svetek Andrej: 66, 76, 78, 81, 101
Klančnik Gregor: 92	Štrukelj Jože: 68, 74, 75, 76, 86
Koželj inž. Anton: 92, 99	Tavčar inž. Adolf: 91
Lacko Milan: 100	Truden Anton: 66, 69, 71, 73, 78, 81
Labura Anton: 85	
Lepin Danijel: 73	

Skupna seja obeh zborov

Bole Tone: 130, 133	Muha inž. Gašper: 122
Brecelj dr. Marijan: 109, 122, 135	Novak Ivan: 143
Curk Ivan: 107	Pavšič Štefan: 122
Dermastia Mihaela: 106, 126,	Pipan inž. Boris: 135
Gorjup Ivan: 106	Potočnik dr. Miha: 135, 140, 141, 142
Kraigher Boris: 119, 121	Remec Mirko: 135
Kralj Franc: 118	Silih Niko: 141
Krese Franc: 141, 142	Zupančič Tone: 140, 141
Krivic Vlado: 106	

VSEBINA

Republiški zbor

5. seja — 29. in 30. junija 1954

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost ljudskih poslancev	3
2. Čitanje in odobritev zapisnika 4. seje	3
3. Prisega ljudskega poslanca Alojza Krivca	3
4. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda	3
5. Določitev dnevnega reda	3

Pred dnevnim redom:

1. Obravnava in sklepanje o predlogu zakona o socialnih zavodih	4
---	---

Govorniki:

Poročevalec Mira Svetina	4, 10
Poročevalec Jože Petejan	9, 10
Stane Kavčič	9

2. Obravnava in sklepanje o predlogu zakona o babiški službi in porodniški pomoči izven zdravstvenih zavodov	11
--	----

Govorniki:

Poročevalec dr. Marjan Ahčin	11, 14
Poročevalec Bogomil Vižintin	14
Dr. Ferdo Kozak	14, 15
Stane Kavčič	14, 15

3. Obravnava in sklepanje o predlogu zakona o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol	16
---	----

Govorniki:

Poročevalec dr. Marjan Ahčin	16
Poročevalec dr. Anton Melik	19
Stane Kavčič	19

4. Obravnava in sklepanje o predlogu zakona o lovu	20
--	----

Govorniki:

Poročevalec inž. Karmelo Budihna	20—34
Poročevalec Jože Tramšek	20—34
dr. Marijan Breclj	20—37
Matevž Hace	21, 34
Franc Hojnik	23, 34
Vinko Sumrada	25—35
Jože Tramšek	27, 35
Aleksander Pirher	28, 35
Anton Peternelj	28
dr. Miha Potočnik	29

5. Obravnava in sklepanje o predlogu zakona o sladkovodnem ribištvu	37
---	----

Govorniki:	
Poročevalec inž. Karmelo Budihna	37, 38
Poročevalec Alojz Colarič	37, 38
Dr. Marijan Brecelj	37
6. Obravnava in sklepanje o predlogu zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev	38
Govorniki:	
Poročevalec inž. Karmelo Budihna	38, 40
Poročevalec Miha Berčič	39, 40
Dr. Marijan Brecelj	39
7. Obravnava in sklepanje o predlogu zakona o orožju	41
Govorniki:	
Poročevalec Mirko Zlatnar	41
Boris Kocijančič	41
8. Poročilo odbora za predloge in pritožbe	41
Govorniki:	
Poročevalec Anton Dolgan	42
Josip Vidmar	42
Dr. Anton Melik	42
9. Vskladitev zakonskih besedil	42
Govorniki:	
Inž. Karmelo Budihna	43
Miha Berčič	43
Dr. Miha Potočnik	44
Tone Bole	44
Vinko Šumrada	45
Ivan Janžekovič	45
10. Poročilo mandatno-imunitetnega odbora	46
Govornik:	
Poročevalec Franc Rant	46
11. Razrešitve in volitve	46
Predlagatelj:	
Jakob Žen	46
12. Sklepanje o letnem odmoru	47

6. seja — 27. oktobra 1954

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost ljudskih poslancev	48
2. Čitanje in odobritev zapisnika 5. seje	48
Govornik:	
Zoran Polič	48
3. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda	48
4. Določitev dnevnega reda	49

Dnevni red:

1. Sklepanje o predlogu zakona o razširitvi veljavnosti ustave, zakonov in drugih pravnih predpisov Ljudske republike Slovenije na koprsko območje 50
2. Obravnava in sklepanje o predlogu odloka o odpravi okrožnega sodišča v Kopru in o določitvi krajevnega območja okrožnega sodišča v Gorici in okrajnih sodišč v Kopru in Piranu 50
Govorniki:
Dušan Bole 50
Dr. Miha Potočnik 50, 51
Dr. Marijan Breclj 50
3. Obravnava in sklepanje o predlogu odloka o ustanovitvi okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru in o določitvi njegovega krajevnega območja 51
Govornika:
Dušan Bole 51
Dr. Marijan Breclj 51
4. Sklepanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1954 51
5. Obravnava in sklepanje o predlogu zakona o ustanovitvi višje gospodinjnske šole 51
Govorniki:
Poročevalec Jelka Vrhovšek 52
Poročevalec Bogomil Vižintin 52
Ada Krivic 52
6. Obravnava in sklepanje o predlogu odloka o volitvah zastopnikov univerzitetnih in fakultetnih sodelavcev ter študentov v organe Univerze v Ljubljani in njenih fakultet 53
Govornika:
Poročevalec dr. Heli Modic 53
Milko Goršič 53
7. Obravnava in sklepanje o predlogu sklepa o določitvi števila članov, ki jih izvoli Ljudska skupščina LRS v univerzitetni svet in v fakultetne svete ter izvolitev teh članov 56
Govornika:
Poročevalec dr. Heli Modic 56
Milko Goršič 56
8. Obravnava in sklepanje o predlogu odloka o ustanovitvi komisije pri Svetu za prosveto in kulturo LRS za vprašanja nastavitvev, razrešitev in premestitev učnega osebja 57
Govornika:
Poročevalec Mirko Bračič 58
Milko Goršič 58

7. seja — 4. decembra 1954

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost ljudskih poslancev	61
2. Čitanje in odobritev zapisnika 6. seje	61
3. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda	61
4. Določitev dnevnega reda	61
Govornik:	
Vinko Hafner	61

Dnevni red:

1. Sklepanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu LRS za leto 1954	62
2. Poročilo odbora za predloge in pritožbe Republiškega zbora	62
Govornik:	
Leopold Maček	62
3. Sklepanje o priporočilu Izvršnemu svetu, da ustanovi komisijo za komune in izvolitev članov Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS v to komisijo	62
Govornik:	
Vinko Hafner	62

Zbor proizvajalcev

4. seja — 29. in 30. junija 1954

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost ljudskih poslancev	65
2. Čitanje in odobritev zapisnika 3. seje	65
3. Določitev dnevnega reda	65
Govornik:	
Ivan Gorjup	66

Dnevni red:

1. Obravnava in sklepanje o predlogu zakona o lovu	66
Govorniki:	
Poročevalec Anton Truden	66—73
Poročevalec Andrej Svetek	66
Zoran Polič	66—70
Jože Štrukelj	68, 74
Stane Bizjak	69, 70
Inž. Miran Mejak	71
Leopold Boštjančič	72

Janez Kermavner	72, 75
Danijel Lepin	73
Franc Dragan	73
Stanislav Keber	74
2. Obravnava in sklepanje o predlogu zakona o sladkovodnem ribištvu	75
Govorniki:	
Poročevalec Jože Štrukelj	75, 76
Poročevalec Andrej Svetek	76
Zoran Polič	76, 77
Stane Bizjak	77
3. Obravnava in sklepanje o predlogu zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev	78
Govorniki:	
Poročevalec Anton Truden	78
Poročevalec Andrej Svetek	78
Zoran Polič	78, 79
Jože Lukač	79
4. Poročilo odbora za predloge in pritožbe	80
Govornik:	
Poročevalec Stanislav Keber	80
5. Poročilo in predlogi odbora za gospodarske organizacije glede potrditve pravil gospodarskih združenj	80
Govornik:	
Poročevalec Ivan Curk	80
6. Vskladitev zakonskih besedil	80
Govorniki:	
Anton Truden	81
Andrej Svetek	81
7. Sklepanje o letnem odmoru	82
Govornika:	
Andrej Stegnar	83
Inž. Vilma Pirkovič	83

5. seja — 27. oktobra 1954

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost ljudskih poslancev	84
2. Citanje in odobritev zapisnika 4. seje	84
3. Prisega ljudskega poslanca Milana Dimnika	84
4. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda	84
5. Določitev dnevnega reda	85

Dnevni red:

1. Sklepanje o predlogu zakona o razširitvi veljavnosti ustave, zakonov in drugih pravnih predpisov Ljudske republike Slovenije na koprsko območje	85
--	----

2. Obravnava in sklepanje o predlogu odloka o ustanovitvi okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru in o določitvi njegovega krajevnega območja	85
Govornika:	
Anton Labura	85
Jože Štrukelj	86
3. Sklepanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu LRS za leto 1954	86
4. Obravnava in sklepanje o predlogu za potrditev pravil Strokovnega združenja podjetij mlinske industrije in mlinov LRS	87
Govornik:	
Poročevalec Ivan Curk	87
5. Obravnava in sklepanje o potrditvi dopolnitev k pravilom Strokov- nega združenja grafičnih podjetij LRS	87
Govornik:	
Poročevalec Ivan Curk	87
6. Predlogi ljudskih poslancev	87
Govornika:	
Štefan Pavšič	87
Janez Kermavner	88, 89

6. seja — 4. decembra 1954

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost ljudskih poslancev	90
2. Čitanje in odobritev zapisnika 5. seje	90
3. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda	90
4. Določitev dnevnega reda	90
Govornik:	
Karel Grm	91

Dnevni red:

1. Sklepanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu LRS za leto 1954	91
Govorniki:	
Inž. Adolf Tavčar	91
Inž. Anton Koželj	92, 99
Gregor Klančnik	92
Štefan Pavšič	94
Mavricij Borc	94
Inž. Boris Pipan	96
Zoran Polič	96, 99

2. Razrešitve in volitve	100
Govorniki:	
Inž. Miran Mejak	100, 101
Milan Lacko	100
Andrej Svetek	101
3. Obravnavanje problema reorganizacije socialnega zavarovanja	101
Govornika:	
Lojze Ocepek	102
Mavricij Borc	102

Skupne seje

Republiškega zbora in Zbora proizvajalcev

4. seja — 30. junija 1954

Pred dnevnim redom:

1. Čitanje in odobritev zapisnika 3. seje	105
2. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda	105
3. Določitev dnevnega reda	105

Dnevni red:

1. Sklepanje o slavnostni seji Ljudske skupščine LRS dne 22. julija v Črnomlju ob proslavi 10-letnice zasedanja Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta	105
2. Potrditev uredbe o organizaciji in delu Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS	106
Govornik:	
Poročevalec Vlado Krivic	106
3. Sklepanje o odloku o ustanovitvi Prometne zbornice LRS	106
Govornika:	
Poročevalec Mihaela Dermastia	106
Poročevalec Ivan Gorjup	106
4. Razrešitve in volitve	106
Predlagatelj:	
Ivan Curk	107

Slavnostna seja — 22. julija 1954

1. Pozdravni nagovor predsednika Ljudske skupščine LRS Mihe Marinka	109
2. Slavnostni govor podpredsednika Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS dr. Marijana Breclja	109

5. seja — 27. oktobra 1954

Pred dnevnim redom:

1. Utemeljitev sklicanja skupne seje	116
2. Odsotnost ljudskih poslancev	116
3. Čitanje in odobritev zapisnika 4. seje	116
4. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda	117
5. Določitev dnevnega reda	117

Dnevni red:

1. Obravnava o predlogu zakona o razširitvi veljavnosti ustave, zakonov in drugih pravnih predpisov Ljudske republike Slovenije na območje okraja Koper	117
Govorniki:	
Franc Kralj	118
Boris Kraigher	119, 121
2. Obravnava o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu LRS za leto 1954	122
Govorniki:	
Poročevalec inž. Gašper Muha	122
Poročevalec Štefan Pavšič	122
Dr. Marijan Breclj	122
Mihaela Dermastia	126
Tone Bole	130, 133

6. seja — 4. decembra 1954

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost ljudskih poslancev	134
2. Čitanje in odobritev zapisnika 5. seje	134
3. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda	134
4. Določitev dnevnega reda	135

Dnevni red:

1. Obravnava o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu LRS za leto 1954	135
Govorniki:	
Dr. Miha Potočnik	135
Poročevalec Mirko Remec	135
Poročevalec inž. Boris Pipan	135
Dr. Marijan Breclj	135
2. Obravnava in sklepanje o predlogu odloka o določitvi števila sodnikov pri Vrhovnem sodišču LRS in okrožnih sodiščih v LRS	140
Govorniki:	
Dr. Miha Potočnik	140
Poročevalec Tone Zupančič	140
Niko Šilih	141

3. Obravnava in sklepanje o predlogu odloka o določitvi števila sodnikov pri Višjem gospodarskem sodišču LRS, števila občasnih sodnikov pri Višjem gospodarskem sodišču LRS ter števila sodnikov okrožnih gospodarskih sodišč v LRS	141
Govornika:	
Dr. Miha Potočnik	141
Franc Krese	142
Poročevalec Tone Zupančič	141
4. Obravnava in sklepanje o predlogu za izvolitev predsednika in sodnikov Višjega gospodarskega sodišča v LRS	141
Govornika:	
Dr. Miha Potočnik	141
Franc Krese	141
5. Obravnava in sklepanje o predlogu za izvolitev občasnih sodnikov Višjega gospodarskega sodišča LRS	142
6. Obravnava in sklepanje o predlogu za izvolitev predsednikov in sodnikov okrožnih gospodarskih sodišč v LRS	142
Govornik:	
Dr. Miha Potočnik	142
7. Obravnava in sklepanje o predlogu za izvolitev sodnikov okrožnih sodišč v Gorici in Ljubljani	142
Govornika:	
Dr. Miha Potočnik	142
Franc Krese	142
8. Obravnava in sklepanje o predlogu za razrešitev sodnikov okrožnih sodišč v Celju in Gorici	143
9. Poročilo administrativnega odbora Ljudske skupščine LRS	143
Govornik:	
Ivan Novak	143

Priloge

1. Predlog zakona o socialnih zavodih	145
2. Obrazložitev	153
3. Poročilo odbora za zdravstvo in socialno politiko Republiškega zbora	154
4. Poročilo zakonodajnega odbora Republiškega zbora	155
5. Predlog zakona o babiški službi in porodniški pomoči izven zdravstvenih zavodov	156
6. Obrazložitev	159
7. Poročilo odbora za zdravstvo in socialno politiko Republiškega zbora	160
8. Poročilo zakonodajnega odbora Republiškega zbora	160
9. Predlog zakona o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol	161
10. Obrazložitev	163
11. Poročilo odbora za zdravstvo in socialno politiko Republiškega zbora	164

12. Poročilo zakonodajnega odbora Republiškega zbora	165
13. Predlog zakona o lovu	165
14. Obrazložitev	176
15. Poročilo odbora za gospodarstvo Republiškega zbora	177
16. Poročilo odbora za gospodarstvo Zbora proizvajalcev	181
17. Poročilo zakonodajnega odbora Republiškega zbora	185
18. Poročilo zakonodajnega odbora Zbora proizvajalcev	186
19. Predlog zakona o sladkovodnem ribištvu	187
20. Obrazložitev	194
21. Poročilo odbora za gospodarstvo Republiškega zbora	195
22. Poročilo odbora za gospodarstvo Zbora proizvajalcev	198
23. Poročilo zakonodajnega odbora Republiškega zbora	200
24. Poročilo zakonodajnega odbora Zbora proizvajalcev	201
25. Predlog zakona o omejitvi lesa iglavcev	202
26. Obrazložitev	203
27. Poročilo odbora za gospodarstvo Republiškega zbora	204
28. Poročilo odbora za gospodarstvo Zbora proizvajalcev	205
29. Poročilo zakonodajnega odbora Republiškega zbora	206
30. Poročilo zakonodajnega odbora Zbora proizvajalcev	207
31. Predlog zakona o orožju	208
32. Obrazložitev	213
33. Poročilo odbora za organizacijo oblasti in uprave in zakonodajnega odbora Republiškega zbora	214
34. Poročilo odbora za predloge in pritožbe Republiškega zbora	215
35. Poročilo odbora za predloge in pritožbe Zbora proizvajalcev	218
36. Poročilo mandatno-imunitetnega odbora Republiškega zbora	219
37. Poročilo odbora za gospodarske organizacije Zbora proizvajalcev o potrditvi pravil strokovnih združenj	220
38. Predlog odloka o potrditvi uredbe o organizaciji in delu Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS	221
39. Predlog odloka o ustanovitvi Prometne zbornice LRS	221
40. Poročilo odbora za gospodarstvo Republiškega zbora	222
41. Poročilo odbora za gospodarske organizacije Zbora proizvajalcev	223
42. Predlog zakona o razširitvi veljavnosti ustave, zakonov in drugih pravnih predpisov Ljudske republike Slovenije na območje okraja Koper	224
43. Predlog odloka o odpravi okrožnega sodišča v Kopru in določitvi krajevnega območja okrožnega sodišča v Gorici in okrajnih sodiščih v Kopru in Piranu	225
44. Predlog odloka o ustanovitvi okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru in o določitvi njegovega krajevnega območja	226
45. Obrazložitev	226
46. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu LRS za leto 1954	227

47. Obrazložitev	229
48. Poročilo odbora za gospodarstvo Republiškega zbora	230
49. Poročilo odbora za gospodarstvo Zbora proizvajalcev	232
50. Predlog zakona o ustanovitvi višje gospodinjske šole	233
51. Obrazložitev	235
52. Poročilo odbora za prosveto in kulturo Republiškega zbora	236
53. Poročilo zakonodajnega odbora Republiškega zbora	237
54. Predlog odloka o volitvah zastopnikov univerzitetnih in fakultetnih sodelavcev ter študentov v organe Univerze v Ljubljani in njenih fakultet	239
55. Obrazložitev	240
56. Poročilo odbora za prosveto in kulturo Republiškega zbora	240
57. Predlog sklepa o določitvi števila članov, ki jih izvoli Ljudska skupščina LRS v univerzitetni svet in v fakultetne svete	241
58. Predlog Izvršnega sveta za člane, ki naj jih izvoli Ljudska skupščina LRS v univerzitetni svet in fakultetne svete	242
59. Obrazložitev	243
60. Poročilo odbora za prosveto in kulturo Republiškega zbora	244
61. Predlog odloka o ustanovitvi komisije pri Svetu za prosveto in kulturo LRS za vprašanja nastavitve, razrešitev in premestitev učnega osebja	244
62. Obrazložitev	245
63. Poročilo odbora za prosveto in kulturo Republiškega zbora	246
64. Poročilo odbora za gospodarske organizacije Zbora proizvajalcev o potrditvi pravil Strokovnega združenja podjetij mlinske industrije in mlinov LRS	247
65. Poročilo odbora za gospodarske organizacije Zbora proizvajalcev o potrditvi dopolnitev k pravilom Strokovnega združenja grafičnih podjetij LRS	248
66. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu LRS za leto 1954	249
67. Obrazložitev	250
68. Poročilo odbora za gospodarstvo Republiškega zbora	251
69. Poročilo odbora za gospodarstvo Zbora proizvajalcev	252
70. Predlog odloka o določitvi števila sodnikov pri Vrhovnem sodišču LRS in okrožnih sodiščih v LRS	253
71. Predlog odloka o določitvi števila sodnikov pri Višjem gospodarskem sodišču LRS, števila občasnih sodnikov pri višjem gospodarskem sodišču LRS ter števila sodnikov okrožnih gospodarskih sodišč v LRS	254
72. Obrazložitev	255
73. Poročili odbora za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora	255, 256
74. Predlog za izvolitev predsednika in sodnikov Višjega gospodarskega sodišča LRS	257
75. Predlog za izvolitev občasnih sodnikov Višjega gospodarskega sodišča LR Slovenije	257
76. Predlog za izvolitev predsednikov in sodnikov okrožnih gospodarskih sodišč v LRS	261

77. Predlog za izvolitev sodnikov okrožnih sodišč v Gorici in Ljubljani	262
78. Obrazložitev	262
79. Poročilo odbora za volitve Ljudske skupščine LRS	262, 264
80. Poročilo administrativnega odbora Ljudske skupščine LRS	265
81. Poročilo odbora za predloge in pritožbe Republiškega zbora	266
82. Ljudska skupščina LRS	269
Odbori in komisije	269
83. Republiški zbor	270
Odbori	270
84. Zbor proizvajalcev	272
Odbori	272
85. Poslanci Ljudske skupščine LRS	274
86. Poslanci izvoljeni v Zvezno skupščino	275
87. Izvršni svet Ljudske skupščine LRS	276
88. Vrhovno sodišče LRS	276
89. Višje gospodarsko sodišče LRS	276
90. Seznam govornikov	277

Urednik:
Milan Megušar-Borut

Natisnila:
tiskarna »Toneta Tomšiča«
v Ljubljani
marca 1955
v 350 izvodih

Obseg 292 strani

Izdala in založila
Ljudska skupščina LRS

